

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ

ISSN-1857-9779

БИЛТЕН

НА
УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ

Број 1282

Скопје, 15 април 2023 година

Издание на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје
Бул. „Гоце Делчев“ бр. 9, 1000 Скопје

ПРВИОТ БРОЈ НА БИЛТЕНОТ Е ОБЈАВЕН ВО МАЈ 1957 ГОДИНА

Уредник на издавачката дејност на УКИМ:
проф. д-р Никола ЈАНКУЛОВСКИ, ректор

Уредник на Билтенот:
Илија Боѓоевски

Лектор:
Весна Илиевска-Цвейановска

Техничко уредување:
Зоран Кордоски

Бр. _____
5.8.2013
Скопје

Предмет: Материјали за Билтенот за објавување на интернет страницата на УКИМ

Согласно член 132, став 5 од Законот за високото образование („Сл. весник на РМ“ бр. 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 115/2010, 17/2011, 51/2011 и 123/2012), на интернет страницата на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, од бројот 1059 од 15 август 2013 година, ќе се објавуваат:

- рефератите за избор во наставно-научни, научни и соработнички звања;
- рецензиите за подобност на темата и оспособеноста на кандидатот за вршење научна работа;
- прегледите на одобрените докторски дисертации, прифатените магистерски и специјалистички теми;
- рецензиите на учебници и учебни помагала, како и
- рефератите за доделување на звањето почесен професор и титулата почесен доктор на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“.

По објавување на материјалите на интернет страницата, факултетите и институтите за своите потреби, истите треба да ги отпечатаат во материјална форма за да можат да ги достават на членовите на наставно-научниот, односно научниот совет. Поради тоа, потребно е сите материјали што се предвидени за објавување во Билтенот на Универзитетот, благовремено да ги доставувате во електронска форма. Поради усогласеност и униформност на текстовите потребно е материјалите за објавување да се доставуваат како Microsoft Word 2003 документи во кои исклучиво ќе се користи системскиот фонт Georgia. Овој фонт содржи богато множество на кирилични (македонски, српски, руски), латинични (со различни видови на надредени знаци), грчки и други знаци. Варијанта на овој фонт со коригирани знаци во италијанскиот формат за македонските букви ‘д’, ‘п’, ‘т’, ‘г’ може да се најде на интернет страницата на УКИМ, во делот **Документи -> Билтен на Универзитетот**. Исто така, таму може да се најде софтверско решение со кое може да се испрограмира тастатурата на персонален сметач при притискање на копчето ‘” и копчињата ‘е’ и ‘и’ во македонска поддршка да се добијат знаците ‘è’, и ‘ì’ соодветно.

Поради запазување на роковите за објавување на материјалите во Билтенот, но и на интернет страницата, ве молиме, рефератите, откако ќе бидат лекторирани, да ги доставите во оригинална верзија (лекторирани со потписите), а електронската верзија со внесените корекции да ја доставите на е-адресата: bilten@ukim.edu.mk.

Неблаговремено доставените материјали и оние кои нема да бидат напишани согласно упатството нема да бидат објавени во тој број, туку ќе бидат поместени за објавување во наредниот број од Билтенот, односно откако ќе биде добиена бараната верзија.

Ви благодариме за соработката.

Со почит,

УКИМ - Ректорат

Изготвил:Т.Б.

Одобрил:К.М.

СОДРЖИНА НА БИЛТЕН БРОЈ 1282 ОД 15 АПРИЛ 2023 ГОДИНА

ГРАДЕЖЕН ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски трудови (Александар Карајованоски, Александар Касаповски, Александра Лозаноска, Александра Фидановска Никодиновска, Александра Чубриновска, Ана Дојчиновска, Анастас Белев, Антонио Стојановски, Бесим Алиу, Билјана Ѓорѓевиќ, Благојче Јосифоски, Бојан Атанасов, Бојан Василев, Борче Крстески, Верица Нешовска, Верка Паланкова, Влатка Најденоска, Горан Гошевски, Гордана Јованова, Дејан Ангеловски, Дејан Јорданов, Денис Јанкуловски, Диме Донеvски, Димитар Лазаровски, Ели Поповска, Емилија Тноковска, Иван Јаницки, Игор Митренцев, Илија Ѓерѓев, Илија Цоневски, Катерина Илиќ, Катерина Кузмановска, Маја Путиќ, Марија Новаческа, Мартин Здравковски, Милан Белев, Митко Србакоски, Михаило Ристов, Младен Ацевски, Николче Панев, Оливер Митевски, Петар Серафимов, Радица Јованова, Редифе Сулимановска, Ристо Марковски, Саше Алексовски, Симона Јанкуловска, Симона Стефаноска, Тања Илиевска, Филип Наневски).....8-13

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник по предметите **Финансиско сметководство и Корпоративно финансиско известување**, на Економскиот факултет – Скопје (проф. д-р Атанаско Атанасовски).....14-29
2. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области економска теорија и применета економија, по предметот **Развој на економската мисла**, на Економскиот факултет – Скопје (вонр. проф. д-р Борче Треноvски).....30-66
3. Рецензија за оцена на докторската дисертација **СДИ и нивното влијание врз локалната економија од перспектива на соработка на МНП и МСП** од м-р Бурим Љатифи, пријавена на Економскиот факултет – Скопје.....67-73
4. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Влијание на меѓународните пазари врз цените на земјоделско-прехранбените производи во Република Македонија** од м-р Лазо Димитров, пријавена на Економскиот факултет – Скопје.....74-83
5. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски трудови (Кристина Карацова, Бојан Китановиќ, Боркица Николова, Драган Карагонов, Радица Каровска Костовски, Марко Нововиќ, Маја Серафимовска, Кристина Трајческа, Денис Димески).....84-85
6. Преглед на одобрени теми за изработка на докторски дисертации (м-р Елизабета Цебова, м-р Бранко Станчев, м-р Бојан Миклош).....86

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски трудови (Ефремчо Кујунџиев, Елена Лазова, Симона Маловска).....87

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области: хирургија, здравствена нега и дигестивна хирургија, на Медицинскиот факултет – Скопје (ас. д-р Едевит Кадри, ас. д-р Шенол Тахир).....88-108
2. Реферат за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области: хирургија, здравствена нега и кардиоваскуларна хирургија (верзија

- и на англиски јазик), на Медицинскиот факултет – Скопје (д-р **Никола Граматниковски**).....109-137
3. Реферат за избор на едно лице во сите научни звања по предметите од научните области хирургија, здравствена нега и пластична и реконструктивна хирургија (ас. д-р **Бисера Николовска**).....138-150
4. Реферат за избор на еден асистент по предметот **Социјална медицина** на Медицинскиот факултет – Скопје (д-р **Моника Стојчевска**).....151-154
5. Реферат за избор во соработничко звање – асистент по предметот **Трансфузиологија**, на Катедрата за трансфузиологија при Медицинскиот факултет – Скопје (д-р **Елена Ристовска**).....155-158
6. Реферат за избор на 2 асистента по предметот **Интерна медицина** на Медицинскиот факултет – Скопје (д-р **Лазар Костовски**, д-р **Филип Николов**, д-р **Никола Манев**, д-р **Жаклина Штерјова Марковска**, д-р **Елиф Врајнко**, д-р **Грегор Крстевски**, асистент докторанд д-р **Сеад Зејнел**, асистент докторанд д-р **Александра Татабитовска**).....159-185
7. Рецензија на ракописот **Анатомија на централниот нервен систем**, за студентите од општа медицина, од авторите: **Јулија Живадиновиќ**, **Ники Матвеева** и **Биљана Зафирова**.....186-190

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Имотните односи помеѓу брачните партнери во македонското и споредбеното право од м-р Илина Стефановска Здравевска**, пријавена на Правниот факултет „Јустинијан Први“ – Скопје.....191-198
2. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски трудови (**Омер Амети**, **Иван Тодоровски**, **Теа Шушкало**, **Александар Гиевски**, **Миа Каранфиловска**, **Марио Стојчевски**, **Христина Темелкоска**, **Сања Атанасова**, **Милица Јовановска**, **Дамјан Дончев**, **Ивана Цигерова**, **Стефанија Кржеска**, **Виктор Ставревски**, **Јован Петрезанов**, **Елеонора Петровска**, **Марија Суботиќ**, **Ивана Петреска**, **Теодора Јамндиловска**, **Сара Спасовска**, **Марија Петкоска**, **Ѓура Славковиќ**, **Моника Угриновска**, **Иван Шилегов**, **Мирјана Митева**, **Марија Николова**, **Ивана Костевска Господинова**, **Стефанија Стојановска**, **Теа Дамева**, **Јован Михајлоски**, **Ели Ханциска**, **Кристијан Костов**, **Благој Иванов**, **Виолета Илиевска**, **Тања Милева**, **Албина Џемаиљи**, **Симона Петрушевска**, **Марија Зеленковска**, **Ана Угрова**, **Кети Стојчева**, **Тијана Стојановска**, **Виолета Иванова**).....199-203

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Генетска карактеризација и еволуција на инфлуенца и SARS-COV-2 вируси со примена на втора и трета генерација секвенционирачки технологии од м-р Маја Вуковиќ**, пријавена на Природно-математичкиот факултет – Скопје.....204-213

СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на одобрени теми за изработка на докторски дисертации (д-р **Фјола Ајети**, д-р **Оливера Србиновска**, д-р **Стефана Чакар Коцевски**, д-р **Енис Шабанов**, д-р **Нора Леци Шала**, д-р **Блерта Муслиу Красниќи**).....214

ФАКУЛТЕТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област болести на живината, на Факултетот за ветеринарна медицина – Скопје (**вонр. проф. д-р Александар Додовски**).....215-227

ФАКУЛТЕТ ЗА ДИЗАЈН И ТЕХНОЛОГИИ НА МЕБЕЛ И ЕНТЕРИЕР

1. Преглед на одобрена тема за изработка на магистерски труд (Дарко Димовски).....228

ФАКУЛТЕТ ЗА ДРАМСКИ УМЕТНОСТИ

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Конкурентска предност: глобализацијата на дигиталниот филмски израз** од м-р Илија Циривири, пријавена на Факултетот за драмски уметности – Скопје.....229-239

ФАКУЛТЕТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ

1. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски трудови (Александар Арсовски, Владан Трајковски, Тамара Алексовска, Сашко Јовановски, Димитар Јаковлески, Емилија Попјордановска, Владо Георгиевски).....240-241

ФАКУЛТЕТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА

1. Преглед на одобрена тема за изработка на докторска дисертација (м-р Биљана Дрвошанова).....242

ФАКУЛТЕТ ЗА ИНФОРМАТИЧКИ НАУКИ И КОМПЈУТЕРСКО ИНЖЕНЕРСТВО

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во сите наставно-научни области од наставно-научното поле информатика и наставно-научното поле компјутерска техника и информатика, на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство – Скопје (доц. д-р Бојана Котеска).....243-260

ФАКУЛТЕТ ЗА ЛИКОВНИ УМЕТНОСТИ

1. Преглед на одобрена тема за изработка на магистерски труд (Тома Димовски).....261

ФАКУЛТЕТ ЗА ФИЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ, СПОРТ И ЗДРАВЈЕ

1. Реферат за избор на наставник во звањето редовен професор во научната област применета кинезиологија на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје – Скопје (д-р Серјожа Гонтарев).....262-272
2. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област применета кинезиологија на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје – Скопје (вонр. проф. д-р Катерина Спасовска).....273-286
3. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област фундаментална кинезиологија, на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје – Скопје (вонр. проф. д-р Александар Ацески).....287-303
4. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област применета кинезиологија, на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје – Скопје (вонр. проф. д-р Александар Симеонов).....304-316

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области (дисциплини): клиничка психологија (51001) и психологија на советување (51003) на Филозофскиот факултет – Скопје (верзија и на англиски јазик), (вонр. проф. д-р Катерина Наумова).....317-340
2. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области (дисциплини) филозофија на религијата (шифра 60514), онтологија (шифра 60502) и друго (шифра 60517 – за Филозофија – општ курс) на Филозофскиот факултет – Скопје (вонр. проф. д-р Марија Тодоровска).....341-370
3. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Компаративна анализа на современите системи за полициска едукација и обука на европските држави во функција на зголемување на професионалноста на полицијата во Република**

- Северна Македонија од м-р **Мартина Неделковска Инцекарова**, пријавена на Филозофскиот факултет – Скопје.....371-378
4. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Улогата на родителите во образовниот процес за учениците со пречки во развојот** од м-р **Аделина Хаскај**, пријавена на Филозофскиот факултет – Скопје.....379-384
- ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“**
1. Реферат за избор во насловен доцент во наставно-научните области (64022) преведување и (64004) англистика, по предметите **Толкување од англиски јазик Б/В на македонски јазик А3, Симултано толкување од англиски јазик Б/В на македонски јазик 4 и ИКТ-терминологија** (без вработување), на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ – Скопје (д-р **Николче Мицкоски**).....385-399
2. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Претставата за Македонија во германскојазичните патописи** од м-р **Милица Денковска**, пријавена на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ – Скопје.....400-407
- ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ**
1. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски трудови (**Марија Јовановска, Александра Стефаноска, Мирче Маринковиќ, Анета Ангеловска, Везир Незири**).....408
2. Преглед на одобрена тема за изработка на докторска дисертација (м-р **Ангела Зафирова**).....409
- ИНСТИТУТ ЗА ЗЕМЈОТРЕСНО ИНЖЕНЕРСТВО И ИНЖЕНЕРСКА СЕИЗМОЛОГИЈА**
1. Рецензија на ракописот **Трифазно моделирање на почвата**, од авторот **вонр. проф. д-р Кемал Едип**.....410-414

ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ МАГИСТЕРСКИ ТЕМИ НА ГРАДЕЖЕН ФАКУЛТЕТ Скопје, УКИМ -
526. седница на ннс од 29.3.2023

Р. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1	Александар Карајованоски, дипл. инж. геотех.	„Методологија за избор на локација за одлагањето со примена на ГИС“	„Methodology for selection of location for disposal sites with application of GIS“	вонр. проф. д-р Игор Пешевски Градежен факултет	03.04.2023 0202/140-76
2	Александар Касаповски, дипл. геод. инж.	„Кинематичко позиционирање со дојолниелна обработка кај безилојната фотограметрија“	„PPK positioning at UAV photogrammetry“	проф. д-р Лазо Димов Градежен факултет	03.04.2023 0202/140-75
3	Александра Лозаноска, дипл. геод. инж.	„Имплементација на Scrum при реализација на проекти за линиски инфраструктурни објекти“	„Implementation of Scrum approach in projects for linear infrastructure objects“	проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев Градежен факултет	03.04.2023 0202/140-74
4	Александра Фидановска Никодиновска, дипл. град. инж.	„Влијание на обликот на најречниот пресек врз пожарната отпорност на армиранобетонски стубови“	„Influence of cross-section shape on fire resistance of reinforced concrete columns“	проф. д-р Мери Цветковска Градежен факултет	03.04.2023 0202/140-73
5	Александра Чубриновска, дипл. град. инж.	„Анализа на среќнај сандачест носач кај мостови со ефекти на дисторзија“	„Analysis of composite box girder bridges with the effects from distortion“	вонр. проф. д-р Денис Поповски Градежен факултет	03.04.2023 0202/140-72
6	Ана Дојчиновска, дипл. град. инж.	„Хидрауличка анализа за оптимален избор на висинска коџа на резервоар кај постоен систем за водоснабдување“	„Hydraulic analysis for the optimal choice of the water tank elevation in an existing water supply system“	вонр. проф. д-р Гоце Тасески Градежен факултет	03.04.2023 0202/140-71
7	Анастас Белев, дипл. град. инж.	„Влијание на пожарниот сценарио врз пожарната отпорност на континуирани аб ѓлочи носиви во еден ѓраец“	„Fire scenario influence on fire resistance of continuous one-way rc slabs“	проф. д-р Мери Цветковска Градежен факултет	03.04.2023 0202/140-70
8	Антонио Стојановски, дипл. геод. инж.	„Влијанието на вегетацијата врз квалитетот на дигиталниот теренски модел создаден преку облакот од ѓочки“	„Influence of vegetation on digital terrain model quality created from point clouds“	вонр. проф. д-р Ѓорѓи Ѓорѓиев Градежен факултет	03.04.2023 0202/140-69

9	Бесим Алиу, дипл. геод. инж.	„Корелација на сисџемиие за админисџирање со недвижносии и процесииие за уиџврдување на нивнииие вредносии“	„Correlation of land administration systems and processes for property valuation“	вонр. проф. д-р Ѓорѓи Ѓорѓиев Градежен факултет	03.04.2023 0202/140-68
10	Билјана Ѓорѓевиќ, дипл. град. инж.	„Инфилџирација низ завршен ирективен слој кај гејонии за неоиасен оииџад“	„Infiltration through a final cover for non-hazardous waste landfills“,	проф. д-р Катерина Донеиска Градежен факултет	03.04.2023 0202/140-67
11	Благојче Јосифоски, дипл. град. инж.	„Неконвенционални асфалџии за зашџииџа на живоиинаџа средина“	„Unconventional asphalts for enviromental protection“,	проф. д-р Ѓодорка Самарџиоска Градежен факултет	04.04.2023 0202/140-79
12	Бојан Атанасов, дипл. град. инж.	„Анализа на сџабилносии на тунелска облоџа во услови на иџожар“	„Stability analysis of tunel coating at fire conditions“	вонр. проф. д-р Златко Зафировски Градежен факултет	04.04.2023 0202/140-78
13	Бојан Василев, дипл. град. инж.	„Влиџание на иџермичкаџа изолациџа врз иџожарнаџа оииџорносии на конџинуирани иџлочи носиви во еден иџравец“	„Influence of thermal insulation on fire resistance of one-way continuous slabs“,	проф. д-р Мери Цветковска Градежен факултет	04.04.2023 0202/140-77
14	Борче Крстески, дипл. геод. инж.	„Квалиџиетџи на иџросџорнииие модели формируани од облаци од иџочки добиени иџреку различни иџехнолоџии“	„Quality of spatial models created from point cloud data acquired with diferent technologies“	вонр. проф. д-р Ѓорѓи Ѓорѓиев Градежен факултет	05.04.2023 0202/140-80
15	Верица Нешовска, дипл. геод. инж.	„Технолошка функционалносии на е-каџ иџлаџиформи иџрименетџи во националниоџи каџиасџарски сисџем“	„Technological functionality of e-kat platforms applied in national cadastral system“	проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев Градежен факултет	05.04.2023 0202/140-81
16	Верка Паланкова, дипл. град. инж.	„Современи иџрендови за уџравување со џрадежен оииџад“	„Modern trends for management of construction waste“	проф. д-р Катерина Донеиска Градежен факултет	05.04.2023 0202/140-83
17	Влатка Најденоска, дипл. инж. арх.	„Орџанизаџискаџа сџирукџура на џрадежноџо иџреџиџриџаџиие во функциџа на неџовойџо ефикасно рабoиџење“	„The organisation structure of the construction company in function of its efficient operation“	проф. д-р Валентина Жилеска-Панчовска Градежен факултет	05.04.2023 0202/140-82

18	Горан Гошевски, дипл. геод. инж.	„Модели на појатоци за телекомуникациски инфраструктурни објекти и аквизиција на конструктивните елементи“	„Data models for telecommunication infrastructure facilities and acquisition of constructive elements“	проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев Градежен факултет	05.04.2023 0202/140-84
19	Гордана Јованова, дипл. град. инж.	„Геотехнички ризици за подземни објекти во карбестите маси со слаба квалитет“	„Geotechnical risks for underground structures in weak rock masses“	проф. д-р Милорад Јовановски Градежен факултет	05.04.2023 0202/140-85
20	Дејан Ангеловски, дипл. град. инж.	„Влијание на густина на изграденост на централното градско подрачје во Скопје врз цените на пазарот на недвижности“	„Impact of building density in the central area of Skopje on real estate market prices“	проф. д-р Дивна Пенчиќ Архитектонски факултет	05.04.2023 0202/140-86
21	Дејан Јорданов, дипл. град. инж.	„Анализа на челична конструкција на болница според Еврокод“	„Steel building analysis for hospital according to Eurocode“	доц. д-р Миле Партиков Градежен факултет	05.04.2023 0202/140-87
22	Денис Јанкуловски, дипл. град. инж.	„Примена на хидролошки и хидраулички модели при анализа на појави во урбани подрачја“	„Application of hydrological and hydraulic models in flood analysis in urban areas“	проф. д-р Виолета Ѓешовска Градежен факултет	05.04.2023 0202/140-88
23	Диме Донеvски, дипл. град. инж.	„Стратегија за енергетска ефикасност на објекти од текстилната индустрија“	„Strategy for energy efficiency in textile industry buildings“	проф. д-р Тодорка Самарџиоска Градежен факултет	05.04.2023 0202/140-89
24	Димитар Лазаровски, дипл. град. инж.	„Ефективна крутост на армиранобетонски рамки при сеизмичка анализа“	„Effective stiffness of reinforced concrete frames for seismic analysis“	вонр. проф. д-р Коце Тодоров Градежен факултет	05.04.2023 0202/140-90
25	Ели Поповска, дипл. инж. арх.	„Линиски инфраструктурни објекти во националниот катастарски систем како концепт за легитимни пазарни трансакции“	„Linear infrastructure facilities in the national cadastral system as a concept for legitimate market transactions“	проф. д-р Дивна Пенчиќ Архитектонски факултет	05.04.2023 0202/140-91
26	Емилија Тноковска, дипл. град. инж.	„Енергетска ефикасност за одржлив развој кај индивидуални станбени објекти“	„Energy efficiency for sustainable development in individual residential buildings“	проф. д-р Тодорка Самарџиоска Градежен факултет	05.04.2023 0202/140-92
27	Иван Јанички,	„Споредба на европската и македонската регулатива“	„Comparation of european and macedonian“		05.04.2023

	дипл. град. инж.	за пројектниот пожарна заштита на објектите	regulations for fire protection of buildings	проф. д-р Мери Цветковска Градежен факултет	0202/140-93
28	Игор Митренцев, дипл. град. инж.	„Пристап за дефинирање на ризици од одронување при изградба на патна инфраструктура во планински региони“	„Approach for determination of rockfall risks during construction of road infrastructure in mountain regions“	проф. д-р Милорад Јовановски Градежен факултет	05.04.2023 0202/140-94
29	Илија Герчев, дипл. град. инж.	„Дефинирање на геотехнички ризици при изградба на објекти од високоградба“	„Geotechnical risks determination in building construction“	проф. д-р Милорад Јовановски Градежен факултет	05.04.2023 0202/140-95
30	Илија Цоневски, дипл. инж. геотех.	„Оптимизација на решенија за стабилизација и заштита на косини во карпи“	„Optimization of solutions for stabilization and protection of rock cut slopes“	вонр. проф. д-р Игор Пешевски Градежен факултет	05.04.2023 0202/140-96
31	Катерина Илиќ, дипл. економ.	„Капиталните вредности на трговските центри како предуслов и предуслов во администрирање со пазарот на недвижности“	„Capital values of shopping malls as a potential and prerequisite in real estate market administration“	проф. д-р Тодорка Самарџиоска Градежен факултет	05.04.2023 0202/140-97
32	Катерина Кузмановска, дипл. град. инж.	„Методологија за планирање и реализација на геотехничко набљудување на градежни јами во урбани средини“	„Methodology for planning and implementation of geotechnical observation of construction pits in urban environments“	доц. д-р Сеад Абази Градежен факултет	05.04.2023 0202/140-98
33	Маја Путиќ, дипл. град. инж.	„Примена на пепел од дрвена биомаса како замена за цемент“	„Application of ash from wood biomass as a substitute for cement“	проф. д-р Тодорка Самарџиоска Градежен факултет	05.04.2023 0202/140-99
34	Марија Новаческа, дипл. град. инж.	„Споредба на времеирање за изградба на монолитна и префабрикувана конструкција за објекти од високоградба“	„Comparason of construction time of monolithic and prefabricated structures for buildings“	проф. д-р Валентина Жилеска-Панчовска Градежен факултет	05.04.2023 0202/140-100
35	Мартин Здравковски, дипл. геод. инж.	„Примена на сателитско позиционирање при определување поместувања на тло на микро-локации“	„Using of satellite positioning in determination of ground displacements at micro locations“	проф. д-р Златко Србиноски Градежен факултет	05.04.2023 0202/140-101

36	Милан Белев, дипл. град. инж.	„Метода на зони за дефинирање на пожарна отпорност на армирано бетонски плочи“	„Zones method for defining fire resistance of reinforced concrete slabs“	проф. д-р Мери Цветковска Градежен факултет	05.04.2023 0202/140-103
37	Митко Србакоски, дипл. град. инж.	„Примена на линеарна и нелинеарна enveloпа на лом кај почви при димензионарање на отпорни ѕидови“	„Application of linear and non-linear failure envelope for soils in the design of retaining walls“	вонр. проф. д-р Јован Бр. Папик Градежен факултет	05.04.2023 0202/140-108
38	Михаило Ристов, дипл. град. инж.	„Споредба на неконструктивни надворешни ѕидови од аспект на носивост и енергија“	„Comparason of non-structural exterior walls from the point of view of load bearing and energy consumption“	проф. д-р Тодорка Самарџиоска Градежен факултет	05.04.2023 0202/140-104
39	Младен Ацевски, дипл. геод. инж.	„Насоки за остварување на сервисни политики базирани на законска условеност на катастарската и градежната парцела“	„Guidelines for implementing legal-based service policies based on legal conditions of cadastral and building plot“	вонр. проф. д-р Горѓи Горѓиев Градежен факултет	05.04.2023 0202/140-105
40	Николче Панев, дипл. град. инж.	„Моделирање на организациска структура на мали и средни градежни претпријатија“	„Modeling the organizational structure of a small and medium construction enterprises“	вонр. проф. д-р Маријана Лазаревска Градежен факултет	05.04.2023 0202/140-106
41	Оливер Митевски, дипл. град. инж.	„Влијание на континуирањето на ѕредни претходно најреѓнаи носачи кај мостови со различен пресек“	„The effects of continuity of prestressed beams in girder bridges with various cross section“	проф. д-р Горан Марковски Градежен факултет	05.04.2023 0202/140-107
42	Петар Серафимов, дипл. град. инж.	„Влијание на дебелината на заштитните бетонски слоеви врз отворот на јукнаиниите кај армиранобетонски елементи“	„Impact of the thickness of protective concrete layers on the cracks' width in reinforced concrete elements“	проф. д-р Горан Марковски Градежен факултет	05.04.2023 0202/140-110
43	Радица Јованова, дипл. град. инж.	„Еднокајна гаража со ѕреѓна меѓукајна конструкција анализирана според Еврокод“	„Single-storey garage with composite floor construction analysed according to Eurocode“	вонр. проф. д-р Денис Поповски Градежен факултет	05.04.2023 0202/140-109
44	Редифе Сулимановска, дипл. град. инж.	„Пожарна отпорност на армиранобетонски ѕлајна со примена на методот на зони“	„Fire resistance of reinforced concrete walls using the zone method“	проф. д-р Мери Цветковска Градежен факултет	05.04.2023 0202/140-111

45	Ристо Марковски, дипл. град. инж.	„Влијание на ѕредни носачи врз сеизмичка отпорност на армиранобетонски рамки”	„Beam influence in seismic resistance of reinforced concrete moment resisting frames”	проф. д-р Елена Думова-Јованоска Градежен факултет	05.04.2023 0202/140-112
46	Саше Алексовски, дипл. град. инж.	„Анализа на подготвителните работи за ѕрабди од аспекти на време за изведба”	„Analysis of the preparatory works for facilities from the aspect of a construction time”	проф. д-р Валентина Жилеска-Панчовска Градежен факултет	05.04.2023 0202/140-113
47	Симона Јанкуловска, дипл. град. инж.	„Хидролошко и хидрауличко моделирање како основа за ресаврација на речни сливови”	„Hydrological and hydraulic modeling as a platform to restore river basins”	проф. д-р Виолета Ѓешовска Градежен факултет	05.04.2023 0202/140-114
48	Симона Стефаноска, дипл. град. инж.	„Влијание на агрегатиот врз собирањето на бетоноот”	„Influence of the aggregate on the shrinkage of concrete”	проф. д-р Горан Марковски Градежен факултет	05.04.2023 0202/140-115
49	Тања Илиевска, дипл. град. инж.	Споредбена анализа на челична хала според македонски и европски стандарди”	„Comparative analysis of steel hall according to macedonian and european standards”	доц. д-р Миле Партиков Градежен факултет	05.04.2023 0202/140-116
50	Филип Наневски, дипл. град. инж.	„Оптимизација на трошоци при реализација на инфраструктурни проекти со примена на вредносен инженеринг”	„Application of value engineering for cost optimization of infrastructural projects”	вонр. проф. д-р Маријана Лазаревска Градежен факултет	05.04.2023 0202/140-102

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ПО ПРЕДМЕТИТЕ ФИНАНСИСКО СМЕТКОВОДСТВО И КОРПОРАТИВНО ФИНАНСИСКО ИЗВЕСТУВАЊЕ, НА ЕКОНОМСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на одредбите од Законот за високото образование, Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Правилникот за условите, критериумите, постапката и начинот за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и Правилникот за внатрешните односи и работењето на Економскиот факултет во Скопје, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје, на седницата одржана на 31.3.2023 година, донесе Одлука за формирање на Рецензентска комисија за избор на наставник по предметите Финансиско сметководство и Корпоративно финансиско известување. По разгледувањето на пристигнатите пријави, Комисијата го изготви рефератот во согласност со член 45 и член 48 од Правилникот за условите, критериумите, постапката и начинот за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и во врска со тоа го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

На распишаниот конкурс за наставник по предметите Финансиско сметководство и Корпоративно финансиско известување, објавен на 6.3.2023 година во дневниот весник „Слободен печат“, се јави еден кандидат: проф. д-р Атанаско Атанасовски, вработен на Економскиот факултет во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје како вонреден професор по предметите Финансиско сметководство и Корпоративно финансиско известување.

БИОГРАФИЈА

Кандидатот д-р Атанаско Атанасовски е роден на 2 април 1982 година во Кавадарци. Основно и средно образование завршил во родниот град со континуиран одличен успех. Во академската 2000/2001 година се запишал на Економскиот факултет во Скопје, на депарتمانот за сметководство и ревизија. Дипломирал во октомври 2004 година како најдобар студент на генерацијата 2000/2004 година со просечна оценка 9,82. Како дел од неговото работно искуство, по дипломирањето има работено во ревизорската куќа Дилоит ДОО – Скопје, дел од глобалната мрежа на Deloitte, во периодот од октомври 2004 до декември 2006 година. Во јуни 2006 година е избран во звањето помлад асистент на група предмети од областа на сметководството на депарманот за сметководство и ревизија, на Економскиот факултет во Скопје.

Во април 2007 година се запишал на постдипломски студии по сметководство и финансии на Универзитетот London College, University College of Kensington, во Лондон, Белика Британија. Постдипломските студии ги завршил во јануари 2010 година со одбрана на магистерскиот труд со наслов: „Трансформација на екстерната ревизорска функција: Студија на идните модификации на предметот на ревизија“.

Во јуни 2008 година ги завршил испитите од програмата за стекнување со професионално звање на Association of Chartered Certified Accountants (АССА), Лондон, Велика Британија, и станува придружен член на оваа меѓународно призната асоцијација на професионални сметководители.

Во периодот од јануари 2010 до мај 2010 година, кандидатот д-р Атанаско Атанасовски остварува студиски престој на Fairfield University во САД, како стипендист на United States Bureau for Educational and Cultural Affairs во рамките на програмата за развој на млад академски кадар на Американските совети за меѓународно образование.

Во април 2011 година пријавил докторска теза со наслов: „Релевантност на објективната вредност за финансиското известување во Република Македонија“, под

менторство на проф. д-р Блажо Недев. Докторската дисертација успешно ја има одбрането на 18 септември 2013, со што се стекнал со научен степен – доктор на економски науки.

Во периодот декември 2008 – декември 2009 година, кандидатот д-р Атанаско Атанасовски бил ангажиран како локален консултант во реализација на проектните активности од REPARIS-програмата на Светска банка поврзани со испитот за сертификација и професионална едукација на овластени ревизори при Институтот на овластени ревизори на Република Македонија. Истовремено, во рамките на овој проект, кој е од голема важност за зајакнување на корпоративното известување и ревизијата во Република Македонија, во периодот јуни – декември 2010 година е ангажиран како главен преведувач и координатор на проектот за превод на МСФИ и МСР на македонски јазик.

Во периодот од декември 2009 до септември 2015 година, кандидатот бил предавач за модулите управување со трошоци и финансиско сметководство, во рамки на СВПА “**Capacity building in public accounting**” и ПАСТ “**Public accounting certificate training**” проектите на Министерството за финансии и Center for Excellence in Finance, Ljubljana. Основната цел на проектите е обука и професионално сертифицирање на сметководители во јавниот сектор.

Почнувајќи од јуни 2010 година, д-р Атанаско Атанасовски е ангажиран од страна на Институтот на овластени ревизори на Република Македонија како координатор за спроведување на испитот за стекнување на звањето овластен ревизор.

Во периодот од јануари 2012 до март 2020 година работел како краткорочен консултант на Светска банка и учествувал во подготовката на национални и регионални анализи и студии, како што се:

- **ROSC “Report on observance of standards and codes – accounting and audit in Republic of Macedonia”**. Извештајот ги анализира законското и институционално окружување за сметководствената професија во Република Македонија;
- Center for Financial Reporting Reform (2016). *Accounting Education Benchmarking Study: Albania, Bosnia and Hercegovina, Kosovo, Macedonia, Montenegro and Serbia*. International Bank for Reconstruction and Development, The World Bank, Washington DC;
- Center for Financial Reporting Reform (2017). *Knowledge paper Key Accounting and Auditing Reforms in Macedonia*. International Bank for Reconstruction and Development, The World Bank, Washington DC.

Од април 2013 до јуни 2021 година, кандидатот ја извршува функцијата независен надворешен член на Одборот за ревизија при Охридска банка АД, Охрид, членка на групацијата Societe Generale, Paris. Од 2017 година, кандидатот е овластен вештак во областа на материјалното и сметководствено-финансиското вештачење.

Во моментот, кандидатот е вонреден професор на Економскиот факултет во Скопје, во областа на сметководството по предметите Финансиско сметководство, Корпоративно финансиско известување и Сметководствени контролни системи. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр. 1173 од 16 јули 2018 година.

Покрај редовното образование, во текот на својот работен стаж учествувал на бројни меѓународни конгреси, конференции, семинари и работилници од областа на сметководството и образованието во организација на еминентни меѓународни сметководствени асоцијации и останати меѓународни институции. Неговиот научен интерес е фокусиран во сферата на финансиското сметководство и известување, како и влијанието на современите технологии за развој на сметководството. Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата, објавени во Билтен бр. 1064 од 1.11.2013 година и бр. 1173 од 16.7.2018 година, како и научните, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата и подготовката

на овој извештај, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Кандидатот д-р Атанаско Атанасовски, во своето седумнаесетгодишно работно искуство како помлад асистент и асистент по група предмети од областа на сметководството и доцент и вонреден професор на предметите Финансиско сметководство и Корпоративно финансиско известување на департаментот за сметководство и ревизија при Економскиот факултет во Скопје, покажа забележителна активност на полето на наставно-образовната дејност. Од декември 2013 година, па до денес, ангажиран е во изведувањето настава и вежби по повеќе предметни дисциплини, меѓу кои: Корпоративно финансиско известување, Финансиско сметководство и Сметководствени контролни системи на прв циклус студии и Екстерно известување и Даночно сметководство. Во изведувањето на наставно-образовната дејност, кандидатот се користи со најсовремени методи, поттикнувајќи активност кај студентите и нивна интеракција.

Покрај предавањата, кандидатот целосно е ангажиран околу организирање на испитите и колоквиумите, вклучен во оценување и изготвување на испитни прашања, доделување и оценување на проектни задачи на студентите, менторство на семинарски трудови, дипломски, магистерски и докторски трудови, како и секојдневни консултации со студентите од сите академски години на студирање на прв, втор и трет циклус студии.

Во изборниот период, кандидатот бил ментор на 14 дипломски трудови, а учествувал и како член во комисија за оцена и одбрана на 131 дипломски и 20 магистерски трудови и на 2 докторски дисертации.

Кандидатот е автор на рецензиран универзитетски учебник под наслов: Финансиско сметководство, во издание на Економски факултет – Скопје од 2019. Кандидатот е автор на интерна скрипта од предавања под наслов: Сметководствени контролни системи - авторизирани предавања по истоимениот предмет.

Кандидатот учествувал во креирање и подготовка на 2 нови предметни програми на 2. циклус студии. Бил рецензент на 1 ракопис. Одржал бројни обуки, тренинзи и предавања на школи, работилници и академии на покана на различни академски и јавни институции и бизнис-ентитети.

Ангажманот на проф. д-р Атанаско Атанасовски во наставно-образовниот процес се одликува со исклучителна посветеност, компетентност и иницијативност. Треба да се истакне неговото завидно ниво на познавање на наставната проблематика и неговиот коректен однос кон студентите, за што потврдуваат и позитивните оценки од самоевалуацијата преку анонимни анкети спроведени на студентите на Економскиот факултет во Скопје.

Во Анекс 2, кој е составен дел на овој Извештај, детално се наведени сите активности на кандидатот од областа на наставно-образовната дејност.

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Во изборниот период, проф. д-р Атанаско Атанасовски има објавено вкупно 14 научни трудови, од кои 5 труда во меѓународно научно списание, 5 труда во зборници од научни собири, 3 труда во зборник на високообразовна институција и дел од монографија.

Д-р Атанаско Атанасовски учествувал во еден меѓународен научен проект и еден национален научен проект. Исто така, кандидатот одржал 8 пленарни предавања на меѓународни или домашни научни/стручни собири, 7 учества на научен/стручен собир со меѓународно учество и објавен 1 апстракт во зборник на конференција. Бил рецензент на 4 научни/стручни трудови.

Кандидатот бил ментор на 8 магистерски и тековно е ментор на 3 докторски труда.

Како што може да се види од приложените публикувани стручно-научни трудови, научноистражувачката работа на кандидатот д-р Атанаско Атанасовски, покрај неговата матична област, покрива широко поле на интерес и познавања, со што е очигледна неговата широка наобразба и континуирана стручна надградба. Своите стручни и научноистражувачки трудови кандидатот јавно ги презентирал и ги публикувал во рамките на меѓународни симпозиуми и конференции и активно учествувал во национални и меѓународни научни проекти.

Во Анекс 2, кој е составен дел на овој Извештај, детално се наведени сите активности на кандидатот од областа на научноистражувачката дејност.

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ И ДЕЈНОСТ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Покрај наставно-образовната и научноистражувачката дејност, кандидатот д-р Атанаско Атанасовски бил многу активен и во стручно-апликативната дејност, односно бил особено активен на повеќе полиња од поширок академски и општествен интерес.

Кандидатот д-р Атанаско Атанасовски бил член на експертска комисија на ИОРРМ за превод на меѓународните стандарди за ревизија, како и консултат за подготовка на Нацрт-закон за сметководство.

Во изборниот период, кандидатот извршувал и низа експертски активности, како што се изработка на база на прашања по предметот Финансиско сметководство за стекнување на звање овластен ревизор при Институтот на овластени ревизори на РСМ, како и бројни материјално-сметководствени вешачења. Во 2018 и 2019 година, кандидатот е координатор на испитите за стекнување на звање овластен ревизор во организација на Институтот на овластени ревизори во Република Северна Македонија.

Кандидатот д-р Атанаско Атанасовски е продекан за финансии на Економскиот факултет во Скопје во втор мандат кој започнува 2022 година и член на Одбор за ревизија на Охридска банка АД – Скопје во периодот 2013 – 2021 година.

Кандидатот е уредник на три изданија на Зборник на трудови на високообразовна и научна институција, Годишникот на Економскиот факултет – Скопје, како и член на 3 организациски или програмски одбори на меѓународни научни собири.

Кандидатот проф. д-р Атанаско Атанасовски има остварено неколку пократки престои во странство, член бил на факултетска комисија за прием на студенти и член на универзитетска комисија за изготвување на единствен сметководствен систем.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на конкурсните материјали, Рецензентската комисија констатира дека единствен пријавен кандидат на конкурсот за избор на наставник по предметите Финансиско сметководство и Корпоративно финансиско известување објавен во весникот „Слободен печат“ од 6.3.2023 година е д-р Атанаско Атанасовски. Кандидатот ги исполнува сите законски и нормативни критериуми за избор во звањето редовен професор од областа на економските науки на предметите Финансиско сметководство и Корпоративно финансиско известување. По проучувањето на приложената документација од кандидатот и увидот во неговите објавени трудови, Комисијата е едногласна во мислењето дека:

- Кандидатот д-р Атанаско Атанасовски поседува шестгодишно работно искуство како асистент по група предмети од областа на сметководството и десетгодишно работно искуство како доцент и вонреден професор по предметите Финансиско сметководство и Корпоративно финансиско известување на Економскиот факултет во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“.
- За време на својот ангажман, кандидатот д-р Атанаско Атанасовски со успех, професионално и одговорно, исполнително и совесно ги извршувал сите активности во рамките на високообразовната дејност на Факултетот. Во едукативниот процес има користено современи методи на предавање, остварувајќи интерактивна комуникација со студентите. Во овој контекст, треба да се истакне дека станува збор за квалитетен и одговорен наставно-научен кадар пред кого стои можност за уште поголемо напредување во кариерата и унапредување на наставните предмети и матичниот факултет во целина како врвна високообразовна институција во земјата и во странство.
- Забележителна е научноистражувачката активност на кандидатот д-р Атанаско Атанасовски која се гледа од бројните трудови објавени, пред сè, на меѓународни конференции и меѓународни списанија и неговото учество во организациски или програмски одбори на меѓународни научни списанија и конференции. Ова го претставува кандидатот како солиден и афирмиран научен работник и како самостоен истражувач од областа на сметководството.
- Треба да се истакне ангажираноста на кандидатот д-р Атанаско Атанасовски во широк спектар експертски активности во областа на сметководството. Исто така, со голема посветеност и целосен ангажман со најголем квалитет има одговорено и на активностите во однос на сите факултетски комисии и останати кои му биле доверени.
- Во поткрепа на горенаведеното одат и податоците за остварените вкупни 245,6 бода на кандидатот за неговиот досегашен ангажман во наставно-образовната (97,5 поени), научноистражувачката (112,4 поени) и стручно-апликативната дејност (35,7 поени) (прилог: табела Анекс 2 на Рецензентскиот извештај).

Врз основа на понапред искажаните стојалишта, Рецензентската комисија е напълно уверена дека кандидатот д-р Атанаско Атанасовски, со својата досегашна работа во наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната активност, стручните и научните квалитети и изразените морални квалитети се претставува како сериозен, солиден и високопрофесионален наставно-научен работник и истражувач на полето на сметководството. Поради тоа, во согласност со Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор на наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Рецензентската комисија има задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје да го избере д-р Атанаско Атанасовски во звањето **редовен професор од областа на економските науки по предметите Финансиско сметководство и Корпоративно финансиско известување.**

Скопје, 4.4.2023

Членови на Комисијата

Проф. д-р Блажо Недев, с.р.
Проф. д-р Зорица Божиновска Лазаревска, с.р.
Проф. д-р Зоран Миновски, с.р.

О Б Р А З Е Ц 1

**ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Атанаско Љупчо Атанасовски

Институција: Економски факултет – Скопје

Научна област: сметководство

**ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – РЕДОВЕН
ПРОФЕСОР**

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус	ДА
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: <u>сметководство</u> , поле <u>економски науки</u> , подрачје <u>општествени науки</u> .	ДА
3	Објавени најмалку шест научни труда** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	ДА
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 1. Назив на научното списание: <i>European Financial and Accounting Journal, Vol. 13, Issue 3</i> 2. Назив на електронската база на списанија: EBSCO 3. Наслов на трудот: “Accounting Students’ and Employers’ Perceptions on Employability Skills in the SEE Country” 4. Година на објава: 2018	ДА
3.2	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 1. Назив на научното списание: <i>Journal of Accounting and Management</i> 2. Назив на електронската база на списанија: EBSCO 3. Наслов на трудот: “Mandatory IFRS Adoption in Transition Economy with Weak Enforcement Environment and Long-Term Disclosure Quality” 4. Година на објава: 2019	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
3.3	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1. Назив на научното списание: Journal of Applied Economic Sciences, Vol. 15, No. Winter 4(70)</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: SCImago</p> <p>3. Наслов на трудот: “The Block Chain Technology and Its Limitations for True Disruptiveness of Accounting and Assurance”</p> <p>4. Година на објава: 2020</p>	ДА
3.4	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1. Назив на научното списание: <i>Journal of Public Budgeting, Accounting & Financial Management</i></p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Emerald</p> <p>3. Наслов на трудот: “The supreme audit institution in the Republic of North Macedonia – two decades of building public trust”</p> <p>4. Година на објава: 2022</p>	ДА
3.5	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1. Назив на научното списание: <i>Journal of Accounting and Management Information Systems</i></p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco</p> <p>3. Наслов на трудот: “Research trends in disruptive technologies for accounting of the future – A bibliometric analysis”</p> <p>4. Година на објава: 2022</p>	ДА
3.6	<p>Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји</p> <p>1. Назив на зборникот: Proceedings of the 1st International Conference "Economic and Business Trends Shaping the Future</p> <p>2. Назив на меѓународниот собир: <i>1st International Scientific Conference Economic and Business Trends Shaping the Future</i></p>	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	<p>3. Имиња на земјите: Австрија, Арџентина, Албанија, Бујарија, Босна и Херцеговина, Велика Британија, Германија, Ирска, Канада, Полска, Португалија, САД, Северна Македонија, Словенија, Словачка, Србија, Турција, Франција, Хрватска, Црна Гора, Швајцарија</p> <p>4. Наслов на трудот: “Audit profession in the shadow of the Covid-19 - A perception of auditors in the Republic of North Macedonia “</p> <p>5. Година на објава: 2020</p>	
3.7	<p>Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји</p> <p>1. Назив на зборникот: Proceedings of the 1st International Conference "Economic and Business Trends Shaping the Future</p> <p>2. Назив на меѓународниот собир: <i>1st International Scientific Conference Economic and Business Trends Shaping the Future</i></p> <p>3. Имиња на земјите: Австрија, Арџентина, Албанија, Бујарија, Босна и Херцеговина, Велика Британија, Германија, Ирска, Канада, Полска, Португалија, САД, Северна Македонија, Словенија, Словачка, Србија, Турција, Франција, Хрватска, Црна Гора, Швајцарија</p> <p>4. Наслов на трудот: "Conceptual Framework for Understanding Emerging Technologies that Shape the Accounting and Assurance Profession of the Future”</p> <p>5. Година на објава: 2020</p>	ДА
3.8	<p>Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји</p> <p>1. Назив на зборникот: Proceedings of the FEB Zagreb 13th International Odyssey Conference on Economics and Business</p> <p>2. Назив на меѓународниот собир: 13th International Odyssey Conference on Economics and Business</p> <p>3. Имиња на земјите: Хрватска, Унгарија, САД, Словенија, Исланд, Швајцарија, Чешка, Австрија</p> <p>4. Наслов на трудот: " COVID-19 BLACK SWAN'S IMPACT ON THE INTERNAL AUDIT PROFESSION: THE CASE OF THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA”</p> <p>5. Година на објава: 2022</p>	
3.9	<p>Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји</p> <p>1. Назив на зборникот: Proceedings of First International Contemporary Financial Management Conference</p> <p>2. Назив на меѓународниот собир: <i>First International Contemporary Financial Management Conference</i></p> <p>3. Имиња на земјите: Албанија, Бујарија, Босна и Херцеговина, Велика Британија, Германија, Грција, Италија, Норвешка, Полска, Романија, САД, Северна</p>	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	<i>Македонија, Словенија, Србија, Турција, Франција, Хрватска, Црна Гора, Унгарија.</i> 4. Наслов на трудот: "Does Eu Membership Affect Disclosure of Non-Financial Reporting in Blue Chip Companies" 5. Година на објава: 2022	
3.10	Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји 1. Назив на зборникот: Proceedings of the 3rd International Conference "Economic and Business Trends Shaping the Future 2. Назив на меѓународниот собир: <i>3rd International Scientific Conference Economic and Business Trends Shaping the Future</i> 3. Имиња на земјите: <i>Австрија, Арџентина, Албанија, Бујарија, Босна и Херцеговина, Велика Британија, Германија, Ирска, Канада, Полска, Португалија, САД, Северна Македонија, Словенија, Словачка, Србија, Турција, Франција, Хрватска, Црна Гора, Швајцарија</i> 4. Наслов на трудот: "Transparency Reports and Audit Market Analysis in the Republic of North Macedonia" 5. Година на објава: 2022	ДА
3.10	Книга или дел од книга рецензирана и објавена во земја членка на Европската унија и/или ОЕЦД 1. Наслов на книгата: <i>Public Sector Accounting, Auditing and Internal control in South Eastern Europe</i> 2. Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД: Швајцарија 3. Издавач, година и место на издавање: Palgrave Macmillan Cham, 2019, Швајцарија	ДА
4	Објавен рецензиран учебник, монографија, практикум или збирка задачи од научната област за која се избира 1. Наслов на учебникот: Финансиско сметководство 2. Место и година на објава: Скопје, 2019	ДА
5	Претходен избор во наставно-научно звање – <u>вонреден професор</u> , датум и број на Билтен: <u>16.7.2018, бр. 1173.</u>	ДА
6	Има способност за изведување на високообразовна дејност	ДА

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Блажо Недев, претседател, с.р.
Проф. д-р Зорица Божиновска Лазаревска, член, с.р.
Проф. д-р Зоран Миновски, член, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2

ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Атанаско Љупчо Атанасовски

Институција: Економски факултет – Скопје

Научна област: сметководство

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
	<p><u>Одржување на настава</u> [неделен број на часови * број на работни недели во семестар * бодување]</p> <p>Одржување на настава – прв циклус 39,6</p> <ul style="list-style-type: none"> - Финансиско сметководство – 6*15*0,04 (18/19з) - Корпоративно финансиско известување – 6*15*0,04 (18/19з) - Финансиско сметководство – 6*15*0,04 (19/20з) - Корпоративно финансиско известување – 6*15*0,04 (19/20з) - Финансиско сметководство – 6*15*0,04 (20/21з) - Корпоративно финансиско известување – 6*15*0,04 (20/21з) - Финансиско сметководство – 6*15*0,04 (21/22з) - Корпоративно финансиско известување – 6*15*0,04 (21/22з) - Сметководствени контролни системи – 6*15*0,04 (21/22л) - Финансиско сметководство – 6*15*0,04 (22/23з) - Корпоративно финансиско известување – 6*15*0,04 (22/23з) <p>Одржување на настава – втор циклус 18</p> <ul style="list-style-type: none"> - Екстерно известување – 3*15*0,05 (18/19з) - Даночно сметководство – 3*15*0,05 (18/19л) - Екстерно известување – 3*15*0,05 (19/20з) - Даночно сметководство – 3*15*0,05 (19/20л) - Екстерно известување – 3*15*0,05 (20/21з) - Даночно сметководство – 3*15*0,05 (20/21л) - Екстерно известување – 3*15*0,05 (21/22з) - Даночно сметководство – 3*15*0,05 (21/22л) 	57,6
	<p><u>Консултација со студенти (0.002)</u> [број на студенти * бодување]</p> <ul style="list-style-type: none"> - Финансиско сметководство – 234*0,002(18/19з) - Корпоративно финансиско известување – 177*0,002(18/19з) - Финансиско сметководство – 257*0,002 (19/20з) - Корпоративно финансиско известување – 156*0,002 (19/20з) - Финансиско сметководство – 197*0,002 (20/21з) - Корпоративно финансиско известување 166*0,002 (20/21з) - Финансиско сметководство – 176*0,002 (21/22з) - Корпоративно финансиско известување – 127*0,002 (21/22з) - Сметководствени контролни системи 8*0,002 (21/22л) - Финансиско сметководство – 174*0,002 (22/23з) - Корпоративно финансиско известување – 121*0,002 (22/23з) - Екстерно известување – 13*0,002 (18/19з) - Даночно сметководство – 5*0,002 (18/19л) - Екстерно известување – 12*0,002 (19/20з) - Даночно сметководство – 2*0,002 (19/20л) - Екстерно известување – 9*0,002 (20/21з) 	3,6

	<ul style="list-style-type: none"> - Даночно сметководство – 7*0,002 (20/21л) - Екстерно известување – 7*0,002 (21/22з) - Даночно сметководство – 3*0,002 (21/22л) 	
	Ментор на дипломска работа *0,2	2,8
	- 14 дипломски работи*0,2	
	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат	1,4
	[број на комисији * бодување 0.7] 2 доктората, 2019 и 2022 година	
	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура	6
	[број на комисији * бодување 0.3] 20 магистерски*0.3	
	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска	13,1
	[број на комисији * бодување 0.1] 131 дипломска работа*0,1	
	Позитивно рецензиран универзитетски учебник *8	8
	- „Финансиско сметководство“ – автор, Економски факултет – Скопје, октомври 2019	
	Интерна скрипта од предавања *4	4
	- Сметководствени контролни системи – авторизирани предавања 2019	
	Пакет материјали за одреден предмет *1	1
	- Даночно сметководство – пакет материјали 2020	
	Вкупно	97,5

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
	Ментор на докторски труд *5	15
	- 3 кандидати во тек	
	Ментор на магистерски труд *2	16
	- 8 кандидати	
	Учесник национален научен проект *3	3
	<ul style="list-style-type: none"> • Проект „Новата нормалност во постковид периодот во две области: ревизорската професија и економијата на искуства“, 2021 – 2022 	
	Учесник во меѓународен научен проект *5	5
	<ul style="list-style-type: none"> • “Accounting and Financial Reporting Reform as a Means of Strengthening the Development of Efficient Public Sector Financial Management in Croatia”; Project No. 8509, Croatian Science Foundation 	
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое нема импакт фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, WoS, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank, MathSciNet *5	20
	<ul style="list-style-type: none"> - Atanasovski, A., Trpeska, M., and Lazarevska, Z.B.: “Accounting Students’ and Employers’ Perceptions on Employability Skills in the SEE Country”, <i>European Financial and Accounting Journal</i>, Vol. 13, No. 3, 2018, pp. 55-71, ISSN: 1802-2197 DOI:10.18267/j.efaj.213 (0,8*5) https://efaj.vse.cz/pdfs/efa/2018/03/04.pdf https://efaj.vse.cz/about-journal/inf-990000-0100_Aim-and-Scope.php 	

	<ul style="list-style-type: none"> - Atanasovski, A., Trpeska, M., and Lazarevska, Z.B. 2020. The Block Chain Technology and Its Limitations for True Disruptiveness of Accounting and Assurance. <i>Journal of Applied Economic Sciences</i>, Volume XV, Winter 4(70): 738-748 https://www.ceeol.com/search/journal-detail?id=1011 (0,8*5) - Dionisijev, Ivan; Bozhinovska Lazarevska, Zorica; Trpeska, Marina; Atanasovski, Atanasko; (2022), “The supreme audit institution in the Republic of North Macedonia – two decades of building public trust”, <i>Journal of Public Budgeting, Accounting & Financial Management</i>, Vol. ahead-of-print No. ahead-of-print, DOI:10.1108/JPBAFM-08-2021-0129 https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/JPBAFM-08-2021-0129/full/html?skipTracking=true (0,6*5) - Atanasovski, Atanasko; Tocev, Todor; (2022) “Research trends in disruptive technologies for accounting of the future – A bibliometric analysis”, <i>Journal of Accounting and Management Information Systems</i>, Vol.21 (2), pp.270-288, DOI: http://dx.doi.org/10.24818/jamis.2022.02006 (0,9*5) - Atanasovski, Atanasko; Trpeska, Marina; (2019), “Mandatory IFRS Adoption in Transition Economy with Weak Enforcement Environment and Long-Term Disclosure Quality”, <i>Journal of Accounting and Management</i> vol. 9 (3), Danubius University Press, ISSN 2392-8778. (0,9*5) 	
	<p>Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на рецензирани научни трудови презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји *5</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lazarevska, B. Zorica; Trpeska, Marina; Atanasovski Atanasko; Dionisijev, Ivan; "Audit profession in the shadow of the Covid-19 - A perception of auditors in the Republic of North Macedonia", Proceedings of the 1st International Conference "Economic and Business Trends Shaping the Future, 2020, Skopje; DOI: http://doi.org/10.47063/EBTSF.2020.0006 p: 73-90 2. (0,6*5) - Atanasovski, Atanasko ; Lazarevska, B. Zorica ; Trpeska, Marina, “Conceptual Framework for Understanding Emerging Technologies that Shape the Accounting and Assurance Profession of the Future”, Proceedings of the 1st International Conference "Economic and Business Trends Shaping the Future, 2020, Skopje; DOI: http://doi.org/10.47063/EBTSF.2020.0005 (0,8*5) - Lazarevska, B. Zorica; Dionisijev, Ivan, Tocev, Todor; Trpeska, Marina; Atanasovski Atanasko; COVID-19 BLACK SWAN'S IMPACT ON THE INTERNAL AUDIT PROFESSION: THE CASE OF THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA, Proceedings of the FEB Zagreb 13th International Odyssey Conference on Economics and Business, June 1-4, 2022 Dubrovnik, Croatia and online https://doi.org/10.22598/odyssey/2022.4 (0,6*5) - Malchev, Bojan; Lazarevska, B. Zorica ; Dionisijev, Ivan; Tocev, Todor; Atanasovski, Atanasko; “Transparency Reports and Audit Market Analysis in the Republic of North Macedonia”, Proceedings of the 3rd International Conference "Economic and Business Trends Shaping the Future, 10-11 Nov, 2022, Skopje ISSN: 2671-3705 (0,6*5) - Atanasovski, Atanasko; Trpeska, Marina; Tocev, Todor; Malcev, Bojan; Dionisijev Ivan: “Does Eu Membership Affect Disclosure of Non-Financial Reporting in Blue Chip Companies”, Proceedings of First International Contemporary Financial Management Conference, December 7-10, 2022; DOI: https://doi.org/10.4335/2023.3 (0,6*5) 	16
	<p><u>Kniga ili del od kniga recenzirana i objavena vo zemja ~lenka na Evropskata Unija i/ili OECD</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Atanasovski A. & Minovski Z (2019) “Public Sector Accounting, Auditing and Internal control in South Eastern Europe”, <i>Public Sector Financial</i> 	6

	Management Series, Palgrave Macmillan, ISBN 978-3-030-03353-8 https://doi.org/10.1007/978-3-030-03353-8 , pp 183-203	
	<p>Трудови објавени во зборник на трудови на в.о. институција (2 поена)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Атанасовски, А. (2018), „Процена на потенцијалот на блокчејн технологијата за коренити промени во сметководствената професија“, Годишник на Економски факултет – Скопје, изд. 53, Економски факултет – Скопје, стр. 29-42. ISSN 0489-0922 - <i>Атанаско Атанасовски, Тодор Тоцев (2020), „Можности за развој и усовршување на сметководствениите услуги со помош на технологијата за компјутерска обработка во облак“</i>, Годишник на Економски факултет – Скопје, том 55, 2020, стр. 29-42. ISSN 0489-0922 (0,9*2) - <i>Атанаско Атанасовски, Тодор Тоцев (2021), „Перцепции за примената на анализа на податоци од голем обем во домашната ревизорска практика“</i>, Годишник на Економски факултет – Скопје, том 56, 2021, стр. 23-38. ISSN 0489-0922 (0,9*2) 	5,6
	<p>Рецензија на научен/стручен труд*0,2</p> <ul style="list-style-type: none"> - Рецензија на труд: „Narrative forward-looking information disclosure, do ownership concentration, boardroom gender diversity and cultural values matter? A cross country study" June 2022, Managerial Auditing Journal, Emerald Publishing Ltd. - Рецензија на труд: Вештачката интелигенција во сметководството и ревизијата, за Годишник на Економски факултет – Скопје, том 57, 2022 - Рецензија на труд: Иднината на дигиталните технологии во сметководството и професијата, за Годишник на Економски факултет – Скопје, том 56 2021 - Рецензија на труд: Блокчејн технологија – сфери на примена во сметководствената и ревизорската професија, за Годишник на Економски факултет – Скопје, том 55, 2020 	0,8
	<p>Пленарно предавање на научен/стручен собир *2</p> <ul style="list-style-type: none"> - Обука за МСС 2, МСС 7 и трансферни цени, Државен завод за ревизија, 24.1.2020 год. - „Ревизорската професија соочена со пандемијата со COVID-19- предизвици и можни решенија“. Онлајн семинар со ИОРРМ, 21 мај 2020 - Конференција за актуелните предизвици за сметководството и професионално усовршување во услови на пандемија, во заедничка организација со ИСОС 11, 12 и 15 јуни 2020 година. - Financial Accounting Module, PACT 2020 program CEF, Ljubljana – Министерство за финансии, септември – октомври 2020 - Auditing of Accrual Financial Statements, training for State Audit Office, 30.11.2021-3.12.2021 Struga, UNDP Project Public Finance Development - Auditing of Accrual Financial Statements, training for State Audit Office, 30.05.2022-3.06.2022 Struga, UNDP Project Public Finance Development - Последни сознанија за измамите од вработени/професионалци во пандемискиот период - заклучоци на ACFE од 2022, 22 декември 2022, КПУ настан во организација Економски факултет – Скопје и ИОРРМ. 	14
	<p>Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество *3</p> <ul style="list-style-type: none"> - Razvoj na blokcejn tehnologije, trenutni i buduci uticaj na internu reviziju, ONLINE webinar 6.10.2020, ZOOM, Udruzenje internih revizora Srbije 	3
	<p>Учество на научен/стручен собир со реферат *1</p> <ul style="list-style-type: none"> - ACA Symposium of the Institute of Accounting, Control, and Auditing, University of St.Gallen (ACA-HSG), 7 – 9 ноември 2018 “What story do the transparency reports on the market for audit services - The case of the Republic of Macedonia?” 	7

	<ul style="list-style-type: none"> - 29th EBES Conference – Lisbon, October 10-12, 2019, Lisbon, Portugal, Hosted by ISCTE-IUL Instituto Universitario de Lisboa “The different dioptria of internal auditors versus external auditors in the observation of internal controls - research in the Republic of North Macedonia” - 1st international conference Economic and Business Trends Shaping the Future, 12-13 November 2020, Skopje, Macedonia (online), “Conceptual Framework for Understanding Emerging Technologies that Shape the Accounting and Assurance Profession of the Future” - 1st international conference Economic and Business Trends Shaping the Future, 12-13 November 2020, Skopje, Macedonia (online), "Audit profession in the shadow of the Covid-19 - A perception of auditors in the Republic of North Macedonia" - 43th EAA Virtual Annual Congress, 26-28 May 2021, Brussels, Belgium (online) “The Small Audit Profession in the Great Shadow of Covid 19 – the Case of North Macedonia” - Enlargement and Integration Workshop “Digital Transformation, Data and AI in the Western Balkans”, Hilton Skopje, 9-11 December 2021, реферат “Most exciting disruptive technologies for accounting researchers and professionals” - First International Contemporary Financial Management Conference, Belgrade, December 7-10,2022, “Does Eu Membership Affect Disclosure of Non-Financial Reporting in Blue Chip Companies”. 	
	<p>Апстракт објавен во зборник на конференција *1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Proceedings of 2nd International conference Economic and Business Trends Shaping the Future, 11-12 November 2021, Skopje, Macedonia, "Disruptive technologies for accounting of the future" http://doi.org/10.47063/EBTSF.2021.0024 	1
	Вкупно	112,4

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ И ДЕЈНОСТ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
	<ul style="list-style-type: none"> - Член во комисија за изработка на измени и дополнувања на закон; <li style="padding-left: 20px;">изработка на подзаконски акт - Член на експертска група на ИОППМ за превод на Меѓународни стандарди за ревизија 	2
	<p>Подготовка на национални документи (стратегии, закони и сл.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Подготовка на Нацрт-закон за сметководство, WeGlobal consortia led project, Strengthening internal market, Europeaid/140492/DH/SER/MK 	2
	<p><u>Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, технички извештаи, вешт наод и мислење, стручно мислење, проценка на капитал, систематизација, методологија *1</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Изработка на база на прашања по предметот Финансиско сметководство за стекнување на звање овластен ревизор, Институт на овластени ревизори на РСМ, декември 2022 - Вешт наод и мислење (супервештачење) – Основен суд Неготино, к. бр. 8/19, 2019-2020 - Вешт наод и мислење (супервештачење) – Основен суд Неготино, к. бр. 98/18, 2019 - Вешт наод и мислење – Основно јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција КО.бр.119/19, 2020-2022 - Вешт наод и мислење – Основно јавно обвинителство Велес КО.525/20, 2021 	8

	<ul style="list-style-type: none"> - Вешт наод и мислење – Основно јавно обвинителство Куманово КО.253/21, 2022 - Вешт наод и мислење (супервештачење) – Основен суд Охрид ТС-12/20, 2022 - Вешт наод и мислење – Договор бр. 03-1103/1 со Народна банка на Република Северна Македонија, 2022 	
	<p>Учество во промотивни активности на Факултетот (0,5 поени)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Учество во промотивните активности на 1. циклус студии „Отворен инфо ден на Економски факултет – Скопје“ во Скопје, во 2019, 2020, 2021 и 2022 година. 	2
	<p>Уредник на зборник на трудови на високообразовна и научна институција *2</p> <ul style="list-style-type: none"> - Уредник на Годишник на Економски факултет – Скопје, том 55, 2020 - Уредник на Годишник на Економски факултет – Скопје, том 56, 2021 - Уредник на Годишник на Економски факултет – Скопје, том 57, 2022 	6
	<p>Член на организациски или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир *1</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1. Меѓународна научна конференција Economic and Business Trends Shaping the Future, 11 – 12 ноември 2020, Скопје - 2. Меѓународна научна конференција Economic and Business Trends Shaping the Future, 11 – 12 ноември 2021, Скопје - 3. Меѓународна научна конференција Economic and Business Trends Shaping the Future, 11 – 12 ноември 2022, Скопје 	3
	<p>Продекан *4</p> <ul style="list-style-type: none"> - Продекан за финансии, мандат 2019 – 2022 - Продекан за финансии, мандат 2022 – 	8
	<p>Член на универзитетска комисија *1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Член на Комисија за изготвување на единствен сметководствен систем на УКИМ, Одлука бр. 03-498/6 од 27.03.2019 	1
	<p>Член на факултетска комисија *0,5</p> <ul style="list-style-type: none"> - Член на Комисија за упис на студенти на прв циклус студии (август – септември 2019) - Член на Комисија за јавни набавки - Член на Централна комисија за подготовка на апликација за ААЦСБ-акредитација 	1,5
	<p>Член на Комисија за избор во звање*0,2</p> <ul style="list-style-type: none"> - Член на Комисија за избор на асистент 	0,2
	<p>Учество во комисии и тела на државни и други органи *1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Координатор на испитна комисија при ИОРПМ за стекнување на звање овластен ревизор, декември 2018 - Координатор на испитна комисија при ИОРПМ за стекнување на звање овластен ревизор, јуни 2019 	2
	Вкупно	35,7

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	97,5
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	112,4
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	35,7
Вкупно	245,6

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Блажо Недев, претседател, с.р.
Проф. д-р Зорица Божиновска Лазаревска, член, с.р.
Проф. д-р Зоран Миновски, член, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА, ВО НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ ЕКОНОМСКА ТЕОРИЈА И ПРИМЕНЕТА ЕКОНОМИЈА, ПО ПРЕДМЕТОТ РАЗВОЈ НА ЕКОНОМСКАТА МИСЛА, НА ЕКОНОМСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски факултет – Скопје, објавен во весниците „Слободен печат“ и „Коџа“ од 6.3.2023 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области економска теорија и применета економија, по предметот Развој на економската мисла, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-574/6 од 4.4.2023 година, донесена на седницата одржана на 31.3.2023 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Методија Стојков, редовен професор во пензија на Економскиот факултет во Скопје, д-р Таки Фити, академик и редовен професор во пензија на Економскиот факултет во Скопје и д-р Трајко Славески, редовен професор на Економскиот факултет во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области економска теорија и применета економија, по предметот Развој на економската мисла, во предвидениот рок се пријави вонр. проф. д-р Борче Треновски.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатот Борче Треновски е роден на 23 јули 1981 година, во Берово. Основното и средното образование го завршил со одличен успех во Берово. Во учебната 2000/2001 година се запишал на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Економски факултет во Скопје, депарتمان финансиски менаџмент. Дипломирал во октомври 2004 година, со просечен успех 9,39.

Кандидатот активно се служи со англискиот јазик.

Во учебната 2004/2005 година се запишал на постдипломските студии на Економскиот факултет во Скопје, на студиите по монетарна економија. Успешно ги положил предвидените испити од втор циклус студии со просечен успех 9,54 и на 26.6.2009 година го одбрал магистерскиот труд под наслов: „Теоретската фундираност на клучните макроекономски политики“, со што се стекнал со академски степен – магистер на економски науки од областа на монетарната економија.

Докторска дисертација пријавил во 2009 година на Економскиот факултет во Скопје. Дисертацијата на тема: „Клучните макроекономски политики во услови на современа економска криза со посебен осврт на Македонија“ ја одбрал на 20.9.2013 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Горан Петревски, проф. д-р Методија Стојков, проф. д-р Трајко Славески, проф. д-р Таки Фити и проф. д-р Михаил Петкоски. Со тоа се стекнал со научниот степен доктор на науки од научната област економски науки.

На 5.12.2013 година е избран во звањето доцент на Економскиот факултет во Скопје, во областа економски науки, по предметот Развој на економската мисла. Рефератот за избор е објавен во Билтен бр. 1064 од 1.11.2013 година.

Во моментот е вонреден професор на Економскиот факултет во Скопје. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр. 1173 од 16 јули 2018 година

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата, објавени во

Билтен бр. 1064 од 1.11.2013 година и Билтен бр. 1173 од 16 јули 2018 година, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА
Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Економски факултет – Скопје, кандидатот доц. д-р Борче Треновски изведува настава на прв циклус студии по предметите: Развој на економската мисла и Вовед во економија на животната средина. Кандидатот, исто така, учествува во наставно-образовната дејност и на втор циклус студии по предметот Економија и политики на дигитализација (на студиската програма Управување со јавниот сектор), по предметот Политики и програми на дигитализација во ЕУ (на студиската програма Европски економски студии) и по предметот Економија и политики на дигитализација (на студиската програма Економски развој и меѓународни финансии). Исто така, кандидатот е член од тимовите на трет циклус студии, и тоа по предметите: Економски раст и развој, Макроекономско моделирање и Макроекономија.

Во изведувањето на наставата, кандидатот манифестира напредни педагошки вештини и применува современи методички и наставни практики. Успешно и квалитетно ги организира и ги реализира предавањата преку континуирана и отворена интеракција со студентите. Во функција на наставата, кандидатот е ангажиран со консултации со студенти од прв, втор и трет циклус студии, менторира изработка и презентација на проектни задачи, дипломски, магистерски и докторски трудови. Кандидатот, исто така, учествува во изготвување на испитни прашања, организирање и спроведување на испити и колоквиуми по своите предмети.

Кандидатот бил *менџор на 44 дипломски трудови*, а учествувал и како член во комисија за оцена/или одбрана на 10 дипломски трудови.

Кандидатот бил *менџор на 5 магистерски трудови*, а учествувал и како член во комисија за оцена/или одбрана на 9 магистерски трудови.

Кандидатот бил *менџор на 4 докторски трудови* (3 кандидати во тек), а учествувал и како член во комисија за оцена/или одбрана на 5 докторски трудови.

Кандидатот е автор на неколку рецензирани монографии од областа. Кандидатот учествувал во креирање и подготовка на 3 нови предметни програми на 2. циклус студии.

Исто така, д-р Борче Треновски бил ангажиран како главен предавач и едукатор на дури *39 обуки, работилници и летни школи* на покана на различни академски и други реномирани организации и институции.

Конкретните активности кои припаѓаат во наставно-образовната дејност, релевантни за изборот, со дајуми и групи релевантни податоци, наведени се во табелата во Образец 2, дадена во прилог на овој Извештај.

Научноистражувачка дејност

Д-р Борче Треновски има објавено вкупно *34 научни трудови* во периодот од изборот во звањето вонреден професор до денес од соодветната област (економската теорија и применетата економија), од кои:

- *10 научни трудови во научни списанија со импакт-фактор* (индексирани во Web of Science/Scopus),
- *9 трудови со оригинални научни резултати*, објавени во референтно научно/стручно списание, рецензирано и индексирани во најмалку една електронска база на електронска база на списанија со трудови достапна на

интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank, MathSciNet итн.

- 10 труда со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји;
- 3 труда со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир;
- 2 труда објавени во зборник на трудови на в.о. установа.

Во периодот од изборот во звањето вонреден професор до денес, д-р Борче Треновски од соодветната област како автор/коавтор има објавено 17 монографии.

Во изборниот период, д-р Борче Треновски, како истражувач/клучен експерт, учествувал во дури 55 научноистражувачки проекти (42 национални и 13 меѓународни).

Конкретните активности кои припаѓаат во научноистражувачката дејност, релевантни за изборот, со дајуми и групи релевантни податоци, наведени се во табелата во Образец 2, дадена во прилог на овој Извештај.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Покрај наставно-образовната и научноистражувачката дејност, кандидатот д-р Борче Треновски е особено активен и во стручно-апликативната дејност, односно има значаен придонес на повеќе полиња од поширок академски и општествен интерес – автор на повеќе стручни монографии, учество во бројни експертски активности (методологии, водичи, експертски анализи и извештаи), учество во изработка на физибилити-студии, подготовка на национални документи (стратегии и законски акти) и членување во бројни државни тела и професионални организации.

Кандидатот д-р Борче Треновски во изминатиот изборен период е автор/коавтор на 8 стручни монографии.

Кандидатот има реализирано учество во 20 експертски активности (подготовка на методологии, водичи/прирачници, технички извештаи, стручни мислења и анализи). Исто така, кандидатот учествувал во изработка на 7 физибилити-студии, низа промотивни активности на Факултетот и студиски престои во странство.

Д-р Борче Треновски учествува и во подготовка на 9 национални документи (истражувања и законски акти) и учествува во бројни (18) комисии и ишла на државни и групи органи – надворешен член на Советот на Центарот за стратемски истражувања при Македонската академија на науките и уметностите – МАНУ; член на највисокото раководно тело на Централната банка на Северна Македонија – Совет на Народна банка на Република Северна Македонија и др.

Кандидатот како резултат на своите научноистражувачки резултати е добитник на највисоката награда на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје за најдобар научник и истражувач, за покажување исклучителни резултати во научноистражувачката и образовната дејност од областа на општествените и хуманистичките науки – 2020 година.

Групи активности од Анекс 1 кои припаѓаат во стручно-апликативната дејност и дејноста од поширок интерес, релевантни за изборот.

Конкретните активности кои припаѓаат во стручно-апликативната дејност/дејност од поширок интерес, релевантни за изборот, со дајуми и групи релевантни податоци, наведени се во табелата во Образец 2, дадена во прилог на овој Извештај.

Оценка од самоевалуација

Кандидатот доц. д-р Борче Треновски, во периодот додека бил вонреден професор, континуирано, за секоја поодделна учебна година, добива позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Економскиот факултет во Скопје, за предметите на кои тој е ангажиран: просечна оценка 9,7 (од 10) по предметот Развој на економската мисла; просечна оценка од 9,61 (од 10) по предметот Вовед во економија на животната средина. Ова е уште една потврда за неговиот квалитет како наставник и педагог.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Борче Треновски.

По проучувањето на приложената документација од кандидатот и увидот во неговите објавени публикации и други релевантни активности, Комисијата е едногласна во мислењето дека:

- Кандидатот д-р Борче Треновски *поседува долготрајно искуство* (почнувајќи од 2006 год.) како асистент, подоцна и како доцент и вонреден професор во научните области економска теорија/применета економија, по предметот Развој на економската мисла на Економскиот факултет во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“. Во овој контекст, треба да се истакне дека станува збор за квалитетен и одговорен наставно-научен кадар пред кого стои можност за уште поголемо напредување во кариерата и унапредување на наставните предмети и матичниот факултет во целина како врвна високообразовна институција во земјата.
- Забележителна е исклучително плодната научноистражувачка активност на кандидатот д-р Борче Треновски, која се гледа од *објавениите 34 научни трудови – од кои дури 10 трудов со фактор на влијание објавени во реномирани меѓународни списанија/публикации, како и објавени 25 научни и стручни монографии* – што го претставува кандидатот како особен и афирмиран научен работник и како самостоен истражувач.
- Особено треба да се истакне значајната ангажираност на кандидатот д-р Борче Треновски во *55 национални и меѓународни проекти, неговоито учество како предавач/едукатор во 39 работилници и школи*, како и неговото учество во подготовка на бројни методологии, прирачници, технички извештаи, стручни мислења и анализи во областа.
- Забележлива е исклучителната дејност од поширок интерес на кандидатот д-р Борче Треновски и неговото учество во *подготовка на 9 национални документи/стравеиши, изработка на 7 физибилити-студији и учество во бројни (18) комисији и шела на државни и групни органи*.
- Кандидатот се истакнува и со неговото континуирано учество во јавни дебати, интервјуа, медиумски настапи и дискусии во кои станува препознатлив како релевантен дијагностичар на економските и општествените предизвици, проблеми и како економист кој дава свој придонес кон креирањето на издржани економски решенија и политики.

Врз основа на изнесените податоци и бројните професионални референци за севкупната активност на кандидатот од последниот избор до денес како силна потврда за неговите квалитети, резултати и потенцијали претставуваат **пресметаните високи 707,5 поени, од кои во наставно-образовната дејност – 99,5 поени, во научноистражувачката дејност – 484,7 поени и во стручно-апликативната и поширока дејност – 123,3 поени**).

Врз основа на понапред искажаните стојалишта, Рецензентската комисија е наполно уверена дека кандидатот д-р Борче Треновски со својата досегашна работа во наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната активност, стручните и научните квалитети и изразените морални квалитети се претставува како сериозен, солиден и високопрофесионален наставно-научен работник и истражувач на полето на економската теорија и применета економија. Поради тоа, во согласност со

Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор на наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Рецензентската комисија заклучи дека кандидатот д-р Борче Треновски ги исполнува сите услови да биде избран во звањето редовен професор во научната област економска теорија и применета економија, по предметот Развој на економската мисла.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје, д-р Борче Треновски да биде избран во звањето редовен професор во научната област економска теорија и применета економија, по предметот Развој на економската мисла.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Методија Стојков, с.р.
Академик проф. д-р Таки Фити, с.р.
Проф. д-р Трајко Славески, с.р.

ОБРАЗЕЦ 1

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: **БОРЧЕ ТРЕНОВСКИ**

Институција: **ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ – СКОПЈЕ**

Научна област: **ЕКОНОМСКА ТЕОРИЈА И ПРИМЕНЕТА ЕКОНОМИЈА**

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – РЕДОВЕН ПРОФЕСОР

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	<p>Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус *</p> <p>Просечниот успех на прв циклус изнесува: 9,39. Просечниот успех на втор циклус изнесува: 9,67. Просечниот успех изнесува 9,54 за интегрираните студии.</p>	ДА
2	<p>Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира</p> <p>Назив на научната област: економска теорија и применета економија; поле: економски науки; подрачје: општествени науки.</p>	ДА
3	<p>Објавени најмалку шест рецензирани научни труда ** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор</p>	ДА
3.1	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1. Назив на научното списание: <i>Journal of Balkan and Near Eastern Studies (JBNES)</i></p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Web of Science</p> <p>3. Наслов на трудот: <u>Do Wages Reflect Growth Productivity – Comparing the European East and West?</u></p> <p>4. Година на објава: 2023_____</p>	ДА
3.2	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <p>1. Назив на научното списание: Southeast European Review of Business and Economics</p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 31 член од Франција, Англија, Романија,</p>	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	<p>Полска, Србија, Турција, Бугарија, Босна и Херцеговина, Хрватска, Русија, Северна Македонија.</p> <p>3. Наслов на трудот: <u>Labour Productivity In Terms Of The Fourth Industrial Revolution</u></p> <p>4. Година на објава: 2020</p>	
3.3	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1. Назив на научното списание: "Studia Regionalne i Lokalne" (Regional and Local Studies)</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: SCOPUS</p> <p>3. Наслов на трудот: <u>Municipal Revenue Determinants in a South-Eastern European Economy: Evidence from North Macedonia</u></p> <p>4. Година на објава: 2022</p>	ДА
3.4	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1. Назив на научното списание: Croatian Journal of Social Policy</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: SCOPUS/Web of Science (<i>Social Science Citation Index</i>)</p> <p>3. Наслов на трудот: <u>Is there a link between income inequality and economic growth in the Balkans? - Testing the Kuznets hypothesis</u></p> <p>4. Година на објава: 2021</p>	ДА
3.5	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1. Назив на научното списание: <i>Journal Economics and Culture</i></p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: EBSCO</p> <p>3. Наслов на трудот: <u>How Monetary Policy Affects the Lending and Economic Activity in a Banking System with Excess Liquidity</u></p> <p>4. Година на објава: 2021</p>	ДА
3.6	<p>Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји</p> <p>1. Назив на зборникот: Proceedings of the 1st international scientific conference "Economic and Business Trends Shaping the Future.</p> <p>2. Назив на меѓународниот собир: <i>1st International Scientific Conference Economic and Business Trends Shaping the Future</i></p>	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	3. Имиња на земјите: <i>Австрија, Арџентина, Албанија, Бујарија, Босна и Херцеговина, Велика Британија, Германија, Ирска, Канада, Полска, Португалија, САД, Северна Македонија, Словенија, Словачка, Србија, Турција, Франција, Хрватска, Црна Гора, Швајцарија</i> _ 4. Наслов на трудот: <u>The Link Between Productivity and Labour Share – The Case Of North Macedonia and Slovenia</u> 5. Година на објава: 2020	
4	Објавен рецензиран учебник, монографија, практикум или збирка задачи од научната област за која се избира *** 1. Наслов на монографијата: <u>Креирање на клучните макроекономски политики во услови на современата економска криза</u> (ISBN 978-608-4731-01-6, COBISS.MK-ID 94967818) 2. Место и година на објава: Скопје, 2013	ДА
5	Претходен избор во наставно-научно звање – вонреден професор, датум и број на Билтен: <u>бр. 1173 од 16 јули 2018 год.</u>	ДА
6	Има способност за изведување на високообразовна дејност	ДА

Членови на Комисијата

Проф. д-р Методија Стојков, с.р.
Академик проф. д-р Таки Фити, с.р.
Проф. д-р Трајко Славески, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: **БОРЧЕ МИХАИЛ ТРЕНОВСКИ**

Институција: **ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ – СКОПЈЕ**

Научна област: **ЕКОНОМСКА ТЕОРИЈА И ПРИМЕНЕТА ЕКОНОМИЈА**

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
	<p>Одржување на настава [неделен број на часови * број на работни недели во семестар * бодување]</p> <p>Одржување на настава – прв циклус</p> <p>Развој на економската мисла (6*15*0,04)*5г = 18</p> <p>Вовед во економија на животна средина (6*15*0,04)*5г = 18</p>	36
	<p>Настава во школи и работилници *1 (главен предавач/обучувач)</p> <ul style="list-style-type: none"> • 4 (четири) еднодневни работилници во 4 општини (во посебни региони од земјата) во однос на методологијата и постапката за подготовка на Граѓански буџет на локално ниво. Организирано и поддржано од USAID, во рамките на SRMA-проектот. Јануари – март 2023. (Главен предавач /обучувач). (4*1 = 4) • 4 (четири) дводневни работилници во 4 региони (кои покриваат 24 општини), наменети за локалната администрација која работи во областа на финансии – во однос на подготовка на општинските буџети – со посебен фокус на капиталното/повеќегодишно. Организирано и поддржано од USAID, во рамките на SRMA-проектот. Август - септември 2022. (Главен предавач /обучувач). (4*1=4). • Едукација/работилница за вработените во Државниот завод за ревизија – подготовка на литература, материјали и едукација за утврдување/оценка на ризиците при ревизија на извештаите на ЕЛС (со посебен фокус на методите за оценка на ризиците, алатки за избор на субјекти/елементи за ревизија итн.). Организирана и поддржана од УНДП и ДЗР. (Главен предавач /обучувач). 13 – 16 септември. (1*1=1). • Обука/едукација “Municipalities’ Own Revenues for Providing Quality Services to the Citizens during Pandemic” за националните ревизорски тела на 6 земји – Албанија, Црна Гора, Турција, Северна Македонија, Полска, Словачка, Романија. Организирана и поддржана од ДЗР / EUROSAI. (Главен предавач /обучувач). Мај 2022. (1*1=1). • 2 (два) вебинара/работилници за 60 компании (2 *30 компании) од македонскиот бизнис-сектор за зголемување на финансната писменост – „Финансиски менаџмент и 	39

	<p>зголемување на ефикасноста во малите и средните бизниси во Северна Македонија”. Организирано и поддржано од Меѓународната организација на трудот (МОТ)/ Бизнис-конфедерацијата на Македонија. (Главен предавач /обучувач). Декември 2021. (2*1=2)</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 (два) вебинара/работилници за 30 (2*15) НГО –Финасиската транспарентност, парафискалните давачки и јавните набавки. Поддржано од EU/Finance Tink. (Главен предавач /обучувач). Септември 2021. (2*1=2) • 2 (две) работилници/едукација (дводневна) за 30 претставници од Управата за јавни приходи (даночни инспектори) и претставници на Министерството за финансии – “Strengthening the capacities for transfer pricing and exchange of information for tax purposes” Скопје. Поддржана од UNDP/Министерството за финансии на Словачка. (Главен предавач /обучувач). December 03 - 06, 2019 (2*1=2) • Едукација/работилница (дводневна) за 30 преставници од Министерството за финансии, ЗЕЛС, Управата за јавни приходи – “Strengthening the capacities of for the administration of Property taxes – scope, structure, rates, tax collection Скопје. Поддржана од UNDP/Министерството за финансии на Словачка. 30 октомври – 1 декември 2019. (Главен предавач /обучувач). (1*1=1) • 4 (четири) посебни дводневни работилници за Стратешко и и инклузивно планирање vs. буџетот и буџетскиот процес на локално ниво – учесници сите 81 општина во државата. Локација (Скопје, Битола, Штип, Гевгелија). Организирани од Association of Finance Officers of Local Government and Public enterprises (AFO_/ UNDP), септември - октомври 2019. (Главен предавач /обучувач). (4*1=4) • 4 (четири) посебни работилници “Future reforms of the system of local finances (strengthening fiscal decentralization)” Учесници – Градоначалници, Министри, Локална администрација и вработени во буџетските корисници од централната власт. Локација – Скопје, Струга, Маврово и Штип. Организирани од Министерството за локална самоуправа/EU/UNDP. Мај/септември 2019. (Главен предавач /обучувач). (4*1=4) • 7 (седум) посебни работилници за општинската администрација и граѓаните за “Партиципативно буџетирање”. Локации: Куманово, Старо Нагоричане, Крива Паланка, Кавадарци, Росоман, Неготино и Скопје. Поддржано од USAID, мај – јуни 2019. (Главен предавач /обучувач). (7*1=7) • Работилница/едукација за 30 преставници на ЗЕЛС и општинските советници за значењето и начинот на подготовка на „Граѓански буџет”. Поддржано од UNDP/ЗЕЛС. Јуни 2019. (Главен предавач /обучувач). (1*1=1) • Работилница за интегрирано и инклузивно планирање на локалниот развој. Учесници – 30 претставници од ЕЛС (општинската администрација). Поддржано од UNDP. 19 септември 2018. (Главен предавач /обучувач). (1*1=1) • 4 (четири) работилници/едукации за Општинското добро управување со финансиите, наменето за Бошњачкото 	
--	--	--

	<p>малцинство во земјава. Организирано од Bosniak Research Center. Октомври 2018. (Главен предавач /обучувач). (4*1=4)</p> <ul style="list-style-type: none"> Работилница/обука “ Social Security and Taxation for Artists”. Учесници – 40 различни видови артисти, преставници на Министерството за култура, општинските комисии за култура, јавна администрација, НГО. Поддржана од ЕУ/ PI Kongresen Centar “Aleksandar Makedonski”, Skorje. Локација – Град Скопје. 8 јуни 2018. (Главен предавач /обучувач). (1*1=1). 	
	<p><u>Подготовка на нов предмет*1</u></p> <p>Политики на дигитализација во јавниот сектор (Управување во јавниот сектор)*1 Економија и политики на дигитализација (Економски развој и меѓународни финансии)*1 Политики и програми на дигитализација во ЕУ (Европски економски студии)*1</p>	3
	<p>Консултации со студенти (број на студенти * бодување)</p> <p><u>Прв циклус студии</u></p> <p>Вовед во економија на животна средина 2018/2019: 300*0.002 = 0.6 2019/2020: 300*0.002 = 0.6 2020/2021: 300*0.002 = 0.6 2021/2022: 300*0.002 = 0.6 2022/2023: 300*0.002 = 0.6</p> <p>Развој на економската мисла 2018/2019: 50*0.002 = 0.1 2019/2020: 50*0.002 = 0.1 2020/2021: 50*0.002 = 0.1 2021/2022: 50*0.002 = 0.1 2022/2023: 50*0.002 = 0.1</p> <p><u>Трет циклус студии</u> 3*0,002*4 = 0,024</p>	3,5
	<p><u>Ментор на дипломска работа</u> 44 дипломски работи *0,2 = 8,8</p>	8,8
	<p><u>Член на комисија за оцена или одбрана на докторски труд</u> [број на комисии * бодување 0.7] 5 број на комисии * 0.7 = 3,5</p>	3,5
	<p><u>Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура</u> [број на комисии * бодување 0.3] 9 магистерски*0.3</p>	2,7

	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска [број на комисији * бодување 0.1] 10 дипломски работи*0,1	1
	Научно-популарна или наставно-историска статија во стручно-методско списание 1. „Буџетирање базирано на перформанси – решение за потранспарентен и отчетен буџетски процес во Македонија”, објавено од Асоцијацијата за финансиски работници на локалните самоуправи и јавните претпријатија. Билтен Бр.4, Април 2017, стр-16-22 (1*1) 2. “Macedonian-Bulgarian economic cooperation is immune to inter-neighboring relations”, policy paper, Center for European Strategies -EUROTHINK, December 2022 - https://eu.org.mk/macedonian-bulgarian-economic-cooperation-immune-to-neighborhood-relations (1 *1)	2
	Вкупно	99,5

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
	Ментор на докторски труд *5 (1 завршен и 3 кандидати во тек)	20
	Ментор на магистерски труд *2 (5 кандидати *2)	10
	Учесник во национален научен проект *3 (учество како клучен експерт/истражувач во 42 национални проекти*3) 1. “Designing prioritization framework (set of prioritization criteria) for National Development Strategy 2022-2042”. Подготовка на истражување за рамка за приоритизација (предлог критериуми) за утврдување на клучните стратешки области во Националната стратегија за развој 2022-2042; Клучна активност во рамките на подготовка на Националната стратегија за развој 2022-2042. Поддржано од UNDP. Ноември 2022 – јануари 2023. 2. ERP, Informal Economy – Развој на Национална стратегија (Стратегија за формализација на неформалната економија во Република Северна Македонија 2023-2026) и Акциски план за намалување на негативните од неформалната економија во Северна Македонија. Поддржано од GIZ (provider in the field of international cooperation for sustainable development and international education work). Февруари - Април 2023. 3. “Анализа на детерминантите и ефектите од неформалната економија во Западен Балкан – посебен фокус на Северна Македонија” Научен проект на Економски факултет –	126

	<p>Скопје, поддржан од Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ 2022/2023.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. “Risk assessment for auditing of Financial Reports from Local Self-government” Supported by State Audit Office of North Macedonia, UNDP and Slovak Ministry of Finance. September 2022 5. “National Economic Sustainability Economist for the UNDP Country Office”. Обезбедување на високостручна поддршка, подготовка на анализи/истражувања и други документи за UNDP Country Office на важни економски прашања/области во рамките на три портфолија (Environment and Disaster Risk Reduction, Democratic Governance and Inclusive Prosperity). Август 2022 – мај 2023. 6. “Developing Tools for Informal Economy”. Проект на UNDP North Macedonia со поддршка од IRH-based Project Team and Slovak Ministry of Finance. Подготовка на три кратки анализи за неформална економија; креирање на калкулатор за трошоци/давачки поврзани со неформалната економија, креирање на регистер на парафискални давачки итн. Мај 2022 – септември 2022 7. “Provision of assistance to selected 40 local self-government units for municipal budget planning, budget execution, capital budgeting and local finances”. Проект поддржан од USAID’s Strengthening Resource Mobilization Activity (SRMA) преку Strategic Development Consulting (SDC); Обезбедување на мониторирање, едукација и поддршка на 40 ЕЛС. Јуни 2022 – мај 2023. 8. “Mayors’ Performance and Transparency Tracker” – развој на уникатна алатка/методологија кој треба да служи како механизам со кој политичките партии ќе можат да го следат, евалуираат и унапредуваат работењето на градоначалниците во насока на тоа колку се задоволени демократските вредности, легислативата, исполнување на очекувањето на граѓаните, економската ефикасност и ефективност. Проектот е поддржан од International Republican Institute (IRI) North Macedonia. Мај – август 2022. 9. “Development of National Development Strategy 2022 – 2042” - Клучен истражувач/експерт за тематските области Економски развој и Рамномерен регионален развој. Подготовка на тематските анализи, идентификување на основните информации, истражувања и податоци, прибирање на инпути од засегнатите страни. Поддржано од UKaid и UNDP. Јануари 2022 – март 2022. 10. Reduce vulnerability to corruption at municipal level in North Macedonia (дизајнирање на проектна структура/активности, развој на теорија на промена (theory of change), базични истражувања, прибирање податоци, релевантна литература, анализа на засегнатите страни и развој на стратегија за 	
--	--	--

	<p>интервенција). Поддржано од Swiss Embassy/Swiss Development Agency. Јуни 2022 – декември 2022.</p> <p>11. “Register (national and regional Registers with specific development indicators, and manual) and Bylaw for Development potentials of Planning Regions”. Project – Sustainable and Inclusive Balanced Regional Development – Phase II of the Project in North Macedonia. Поддржано од Министерството за локална самоуправа и Swiss Agency for Development and Cooperation (SDC). Јануари – март 2022.</p> <p>12. “Provision of services on para-fiscal charges and financial transparency” – подготовка на истражување/студија за финансиската транспарентност и отчетност на локално ниво (IN 03-346/01 IPA/2020/ 420-727/03). Поддржано од Finance Think - Economic Research and Policy Institute and Skopje, European Union, in accordance with the rules of IPA Civil Society Facility & Media Programme 2018-2019. Ноември 2021 – јуни 2022.</p> <p>13. Perceptions for Informal economy and potentials for formalization - UNDP project. Развој на методологија, прашалник, спроведување на фокус групи, подготовка на анализа – со цел утврдување на причините за бариерите со кои се соочуваат неформалните работници во намерата да влезат во формалниот сектор и кои се клучните причини да останат во неформалниот дел од економијата. Ноември – декември 2021.</p> <p>14. “Provision of assistance to selected 16 local self-government units for municipal budget planning”. Проектот е поддржан од USAID’s Strengthening Resource Mobilization Activity (SRMA) преку Strategic Development Consulting (SDC). Септември – декември 2021.</p> <p>15. “Унапредување на формулата за финансирања на средно образование” подготовка на истражување/анализа за унапредување на одржливоста, ефикасност и функционалноста на формулата, евалуација на коефициентите и другите елементи во формулата. Поддржано од HELVETAS Swiss Inter-cooperation and Macedonian Center for Vocational Education, април 2021</p> <p>16. “Assessment addressing municipal debt in the Republic of North Macedonia”. Project funded by USAID’s Strengthening Resource Mobilization Activity (SRMA) through the Center for Development Policies IDEAS DePo. Мај 2021 – јуни 2021</p> <p>17. “Support for development of North Macedonia 2021-2041 National Development Strategy (NDS)” – Key development expert for developing/adapting an existing analytical framework and action steps for the strategic engagement of the Local Governance Units in the process of preparing the National Development Strategy. Поддржано од UKaid and UNDP. 25 Март - 6 мај 2021.</p>	
--	---	--

	<p>18. “Preparing Financial Performance Assessment Tool for Municipalities (PEFA)”, мерење на ефикасност на јавниот финансиски менаџмент во македонските општини согласно дефинирана методологија од Светска банка. Поддржано од Swiss Development and Cooperation, имплементирано од ЗФР и United Nation Development Program (UNDP). Јануари -март 2021.</p> <p>19. “Public Finance for Management Reform and Local Tax Policy” Подготовка на студија за фискалната децентрализација и локалното оданочување; Креирање на интерен водич за утврдување и менаџирање на ризикот на даночната администрација; Поддршка во спроведување на компаративна анализа на Законот за даночна процедура и Законот за данок на имот. Поддржано од Ministry of Finance of Slovak Republic and UNDP Public Finance for Development (PFD) program. 3 октомври - 19 декември 2020</p> <p>20. “How to create an efficient Secondary Vocational Education System” - with a special focus on the funding (finances) process in the Republic of North Macedonia, поддржано од HELVETAS Swiss Inter-cooperation. 25 ноември 2020 – 15 јануари 2021.</p> <p>21. “Development of new subsidy models in support of measures to decrease the air pollution” within the UNDP project - 00110061 “Tackling Air Pollution in the City of Skopje”. Оценка на тековните модели на субвенционирање и утврдување на потенцијалните јазови и предизвици; Изработка на компаративна студија за различните модели на субвенционирање во регионот и ЕУ и развој на нови модели за субвенционирање на централно и локално ниво. Септември – декември 2020.</p> <p>22. “Empowering Municipal Councils” - Implementation phase (00096214). Поддржано од UNDP. Practice area: Democratic Governance. Подготовка на Годишниот извештај за финансирање на ЕЛС за 2019 и Полугодишниот извештај за финансирање на ЕЛС за 2020. Аналитички извештаи за локалните приходи и расходи – извештаи за децентрализација Октомври - Ноември 2020</p> <p>23. Подготовка на секторската студија “Секторска студија за Регионалниот развој” како дел од подготовка на Стратегијата за рамномерен регионален развој на Република Северна Македонија 2020-2030 и Акцискиот план. Мај 2020 – декември 2020</p> <p>24. “Analysis of the costs and benefits from the organization of practical training of students from secondary vocational education in the Republic of North Macedonia”, Подготовка на анализа базирана на ново дизајнирана методологија, спроведување на прашалник со повеќе од 100 компании спроведување на структурирани интервјуа. Поддржано од</p>	
--	--	--

	<p>HELVETAS Swiss Inter-cooperation. Март 2020 – септември 2020</p> <p>25. “Impact of the Covid – 19 crises on the financing of the municipal services” Conduct a detailed analysis and provide recommendations for improving the municipal fiscal capacity. UNDP- Macedonia, Conducting fiscal and financial analysis to get a clear view of the most affected aspects of the local financing and define essential priorities and resources and provide recommendations for improving the local fiscal capacity. May 2020- July 2020</p> <p>26. “Calculation of the financial impact of the detailed plan for transferring competencies and resources in the agriculture sector”, UNDP. Project: Improving Municipal Governance (00089220). Анализа на постојните инструменти за финансирање на надлежностите кои има план да се пренесат на општините. Поддршка во подготовка на детален план за пренесување на надлежностите и ресурсите во секторот земјоделие. 25 март – 30 ај 2020</p> <p>27. “Employment Education in North Macedonia” E4@mk, Component 3 – support of the Expert Group for the process of financing education in Macedonia(secondary education) , funded by HELVETAS Swiss Inter-cooperation. Contract No. 0307-145. 25.10.2019 – 2020</p> <p>28. Подготовка на Годишниот извештај за финансирање на ЕЛС за 2018 и Полугодишниот извештај за финансирање на ЕЛС за 2019. Аналитички извештаи за локалните приходи и расходи – извештаи за децентрализација. Practice area: Democratic Governance. UNDP. Project title: 00096214.. 18 Јули – 19 Јануари 2020</p> <p>29. „Comparative and feasibility study on local government borrowing and issuing municipal bonds“, RFP 29/2018, UNDP. Подготовка на компаративна студија за локално задолжување и издавање на општински обврзници. Подготовка на 5(пет) физибилити-студии за 5 македонски општини. Септември 2018 – март 2019</p> <p>30. Подготовка на Годишниот извештај за финансирање на ЕЛС за 2017 и Полугодишниот извештај за финансирање на ЕЛС за 2018. Подготовка на Компаративен извештај за општинските приходи и расходи за периодот 2013-2017. Practice area: Democratic Governance. UNDP. Project title: 00096214. 10 јули – 10 ноември 2018</p> <p>31. “Redefining The Manner And Determining The Criteria For Designated And Block Grants For Municipalities” (MSIP-PMU-CS-IC-022-18) - World Bank project. Preparing the detailed analysis of the current situation – Подготовка на компаративна студија за 5 земји- Дизајнирање на 3 модели и сценарија со користење на различни методи и критериуми за алокација на наменските и блок дотации. Јуни 2018 – јануари 2019.</p>	
--	--	--

	<p>32. “Integrated and Inclusive Local Development” UNDP, Project number & title: 00089220 “Improving Municipal Governance”. Дизајнирање на методологија за подготовка на Интегрирани и инклузивни локални планови за развој за 30 општини – подготовка на програма и материјали за едукација на општините и подготовка на локалните планови. Јуни 2018 – ноември 2018</p> <p>33. “CSOs for Making Local Democracy Work” – подржано од EU (reference number IPA/2016/381939, for the implementation of the Action funded by the call EuropeAid/151569/DD/ACT/MK). Project partners: European association of local democracy (ALDA) and Association of Finance Officers of Local Government and Public enterprises – Клучен истражувач/експерт во подготовка на студија за финансиската и нефинансиската поддршка на граѓанските организации од страна на локалните самоуправи. Септември 2018.</p> <p>34. “Empowering Municipal Councils”,. Funded by Swiss Development and Cooperation, implemented by United Nation Development Program (UNDP). Project goal - Local government units to work more effectively and transparently. Preparing Financial Performance Assessment Tool for Municipalities (PEFA), measuring the efficiency of public management in Macedonian municipalities, preparing training program/materials concerning good governance etc.. November 2016 – December 2019</p> <p>35. “Risk assesment for auditing of Financial Reports from Local Self Governments”. Поддршка на Државниот завод за ревизија(ДЗР) во напорите да ги зајакне капацитетите на државните ревизори за ефикасна и ефективна ревизија на извештаите од ЕЛС. Поддржано од UNDP – Државниот завод за ревизија(ДЗР). Септември 2022.</p> <p>36. “Reduction of the informal economy in North Macedonia” - supported by the UNDP. Прибирање на податоци, подготовка на анализи, подготовка на стручни содржини за веб платформа, организирање на активности за зајакнување на свесност поврзана со темата. UNDP-Министерство за финансии. Декември 2021 – 2022. Digitalization and informal economy (workshop) – дискусии, фокус групи, подготовка на извештај UNDP/Ministry of Finance. Септември 2022.</p> <p>37. National Municipal Financing Expert. Report on the municipal revenues and expenditures – finances of LSGU (Report on Fiscal Decentralization) for the period 2020). The Project aims to assist the Ministry of Finance and the Commission form monitoring the process of decentralization in analyzing the state of municipal revenues and expenditures. UNDP/Ministry of Finance</p> <p>38. “Improving the dialogue for greater financial transparency of municipalities, with a focus on parafiscal fees”. Зајакнување на капацитетите на засегнатите страни на локално ниво -</p>	
--	--	--

	<p>Финансиска транспарентност на општинскиот буџет, парафискални давачки и спроведување на јавни набавки. FISCAS Network /Agora. Мај – септември 2021</p> <p>39. Подготовка на Стратегијата за развој на Североисточен плански регион – собирање податоци, истражување, фокус групи, комуникација со засегнати страни подготовка на стратегијата. Поддржано од Центар за Североисточен плански регион. Септември 2020 – декември 2020</p> <p>40. “Анализа на трошоци и бенефити од креирање на Нов одржлив систем за донирање на храна”, собирање на податоци, подготовка на анализа за трошоците и бенефитите од новиот систем – СИТЕ – СИТИ. Поддржано од Црвен Крст – Македонија и Ајде- Македонија. Јуни 2019-јуни 2020</p> <p>41. "My Money, My Responsibility" -Participative Budgeting in the Municipalities of Macedonia supported by the United States Agency for International Development-USAID in the USAID Civic Engagement Project implemented by the East West Management Institute. USAID/Finance Think – Skopje. April – June, 2019</p> <p>42. “Good governance, municipal democracy and civic participation at the level of local self-government” – поддржано од Civica Mobilitas, implemented by Association of Finance Officers of Local Government and Public enterprises. Подготовка на индекс на транспарентност на локално ниво, дизајнирање на методологија и мерење на демократските капацитети на ЕЛС во Северна Македонија. Јуни 2017 – август 2018</p>	
	<p><u>Учесник во меѓународен научен проект *5</u> <u>(учество како клучен експерт/истражувач во 13 меѓународни проекти*5)</u></p> <p>1. International Scientific Project “Tobacco Farming and the Effects of Tobacco Subsidies in North Macedonia “, funded by the University of Illinois at Chicago. UIC is a core partner of the Bloomberg Initiative to Reduce Tobacco. Collect relevant data, interview with relevant stakeholders, preparing questionnaire, prepare policy study and policy briefs. 2021-2022.</p> <p>2. "Economic Integration of The Western Balkans - Mini-Schengen, regional economic cooperation and common regional market - mapping progress - Opportunity for bringing North Macedonia closer to the EU internal market -", Foundation Open Society. June - November 2021.</p> <p>3. "Municipal own source revenues for providing quality services to citizens during a pandemic" within the activities of TFMA-EUROSAI (European Organization of Supreme Audit Institutions). Participants: seven SAI: Albania, Montenegro, Romania, Slovakia, Poland, Turkey and Republic of North Macedonia. Project supported by State Audit Office of North</p>	<p>65</p>

	<p>Macedonia and Westminster Foundation for Democracy (“WFD”). January 2022 – December 2022.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. “Assessment Of The Existing Funding Mechanisms For Disbursement Of Public Funds To CSO’s” - Regional Programme on Local Democracy in the Western Balkans 2 (ReLOaD2). EU-UNDP partnership. October – December 2022 5. Municipal Sustainable Development Project, Republic of North Macedonia. World Bank GROUP. Capacity assessment of selected North Macedonian municipalities, support in analysing the findings of the assessments and prepare different options toward the eventual program design, including potential areas for municipal performance improvement and options of corresponding performance-based indicators. June 2022 – May 2023. 6. “European Label for Management Excellence (ELOGE) in North Macedonia” (EloGE – European Label of Governance Excellence is a programme of the Council of Europe – Centre of Expertise for Good Governance) - European Association for Local Democracy – ALDA. August 2022 – December 2022 7. “Strengthening of Regional Economic Integration - the Opportunities and Benefits of The Regional Common Market (Open Balkan) in The Agriculture and Tourism Sector In North Macedonia” Preparing the studies (interviews, survey, desk research). ANALYTICA thinking laboratory - The Policy Research Association Analytics Skopje and FOSIM. September 2022 – January 2023. 8. “Exchange of Information in the Field of Taxation and Transfer Pricing”. Support to Public Finance Management Reform in the Republic of North Macedonia in the area of international taxation, local taxes and fight against tax evasion and informal economy. Project is implemented by the UNDP with the support of IRH-based Project Team and Slovak Ministry of Finance. 11 June – 15 December 2021 9. Regional project for the countries of the Western Balkans. "Response to the socio-economic effects of KOVID-19 by supporting vulnerable groups of low-paid workers, workers who are part of the informal economy and temporary workers", Supported by Foundation Open society. June 2020 – June 2021 10. “COVID 19 BUDGETARY IMPACT ANALYSIS FOR MUNICIPALITIES” - specialized project of European Bank for Reconstruction and Development (EBRD). Provide urgent and immediate assistance to Local self-governments in North Macedonia to understand the impacts that the Covid-19 virus on budgets and finances of municipalities and public utility companies (PUCs). May 2020 – September 2020 11. ”Public Finance for Development (PFD)”,. Transfer pricing and in exchange of information for tax purposes. Project established by 	
--	--	--

	<p>Ministry of Finance of Slovak Republic and UNDP Istanbul August – December 2019.</p> <p>12. International Scientific Project “Accelerating Progress on Effective Tobacco Tax Policies in Low- and Middle-Income Countries“, funded by the University of Illinois at Chicago. UIC is a core partner of the Bloomberg Initiative To Reduce Tobacco. The research component of the project include 7 national research projects and 1 comparative regional study with a focus on gaps in research on economic and fiscal aspects of national tobacco taxation policies as a part of effective tax policies. 2019 – 2020</p> <p>13. ”Public Finance for Development (PFD)”,. Strengthening the capacities, provide research, design guidelines for the Ministry of Finance, ZELS (municipalities) and Public Revenue Office for administration of Property taxes and transferring knowledge and experience form Slovakian institutions. Program established by Ministry of Finance of Slovak Republic and UNDP Istanbul. 17 October – 19 January 2020</p>	
	<p><u>Монографија *8</u></p> <p>1. „Оценка на финансиската транспарентност и буџетската позиција на единиците на локалната самоуправа во Северна Македонија, со фокус врз јавните претпријатија во нивна надлежност”, Finance Think - Economic Research and Policy Institute, Скопје, декември 2022 (коавтор: Маја Војновиќ). https://www.financethink.mk/wp-content/uploads/2022/12/Studija-za-politikite-44.pdf (8*0,9=7,2).</p> <p>2. „Влијанието на регионалниот заеднички пазар врз секторот земјоделство во Северна Македонија”. Аналитика – Скопје, Февруару, 2023. (коавтори - Тамара Мијовиќ Спасова, Бојана Мијовиќ Христовска и Билјана Петревска). https://www.analyticamk.org/en/ . (8*0,6=4,8)</p> <p>3. „Кои се можностите и придобивките од регионалниот заеднички пазар во секторот туризам во Северна Македонија”, Аналитика – Скопје, февруари 2023 (коавтори: Тамара Мијовиќ Спасова, Бојана Мијовиќ Христовска и Билјана Петревска). https://www.analyticamk.org/en/ . (8*0,6=4,8)</p> <p>4. “Strategic involvement of local governments in the preparation of the National Development Strategy 2021-2041 - Alignment of local and regional development strategies with the national development strategy”, UN (UNDP), Government of the North Macedonia and British Embassy in North Macedonia, 2022, See details: https://www.nrs.mk/en-GB/pocetna/zanrs/dokumenti.nspix (8*0,9=7,2)</p> <p>5. „Економски развој”, National Development Strategy, UN (through UNDP), Government of the North Macedonia and</p>	<p>104,8</p>

	<p>British Embassy in North Macedonia, 2022, Види: https://nrs.mk/content/downloads/documents/Ekonomski%20razvoj.pdf (8 поени)</p> <p>6. „Рамномерен регионален развој“, National Development Strategy, UN (UNDP), Government of the North Macedonia and support from the British Embassy in North Macedonia, 2022, Види: https://nrs.mk/content/downloads/documents/Ramnomeren%20regionalen%20razvoj.pdf (8 поени)</p> <p>7. “Tobacco Farming and the Effects of Tobacco Subsidies in North Macedonia” prepared in cooperation with the University of Illinois at Chicago’s (UIC) Institute for Health Research and Policy to conduct economic research on tobacco taxation in North Macedonia. UIC is a partner of the Bloomberg Initiative to Reduce Tobacco Use. (2022). https://www.analyticamk.org/images/2022/Tobacco/Final to bako zaklucok promenet.pdf https://www.tobaccconomics.org/research/tobacco-farming-and-the-effects-of-tobacco-subsidies-in-north-macedonia/ (8*0,6=4,8)</p> <p>8. „Анализа на ефектот од КОВИД-19 врз работниците кои се дел од неформалната економија и привремено вработените работници, преку предлог-мерки за нивна поддршка“. Analytica, Скопје, Северна Македонија, мај 2021. https://www.analyticamk.org/images/2021/studija-analiza-na-efektot-od-kovid-19.pdf (8*0,6=4,8)</p> <p>9. “Municipal Crisis Management Response to COVID-19 Pandemics, Municipal Financing and Affected Services in the Republic of North Macedonia”, UNDP, August 2020. (co-authors Toni Poposki, Vasko Poposki) Available at: https://www.mk.undp.org/content/north-macedonia/en/home/library/democratic_governance/municipal-crisis-management-response-north-macedonia.html (8*0,8=6,4)</p> <p>10. “Tax evasion and avoidance in manufactured cigarettes and hand-rolled tobacco in North Macedonia: Results from a nationwide survey of smokers” (research monography) Analytica, Скопје, North Macedonia, January 2021. The publication was prepared within the project funded by the University of Illinois at Chicago’s (UIC) Institute for Health Research and Policy to conduct economic research on tobacco taxation in North Macedonia. (Co-authors Najdovska Trajkova, N., Mijovic Hristovska, B., Mijovic Spasova, T). Available at: http://tobaccotaxation.org/research.php?cid=72&lng=srb (8*0,6=4,8)</p> <p>11. “Illicit Trade in Manufactured Cigarettes and Hand-Rolled Tobacco In North Macedonia”, policy brief, Analytica think tank from North Macedonia -supported by funded by the University of Illinois at Chicago’s (UIC) Institute for Health Research and</p>	
--	---	--

	<p>Policy, https://www.analyticamk.org/images/2020/MKD_Policy_Brief_Ilicit_trade_of_tobacco_layout_proofread_1_feb2_2021_VV.pdf (co authors Natasha Trajkova Najdovska, PhD; Bojana Mijovic Hristovska, MSc; Tamara Mijovic Spasova, MSc) (8*0,6=4,8)</p> <p>12. “Tobacco consumption in North Macedonia”. Analytica (research monography), Skopje, North Macedonia, December 2020. (The publication was prepared within the project funded by the University of Illinois at Chicago’s (UIC) Institute for Health Research and Policy to conduct economic research on tobacco taxation in North Macedonia). Available at: http://tobaccotaxation.org/research.php?pid=236&lng=srb (8*0,6=4,8)</p> <p>13. “Analysis of the possibilities for improvement of the existing and development of new models of subsidies for reduction of air pollution - how to get available subsidies for the economically vulnerable categories of citizens”, UNDP- North Macedonia, December 2020. (8 поени)</p> <p>14. “Costs and Benefits resulting from practical training of students in Secondary Vocational Education in the Republic of North Macedonia”, HELVETAS Swiss Inter-cooperation and Macedonian Center for Vocational Education, November 2020. Available at: https://www.e4e.mk/wp-content/uploads/2021/01/E4E@mk-Cost-benefit-Analysis.pdf (8*0,9=7,2)</p> <p>15. “Research on the financial and non-financial support of civil society organizations by the local authorities”, European Association of Local Democracy (ALDA) - Skopje, the Association of Financial Officers of Local Governments and Public Enterprises (ZFR) and the European Movement (EM)., Skopje, December, 2018, pp – 96 (in Macedonian, English and Albanian). file:///C:/Users/Borce%20Trenovski/Downloads/Istrazuvanje%20Finansiska%20i%20Nefinansiska%20Poddrshka%20ENGL.pdf (8*0,9=7,2)</p> <p>16. Добро владеење на општинската демократија и граѓанското учество на ниво на локална самоуправа, Здружение на финансиски работници, јули 2018, ISBN: 978- 9989-2709-7-0, во коавторство со проф. д-р Борче Треновски, проф. д-р Томе Неновски, м-р Максим Ацевски, Љупче Андреевски, м-р Гордана Несторовска, Аријан Тоска и м-р Наташа Амдију Види: file:///C:/Users/Borce%20Trenovski/Downloads/DOBRO_VLADEENJE_NA_OPSHTINSKATA_DEMOKRATIJA.pdf (8*0,6=4,8)</p> <p>17. “Public Debt in Southeast Europe” – Why to enable public participation?, European Union, Balkan Monitoring Public Finances, June 2018. Available at: http://wings-of-hope.ba/wp-</p>	
--	--	--

	content/uploads/2018/07/Public-debt-in-Southeast-Europe-Why-to-enable-public-participation-web.pdf (8*0,9=7,2)	
	Дел од монографија*4 1. Придонесот на Мајкал Кремер – „Нобеловци по економија“, Монографија на Економски факултет – Скопје, ноември 2020, Скопје (4 поени)	4
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое има импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование * 8 + и.ф 1. Economic Growth or Social Expenditure – What is More Effective in Decreasing Poverty and Income Inequality in the EU – Panel VAR Approach” Public Sector Economics, Scopus Journal, 2023 (Coauthors Ivana Velkovska). Details: https://hrcak.srce.hr/ojs/index.php/pse/about) (8,00+ 0,27)*0.9= 7,44 2. “Do Wages Reflect Growth Productivity – Comparing the European East and West”, Journal of Balkan and Near Eastern Studies, Taylor and Francis, forthcoming issue end of 2022. (Co-authors: Gligoric, Kozeski and Mergan). Details: https://www.tandfonline.com/journals/cjsb20 ; https://doi.org/10.1080/19448953.2023.2167167 (8,0 + 1,6)*0.6 = 5.76 3. “Assessing public spending efficiency in South East European countries—a data envelopment analysis (DEA) approach”, Public Money & Management (WoS), Taylor & Francis, ISSN - 1467-9302, 2022, Article DOI - 10.1080/09540962.2022.2035528 (co – authors Vesna Garvanlieva) - https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/09540962.2022.2035528?scroll=top&needAccess=true&role=tab (8,0 + 3,1)*0.9 = 10 4. “Municipal Revenue Determinants in a South-Eastern European Economy: Evidence from North Macedonia” Studia Regionalne i Lokalne” (Regional and Local Studies), Scopus journal, March 2022. https://studreg.uw.edu.pl/en/about?page=1 (co-authors Gunter Merdzan and Filip Peoski) https://studreg.uw.edu.pl/en/archive,municipal-revenue-determinants-in-the-south-eastern-european-economy-evidence-from-north-macedonia (8,0 + 0,47)*0.8 = 6,72	72,8

	<p>5. “Is there a link between income inequality and economic growth in the Balkans? - Testing the Kuznets hypothesis”, Croatian Journal of Social Policy VOL 28, No 2/3(2021), July 2021 (WoS), (co-authors Kozheski Kristijan, and Ivana Velkovska). Available at: http://www.rsp.hr/ojs2/index.php/rsp/index $(8,0 + 0,4) * 0,8 = 6,72$</p> <p>6. "The Minimum Wage Impact on Labour Productivity: The Case of Selected SEE Countries", Management Research and Practice Volume 1 3, Issue 3 / September 2021 - (Web of Science, Clarivate Analytics Emerging Citation Index-) - http://mrp.ase.ro/indexation.htm (co-authors Kozheski Kristijan, Tashevska Biljana, and Peovski Filip). $8 * 0,6 = 4,8$</p> <p>7. “The Government Revenue–Expenditure Nexus in Southeast Europe: A Bootstrap Panel Granger-Causality Approach”, Eastern European Economics, 10 Feb 2020. Taylor & Francis (Web of Science) DOI: 10.1080/00128775.2020.1724156 (Biljana Tashevska, Borce Trenovski & Marija Trpkova - Nestorovska (2020)). $(8,0 + 1,4) * 0,8 = 7,52$</p> <p>8. "Determinants Of The Citizens' Usage Of Electronic Public Services In The Republic Of Macedonia", Electronic Government, an International Journal, Electronic Government, Vol. 16, No. 4, 2020 (Scopus indexed journal) - https://www.inderscience.com/jhome.php?jcode=eg $(8,0 + 2,2) * 0,8 = 8$</p> <p>9. “The Effectiveness of Fiscal and Monetary Policies in a Small Open Economy - The Case of Macedonia”, May, 2019, <i>Post-Communist Economies</i>, (Web of Science), doi: 10.1080/14631377.2019.1607437 (coauthor Goran Petrevski, Biljana Tashevska). Available at: https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/14631377.2019.1607437 $(8,0 + 2,01) * 0,8 = 8$</p> <p>10. “Lessons Learned From the Global Recession - Redesigned Framework of Key Macroeconomic Policies”, International Journal of Business and Globalisation, Int. J. Business and Globalisation, Vol. 22, No. 4, 2019 (co-author Biljana Tashevska) Scopus (Elsevier) Cite Score 0,7. Available at : https://www.inderscience.com/info/inarticletoc.php?jcode=ijbg&year=2019&vol=22&issue=4 $(8,0 + 0,7) * 0,9 = 7,83$</p>	
	<p>Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое нема импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со</p>	<p>37</p>

	<p>трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank, MathSciNet ... *5</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. “How Monetary Policy Affects the Lending and Economic Activity in a Banking System with Excess Liquidity” Journal Economics and Culture, December 2021. Available at: https://sciendo.com/issue/JEC/18/2 (co-author Dasmir Saiti, Gorgi Gockov). https://sciendo.com/article/10.2478/jec-2021-0014 5*0,8 = 4 2. “The impact of loans and interest rates on economic growth in the Republic of North Macedonia”, KNOWLEDGE – International Journal Vol.50.1. pp 15-21. (co-author Dasmir Saiti) Available at: https://ikm.mk/ojs/index.php/kij/article/view/4906/4891 5*0,9 = 4,5 3. " External Adjustment and Flexibility of the Exchange Rate Regime: The Case Of Transition Countries”, <i>Scientific Journal Acta Economica, volume 34/2021</i>, (co-authors Dragan Gligoric and Kristijan Kozeski). Available at: http://ae.ef.unibl.org/index.php/AE 5*0,8 = 4 4. “The Impact of The Private Sector Credits On The Economic Growth In The Republic Of North Macedonia”, KNOWLEDGE – International Journal Vol.44.1. pp 205-209. Available at: http://ikm.mk/ojs/index.php/KIJ/issue/archive 5*0,9 = 4,5 5. “Labour Productivity In Terms Of The Fourth Industrial Revolution” Southeast European Review of Business and Economics (SERBE), Volume 1, Issues2, 2020. Available at: http://eccfp.edu.mk/files/biltens/SERBE_No_2.pdf 5*0,6 =3 6. Trenovski, B., & Merdzan, G. (2020). LESSONS LEARNED FROM THE FOURTH INDUSTRIAL REVOLUTION FOR THE GLOBAL ECONOMY. Knowledge International Journal, 43(1), 89 - 95. Retrieved from http://ikm.mk/ojs/index.php/KIJ/article/view/4689 5*0,9 = 4,5 7. “Socio-Economic determinants of Social Spending In The EU”, CEA Journal of Economics Vol. 14, Issue 1, June 2019,pp.35-47. (co-authors Marija Trpkova, Biljana Tahevska). Available at: http://journal.cea.org.mk/index.php/ceajournal/article/view/137/127 5*0,8 = 4 8. Trenovski, B., & Kozeski, K. (2020). “Theoretical Foundation of The Great Decoupling Between Productivity and Labor Compensation” Knowledge International Journal, 43(1), 67 - 73. 	
--	---	--

	<p>Retrieved from http://ikm.mk/ojs/index.php/KIJ/article/view/4686 $5 * 0,9 = 4,5$</p> <p>9. “Migration And Its Impact On The Demographic Transition In The Countries Of The European Union”, CEA Journal of Economics Vol. 13, Issue 2, December 2018,pp.35-53. (co-authors Marija Trpkova, Biljana Tahevska). Available at: https://journal.cea.org.mk/index.php/ceajournal. $5 * 0,8 = 4$</p>	
	<p>Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји*5</p> <p>1. “Labor Productivity And Labor Compensation In North Macedonia: Sectorial Approach”, Proceedings from ECONOMIC AND BUSINESS TRENDS SHAPING THE FUTURE , 3rd International Scientific Conference, (Authors - Predrag Trpeski, Borce Trenovski, Kristijan Kozeski and Gunter Merdzan). Details: https://ebtsf.eccf.ukim.edu.mk/. $5 * 0,6 = 3$</p> <p>2. “The Impact of Labor Institutions on Shadow Economy and Shadow Employment in North Macedonia”, Shaping Post-Covid World - Challenges for Economic Theory and Policy, MIKET-22, Faculty of Economics and Business, University of Belgrade. $5 * 0,6 = 3$</p> <p>3. “The Impact of ICT on Labour Productivity – Europe vs. U.S.”, SHS Web of Conferences 129, 08021 (2021) Globalization and its Socio-Economic Consequences 2021, Web of Science indexed (co-authors Predrag Trpeski, Gunter Merdzan and Kristijan Kozeski. Available at: https://www.shs-conferences.org/articles/shsconf/pdf/2021/40/shsconf_glob2_021_08021.pdf $5 * 0,6 = 3$</p> <p>4. “The Impact Of Remittances On Economic Growth In Western Balkans – A Panel Approach” Faculty of Economics-Skopje, Ss. Cyril and Methodius University in Skopje, 2nd international conference Economic and Business Trends Shaping the Future, November 2021 (co-authors Predrag Trpeski, Gunter Merdzan and Kristijan Kozeski). https://repository.ukim.mk/handle/20.500.12188/15917 $5 * 0,6 = 3$</p> <p>5. ”The relationship between the development of the financial sector and the economic growth in the republic of North Macedonia”, Faculty of Economics-Skopje, Ss. Cyril and Methodius University in Skopje, 2nd international conference Economic and Business Trends Shaping the Future, November</p>	<p>33,5</p>

	<p>2021. (co-author Dasmir Saiti). https://repository.ukim.mk/handle/20.500.12188/15857 5*0,9=4.5</p> <p>6. "The Effects of FDI on Domestic Investments in Western Balkans", SHS Web of Conf. Volume 92, 2021, The 20th International Scientific Conference Globalization and its Socio-Economic Consequences 2020 (Web of Science indexed). January 2021 (co-authors Bilal Sucubasi, Berkan Imeri and Gunter Merdzan). Available at (DOI)- https://doi.org/10.1051/shsconf/20219207059 5*0,6=3</p> <p>7. "The Link Between Productivity and Labour Share – The Case Of North Macedonia and Slovenia", Proceedings of the 1st international scientific conference "Economic and Business Trends Shaping the Future", (Available at: https://repository.ukim.mk/handle/20.500.12188/9718 5*0,8=4</p> <p>8. "The Link Between Productivity and Labor Compensation in Selected Central and South-East European Countries", Proceedings of 7th REDETE Conference Researching Economic Development And Entrepreneurship In Transition Economies, Faculty of Economics, University of Banka Luka. ISBN 978-99938-46-87-1 Banja Luka, Oktobar 24-26, 2019 (Co-authors: Biljana Tashevska, Kristijan Kozeski, Gunter Mergan). https://www.researchgate.net/publication/339328948_The_Link_between_Productivity_and_Labor_Compensation_in_selected_Central_and_Southeast_European_Countries 5*0,6=3</p> <p>9. "Labour Market In Terms Of The Fourth Industrial Revolution" Digital transformation of the economy and society : shaping the future : proceedings / 11th International conference, 19-20 October, 2019 Prilep. - Prilep : Faculty of economy, 2019. pp. 117-128. https://repository.ukim.mk/handle/20.500.12188/9442 5*0,6=3</p> <p>10. "The Impact of Turkey's Foreign Direct Investment (FDI) on North Macedonia's socio-economic development", Proceedings of 3rd International Scientific Conference on Business and Economics, Transition to Development: Emerging Challenges and Perspective, South East European University (co-authors Shenaj Hadzimustafa and Esfer Ali). https://repository.ukim.mk/handle/20.500.12188/5581?mode=full 5*0,8=4</p>	
	<p>Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир*2</p>	<p>4</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. "Effects of the Covid-19 Pandemic on Funding to Municipalities in North Macedonia - Resistant Local Revenues, Resistant Municipalities", Macedonian Academy of Sciences and Arts (MASA), Proceedings of the Scientific Conference - Fiscal Policy Challenges in the Pandemic Period and Perspectives in the post-crisis period. May, 2021 (co-authors – Biljana Tashevska, Predrag Trpeski, Suzana Makresanska). See- http://manu.edu.mk/wp-content/uploads/2021/12/7.6.9-od-Zdravko-fin-2021-ZBORNIK-DEF-za-peccat.-16-juli_removed.pdf 2*0,6=1,2 2. "The fiscal sustainability of the Republic of North Macedonia in conditions of a pandemic", Macedonian Academy of Sciences and Arts (MASA), Proceedings of the Scientific Conference - Fiscal Policy Challenges in the Pandemic Period and Perspectives in the post-crisis period. May, 2021 (co-authors – Biljana Tashevska, Predrag Trpeski, Suzana Makresanska). http://manu.edu.mk/wp-content/uploads/2021/12/7.6.9-od-Zdravko-fin-2021-ZBORNIK-DEF-za-peccat.-16-juli_removed.pdf 2*0,6=1,2 3. Analysis of the relationship between labor productivity and labor share in income - a comparative analysis of selected countries in the Western Balkans” (2020), ECONOMIC MEDITATIONS, Macedonian Academy of Sciences And Arts/ Faculty of Economics at The Ss. Cyril And Methodius University in Skopje, (co-authors Kristijan Kozeski and Gunter Mergan). http://eprints.uklo.edu.mk/6111/1/Kostoska_Kocarev_Ekonomski%20meditacii_2020.pdf 2*0,8=1,6 	
	<p>Трудови објавени во зборник на трудови на в.о. установа*2</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. “Islamic Economy as An Alternative Approach in Dealing With the Financial Crisis in Future” Annual of the Faculty of Economics – Skopje, University Ss. Cyril and Methodius, Skopje, Vol.54 C.1-654 Skopje 2019, pp. https://www.researchgate.net/publication/337744399_Islamic_Economics_as_an_Alternative_Approach_to_Preventing_Future_Financial_Crises 2*0,9=1,8 2. “The Concept of Minimum Wage - The Case of the Republic Of Macedonia” Annual of the Faculty of Economics – Skopje, University Ss. Cyril and Methodius, Skopje, Vol.53 C.1-654 Skopje 2018, pp. 515-529. https://repository.ukim.mk/handle/20.500.12188/4753 2*0,9=1,8 	3,6
	<p>Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество*3</p>	3

	1 Пленарно предавање на стручен собир за “Municipalities’ Own Revenues for Providing Quality Services to the Citizens during Pandemic” на стручен собир на претставници од академската заедница и претставници на државни ревизорски тела од 6 земји – Албанија, Црна Гора, Македонија, Полска, словачка, Романија и Турција.	
	Апстракт објавен во зборник на конференција *1 1. “Islamic Finance Tools As An Alternative To Prevent Future Global Crises”, International Congress of Management Economy and Policy 2019 Spring, April 20-21, 2019 Istanbul / TURKIYE. Available at: https://www.icomep.com/pdf/ICOMEPE19SpringAbstractBook.pdf (1 поен)	1
	Вкупно	484,7

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
	Стручна монографија*8 1. “What are the benefits of economic Integration for North Macedonia”, published by Analytica,, This policy paper was developed within the framework of the project “ECONOMIC INTEGRATION OF THE WESTERN BALKANS – Mini-Schengen, Regional Economic Cooperation and Common Regional Market – Mapping the Progress – Opportunity for Bringing Closer North Macedonia to the Internal Market of the EU” - supported by the FOOM, 2022 - https://www.analyticamk.org/images/Media/2022/ Pridobivki_Makedonski_4_strani_poveke.pdf (8*0,6=4,8) 2. Перцепцијата на компаниите од сектор земјоделство во Северна Македонија за иницијативата „Отворен Балкан“, Аналитика – Скопје, февруари 2023 (коавтори: Тамара Мијовиќ Спасова, Бојана Мијовиќ Христовска и Билјана Петревска). https://www.analyticamk.org/en/ (8*0,6=4,8) 3. „Перцепциите на угостителско-туристичките компании од Република Северна Македонија за иницијативата „Отворен Балкан“ Аналитика – Скопје, февруари 2023 (коавтори: Тамара Мијовиќ Спасова, Бојана Мијовиќ Христовска и Билјана Петревска). https://www.analyticamk.org/en/ (8*0,6=4,8) 4. “Free provision of services” , published by Analytica,, This policy paper was developed within the framework of the project “ECONOMIC INTEGRATION OF THE WESTERN BALKANS – Mini-Schengen, Regional Economic Cooperation and Common Regional Market – Mapping the Progress – Opportunity for	41.6

	<p>Bringing Closer North Macedonia to the Internal Market of the EU” -supported by the Foundation Open Society, 2022 - https://www.analyticamk.org/images/Media/2022/ Services Makedonski 4 strani poveke.pdf (8*0,6=4,8)</p> <p>5. “Free movement of goods“ published by Analytica, This policy paper was developed within the framework of the project “ECONOMIC INTEGRATION OF THE WESTERN BALKANS – Mini-Schengen, Regional Economic Cooperation and Common Regional Market – Mapping the Progress – Opportunity for Bringing Closer North Macedonia to the Internal Market of the EU” - supported by the Foundation Open Society, 2022 - https://www.analyticamk.org/images/Media/2022/ Goods Makedonski 4 strani poveke.pdf (8*0,6=4,8)</p> <p>6. Free provision of Capital”, published by Analytica,, This policy paper was developed within the framework of the project “Economic Integration Of The Western Balkans – Mini-Schengen, Regional Economic Cooperation and Common Regional Market – Mapping the Progress – Opportunity for Bringing Closer North Macedonia to the Internal Market of the EU” -supported by the FOOM, 2022 - https://www.analyticamk.org/images/Media/2022/ Capital Makedonski 4 str poveke.pdf (8*0,6=4,8)</p> <p>7. “Free provision of Workers” , published by Analytica,, This policy paper was developed within the framework of the project “ECONOMIC INTEGRATION OF THE WESTERN BALKANS – Mini-Schengen, Regional Economic Cooperation and Common Regional Market – Mapping the Progress – Opportunity for Bringing Closer North Macedonia to the Internal Market of the EU” -supported by the Foundation Open Society, 2022 - https://www.analyticamk.org/images/Media/2022/ Workers Makedonski 4 strani poveke.pdf (8*0,6=4,8)</p> <p>8. „Студија со секторска анализа на регионалниот развој”, Министерство за локална самоуправа на Република Северна Македонија, ноември 2020, стр.68 (8 поени)</p>	
	<p>Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, технички извештаи, вешт наод и мислење, стручно мислење, проценка на капитал, систематизација, методологија *1 (Учество во 20 експертски активности *1 = 20)</p> <p>1. “Impact of COVID-19 on the financing of the Local Self-Government Units”, UNDP- North Macedonia policy paper, September, 2020.</p>	<p>20</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 2. “Analyses and Guidelines- Administration of Local Property Taxes”, UNDP, Ministry of Finance, December 2019, pp.47. 3. “Municipal Crisis Management Response to Covid-19 Pandemics, Municipal Financing And Affected Services In North Macedonia”, policy publication, Integral Assessment Report, UNDP Istanbul. October 2020. 4. “Comparative analysis on local government borrowing and issuing municipal bonds”, UNDP, Ministry of Finance, Ministry of Local self-government, April 2019, pp.100. 5. “The Responsiveness of Smoking Prevalence and Cigarette Consumption to Changes in Price and Income in North Macedonia” within the project “Accelerating tobacco taxation policies in low and middle-income countries” supported by the University of Illinois at Chicago (UIC) - Research and Health Policy Institute. December 12-13, 2019. 6. “Moving Forward On The Municipal Debt Management Urgent Agenda In North Macedonia”, policy paper, USAID’s Strengthening Resource Mobilization Activity (SRMA), Skopje May, 2021 7. „Подобрување на формулата за финансирање на средно образование (документ за политики), HELVETAS Swiss Inter-cooperation и Македонскиот центар за стручно образование, април 2021. 8. „Прирачник за буџетирање во единиците за локална самоуправа во 7 -чекори ”, подготвен во рамките на USAID Resource Capacity Building Project (SRMA), со поддршка на (USAID). 9. “Local Government Finance and Local Taxes Collection Methodology for Monitoring the Effectiveness of Municipalities in the area of Local Tax Collection”, UNDP/Ministry of Finance Slovakia, September 2021(with Marek Kulka). 10. “How to create an efficient Secondary Vocational Education System - with a special focus on the funding process”, HELVETAS Swiss Inter-cooperation and Macedonian Center for Vocational Education, January, 2021. 11. „Стратегија за развој на североисточен плански регион”, Североисточен плански регион, Куманово, јануари 2021. 12. Финансирање на единиците на локална самоуправа во Република Македонија во 2019 (Годишен извештај за фискална децентрализација), UNDP/Министерство за финансии, Скопје, ноември 2020. 13. Полугодишен извештај за финансирање на единиците на локална самоуправа во Република Македонија во 2020 (Полугодишен извештај за фискална децентрализација 	
--	---	--

	<p>2020), UNDP/Министерство за финансии, Скопје, ноември 2020.</p> <p>14. ANALYSE AND GUIDELINES- ADMINISTRATION OF LOCAL PROPERTY TAXES, UNDP/Ministry of Finance, Republic of North Macedonia, December 2019</p> <p>15. “Reaction of smoking prevalence and cigarette consumption to price and income changes in the Republic of North Macedonia”, Analytica think tank / University of Illinois Chicago, Policy brief, December 2019 – https://www.analyticamk.org/images/2019/174_makedonija_2019_eng.pdf</p> <p>16. “Guidelines For Efficiency Increase In Applying Transfer Pricing”, Republic of North Macedonia, UNDP/Ministry of Finance, December 2019</p> <p>17. “Guidelines For Efficiency Increase In Exchange Of Information For Tax Pruposes” UNDP/Ministry of Finance, Republic of North Macedonia, December 2019</p> <p>18. Финансирање на единиците на локална самоуправа во Република Македонија во 2018 (Годишен извештај за фискална децентрализација), UNDP/Министерство за финансии, Скопје, Октомври,2019</p> <p>19. Полугодишен извештај за финансирање на единиците на локална самоуправа во Република Македонија во 2019 (Полугодишен извештај за фискална децентрализација), UNDP/Министерство за финансии, Скопје, октомври 2019.</p> <p>20. Компаративен извештај за финансирање на единиците на локална самоуправа во периодот 2013 – 2017: Финансирање на ЕЛС во Република Македонија, UNDP/Министерство за финансии, Скопје, 2018</p>	
	<p><u>Студија, физибилити-студија, истражување на пазарот (одговорно лице) *2</u></p> <p>1. „Финансиска анализа на трошоците и бенефитите од креирање на одржлив систем за донирање на храна”, Црвен крст, Македонија/Организација „Ајде Македонија“, јуни 2020, Скопје. (1*2 =2)</p> <p>2. “Analysis of the Situation, Legal Aspects and Financial Sustainability with A Detailed Plan for Transfer of Competences And Resources From Central to Local Level In The Area Of Agriculture” UNDP policy study, September 2020. (1*2 =2)</p> <p>3. Физибилити-студија за задолжување и издавање на општинска обврзница од Општина Велес. UNDP/Министерство за финансии/ МЛС/ Општина Велес (1*2 =2)</p>	<p>14</p>

	<p>4. Физибилити-студија за задолжување и издавање на општинска обврзница од Општина Куманово. UNDP/Министерство за финансии/ МЛС/ Општина Куманово (1*2 =2)</p> <p>5. Физибилити-студија за задолжување и издавање на општинска обврзница од Општина Гостивар. UNDP/Министерство за финансии/ МЛС/ Општина Гостивар. (1*2 =2)</p> <p>6. Физибилити-студија за задолжување и издавање на општинска обврзница од Општина Струмица. UNDP/Министерство за финансии/ МЛС/ Општина Струмица. (1*2 =2)</p> <p>7. Физибилити-студија за задолжување и издавање на општинска обврзница од Општина Кисела Вода. UNDP/Министерство за финансии/ МЛС/ Општина Кисела Вода. (1*2 =2)</p>	
	<p>Учество во промотивни активности на Факултетот*0,5</p> <p>Учество во промотивните активности на 1. циклус студии „Отворен инфо-ден на Економски факултет – Скопје“ во Скопје, во 2019, 2020, 2021 и 2022 година.</p>	<p>2</p>
	<p><u>Предавање на институции од јавен интерес, културно-информативни центри*0,5</u></p> <p>„Квалитетни податоци и анализи – основа за ефективни економски политики. Реалност или предизвик?“, Finance Think-Inститутот за економски истражувања и политики, Скопје. 28.07.2018.</p>	<p>0,5</p>
<p>Дејности од поширок интерес</p>		
	<p><u>Државна награда за научни постигнувања и уметнички постигнувања*5</u></p> <p>- Добитник на највисоката награда на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје за НАЈДОБАР НАУЧНИК и истражувач за покажување исклучителни резултати во научноистражувачката и образовната дејност од областа на општествените и хуманистичките науки – 2020 година. http://www.ukim.edu.mk/en_content.php?meni=211&glavno=72</p>	<p>5</p>
	<p><u>Студиски престој во странство (до три месеци)*0,5</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Тирана, Албанија, ноември 2022 (0,5) - Берлин, Германија, 17 – 21 февруари 2020 (0,5) - Тирана, Албанија, 14 – 15 октомври 2020 (0,5) - Belgrade, Serbia, September 2019 (0,5) <p>4 (четири) обуки/истражувачки работилници како дел од International Scientific Project “Accelerating Progress on Effective Tobacco Tax Policies in Low- and Middle-Income Countries“, финансиран од Универзитетот Илиноис во Чикаго.</p> <p>12 – 17 февруари 2020, Братислава, Словачка</p>	<p>3</p>

	<p>Study visit for strengthening the capacities of the Ministry of Finance and Public Revenue Канцеларија за трансферни цени и размена на информации за даночни цели – во рамките на проектот „Јавни финансии за развој (РФД)“, Програма основана од Министерството за финансии на Република Словачка и УНДП Истанбул. (1*0,5)</p> <p>27 – 30 ноември 2019, Братислава, Словачка</p> <p>Study visit for strengthening the capacities of the Ministry of Finance/ ZELS/Municipalities/ Cadastre/Public Revenue Office for administrating Local property taxes – во рамките на проектот „Јавни финансии за развој (PFD)“, Програма основана од Министерството за финансии на Република Словачка и УНДП Истанбул. (1*0,5)</p>	
	<p>Член на факултетска комисија *0,5</p> <ul style="list-style-type: none"> - Комисија за евалуација на Економски факултет – Скопје (0,5) - Комисија во делот на Стандард 9 (social impact) - AACSB акредитација (0,5) 	1
	<p>Член на комисија за избор во звање*0,2 - Член на Комисија за избор на асистент</p>	0,2
	<p>Подготовка на национални документи (стратегии, закони и сл.)*2 (учество во подготовка на 9 национални документи * 2)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Учество во подготовка на новата стратегија за намалување на неформалната економија 2023 – 2026, Министерство за финансии. 2. Учество во подготовка на Стратегија за рамномерен регионален развој на Република Северна Македонија 2020 – 2030 3. Клучен експерт во подготовка на Национална стратегија за развој 2022 – 2042 и методологијата за приоритизација. 2022/2023. 4. Подготовка на Стратегија за развој на североисточен плански регион, јануари 2021 5. Учество во подготовка на новите измени на формулата за финансирање на средно образование. 6. Учество во подготовка на подзаконските акти и Регистарот (национални и регионални регистри со специфични индикатори и прирачник) за развојните потенцијали на планските региони, дел од Законот за рамномерен регионален развој (јануари – март 2022). 7. Унапредување на регулативата (законски/подзаконски акти и интерни прирачници) за трансферни цени - Министерство за финансии/Управа за јавни приходи. 2020/2021 8. Унапредување на регулативата за размена на информации за даночни цели, Министерство за финансии/УЈП 	18

	<p>(законски/подзаконски акти и интерни прирачници). 2020/2021.</p> <p>9. Учество во креирање на методологија и поддршка во подготовка на инклузивни планови за развој на 30 мали и рурални општини во земјава.</p>	
	<p>Учество во комисии и тела на државни и други органи*1 (учество во 18 комисии/тела и други органи* 1)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Надворешен член на Советот на Центарот за стратески истражувања при Македонската академија на науките и уметностите – МАНУ (2022 – 2026). 2. Член на Советот на Алијансата за родова еднаквост на работното место – при Асоцијација за е-трговија во Македонија (од март 2022 година) 3. Член на Комитетот за оперативна монетарна политика при Народната банка – тело кое заседава еднаш неделно и одлучува за правецот на монетарната политика во Северна Македонија. 2022 - 4. Член на највисокото раководно тело на Централната банка на Северна Македонија – Совет на Народна банка на Република Северна Македонија, 2021 – 2028 година. https://www.nbrm.mk/clenovi_na_soviet_na_nbrm-en.nspix 5. Член на одборот и постар аналитичар во Analytica Think Tank – Скопје - https://www.analyticamk.org 6. Еден од петте члена на Советот за фискални мерки, основан во Министерството за финансии на РС Македонија – за анализа, разработка и подготовка на фискални мерки за економско закрепнување во постпандемични економски услови (април 2020 година) 7. Member of the Supervisory Board, of ECONS DOOEL, established by the Faculty of Economics - Skopje (since 2021). 8. Член на Економскиот совет на Владата на Р.Н. Македонија (и премиерот) за дизајнирање на економски политики како одговор за соочување со економската криза предизвикана од глобалната пандемија на КОВИД - 19 (март 2020 година) 9. Претседател на училишниот одбор на Основното училиште „Димо Хаџи Димов“ во Скопје (октомври 2020 - 10. Основач на првиот портал за млади економисти во земјава - Young Economic Minds - https://youngeconomicminds.com/ 11. Член на Економскиот совет на MATTO (Macedonian Turkey Chamber of Commerce - www.matto.com.mk) 12. Член на Комисија за евалуација и избор на предлог-проекти за новоосновани компании „Start-Up“ и „ Spin-of “ - дел од активностите на Фондот за иновации и технолошки развој на Република Северна Македонија. 13. Член на Советодавниот комитет за Civil Society Index (CSI) за 2018. Центар за регионални истражувања и соработка - Студириум и МЦМС 14. Член на истражувачкиот тим при Центарот за стратешки истражувања на Македонската академија на науките и уметностите (МАНУ) 15. Контакт-експерт на Trans-National Research Corporation во врска со економските прашања во земјата. 	<p>18</p>

16. Член на Macedonian American Alumni Association (MAAA); и International Visitor Leadership Program (IVLP) - алумни (од 2016)	
17. Секретар на постдипломски студии на департаментот економски развој и меѓународни финансии, Економски факултет – Скопје, УКИМ (2016 -)	
18. Член на Истражувачкиот клуб на Народната банка на Република Македонија (2011 -)	
	123,3

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	99,5
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	484,7
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	123,3
Вкупно	707,5

Членови на Комисијата

Проф. д-р Методија Стојков, с.р.
Академик проф. д-р Таки Фити, с.р.
Проф. д-р Трајко Славески, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „СДИ И НИВНОТО ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ЛОКАЛНАТА ЕКОНОМИЈА ОД ПЕРСПЕКТИВА НА СОРАБОТКА НА МНП И МСП“ ОД М-Р БУРИМ ЉАТИФИ, ПРИЈАВЕНА НА ЕКОНОМСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со одлука на Наставно-научниот совет број 02-332/5 од 1.3.2023 година, Наставно-научниот совет, на седницата одржана на 27.2.2023 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатот м-р Бурим Љатифи со наслов: „СДИ и нивното влијание врз локалната економија од перспектива на соработка на МНП и МСП“, во состав: проф. д-р Љубомир Дракулевски (претседател), проф. д-р Стојан Дебарлиев (ментор), проф. д-р Александра Јанеска-Илиев (член), проф. д-р Билјана Ангелова (член) и проф. д-р Леонид Наков (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација содржи 282 страници текст, 24 страници користена литература (436 релевантни библиографски домашни и странски единици) и 4 страници прилози. Концепциски погледнато, содржината на дисертацијата е логично систематизирана, во согласност и во функција на јасно поставените цел и задачи на истражувањето, а се состои од:

- Вовед (8-22 стр.)
- Глава I. СДИ, МНП и нивното влијание врз економскиот раст и развој (23-88 стр.)
- Глава II. Улогата на СДИ врз економскиот раст преку поттикнување на развојот на локалната економија (89-142 стр.)
- Глава III. Анализа на политики и модели на соработка на СДИ со локалните МСП во земјите во развој и развиените земји (143-212 стр.)
- Глава IV. Анализа на влијанието на СДИ врз локалната економија во Република Северна Македонија (213-277 стр.)
- Заклучок (278-282 стр.)
- Литература (283-306 стр.)
- Прилози (307-310 стр.)

Во **воведот** на дисертацијата се дефинирани актуелноста на истражувањето, доменот во кој докторската дисертација претставува научен придонес, предметот, целите и задачите на истражувањето, планот на презентирање на материјата, како и методологијата за изработка на докторската дисертација.

Првата глава носи наслов: **СДИ, МНП и нивното влијание врз економскиот раст и развој**. Во оваа глава, на почеток се прави осврт на теоретските објаснувања кои се однесуваат на странските директни инвестиции и мултинационалните претпријатија преку нивно дефинирање, како и објаснување на нивното значење. Со цел да се елаборираат подетално СДИ, се презентираат неколку многу важни теории на СДИ, како што се теоријата на животниот циклус на производот на Vernon, потоа монополистичката теорија на предност, теоријата за меѓународна трговија, меѓународната теорија на производството, неокласичната теорија за движење на капиталот, како и еклектичната теорија на Dunning. Општо познато е дека не сите видови СДИ имаат исто влијание и придонес врз економскиот раст и развивањето на локалната економија, затоа е потребно да се презентираат и анализираат сите видови СДИ. Понатаму се објаснуваат целите на СДИ со намера да се види колку тие придонеле

во економскиот раст и развојот на локалните економии по нивното функционирање, преку анализа на движењата на СДИ и МНП во развиените земји и во земјите во развој. Исто така, како многу важен момент, се анализира улогата на апсорпциониот капацитет на домашната економија, т.е. домашните МСП во процесот на пренесување “know-how” и технологија од МНП, без кој капацитет на домашната економија бенефитите од СДИ се во најмала рака дискутабилни. Политичката стабилност на земјите во развој и земјите загорозени од нестабилност во процесот на реализирање придобивки од СДИ е релевантен фактор кој се елаборира во понатамошниот дел на истражувањето. Исто така, се истражува и влијанието што СДИ го имаат врз процесот на трансфер на технологии и инвестициите во истражување и развој. Во последниот период, големо влијание врз тековите на СДИ има ковид-кризата, следствено се анализираат научените лекции од овој деликатен период за светската економија.

Во елаборацијата на втората глава со наслов: ***Улогата на СДИ врз економскиот раст преку иновационство на развојот на локалната економија***, се анализира дали СДИ може да бидат профитабилни и корисни за државата во неколку важни области. Придобивките на домашната економија од страна на СДИ се во делот на подобрување на иновациониот капацитет кој го поседуваат МСП и стартап-фирмите, како резултат на соработката што овие локални компании ја реализираат со странските МНП, кои се многу развиени и наметнуваат современ начин на работа. Понатаму, СДИ и конкретно соработката меѓу МНП со локалните МСП влијаат врз технолошките промени и организациските промени на МСП, со што локалните претпријатија напредуваат во делот на новите технологии кои ги имплементираат, иновациите, новите практики на менаџирање и факторите што директно придонесуваат локалните МСП да бидат многу поконкурентни на пазарот, да бидат во тренд со современите начини на работа, како и да се подобрат продуктивноста и конкурентската способност на МСП преку нови знаења. СДИ го шират своето влијание преку неколку канали, како што се трансфер на нови технологии и know-how, развој на човечкиот капитал, интеграција во глобалната економија, зголемување на конкуренцијата во земјата домаќин, развој и реструктурирање на компаниите итн. Но, вреди да се потенцира дека во овој процес локалните власти имаат водечка улога во реализирањето на посакуваните ефекти од СДИ и минимизирање на непосакуваните ефекти од СДИ. Многу значаен предизвик за сите економии, особено за економиите во развој, претставуваат одржливоста на економијата и рамномерниот регионален економски раст, па затоа во натамошниот текст детално се елаборира влијанието што го имаат СДИ во овие процеси, тука посебно осврнувајќи се на домашната економија на Република Северна Македонија. Исто така, се анализира улогата на СДИ врз локалните економии, со посебен акцент на директните и индиректните влијанија.

Во третата глава со наслов: ***Анализа на политиките и модели на соработка на СДИ со локалните МСП во земјите во развој и развиените земји***, првично се елаборираат формите на промовирање на соработката помеѓу локалната економија и СДИ. Меѓу широкиот опсег на политики за привлекување СДИ, специјалните економски зони играат важна улога во привлекувањето на странските инвеститори, па затоа се презентира овој модел на функционирање преку елаборирање на фискалните и регулаторните олеснувања и ослободувања кои се достапни за инвеститорите во рамките на овие специјални економски зони. Во делот на анализа на соработката на СДИ со локалните бизниси, важен дел зазема и кластерската политика и нејзиното влијание врз моделите на привлекување СДИ, како и поквалитативната соработка меѓу МНП и МСП. Понатаму, се презентираат развојните ефекти на политиките и моделите на соработка во земјите на Западен Балкан, преку анализа на трендовите на движење на СДИ во земјите на Западен Балкан, како и елаборирање на позитивните и негативните искуства на политиките и моделите на соработка на земјите од Западен Балкан. Исто така, се анализираат развојните ефекти на политиките и моделите на соработка во Европска Унија, преку трендовите на движење на СДИ во земјите на Европска Унија и позитивните и негативните искуства на политиките и моделите на соработка на земјите од Европска Унија. Слични анализи и истражувања

на развојните ефекти на политиките и моделите на соработка се реализираат и во земјите во развој во Азија.

Четвртата глава е насловена **Анализа на влијанието на СДИ врз локалната економија во Република Северна Македонија**. Поконкретно, во овој дел се презентира историскиот осврт на моделите и ефектите од СДИ во Република Северна Македонија, а и се анализираат ефектите на постојните модели и практики на соработка на СДИ со МСП во Република Северна Македонија, преку елаборирање на индустриската и секторска соработка меѓу МНП и МСП, каде што покрај фактот дека соработката е на многу ниско ниво, сепак, евидентно е дека веќе постои воспоставена соработка. Понатаму, се спроведува емпириско истражување на влијанието на СДИ на економскиот раст преку поттикнување на локалната економија во Република Северна Македонија, каде што се елаборираат проблемот на истражување, целите на истражување, хипотезите за истражување, методологијата на истражување, како и статистичките методи што се искористени за анализа на ова истражување. Понатаму, се презентираат сите резултати од истражувањето, т.е. резултатите што се добиени од емпириското и секундарното истражување. На крај се презентирани дискусија и заклучни согледувања.

Заклучокот, како составен дел на трудот, прави сумирање на резултатите од истражувањето и идентификување соодветни понатамошни чекори, насоки и препораки со цел конципирање пристап и создавање модел за максимално искористување на придобивките од СДИ, преку што поголема и поквалитетна соработка меѓу странските МНП и локалните МСП.

Литературата која е користена во овој труд содржи 436 библиографски единици, во најголем број од странски автори, а дел од домашни автори. Користената литература во поголем дел е објавена по 2000 година, со исклучок на одделни капитални дела објавени пред тоа.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатот м-р Бурим Љатиџи, под наслов „СДИ и нивното влијание врз локалната економија од перспектива на соработка на МНП и МСП“, обработува исклучително значајна и актуелна проблематика поврзана од областа на менаџментот, со посебен акцент на меѓународниот менаџмент и менаџментот на малиот бизнис. **Предмет** на истражување на докторската дисертација е соработката помеѓу МНП и МСП во Република Северна Македонија и нивното влијание врз локалниот економскиот раст и развој. **Целта на истражувањето** е да се испита влијанието на СДИ во унапредувањето на иновациските капацитети, трансферот на знаење, техничко-технолошките и организациските промени, развојот на менаџерските вештини и човечките ресурси, како и во унапредувањето на севкупната конкурентска способност на МСП како основа за креирање политика и позитивни практики за поттикнување на локалниот економски раст и развој во Република Северна Македонија.

Докторската дисертација на кандидатот м-р Бурим Љатиџи претставува сеопфатна, комплексна, научно издржана и целно насочена дисертација, која низ теориско и емпириско истражување третира една мошне **современа и актуелна материја**. На самиот почеток од образложувањето на актуелноста на проблематиката, кандидатот истакнува дека општоприфатено е позитивното влијание на СДИ врз домашната економија преку трансфер на технологија и вештини, развивање на локалните снабдувачи во смисла доставување техничка помош, обуки за вработените, трансфер на знаење итн. На овој начин, СДИ влијаат врз подобрувањето на продуктивноста и конкурентноста на целокупната економија. Но, исто така, потврдено е дека придобивките од овие странски инвеститори не доаѓаат автоматски, туку во голема мера зависат од неколку фактори, меѓу кои соработката меѓу домашните МСП и странските МНП, како и локалниот апсорбирачки капацитет. Понатаму, кандидатот го насочува своето внимание кон таканаречениот “spillover” на “know-how”,

односно прелевање на знаење и технологии од странските инвеститори до локалниот бизнис-сектор како една од најголемите придобивки од СДИ за развојот на компаниите.

Притоа, во повеќето земји, МСП го претставуваат поголемиот дел од домашниот бизнис-сектор, затоа процесот на надминување на пречките за поврзување помеѓу големите и малите претпријатија е од голема важност за севкупниот развој. Од друга страна, максимирањето на економските и социјалните придобивки е многу важен предизвик. Крајните придобивки за домашната економија од поврзувањето на МНП и МСП зависат од креираната инвестициска околина и од стратегиите за привлекување странски инвеститори. Многу важна улога за поттикнување на поврзувањето на МНП со МСП може да одиграат властите на домашната економија, како и властите од земјата од каде што потекнува СДИ, во насока на поддржување и охрабрување на партнерствата и соработката помеѓу МНП и МСП.

Меѓутоа, во земјите со пазарни економии во развој, МСП имаат потреба од поголема технолошка надградба за да ги исполнат барањата на странските претпријатија, може да се случи тие да не можат соодветно да се вмрежат со МНП или, пак, може да се случи да имаат недостиг на информации за достапните можности. Дополнително, во земјите во развој постои очигледен недостиг на МСП од средна големина кои се насочени кон раст, имајќи ги големите претпријатија од една страна, и микро и малите претпријатија кои главно работат во неформалниот сектор, од друга страна.

Во продолжение, повикувајќи се на претходни истражувања на оваа тема во земјата, кандидатот констатира дека МНП кои функционираат во Република Северна Македонија многу малку соработуваат со локалните снабдувачи. Во 2015 година, соработката помеѓу МНП и МСП во Република Северна Македонија изнесувала околу 46 милиони евра, додека бројката на локални претпријатија што соработувале со МНП била околу 500. Ова се потврдува од голем број расположливи податоци и истражувања, меѓу кои во The Global Competitiveness Report (2016 – 2017), според параметарот СДИ и трансфер на технологија, параметар кој укажува на нивото на трансфер на технологија од СДИ во локалната економија, или поконкретно од МНП во МСП. Овие рангирања докажуваат дека Република Северна Македонија назадува токму во делот кој треба да биде една од главните придобивки од СДИ, односно трансфер на технологија.

Подрачјето на истражување во кое докторската дисертација истражува научен придонес е во детерминирање на влијанието на соработката помеѓу МНП и МСП и апсорпционата иновацииска моќ врз директните и индиректните ефекти од технолошкото прелевање и идентификувањето на ефектите од технолошкото прелевање врз резултатите од работењето. *За менаџериите во МНП и МСП*, сознанијата од истражувањето не само што го валидираат позитивното влијание на соработката помеѓу МНП и МСП, туку им укажуваат и на конкретните модалитети кои стојат на располагање во унапредувањето на нивните иновациски капацитети, трансферот на знаење, техничко-технолошките и организациските промени, развојот на менаџерските вештини и човечките ресурси, како и крајните ефекти по перформансите од работењето и нивната конкурентност на пазарот. *За креаториите на националните политики*, особено во земјите во развој, истражувањата даваат добра основа за креирање политика и позитивни практики за унапредување на продуктивноста и конкурентската способност на МСП, а со тоа и во поттикнување на локалниот економски раст и развој и создавање услови за рамномерен регионален развој.

Во докторската дисертација, кандидатот ги разработува **теоретските истражувања** поврзани со: видовите СДИ и нивните карактеристики; целите на СДИ и нивното влијание врз економскиот раст и развој; улогата на апсорпциониот капацитет на домашната економија во процесот на пренесување know-how и технологии од МНП во домашните компании; важноста на политичката стабилност на земјите во развој во процесот на реализирање придобивки од СДИ; улогата на СДИ во подобрување на иновацискиот капацитет на МСП и стартап-фирмите; улогата на СДИ во технолошките и организациските промени на МСП; СДИ и подобрување на продуктивноста и конкурентската способност на МСП преку нови знаења; СДИ како фактор кој влијае врз

одржливоста на економијата; формите на промовирање соработка помеѓу локалната економија и СДИ; специјалните економски зони како политика на привлекување СДИ; кластерската политика и нејзиното влијание врз моделите на привлекување СДИ; развојни ефекти на политиките и моделите на соработка во земјите на Западен Балкан со посебен осврт на Република Северна Македонија; развојни ефекти на политиките и моделите на соработка во земјите во развој други земји и региони во светот и др.

Посебна вредност на истражувањето му дава емпириското истражување. Со цел да се развие јасна слика и солидно разбирање за влијанието на соработката помеѓу МСП и МСП и апсорпционата иновациона моќ врз директните и индиректните ефекти од технолошкото прелевање и идентификувањето на ефектите од технолошкото прелевање врз резултатите од работењето во Република Северна Македонија, кандидатот во рамките на емпириското истражување тестира неколку хипотези. Вкупно се тестираат 15 различни хипотези, поделени во пет групи, и тоа: влијанието на соработката помеѓу МСП и МСП врз ефектите од технолошкото прелевање; влијанието на апсорпционата моќ на односот помеѓу соработката на МСП и МСП врз ефектите од технолошкото прелевање; влијанието на ефектите од технолошкото прелевање врз деловните резултати од работењето; влијанието на ефектите од технолошкото прелевање врз продуктивноста од работењето; влијанието на ефектите од технолошкото прелевање врз иновативноста од работењето.

Анкетниот прашалник, изготвен за потребите на ова истражување, е креиран во електронска форма, со користење на алатката Google Forms, а релевантни испитаници од мали и средни претпријатија кои имаат соработка со странски компании во земјата одговараа на онлајн анкетниот прашалник. За истражувачкиот примерок се користат бази со податоци од стопанските комори во земјата, Агенцијата за странски инвестиции и Дирекцијата за технолошко-индустриски развојни зони, при што од вкупно 168 испратени прашалници, собрани се 104 одговорени прашалници, кои претставуваат околу 60 % од вкупно испратените прашалници. Прашалникот содржи 14 прашања, од кои 6 општи прашања кои се однесуваат на демографските податоци на испитуваните компании и 8 комплексни прашања со поголем број на позиции за операционализација на главните варијабли во истражувачкиот модел, а поврзани со: соработката/поврзаноста на локалните МСП и странските МСП; апсорпционата моќ на локалните МСП; индиректни ефекти од соработката помеѓу МСП и МСП; директни ефекти од соработката помеѓу МСП и МСП; мешовити ефекти од соработката помеѓу МСП и МСП; деловни резултати на МСП од технолошкото прелевање од соработката со МСП; продуктивноста на МСП како резултат на технолошкото прелевање од МСП; и иновативноста во работењето во МСП како резултат на технолошкото прелевање од МСП.

За потребите на трудот, кандидатот го користи дескриптивниот истражувачки дизајн, имајќи ги предвид различните фактори што беа предмет на истражувањето. Дополнително, врз основа на поставениот истражувачки модел и врз основа на содржината на петте групи хипотези кои претпоставуваат поединечни и групни влијанија помеѓу варијаблите, статистичка алатка за тестирање на истражувачките хипотези претставуваат методите на повеќекратна линеарна регресија и модераторска линеарна регресија.

Од теоретската обработка и направените анализи во докторскиот труд, кандидатот извлекува **важни заклучоци**. Имено, кандидатот заклучува дека соработката помеѓу МСП и МСП значајно влијае врз индиректните, директните и мешовитите ефекти од технолошкото прелевање. Ова подразбира дека со зајакнувањето на соработката помеѓу МСП и МСП растат и индиректните, директните и мешовитите ефекти на технолошкото прелевање. И покрај тоа што се потврдува значајно позитивно влијание на апсорпционата моќ врз индиректните, директните и мешовитите ефекти на технолошкото прелевање, сепак, конкретно апсорпционата моќ не го засилува влијанието на соработката помеѓу МСП со МСП врз ефектите од технолошкото прелевање. Истражувањето, исто така, покажува дека индиректните, директните и

мешовитите ефекти од технолошкото прелевање влијаат врз деловните резултати од работењето, како и врз иновативноста во работењето на МСП.

Засновајќи се на резултатите во однос на директните и индиректните влијанија од соработката на локалните МСП и странските МНП кои покажуваат силна поврзаност и влијание кое може да биде директно, индиректно и мешовито, кандидатот препорачува понатамошно засилување или продолжување на стратегијата за привлекување СДИ и што е можно поголемо поттикнување на соработката на МСП со МНП преку поврзување, дури и условување на дел од поволностите кои ги нуди државата за потенцијалните странски инвеститори со соработката со локалните МСП. Соработката со развиените МНП може да се мотивира во областа на трансфер на технологија, влез во меѓународниот синџир на снабдување, пробив до странски непознати пазари, подобрување на човечкиот капитал, т.е. нивните вештини и знаења, подобрување на ефикасноста на претпријатијата, стимулирање на иновациите итн. Позитивните резултати што доаѓаат како плод на соработката помеѓу МСП и МНП и подобрувањето на деловните резултати, како и иновативноста во работењето на претпријатијата, се само потврда за значењето на ова поврзување и истовремено ја потврдуваат значајноста на понатамошното продлабочување на оваа соработка, која има простор и за понатамошно проширување и унапредување. Реализираните придобивки се покажуваат како значајни за опстанокот на МСП во регионите каде што функционираат МНП. Понатамошното поттикнување на вакви соработки ќе придонесе кон стимулирање на локалните претпријатија поради засилената конкуренција, поефикасно да ги искористуваат постојните ресурси и технологии, да навлегуваат на нови пазари, да произведуваат нови производи и услуги итн.

Општита архивекџоника на ракописот (глави, точки, потточки, нивните пропорции по обем и заемна поврзаност на деловите, табелите и сликите) е јасна. Техничкото оформување на докторската дисертација е на високо ниво, а приодот кон материјата е селективен. Текстот во дисертацијата е компјутерски обработен, лекториран и отпечатен на хартија со висок квалитет.

Оригиналноста на докторската дисертација на кандидатот м-р Бурим Љатифи беше проверена на 4.4.2023 година од менторот проф. д-р Стојан Дебарлиев преку софтверскиот пакет за проверка на плагијати на Министерството за образование и наука, при што е констатиран степен на совпаѓање од 6,64 %.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на претходно истакнатото, Комисијата има посебно задоволство да констатира дека м-р Бурим Љатифи изработил труд од висока научна и практична вредност, кој ги задоволува високите нивоа на научно-методолошките и апликативни стандарди за изработка на докторска дисертација. Оттаму, Комисијата има особена чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје:

1. да донесе одлука за прифаќање на рецензијата за успешно и квалитетно изработена докторска дисертација на кандидатот м-р Бурим Љатифи, под наслов: „СДИ и нивното влијание врз локалната економија од перспектива на соработка на МНП и МСП”;
2. да определи комисија за одбрана на докторската дисертација;
3. да одобри закажување на датум за јавна одбрана на докторската дисертација.

Скопје, 5.4.2023

Комисија за оцена на докторската дисертација

Проф. д-р Љубомир Дракулевски (претседател), с.р.

Проф. д-р Стојан Дебарлиев (ментор), с.р.

Проф. д-р Александра Јанеска-Илиев (член), с.р.

Проф. д-р Билјана Ангелова (член), с.р.

Проф. д-р Леонид Наков (член), с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ВЛИЈАНИЕ НА МЕЃУНАРОДНИТЕ ПАЗАРИ ВРЗ ЦЕНИТЕ НА ЗЕМЈОДЕЛСКО-ПРЕХРАНБЕНИТЕ ПРОИЗВОДИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА“ ОД М-Р ЛАЗО ДИМИТРОВ, ПРИЈАВЕНА НА ЕКОНОМСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје, на седницата одржана на 31.3.2023 година, со Одлука бр. 02-577/6 од 4.4.2023 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатот м-р **Лазо Димитров** со наслов: **Влијание на меѓународните пазари врз цените на земјоделско-прехранбените производи во Република Македонија**, во состав: проф. д-р Пеце Недановски (претседател), проф. д-р Сашо Ќосев (ментор), проф. д-р Весна Буцевска (член), проф. д-р Ирена Кикеркова (член) и проф. д-р Сретен Андонов (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатот м-р **Лазо Димитров**, со наслов: **Влијание на меѓународните пазари врз цените на земјоделско-прехранбените производи во Република Македонија**, содржи 194 страници компјутерски обработен текст во фонт Calibri Light (Headings), со единечен проред и големина на букви 11, со 8 фусноти, 228 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги, национални прописи, меѓународни акти и интернет-ресурси.

Трудот е структуриран во 5 глави, вовед и заклучни согледувања. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Првата глава од докторската дисертација е насловена: **Вовед**, изложени се предметот, значењето и целта на темата, како и ограничувањата во истражувањето. Главната работна хипотеза на оваа докторска дисертација е дека земјоделско-прехранбениот сектор во Република Македонија е со скромна конкурентска моќ и е под силно влијание на регионалните и светските трендови, при што движењата на меѓународните пазари имаат силно влијание на домашното производство и цените на земјоделско-прехранбените производи.

Втората глава од докторската дисертација е насловена: **Теоретски пристап кон пазарната интеграција и влијанието на меѓународните пазари врз цените на земјоделско-прехранбените производи**. Во оваа поглавје, даден е детален преглед на научната литература и теоретскиот пристап кон пазарната интеграција и формирање на цените на земјоделско-прехранбените производи. Исто така, се презентирани и факторите и историските согледувања во поглед на пазарната интеграција и влијанието на меѓународните пазари врз цените на земјоделско-прехранбените производи во развиените, државите во развој и неразвиените држави.

Третата глава од докторската дисертација е насловена: **Истражување и анализа на пазарната интеграција и влијанието на меѓународните пазари врз цените на земјоделско-прехранбените производи во Република Македонија**. Во ова поглавје се презентирани пристапот и податоците кои се користени во докторската дисертација, како и материјалите и методите на обработка и анализа на истите.

Пристапот на научното истражување генерално е базирано на статистички и економетриски модели за анализа на временските серии за пазарните информации кои биле достапни за откупните цени на земјоделско-прехранбените производи во Република Македонија, ЕУ и земјите на унијата, но и други релевантни земји значајни за трговската размена со земјоделско-прехранбени производи како Србија и Бразил.

Вкупно се анализирани 15 земјоделско-прехранбените производи при што за домашните пазари биле употребени податоците од Државниот завод за статистика за месечните индекси на цените на земјоделско-прехранбените производи, преведени во цени со индексот и вредноста на откупените производи во базната 2015 година. Податоците за ЕУ и земјите на унијата се преземени од официјалната страна за земјоделски податоци на Европската комисија; за Србија - податоци од официјалниот Систем за земјоделски пазарни информации на Србија; за Бразил - податоците од Центарот за напредни студии во применета економија на Факултетот за земјоделство во рамките на Универзитетот во Сан Паоло во Бразил.

Како основа за утврдување на месечните цени на ниво на Република Македонија се користени податоците за месечните индекси на цените на земјоделско-прехранбените производи со базна година 2015 во периодот од јануари 2005 година до декември 2021 година од Државниот завод за статистика. Истите се преведени во цени преку користење на индексот и цената во базната 2015 година, пресметана преку податоци за годишната вредноста и количината на откупени производи од Државниот завод за статистика за 2015 година. Цените изразени во денари се претворени во евра користејќи ја официјалната месечна средна курсна листа на Народната банка на Република Македонија.

Добиените податоци се споредувани во однос на расположливите податоци за просечни откупни цени на земјоделско-прехранбените во Европската унија, но и посебно со земјите членки на ЕУ релевантни од поглед на увоз на овие производи во Македонија, но и релевантни во поглед на големината на производството, а посебно во насока на соседните (Бугарија и Грција) или поранешните Југословенски држави (Хрватска и Словенија).

Четвртата глава од докторската дисертација е насловена: **Дискусија и елаборација на пазарната интеграција и влијанието на меѓународните пазари врз цените на земјоделско-прехранбените производи во Република Македонија**. Ова поглавје вклучува 15 потпоглавја во кои се презентирани резултатите за пазарната интеграција и влијанието на меѓународните пазари врз цените на 15 анализирани земјоделско-прехранбените производи: пченица, јачмен, пченка, ориз, сончоглед, домати, јаболка, телешко месо, пилешко месо, свинско месо, прасиња, овци, јајца, кравјо млеко и вино.

За секој производ е даден: преглед за откупните цени во Македонија и државите со кои се прави споредба, временската серија и периодот за кој се однесуваат, графичка анализа и тренд на цените во однос на државите со кои се споредува, податоци за експоненцијално порамнување, податоците кои недостасуваат и бројот на информации за откупните цени за кои вредностите се пресметани и заменети со средна вредност од претходните месеци. и е пресметан и степенот на соодветност и отстапување на моделот од реалните податоци.

Пресметани и прикажани се коефициентите на корелација, но и анализата во однос на ниво на значајност (p -вредности) на корелацијата и коефициент на детерминација (R^2), како и резултатите од ADF-тест за стационарниот карактер на временските серии и добиените p -value.

Индивидуално се презентирани резултатите за бројот на лаговите, односно временското доцнење на откупните цени во Македонија во однос со другите држави, за секој производ (со исклучок на вино) во однос на користените BIC, AIC, FPE и HQIC-тестови.

Презентирани се реалните цени, како и предвидените и отстапувањата (кумулятивни и месечни разлики) на предвидените од реалните откупни цени во Македонија добиени преку моделот на предвидување со употреба на Грејнџеровиот тест (Granger causality test).

Направена е сублимација и заедничка презентација на сите споредувани земјоделско-прехранбените производи од аспект на просечни цени и нивно влијание на компаративната предност на Македонија во однос на другите држави, како и анализа

на просечната пондерирана цена на единица производ пресметани според учеството на овие производи во вкупната годишна потрошувачка по човек.

Покрај просечните цени, дадени се и сумарни табели за нивото на корелација на земјоделско-прехранбените производи и просечната корелација, како и за број на лагови и просечното временско доцнење во месеци. За сите производи е дадена преглед за кумулативни отстапување на предвидените од реалните цени во Македонија, во евра за 1 килограм-литар производ

Од аспект на просечни цени на единица производ увидено е дека Македонија генерално има висока компаративна предност и пониски просечни цени во однос на јагнешкото (2,96 евра/kg), говедското (1,30 евра/kg) и пилешкото месо (1,02 евра/kg) во споредба со просечната цена од сите споредувани држави. Покрај овие производи, дополнително компаративната предност се гледа и во однос на виното (0,94 евра/l), домотот (0,67 евра/kg) и јаболката (0,31 евра/kg).

Во сопствените **Заклучни согледувања**, кандидатот м-р Лазо Димитров нагласува дека резултатите од истражувањето треба да придонесат кон подобро разбирање на чувствителноста на главните земјоделско-прехранбени производи во Македонија на промените кои настануваат на меѓународните пазари, степенот на влијание, брзината и интензитетот на ваквите промени. Се очекува добиените резултати да дадат солидна основа за подобро разбирање на степенот на либерализација и заштита на пазарите, како и факторите кои влијаат на цените и конкурентноста на производството, но и подобро планирање на аграрната политика, надворешно-трговската размена и увозно-извозната политика со земјоделско-прехранбени, а се во насока на подобро планирање, зголемување на продуктивноста и одржливоста на земјоделското производство, либерализација и стабилизација на цените, како и зголемување на трговската размена и намалување на трговскиот дефицит на земјата.

Предмет на истражување

Процесот на транзиција во Република Македонија се карактеризира со голема несигурност и чести промени и нестабилност како од економски, така и од политички и социјален аспект. Земјоделско-прехранбениот сектор, како дел од целиот државен систем, директно и индиректно е под влијание на глобалната ситуација во државата. Во услови на чести промени и нестабилност, градењето на политиката, стратешките насоки и мерките за поддршка на земјоделството и руралниот развој многу често ги менуваа своите насоки и определби. За жал, процесот на носење на политики и мерки за поддршка, често се прави врз основа на сегментирано согледување на проблемите и носење на мерки кои моментално (краткорочно) ќе придонесат за надминување на истите.

Во последниве две децении, хоризонталната интегрираност на домашниот пазар со меѓународните пазари, како и ефектите кои го има ваквата интегрираност врз формирањето на цените на земјоделско-прехранбените производи во Република Македонија се под интензивно влијание на политичките процеси и преференции на државата, првенствено како резултат на низата потпишани договори за слободна трговија и трговска интеграција. Како земја кандидат за членство во Европската унија (ЕУ), Република Македонија ја потпиша Спогодбата за стабилизација и асоцијација (ССА), во рамките на која е потпишана и Времената спогодба за трговија и трговски прашања со ЕУ. Дополнително, Република Македонија доби членството во Централно европскиот договор за слободна трговија (ЦЕФТА), како средство за регионална соработка и доказ за политичката и организациона зрелост на земјите претенденти за влез во ЕУ. Покрај договорот со ЕУ, Република Македонија е потписник и на договор со Светската трговска организација (СТО).

Главниот фокус на договорите за трговска интеграција е намалување на трговските бариери и послободна трговијата, со што тие придонесуваат кон се поголемата глобализација, либерализација и интеграција на пазарите и трговијата со

земјоделско-прехранбени производи, а со самото тоа влијаат и на целиот земјоделско-прехранбен сектор.

Одредени мерки и политики се донесени со цел да се зајакнат и подобрат состојбите во секторот и да се зголеми неговата конкурентска позиција. Со либерализацијата и глобализацијата, преку низата договори за слободна трговија, се придонесе кон отстранување на повеќето бариери за извоз на македонските земјоделско-прехранбени производи, но и во исто време се намалија и бариерите за увоз на истите од надвор. Република Македонија при преговорите во СТО се согласи на значителна либерализација кај најголем дел од производите, додека за земјоделско-прехранбените производи царинската заштита е задржана на задоволително ниво, поради значењето на земјоделскиот сектор. Договорот за Слободна трговија со ЕУ предвидува отстранување на повеќето бариери за извоз на македонските земјоделско-прехранбени производи, освен за неколку (вино, „baby beef“ - говедско месо, шеќерот и риби и рибни производи), за кои се договорени царински квоти или постепена либерализација. За сметка на ова, Република Македонија се согласи да ги укине царинските стапки за земјоделско-прехранбените производи со потекло од ЕУ кои се дефинирани како нечувствителни, за малку осетливите договорени се без царински квоти, а за високо чувствителните производи договорена е примена на максимална царинска заштита.

Ваквата ситуација придонесе и кон поголемо влијание на меѓународните пазари врз земјоделско-прехранбениот сектор, што посебно се осети со појавата на таканаречената “криза за храна” во периодот 2007 – 2008 година, кога цените на прехранбените производи на меѓународните пазари значително почнаа да варираат со појава на големи падови, но и нагли зголемувања на истите (European Commission, 2008); (Irwin, Sanders, & Merrin, 2009)., што директно имаше влијание врз различните земјоделски потсектори во Република Македонија.

Земјоделско-прехранбениот сектор претставува значаен сектор за Република Македонија, кој има голем придонес како во формирањето на бруто-домашниот производ, така и преку учеството во трговската размена на државата. Покрај економската димензија, земјоделско-прехранбениот сектор е значаен и од социјален аспект, имајќи ја предвид неговата важност за руралното население.

Врз основа на податоците од Пописот на земјоделството од 2007 годинана Државниот завод за статистика, во Република Македонија има 192.675 земјоделски стопанства, со вкупно 441.742 лица кои се вклучени во производството или просечно 2,6 лица ангажирани по земјоделско стопанство. Членовите на домаќинствата и вработените во деловните субјекти имаат остварено вкупно 243.689 годишни работни единици.

Република Македонија е увозно зависна земја. Според податоците на Државниот завод за статистика, вкупната вредност на извозот на стоки од Република Македонија во 2021 година изнесува 6.922.573 илјади евра, а увозот 9.638.290 илјади евра. Покриеноста на увозот со извоз е 71,82%, а трговскиот дефицит изнесува -2.715.717 илјади евра. Најголемо учество во извозот на стоки имаат земјите членки на ЕУ (77,33%) и земјите од Западен Балкан (11,81%), а во увозот имаат земјите членки на ЕУ (46,24%). Според вкупната вредност на надворешно трговската размена, Република Македонија најмногу тргува со Германија (25,45%), Велика Британија (11,35%), Србија (5,75%), Грција (5,70%), Кина (4,83%) и Бугарија (4,51%), кои заедно имаат учество од 57,57% во вкупната вредност на надворешната трговска размена.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Интересот за цените и интеграцијата на пазарите датира од многу одамна, имајќи го предвид нивното значење за економијата и трговијата. Сепак, научниот пристап за утврдување на зависноста и меѓусебното влијание на пазарите врз цените се применува од поново време и подетално е обработувана последниве децении. Анализата на интегрираноста на пазарите, како и влијанието на ваквата поврзаност врз цените на производите, се од посебен интерес за разбирањето како одредени промени

или потреси на одреден пазар влијаат и се рефлектираат врз другите пазари. Еден од клучните принципи на економијата е дека пазарите дозволуваат да се пренесуваат цените хоризонтално (просторно) и вертикално.

Научните истражувачи и генерално економистите, отсекогаш покажувале огромен интерес за истражување на поврзаноста и влијанието помеѓу цените, иако генерално во теоријата се знае дека и другите фактори, а посебно производот и неговите карактеристики се исто така од голема важност за начинот на поврзување на пазарите и објаснувањето на трговскиот баланс.

Краток опис на применетите методи

За обработката на податоците за откупните цени на земјоделско-прехранбените производи, во рамките на оваа докторска дисертација, користени се XLStat и програмскиот јазик Python и следните методи:

- Експоненцијално порамнување – метод кој е посебно ефикасен и потребен кога временската серија има свој тренд, но и сезонска компонента кои што се менуваат со текот на времето. Со оглед на тоа што во овој случај временските серии со податоците се со изразен тренд на мултипликаторна сезонска варијација каде што средната вредност, стапката на раст и сезонската варијација се менуваат со годините, користено е тројното експоненцијално порамнување и мултипликативниот Холт-Винтерсов модел со повеќе степени на порамнување на сезонскиот карактер.
- За анализа на податоците е користен Пирсонов коефициент на корелација за споредба и утврдување на корелацијата и зависност на откупните цени на земјоделско-прехранбените производи во Република Македонија во споредба со другите држави. Дополнително, направен е и тест за статистичката значајност на корелацијата, искажана преку Студентов t-тестот и за јачината на корелацијата искажана преку коефициентот на детерминација.
- ADF-тест (Augmented Dickey Fuller test) – најчесто користен статистички тест за утврдување стационарност/не стационарност на одредена временска серија е користен за анализата на карактерот на временската серија.
- Направена е проценка на бројот на лагови на регресијата за утврдување на временското доцнење кои се опфатени во моделот. Оптималниот број на лагови е одреден со употреба на следните критериуми: AIC, BIC, FPE и HQIC.
- Со примена на Грејндеровиот тест (Granger causality test), се утврдува дали и до кој степен една временска серија може да се користи за предвидување на друга.

Краток опис на резултатите од истражувањето

- Според просечните цени по производ, Македонија има висока компаративна предност во однос на споредуваните држави и пониски просечни цени во однос на јагнешкото (2,96 евра/kg), говедското (1,30 евра/kg) и пилешкото месо (1,02 евра/kg), како и во однос на виното (0,94 евра/l), домотот (0,67 евра/kg) и јаболката (0,31 евра/kg). Во однос на оризот (-0,22 евра/kg) и свинското месо (-0,19 евра/kg), компаративната предност е пониска и Македонија има повисоки просечните цени.
- Релативно конкурентска предност Македонија има и во поглед на прасињата и прасечкото месо и јајцата, додека во поглед на житните култури (пченицата, јачмен и пченка), како и маслодајните култури (сончогледот) се движи во рамките на просекот од споредуваните држави, со релативно малку повисока цена на пченицата и јачменот.
- Најголема компаративна предност на Македонија и пониски трошоци по производ се покажува во однос на пилешкото месо (0,07), по што следат говедското месо и домотот (со по 0,04), како и јагнешкото месо (0,03) и виното (0,02) – кога ќе се земат предвид пондерираните цени пресметани врз база на индивидуалното учеството на секој производ во просечната светска годишна консумација на овие производи, .
- Компаративната предност на Македонија се согледува и преку просечната пондерирана цена за 1 килограм производ од 0,50 евра/kg, која е за 0,18 евра/kg

пониска од вкупниот просек на сите производи кој изнесува 0,68 евра/kg. Споредено со просекот на цената на 1 килограм производи на ЕУ од 0,73 евра/kg, просечната цена на 1 килограм од анализираните производи во Македонија е за - 0,23 евра/kg понизок.

- Генерално, Македонија од аспект на цени има компаративна предност, која е посебно изразена кај поважните стратешките култури како јагнешкото месо, виното, домотот и јаболката, кои не се клучни и имаат релативно мало учество во исхраната, но за истите има компаративни предности за нивно производство и истите интензивно се одгледуваат, со што најчесто има суфицит во произведените количини и ги прави овие производи да се претежно извозно ориентирани. Во групата на ценовно конкурентни производи се и говедското и пилешкото месо, кои не се едни од клучните производи, имаат релативно мало производство, голем дефицит и се во голем дел увозно зависни, што резултира со пониска цена на домашното производство на овие производи.
- Оризот и свинското месо имаат ниска ценовна компаративна предност и повисоки цени. Ваквата состојба, во случајот на оризот, првенствено е резултат на подобрата компаративна предност и релативно монополската позиција за производство во поглед на соседните држави, а посебно државите од поранешна Југославија, каде што не се одгледува ориз и во исто време кочанскиот ориз како бренд од Македонија е воспоставен, се препознава и се бара. Слична е и ситуацијата со свинското месо, каде што како резултат на монополската позиција на неколку големи компании и релативно мал број на индивидуални производители, проследено со финансиска поддршка на државата, можат да ја регулираат цената дури и во услови на голема потреба и увозна зависност од свинско месо, а посебно имајќи ги предвид навиките за исхрана во Македонија и традиционално поголемата побарувачка од вакво месо во споредба со говедското. Во исто време, големата ориентација на производството кон товени свињи, во споредба со прасиња и прасечко месо, проследено со помалата побарувачка на вакво месо за консумација, резултира со пониски цени на прасечкото месо и негова поголема ценовна конкурентност.
- Анализата на интеракција и меѓусебна зависност на цените во Македонија и другите држави, покажала дека најголема корелација има во поглед на производите кои се дефицитарни и за кои има недостаток, а првенствено пченицата (0,72) како еден од стратешките производи за исхрана на населението, но и кај другите житни култури (јачменот и пченката) посебно како резултат на нивната потреба и основа за исхрана на добитокот. Дополнително, висока зависност на цените Македонија има и во поглед на говедското месо (0,71) и релативно во поглед на кравјото млеко и јајцата, кои исто така се дефицитарни. Спротивно, во однос на оризот (0,22), виното (0,25) и јаболката (0,28), односно производите кои се суфицитарни, извозно ориентирани и релативно не се клучни за исхраната (со исклучок на оризот), има многу ниска зависност и корелација.
- Просечната зависност и корелација на анализираните производи во поглед на другите држави изнесува 46 %, а истата споредено со просекот на ЕУ, за која резултатите се најрепрезентативни и имаме комплетни податоци, во просек е 47% или слободно може да кажеме дека скоро половина од износот на цената на производите е под влијание и взаемна врска со цените на анализираните производи во другите држави.
- Просечно, цените во Македонија имаат задоцнет тренд и реакција од приближно 1 месец. Месечните задоцнувања варираат од приближно 3 месеци, според АИС (2,7 месеци) и FPE (2,6 месеци), до помалку од 1 месец, според HQIC (0,5 месеци) и VIC (0,1 месец).
- Во поглед на брзината и интензитетот на промените на цените на земјоделско-прехранбените производи, од тестовите за лаговите и временското доцнење се гледа дека АИС и FPE се многу поосетливи и повеќе ја акцентираат разликата, споредено со HQIC и VIC-тестовите, кои во најголем дел од примерите не покажуваат разлика во поглед на временското доцнење. Имајќи го предвид релативно незначително

вкупно производство во Македонија и релативно слабата конкурентска позиција на пазарот, како и увозната зависност, што резултира со слаба лидерска позиција и релативно високо ниво на зависност на домашните цени од меѓународните пазари, може да се заклучи дека домашните цени во најголема мера се коригираат и се формираат согласно со движењата на меѓународните пазари. Во таа насока, се очекува дека реакцијата на домашниот пазар ќе биде побавна, со одредено доцнење во поглед на глобалните промени. За таа цел, препорачано е во иднина да се користат АИС и FPE-тестовите, како тестови кои многу подобро и поосетливо го идентификуваат временското доцнење или лаговите.

- Моделите за предвидување во најголем дел за анализираните производи прецизно го предвидуваат трендот и движењето на цените. Очигледно е дека ваквите модели може со сигурност да се користат како основа за предвидување на движењето на цените, но и во исто време може да служат и како основа за следење на промените и ненадејните промени на пазарите. Во нашиот случај, очигледно е влијанието на ковид-19-пандемијата и воената криза во Украина, што резултира со покачување на цените на земјоделско-прехранбените производи од октомври 2021 година. Во таа насока, употребената методологија и пристап во овој научен труд може да биде солидна основа за следење и предвидување на цените на земјоделско-прехранбените производи и согласно со реалните движења на цените може да биде основа за планирање на аграрната политика, мерките за поддршка и одговор на ненадејните промени и потреси на пазарите.
- Недостатокот на податоци и доволно долги временски серии за цените на земјоделско-прехранбените производи се клучен елемент во насока на точна и прецизна анализа и соодветни заклучоци во насока на идентификување на степенот на зависност и интегрираност на пазарите, но и поточно предвидување на идните настани и движења на цените. Во оваа насока, потребно е понатамошно јакнење и унапредување на националниот ЗПИС, но и дополнително овозможување и обезбедување пристап и до други извори на податоци за меѓународните пазари.
- Обработени се само дел од клучните земјоделско-прехранбени производи, како и нивната зависност и интеграција со поважните држави - за дел од производите има релативно недостаток или кратки временски серии на податоци за цените на производите, што релативно ја лимитира можноста за донесување генерални заклучоци.
- Анализирани се само дел од производите кои се клучни во исхраната на луѓето и кои опфаќаат само половина (45 %) од вкупната годишна консумација. За дел од производите (пченица, јачмен, пченка, сончоглед, кравјо млеко и другите) анализата е заснована само од аспект на откупни цени и нивната вредност како основни производи кои се примарно наменети за исхрана на луѓето, без притоа да се земе во предвид и нивната употребна/влезна вредност и значење како супститути или комплементарни производи (добиточна храна, сончогледово масло и слично) во исхраната на луѓето или добитокот, но и преку преработени или производи со додадена вредност. Од друга страна, проблематиката на цените и нивната зависност има динамична димензија, што бара редовно и систематско следење, анализирање и модифицирање на пристапот. Во таа насока, препорачано е да се прават напори за воспоставање на систем за редовно следење, евидентирање и анализа, но и се поттикнуваат дополнителни анализи и истражувања на цените, нивните трендовите и влијанието на меѓународните пазари врз формирањето на цените на земјоделско-прехранбените производи во Македонија.
- Големо влијание врз цените имаат и глобализација на пазарите и различните билатералните, мултилатералните и регионалните договори, нивото на пазарна интеграција согледано од аспект на вертикалната интеграција во целиот синџир на снабдување со храна, како и пазарното позиционирање и пазарната сила, хомогеност и диверзификација на производите, транспорт и транспортни трошоци, валута и девизен курс и слично.

- Овој труд се фокусира на историска анализа на временските серии за цените на земјоделско-прехранбените производи, без притоа да ги земе предвид и другите фактори кои придонесуваат врз нивното формирање. Пристапот и методологијата употребени во овој научен труд претставуваат основа за во иднина дополнително да се направи истражување за влијанието и на другите фактори во формирањето на цените, а посебно од аспект на влијанието што го имаат продуктивноста, рентабилноста на производството и компаративна предност на земјоделско-прехранбениот сектор во различни држави и региони, трговската политика, односно увозната и извозната политика изразена преку тарифните и нетарифните бариери, како и државните интервенции и мерките на поддршка.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатот м-р **Лазо Димитров**, со наслов: **Влијание на меѓународните пазари врз цените на земјоделско-прехранбените производи во Република Македонија**, претставува истражување во областа на економските науки (економија на аграрен сектор) и таа треба да придонесе кон подобро разбирање на чувствителноста на главните земјоделско-прехранбени производи во Северна Македонија на промените кои настануваат на меѓународните пазари, степенот на влијание, брзината и интензитетот на ваквите промени.

Проверката на оригиналноста и самостојноста на докторската дисертација на тема со наслов: „Влијание на меѓународните пазари врз цените на земјоделско-прехранбените производи во Република Македонија“, изработена од кандидатот м-р Лазо Димитров, во Системот за анализа и пронаоѓање на плагијати на Министерството за образование и наука на Република Македонија, е иницирана од менторот проф. д-р Сашо Косев. Резултатот за документот е следниов: документот содржи 86 637 зборови, од кои за 3 988 (4,62 %) е пронајдено совпаѓање во 945 документи од базата, што сведочи за оригиналноста на докторското истражување.

Докторската дисертација на кандидатот м-р **Лазо Димитров**, со наслов: **Влијание на меѓународните пазари врз цените на земјоделско-прехранбените производи во Република Македонија**, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатот, пред одбраната на докторскиот труд, ги објавил (како прв автор, во меѓународни научни списанија или еден труд во списание со импакт-фактор) следниве рецензирани истражувачки трудови:

- [1]. Наслов на трудот: INFLUENCE OF THE ECONOMIC CRISIS TO THE PRODUCTION PRICE OF WINE GRAPES IN THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA , автор-и: Lazo DIMITROV, Marija GJOSHEVA KOVACHEVIKJ, Despina POPOVSKA STOJANOV, Dushko NEDELKOVSKI, објавен: XIII International Scientific Agriculture Symposium “AGROSYM 2022”, Jahorina, October 06 - 09, 2022, Sarajevo : Faculty of Agriculture, Објавен на 30.11.2022, ISBN 978-99976-987-3-5.
- [2]. Наслов на трудот: IMPACT OF THE ECONOMIC CRISIS ON THE APPLE PRODUCTION PRICE IN THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA, автор-и: Lazo Dimitrov, Viktor Gjamovski, Despina Popovska Stojanov, Marija Gjoshеva Kovachevikj, објавен: WORKS OF THE FACULTY OF AGRICULTURE AND FOOD SCIENCES, UNIVERSITY OF SARAJEVO, Sarajevo, 2022., Волумен: LXVII, број 72/2.
- [3]. Наслов на трудот: NTERNATIONAL MARKETS IMPACT ON WHEAT PRICES IN THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA, автор-и Lazo Dimitrov, Marija Gjoshеva Kovachevikj, Sasho Kjosev, објавен: WORKS OF THE FACULTY OF AGRICULTURE AND FOOD SCIENCES, UNIVERSITY OF SARAJEVO, Sarajevo, 2022., Волумен: LXVII, број 72/2.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Главни научни придонеси на кандидатот се: во насока на подобро разбирање на чувствителноста на главните земјоделско-прехранбени производи во Македонија на промените кои настануваат на меѓународните пазари, степенот на влијание, брзината и интензитетот на ваквите промени. Дополнително, резултатите од ова истражување треба да дадат солидна основа за подобро разбирање на степенот на либерализација и заштита на пазарите, како и факторите кои влијаат на цените и конкурентноста на производството, но и подобро планирање на аграрната политика, надворешнотрговската размена и увозно-извозната политика со земјоделско-прехранбени, а се во насока на подобро планирање, зголемување на продуктивноста и одржливоста на земјоделското производство, либерализација и стабилизација на цените, како и зголемување на трговската размена и намалување на трговскиот дефицит на земјата.

Подрачјето на примена и ограничувањата се: формирањето на цените не е само под влијание на различните пазари, туку е под влијание на многу различни фактори (понуда и побарувачка, транспорт и транспортните трошоци, пазарното позиционирање, конкурентноста и пазарната сила, продуктивноста и рентабилност на производството, хомогеност и диверзификација на производите, валута и девизен курс, како и аграрната, увозна и извозна политика), кои во исто време имаат и влијание на степенот на интегрираност на домашните пазари со меѓународните пазари, како и нивото на влијание на различните пазари врз цените на главните земјоделско-прехранбени производи. Со оглед на фактот дека податоците за земјоделско-прехранбените производи од Македонскиот ЗПИС беа со релативно послаб квалитет и се однесуваа на релативно кратка серија на податоци која започнува од средината на 2018 година, се пристапи кон користење на податоците од Државниот завод за статистика. Имајќи предвид дека најголемиот број од системите даваат генерално информации само за цените, докторската дисертација се фокусираше на анализа на влијанието на меѓународните пазари само од аспект на цените и движењето на цените, не земајќи ги предвид и другите фактори кои влијаат на формирањето на цените на земјоделско-прехранбените производи. Во секој случај, поради големиот обем на податоци и опфат на овој докторат, како и ограничениот простор, тие не беа предмет на подетална методолошка и статистичка анализа. Од истите причини не се презентирани и резултатите од дополнителните анализи кои беа направени за одредени производи и државите кои беа од интерес да се споредат, а податоците не беа достапни од јануари 2005, односно се направени анализи на цените со пократка серија и помал број на податоци.

Можните понатамошни истражувања. Овој труд се фокусира на историска анализа на временските серии за цените на земјоделско-прехранбените производи, без притоа да ги земе предвид и другите фактори кои придонесуваат врз нивното формирање. Пристапот и методологијата употребени во овој научен труд претставуваат основа за во иднина дополнително да се направи истражување за влијанието и на другите фактори во формирањето на цените, а посебно од аспект на влијанието што го имаат продуктивноста, рентабилноста на производството и компаративна предност на земјоделско-прехранбениот сектор во различни држави и региони, трговската политика, односно увозната и извозната политика изразена преку тарифните и нетарифните бариери, како и државните интервенции и мерките на поддршка; употреба на методологијата за подетална анализа на трендовите и влијанието на меѓународните пазари, како и предвидување на овие движења, но и вклучување на дополнителни производи, а сè во насока на подобро разбирање на степенот на либерализација и заштита на пазарите, како и факторите кои влијаат на цените и конкурентноста на производството, но и подобро планирање на аграрната политика.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје, да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатот **м-р Лазо Димитров** со наслов: **Влијание на меѓународните пазари врз цените на земјоделско-прехранбените производи во Република Македонија.**

Скопје, 13.4.2023 год.

КОМИСИЈА

Проф. д-р Пеце Недановски, претседател, с.р.

Проф. д-р Сашо Косев, ментор, с.р.

Проф. д-р Весна Буцевска, член, с.р.

Проф. д-р Ирена Кикеркова, член, с.р.

Проф. д-р Сретен Андонов, член, с.р.

ПРЕГЛЕД
НА ПРИФАТЕНИ ТЕМИ ЗА МАГИСТЕРСКИ ТРУД НА ЕКОНОМСКИОТ ФАКУЛТЕТ
– СКОПЈЕ

Ред. Бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. На одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Кристина Карацова	„ Системот на урамнотежени индикатори како модел за управување со организациските перформанси во Маркарт ДОО “	“Balanced scorecard system indicators as a model for organizational performance in Marquardt GmbH”	проф. д-р Љупчо Ефтимов	05.04.2023 година Бр.02-586/2
2.	Бојан Китановиќ	„ Примената на вештачка интелигенција во човечките ресурси за деконструкција и реконструкција на работните места“	„ The Adoption of AI in HR for Deconstructing and Reconstructing Jobs”	проф. д-р Љупчо Ефтимов	05.04.2023 година Бр.02-570/2
3.	Боркица Николова	„ Улогата на информационите системи во поддршка на кредитната анализа во банкарското работење“	„The role of information systems in support of credit analysis in banking operations“	проф. д-р Никола Левков	05.04.2023 година Бр.02-547/2
4.	Драган Карагонов	“ Импликации на стратегискиот менаџмент во малите претпријатија“	“ Implications of strategic management in small businesses“	проф. д-р Љубомир Дракулевски	05.04.2023 година Бр.02-541/2
5.	Радица Каровска Костовски	„Предизвиците при купување на мал бизнис: Водич низ процесот на купување на постоечка компанија“	„The challenges of buying a small business: A guide through the process of buying an existing company “	проф. д-р Александра Јанеска Илиев	05.04.2023 година Бр.02-492/2
6.	Марко Нововиќ	„Спојувања и превземања во биофармацевтскиот сектор – трендови и анализа на ефектите“	„ Mergers and acquisitions in the biopharmaceutical sector – trends and effects analysis“	проф. д-р Сашо Арсов	05.04.2023 година Бр.02-455/2
7.	Маја Серафимовска	„Анализа на креативни рекламни решенија за вино со фокус на	„Analysis of wine and emotional advertising	проф. д-р Анита Циунова Шулеска	05.04.2023 година Бр.02-398/2

		реклами со информативен и емоционален рекламен апел и нивното влијание врз намерата за купување“	appeals and their influence on the purchase intention“		
8.	Кристина Трајческа	“ Даночни стимулации за привлекување на странски директни инвестиции и ефекти – случајот на земјите од Балканот”	„ Tax incentives to attract foreign direct investment and the effects- the case of the Balkan countries“	проф. д-р Ѓорѓи Гоцков	05.04.2023 година Бр.02-542/2
9.	Денис Димески	„ Фискалните мултипликатори во македонската економија наспроти избрани земји членки на ЕУ – оцена со примена на VAR модел“	„ Fiscal multipliers in the Macedonian economy compared to selected EU member states – assessment by applying the VAR model“	проф. д-р Ѓорѓи Гоцков	05.04.2023 година Бр.02-543/2

ПРЕГЛЕД
НА ПРИФАТЕНИ ТЕМИ ЗА ИЗРАБОТКА НА ДОКТОРСКИ ДИСЕРТАЦИИ НА
ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ-СКОПЈЕ

Ред Бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. На одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	М-р Елизабета Цебова	„Евалуација на Јавно-Приватните Партнерства како модел на управување во енергетскиот сектор на Република Северна Македонија“	“Evaluation of Public-Private Partnerships as a management model in the energy sector of the Republic of North Macedonia”	Проф.д-р Љубомир Кекеновски	05.04.2023 година Бр. 02-550/3
2.	М-р Бранко Станчев	„Клучни кориснички и организациски аспекти за ефективно воведување на дигитални производи и услуги“	“Key user and organizational aspects for effective introduction of digital products and services”	Проф.д-р Ежени Брзовска	05.04.2023 година Бр. 02-587/3
3.	М-Р Бојан Миклош	„Влијанието на лидерството на процесите на креирање на организациската култура“	"The influence of leadership on the processes of creating organizational culture"	Проф.д-р Бојан Миклош	05.04.2023 година Бр. 002-575/3

ПРЕГЛЕД

на теми за изработка на магистерски труд прифатени од
Наставно-научниот совет на Машински факултет во Скопје
на седницата одржана на 30 март 2023 година

МАГИСТЕРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Ефремчо Кујунџиев	Анализа и оптимирање на носечки решеткасти конструкции	Analysis and Optimization of Bearing Grid Structures	Проф. д-р Зоран Богатиноски	02-448/2 30.03.2023 год.
2.	Елена Лазова	Модел за оптимално интегрирање обновливи извори на енергија во системи за централно снабдување со топлина	Model for Optimal Integration of Renewable Energy Sources in District Heating Systems	Вон. проф. д-р Игор Шешо	02-341/2 30.03.2023 год.
3.	Симона Маловска	Индикатори за следење на процесот на континуирано подобрување во производна компанија	Indicators for Continuous Improvement Process Monitoring in Manufacturing company	Проф. д-р Мите Томов	02-396/2 30.03.2023 год.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ: ХИРУРГИЈА, ЗДРАВСТВЕНА НЕГА И ДИГЕСТИВНА ХИРУРГИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје – Медицински факултет – Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 14.2.2023 година, за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области: хирургија, здравствена нега и дигестивна хирургија, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-1370/11, донесена на XLVII редовна седница на Наставно-научниот совет одржана на 21.3.2023 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Никола Јанкуловски, редовен професор на Катедрата за хирургија на Медицинскиот факултет во Скопје, д-р Светозар Антовиќ, вонреден професор на Катедрата за хирургија на Медицинскиот факултет во Скопје и д-р Ѓорѓи Трајковски, доцент на Катедрата за хирургија на Медицинскиот факултет во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области: хирургија, здравствена нега и дигестивна хирургија, во предвидениот рок се пријавија: ас. д-р Ецевит Кадри и ас. д-р Шенол Тахир.

АС. Д-Р ЕЦЕВИТ КАДРИ

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Д-р Ецевит Кадри е роден на 3.9.1979 година во Дебар. Основно образование завршил во Дебар, а средно образование завршил во Средното медицинско училиште во Тетово, со одличен успех. На Медицинскиот факултет во Скопје дипломирал во 2006 година со просечен успех 8,25. Во ЈЗУ ГОБ „8-ми Септември“ се вработил во 2011 година. Специјалистички испит од областа на општата хирургија положил во јануари 2014 година. Супспецијалистички испит од областа на абдоминалната хирургија положил во март 2021 година.

Во учебната 2016/2017 се запишал на трет циклус – докторски студии по клиничка медицина, област: хирургија, на Медицинскиот факултет во Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“. Студиите ги завршил во јуни 2021 година со просечен успех 9,42. На 8.6.2021 година ја одбрал својата докторска дисертација под наслов: **Лапароскопска наспроти отворена херниопластика кај вентрални хернии со техника на интраперитонеално пласирање на мрежа (IPOM – intraperitoneal onlay mesh) – ран клинички исход**, со Комисија во состав: проф. д-р Никола Јанкуловски (претседател), проф. д-р Јасминка Нанчева (ментор), проф. д-р Светозар Антовиќ (член), проф. д-р Реџеп Селџмани (член) и проф. д-р Бети Зафирова Ивановска (член), со што се стекнал со научниот степен доктор на медицински науки – клиничка медицина од областа на хирургијата. Во декември 2020 година е избран за асистент по предметот Хирургија на Медицинскиот факултет во Скопје (реферат за избор објавен во Билтенот на УКИМ бр. 1227 од 1.12.2020 година).

Покрај албанскиот (мајчин јазик), зборува македонски, англиски и турски јазик.

НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на Медицинскиот факултет, д-р Ецевит Кадри изведува наставно-образовна дејност (клинички вежби) на првиот циклус студии за студентите по општа медицина, предмети: Хирургија и Клиничко испитување и здравствена клиничка пракса. Кандидатот е едукатор на специјализанти по општа хирургија, урологија, васкуларна хирургија, гинекологија и акушерство при спроведување на турнусите според Правилникот за специјализации и супспецијализации на Медицинскиот факултет во Скопје.

Научноистражувачка дејност

Д-р Ецевит Кадри објавил повеќе научни трудови од областа на хирургијата, како автор и коавтор, во домашни и меѓународни научни списанија и/или научни публикации во зборници од меѓународни научни собири.

Стручно-применувачка дејност

Д-р Ецевит Кадри активно е вклучен во стручно-применувачката работа на ЈЗУ ГОБ „8-ми Септември“ како супспецијалист по абдоминална хирургија. Има воведено десет методи во областа на хирургијата на институционално ниво. Повеќепати имал студиски престој во странство заради воведување или унапредување на одредени методи во рамките на абдоминалната хирургија. Исто така, активен член е на неколку меѓународни хируршки здруженија од областа на абдоминалната хирургија.

Дејност од поширок интерес

Што се однесува до дејностите од поширок интерес, д-р Ецевит Кадри активно е вклучен во работата на стручни комисии и работни групи во рамките на матичната институција, а бил вклучен и во работни комисии во рамките на Министерството за здравство.

ОБРАЗЕЦ 1

**ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Ецевит Али Кадри

(име, татково име и презиме)

Институција: УКИМ, Медицински факултет – Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: МЕДИЦИНА- ХИРУРГИЈА И ДИГЕСТИВНА ХИРУРГИЈА

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ДОЦЕНТ

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: 8,25.	Да
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: клиничка медицина ; поле: хирургија ; подрачје: дигестивна хирургија .	Да
3	Објавени најмалку четири научни труда** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	Да
3.1	Труд со оригинални научни резултати објавен во научно списание кое има импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 1. Назив на научното списание: Journal of Health, Medicine and Nursing 2. Назив на електронската база на списанија: EBSCO (U.S.), Index Copernicus (Poland), Ulrich's Periodicals Directory (ProQuest, U.S.), JournalTOCS (UK), PKP Open Archives, Harvester (Canada), Bielefeld Academic Search Engine (Germany), Elektronische Zeitschriftenbibliothek EZB (Germany), SCI-Edge (U.S.), Open J-Gate (India), OCLC, WorldCat (United States), Universe Digital Library (Malaysia), NewJour (Georgetown University Library, U.S.), Google Scholar 3. Наслов на трудот: Comparison of the Intensity of Postoperative Pain Between Open and Laparoscopic Access of Ventral Hernioplasty with IPOM (Intraperitoneal Onlay Mesh) Technique. 4. Година на објава: 2020	Да

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
3.2	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <p>1. Назив на научното списание: Journal of Morphological sciences 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): Bosnia, Bulgaria, Poland, Croatia, Armenia, Serbia, Montenegro, Ukraina, USA 3. Наслов на трудот: Postoperative Pain after Ventral Hernia Repair: A Prospective Comparison of Open Versus Laparoscopic with Intraperitoneal Onlay Mesh (IPOM) Technique 4. Година на објава: 2021</p>	Да
3.2	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <p>1. Назив на научното списание: Journal of Morphological sciences 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): Bosnia, Bulgaria, Poland, Croatia, Armenia, Serbia, Montenegro, Ukraina, USA 3. Наслов на трудот: Malignant Duodenocolic Fistula- Case Report of Rare Complication of Colonic Cancer Treated by Multivisceral Resection 4. Година на објава: 2022</p>	Да
3.2	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <p>1. Назив на научното списание: Academic Medical Journal 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): Greece, Slovenia, Turkey, Germany, Austria, Serbia, USA, Croatia, Norway, UK. 3. Наслов на трудот: Perforated Anastomotic Marginal Ulcer post Roux-en-Y Gastric Bypass Surgery: A Case Report 4. Година на објава: 2022</p>	Да
4	<p>Познавање на најмалку еден странски јазик, определен со општ акт на Универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа</p>	Да

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	1. Странски јазик: англиски јазик 2. Назив на документот: Уверение на ниво В2 според CEFR. 3. Издавач на документот: УКИМ, Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје. 4. Датум на издавање на документот: 3.2.2023 год.	
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност	Да

Рецензентска комисија

Проф. д-р Никола Јанкуловски, с.р.

Проф. д-р Светозар Антовиќ, с.р.

Доц. д-р Ѓорѓи Трајковски, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Ецевит Али Кадри

(име, татково име и презиме)

Институција: Медицински факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: ХИРУРГИЈА И ДИГЕСТИВНА ХИРУРГИЈА

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Одржување на вежби на студенти по предметите Хирургија и Клиничко испитување 72x0,03	2,16
2.	Одржување на менторска настава за здравствена клиничка пракса 240x0,06	14,4
3.	Консултации со студенти во рамките на здравствена клиничка практика 19x0,2	3,8
4.	Едукатор на здравствена едукација Катарина Паниќ, специјализант по општа хирургија, во период од 4 месеци (7x16x0,08=8,96) Марта Цветановска, специјализант по васкуларна хирургија, во период од 4 месеци (7x16x0,08=8,96) Леандра Кадриу, специјализант по гинекологија и акушерство, во период од 4 месеци (7x16x0,08=8,96) Аџибајрам Машкули, специјализант по општа хирургија, во период од два месеца (7x8x0,08=4,48) Исмаил Муарем, специјализант по урологија, во траење од 5 месеци (7x20x0,08=11,2) Марина Стојчева, специјализант по гинекологија и акушерство, во траење од 4 месеци (7x11x0,08=6,16)	48,72
	Вкупно	69,08

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	<i>Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое има импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco,</i>	

	<i>Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или група база на сѝисанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</i>	
1.1	Kadri E. , Panikj K, Mladenovic D, Jota Gj, Nanceva J, Antovic S, Lazova E. (2020). Comparison of the Intensity of Postoperative Pain Between Open and Laparoscopic Access of Ventral Hernioplasty with IPOM (Intraperitoneal Onlay Mesh) Technique. Journal of Health, Medicine and Nursing, Vol. 80, 2020:58-63. IF-2.24	7,04
1.2	Kadri E. , Panikj K, Mladenovic D, Jota Gj, Nanceva J, Antovic S, Lazova E, Dimitrov Z. (2021). Comparative Analysis between Laparoscopic and Open IPOM Ventral Hernioplasty. Journal of Health, Medicine and Nursing, Vol.82, 2020: 6-10. IF-2.24	7,04
2.	<i>Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно сѝисание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД</i>	
2.1	Karagjozov, A , Milev. I, Antovic S. Kadri. E. (2014). Retrorectal dermoid cyst manifested as an extrasphincteric perianal fistula - Case report. Chirurgia (Bucharest, Romania : 1990).109. 850-4.	3
3.	<i>Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно сѝисание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</i>	
3.1	Kadri E. , Mirchovska K, Stosikj D, Dimitrov Z.(2019). OPEN ACCSESS HERNIOPLASTY IN SUPRAPUBIC INCISIONAL HERNIA- CASE REPORT. Acta morphol.2019;Vol.16(2):68-73	3
3.2	Kadri E. , Lazova E, Jota, Gj, Nanceva J, Panikj K. (2021). POSTOPERATIVE PAIN AFTER VENTRAL HERNIA REPAIR: A PROSPECTIVE COMPARISON OF OPEN VERSUS LAPAROSCOPIC WITH INTRAPERITONEAL ONLAY MESH (IPOM) TECHNIQUE. JMS 2021. (4). 95-100.	3
3.3	Kadri E. , Lazova E, Antovic S, Panikj K. (2022). PERFORATED ANASTOMOTIC MARGINAL ULCER POST ROUX-EN-Y GASTRIC BYPASS SURGERY: A CASE REPORT. Academic Medical Journal. 2. 154-157	3
3.4	Kadri E. , Nedelkovski D, Lazova E, Panikj K. (2023). MALIGNANT DUODENOCOLIC FISTULA-CASE REPORT OF A RARE COMPLICATION OF COLONIC CANCER TREATED BY MULTIVISCERAL RESECTION. JMS 2022; Vol 5 (3):9-12.	3
4.	<i>Апстракт објавен во зборник на меѓународна конференција</i>	
4.1	Karagjozov A, Milev I, Antovic S, Kadri E. (2012). Presacral, Retrorectal Dermoid Cyst in a Female Patient -	1

	Case Report. In: 8th Biannual International Symposium of Coloproctology, 11-13 Oct 2012, Belgrade, Serbia.	
	Вкупно	30.08

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Специјализација по општа хирургија	2
2	Супспецијализација по абдоминална хирургија	1
3	Првпат воведена метода во областа на здравството на ниво на институцијата: интраперитонеално пласирање на мрежа со отворена метода кај епигастрична хернија	1
4	Првпат воведена метода во областа на здравството на ниво на институцијата: интраперитонеално пласирање на мрежа со отворена метода кај инцизионална хернија	1
5	Првпат воведена метода во областа на здравството на ниво на институцијата: интраперитонеално пласирање на мрежа со отворена метода кај супрапубична хернија	1
6	Првпат воведена метода во областа на здравството на ниво на институцијата: интраперитонеално пласирање на мрежа со отворена метода кај умбиликална хернија	1
7	Првпат воведена метода во областа на здравството на ниво на институцијата: интраперитонеално пласирање на мрежа со лапароскопски метод кај Шпигелова хернија	1
8	Првпат воведена метода во областа на здравството на ниво на институцијата: интраперитонеално пласирање на мрежа со лапароскопски метод кај инцизионална хернија	1
9	Првпат воведена метода во областа на здравството на ниво на институцијата: интраперитонеално пласирање на мрежа со лапароскопски метод кај умбиликална хернија	1
10	Првпат воведена метода во областа на здравството на ниво на институцијата: интраперитонеално пласирање на мрежа со лапароскопски метод кај епигастрична хернија	1
11	Првпат воведена метода во областа на здравството на ниво на институцијата: воведување на ERAS протоколи кај колоректална хирургија	1
12	Првпат воведена метода во областа на здравството на ниво на институцијата: воведување на ERAS-протоколи кај хирургија на панкреас	1
13	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија – стручни мислења дадени за потребите на Комисијата за изработка, утврдување и верификација на технички спецификации за набавка на медицинска опрема при Министерството за здравство на РСМ x4	4
	Вкупно:	17

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Член на Лекарска комора на РС Македонија	0,3
2.	Член на уредувачки одбор на меѓународно научно списание – Journal of Health, medicine and Nursing	1
3.	Член на EHS – European Hernia Society	2
4.	Член на EAES – European Association for Endoscopic Surgery	2

5.	<p>Студиски престој во странство до три месеци:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li data-bbox="367 235 1173 324">1. Студиски престој во Universitatsklinikum Hamburg-Eppendorf, Германија, 3.11-15.12.2015, под менторство на Prof. Jacob R. Izbicki <li data-bbox="367 336 1173 425">2. Студиски престој во Asklepios Klinik Wandsbek, Хамбург, Германија, 13-17.1.2020, под менторство на PD Dr.med. Dean Bogoevski <li data-bbox="367 436 1173 526">3. Студиски престој во Asklepios Klinik Wandsbek, Хамбург, Германија, 29.11.-23.12.2021, под менторство на PD Dr.med. Dean Bogoevski <li data-bbox="367 537 1173 627">4. Студиски престој во Asklepios Klinik Wandsbek, Хамбург, Германија, 1-29.4.2022, под менторство на PD Dr.med. Dean Bogoevski <li data-bbox="367 638 1173 694">5. Студиски престој во Başkent University Istanbul Hospital, 3.8-31.10.2020 <li data-bbox="367 705 1173 761">6. 2nd International Turkey Medical Alumni Congress, 3-7.12.2014, Istanbul, Turkey <li data-bbox="367 772 1173 828">7. 9th Biannual International Symposium of Coloproctology 9-11.10.2014, Belgrade, Serbia <li data-bbox="367 840 1173 896">8. 10th Biannual International Symposium of Coloproctology 13-15.10.2016, Belgrade, Serbia <li data-bbox="367 907 1173 996">9. 2nd LIV Simposium days- Current Surgical treatment in Thyroid Cancer, by Liv Hspital and Memorial Sloan Kettering Cancer Center, 2014, Turkey <li data-bbox="367 1008 1173 1097">10. 12th Congress of the Croatian Association of Digestive Surgery with international participation, 7-10.06.2017, Rijeka, Croatia <li data-bbox="367 1108 1173 1142">11. Lap Colon Course, 30-31.10.2017, Verona, Italy <li data-bbox="367 1153 1173 1209">12. Lap Colon Workshop, Johnson And Johnson Institute 15-16.04.2019, Skopje, North Macedonia <li data-bbox="367 1220 1173 1310">13. Hernia Surgery: Open and Endoscopic Approach Clinical Immersion, 31.01.-01.02.2017, Errikos Dunant Hospital center, Athens, Greece <li data-bbox="367 1321 1173 1377">14. 1st International and Regional Meeting of IASGO in Belgrade, 2019, A-1-1703/19 <li data-bbox="367 1388 1173 1456">15. CRC Conference, "Early Occurrence of Colorectal Cancer, Where we are? Where are we going?" 13-14.04.2019, Skopje, Macedonia <li data-bbox="367 1467 1173 1534">16. Стручна работилница „Тумори на црн дроб“, 14.05.2019, Скопје, Македонија <li data-bbox="367 1545 1173 1601">17. 20th Congress of MMA, 10-20.11.2020, Skopje, Macedonia <li data-bbox="367 1612 1173 1691">18. National Congress with international participation- Laparoscopic Surgery NAISA 2022, 11-12.05.2022, Nish Serbia <li data-bbox="367 1702 1173 1736">19. 2nd Clinical Congress, 15-18.09.2022, Prishtina, Kosovo <li data-bbox="367 1747 1173 1836">20. 15th World Congress of the International Hepato-Pancreato-Biliary Association, New York City, USA, 30.03-02.04.2022 	0,5 0,5 0,5 0,5 0,5 0,5 0,5 0,5 0,5 0,5 0,5 0,5 0,5 0,5 0,5 0,5 0,5 0,5 0,5 0,5
6.	Координатор на Стручна комисија за изработка, утврдување и верификација на техничките спецификации во постапките на јавните набавки од областа на здравството при Министерство за здравство на РСМ (решение бр.17-4225/1, од 16.6.2022)	1

7.	Надворешен консултант на министерот за здравство од областа на секундарната и терцијарната здравствена заштита (решение бр. 17-1539/1 од 14.2.2022)	1
8.	Член на Комисија за безбедност и огласување во Агенција за лекови и медицински средства (29.11.2018)	1
9.	Член на Дисциплинска комисија за водење на дисциплински постапки при ГОБ „8-ми Септември“ (21.3.2021)	1
10.	Член на Комисија за признавање на странска специјализација од областа на општа хирургија (решение бр.17-6476/1, 2022 год.)	1
11.	Заменик-член на Првостепена лекарска комисија за лекување во странство (решение бр.15794/1 од 2017 год)	1
12.	Претседател на Комисија за полагање на стручни испити на здравствените работници – профил медицинска сестра, виша медицинска сестра и дипломирана медицинска сестра при ГОБ „8-ми Септември“ (решение бр.04-6941/1 од 8.11.2022)	1
13.	Претседател на Комисија за јавни набавки на хируршки конци при ГОБ „8-ми Септември“ (решение бр. 33-110/6 од 2018 година)	1
14.	Член на Комисија за јавни набавки на хируршки конци при ГОБ „8-ми Септември“ х3	3
15.	Претседател на Комисија за јавни набавки степлери, клипсери, троакари и друг хируршки потрошен материјал при ГОБ „8-ми Септември“ (решение бр. 36-18/4 од 2018 година)	1
16.	Член на Комисија за јавни набавки степлери, клипсери, троакари и друг хируршки потрошен материјал при ГОБ „8-ми Септември“ х3	3
17.	Член на Комисија за јавни набавки на хируршки мрежи при ГОБ „8-ми Септември“ х2	2
18.	Член на комисија за селекција на кандидати за упатување на специјализација и супспецијализација за 2021 година при ГОБ „8-ми Септември“ (решение бр.03/2049/3, од 19.07.2021 год)	1
19.	Благодарница од Лекарска комора на Република Северна Македонија за особен придонес и ангажираност при справување со пандемијата предизвикана од коронавирусот COVID-19	1
	Вкупно	34,3

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	69,08
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	30,08
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	17
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	34,3
Вкупно	150,46

Рецензентска комисија

Проф. д-р Никола Јанкуловски, с.р.
Проф. д-р Светозар Антовиќ, с.р.
Доц. д-р Горѓи Трајковски, с.р.

АС. Д-Р ШЕНОЛ ТАХИР

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Ас. д-р Шенол Тахир е роден на 2.1.1965 година во Дорломбос, Општина Струмица. Основно и средно образование има завршено во Валандово. Во 1990 година дипломирал на Медицинскиот факултет во Скопје со просечен успех 8,00. Од 1990 до 1997 година работел во ЈЗУ Здравствен дом – Валандово, а од 1999 година преминува во ЈЗУ Универзитетска клиника за хируршки болести „Св. Наум Охридски“ во Скопје. Во 2003 година завршил специјализација по општа хирургија, а во 2012 година ја завршил супспецијализацијата по дигестивна хирургија.

Магистерските студии ги завршил во 2014 година под менторство на проф. д-р Драгослав Младеновиќ на тема „редностите на Алварадо скорот, С-рективниот протеин и ултрасонографијата како дијагностички фактори за индикација за апендектомија“.

Во 2018 година ги започнал докторските студии под менторство на проф. д-р Гулшен Селим, а докторирал во октомври 2021 година на темата: „Предиктивна вредност на скоринг системите при индикација за апендектомија“.

Во декември 2020 година е избран за асистент по предметот Хирургија на Медицинскиот факултет во Скопје (реферат за избор објавен во Билтенот на УКИМ бр. 1227 од 1.12.2020 година).

Работи како специјалист по општа и супспецијалист по дигестивна хирургија при Универзитетската клиника за хируршки болести „Св. Наум Охридски“ во Скопје.

НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на Медицинскиот факултет, д-р Шенол Тахир изведува наставно-образовна дејност (клинички вежби) на првиот циклус студии за студентите по општа медицина и здравствена клиничка пракса. Кандидатот е едукатор на специјализанти при спроведување на турнусите според Правилникот за специјализации и супспецијализации на Медицинскиот факултет во Скопје.

Научноистражувачка дејност

Д-р Шенол Тахир објавил повеќе научни трудови од областа на хирургијата, како автор и коавтор, во домашни и меѓународни научни списанија и/или научни публикации во зборници од меѓународни научни собири, каде што повеќе пати и активно учествувал.

Стручно-применувачка дејност

Д-р Шенол Тахир активно е вклучен во стручно-применувачката работа на Универзитетската клиника за хируршки болести „Св. Наум Охридски“ во Скопје, како супспецијалист по абдоминална хирургија. Има воведено неколку методи во областа на хирургијата, на институционално ниво. Д-р Шенол Тахир, заради воведување или унапредување на одредени методи во рамките на абдоминалната хирургија, реализирал студиски престои во странство, и тоа во УКЕ, Хамбург, Германија, Универзитетската клиника во Валенсија, Шпанија, универзитетските клинички центри во Белград и во Љубљана и во повеќе центри во Р Турција.

Дејност од поширок интерес

Што се однесува до дејностите од поширок интерес, д-р Шенол Тахир активно е вклучен во работата на стручни комисии и работни групи во рамките на матичната институција, а бил вклучен и во работни комисии во рамките на Министерството за здравство и Министерството за труд и социјална политика. Консултант е по дигестивна хирургија во ЈЗУ Општа болница, Струмица.

ОБРАЗЕЦ 1

**ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Шенол Абдула Тахир

(име, татково име и презиме)

Институција: УКИМ, Медицински факултет – Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: МЕДИЦИНА – ХИРУРГИЈА И ДИГЕСТИВНА ХИРУРГИЈА

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ДОЦЕНТ

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	<p>Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус *</p> <p>Просечниот успех на прв циклус изнесува: 8,00.</p>	Да
2	<p>Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира</p> <p>Назив на научната област: клиничка медицина; поле: хирургија; подрачје: дигестивна хирургија.</p>	Да
3	<p>Објавени најмалку четири научни труда** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор</p>	Да
3.1	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>5. Назив на научното списание: J Med Cases</p> <p>6. Назив на електронската база на списанија: National Library of Medicine (PUBMED)</p> <p>7. Наслов на трудот: Synchronous Onset of Two Complications in Colon Cancer: A Case Report.</p> <p>8. Година на објава: 2021</p>	Да
3.2	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <p>1. Назив на научното списание: Journal of Morphological sciences</p>	Да

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	<p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): Bosnia, Bulgaria, Poland, Croatia, Armenia, Serbia, Montenegro, Ukraina, USA</p> <p>3. Наслов на трудот: A CASE OF CORNUAL ECTOPIC PREGNANCY SUCCESSFULLY TREATED BY LAPAROSCOPY</p> <p>4. Година на објава: 2022</p> <p>1. Назив на научното списание: Journal of Morphological scienses</p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): Bosnia, Bulgaria, Poland, Croatia, Armenia, Serbia, Montenegro, Ukraina, USA</p> <p>3. Наслов на трудот: A RARE CASE OF SEROUS CARCINOMA OF THE UTERINE CORPUS THAT ARISES IN POLYP</p> <p>4. Година на објава: 2022</p>	
3.3	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД</p> <p>1. Назив на научното списание: Lietuvos-chirurgija</p> <p>2. Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД Литванија</p> <p>3. Наслов на трудот: Predictive Value of Alvarado, Acute Inflammatory Response, Tzanakis and RIPASA Scores in the Diagnosis of Acute Appendicitis</p> <p>4. Година на објава: 2020</p> <p>1. Назив на научното списание: Lietuvos-chirurgija</p> <p>2. Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД Литванија</p> <p>3. Наслов на трудот: Complications after Laparoscopic Appendectomy for Complicated Appendicitis</p> <p>4. Година на објава: 2020</p>	Да
3.5	<p>Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири акде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји</p> <p>1. Назив на зборникот: Abstract book- Second Clinical Congress of Kosovo College of Surgeons</p> <p>2. Назив на меѓународниот собир: Second Clinical Congress of Kosovo College of Surgeons</p> <p>3. Имиња на земјите: Kosovo, North Macedonia, Turkey, Croatia, USA, Austria, Australis, Norway, Argentina</p> <p>4. Наслов на трудот: Giant retroperitoneal liposarcoma with involving adjacent abdominal organs: two case reports.</p> <p>5. Година на објава: 2022</p>	Да
4	<p>Познавање на најмалку еден странски јазик, определен со општ акт на Универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа</p> <p>1. Странски јазик: англиски јазик</p>	Да

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	2. Назив на документот: ниво В2 на CEFR. 3. Издавач на документот: УКИМ, Филолошки факултет „Блаже Конески“. 4. Датум на издавање на документот: 21.2.2023 год.	
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност.	Да

Рецензентска комисија

Проф. д-р Никола Јанкуловски, с.р.
Проф. д-р Светозар Антовиќ, с.р.
Доц. д-р Ѓорѓи Трајковски, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ****Кандидат: Шенол Абдула Тахир**

(име, татково име и презиме)

Институција: Медицински факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: ХИРУРГИЈА И ДИГЕСТИВНА ХИРУРГИЈА**НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ**

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Одржување на вежби од прв циклус студии по општа медицина (2020-2022) по предметот Општа хирургија (120x0,03)	3,6
2.	Одржување на вежби (клиничко испитување) (80x0,03)	2,4
3.	Едукатор на здравствена едукација-: Катедра за хирургија, едукатор на специјализанти- 17 17 x 4 недели x 7 часа x 0,08 =38,08	38,08
4.	Консултации со студенти 100 x0.03	3
5.	Консултации со студенти во рамките на здравствена клиничка пракса 100 x 10x0.002	2
	Вкупно	49,08

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	<i>Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</i> 1. A Nikolovski, N Limani, A Lazarova, S Tahir . Synchronous Onset of Two Complications in Colon Cancer A Case Report. J Med Cases, 2021 Jun;12(6): 248-250	3
2.	<i>Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</i> 1. A Nikolovski, S Tahir , Gj Stavridis, A Devaja, I Fildisevski, Dragoslav Mladenovic. Early postoperative outcome in open and laparoscopic appendectomy- Our	3

	<p>comparative data analysis. Scripta Scientifica Medica, 2017;49(3):31-34</p> <p>2. A. Nikolovski, D. Mladenovic, L. Arsenkov, S. Tahir, G Stavridis, Our first experience in laparoscopic colorectal operations. Scripta Scientifica Medica, vol. 45. Suppl. 2. 2013, p. 37-39</p> <p>3. Tahir S, Selim Gj, Janevski V, Nikolovski A, Markov P et al. Correlation of scoring systems with histopathological findings and their importance in reducing of unnecessary appendectomies. MMP. 2019; 73(3):157-163.</p> <p>4. A Kocevaska, E Bajalski, D Georgiev, B Ismaili, K Skeparovska, S Tahir, A Nakov. A RARE CASE OF SEROUS CARCINOMA OF THE UTERINE CORPUS THAT ARISES IN POLYP. JMS 2022; 5(1):44-48</p> <p>5. D Georgiev, B Ismaili, S Tahir, A Kocevaska, K Skeparovska. A CASE OF CORNUAL ECTOPIC PREGNANCY SUCCESSFULLY TREATED BY LAPAROSCOPY. JMS 2022; 5(1):39-43</p> <p>6. Kocevaska A, Zafirov D, Petrushevska G, Ismaili B, Tahir S et al. ENDOMETRIAL PATHOLOGICAL CHANGES IN PERIMENOPAUSE AND POSTMENOPAUSE-ASSOCIATION WITH SOME ANAMNESTIC AND ULTRASONOGRAPHIC PARAMETERS. JMS 2022; 5(1):28-38</p>	<p>3</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>3</p>
3.	<p><i>Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД</i></p> <p>1. Nikolovski A. Tahir S. Mladenovic D. Complications after Laparoscopic Appendectomy for Complicated Appendicitis. Lietuvos chirurgija, 2020, vol.19(1-2); pp.34-41</p> <p>2. Tahir S. Nikolovski A, Ambardjieva M, Markov P Mladenovic D, Selim G, Zafirova-Ivanovska B, Janevski V. Predictive Value of Alvarado, Acute Inflammatory Response, Tzanakis and RIPASA Scores in the Diagnosis of Acute Appendicitis. Lietuvos Chirurgija, 2020; vol.19. (3- 4):109-122</p>	<p>4</p> <p>3</p>
4.	<p><i>Абстракти објавени во зборник на меѓународна конференција</i></p> <p>1. S. Tahir, A. Nikolovski, G. Stavridis, T. Baldjiev, D. Mladenovic. Retroperitoneal Liposarcoma with 'Milky Abdomen' in Elective Laparoscopic Cholecystectomy (a Case Report). Scripta Scientifica Medica, [S.I.]. v. 48, sep 2016.</p> <p>2. D. Mladenovicj. I. Lozev, A Devaja, S.Tahir, A. Nikolovski. The Chevrel Technique in the Treatment of Midline Giant Incisional Hernia. Scripta Scientifica Medica, [S.I.]. v. 48, p. 58, Jan. 2017. ISSN 1314-6408.</p> <p>3. S. Tahir, G Stavridis, A. Nikolovski, T. Baldjiev et al. Midline incisional hernia with open ventral hernia repair with mesh- (OVHR) EHS Hernia Abstract Book. 39th Annual International Congress of the European Hernia Society - EHS 2017, Vienna, Austria</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

4.	Mladenovic D, Nikolovski A, Tahir S. , Stavridis G, Kjaev A. The effect of different position of the mesh in giant incisional hernias. <i>Hernia</i> (2010) 14 (Suppl.1)s13-s46. The 32 nd International Congress of the European Hernia Society, 6-9.10.2010, Istanbul, Turkey	1
5.	Tahir S. , Mladenovic D, Nikolovski A, Kjaev A. Operative treatment of incarcerated Spigelian hernia; <i>Hernia</i> (2010) 14 (Suppl.1)s55-s100. The 32 nd International Congress of the European Hernia Society, 6-9.10.2010, Istanbul, Turkey	1
6.	Tahir S. , Stavridis G, Nikolovski A, Devaja A et al. Incisional troacar Hernia; 36 th Annual International Congress of EHS, 2014	
7.	Reconstruction of giant incisional hernia with Chevrel's technique; 16 th Annual Hernia Repair; 12-15.03.2014, Las Vegas, USA	1
8.	Kocevska A, Bajalski E, Ismaili B, Georgiev D, Skeparovska K, Tahir S. , Nakov A. A case report of serous carcinoma of the uterine corpus; Abstracts of the 32 nd World Congress on Ultrasound in Obstetrics and Gynecology, 16-18.09.2022, London, UK	1
9.	Kocevska A, Ismaili B, Skeparovska K, Georgiev D, Tahir S. , Nakov A. A case report of fetal spinal meningomyelocella, Abstracts of the 32 nd World Congress on Ultrasound in Obstetrics and Gynecology, 16-18.09.2022, London, UK	1
10.	Kocevska A, Ismaili B, Skeparovska K, Georgiev D, Risteski M, Tahir S. Ultrasound assessment of endometrial thickness in women with endometrial bleeding. Abstracts of the 32 nd World Congress on Ultrasound in Obstetrics and Gynecology, 16-18.09.2022, London, UK	1
11.	Kocevska A, Georgiev D, Mladenovska Stojkovska I, Tahir S. et al. Dermatological disorders in patients with polycystic ovarian syndrome, VII Congress of dermatovenerologists of Macedonia with International participation, 28.09-02.10, 2022, Ohrid, Macedonia.	1
12.	Georgiev D, Kocevska A, Eftimova Kitanovska A, Tahir S. , Nakov A. Condylomata accuminata as a cause of obstructed birth and emergency caesarean section; VII Congress of dermatovenerologists of Macedonia with International participation, 28.09-02.10, 2022, Ohrid, Macedonia.	0,5
13.	Tahir S. , Jovanovska F, Mustafova A, Bundovska M, Panik K, Markov P, Ambardjieva M. Giant retroperitoneal liposarcoma with involving adjacent abdominal organs: two case reports. Abstract book-Second Clinical Congress 15-18.09.2022, Pristina, Kosovo.	0,5
14.	Tahir S. , Jovanovska F, Mustafova A et al. Left-sided Malignant Colonic Obstructions treated with Total colectomy with Ileo-Recto Anastomosis- Our experiences; 31 st Bienial Congress of ISUCRS, 27-29.10.2022, Istanbul Turkey	1

	15. Tahir S. , Jovanovska F, Mustafafova A et al. Synchronous tumors: caecal adenocarcinoma and pleomorphic rhabdomyosarcoma of abdominal wall- Is the resection/excision enough?- Case report; 31 st Biennial Congress of ISUCRS, 27-29.10.2022, Istanbul Turkey	1
5.	<i>Учесиво на научен /стручен собир со усна презентација</i> 1. Тумори на бубрег; 2. Конгрес на хирурзи на Република Македонија; 27-30.9.2000	1
	2. Giant retroperitoneal Liposarcomas with involving adjacent abdominal organs: reports; 15-18.09.2022, 2 nd Clinical Congress of Kosovo College of Surgeons, Pristina, Kosovo	1
6.	<i>Учесиво на научен /стручен собир со постер-презентација</i> 1. Reconstruction of giant incisional hernia with Chevrel's technique; 16 th Annual Hernia Repair; 12-15.03.2014, Las Vegas, USA	0,5
	2. Kocevskа A, Georgiev D, Mladenovska Stojkovska I, Tahir S et al. Dermatological disorders in patients with polycystic ovarian syndrome, VII Congress of dermatovenerologists of Macedonia with International participation, 28.09-02.10, 2022, Ohrid, Macedonia.	0,5
	3. Georgiev D, Kocevskа A, Eftimova Kitanovska A, Tahir S, Nakov A. Condylomata accuminata as a cause of obstructed birth and emergency caesarean section; VII Congress of dermatovenerologists of Macedonia with International participation, 28.09-02.10, 2022, Ohrid, Macedonia.	0,5
	Вкупно	45,5

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Специјализација по општа хирургија, 2003	2
2	Супспецијализација по абдоминална хирургија, 2012	1
3	Првпат воведена метода во областа на здравството на ниво на институцијата: скоринг системи во дијагностиката на акутен апендицитис	1
4	Првпат воведена метода во областа на здравството на ниво на институцијата: лапароскопска апендектомија кај сите возрасти (потврда бр. 04-2828/2, 30.9.2022)	1
5	Првпат воведена метода во областа на здравството на ниво на институцијата: лигашур хемороидектомија кај итни и хронични случаи (потврда бр. 04-2828/2)	1
6	Првпат воведена метода во областа на здравството на ниво на институцијата: херниопластика на феморална хернија по метода на Лихтенштајн модификација на Амид (потврда бр. 04-2828/2)	1
	Вкупно:	7
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС		
1	Член на Лекарска комора на РС Македонија	0,3
2	Член на EHS- European Hernia Society (memb No 1440)	2
3	Член на Turkish Colorectal Society	2
4	Студиски престој во странство до три месеци:	0,5

	1. UKE-Hamburg, 20.04-20.07.2008, Prof_d-r J. Izbicki (Потврда бр. 04-121.30.9.2022)	0,5
	2. II македонски хируршки конгрес, 27-30.9.2000, Охрид, Македонија	0,5
	3. EuroSurgery 2002, 5-7 June 2002, Lisboa Portugal	0,5
	4. 1. Мултидисциплинарен симпозиум за справување со сепса, 14-16.12. 2007, Скопје, Македонија	0,5
	5. EDS Postgraduate Course, 6-8.11.2008, Sofia, Bulgaria	0,5
	6. 3 th EDS postgraduate Course, 22-24.10.2009, Belgrade, Serbia	0,5
	7. 4 th Eurasia Medical Days, 20-22 May 2010, Istanbul, Turkey	0,5
	8. 32 th International Congress of EHS, 6-9.10.2010, Istanbul Turkey	0,5
	9. 5 th International Postgraduate Course of IASGO “State of art in hepato-biliary-pancreatic surgery”, 24-26.10.2013, Sofia Bulgaria	0,5
	10. 2 nd International Emergency Medicine Symposium, EPAT-UKIM, 11-14.04.2013, Skopje, Macedonia	0,5
	11. 2 nd International Internal Medicine Training Meeting, 6-7.12.2013, Skopje, Macedonia	0,5
	12. 16 th Annual Hernia Repair, AHS, 12-15.04.2014, Las Vegas, USA	0,5
	13. 8 th Biannual International Symposium of Coloproctology 11-13.10.2012, Belgrade, Serbia	0,5
	14. Jornada de actualization en Nuevas Tecnologias de Chirurgia Endoscopica, 15-16.12.2014, Valencia, Spain	0,5
	15. 36 th EHS, 28-31.05.2014, Edinburgh, UK	0,5
	16. 1 st World Conference on Abdominal Wall Hernia Surgery, 25-29.04.2015, Milano, Italy	0,5
	17. Стручен состанок „Третман на рани со негативен притисок (NPWT)“, 13.11.2015, Скопје, Македонија	0,5
	18. 38 th EHS, 5-8.06.2016, Rotterdam, the Netherlands	0,5
	19. 10 th Biannual International Symposium of Coloproctology 13-15.10.2016, Belgrade, Serbia	0,5
	20. 1 Kongres Laparoskopije Abdomena, NAISA 2022, 11-12 maj, Nis, Serbia	0,5
	21. Practice in Oncology Management- Bayindir Hospital 26-27.11.2010, Ankara, Turkey	0,5
	22. 2. Конгрес за перформанси во здравството, 28.04-01.05.2010, Анталија, Турција	0,5
	23. Стручен состанок „Новини во алергологија“, 19.03.2018, Скопје, Македонија	0,5
	24. Стручен состанок „Современи препораки од ПЗД за превенција на сезонски и хронични заболувања“, 18.2.2019, Куманово, Македонија	0,5
	25. 1. Меѓународен турски колоректален конгрес, 30.11-4.12.2021, Анталија, Турција	0,5
	26. 2 nd Clinical Congres of Kosovo College of Surgeons, Prishtina, 15-18.9.2022	0,5
	27. 31. Биенален универзитетски колоректален конгрес – Истанбул, Турција, 27-29.10.2022	0,5
	28. 2 nd EFS Annual Meeting 03-05.11.2022, Belgrade, Serbia	0,5
5	Член на Второстепена комисија за ИПК при Мин. За труд и социјална политика (2020) бр. 09-10-120/1, 31.12.2019	1

6	Член на комисија за изработка на Проектот плаќање по учинок на здравствените работници (2009-2015) р.бр. 07-2609/1, 6.3.2014	1
7	Координатор на Мин. за здравство за здравствената соработка помеѓу Р Македонија и Р Турција (2000-2011)	1
8	Раководител на Оддел за ендоскопска хирургија при УКХБ „Св. Охридски“ – Скопје (2013-2019) (Потврда бр. 04-2828/2, 30.9.2022)	1
Вкупно		22,3

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	49,08
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	45,5
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	7
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	22,3
Вкупно	123,88

Рецензентска комисија

Проф. д-р Никола Јанкуловски, с.р.
Проф. д-р Светозар Антовиќ, с.р.
Доц. д-р Горѓи Трајковски, с.р.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатите, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-применувачката дејност, како и дејноста од поширок интерес на ас. д-р Едевит Кадри и ас. д-р Шенол Тахир.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатите од последниот избор до денес, Комисијата одлучи дека ас. д-р Едевит Кадри и ас. д-р Шенол Тахир, според Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнуваат сите услови да бидат избрани во звањето доцент по предметите од наставно-научните области: хирургија, здравствена нега и дигестивна хирургија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, ас. д-р Едевит Кадри да биде избран во звањето доцент по предметите од наставно-научните области: хирургија, здравствена нега и дигестивна хирургија.

Рецензентска комисија

Проф. д-р Никола Јанкуловски, с.р.

Проф. д-р Светозар Антовиќ, с.р.

Доц. д-р Ѓорѓи Трајковски, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ: ХИРУРГИЈА, ЗДРАВСТВЕНА НЕГА И КАРДИОВАСКУЛАРНА ХИРУРГИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје – Медицински факултет – Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 14.2.2023 година, за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области: хирургија, здравствена нега и кардиоваскуларна хирургија, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-1370/12, донесена на XLVII редовна седница на Наставно-научниот совет одржана на 21.3.2023 година, формирана е Рецензентска комисија во состав:

1. проф. д-р Сашко Јовев, редовен професор на Катедрата за хирургија на Медицинскиот факултет во Скопје;
2. проф. д-р Билгехан Саваш Оз, кардиоваскуларен хирург, редовен професор на Ѓулхане, наставна и истражувачка болница, Анкара, Р Турција;
3. доц. д-р Целалеттин Гунај, кардиоваскуларен хирург, доцент на Ѓулхане, наставна и истражувачка болница, Анкара, Р Турција.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области: хирургија, здравствена нега и кардиоваскуларна хирургија, во предвидениот рок се пријави д-р Никола Граматниковски.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатот д-р Никола Граматниковски е роден на 20.2.1969 година, во Скопје. Средно образование завршил во учебната 1986/1987 година. Со високо образование се стекнал на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Дипломирал во 1995 година со просечен успех 8,00 (осум).

По завршувањето на лекарскиот стаж, во 1997 година се вработил во Центарот на воено-здравствени установи – Воена болница во Скопје.

Специјализацијата по кардиоваскуларна хирургија ја започнал во 2000 година на Воено-медицинската академија GATA, Оддел за кардиоваскуларна хирургија, Анкара, Република Турција, и успешно ја завршил во октомври 2006 година со просечен успех 10,00 (десет), со што се стекнал со звањето специјалист по кардиоваскуларна хирургија. Во текот на специјализацијата ги завршил и докторските студии на Воено-медицинската академија GATA, Оддел за кардиоваскуларна хирургија, Анкара, Република Турција, со просечен успех 10 (десет). Во 2006 година успешно ја одбрал докторската дисертација со наслов: „Comparison between classic and bileaflet preservation MVR“ и се стекнал со звањето доктор на медицински науки – клиничка медицина, кардиоваскуларна хирургија. Од октомври 2007 е вработен на Универзитетската клиника за торакална и васкуларна хирургија, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Медицински факултет, Скопје. Од 2014 е раководител на Одделот за интензивна нега и е избран за консултант едукатор за васкуларна хирургија.

Кандидатот активно се служи со англискиот јазик, за што има сертификат за познавање на англиски јазик на ниво C1 според Европската јазична рамка на Советот на Европа (CEFR), издаден од Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје. Д-р Никола Граматниковски активно се служи и со турскиот јазик.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Кандидатот д-р Никола Граматниковски е едукатор на 66 специјализанти при спроведување на турнусите според Правилникот за специјализации и супспецијализации на Медицинскиот факултет во Скопје.

Научноистражувачка дејност

Д-р Никола Граматниковски е автор или коавтор на 33 научни трудови, објавени во домашни списанија, во странски списанија и зборници од конгреси. Тој има бројни активни и пасивни учества на конгреси, конференции и симпозиуми во земјата и во странство. Кандидатот има и многубројни учества на научни/стручни состаноци и работилници на македонските стручни здруженија на лекарите специјалисти од разни специјалности: хирурзи, анестезиолози, кардиолози, онколози, трансфузиолози, радиолози, невролози и др.

Д-р Никола Граматниковски е истражувач во еден меѓународен научноистражувачки проект.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Никола Граматниковски, како специјалист кардиоваскуларен хирург, активно учествува во работата во ЈЗУ Универзитетска клиника за торакална и васкуларна хирургија во Скопје. Самостојно ги врши оперативните интервенции од областа.

Д-р Никола Граматниковски првпат во институцијата ги воведува методите: интраоперативна автотрансфузија со користење на системот Haemonetics 5; ендоваскуларни процедури на периферни крвни садови; EVAR; хибридни процедури и NPWT. Првпат во државата ги воведува следните методи: користење на автологни CD34+ клетки во третманот на критична хронична исхемија на долните екстремитети непогодни за хируршка и ендоваскуларна реваскуларизација; харвестрација на автологен проксимален фибуларен графт, со употреба на латерална геникулатна гранка на поплитеалната артерија; замена на митрална валвула со презервација на валкулите; нов пристап во креирање на артерио-венски фистули; каротидна ендартеректомија на будни пациенти со цервикален плексус блок и интраоперативно користење на континуиран невромониторинг со NIRS.

Кандидатот има завршено бројни стручни обуки, курсеви, работилници, школи и усовршувања во земјата и во странство.

Д-р Никола Граматниковски е член на Македонското лекарско друштво (МЛД) и на Лекарската комора на Македонија (ЛКМ). Во периодот од 2017 до 2022 година бил потпретседател на ЛКМ.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: д-р Никола Васил Граматниковски

Институција: Медицински факултет, УКИМ – Скопје, УК за торакална и васкуларна хирургија

Научна област: хирургија, здравствена нега и кардиоваскуларна хирургија

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ДОЦЕНТ

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови ДА/НЕ
1.	<p>Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус</p> <p>Просечен успех на прв циклус изнесува 8,00 (осум). Просечен успех на втор циклус изнесува 10,00 (десет).</p>	ДА
2.	<p>Научен степен/доктор на науки од научната област за која се избира</p> <p>Назив на научната област: медицински науки; поле: хирургија; област: кардиоваскуларна хирургија.</p>	ДА
3.	<p>Објавени најмалку четири научни труда** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор</p>	ДА
3.1.	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование.</p> <p>3.1.1.</p> <p>1. Назив на научното списание: Contributions, Sec. of Med. Sci. 2. Назив на електронската база на списанија: Pubmed. 3. Наслов на трудот: Home care and the effects of Hypericum tetrapterum oil extract in the treatment of chronic wounds during the COVID-19 pandemic. 4. Година на објава: 2022.</p> <p>3.1.2.</p> <p>1. Назив на научното списание: Archives of Public Health</p>	ДА

	<p>2. Назив на електронската база на списанија: Index Copernicus International, Google Scholar, Crosseef Member, OpenAire, Bielefeld Academic Search Engine (BASE), SciLit, Open Access Policy (Sherpa Romeo).</p> <p>3. Наслов на трудот: Ventricular fibrillation after endoscopic retrograde cholangiopancreatography in patients with left ventricular assist device – a case report.</p> <p>4. Година на објава: 2022.</p> <p>3.1.3.</p> <p>1. Назив на научното списание: Contributions, Sec. of Med. Sci.</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Pubmed</p> <p>3. Наслов на трудот: Sacrectomy with ilio-lumbar stabilization due to low-grade chondrosarcoma of sacrum and iliac wing. Case report of the first surgery performed in the Republic of North Macedonia</p> <p>4. Година на објава: 2021.</p>	
<p>3.2</p>	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <p>3.2.1.</p> <p>5. Назив на научното списание: Macedonian Medical Review</p> <p>6. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 23, 9- РС Македонија, 14- други земји: Велика Британија (2), Хрватска (2), Република Српска (1), САД (3), Германија (1), Албанија (1), Србија (1), Данска (1), Словенија (1), Бугарија (1).</p> <p>7. Наслов на трудот: Treatment of patients with chronic wounds during the COVID-19 pandemic in Republic of North Macedonia.</p> <p>8. Година на објава: 2020.</p> <p>3.2.2.</p> <p>5. Назив на научното списание: Macedonian Journal of Anaesthesia</p> <p>6. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 29, 10- РС Македонија, 19- други земји Австрија (1), Италија (1), Србија (3), Латвија (1), Норвешка (1), Турција (5), Бугарија (1), Хрватска (1), Босна и Херцеговина (1), Израел (1), Косово (1), Албанија (1) и Велика Британија (1).</p> <p>7. Наслов на трудот: Evaluation of Near-infrared spectroscopy monitoring in selective shunting during carotid endarterectomy.</p>	<p>ДА</p>

	<p>8. Година на објава: 2020.</p> <p>3.2.3.</p> <p>5. Назив на научното списание: International Medical Journal MEDICUS</p> <p>6. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 17, 4- РС Македонија, 13- други земји САД (3), Израел (1), Турција (1), Косово (3), Германија (1), Албанија (2), Бугарија (1) и Црна Гора (1).</p> <p>7. Наслов на трудот: Ефектот на хипербарната оксигенотерапија – како адјувантна терапија во заздравувањето на хроничните рани.</p> <p>8. Година на објава: 2019.</p> <p>3.2.4.</p> <p>5. Назив на научното списание: BANTAO Journal</p> <p>6. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 42, 3- РС Македонија, 39- други земји Романија (3), Грција (3), Албанија (4), Србија (9), Турција (12), Бугарија (3), Словенија (3), Хрватска (2).</p> <p>7. Наслов на трудот: New approach in creating an arteriovenous fistula: First year of experience implementing the new method in R. N. Macedonia.</p> <p>8. Година на објава: 2019.</p>	ДА
3.3	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД</p> <p>3.3.1.</p> <p>1. Назив на научното списание: World Journal of Surgery and Surgical Research.</p> <p>2. Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД: САД.</p> <p>3. Наслов на трудот: Compartment syndrome after corrective tibia osteotomy in patient with metaphyseal aclasia – A case report.</p> <p>4. Година на објава: 2019.</p>	ДА
4.	<p>Познавање на најмалку еден странски јазик, определен со општ акт на Универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа</p> <p>1. Странски јазик: англиски јазик</p> <p>2. Назив на документот: Уверение за познавање англиски јазик на ниво С1</p> <p>3. Издавач на документот: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопје</p> <p>4. Датум на издавање на документот: 4.10.2022 година.</p>	ДА
5.	Има способност за изведување на високообразовна дејност	ДА

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Сашко Јовев, с.р.
Проф. д-р Билгехан Саваш Оз, с.р.
Доц. д-р Целалеттин Гунај, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: д-р Никола Васил Граматниковски

Институција: Медицински факултет, УКИМ – Скопје, УК за торакална и васкуларна хирургија

Научна област: хирургија, здравствена нега и кардиоваскуларна хирургија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност	Број на активности	Поени од формулар	Поени
1.	Едукатор на здравствена едукација			
	Едукатор на здравствена едукација (7 x 4 x 0,08)	38 специјализанти	0,08	85,12
	Едукатор на здравствена едукација (7 x 8 x 0,08)	18 специјализанти	0,08	80,64
	Едукатор на здравствена едукација (7 x 12 x 0,08)	5 специјализанти	0,08	33,60
	Едукатор на здравствена едукација (7 x 16 x 0,08)	1 специјализант	0,08	8,96
	Едукатор на здравствена едукација (7 x 24 x 0,08)	1 специјализант	0,08	13,44
	Едукатор на здравствена едукација (7 x 40 x 0,08)	1 специјализант	0,08	22,40
	Едукатор на здравствена едукација (7 x 48 x 0,08)	1 специјализант	0,08	26,88
	Едукатор на здравствена едукација (7 x 92 x 0,08)	1 специјализант	0,08	51,52
2.	Настава во школи и работилници			
	- Учесник			
	1. „Амбулантско-поликлинички и стационарни инфекции, третман со терапија со негативен притисок (NPWT)“ (28.12.2015, Скопје).	1	1	1
	2. „VIVANO – терапија на рани со негативен притисок (NPWT)“ (12-13.11.2015, Скопје).	1	1	1
	3. Endo Vascular Treatments Workshop, Fotona - Laser and Health Academy, Ljubljana, Slovenia (2015)	1	1	1
	4. Echocardiography Course - Izmir, Turkey (2010)	1	1	1
	5. Workshop - International Society for Minimally Invasive Cardiothoracic Surgery, Turkey (2007)	1	1	1
	6. Arterial and Venous Doppler Course for Invasive Cardiologists and Surgeons - Antalya, Turkey (2007)	1	1	1
		1	1	1

	7. Microsurgery Course- GATA – Military Medical Academy, Ankara, Turkey (2006)	1	1	1
	8. Vascular Doppler Course- GATA – Military Medical Academy, Ankara, Turkey (2004)			
	ВКУПНО			330,56

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

	Назив на активноста	Број на активности	Поени од формулар	Поени
1.	Учесник на меѓународен научен проект			
	1.1. Компарација на приказ на „жлезда стражар“ кај ран малигном на дојка, со радиоколоид, метиленско сино и indocyanin green (ICG) со користење на мултиспектрална камера – согласност од Етичкиот комитет на MALMED при Министерството за здравство. ClinicalTrials.gov: NCT03619967.	1	5	5
2.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание кое има импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование.			
	2.1. Kucukarslan N, Kirilmaz A, Ulusoy E, Yokusoglu M, Gramatnikovski N. , Ozal E, Tatar H. Tricuspid insufficiency does not increase early after permanent implantation of pacemaker leads. <i>Journal of Cardiac Surgery</i> 2006; 21(4): 391-394. IF = 1.778.	60%	9.778	5.87
3.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое нема импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank, MathSciNet (Mathematical Reviews), Zentralblatt fur Mathematik и Реферативный журнал “Matematika” или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование.			
	3.1. Markoska E, Gramatnikovski N. , Pechijareva-Sadikarijo I, Krstevska-Blazhevaska S, Matevski, V. Home care and the effects of Hypericum tetrapterum oil extract in the treatment of chronic wounds during the COVID-19 pandemic. <i>Contributions. Sec. of Med. Sci.</i> 2022; 43(3), 79-89.	60%	5	3
	3.2. Georgiev A, Pejkov H, Kalpak O, Bosev M, Janusevski F, Jovanovski-Srceva M, Gramatnikovski N. Ventricular fibrillation after endoscopic retrograde	60%	5	3

	cholangiopancreatography in patients with left ventricular assist device – a case report. <i>Archives of Public Health</i> 2022; 14(1): doi.org/10.3889/aph.2022.6047.			
	3.3. Hasani I, Popovska D, Dalipi R, Todorova T, Rushiti Q, Gramatnikovski N. , Hasani Jusufi A. Sacrectomy with ilio-lumbar stabilization due to low-grade chondrosarcoma of sacrum and iliac wing. Case report of the first surgery performed in the Republic of North Macedonia. <i>Contributions, Section of Medical Science</i> 2021; 42(3): 71-78.	60%	5	3
	3.4. Samardziski M, Gramatnikovski N. , Atanasov N, Selmani R, Dalipi R, Todorova T. Compartment syndrome after corrective tibia osteotomy in patient with metaphyseal aclasia – A case report. <i>World Journal of Surgery and Surgical Research</i> 2019; 2(1): 1109.	60%	5	3
	3.5. Popovski N, Atanasov N, Gramatnikovski N. , Shabani I, Samardziski M. Misdiagnosed Schwannoma of the medial plantar nerve of the foot. <i>MOJ Orthopedics & Rheumatology</i> 2017; 9(1): 00342.	60%	5	3
	3.6. Popovski N, Atanasov N, Gramatnikovski N. , Shabani I, Samardziski M. Clinically misdiagnosed Schwannoma of the medial plantar nerve of the foot (A case report). <i>Acta Ortopaedica et Traumatologica Macedonica</i> 2017; 9: 47-49.	60%	5	3
	3.7. Kucukarslan N, Kirilmaz A, Ulusoy RE, Yokusoglu M, Gramatnikovski N. , Ozal E, Tatar H. Tricuspid insufficiency does not worsen with permanent implanted pacemaker leads. <i>Gazzeta Medica Italiana</i> 2005; 164(2): 109-112.	60%	5	3
	3.8. Cvetanovski MV, Jovev S, Cvetanovska M, Blazeski B, Colanceski R, Andreevska T, Gramatnikovski N. , Kartalov A. Femoropopliteal bypass vs percutaneous transluminal angioplasty and stenting in treatment of peripheral artery diseases of infrainquinal segment – short-term results. <i>Prilozi</i> 2009; 30(1): 105-118.	60%	5	3
4.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членовите од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови.			
	4.1. Gramatnikovski N. , Stankovic I, Markoska E, Apostolovska N, Vitanova A. Treatment of patients with chronic wounds during the COVID-19 pandemic in Republic of North Macedonia. <i>Macedonian Medical Review</i> 2020; 74(3): 179-185.	60%	5	3
	4.2. Gramatnikovski N. , Kondov B, Kokareva A, Simeonova A, Josifov A, Jovanovski-Sceva M. Evaluation of Near-infrared spectroscopy monitoring in selective shunting during carotid endarterectomy. <i>Macedonian Journal of Anaesthesia</i> 2020; 4(4): 48-57.	60%	5	3

	4.3. Брешковска Х, Ѓорѓеска А, Пенева М, Џокиќ Ѓ, Николовска С, Дума С, Дохчева-Карајованов И, Грамаатниковски Н. , Тодоровска Л. Ефектот на хипербарната оксигенотерапија – како адјувантна терапија во заздравувањето на хроничните рани. <i>International Medical Journal MEDICUS</i> 2019; 24(3): 270-275.	60%	5	3
	4.4. Gjorgjievski N, Stojanoska A, Pushevski V, Gerasimovska-Tanevska V, Rambabova-Bushletik I, Gramatnikovski N. , Dejanov P, Spasovski G. New approach in creating an arteriovenous fistula: First year of experience implementing the new method in R. N. Macedonia. <i>BANTAO Journal</i> 2019; 17(2): 97-103.	60%	5	3
	4.5. Kondov B. Gramatnikovski N. , Tomevski D, Kokareva A, Josifov A, Srceva M, Simeonaova A, Ristovska V, Kondov G. Intraoperative use of continuous neuromonitoring with NIRS (Near Infrared Spectroscopy) during carotid endarterectomy in awakened patients treated in cervicalplexus block: early results. <i>Makedonski Medicinski Pregled</i> 2015; 69(3):131-136.	60%	5	3
	4.6. Samardziski M, Janevska V, Vasilevska Nikodinovska V, Djoleva-Tolevska R, Atanasov N, Gramatnikovski N. Long-term follow up after neoadjuvant chemotherapy and surgery in 29 patients with high grade non-metastatic osteosarcoma of extremities. <i>Acta Morphologica</i> 2014; 11(1):45-53.	60%	5	3
5.	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД			
	5.1. Küçükarslan N, Kuralay, E, Özal E, Yıldırım V, Şahin MA, Gramatnikovski N. , Tatar H. Kardiyak reoperasyon cerrahisinde on yediyıllık deneyim. <i>MN Kardiyoloji</i> 2006; 13(2):115-121.	60%	5	3
	5.2. Srbınovska-Kostovska E, Georgiev A, Andova V, Gramatnikovski N. , Kirilmaz A. Sağ Atriyal Yerleşimli Kardiyak Lipom (Cardiac lipoma localized in right atrium). <i>Türkiye Klinikleri Kalp Damar Cerrahisi (Turkiye Klinikleri Cardiovascular Surgery)</i> 2004; 5: 44-49.	60%	5	3
6.	Апстрактни објавени во зборник на конференција со меѓународно учество			
	6.1. Тодоровиќ Л, Грамаатниковски Н. , Џоклеска-Шунтов Н, Шунтов Б, Алексовски З, Рацај А, Ѓориќ С. Целосна трауматска трансекција на ишијадишниот нерв кај 5-годишно дете - приказ на случај. <i>Зборник на апстракти од Пејтини конгрес на физијатри на Република Северна Македонија со меѓународно учество</i> , стр. 92-93, 25-27 септември 2022, Охрид.	60%	1	0,6
	6.2. Todorovikj L, Gramatnikovski N. , Cokleska N, Racaaj A, Aleksovski Z, Gjorikj S. Multidisciplinary surgical approach in extensive trauma injury of upper	60%	1	0,6

	extremity – case report. <i>Proceedings of 9th Croatian Congress of Pediatric Surgery with International Participation</i> , p. 131, 21-24 September 2022, Pula.			
	6.3. Gjorgjievski N, Dzekova-Vidmliski P, Stojanoska A, Gerasimovska V, Selim G, Gramatnikovski N. , Dejanov P, Spasovski G, Sikole A, Ivanovski N. No difference of arteriovenous fistula successful creation and maturation between diabetic and non-diabetic patients after three months of surgery: The beneficial role of preoperative doppler ultrasound. 56 th ERA-EDTA Congress Abstracts. <i>Nephrology Dialysis Transplantation</i> 2019; 34(Supplement_1): 269. IF = 4.532.	60%	1	0,6
	6.4. Samardziski M, Gramatnikovski N. , Atanasov N, Selmani R, Dalipi R, Todorova T. Compartment syndrome after corrective tibia osteotomy in patient with metaphyseal aklasia – A case report. <i>Proceedings of 4th Congress of The Macedonian Association of Orthopaedics and Traumatology – MAOT with International Participation. 26-29 April 2018, Ohrid, p. 138.</i>	60%	1	0,6
	6.5. Kondov, B, Gramatnikovski N. , Tomevski D, Kokareva A, Josifov A, Srceva M, Simeonova A, Kondov G. Continuous neuromonitoring with NIRS (Near infrared spectroscopy) during carotid endarterectomy in awakened patients treated in cervical plexus block. <i>Abstract book of 6th Congress of neurologists of R. Macedonia with international participation</i> , pp. 77-78, 21-24 September 2016, Ohrid.	60%	1	0,6
	6.6. Jovanovski-Srceva M, Kokareva A, Gramatnikovski N. , Durnev V, Spirovski Z, et al. Retrospective analysis of anesthesia profile in patients with myasthenia gravis. <i>Abstract book of 6th Congress of Neurologists of R. Macedonia with International Participation</i> , p. 79, 21-24 September 2016, Ohrid.	60%	1	0,6
	6.7. Gramatnikovski N. , Kondov B, Noveski L, Daskalov D, Pejкова S. Negative pressure wound therapy emerging treatment for complex wounds in vascular surgery: Case report. Abstract book for 65 th International Congress of The European Society for CardioVascular Surgery ESCVS, 21-24 April 2016, Belgrade. <i>The Journal of Cardiovascular Surgery</i> 2016; 57(2) (Supplement 2): 137.	60%	1	0,6
	6.8. Gramatnikovski N. , Tomevski D, Kokareva A, Josifov A, Jovanovska-Srceva M, Simeonova A, Popovska A, Kondov G. Intraoperative use of continuous neuromonitoring with NIRS (near infrared spectroscopy) in carotid endarterectomy at awake patients treated in cervical plexus block, early results. Abstract book for 65 th International Congress of The European Society for CardioVascular Surgery ESCVS, 21-24 April 2016, Belgrade. <i>The Journal of</i>	60%	1	0,6

	<i>Cardiovascular Surgery</i> 2016; 57(2) (Supplement 2): 132.			
	6.9. Kondov B, Gramatnikovski N. , Temenugova I, Lazarevska M, Kondov B. Surgical revascularization of the femoral vein and artery after traumatic injury with a knife. 64 th International Congress of the European Association for Cardiovascular and Endovascular Surgery ESCVS, 26-29 March 2015, Istanbul. <i>The Journal of Cardiovascular Surgery</i> 2015; 56(2) (Supplement 1): 137.	60%	1	0,6
	6.10. Gramatnikovski N. , Popovski V, Lazareska M, Aliji V, Kondov B, Kondov G, Popovska A. Management of large carotid body tumor: Case report. <i>Proceedings of 3rd Balkan Congress for Maxillofacial Surgery</i> , 24-27 April 2014, Ohrid.	60%	1	0,6
	6.11. Cingöz F, Tomevski D, Günay C, Gramatnikovski N. , Bingöl H, Arslan M, Tatar H, Sarıtaş B. Complete arterial revascularization in patients older than 60 years. Abstracts for 56 th International Congress of The European Society for CardioVascular Surgery ESCVS, 17-20 May 2007, Venice. <i>Interactive CardioVascular and Thoracic Surgery</i> 2007; 6(Supplement 1): S127.	60%	1	0,6
	6.12. Kucukarslan N, Ozal E, Kuralay E, Sahin MA, Gramatnikovski N. , Demirkilic U, Arslan M, Tatar H. Five-year follow up of a papillary fibroelastoma involving the mitral valve in a young patient. Second Annual Congress on Update in Cardiology and Cardiovascular Surgery, 20-24 September, 2006, Izmir. <i>The Heart Surgery Forum</i> 2006; 9(Supplement 1): S1-S104.	60%	1	0,6
	6.13. Kucukarslan N, Kuralay E, Ozal E, Sahin MA, Gramatnikovski N. , Demirkilic U, Arslan M, Tatar H. Tricuspid stenosis due to right atrial lipoma. Second Annual Congress on Update in Cardiology and Cardiovascular Surgery, 20-24 September, 2006, Izmir. <i>The Heart Surgery Forum</i> 2006; 9(Supplement 1): S1-S104.	60%	1	0,6
	6.14. Kucukarslan N, Ozal E, Kuralay E, Sahin MA, Gramatnikovski N. , Demirkilic U, Arslan M, Tatar H. Diagnostic and surgical approach to a descending thoracic aorta saccular aneurysm case. Second Annual Congress on Update in Cardiology and Cardiovascular Surgery, 20-24 September, 2006, Izmir. <i>The Heart Surgery Forum</i> 2006; 9(Supplement 1): S1-S104.	60%	1	0,6
	6.15. Kucukarslan N, Ulusoy E, Kilicaslan F, Baysan O, Kirilmaz A, Yokusoglu M, Gramatnikovski N. , Ozal E, Tatar H. Implantation of permanent pacemaker or defibrillator leads does not worsen tricuspid insufficiency. <i>Proceedings of 10th Congress of Balkan Military Medical Committee</i> , 2005, Varna, pp. 272-395.	60%	1	0,6

	6.16. Tomevski D, Gramatnikovski N. , Gunay C, Cingoz F, Tatar H. Cmp 3.6 Total arterial myocardial revascularization in elderly – Early and midterm results. Abstracts for 54 th International Congress of The European Society for CardioVascular Surgery ESCVS, 19-22 May 2005, Athens. <i>Interactive CardioVascular and Thoracic Surgery</i> 2005; 4(Supplement 1): S8.	60%	1	0,6
7.	Секциски предавања на научен/стручен собир			
	7.1. Cilostazol во третман на интермитентна клаудикација – „Cilostazol и неговото место во водичите“ (септември – октомври 2016)	3	2	6
	7.2. Оперативен третман на хронична венска болест - Симпозиум на Здружение на трансфузиолози на РМ „Хронична венска болест – актуелен проблем на денешницата“ (18.9.2021, Охрид).	1	2	2
8.	Учество на научен стручен собир со реферат - Постер			
	8.1. „65 th International Congress of The European Society for CardioVascular Surgery ESCVS“, 21-24 April 2016, Belgrade.	2	0,5	1
	8.2. 3 rd Balkan Congress for Maxillofacial Surgery, 24-27 April 2014, Ohrid.	1	0,5	0,5
	ВКУПНО			77,97

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активностa	Поени
1.	Воведување нова лабораториска/клиничка или јавноздравствена метода во областа на медицинските науки и здравството 1.1. Првпат во институцијата воведена метода <ul style="list-style-type: none"> - Интраоперативна автотрансфузија со користење на системот Haemonethics 5 - Ендоваскуларни процедури на периферни крвни садови - EVAR - Хибридни процедури - NPWT 1.2. Првпат во државата воведена метода <ul style="list-style-type: none"> - Користење на автологни CD34+ клетки во третманот на критична хронична исхемија на долните екстремитети неподобни за хируршка и ендоваскуларна ревакуларизација - Харвестрација на автологен проксимален фибуларен графт, со употреба на латерална геникулатна гранка на поплитеалната артерија - Замена на митрална валвула со презервација на валвулите - Нов пристап во креирање на артерио-венски фистули - Каротидна ендартеректомија на будни пациенти со цервикален плексус блок - Интраоперативно користење на континуиран невромониторинг со NIRS 	5 x 1 = 5 6 x 4 = 24
2.	Предавања на институции од јавен интерес, културно-информативни центри	

	2.1. Healthgroupер меѓународен самит „Плаќање по учинок – кој добива, кој губи“ (модератор на сесија), 25.12.2012 година	0,5
3.	Завршена специјализација од областа на медицинските науки и здравството - Специјализација по кардиоваскуларна хирургија – Воено-медицинска академија ГАТА, Оддел за кардиоваскуларна хирургија, Анкара, Република Турција, 2006 година.	2
4.	Експертски активности: вешт наод и мислење, стручно мислење - Спроведен стручен надзор и изготвен извештај во врска со лекување на пациент во ПЗУ Специјална болница за хируршки болести „Филип Втори“ – Скопје (Решение бр. 22-4657/2 од 7.4.2015 година	1
	ВКУПНО	32,50

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. број	Назив на активноста	Поени
1.	Студиски престој во странство – до три месеци: - Оддел за хирургија, Отсек за васкуларна хирургија, Универзитет во Питсбург, Медицински центар, САД (2021) - Клиника за кардиохирургија и кардиологија, Сабах Ал Ахмед, Кувајт (2017) - Анкара Варис & Медикана хоспитал, Анкара, Турција (2016) - Оддел за васкуларна хирургија, Клинички центар на Србија, Белград, Србија (2014) - Клиника за кардиохирургија и кардиологија, Сабах Ал Ахмед, Кувајт (2013) - Оддел за кардиохирургија, Кардиоваскуларен центар, Универзитет во Мичиген, Ен Арбор, САД (2012) - Кардиоваскуларна хирургија, Медикал парк хоспитал, Елазиг, Турција (2009)	7 x 0,5 = 3,5
2.	Раководител на отсек	1
3.	Учество во комисији и тела на државни и други органи	
3.1.	Член на Комисија за вршење надзор на стручната работа над ПЗУ Специјална болница по хируршки болести „Филип Втори“ – Скопје	1
3.2.	Член на Комисија за признавање специјализации и супспецијализации за дејноста кардиохирургија завршени во странство	1
3.3.	Член на Комисија за признавање на странска специјализација од областа кардиохирургија	1
3.4.	Член на Комисија за евалуација на ефективностата и чинењето од воведувањето на методата стентирање на аневризма на абдоминална аорта во јавните здравствени установи во Република Македонија	1
3.5.	Претседател на Комисија за следење реформи во здравствениот систем во терцијарна здравствена заштита при ЛКРСМ	1
3.6.	Член на Комисија за реформи во здравствениот систем во терцијарна здравствена заштита при ЛКРСМ	1
3.7.	Испитувач во комисији за полагање стручен испит во ЛКРСМ	1
3.8.	Член на комисији за стручен надзор при ЛКРСМ	1
3.9.	Член на комисији за стручен надзор при ФЗОМ	1
3.10.	Член на комисији за стручен надзор при Министерство за здравство	1
3.11.	Член на Конзилиум за мускулно-скелетни неоплазми при ЈЗУ УК за ТОАРИЛУЦ, дел од Клиниката за ортопедски болести	1
3.12.	Член на Издавачки совет на гласило на ЛКРСМ Vox medici	1

4.	Член на орган на професионална комора	
	- Потпретседател на ЛКРСМ, 2017-2022 година	0,3
	- Активен член во органи и тела на ЛКРСМ	0,3
	ВКУПНО	17,10

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	330,56
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	77,97
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	32,50
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	17,10
ВКУПНО	458,13

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Сашко Јовев, с.р.
 Проф. д-р Билгехан Саваш Оз, с.р.
 Доц. д-р Целалеттин Гунај, с.р.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Никола Граматниковски.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот, Комисијата заклучи дека д-р Никола Граматниковски поседува наставно-научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избран во наставно-научното звање доцент во наставно-научните области: хирургија, здравствена нега и кардиоваскуларна хирургија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, д-р Никола Граматниковски да биде избран во звањето доцент во наставно-научните области: хирургија, здравствена нега и кардиоваскуларна хирургија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Сашко Јовев, с.р.

Проф. д-р Билгехан Саваш Оз, с.р.

Доц. д-р Целалеттин Гунај, с.р.

**REPORT ON
THE ELECTION OF ONE PROFESSOR IN ALL TEACHING AND SCIENTIFIC TITLES
IN TEACHING AND SCIENTIFIC FIELDS: SURGERY, HEALTH CARE AND
CARDIOVASCULAR SURGERY AT THE FACULTY OF MEDICINE IN SKOPJE**

Pursuant to the open competition at the “Ss. Cyril and Methodius” University in Skopje, Faculty of Medicine in Skopje, published in the newspapers “Nova Makedonija” and “Koha” on February 2, 2023, for the election of one professor in all teaching and scientific titles in teaching and scientific fields: surgery, health care and cardiovascular surgery and based on the Decision of the Teaching and Scientific Council, no. 02-1370/12, reached at the XLVII regular session of the Teaching and Scientific Council held on March 21, 2023, the following Review Committee has been formed:

1. Prof. Dr. Sashko Jovev, full professor at the Department of Surgery at the Faculty of Medicine in Skopje
2. Prof. Dr. Bilgehan Savaş Öz, cardiovascular surgeon, full professor in Gülhane Training and Research Hospital, Ankara, R. Turkey
3. Assoc. Prof. Dr. Celalettin Günay, cardiovascular surgeon, associate professor in Gülhane Training and Research Hospital, Ankara, R. Turkey

As members of the Review Committee and after reviewing the documentation submitted, we hereby submit the following

R E P O R T

At an open competition for a professor in all teaching and scientific titles in teaching and scientific fields: surgery, health care and cardiovascular surgery, Dr. Nikola Gramatnikovski applied in the foreseen term.

1. BIOGRAPHICAL DATA AND EDUCATION

Dr. Nikola Gramatnikovski was born in Skopje on February 20, 1969. In the academic year 1986/1987, he completed his high school education. He obtained his bachelor's degree from the Medical Faculty of the "Ss. Cyril and Methodius University in Skopje. He graduated in 1995 with a grade point average of 8 (eight). After having completed his medical internship, he had been employed in 1997 at the Center of Military Health Institutions - Military Hospital in Skopje. He undertook his Cardiovascular Surgery specialization in 2000 at GATA Military Medical Academy, Department of Cardiovascular Surgery, Ankara, Republic of Turkey, and completed it in October 2006, with average grade point of 10 (ten), accruing him the title of specialist in cardiovascular surgery. He also completed his doctoral studies at GATA Military Medical Academy, Ankara, Republic of Turkey, Department of Cardiovascular Medicine, during his specialization. He received the degree of Doctor of Medical Sciences - Clinical Medicine, Cardiovascular Surgery after successfully defending his doctoral dissertation titled "Comparison of classic and bileaflet preservation MVR" in 2006 with average grade point of 10 (ten). He has been working at the University clinic for thoracic and vascular surgery, "Ss. Cyril and Methodius" University in Skopje, Medical Faculty, Skopje, as of October 2007. He has served as Head of the ICU Department since 2014 while also being appointed as a Consultant-educator for vascular surgery. The candidate speaks English and has a certificate of knowledge of the English language at level C1 according to the Council of Europe's European Language Framework,(CEFR), authored by Skopje's Faculty of Philology "Blaze Koneski." ,Dr. Nikola Gramatnikovski is also fluent in Turkish.

Based on all documentary evidence, the Review Committee regarded the candidate's total scientific, professional, pedagogical, and other achievements from the beginning of his career to the day of the application.

2. SCIENTIFIC, PROFESSIONAL, PEDAGOGICAL AND OTHER ACHIEVEMENTS OF THE CANDIDATE UP TO THE DAY OF APPLICATION

Pedagogical activity

During the implementation of the tours in accordance with the regulations for specializations and sub specializations of the Faculty of Medicine in Skopje, the candidate Dr. Nikola Gramatnikovski is Educator of 66 residents in vascular surgery.

Scientific research activity

Dr. Nikola Gramatnikovski is the author or co-author of 33 scientific papers which have been published in domestic journals, foreign journals, and congress proceedings. He has numerous active and passive participations in both international and national congresses, conferences, and symposiums. The candidate has also attended several scientific/professional meetings and workshops of Macedonian professional associations of medical specialists from various specialties, including surgeons, anesthesiologists, cardiologists, oncologists, transfusiologists, radiologists, neurologists, and others.

Dr. Nikola Gramatnikovski is a researcher in an international scientific research project.

Professional-applicative activity and activity of broad interest

Dr. Nikola Gramatnikovski, as a specialist cardiovascular surgeon actively participates in the work at PHI University clinic for thoracic and vascular surgery in Skopje. He independently carries out all surgical interventions in the field. Dr. Nikola Gramatnikovski introduces the following methods for the first time in the institution: The Haemonethics 5 system was used for intraoperative auto transfusion. Endovascular procedures of peripheral blood vessels, EVAR, hybrid procedures, NPWT. He introduces the following methods for the first time in the country: Using autologous CD34+ cells to treat critical chronic ischemia of the lower limbs that is not amenable to surgical or endovascular revascularization; The lateral geniculate branch of the popliteal artery was used to harvest the autologous proximal fibular graft. A novel approach to creating arteriovenous fistulas; Mitral valve replacement with valve preservation, Carotid endarterectomy in awake patients with cervical plexus block, as well as intraoperative use of continuous neuromonitoring with NIRS. The candidate has participated in a variety of professional trainings, courses, workshops, schools, and other trainings in the country and abroad. Dr. Nikola Gramatnikovski is a member of the Macedonian Medical Association (MMA) and the Doctor's Chamber of North Macedonia (LKRSМ). He served as the LKRSМ's vice president from 2017 to 2022. Presently he is a president of the committee of LKRSМ for monitoring reforms in health system in tertiary health care.

FORM 1
GENERAL CONDITIONS FOR ELECTION IN TEACHING AND SCIENTIFIC,
SCIENTIFIC, TEACHING AND PROFESSIONAL AS WELL AS COOPERATIONAL
TITLE

Candidate: Dr. Nikola Vasil Gramatnikovski

Institution: Faculty of Medicine, UCAM – Skopje, UK for thoracic and vascular surgery

Scientific field: Surgery, Health care and Cardiovascular Surgery

GENERAL CONDITIONS FOR ELECTION IN TEACHING AND SCIENTIFIC TITLE –
ASSISTANT PROFESSOR

No.	GENERAL CONDITIONS	Fulfillment of the general conditions YES/NO
1.	Average grade of at least 8.00 (eight) in the studies of the first and second cycle for each cycle separately, i.e. he completed average grade of at least 8.00 (eight) in the integrated studies of the first and second cycles The average grade of the first cycle is 8.00 (eight) The average grade of the second cycle is 10.00 (ten)	YES
2.	Scientific degree/PhD in the scientific field for election Scientific area: Medical sciences; field: Surgery; Cardiovascular Surgery	YES
3.	Published at least four scientific papers** in a reference scientific journal according to the Low for Higher Education in the last five years before the announcement of the competition for election	YES
3.1.	A scientific journal in which the papers published are subject to peer review and which is indexed in at least one electronic journal database of papers available on the Internet, such as: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank or another database of journals determined by the National Council for Higher Education. 3.1.1. 1. The name of the scientific journal: Contributions, Sec. of Med. Sci. 2. The name of the electronic journal database of papers: Pubmed. 3. The title of the paper: Home care and the effects of Hypericum tetrapterum oil extract in the treatment of chronic wounds during the COVID-19 pandemic. 4. Year of publication: 2022. 3.1.2. 1. The name of the scientific journal: Archives of Public Health	YES

	<p>2. The name of the electronic journal database of papers: Index Copernicus International, Google Scholar, Crosseef Member, OpenAire, Bielefeld Academic Search Engine (BASE), SciLit, Open Access Policy (Sherpa Romeo).</p> <p>3. The title of the paper: Ventricular fibrillation after endoscopic retrograde cholangiopancreatography in patients with left ventricular assist device – a case report.</p> <p>4. Year of publication: 2022.</p> <p>3.1.3.</p> <p>1. The name of the scientific journal: Contributions, Sec. of Med. Sci.</p> <p>2. The name of the electronic journal database of papers: Pubmed</p> <p>3. The title of the paper: Sacrectomy with ilio-lumbar stabilization due to low-grade chondrosarcoma of sacrum and iliac wing. Case report of the first surgery performed in the Republic of North Macedonia</p> <p>4. Year of publication: 2021.</p>	
<p>3.2</p>	<p>A scientific journal in which the papers published are subject to peer review and which has an International Editorial Board with members of at least three countries, whereby the number of members from one country cannot exceed two-thirds of the total number of members</p> <p>3.2.1.</p> <p>5. The name of the scientific journal: Macedonian Medical Review</p> <p>6. International Editorial Board (the total number of members, number and affiliation by countries): 23, 9- RN Macedonia, 14- other countries: Great Britain (2), Croatia (2), Republic of Srpska (1), USA (3), Germany (1), Albania (1), Serbia (1), Denmark (1), Slovenia (1), Bulgaria (1).</p> <p>7. The title of the paper: Treatment of patients with chronic wounds during the COVID-19 pandemic in Republic of North Macedonia.</p> <p>8. Year of publication: 2020.</p> <p>3.2.2.</p> <p>5. The name of the scientific journal: Macedonian Journal of Anaesthesia</p> <p>6. International Editorial Board (the total number of members, number and affiliation by countries): 29, 10- RN Macedonia, 19- other countries: Austria (1), Italy (1), Serbia (3), Latvia (1), Norway (1), Turkey (5), Bulgaria (1), Croatia (1), Bosnia and Herzegovina (1), Israel (1), Kosovo (1), Albania (1) and Great Britain (1).</p> <p>7. The title of the paper: Evaluation of Near-infrared spectroscopy monitoring in selective shunting during carotid endarterectomy.</p>	<p>YES</p>

	<p>8. Year of publication: 2020.</p> <p>3.2.3.</p> <p>5. The name of the scientific journal: International Medical Journal MEDICUS</p> <p>6. International Editorial Board (the total number of members, number and affiliation by countries): 17, 4- RN Macedonia, 13- other countries: USA (3), Israel (1), Turkey (1), Kosovo (3), Germany (1), Albania (2), Bulgaria (1) and Montenegro (1).</p> <p>7. The title of the paper: The effect of the hyperbaric oxygen therapy – as an adjuvant therapy in healing of chronic wounds [In Macedonian].</p> <p>8. Year of publication: 2019.</p> <p>3.2.4.</p> <p>5. The name of the scientific journal: BANTAO Journal</p> <p>6. International Editorial Board (the total number of members, number and affiliation by countries): 42, 3- RN Macedonia, 39- other countries: Romania (3), Greece (3), Albania (4), Serbia (9), Turkey (12), Bulgaria (3), Slovenia (3), Croatia (2).</p> <p>7. The title of the paper: New approach in creating an arteriovenous fistula: First year of experience implementing the new method in R. N. Macedonia.</p> <p>8. Year of publication: 2019.</p>	
3.3	<p>A scientific journal in which the papers published are subject to peer review and which is published in country member of European Union and/or OECD</p> <p>3.3.1.</p> <p>1. The name of the scientific journal: World Journal of Surgery and Surgical Research.</p> <p>2. Member of EU/OECD: USA.</p> <p>3. The title of the paper: Compartment syndrome after corrective tibia osteotomy in patient with metaphyseal aclasia – A case report.</p> <p>4. Year of publication: 2019.</p>	YES
4.	<p>Knowledge of at least one foreign language, determined by a general act of the University, or the independent higher professional school</p> <p>1. Foreign language: English</p> <p>2. Title of the document: Certificate of English language proficiency - level C1</p> <p>3. Issuer of the document: “Ss. Cyril and Methodius” University in Skopje, Faculty of Philology “Blaze Koneski”.</p> <p>4. Date of issue of the document: October 4, 2022.</p>	YES
5.	The candidate has an ability to perform higher educational activity	YES

REVIEW COMMITTEE

Prof. Dr. Sashko Jovev,
Prof. Dr. Bilgehan Savaş Öz,
Assoc. Prof. Dr. Celalettin Günay,

FORM 2
FOR THE REPORT FOR ELECTION OF A TEACHING AND SCIENTIFIC, SCIENTIFIC
AND PROFESSIONAL AS WELL AS COOPERATIONAL TITLE

Candidate: Dr. Nikola Vasil Gramatnikovski

Institution: Faculty of Medicine, UCAM – Skopje, UK for thoracic and vascular surgery

Scientific field: Surgery, Health care and Cardiovascular Surgery

TEACHING AND EDUCATIONAL ACTIVITY

No	Title of the activity	Number of activities	Points from the form	Points
1.	Educator of health education			
	Educator of health education (7 x 4 x 0,08)	38 residents	0,08	85,12
	Educator of health education (7 x 8 x 0,08)	18 residents	0,08	80,64
	Educator of health education (7 x 12 x 0,08)	5 residents	0,08	33,60
	Educator of health education (7 x 16 x 0,08)	1 resident	0,08	8,96
	Educator of health education (7 x 24 x 0,08)	1 resident	0,08	13,44
	Educator of health education (7 x 40 x 0,08)	1 resident	0,08	22,40
	Educator of health education (7 x 48 x 0,08)	1 resident	0,08	26,88
	Educator of health education (7 x 92 x 0,08)	1 resident	0,08	51,52
2.	Education in schools and workshops			
	- Participant			
	1. „Outpatient-polyclinic and hospital infections, treatment with negative pressure wound therapy (NPWT)“ (December 28, 2015, Skopje).	1	1	1
	2. „VIVANO – negative pressure wound therapy (NPWT)“ (12-13 November 2015, Skopje).	1	1	1
	3. Endo Vascular Treatments Workshop, Fotona - Laser and Health Academy, Ljubljana, Slovenia (2015)	1	1	1
	4. Echocardiography Course - Izmir, Turkey (2010)	1	1	1
	5. Workshop - International Society for Minimally Invasive Cardiothoracic Surgery, Turkey (2007)	1	1	1
	6. Arterial and Venous Doppler Course for Invasive Cardiologists and Surgeons - Antalya, Turkey (2007)	1	1	1
		1	1	1

7. Microsurgery Course- GATA – Military Medical Academy, Ankara, Turkey (2006)	1	1	1
8. Vascular Doppler Course- GATA – Military Medical Academy, Ankara, Turkey (2004)			
TOTAL			330,56

SCIENTIFIC AND RESEARCH ACTIVITY

No.	Title of the activity	Number of activities	Points from the form	Points
1.	Member in a international scientific project			
	1.1. Comparison of view of “sentinel gland” in early breast cancer, with radiocolloid, methylene blue and indocianin green (ICG) using a multispectral camera – consenr from the Ethics Committee of MALMED in the Ministry of Health. ClinicalTrials.gov: NCT03619967.	1	5	5
2.	Paper with original scientific results published in scientific journal with impact factor for the year of publication of the paper, in which the papers published are subject to peer review and which is indexed in at least one electronic journal database of papers available on the Internet, such as: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank or another database of journals determined by the National Council for Higher Education.			
	2.1. Kucukarslan N, Kirilmaz A, Ulusoy E, Yokusoglu M, Gramatnikovski N , Ozal E, Tatar H. Tricuspid insufficiency does not increase early after permanent implantation of pacemaker leads. <i>Journal of Cardiac Surgery</i> 2006; 21(4): 391-394. IF = 1.778.	60%	9.778	5.87
3.	Paper with original scientific results published in scientific journal without impact factor for the year of publication of the paper, in which the papers published are subject to peer review and which is indexed in at least one electronic journal database of papers available on the Internet, such as: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank, MathSciNet (Mathematical Reviews), Zentralblatt fur Mathematik and Реферативный журнал “Matematika” or another database of journals determined by the National Council for Higher Education.			
	3.1. Markoska E, Gramatnikovski N , Pechijareva-Sadikarijo I, Krstevska-Blazhevaska S, Matevski, V. Home care and the effects of Hypericum tetrapterum oil extract in the treatment of chronic wounds during the COVID-19 pandemic. <i>Contributions. Sec. of Med. Sci.</i> 2022; 43(3), 79-89.	60%	5	3
	3.2. Georgiev A, Pejkov H, Kalpak O, Bosev M, Janusevski F, Jovanovski-Srceva M, Gramatnikovski N . Ventricular fibrillation after endoscopic retrograde cholangiopancreatography in patients with left ventricular assist device – a case report. <i>Archives of Public Health</i> 2022; 14(1): doi.org/10.3889/aph.2022.6047.	60%	5	3

	3.3. Hasani I, Popovska D, Dalipi R, Todorova T, Rushiti Q, Gramatnikovski N , Hasani Jusufi A. Sacrectomy with ilio-lumbar stabilization due to low-grade chondrosarcoma of sacrum and iliac wing. Case report of the first surgery performed in the Republic of North Macedonia. <i>Contributions, Section of Medical Science</i> 2021; 42(3): 71-78.	60%	5	3
	3.4. Samardziski M, Gramatnikovski N , Atanasov N, Selmani R, Dalipi R, Todorova T. Compartment syndrome after corrective tibia osteotomy in patient with metaphyseal aclasia – A case report. <i>World Journal of Surgery and Surgical Research</i> 2019; 2(1): 1109.	60%	5	3
	3.5. Popovski N, Atanasov N, Gramatnikovski N , Shabani I, Samardziski M. Misdiagnosed Schwannoma of the medial plantar nerve of the foot. <i>MOJ Orthopedics & Rheumatology</i> 2017; 9(1): 00342.	60%	5	3
	3.6. Popovski N, Atanasov N, Gramatnikovski N , Shabani I, Samardziski M. Clinically misdiagnosed Schwannoma of the medial plantar nerve of the foot (A case report). <i>Acta Ortopaedica et Traumatologica Macedonica</i> 2017; 9: 47-49.	60%	5	3
	3.7. Kucukarslan N, Kirilmaz A, Ulusoy RE, Yokusoglu M, Gramatnikovski N , Ozal E, Tatar H. Tricuspid insufficiency does not worsen with permanent implanted pacemaker leads. <i>Gazzeta Medica Italiana</i> 2005; 164(2): 109-112.	60%	5	3
	3.8. Cvetanovski MV, Jovev S, Cvetanovska M, Blazeski B, Colanceski R, Andreevska T, Gramatnikovski N , Kartalov A. Femoropopliteal bypass vs percutaneous transluminal angioplasty and stenting in treatment of peripheral artery diseases of infrainquinal segment – short-term results. <i>Prilozi</i> 2009; 30(1): 105-118.	60%	5	3
4.	Paper with original scientific results published in scientific journal in which the papers published are subject to peer review and which has an International Editorial Board with members of at least three countries, whereby the number of members from one country cannot exceed two-thirds of the total number of members.			
	4.1. Gramatnikovski N , Stankovic I, Markoska E, Apostolovska N, Vitanova A. Treatment of patients with chronic wounds during the COVID-19 pandemic in Republic of North Macedonia. <i>Macedonian Medical Review</i> 2020; 74(3): 179-185.	60%	5	3
	4.2. Gramatnikovski N , Kondov B, Kokareva A, Simeonova A, Josifov A, Jovanovski-Srceva M. Evaluation of Near-infrared spectroscopy monitoring in selective shunting during carotid endarterectomy. <i>Macedonian Journal of Anaesthesia</i> 2020; 4(4): 48-57.	60%	5	3
	4.3. Breshkovska H, Gjorgjeska A, Peneva M, Djokikj Gj, Nikolovska S, Duma S, Dohcheva-Karajovanov I, Gramatnikovski N , Todorovska L. The effect of the	60%	5	3

	hyperbaric oxygen therapy – as an adjuvant therapy in healing of chronic wounds [In Macedonian]. <i>International Medical Journal MEDICUS</i> 2019; 24(3): 270-275.			
	4.4. Gjorgjievski N, Stojanoska A, Pushevski V, Gerasimovska-Tanevska V, Rambabova-Bushletik I, Gramatnikovski N , Dejanov P, Spasovski G. New approach in creating an arteriovenous fistula: First year of experience implementing the new method in R. N. Macedonia. <i>BANTAO Journal</i> 2019; 17(2): 97-103.	60%	5	3
	4.5. Kondov B. Gramatnikovski N , Tomevski D, Kokareva A, Josifov A, Srceva M, Simeonaova A, Ristovska V, Kondov G. Intraoperative use of continuous neuromonitoring with NIRS (Near Infrared Spectroscopy) during carotid endarterectomy in awakened patients treated in cervicalplexus block: early results. <i>Macedonian Medical Review</i> 2015; 69(3):131-136.	60%	5	3
	4.6. Samardziski M, Janevska V, Vasilevska Nikodinovska V, Djoleva-Tolevska R, Atanasov N, Gramatnikovski N . Long-term follow up after neoadjuvant chemotherapy and surgery in 29 patients with high grade non-metastatic osteosarcoma of extremities. <i>Acta Morphologica</i> 2014; 11(1):45-53.	60%	5	3
5.	A scientific journal in which the papers published are subject to peer review and which is published in country member of European Union and/or OECD.			
	5.1. Küçükarslan N, Kuralay, E, Özal E, Yıldırım V, Şahin MA, Gramatnikovski N , Tatar H. Kardiyak reoperasyon cerrahisinde on yediyıllık deneyim. <i>MN Kardiyoloji</i> 2006; 13(2):115-121.	60%	5	3
	5.2. Srbinovska-Kostovska E, Georgiev A, Andova V, Gramatnikovski N , Kirilmaz A. Sağ Atriyal Yerleşimli Kardiyak Lipom (Cardiac lipoma localized in right atrium). <i>Türkiye Klinikleri Kalp Damar Cerrahisi (Turkiye Klinikleri Cardiovascular Surgery)</i> 2004; 5: 44-49.	60%	5	3
6.	Abstracts published in Proceedings of conference with international participation.			
	6.1. Todorovikj L, Gramatnikovski N , Cokleska-Shuntov N, Shuntov B, Aleksovski Z, Racaj A, Gjorikj S. Total traumatic transaction of the ischiadic nerve in a five-year-old child – case report [In Macedonian]. <i>Proceedings of the fifth congress of physiatrists of the Republic of North Macedonia with international participation</i> , p.p. 92-93, 25-27 September 2022, Ohrid.	60%	1	0,6
	6.2. Todorovikj L, Gramatnikovski N , Cokleska N, Racaj A, Aleksovski Z, Gjorikj S. Multidisciplinary surgical approach in extensive trauma injury of upper extremity – case report. <i>Proceedings of 9th Croatian Congress of Pediatric Surgery with International Participation</i> , p. 131, 21-24 September 2022, Pula.	60%	1	0,6
	6.3. Gjorgjievski N, Dzekova-Vidmliski P, Stojanoska A, Gerasimovska V, Selim G, Gramatnikovski N ,	60%	1	0,6

	Dejanov P, Spasovski G, Sikole A, Ivanovski N. No difference of arteriovenous fistula successful creation and maturation between diabetic and non-diabetic patients after three months of surgery: The beneficial role of preoperative doppler ultrasound. 56 th ERA-EDTA Congress Abstracts. <i>Nephrology Dialysis Transplantation</i> 2019; 34(Supplement_1): 269. IF = 4.532.			
	6.4. Samardziski M, Gramatnikovski N , Atanasov N, Selmani R, Dalipi R, Todorova T. Compartment syndrome after corrective tibia osteotomy in patient with metaphyseal aklasia – A case report. <i>Proceedings of 4th Congress of The Macedonian Association of Orthopaedics and Traumatology – MAOT with International Participation. 26-29 April 2018, Ohrid, p. 138.</i>	60%	1	0,6
	6.5. Kondov, B, Gramatnikovski N , Tomevski D, Kokareva A, Josifov A, Srceva M, Simeonova A, Kondov G. Continuous neuromonitoring with NIRS (Near infrared spectroscopy) during carotid endarterectomy in awakened patients treated in cervical plexus block. <i>Abstract book of 6th Congress of neurologists of R. Macedonia with international participation, pp. 77-78, 21-24 September 2016, Ohrid.</i>	60%	1	0,6
	6.6. Jovanovski-Srceva M, Kokareva A, Gramatnikovski N , Durnev V, Spirovski Z, et al. Retrospective analysis of anesthesia profile in patients with myasthenia gravis. <i>Abstract book of 6th Congress of Neurologists of R. Macedonia with International Participation, p. 79, 21-24 September 2016, Ohrid.</i>	60%	1	0,6
	6.7. Gramatnikovski N , Kondov B, Noveski L, Daskalov D, Pejkova S. Negative pressure wound therapy emerging treatment for complex wounds in vascular surgery: Case report. Abstract book for 65 th International Congress of The European Society for CardioVascular Surgery ESCVS, 21-24 April 2016, Belgrade. <i>The Journal of Cardiovascular Surgery</i> 2016; 57(2) (Supplement 2): 137.	60%	1	0,6
	6.8. Gramatnikovski N , Tomevski D, Kokareva A, Josifov A, Jovanovska-Srceva M, Simeonova A, Popovska A, Kondov G. Intraoperative use of continuous neuromonitoring with NIRS (near infrared spectroscopy) in carotid endarterectomy at awake patients treated in cervical plexus block, early results. Abstract book for 65 th International Congress of The European Society for CardioVascular Surgery ESCVS, 21-24 April 2016, Belgrade. <i>The Journal of Cardiovascular Surgery</i> 2016; 57(2) (Supplement 2): 132.	60%	1	0,6
	6.9. Kondov B, Gramatnikovski N , Temenugova I, Lazarevska M, Kondov B. Surgical revascularization of the femoral vein and artery after traumatic injury with a knife. 64 th International Congress of the European	60%	1	0,6

	Association for Cardiovascular and Endovascular Surgery ESCVS, 26-29 March 2015, Istanbul. <i>The Journal of Cardiovascular Surgery</i> 2015; 56(2) (Supplement 1): 137.			
	6.10. Gramatnikovski N , Popovski V, Lazareska M, Aliji V, Kondov B, Kondov G, Popovska A. Management of large carotid body tumor: Case report. <i>Proceedings of 3rd Balkan Congress for Maxillofacial Surgery</i> , 24-27 April 2014, Ohrid.	60%	1	0,6
	6.11. Cingöz F, Tomevski D, Günay C, Gramatnikovski N , Bingöl H, Arslan M, Tatar H, Saritaş B. Complete arterial revascularization in patients older than 60 years. Abstracts for 56 th International Congress of The European Society for CardioVascular Surgery ESCVS, 17-20 May 2007, Venice. <i>Interactive CardioVascular and Thoracic Surgery</i> 2007; 6(Supplement 1): S127.	60%	1	0,6
	6.12. Kucukarslan N, Ozal E, Kuralay E, Sahin MA, Gramatnikovski N , Demirkilic U, Arslan M, Tatar H. Five-year follow up of a papillary fibroelastoma involving the mitral valve in a young patient. Second Annual Congress on Update in Cardiology and Cardiovascular Surgery, 20-24 September, 2006, Izmir. <i>The Heart Surgery Forum</i> 2006; 9(Supplement 1): S1-S104.	60%	1	0,6
	6.13. Kucukarslan N, Kuralay E, Ozal E, Sahin MA, Gramatnikovski N , Demirkilic U, Arslan M, Tatar H. Tricuspid stenosis due to right atrial lipoma. Second Annual Congress on Update in Cardiology and Cardiovascular Surgery, 20-24 September, 2006, Izmir. <i>The Heart Surgery Forum</i> 2006; 9(Supplement 1): S1-S104.	60%	1	0,6
	6.14. Kucukarslan N, Ozal E, Kuralay E, Sahin MA, Gramatnikovski N , Demirkilic U, Arslan M, Tatar H. Diagnostic and surgical approach to a descending thoracic aorta saccular aneurysm case. Second Annual Congress on Update in Cardiology and Cardiovascular Surgery, 20-24 September, 2006, Izmir. <i>The Heart Surgery Forum</i> 2006; 9(Supplement 1): S1-S104.	60%	1	0,6
	6.15. Kucukarslan N, Ulusoy E, Kilicaslan F, Baysan O, Kirilmaz A, Yokusoglu M, Gramatnikovski N , Ozal E, Tatar H. Implantation of permanent pacemaker or defibrillator leads does not worsen tricuspid insufficiency. <i>Proceedings of 10th Congress of Balkan Military Medical Committee</i> , 2005, Varna, pp. 272-395.	60%	1	0,6
	6.16. Tomevski D, Gramatnikovski N , Gunay C, Cingoz F, Tatar H. Cmp 3.6 Total arterial myocardial revascularization in elderly – Early and midterm results. Abstracts for 54 th International Congress of The European Society for CardioVascular Surgery ESCVS, 19-22 May 2005, Athens. <i>Interactive CardioVascular and Thoracic Surgery</i> 2005; 4(Supplement 1): S8.	60%	1	0,6
7.	Sectional lecture at a scientific/professional meeting			

	7.1. Cilostazol in the treatment of intermittent claudication – „Cilostazol and its place in the Guidelines“ (September-October 2016)	3	2	6
7.	7.2. Operative treatment of chronic venous disease – Symposium of the Association of transfusiologists of RM “Chronic venous disease – current issue of today“ (September 18, 2021, Ohrid).	1	2	2
8.	Participation in scientific professional meeting with a presentation - Poster 8.1. “65 th International Congress of The European Society for CardioVascular Surgery ESCVS”, 21-24 April 2016, Belgrade. 8.2. “3 rd Balkan Congress for Maxillofacial Surgery”, 24-27 April 2014, Ohrid.	2	0,5	1
		1	0,5	0,5
	TOTAL			77,97

PROFESSIONAL AND APPLICATIVE ACTIVITY

No.	Title of the activity	Points
1.	Introduction of new laboratory/clinical or public health method in the field of medical sciences and healthcare 1.1. Method introduced for the first time in the institution - Intraoperative autotransfusion using the Haemonethics 5 system Endovascular procedures of peripheral blood vessels - EVAR - Hybrid procedures - NPWT 1.2. Method introduced for the first time in the country - Using autologous CD34+ cells in the treatment of critical chronic ischemia of the lower limbs unsuitable for surgical and endovascular revascularization - Harvesting of the autologous proximal fibular graft, using the lateral geniculate branch of the popliteal artery - Mitral valve replacement with valve preservation - A new approach in creating arterio-venous fistulas - Carotid endarterectomy of awake patients with cervical plexus block - Intraoperative use of continuous neuromonitoring with NIRS	5 x 1 = 5 6 x 4 = 24
2.	Lectures at institutions of public interest, cultural-informative centers 2.1. Healthgrouper International Summit Pay for performance – Who wins who loses (Moderator of the session) 25.12.2012	0,5
3.	Completed specialization in the field of medical sciences and healthcare - Specialization in Cardiovascular Surgery – GATA Military Medical Academy, Department of Cardiovascular Surgery, Ankara, Republic of Turkey in 2006	2
4.	Expert activities: expert finding and opinion - Conducted expert supervision and prepared a report regarding the treatment of a patient in PHU Special Hospital for surgical diseases “Filip Vtori” – Skopje (Decision no. 22-4657/2 from April 7, 2015)	1
	TOTAL	32,50

ACTIVITIES OF BROAD INTEREST

No.	Title of the activity	Points
1.	Study visit abroad – up to three months: <ul style="list-style-type: none"> - Department of Surgery, Vascular Surgery Division, University of Pittsburgh, Medical Center, USA (2021) - Cardiac Surgery, Sabah Al Ahmad Cardiac Center, Kuwait (2017) - Ankara Varis & Medicana Hospital, Ankara, Turkey (2016) - Study Visit- Department of Vascular Surgery, Clinical Center of Serbia, Beograd, Serbia (2014) - Cardiac Surgery, Sabah Al Ahmad Cardiac Center, Kuwait (2013) - Department of Cardiac Surgery, Cardiovascular Center, University of Michigan, Ann Arbor, USA (2012) - Cardiovascular Surgery-Medical Park Hospital, Elazig, Turkey (2009) 	7 x 0,5 = 3,5
2.	Head of internal unit	1
3.	Participation in committees of state and other authorities	
3.1.	Member of the Committee for supervision of professional work in PHI Special hospital for surgical diseases “Filip Vtori” – Skopje	1
3.2.	Member of the Committee for acceptance of specializations and subspecializations in cardiosurgery completed abroad	1
3.3.	Member of the Committee for acceptance of foreign specialization in cardiosurgery	1
3.4.	Member of the Committee for evaluation of effectiveness and cost on the introduction of the method stent grafting of the abdominal aortic aneurism in public health institution in Republic of Macedonia	1
3.5.	President of the Committee of LKRSM for monitoring reforms in the health system in tertiary health care	1
3.6.	Member of the Committee of LKRSM for reforms in the health system in tertiary health care	1
3.7.	Examiner in the Committees of LKRSM for professional exam	1
3.8.	Member of the Committees of LKRSM for professional supervision	1
3.9.	Member of the Committees of Health insurance fund for professional supervision	1
3.10.	Member of the Committees of Ministry of health for professional supervision	1
3.11.	Member of The Council for musculoskeletal neoplasms at PHU UC for TOARILUC, Part of the Clinic for orthopedic diseases	1
3.12.	Member of the Publishing Council of the LKRSM magazine Vox medici	1
4.	Member of the committee of a professional chamber <ul style="list-style-type: none"> - Vice president of LKRSM 2017-2022 - Active member in committees of LKRSM 	0,3 0,3
	TOTAL	17,10
PROFESSIONAL REFERENCES OF THE CANDIDATE FOR ELECTION OF TITLE		Поени
TEACHING AND EDUCATIONAL ACTIVITIES		330,56
SCIENTIFIC AND RESEARCH ACTIVITIES		77,97
PROFESSIONAL AND APPLICATIVE ACTIVITIES		32,50
ACTIVITIES OF BROAD INTEREST		17,10
TOTAL		458,13

REVIEW COMMITTEE

Prof. Dr. Sashko Jovev,
Prof. Dr. Bilgehan Savaş Öz,
Assoc. Prof. Dr. Celalettin Günay,

CONCLUSION AND SUGGESTION

Pursuant to the full documentation submitted and personal knowledge of the candidate, the Review Committee positively evaluates the teaching and educational, scientific and research as well as professional and applicative activities, accompanied by the activities of broad interest of Dr. Nikola Gramatnikovski.

Pursuant to the presented data for the candidate's full activity, the Committee concluded that Dr. Nikola Gramatnikovski does possess scientific and professional qualities and pursuant to the Law on Higher Education and the Rulebook on the Criteria and Procedure for Election in Teaching and Scientific, Scientific, Teaching-Professional and Co-operational Titles and Assistants-PhD students at the "Ss. Cyril and Methodius" University in Skopje, fulfils all prerequisites to be chosen and bear the teaching and scientific title ASSOCIATE PROFESSOR in teaching and scientific fields: Surgery, Health Care and Cardiovascular Surgery.

According to the abovementioned, it is the Committee's honor and pleasure to suggest the Teaching and Scientific Council within the Faculty of Medicine in Skopje that Dr. Nikola Gramatnikovski is to be chosen and should bear the title ASSOCIATE PROFESSOR in the teaching and scientific fields: Surgery, Health Care and Cardiovascular Surgery.

REVIEW COMMITTEE

Prof. Dr. Sashko Jovev,
Prof. Dr. Bilgehan Savaş Öz,
Assoc. Prof. Dr. Celalettin Günay,

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДНО ЛИЦЕ ВО СИТЕ НАУЧНИ ЗВАЊА ПО ПРЕДМЕТИТЕ ОД НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ ХИРУРГИЈА, ЗДРАВСТВЕНА НЕГА И ПЛАСТИЧНА И РЕКОНСТРУКТИВНА ХИРУРГИЈА

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Медицински факултет – Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 14 февруари 2023 година, за избор на едно лице во сите наставно-научни звања од областите хирургија, здравствена нега и пластична и реконструктивна хирургија, Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, на својата XLVII седница одржана на 21 март 2023 година, ја донесе Одлуката број 02-1370/8 за формирање Рецензентска комисија во состав: д-р Смиља Туцарова Ѓоргова, редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје, д-р Ѓорѓе Џокиќ, редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје и д-р Светозар Антовиќ, вонреден професор на Медицинскиот факултет во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на едно лице во сите научни звања по предметите од научните области хирургија, здравствена нега и пластична и реконструктивна хирургија, во предвидениот рок се пријави кандидатот ас. д-р Бисера Николовска.

Ас. д-р Бисера Николовска

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Ас. д-р Бисера Николовска е родена на 21.6.1983 година во Скопје. Основно образование и гимназија завршила во родниот град. На студиите по општа медицина на Медицинскиот факултет во Скопје се запишала во 2001 година, а дипломирала во 2008 година со просечна оценка 9,2.

По дипломирањето, стажирала на Универзитетската клиника за пластична и реконструктивна хирургија, од 2012 година е вработена во Универзитетската клиника за хируршки болести „Св. Наум Охридски“ во Скопје, на Одделението за трауматологија, а од јули 2014 година на Одделението за пластична и реконструктивна хирургија. Во март 2018 се вработила во Универзитетската клиника за пластична и реконструктивна хирургија во Скопје, каде што работи и денес.

Специјализацијата по општа хирургија на Медицинскиот факултет во Скопје ја започнала во 2009 година, а ја завршила во 2014 година. Во 2017 година ја започнала двегодишната супспецијализација по пластична и реконструктивна хирургија, а супспецијалистичкиот испит го положила во мај 2019 година.

Од 2012 година, д-р Бисера Николовска била студент на третиот циклус студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Во 2013 година е избрана за соработник по предметот Хирургија и оттогаш учествува во практичната настава по хирургија за студентите по општа медицина, стоматологија и физикална медицина. Во 2015 година е избрана за асистент докторанд по предметот Хирургија, а во 2020 година е избрана за асистент по предметот Хирургија, во кое звање е и денес. Докторската дисертација со наслов: „Употреба на автологна плазма богата со тромбоцити за автотрансплантација на кожа со нецелосна дебелина“ ја одбранила во јули 2022 година и со тоа се здобила со звањето доктор на медицински науки.

Бисера Николовска е предавач и инструктор на Летната школа по ургентна медицина на Европската медицинска студентска асоцијација од 2013 година. Од 2022

година е инструктор при Медицинскиот симулациски центар за основно и напредното одржување во живот (advanced trauma life support).

Ас. д-р Бисера Николовска, како автор и коавтор, учествувала во пишувањето на научни трудови кои се објавени во научни списанија со земјата и во странство. Коавтор е на универзитетскиот учебник насловен „Основни хируршки принципи и постапки“, издаден 2020 година.

Во повеќе наврати реализирала престои во странство, учествувала како слушател и предавач на меѓународни конгреси и курсеви. Во 2010 година има завршено обука за работа во хипербарна комора. Во октомври 2016 го има завршено основниот тренинг за микрохирургија, како и напреднатиот тренинг за перфораторски и слободни резени кај д-р Алекс Нистор во Темишоара, Романија. Во ноември 2022 година има реализирано стручен престој во Мадрид, Шпанија, во Универзитетската болница „Грегорио Марањон“. Има презентирани научни трудови на најпрестижните интернационални конгреси во областа на хирургија на шака и реконструктивна микрохирургија. Во 2021 година презентирала на годишната конференција на Федерацијата на европските здруженија на хирургија на шака. Во 2022 година презентирала на годишниот состанок на Американската асоцијација за реконструктивна микрохирургија АСРМ, Европската асоцијација за пластична, реконструктивна и естетска хирургија ЕУРАПС и Светскиот конгрес за реконструктивна микрохирургија ВСРМ. Соработник е во неколку национални и интернационални научноистражувачки проекти и национални кампањи. Бисера Николовска е член на Лекарската комара на Македонија и Македонското лекарско друштво. Член е и основач на Македонското здружение за хирургија на горен екстремитет. Во Македонското здружение за пластична, реконструктивна и естетска хирургија, каде што е член, моментално е на функцијата благајник од 2019 година. Активен член е на Европската федерација на хирургија на шака (FESSH) и на Интернационалното здружение на естетски хирурзи (ISAPS). Бисера Николовска е претседател на Управниот одбор на ЈЗУ УК за пластична и реконструктивна хирургија од 2019 до денес.

ОБРАЗЕЦ 1

**ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Бисера Владимир Николовска

Институција: ЈЗУ УК за пластична и реконструктивна хирургија, Медицински факултет – Скопје; Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје

Научна област: хирургија, пластична и реконструктивна хирургија

**ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАУЧНО ЗВАЊЕ –
НАУЧЕН СОРАБОТНИК**

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	<p>Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус *</p> <p>Просечниот успех на прв циклус изнесува: 9,23 Просечниот успех на втор циклус изнесува: _____ Просечниот успех изнесува _____ за интегрираните студии.</p>	да
2	<p>Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира</p> <p>Назив на научната област: клиничка медицина; поле: хирургија; подрачје: пластична и реконструктивна хирургија.</p>	да
3	<p>Објавени најмалку четири научни труда** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор</p>	да
3.2	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <p>ТРУД 1</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назив на научното списание: Contributions MANU 2. Меѓународен уредувачки одбор: (вкупно 27 членови) Франција 1, Турција 1, Словенија 1, САД 3, Бугарија 2, Хрватска 1, Германија 2, Австрија 2, Србија 2, Австралија 1, Полска 1, Македонија 10. 3. Наслов: Platelet rich plasma-Review of literature 4. Година на објава: 2021 <p>ТРУД 2</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назив на научното списание: Contributions MANU 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупно 27 членови) Франција 1, Турција 1, Словенија 1, САД 3, Бугарија 2, Хрватска 1, Германија 2, Австрија 2, Србија 2, Австралија 1, Полска 1, Македонија 10. 	да

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	<p>3. Наслов: Prophylactic regenerative peripheral nerve interphases in elective lower limb amputations</p> <p>4. Година на објава: 2022</p> <p>ТРУД 3</p> <p>1. Назив на научното списание: Macedonian journal of anesthesiology</p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор: 29 членови од 14 земји, Р Македонија 10, Австрија 1, Италија 1, Србија 3, Латвија 1, Норвешка 1, Турција 5, Бугарија 1, Хрватска 1, Босна и Херцеговина 1, Израел 1, Косово 1, Алганија 1</p> <p>3. Наслов на трудот: Carpal tunnel syndrome caused by lipoma</p> <p>4. Година на објава: 2021</p> <p>ТРУД 4</p> <p>1. Назив на научното списание: Macedonian journal of anesthesiology</p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор: 29 членови од 14 земји, С Македонија 10, Австрија 1, Италија 1, Србија 3, Латвија 1, Норвешка 1, Турција 5, Бугарија 1, Хрватска 1, Босна и Херцеговина 1, Израел 1, Косово 1, Алганија 1</p> <p>3. Наслов на трудот: Use of platelet rich plasma and split thickness skin graft in postinfectious soft tissue defect-Our initial experience</p> <p>4. Година на објава: 2020</p>	
3.5	<p>Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји</p> <p>1. Назив на зборникот: Abstract book</p> <p>2. Назив на меѓународниот собир: FESSH Federation of European societies for surgery of the hand</p> <p>3. Имиња на земјите: European union</p> <p>4. Наслов на трудот: Open vs percutaneous tenorrhaphy in treatment in of mallet finger injury our experience</p> <p>5. Година на објава: 2020</p> <p>6. Наслов на трудот: Traction injury of the brachial plexus a case report</p> <p>7. Година на објава: 2020</p> <p>8. Наслов на трудот: Salvage reconstruction of a mangled forearm a case report</p> <p>9. Година на објава: 2020</p> <p>10. Наслов на трудот: Use of keystone design perforator island flap for reconstruction of upper limb defects</p> <p>11. Година на објава: 2021</p>	да

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
4	<p>Познавање на најмалку еден странски јазик, определен со општ акт на Универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа</p> <p>5. Странски јазик: _ENGLISH 6. Назив на документот: APTIS ниво С 7. Издавач на документот: BRITISH COUNCIL 8. Датум на издавање на документот: 29.9.2022</p>	да
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност	да

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Смиља Туцарова Ѓоргова, с.р.
Проф. д-р Ѓорѓе Џокиќ, с.р.
Проф. д-р Светозар Антовиќ, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Бисера Владимир Николовска

Институција: ЈЗУ УК за пластична и реконструктивна хирургија, Медицински факултет – Скопје; Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

Научна област: хирургија, пластична и реконструктивна хирургија

1	НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	
1.1	Одржување настава	
1.1.1	Одржување вежби по предметот хирургија за студенти по општа медицина и студии по дентална медицина и клиничко испитување 1216 x 0.03	36,48
1.1.2	Одржување менторска настава за здравствена клиничка пракса 1088 x 0.06	65,28
1.1.3	Едукатор на здравствена едукација 8 спец, вкупно 16 месеци по 4 недели; 64 x 7 x 0.08	35,83
1.2	Консултации со студенти	
1.2.1	1216 +1088 x0,002	4,608
1.3	Настава во школи и работилници	
1.3.1	Trauma course – Initial assessment and management; Basic surgical skills Emergency Medicine Summer School, 2022, Охрид	1.5
1.3.2	Trauma course – Initial assessment and management; Basic surgical skills Emergency Medicine Summer School, 2019, Охрид	1,5
1.3.3	Trauma course – Initial assessment and management, Basic surgical skills ; Emergency Medicine Summer School, 2018, Охрид	1.5
1.3.4	Trauma course – Initial assessment and management, Basic surgical skills - Emergency Medicine Summer School, 2017, Охрид	1.5
1.3.5	Trauma course – Initial assessment and management, Basic surgical skills -- Emergency Medicine Summer School, 2016, Охрид	1.5
1.3.6	Trauma course – Initial assessment and management, Basic surgical skills -- Emergency Medicine Summer School, 2015, Охрид	1.5
1.3.7	Trauma course – Initial assessment and management, Basic surgical skills -- Emergency Medicine Summer School, 2014, Охрид	1.5
1.3.8	Trauma course – Initial assessment and management, Basic surgical skills -- Emergency Medicine Summer School, 2013, Охрид	1.5
1.3.9	The COVID-19 Response on-lineTraining ЈЗУ УК за пластична и реконструктивна хирургија	1,5
1.3.10	The COVID-19 Response on-lineTraining ЈЗУ УК за урологија	1,5
1.3.11	The COVID-19 Response on-lineTraining ЈЗУ УК за неврохирургија	1,5
1.3.12	The COVID-19 Response on-lineTraining Клиничка болница Битола	1,5
1.3.13	The COVID-19 Response on-line Training Матични доктори	1,5
1.3.14	How to improve antibiotic use in my hospital: a practical introduction to antibiotic stewardship WHO Europe, јануари 2017 година	1
1.3.15	Обука Macedonian advanced trauma life support, септември 2014 година	1
1.3.16	Школа: Научен труд – да се напише и да се објави – Институт за имунобиологија и хумана генетика, Медицински факултет, УКИМ, Р Македонија, април 2005	1
1.3.17	Training course: “The COVID-19 Response Training of Trainers” Issued by Project HOPE, Watson Institute, CHR&HS and Ministry of Health	1
1	ВКУПНО	165,69

2 НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ		
2.1	Учесник во национален научен проект	
2.1.1	„Ефекти на плазма богата со тромбоцити врз регенерацијата на нервите кај модел на стаорец – Медицински факултет – Скопје	3
2.2	Учесник во интернационални научни проекти	
2.2.1	Global Surg collaborative- Surg-week, CovidSurg Week is an international prospective multi-centre cohort study that aims: To determine the optimal timing of surgery following SARS-CoV-2 infection; Determine assess key global surgical indicators, such as postoperative mortality. Период: 1.8.2020 - 1.11.2020	5
2.2.2	CIPHUR Study ;Chlorhexidine Gluconate versus Povidone-Iodine Skin Antisepsis Prior to Upper Limb Surgery (CIPHUR): A Prospective TRIAL Почеток: октомври 2020	5
2.2.3	#RSTNCOVID project : to record the changes in both patient care and pathways during the pandemic. The COVID hand study is a collaboration between hand surgeons and hand therapists. To investigate the changes in hand surgery pathways and care during the peak of the pandemic. Почеток: август 2020	5
2.3	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое има импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 60% од 8 бода + и.ф.	
2.3.1	COVIDSurg Collaborative; GlobalSurg Collaborative. Timing of surgery following SARS-CoV-2 infection: an international prospective cohort study. Anaesthesia. 2021 Jun;76(6):748-758. doi: 10.1111/anae.15458. Epub 2021 Mar 9. PMID: 33690889; PMCID: PMC8206995. Импакт-фактор =12,893 (12,893+8)x0.6	12,5 35
2.3.2	COVIDSurg Collaborative, GlobalSurg Collaborative. SARS-CoV-2 vaccination modelling for safe surgery to save lives: data from an international prospective cohort study. Br J Surg. 2021 Sep 27;108(9):1056-1063. doi:10.1093/bjs/zna101. PMID: 33761533; PMCID: PMC7995808. Импакт-фактор = 5,899(5,899+8)x0,6	8,33 9
2.3.3	NIHR Global Health Unit on Global Surgery; COVIDSurg Collaborative. Elective surgery system strengthening: development, measurement, and validation of the surgical preparedness index across 1632 hospitals in 119 countries. Lancet. 2022 Nov 5;400(10363):1607-1617. doi: 10.1016/S0140-6736(22)01846-3. Epub 2022 Oct 31. PMID: 36328042; PMCID: PMC9621702. Импакт-фактор 202.731 (202.731 +8) x 0,6	126, 438
2.3.4	COVIDSurg Collaborative; GlobalSurg Collaborative. Effects of pre-operative isolation on postoperative pulmonary complications after elective surgery: an international prospective cohort study. Anaesthesia. 2021 Nov;76(11):1454-1464. doi: 10.1111/anae.15560. Epub 2021 Aug 9. PMID: 34371522. Импакт-фактор =12,893 (12,893+8)x0.6	12,5 35
2.3.5	COVIDSurg Collaborative; GlobalSurg Collaborative. SARS-CoV-2 infection and venous thromboembolism after surgery: an international prospective cohort study. Anaesthesia. 2022 Jan;77(1):28-39. doi: 10.1111/anae.15563. Epub 2021 Aug 24. PMID: 34428858; PMCID: PMC8652887. Импакт-фактор =12,893 (12,893+8)x0.6	12,5 35
2.3.6	Wade RG, Bourke G, Wormald JCR, Totty JP, Stanley GHM, Lewandowski A, Rakhra SS, Gardiner MD; CIPHUR Collaborative. Chlorhexidine versus	7,00 2

	povidone-iodine skin antiseptics before upper limb surgery (CIPHUR): an international multicentre prospective cohort study. BJS Open. 2021 Nov 9;5(6):zrab117. doi: 10.1093/bjsopen/zrab117. PMID: 34915557; PMCID: PMC8677347. Импакт-фактор 3,67 (3,67+8)х0,6	
2.4	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД	
2.4.1	Georgieva G, Srbov B, Nikolovska B, Tusheva S, Jovanovska K, Jovanoski T, Dzonov B, Gjorgova ST, Pejškova S. WALANT as an Optimal Approach in Hand Surgery during Pandemics. Prague Med Rep. 2022;123(2):88-94. doi: 10.14712/23362936.2022.9. PMID: 35507941. 5х0,6	3
2.5	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови	
2.5.1	Nikolovska B, Miladinova D, Pejškova S, Trajkova A, Georgieva G, Jovanoski T, Jovanovska K. Platelet-Rich Plasma - Review of Literature. Pril (Makedon Akad Nauk Umet Odd Med Nauki). 2021 Apr 23;42(1):127-139. doi: 10.2478/prilozi-2021-0011. PMID: 33894124. 60% од 5 бода	3,0
2.5.2	Georgieva G., Dzonov B., Dzokic G., Nikolovska B., Jovanoski T, Srbov B., Pejškova S. High energy trauma of the upper extremity with traction injury of the brachial plexus November Macedonian Journal of Anaesthesia, Vol. 5 No 3, October 2021 42-45 UDK:616.833.34-001:616.717-001 60% од 5 бода	3,0
2.5.3	Sofija Pejškova, Venko Filipce, Igor Peev, Bisera Nikolovska, Tomislav Jovanoski, Gordana Georgieva, Blagoja Srbov. Brachial plexus injuries-Review of the anatomy and the treatment options contributions. Sec. of Med. Sci., XLII 1, 2021 pg. 91-102 ,ISSN 1857-9345 UDC: 616.833.34-001-089.84 60% од 5 бода	3,0
2.5.4	Pejškova S, Nikolovska B, Srbov B, Tusheva S, Jovanoski T, Jovanovska K, Georgieva G. Prophylactic Regenerative Peripheral Nerve Interfaces in Elective Lower Limb Amputations. Pril (Makedon Akad Nauk Umet Odd Med Nauki). 2022 Apr 22;43(1):41-48. doi: 10.2478/prilozi-2022-0004. PMID: 35451289. 60% од 5 бода	3,0
2.4.5	Stojanoski S, Nikolovska B, Manevska N, Makazlieva T, Pejškova S, Miladinova D. Rare presentation of triangular intermuscular space sentinel lymph node in truncal melanoma of the back. Macedonian Journal of Anaesthesia. Number 6, 2019 62-72 ISSN 2545-4366 UDK: 616.5-006.81:616.428-076 60% од 5 бода	3,0
2.5.6	Nikolovska B, Miladinova D, Pejškova S, Trajkova A, Georgieva G, Jovanovska K. Use of platelet rich plasma and split thickness skin graft in post-infection soft tissue defects, our initial experience. Macedonian Journal of Anaesthesia, Vol. 4 No 4, December 2020, pg. 37-47. UDK:616.599-002.4-085.382 60% од 5 бода	3,0
2.5.7	Pejškova S, Jovanoski T, Peev I, Nikolovska B, Georgieva G, Srbov B. Carpal tunnel syndrome caused by lipoma. Macedonian Journal of Anaesthesia, Vol. 5 No 1, March 2021 57-61 UDK:616.833.35-001.35-02:616-006.326 60% од 5 бода	3,0
2.5.8	Кафтандчиев Игор, Трпески С, Пејškова С, Пендовска Б, Евалуација на функционални и радиолошки резултати по конзервативен третман на скршеници на дисталниот крај на радиусот Acta morphol.2011;Vol.8(1):76-80 УДК:616.717.5-001.5-089.2-073.75 60% од 5 бода	3,0
2.4.9	Игор Кафтандчиев, Марко Спасов, Бисера Пендовска, Преглед на современиот третман на конквасации на екстремитети. Мак. мед. преглед 2015; 69(1):12-19. 70% од 5 бода	4,0

2.5	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји 5	
2.5.1	Bisera Nikolovska, Sofija Pejкова, Gordana Georgieva, Tomislav Jovanoski, Blagoja Srbov, Ivana Gjorgjevska, Oscar Aszmann, Clemens Gstotner Salvage reconstruction of a mangled forearm. A case report FESSH virtual congress Базел 2020	3
2.5.2	Tomislav Jovanoski, Sofija Pejкова, Smilja Tudzarova – Gjorgova, Elizabeta Mirchevska – Zjogovska, Igor Peev, Open vs percutaneous tenorrhaphy in treatment of “Mallet finger” injury – our experience FESSH virtual congress Базел 2020	3
2.5.3	Gordana Georgieva, Sofija Pejкова, Boro Dzonov, Gjorgje Dzokic, Bisera Nikolovska, Tomislav Jovanoski, Blagoja Srbov, Traction injury of the brachial plexus – A case report, FESSH virtual congress Базел 2020	3
2.5.4	Use of the Keystone Design Perforator Island Flap for Reconstruction of Upper Limb Defects Bisera Nikolovska, Gordana Georgieva, Blagoja Srbov, Katerina Jovanovska, Sofija Pejкова FESSH 2021	3
2.5.5	Gordana Georgieva, Bisera Nikolovska, Mishel Andov, Igor Merdzanovski, Blagoja Srbov, Sofija Tusheva, Sofija Pejкова Saving a hand while beating ischemia time- A successful replantation story FESSH London 2022	3
2.5.6.	Blagoja Srbov, Gordana Georgieva, Bisera Nikolovska, Boro Dzonov, Tomislav Jovanoski, Sofija Tusheva, Sofija Pejкова Modified hand injury scoring system for isolated unilateral forearm injuries and its correlation with the functional outcome FESSH London 2022	3
2.5.7	Sofija Pejкова, Gordana Georgieva, Sofija Tusheva, Blagoja Srbov, Stefania Azmanova, Bisera Nikolovska Reconstruction as a superior surgical method of choice for treatment of severe hand injuries FESSH London 2022	3
2.5.8	Bisera Nikolovska, Gordana Georgieva, Stefania Azmanova, Katerina Jovanovska, Sofija Pejкова, Oscar Aszmann, Use of autologous platelet rich plasma and split thickness skin graft for augmentation in wound healing process in comlox wounds 32 nd EURAPS annual meeting 2022	3
2.6	Апстракти објавени во зборник на меѓународна конференција 1	
2.6.1	Bisera Nikolovska, Katerina Jovanovska, Gordana Georgieva, Sofija Pejкова Use of autologous platelet rich plasma and split thickness skin graft for treatment of chronic wounds of the lower limb 11 th congress of world society of reconstructive microsurgery Cancun 2022	1
2.6.2	Katerina Jovanovska, Stefania Azmanova, Sofija Pejкова Bisera Nikolovska, Evaluation of safety and efficacy of the modified technique of carpal tunnel release 11 th congress of world society of reconstructive microsurgery Cancun 2022	1
2.6.3	Bisera Nikolovska, Stefania Azmanova, Gordana Georgieva, Sofija Pejкова Anatomic variant of persistent median artery in association with carpal tunnel syndrome-case report 11 th congress of world society of reconstructive microsurgery Cancun 2022	1
2.6.4	Stefania Azmanova. Sofija Pejкова, Bisera Nikolovska, Katerina Jovanovska Reconstruction of large scalp defects- Have we forgotten the artistry of local flaps? 11 th congress of world society of reconstructive microsurgery Cancun 2022	1
2.6.5	Gordana Georgieva, Bisera Nikolovska, Blagoja Srbov, Sofija Tusheva, Stefania Azmanova Mladenovska, Sofija Pejкова Improved, wound healing in the diabetic neuropathic foot ulcerations by decompression of the medial ankle tunnels ASPN 2023,	1

2.6.6	Gordana Georgieva, Bisera Nikolovska, Blagoja Srbov, Sofija Tusheva, Stefania Azmanova Mladenovska, Sofija Pejкова Histopathology findings of diabetic neuropathy and RPNI's for prevention of postoperative pain ASPN 2023,	1
2.6.7	Stefania Azmanova Mladenovska, Bisera Nikolovska, Blagoja Srbov, Gordana Georgieva Think of neuromas-Pain as an important diagnostic tool ASPN 2023,	1
2.6.8	Djorge Dzokic, Sofija Pejкова, Artan Dika, Andrijana Gjorgjeska, Bisera Nikolovska Distally based ulnar arthery perforator flap for wrist skin defect cloasure ASRM 2023	1
2.6.9	Spasov M., Pejкова S , Atanasova E , Cvetanovska V , Pendovska B , Stojkovska-Pemovska E, Triceps Tendon Rupure With Fracture Of The Radial Head. Case Report VI-th Congress of the Balkan Association of Plastic, Reconstructive and Aesthetic Surgery 4-7 June, 2009, Ohrid Macedonia	1
2.7	Апстракт објавен во зборник на национална конференција 0,5	
2.7.1	G.Marcikik, D. Andonovska, M. Stefkovska, E. Atanasova, E. Obocki, B. Sharova, B. Pendovska, A. Eftimova G IANT FIBROLIPOMA-CASE REPORT III конгрес на хирурзите на Македонија	0,5
2.8	Пленарни предавања на научен/стручен собир 2	
2.8.1	Бисера Николовска, Спасувачка реконструкција на конквасирана подлактица и шака – приказ на 2 случаја, Новитети во хирургијата на горен екстремитет, ЗХРМ, 2020 година	2
2.8.2	Бисера Николовска, Некортизирачки фасцит, МАПРЕХ, Амбулантско-поликлинички и стационарни инфекции, третман со терапија со негативен притисок, Скопје, декември 2015 година	2
2.8.3	Бисера Николовска, Игор Кафтандчиев, Третман на скршеници во предел на рачен зглоб, МАДОТ, Повреди во предел на рачниот зглоб, ноември 2010 година	2
2.9	Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество 3	
2.9.1	Prof. Dr. Igor Kaftandziev, Dr. Marko Spasov, Dr. Bisera Pendovska. Concepts of stability of the injured spine. Third congress of physical medicine and rehabilitation, 2014. Ohrid – Macedonia.	3
2.9.2	Kaftandziev I, Spasov M. Pendovska B. Damage control concept in skeletal trauma: influence on the clinical course and its patogenetic background. 5 th congress of Macedonia Anesthesiologists, 2014 Skopje	3
2.10	Секциски предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество 2	
2.10.1	Bisera Nikolovska, Gordana Georgieva, Sofija Pejкова, Marko Spasov, Igor Kaftandziev Early active mobilization protocol for optimal results in flexor tendon injuries Fifth congress of physical medicine and rehabilitation, 2022. Ohrid – Macedonia.	2
2.10.2	Sofija Pejкова, Gordana Georgieva, Blagoja Srbov, Bisera Nikolovska Our journey through the reconstructive ladder of the lower limb soft tissue defects 11 th congress of world society of reconstructive microsurgery Cancun 2022	2
2.10.3	Georgieva Gordana, Blagoja Srbov, Bisera Nikolovska, Sofija Pejкова KDPIF as a reliable technique in the reconstruction of excisional defects of the pilonidal sinus 11 th congress of world society of reconstructive microsurgery Cancun 2022	2
2.10.4	Bisera Nikolovska, Gordana Georgieva, Stefania Azmanova, Sofija Pejкова, Keystone design perforator island flap as a reconstructive technique for postinfectious soft tissue defects 11 th congress of world society of reconstructive microsurgery Cancun 2022	2
2.10.5	Bisera Nikolovska. Georgieva G., Azmanova S., Jovanovska K., Srbov B., Nikolovska B., Pejкова S., Keystone design perforator island flap: clinical use and modifications for reconstruction of lower limb soft tissue defects ESPRAS 2022	2

2.10.6	Bisera Nikolovska, Gordana Georgieva, Blagoja Srbov, Katerina Jovanovska, Sofija Pejкова, Use of the Keystone Design Perforator Island Flap for Reconstruction of Upper Limb Defects FESSH 2021	2
2.10.7	Bisera Nikolovska, Gordana Georgieva, Stefania Azmanova, Katerina Jovanovska, Sofija Pejкова, Oscar Aszmann, Use of autologous platelet rich plasma and split thickness skin graft for augmentation in wound healing process in comlox wounds 32 nd EURAPS annual meeting 2022	2
2.10.8	Бисера Николовска, Софија Пејкова, Platelet rich plasma in wound healing, Српско удружење за лечење рана Петти конгрес српског удружења за лечење рана, 2021 година	2
2.10.9	Bisera Nikolovska Effect of PRP in wound healing, Symposium od moderns surgery challenge and need 2022	2
2.10.10	Bisera Nikolovska, Reconstruction of soft tissue defects of the trunk with keystone design perforator island flap 14 th congress of HESPRAS 2022	2
2.10.11	Bisera Nikolovska, Use of keystone flap and its modifications in reconstruction of periarticular soft tissue deffects 14 th congress of HESPRAS 2022	2
2.10.12	Sofija Pejкова, Sofija Tusheva, Blagoja Srbov, Bisera Nikolovska, Savetka Paljoskovska, Stefania Azmaniva Mladenovska, Gordana Georgieva Improved blood flow in patients with diabetic neuropathy by decompression of the sympathetic fibers within the tibial nerve ASPN 2023,	2
2.10.13	Sofija Pejкова, Bisera Nikolovska, Gordana Georgieva, Katerina Jovanovska, Stefania Azmanova Mladenovska, Blagija Srbov, Reconstruction of soft tissue defects of the trunk with keystone design perforator island flap ASRM 2023	2
2	Вкупно	299,88

3	СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	
3.1	Поглавје од книга – автор	
3.1.1	Основни принципи и постапки во хирургијата – Медицински факултет; Скопје, 2020	3
3.2	Завршена специјализација од областа медицински науки и здравство	
3.2.1	Специјализација по општа хирургија – Медицински факултет – Скопје	2
3.3	Завршена супспецијализација од областа медицински науки и здравство	
3.3.1	Супспецијализација по пластична и реконструктивна хирургија – Медицински факултет – Скопје	1
3.4	Воведување нова лабораториска/клиничка или јавноздравствена метода во областа на медицинските науки и здравството во државата	
3.4.1	Автологна плазма богата со тромбоцити за автотрансплатација на кожа со нецелосна дебелина	4
3	Вкупно	10

4	ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	
4.1	Учество во комисији и тела на државни и други органи	
4.1.1	Комисија за следење и унапредување на квалитетот на здравствена заштита	1
4.1.2	Комисија за контрола на стерилизација	1
4.1.3	Комисија за селекција на здравствен работник	1
4.1.4	Комисија која го спроведува устен испис во рамките на постапката за селекција на кандидатите со високо образование	1
4.1.5	Работна група за увид во процедурите преку ДРГ систем	1
4.1.6	Комисија за дисциплинска постапка	1
4.1.7	Координатор за специјализанти и супспецијализанти 2019-2022	1
4.1.8	Комисија за консултативно стручно тело за организација на работа и непречено функционирање на клиника во услови на вонредна состојба	1
4.1.9	Комисија за превенција и контрола на инфекции со SARS COV 2 на ЈЗУ Универзитетска Клиника за пластична и реконструктивна хирургија	1

4.1.10	Комисија за мислење за квалитет на медицински потрошен материјал 2015	1
4.1.11	Комисија за специфични клинички услуги за акредитација на клиниката	1
4.1.12	Комисија за мислење за квалитет на медицински потрошен материјал 2016	1
4.1.13	Комисија за мислење за квалитет на медицински потрошен материјал 2017	1
4.1.14	Потпарол на ЈЗУ УКХБ „Св. Наум Охридски“	1
4.1.15	Комисија на МЗ за издавање дозвола за работа на здравствена установа	1
4.1.16	Претседателство на МАПРЕХ, април 2018 -	1
4.1.17	Претседател на надзорен одбор на Здружение на хирургија на рака на РСМ	1
4.2	Учество во изработка на национална програма од одредена област	
4.2.1	Кампања за рана детекција и превенција на малиген меланом, мај 2018	3
4.2.2	Кампања за превенција на повреди од користење на пиротехнички средства, со организирање едукативни предавања во основни училишта во Скопје, декември 2018	3
4.2.3	Кампања за превенција на повреди од користење на пиротехнички средства, со организирање едукативни предавања во основни училишта во Скопје, декември 2022	3
4.2.4	Кампања за рана детекција и превенција на малиген меланом, мај 2019	3
4.3	Членство на меѓународна организација која поддржува/организира научноистражувачка дејност	
4.3.1	ISAPS	2
4.3.2	FESSH	2
4.4	Раководител на внатрешна организациона единица	
4.4.1	Претседател на Управен одбор на ЈЗУ УК за пластична и реконструктивна хирургија	2
4.5	Студиски престој во странство	
4.5.1	Престој на Клиниката за пластична и реконструктивна хирургија во Универзитетската болница „Грегорио Марањон“, Мадрид, Шпанија, ноември 2022	0,5
4.5.2	39 th International Practical course in Microsurgery of vessels and nerves October 2016	0,5
4.5.3	39 th International free flap harvesting course in living tissue October 2016	0,5
4.5.4	Obuka za rad sa pacientima u hiperbarnoj komori 2010	0,5
4.5.5	International Practical course in Microsurgery of vessels and nerves, Casares Jesus Usón Minimally invasive surgery centre November 2022	0,5
4	Вкупно	37,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	165,69
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	299,88
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	10
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	37,5
ВКУПНО	513,07

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Смиља Туцарова Ѓоргова, с.р.
Проф. д-р Ѓорѓе Џокиќ, с.р.
Проф. д-р Светозар Антовиќ, с.р.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-применувачката дејност, како и дејноста од поширок интерес на ас. д-р Бисера Николовска.

Комисијата заклучи дека ас. д-р Бисера Николовска поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето научен соработник по предметите од научните области: хирургија, здравствена нега и пластична и реконструктивна хирургија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, ас. д-р Бисера Николовска да биде избрана во звањето научен соработник по предметите од научните области: хирургија, здравствена нега и пластична и реконструктивна хирургија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Смиља Туцарова Ѓоргова, с.р.

Проф. д-р Ѓорѓе Џокиќ, с.р.

Проф. д-р Светозар Антовиќ, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН АСИСТЕНТ ПО ПРЕДМЕТОТ СОЦИЈАЛНА МЕДИЦИНА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Медицинскиот факултет во Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 14.2.2023 година, за избор на еден асистент по предметот Социјална медицина, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-1370/14, донесена на 21.3.2023, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Моме Спасовски, редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје, д-р Фимка Тозија, редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје и д-р Елена Косевска, редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на еден асистент по предметот Социјална медицина, во предвидениот рок се пријави д-р Моника Стојчевска.

1.БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката д-р Моника Стојчевска е родена на 28.10.1995 година, во Скопје. Средно образование завршила во Средното медицинско училиште „Д-р Панче Караџов“ во Скопје, насока: медицинска сестра, со одличен успех, во 2014 година. Високото образование го започнала на Медицинскиот факултет во Скопје, на програмата за интегрирани академски студии од прв и втор циклус по општа медицина. Дипломирала во 2020 година, со просечен успех 8,59.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик.

Од јуни 2022 година е вработена во Институтот за социјална медицина при УКИМ, Медицински факултет – Скопје.

На 17.10.2022 година започнала специјализација по социјална медицина и јавно здравје на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, која сè уште е во тек.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВА

Наставно-образовна дејност

Д-р Моника Стојчевска, во рамките на наставно-образовната дејност на Медицинскиот факултет при УКИМ, учествува во изведувањето на практична настава и семинари на Катедрата за социјална медицина, по предметите: Вовед во медицина, Промоција на здравје и Социјална медицина и здравствена економија за студентите на студиските програми за општа медицина и програмата за тригодишните стручни студии за дипломирана медицинска сестра/техничар, дипломиран логопед, дипломиран радиолошки техничар и дипломиран физиотерапевт, заедно и преку менторство со професорите на Катедрата.

Научноистражувачка дејност

Д-р Моника Стојчевска има објавено вкупно 2 научни труда од областа на социјалната медицина и јавното здравје во списанија со меѓународен уреднички одбор, кои ги приложува кон овој конкурс.

1. Stojcevska M., Stamenova A., Vasilevska H., Spasovski M. Smoking cessation support centers: opportunity to address the leading public health challenge in Macedonia. Academic Medical Journal 2023; 3(1);115-123.

Стручно-применувачка дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Моника Стојчевска е активно вклучена во стручно-применувачката дејност на Институтот за социјална медицина, Медицински факултет – Скопје. Врши стручна здравствена дејност како доктор на медицина, а за потребите на Институтот за социјална медицина од 17.10.2022 година започнала специјализација по социјална медицина и јавно здравје.

Особена активност кандидатката покажува во дејностите од поширок интерес, преку активно вклучување во работата на Специјалистичкото здружение на лекарите по Социјална медицина со организација на здравствена дејност.

ОБРАЗЕЦ 1

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Моника Слободан Стојчевска

Институција: Институт за социјална медицина, Медицински факултет – Скопје

Научна област: СОЦИЈАЛНА МЕДИЦИНА И ЈАВНО ЗДРАВЈЕ

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ – АСИСТЕНТ за факултети кои имаат студиски програми на интегрирани прв и втор циклус студии

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Има завршено интегрирани прв и втор циклус академски студии со најмалку 300 ЕКТС-кредити, со остварен просечен успех од најмалку 8,00 (осум) Просечниот успех изнесува: 8,59.	да
2.	Има познавање на најмалку еден странски јазик 1. Странски јазик: англиски јазик 2. Назив на документот: Уверение за познавање на англиски јазик Level B2 3. Издавач на документот: Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје 4. Датум на издавање на документот: 7.2.2023.	да

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Моме Спасовски, с.р.

Проф. д-р Фимка Тозија, с.р.

Проф. д-р Елена Косевска, с.р.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува научноистражувачката и стручно-применувачката дејност на д-р Моника Стојчевска.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката, Комисијата заклучи дека д-р Моника Стојчевска поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето асистент по предметот Социјална медицина.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, д-р Моника Стојчевска да биде избрана во звањето **асистент** по предметот Социјална медицина.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Моме Спасовски, с.р.

Проф. д-р Фимка Тозија, с.р.

Проф. д-р Елена Косевска, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР ВО СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ – АСИСТЕНТ ПО ПРЕДМЕТОТ ТРАНСФУЗИОЛОГИЈА, НА КАТЕДРАТА ЗА ТРАНСФУЗИОЛОГИЈА ПРИ МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 14.2.2023, за избор на еден асистент по предметот Трансфузиологија, како и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-1370/16, донесена на 21.3.2023 година, формирана е Рецензентска комисија во состав:

1. проф. д-р Тајјана Макаровска Бојациева
2. доц. д-р Емилија Велкова
3. н. сор. д-р Виолета Дејанова Илијевска.

Како членови на Рецензентската комисија, по разгледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на 1 (едно) лице во соработничко звање – асистент на Катедрата за трансфузиологија, во предвидениот рок се пријави д-р Елена Ристовска, вработена на Институтот за трансфузиона медицина на РСМ – Скопје.

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Кандидатката д-р Елена Ристовска е родена на 11.7.1981 година, во Скопје, Р Македонија. Средното образование го завршила во Државното средно медицинско училиште „Панче Караѓозов“ во Скопје, во 2000 година, со одличен успех. Со високо образование се стекнала на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Дипломирала во 2007 година, со просечен успех 8,5, и се стекнала со стручен назив – доктор на медицина. Во ноември 2011 година била примена во редовен работен однос на Институтот за трансфузиона медицина во Скопје, каде што сè уште работи. Од септември 2013 година, започнала со специјализација по трансфузиологија. Од јули 2018 година е специјалист по трансфузиологија. Се запишала на трет циклус – докторски студии по медицина во академската 2017/2018 година на Медицинскиот факултет во Скопје.

Наставно-образовна дејност

Д-р Елена Ристовска за прв пат во 2017 година е избрана за асистент по предметите од научната област трансфузиологија. Од самиот почеток е вклучена во практичната настава од предметот Трансфузиологија за студентите по Општа медицина и за студентите на тригодишните стручни студии за наставната програма Стручни медицински сестри и техничари по предметот Дијагностички методи, како и за наставната програма за инженери по медицинско-лабораториска дијагностика, по предметот Трансфузиона медицина на Медицинскиот факултет во Скопје.

Научноистражувачка и стручно-применувачка дејност

Д-р Елена Ристовска покажува значителни организациски способности, учествува во едукацијата на студенти, како и во научноистражувачката и стручно-апликативната дејност.

Д-р Елена Ристовска во учебната 2017/2018 година се запишала на трет циклус – докторски студии, при што успешно ги положила сите испити и во тек е на изработка на докторски труд под наслов: „Значење на АВО крвнотипниот систем за појавата на венскиот тромбоемболизам“. Со цел стручно и научно усовршување, активно учествува на стручни и научни собири во земјата и во странство, како што се: стручни состаноци, работилници и конгреси од областа на трансфузионата медицина и хемостазиологијата во организација на домашни и интернационални стручни здруженија, како што се: Европска школа за трансфузиона медицина (ESTM), Европски директорат за контрола на медицински продукти (EDQM), Интернационално здружение за крвна трансфузија (ISBT), Интернационално здружение за хемостаза и тромбоза (ISTH) и др.

Автор и коавтор е на 40 стручни и научни трудови објавени во целост или како апстракти во зборници, стручни и научни списанија од домашни или интернационални собири, како што се: 4. Конгрес по трансфузиона медицина на Република Македонија, 5. Конгрес по трансфузиона медицина на Република Македонија, 19. Симпозиум на Подунавската лига за тромботични и хеморагични заболувања во 2017, 24. Конгрес на Интернационалното здружение за хемостаза и тромбоза (ISTH) во 2013 и 2022 г., 36. Конгрес на Интернационалното здружение за крвна трансфузија (ISBT) во 2020 г. и 7. Конгрес по трансфузиологија во Белград во 2022 г.

Д-р Елена Ристовска покажува интерес за научноистражувачка работа уште за време на студиите по медицина со студиски престој од областа на интервентната кардиологија, во 2006 година, во Клиничката болница за кардиологија во Риека, Р Хрватска. Во периодот од 2018 до 2020 година земала активно учество во реализација на проектот „Ретки крвни групи“, поддржан од Медицинскиот факултет во Скопје, а во моментот е учесник на проектот „Молекуларна крвотипна типизација“.

Во секојдневната пракса работи како лекар специјалист на Одделот за тестирање на крв на крводарители (имунохематолошки тестови и маркери на трансфузиски трансмисивни инфекции) и преттрансфузиски тестирања, Одделот за амбулантско дијагностицирање и лекување на пациенти со тромботични и хеморагични нарушувања и во Амбулантата за орална антикоагулантна терапија во ЈЗУ ИТМ – Скопје. Од 2015 година е координатор на системот за хемовигилност. Од 2019 година е координатор за квалитет на Одделот за тестирање на крв.

Д-р Е. Ристовска активно се служи со англискиот и францускиот јазик, и поседува уверение за познавање. Член е на: Лекарската комора на РС Македонија, Македонското лекарско друштво и Македонското здружение на трансфузиолози.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Елена Ристовска

Институција: Институт за трансфузна медицина на РСМ

Научна област: ТРАНСФУЗИОЛОГИЈА

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ – АСИСТЕНТ

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Има завршено додипломски и постдипломски студии по студиските програми пред воведувањето на европскиот кредит-трансфер систем и има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на додипломските и постдипломските академски студии одделно Просечниот успех на додипломски студии изнесува: 8,5.	ДА
2	Има познавање на најмалку еден странски јазик 1. Странски јазик: англиски јазик 2. Назив на документот: В2-ниво според CEFR 3. Издавач на документот: Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје 4. Датум на издавање на документот: 3.2.2023 година	ДА

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Татјана Макаровска Бојациева, с.р.

Доц. д-р Емилија Велкова, с.р.

Н. сор. д-р Виолета Дејанова Илијевска, с.р.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува досегашната стручна и научноистражувачка дејност на кандидатката д-р Елена Ристовска. Таа и формално ги исполнува условите за избор за асистент, пропишани во новиот ЗВО – член 163 (Службен весник на РСМ бр. 82/2018) и член 12 од Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 411/18), но и со својата досегашна стручна ангажираност и посветен и темелен однос кон научноистражувачката работа на Институтот за трансфузиона медицина и на Катедрата за трансфузиологија.

Врз основа на изнесеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје да ја избере д-р Елена Ристовска, специјалист по трансфузиологија, за асистент по предметот Трансфузиологија на Катедрата за трансфузиологија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Татјана Макаровска Бојациева, с.р.

Доц. д-р Емилија Велкова, с.р.

Н. сор. д-р Виолета Дејанова Илијевска, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА 2 АСИСТЕНТА ПО ПРЕДМЕТОТ ИНТЕРНА МЕДИЦИНА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Медицински факултет – Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 14.2.2022 година, за избор на 2 асистента по Интерна медицина, и врз основа на Одлуката број 02-1370/7, донесена на XLVII седница на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, одржана на 21.3.2023 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Деска Димитријевска, проф. д-р Александра Пивкова Вељановска и доц. д-р Ирена Рамбабова Бушљетиќ.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на 2 асистента по предметот Интерна медицина, во предвидениот рок се пријавија 8 кандидати: д-р Лазар Костовски, д-р Филип Николов, д-р Никола Манев, д-р Жаклина Штерјова Марковска, д-р Елиф Врајнко, д-р Грегор Крстевски, асистент докторанд д-р Сеад Зејнел и асистент докторанд д-р Александра Татабитовска.

Д-р Лазар Костовски

Биографски податоци и образование

Д-р Лазар Костовски е роден на 24.3.1995 година во Скопје. Основно и средно образование завршил во Скопје. Медицинскиот факултет го завршил при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на 26.6.2019 година, со просечен успех 9,02. По завршениот шестмесечен стаж во Клинички центар „Мајка Тереза“ – Скопје, во февруари 2020 го положил државниот испит и се стекнал со лиценца за општ доктор. Од април 2020 година, вклучен е во шестмесечна пракса преку Министерството за здравство, каде што работи во Здравствен дом – Скопје и е ангажиран во теренска работа во итна медицинска помош, работа во Corona Call centar и давање здравствена нега на лица сместени во државни карантини.

Од март 2021 година е вработен на ЈЗУ Универзитетска клиника за државна кардиохирургија. Дел е од тимот за срцева слабост на Клиниката, каде што учествува во селекција на болни за срцеви помагала и трансплантација и нивно следење. Од 2022, вклучен е во Интернационалната проспективна студија “С-MIC II study” Berlin Heals, имплантибилни дивајси за пациенти со срцева слабост. Од октомври 2021 започнува специјализација од областа интерна медицина – кардиологија.

Активно ги познава англискиот, српскиот и хрватскиот јазик, а пасивно ги познава германскиот и албанскиот јазик.

Од компјутерските вештини ги користи: Microsoft Word, Microsoft Excel и Microsoft Power Point.

Научноистражувачка дејност

Во склоп на научноистражувачката работа, кандидатот има објавено вкупно 11 научни публикации, од кои две во списанија со меѓународен уредувачки одбор, а останатите во книги на апстракти од конгреси и симпозиуми, и тоа:

1. Mancheva M., Kostovski L., Siljanovski N.: Progressive dyspnea in patient with dilatation of main pulmonary artery and its branches; A Journal of Anesthesiology, resuscitation, Analgesia and Critical Care, Vol. 4, No 4. December 2020.

2. Mancheva M., Kostovski L., Gjerakaroska Radovikj M., Siljanovski N., Jovev S., Srbinovska E.: Dynamic Left Ventricular Outflow Tract Obstruction—when to Intervene? International Journal of Medical Science and Health Research Vol. 5, No. 06; 2021; doi: 10.51505/ijmshr.2021.5611;

3. V.Srbinoska, L.Kostovski, E.Srbinovska Kostovska. Mitral valve prolapsed as a reason for significant mitral regurgitation. 6-th Macedonian Congress of Cardiology, 3-6 October, Ohrid, Macedonia, Abs. book K-15

4. M.Mancheva, L.Kostovski, N.Siljanovski, V.Miluseva Trendova: Dilatation of the pulmonary trunk and its branches – a case report. International Symposium of Cardiovascular Imaging and COVID 19 experience in collaboration with EACVI Heart Imagers of Tomorrow, on – line, 3-4-th of October, 2020, abs. book AP11

5. E.Antova, L.Kostovski: Pulmonary thromboembolism in adult congenital heart disease patient . 2-nd International Symposium on Thrombosis, on line, April, 9-10,2021, Abs. book pg.24-25.

6. L.Kostovski, M.Mancheva, M.Gerakaroska Radoncic, S.Jovev: LVAD for improved symptomatic heart failure – a case report: Symposium with international participation “Highlights in Cardiovascular Diseases”, 01-03.10.2021 on-line, Abs. book. A4

7. M.Mancheva, L.Kostovski, M.Gerakaroska Radoncic: Dynamic LVOT obstruction as a reason of Syncope”; Symposium with international participation “Highlights in Cardiovascular Diseases”, 01-03.10.2021 on-line, Abs. book. P1 – nagradena poster prezentacija

8. M.Gerakaroska Radoncic, V.Papastiev, L.Kostovski, S.Jovev: Rational use of anticoagulant therapy in COVID-19 patients; Symposium with international participation “Highlights in Cardiovascular Diseases”, 01-03.10.2021 on-line, Abs. book. S4.

9. F.Aliu, L.Kostovski, B.Murtezani, V.Zhaku> Aortic valve endocarditis, a challenge for diagnosis and treatment; Symposium with international participation “Highlights in Cardiovascular Diseases”, 01-03.10.2021 on-line, Abs. book. A3.

10. L.Kostovski1, M.Gerakaroska Radoncic1, M.Shokarovski1, V.Papastiev1, M.Bosevski1, S.Jovev1, E.Srbinovska Kostovska1: Infective bacterial endocarditis with big mobile vegetation – when to operate? University Clinic of State Cardiovascular Surgery1, University Clinic of Cardiology2: “Highlights in Cardiovascular Diseases”, 04-06.11.2022, Abs. book.

11. A. Kjaeva Anastasovska, L. Kostovski, I. Kjaev, I. Angelovska, J. Nivichka, E. Srbinovska Kostovska. Nt-probnp as a prognostic marker in different gold classes in patients with Chronic obstructive pulmonary disease (COPD), International Journal of Medical Science and Health Research, vol 7, No 01;2023

Член е во проектот „Предиктори за морбидитет и морталитет и ризик стратификација на пациенти со срцева слабост со редуцирана ежекциона фракција и напредната срцева слабост”, финансиран преку Медицински факултет – УКИМ, за периодот 2022 – 2025 година.

Уште како студент, активно учествувал на симпозиуми и конгреси организирани за студенти по медицина. Земал активно учество на: 6-th World Healthcare Student' Symposium во 2015 година, 39-th International Medical Scientific Congress for medical students and young doctors во 2016 година и 40-th International Medical Scientific Congress for medical students and young doctors во 2017 година.

Како доктор, активно учествувал на 6-тиот Македонски конгрес по кардиологија со меѓународно учество одржан во Охрид, 2019 година, на International Symposium of Cardiovascular Imaging and COVID 19 experience in collaboration with EACVI Heart Imagers of Tomorrow, Скопје online, 2020 година и на Symposium with international participation “Highlights in Cardiovascular Diseases” Скопје, on-line, одржан 2021, каде што постер-презентацијата беше наградена за најдобра постер-презентација. Во 2022 активно учествувал со усна презентација на Симпозиумот на Македонското здружение по кардиологија “Highlights in Cardiovascular Diseases”.

Присуствувал на сите стручни состаноци организирани од Македонското здружение по кардиологија, како и на 11-th Croatian Biennal Echocardiography Congress with International Participation во 2021 година, во 2022 учествувал на Конгрес за ехокардиографија “ECHOS 2022 Serbia” и на I интерсекциски симпозиум на Македонското и Српското здружение за кардијална, торакална, васкуларна и ендоваскуларна хирургија.

Учествувал на повеќе обуки и тренинзи од Светската здравствена организација на различни теми за спречување и контрола на инфекцијата со новиот коронавирус (Covid-19), појава на вируси на дишните патишта, вклучувајќи го и КОВИД-19 (методи за откривање, спречување, реакција и контрола), болничка нега на сериозни акутни респираторни инфекции и други.

Стручно-применувачка дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Лазар Костовски активно е вклучен во здравствената дејност на ЈЗУ Универзитетска клиника за државна кардиохирургија во Скопје, во областа на кардиологијата и интерната медицина, со посебен ангажман кон пациентите за срцева слабост, како дел од тимот за срцева слабост, во предоперативната подготовка на кардиолошки болни, во раниот постоперативен третман и во нивното постоперативно следење.

Член е на Интернационалната клиничка студија “С-МІС II study ”Berlin Heals, наменет за имплантибилни дивајси за пациенти со срцева слабост.

Во 2022 го завршил Европскиот курс за магнетна резонанца (CMR Level I Course).

Член е на: Македонското здружение по кардиологија, Европското здружение по кардиологија и Светската федерација за срце. Член е на Лекарската комора на РС Македонија.

Бил во Организационен комитет на I интерсекциски симпозиум на Македонското и Српското здружение за кардијална, торакална, васкуларна и ендоваскуларна хирургија. Од 2012 година е активен член во најголемата интернационална хуманитарна организација – Lions Clubs International.

ОБРАЗЕЦ 1

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Лазар Костовски

Институција: Медицински факултет – Скопје, УКИМ

Научна област: ИНТЕРНА МЕДИЦИНА

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ – АСИСТЕНТ

за факултети кои имаат студиски програми на интегрирани прв и втор циклус студии

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Има завршено интегрирани прв и втор циклус академски студии со најмалку 300 ЕКТС-кредити, со остварен просечен успех од најмалку 8,00 (осум) Просечниот успех на додипломски студии изнесува: 9,02.	ДА
2	Има познавање на најмалку еден странски јазик 1. Странски јазик: англиски јазик 2. Назив на документот: Уверение за познавање на англиски јазик на ниво Б2 според Европска јазична рамка на Советот на Европа (CEFR) 3. Издавач на документот: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ „Блаже Конески“, 4. Датум на издавање на документот: 19.11.2021 год.	ДА
2.1	Има познавање на најмалку еден странски јазик 1. Странски јазик: англиски јазик 2. Назив на документот: Уверение за познавање на англиски јазик на ниво Б2 според Европска јазична рамка на Советот на Европа (CEFR) 3. Издавач на документот: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ „Блаже Конески“, 4. Датум на издавање на документот: 18.11.2022 год.	ДА

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Деска Димитриевска, с.р.

Проф. д-р Александра Пивкова Вељановска, с.р.

Доц. д-р Ирена Рамбабова Бушљетиќ, с.р.

Д-р Филип Николов

Биографски податоци и образование

Кандидатот д-р Филип Николов е роден на 4.4.1993 година, во Штип. Средно образование завршил во Гимназија „Славчо Стојменски“ во Штип, во јуни 2011 година. Со високо образование се стекнал на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, каде што дипломирал на 16.6.2017 година, со просечен успех 8,26. Започнал со специјализација по гастроентерохепатологија на 1.3.2018 година, а вработен е на ЈЗУ УК за гастроентерохепатологија од 15.4.2021 година.

Кандидатот активно се служи со англискиот јазик на ниво кое одговара на Б2 според Европската јазична рамка на Советот на Европа.

Научноистражувачка дејност

Д-р Филип Николов има објавено три научни труда од областа на интерната медицина во меѓународно научно списание:

1. Nevenka Ridova, Sanja Trajkova, Marija Popova-Labachevska, Simona Stojanovska-Jakimovska, Filip Nikolov, Irina Panovska-Stavridis. Early-Onset Colorectal Cancer in a Young Woman with Type 1 Gaucher Disease. *EJCRIM* 2022;9: doi:10.12890/2022_003412.
2. F Lichoska-Josifovikj, K Grivceva-Stardelova , B Todorovska , V Andreevski , F Nikolov , D Adem. THE VALUE OF SERUM-ASCITES ALBUMIN GRADIENT AS A PREDICTOR OF SPONTANEOUS BACTERIAL PERITONITIS IN PATIENTS WITH LIVER CIRRHOSIS AND ASCITES. *GMN* 2022;9; (330):23-25.
3. Elena Curakova Ristovska, Magdalena Genadieva-Dimitrova, Beti Todorovska, Filip Nikolov, Mia Rusomanova, Petar Damcheski, Martin Razmoski, Maja Bojadzioska and Ivana Milicevic. DEMOGRAPHIC DATA, PATIENT CHARACTERISTICS, AND ETIOLOGY OF LIVER CIRRHOSIS. *MMP* 2022; 76(1): 14-18

Стручно-применувачка дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Филип Николов е член на: Лекарската комора на РСМ и Македонското здружение за гастроентерохепатологија.

ОБРАЗЕЦ 1

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Филип Ацо Николов
Институција: Медицински факултет
Научна област: ИНТЕРНА МЕДИЦИНА

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ – АСИСТЕНТ
за факултети кои имаат студиски програми на интегрирани прв и втор
циклус студии

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Има завршено интегрирани прв и втор циклус академски студии со најмалку 300 ЕКТС-кредити, со остварен просечен успех од најмалку 8,00 (осум) Просечниот успех на додипломски студии изнесува: 8,26.	ДА
2	Има познавање на најмалку еден странски јазик 1. Странски јазик: англиски јазик 2. Назив на документот: Уверение за познавање англиски јазик на ниво Б2 според CEFR 3. Издавач на документот: Филолошки факултет „Блаже Конески“ при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје 4. Датум на издавање на документот: 18.10.2022 год.	ДА

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Деска Димитриевска, с.р.
Проф. д-р Александра Пивкова Вељановска, с.р.
Доц. д-р Ирена Рамбабова Бушљетик, с.р.

Д-р Никола Манев

Биографски податоци и образование

Д-р Никола Манев е роден на 15.6.1995 во Скопје. Основно училиште завршил со одличен успех. Средно училиште завршил во Скопје, СУГС „Јосип Броз-Тито“ – Скопје, во специјализирана германска паралелка со одличен успех (5,00) и го положил завршниот испит (DSD II), испит за познавање на германски јазик на ниво Б2/Ц1. Во 2013 година ја положил државната матура со (99.71 /100) перцентилен ранк. На Медицинскиот факултет во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ се запишал во 2013 и дипломирал во 2019 година со среден успех (10,00), како најдобар студент на генерацијата.

Бил демонстратор на Катедрата за физиологија и антропологија при Медицинскиот факултет во Скопје, по предметите: Морфологија и физиологија на клетка, Физиологија 1 и Физиологија 2, за учебната 2018/2019 год., за студенти по општа медицина, стоматологија и на тригодишните високи стручни школи.

Во 2019 година посетувал едномесечна студентска размена во Универзитетската болница во Сарагоса (Шпанија) – абдоминална хирургија.

Во декември 2019 година се стекнал со лиценца за доктор по општа медицина. Во 2020 година ја завршил задолжителната шестмесечна пракса во Здравствен дом – Скопје, со што се стекнал со право за упис на специјализација.

Од декември 2020 година е во редовен работен однос на ЈЗУ Клиника за кардиологија во Скопје. Во октомври 2021 година ја започнал специјализацијата по кардиологија.

Д-р Никола Манев активно се служи со англискиот и германскиот јазик, на ниво Б2/Ц1 според Европската јазична рамка на Советот на Европа (CEFR).

Научноистражувачка дејност

Д-р Никола Манев е автор на 2 труда и коавтор на 14 труда објавени во списанија со меѓународен уредувачки одбор.

1. Bushljetikj Oliver, Zdravkovski I, Manev N, Zimbakov Z. Carotid artery stenting of internal carotid artery "Near occlusion stenosis"- case report. JMS 2021; 4(1):145-149

2. Panoska A, Jovanovski-Srceva M, Kuzmanovska B, Gavrilovska-Brzanov A, Simevska S, Georgiev A, Nikolov I, Stojanovski S, Manev N, Egzon A. Primary hyperparathyroidism and severe hypercalcemia- a case report. International Journal of Recent Research in Arts and Sciences October 2021, 13 : 43-51. ISSN:1857-8128

3. O. Bushljetikj, I. Zdravkovski, N. Manev, I Spiroski, Zh. Zimbakov, D. Kitanovski, A.Jovkovski. Role of optical coherence tomography in complex percutaneous coronary interventions (case report). Symposium with international participation "Highlights in cardiovascular diseases", 01-03.10.2021, Online pp 25-26

4. A. Georgiev, Lj.Georgievska –Ismail, S.ovanova, E. Srbinovska-Kostovska, M. Bavlukis, L.Popovska, H. Pejkov, O.Kalpak, M. Jovanovski-Srceva, N. Manev, M. Bosevski. Ventricular fibrillation in patient with LVAD - case report. Symposium with international participation "Highlights in cardiovascular diseases", 01-03.10.2021, Online p.39

5. И Здравковски, Е. Јашари, Е. Кандиќ, О. Бушљетиќ, А. Челиќиќ, Е. Шеху, Е. Брањко, Д. Петковска, Н. Манев, Ж. Петровски. Учество во GHATI (Global heart attack treatment initiative) Регистерот како евалуација на третманот за миокарден инфаркт. Symposium with international participation "Highlights in cardiovascular diseases", 01-03.10.2021, Online pp 42-43

6. E. Markoska, Nikola Manev, Kontandina Kuzevska- Maneva. Unilateral absence of left pulmonary artery (UAPA) with ventricular septal defect (VSD) presented on newborn. 42nd International Medical Scientific Congress for Students and Young doctors, 24-27 May 2019 Ohrid, Macedonia, p. 66

7. N. Manev, O.Bushljetikj, Zh. Petrovski, I.Spiroski, D. Kitanovski, Zh, Zimbakov. Subclavian artery stenosis and Subclavian steal syndrome. First Macedonian congress in internal medicine, 19-22 May 2022, Ohrid Macedonia, pp 78-79.

8. Georgiev Antonio, Bosev Marjan, Celikic Ana, Nikola Manev, Nikolovski Robert, Lazovska Marija, Jovanovski Srceva Marija, Janusevski Filip, Ivica Bojoski, Oliver Kalpak, Lidija Poposka, Hristo Pejkov. Relationship between pulmonary artery diameter and mortality in Covid 19 patients. Fifth congress of physiatrists of Republic of North Macedonia, 22-27 Ohrid, Macedonia. Pp 21

9. Antonio Georgiev, Elena Grueva, Zivko Petrovski, Marija Srceva Jovanovski, Ivica Bojovski, Darko Kitanovski, Jovanovski M, Nikola Manev, Robert Nikolovski, Marija Lazovska, Goran Mitevski, Marjan Bosev. The Impact of physical activity on cardiovascular disease. International Journal of Recent Research in Arts and Sciences Volume 15, ISSN: 1857-8128 October, 2022, pp 32-41

10. Goran Mitevski, Hajber Taravari, Igor Nikolov, Tosho Plashevski, Marija Srceva Jovanovski, Zivko Petrovski, Robert Nikolovski, Nikola Manev, Antonio Georgiev. Left main coronary artery stenting in patients with chronic kidney disease – a lifesaving procedure. International Journal of Recent Research in Arts and Sciences Volume 15, ISSN: 1857-8128 October, 2022, pp 10-20,

11. N. Manev, D. Kitanovski, I. Spiroski, H. Pejkov, A. Georgiev, O. Bushljetikj, Z. Zimbakov. Distal trans radial approach in high risk patient presented with STEMI. Symposium with international participation Highlights in cardiovascular diseases, 04-06 November 2022, Skopje, North Macedonia, pp 64,

12. A. Chelikikj, N. Manev, V. Andova, E. Grueva, E. Lazarova, A. Georgiev, M. Boshevski, E. Srbinovska Kostovska. Bacterial endocarditis of bicuspid aortic valve complicated with pancarditis. Symposium with international participation Highlights in cardiovascular diseases 04-06 November 2022, Skopje, North Macedonia, pp 44-45,

13. G. Mitevski, R. Nikolovski, I. Bojovski, Z. Petrovski, M. Jovanovski, N. Manev, E. Grueva, A. Georgiev. Atrial fibrillation caused by COVID 19 infection and associated complication. 6th Macedonian Congress of infectious Diseases with international participation, 11-13 November, 2022 Struga, N. Macedonia,

14. I. Kuzmanoski, A. Georgieva, I. Misic, N. Manev, E. Kandic, O. Bushljetikj. Use of procalcitonin as a negative predictive marker for antibiotics use in patients with Covid 19- case report. 6th Macedonian Congress of infectious Diseases with international participation, 11-13 November, 2022 Struga, N. Macedonia.

15. Manev Nikola, Kitanovski Darko, Spiroski Igor, Bushljetikj Oliver, Zimbakov Zhan, Georgiev Antonio, Pejkov Hristo, Distal transradial approach in high-risk patient with STEMI and cardiogenic shock- case report. Acad Med J 2022;2(2): 161-164,

16. Arsovska Anita, Pejkov Hristo, Poposka Lidija, Doneva Ana, Angelova Aleksandra, Rexhepi Aebana, Hristovska Galina, Hroneska Elizabeta, Chelikikj Ana, Bojkovska Kanevche Tamara, Manev Nikola, Vrbjanko Elif, Gashpar Gloria, Cvetkovski Dimitar. Generation X- challenges in anticoagulation I. Acad Med J 2022;2(2): 139-153

Стручно-применувачка дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Никола Манев бил член на Управен одбор во Европската медицинска студентска организација (ЕМСА) и организатор на голем број проекти во нејзини рамки (Летна школа по ургентна медицина, Еуромеланом, Ден на водата, Мече болница итн.). Исто така, бил организатор на Генералното собрание на ЕМСА Европа во 2019 година, кое за првпат се организираше во нашата држава, со работилници на тема: Ургентна медицина и културолошко претставување на македонската држава.

Во моментот учествува во целокупната работа на Клиниката за кардиологија, во дијагностика на пациентите, посетува обуки за воведување на најнови софистицирани методи во интервентната кардиологија (ФФР, оптичка кохерентна томографија, ротаблацијата). Исто така, кандидатот е вклучен во изготвување на клинички патеки за дијагностицирање и третман на пациентите со акутен миокарден инфаркт со СТ – сегмент елевација.

Учесник е во GHATI (Global heart attack treatment initiative), иницијатива во покровителство на American College of Cardiology.

Сега активно работи на два проекта, од кои едниот е одобрен и финансиран од Македонскиот центар за меѓународна соработка, а другиот е одобрен преку програмата на Еразмус.

ОБРАЗЕЦ 1

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Никола Ѓорѓи Манев

Институција: Универзитетска клиника за кардиологија – Скопје

Научна област: ИНТЕРНА МЕДИЦИНА

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ – АСИСТЕНТ
за факултети кои имаат студиски програми на интегрирани прв и втор циклус
студии

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Има завршено интегрирани прв и втор циклус академски студии со најмалку 300 ЕКТС-кредити, со остварен просечен успех од најмалку 8,00 (осум) Просечниот успех на додипломски студии изнесува: 10,00.	ДА
2	Има познавање на најмалку еден странски јазик 1. Странски јазик: германски јазик 2. Назив на документот: Deutsches Sprachdiplom der Kultusministerkonferenz- Zweite Stufe(DSD II) – Диплома за познавање на германски јазик при Министерство за култура, втор степен, ниво Б2/Ц1 3. Издавач на документот: Botschaft der Bundesrepublik Deutschland – Амбасада на Р Германија 4. Датум на издавање на документот: 12.3.2013.	ДА

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Деска Димитриевска, с.р.

Проф. д-р Александра Пивкова Вељановска, с.р.

Доц. д-р Ирена Рамбабова Бушљетик, с.р.

Д-р Жаклина Штерјова Марковска

Биографски податоци и образование

Д-р Жаклина Штерјова Марковска е родена на 3.8.1983 година, во Штип. Основно образование завршила во Штип со одличен успех. Средно образование завршила во ДСМУ „Јане Сандански“ во Штип, отсек за медицинска сестра – техничар со одличен успех 5,0. На Медицинскиот факултет во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ се запишала во студиската 2002/2003 година, а дипломирала на 3.3.2009 година, со просек 8,41. Во текот на студирањето била член на повеќе студентски здруженија, како и дел од меѓународна размена на студенти во Катовице, Полска. По изведувањето на лекарскиот стаж, го положила стручниот испит и се здобила со лиценца за работа на 22.10.2009. По добивањето на лиценца за работа, во период од четири години работела како матичен доктор во ПЗУ „Д-р Мите Николов“ во Штип. Во 2013 започнала со приватна специјализација по интерна медицина, а во 2016 година се вработила во Клиничка болница – Штип како специјализант по интерна медицина. По положувањето на специјалистичкиот испит во октомври 2020 година, се здобила со звањето специјалист по интерна медицина. Од декември 2020 година се вработила на Универзитетската клиника за нефрологија, на Одделот за бубрежна трансплантација. Од октомври 2021 е запишана на трет циклус – докторски студии по клиничка медицина на Медицинскиот факултет во Скопје. Од октомври 2022 година започнала супспецијализација од областа на нефрологијата при Медицинскиот факултет во Скопје.

Активно го владее англискиот јазик, за што поседува уверение за познавање на англискиот јазик со ниво Ц1 според Европската јазична рамка на Совет на Европа (CERF), издадено на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, на 21.10.2022 година. Има основно познавање и на германскиот јазик со завршен Б 1.2 ниво. Има посетувано и основен курс по информатика.

Научноистражувачка дејност

Д-р Жаклина Штерјова Марковска учествува како подистражувач во научноистражувачки проект со наслов: „Испитување на хуморален одговор на SARS CoV- 2 вакцини кај пациенти со бубрежно заместителна терапија“, одобрен од Етичката комисија при Медицинскиот факултет во Скопје, со Одлука бр. 03 -4731/8 од 9.11.2021 година.

Публицирани трудови in extenso:

1. Janevski Zoran, Ristovska V, Rambabova-Bushletic I, Dzekova-Vidimliski P, Gjorgievski N, Sterjova-Markovska Z, Pavleska-Kuzmanovska S. Possible relationship between Wegenergranulomatosis with polyangitis (vasculitis) and COVID-19 infection and their complex treatment case report. *Acta Morphol.* 2021; Vol.18(2): 73- 79.

2. Vesna Ristovska, Pavlina Dzekova Vidimliski, Vlatko Karanfilovski, Zaklina Sterjova Markovska, Aleksandra Canevska-Taneska, Igor Nikolov, Galina Severova, Lada Trajcevska, Panche Zdravkovski and Gordana Petrusavska. Focal Segmental Glomerulosclerosis and Collapsing Glomerulopathy after Covid 19 Infection. *BANTAO Journal* 2021; 19(2): 67-71

3. Rambabova-Bushljetik I, Dzekova-Vidimliski P, Karanfilovski V, Sterjova-Markovska Z, Cana F, Bushljetikj O, Balkanov S, Kapedanovska-Nestorovska A, Dimovski A. Rhabdomyolysis Associated with Recent SARS-COV-2 Infection in a Patient with Carnitine Palmitoyltransferase II Deficiency. *Pril (Makedon Akad Nauk Umet Odd Med Nauki).* 2022 Dec 4 ;43(3):61-66. doi: 10.2478/prilozi2022-0037. PMID: 36473042.

Публицирани апстракти во зборник на апстракти:

1. Zhaklina Sterjova Markovska, Irena Rambabova Bushljetik, Pavlina Dzekova Vidimliski, Vlatko Karanfilovski, Zoran Janevski, Vesna Ristovska. Extracapillar and endocapillar proliferative glomerulonephritis in adult male with epidermolysis bullosa- a case report, 17th BANTAO Congress, November 10-13, 2022, Antalya Turkey, 85,

2. Vlatko Karanfilovski, Vesna Ristovska, Igor G. Nikolov, Pavlina Dzekova Vidimtiski, Nikola Gjorgjievski, Zhaklina Sterjova Markovska, Gordana Petrushevska. Immunotactoid glomerulopathy: a rare diagnosis in patients with diabetes and nephrotic syndrome – case study, 17th BANTAO Congress, November 10-13, 2022, Antalya Turkey, 87
3. Zoran Janevski, Vladimir Pushevski, Nikola Gjorgjievski, Zhaklina Sterjova Markovska, Irena Rambabova Bushljetik, Vesna Ristovska. Hantavirus rare case with both renal and pulmonary affection- case report, , 17th BANTAO Congress, November 10-13, 2022, Antalya Turkey, 100,
4. Galina Severova-Andreevska, Julijana Usprcov, Zaklina Shterjova, Vlatko Karanfilovski, Angela Kabova, Nikola Gjorgjievski, Igor Nikolov, Irena Rambabova Bushljetik. The impact of vaccines on the outcome of SARS COV-2 infection in patients with a transplanted kidney, 17th BANTAO Congress, November 10-13, 2022, Antalya Turkey, 113
5. Angela Karanfolovski, Irena Rambabova Bushljetik, Lada Trajcheska, Galina Severova-Andreevska, Igor Nikolov, Mimoza Milenkova, Aleksandra Canevska Taneska, Adrijana Spasovska Vasilova, Zhaklina Sterjova Markovska, Julijana Usprcov, Svetlana Pavleska Kuzmanoska, Nikolina Tanovska, Vesna Ristovska, Goce Spasovski. Multiple sclerosis associated with nephrolithiasis and acute kidney injury, 17th BANTAO Congress, November 10-13, 2022, Antalya Turkey, 123,
6. Vesna Ristovska, Pavlina Dzekova Vidimtiski, Vlatko Karanfilovski, Zoran Janevski, Zhaklina Sterjova Markovska, Lada Trajchevska, Gordana Petrushevska. The diagnostic values of PSA, prostatic volume and NE/LI ratio in predicting prostatic cancer, 17th BANTAO Congress, November 10-13, 2022, Antalya Turkey, 148,

Стручно-применувачка дејност и дејност од поширок интерес:

Кандидатката присуствувала на голем број семинари и конгреси, меѓу кои и Македонскиот кардиолошки конгрес во 2014 година. Учествовала на интернационални едукациски курсеви во склоп на Европската асоцијација за проучување на дијабетес (EASD), одржани во: Букурешт (2016), Софија и Скопје (2017 година), Атина и Сараево (2018 година), Тирана и Лвив (2019 година). Од 2019 година е член на Европската асоцијација за проучување на дијабетесот (EASD), а, исто така, член е и на: Македонското лекарско друштво (МЛД), Лекарската комора на РС Македонија и ERA/EDTA.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И
СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Жаклина Штерјова Марковска

Институција: Медицински факултет

Научна област: ИНТЕРНА МЕДИЦИНА

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ – АСИСТЕНТ
за факултети кои имаат студиски програми на интегрирани прв и втор циклус студии

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Има завршено интегрирани прв и втор циклус академски студии со најмалку 300 ЕКТС-кредити, со остварен просечен успех од најмалку 8,00 (осум) Просечниот успех на додипломски студии изнесува: 8,41.	ДА
2	Има познавање на најмалку еден странски јазик 1. Странски јазик: англиски јазик 2. Назив на документот: Уверение за познавање на англискиот јазик со ниво Ц1 според Европската јазична рамка на Совет на Европа (CEFR) 3. Издавач на документот: Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје 4. Датум на издавање на документот: 21.10.2022 година.	ДА

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Деска Димитриевска, с.р.

Проф. д-р Александра Пивкова Вељановска, с.р.

Доц. д-р Ирина Рамбабова Бушљетик, с.р.

Д-рс Елиф Врајнко

Биографски податоци и образование

Кандидатката д-р Елиф Врајнко е родена на 21.3.1995 г. во Скопје. Средно образование завршила во ПСУ „Јахја Кемал“ во Гостивар, во 2013 година, како најдобар ученик на генерацијата. Со високо образование се стекнала на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, каде што дипломирала на 3.6.2019 година, со просечен успех 10,00. Кандидатката активно се служи со англискиот јазик на ниво кое одговара на Ц1 според Европската јазична рамка на Советот на Европа.

Научноистражувачка дејност

Објавени трудови:

1. Vraynko E, Zafirovska P, Lazarevska M, Milev I, Grueva E, Srbinovska E, Andova V. Case Report: Secondary Hypertension Associated with Aortic Coarctation in a 21-year-old Female Patient. *International Journal of Medical Science and Health Research*. Vol. 6, No. 01; 2022. doi: 10.51505/ijmshr.2022.6102
2. E. Vraynko, A. Eftimova, M. Trajkova, M. Mancheva, O. Bushljetikj, Zh. Petrovski. One-year post-Covid-19 follow up. Abstract book from First Macedonian congress in internal medicine “A Mutual Multidisciplinary Approach Towards the Guidelines Challenges”, Ohrid, Republic of North Macedonia, 19-22.05.2022
3. E. Vraynko, A. Chelikic, Z. Petrovski, F. Janushevski, E. Parishko, E. Lazarova, O. Bushljetikj. A rare case of renal artery thrombosis and kidney infarction associated with Covid-19 infection. Abstract book from First Macedonian congress in internal medicine “A Mutual Multidisciplinary Approach Towards the Guidelines Challenges”, Ohrid, Republic of North Macedonia, 19- 22.05.2022
4. M. Trajkova, A. Eftimova, E. Vraynko, F. Arnaudova Dezhulovikj, O. Bushljetikj. Case report: Cardiomyopathy in a pregnant young woman with hypertension. Abstract book from First Macedonian congress in internal medicine “A Mutual Multidisciplinary Approach Towards the Guidelines Challenges”, Ohrid, Republic of North Macedonia, 19-22.05.2022.
5. Andova V, Zafirovska P, Risteski D, Vraynko E, Poposka L, Plashevskа D, Georgievska Ismail Lj. A rare case of left ventricular hypertrophy and non-compaction cardiomyopathy in an adult: diagnostic approach. Abstract book from Symposium with international participation “Highlights in cardiovascular diseases”, Skopje, Republic of North Macedonia, 01-03.2021.
6. Здравковски И. Јашари Е. Кандиќ Е. Бушљетиќ О. Челикиќ А. Шеху Е. Каева С. Врајнко Е. Петковска Д. Манев Н. Петровски Ж. Учество во GHATI (Global Herat Attack Treatment Initiative) регистарот како евалуација на третманот за миокарден инфаркт. Книга на апстракти – Симпозиум со меѓународно учество „Новини во кардиологијата“, Скопје, 1 – 3.10.2021.
7. E. Vraynko, B. Zafirovska, B. Dimitrovska, I. Bede, S. Tomeski, N. Kostova, M. Otljanska. A case of myocardial infarction in a young patient with a combination of factor V Leiden and MTHFR gene mutation. Abstract book from Symposium with international participation “Highlights in cardiovascular diseases”, Skopje, Republic of North Macedonia, 04-06. 11.2022
8. M. Trajkova, A. Eftimova, E. Vrajnko, V. Andova. Case report: Patient with ventricular septal defect following acute myocardial infarction. Abstract book from Symposium with international participation “Highlights in cardiovascular diseases”, Skopje, Republic of North Macedonia, 04-06. 11.2022.
9. I. Bede, E. Chaparoska, M. Otljanska, V. Andova, H. Taravari, A. Fazliu, E. Vraynko, B. Dimitrovska, V. Tomeski. Mycotic aortic aneurysm and endocarditis. Abstract book from Symposium with international participation “Highlights in cardiovascular diseases”, Skopje, Republic of North Macedonia, 04-06. 11.2022
10. N. Kostova, M. Otljanska, B. Zafirovska Taleska, I. Kostov, V. Andova, E Chaparoska, H. Taravari, E. Vraynko, A. Fazliu. Paget Schroetter Syndrome- Case report. Abstract book from Symposium with international participation “Highlights in cardiovascular diseases”, Skopje, Republic of North Macedonia, 04-06. 11.2022

11. T. Konjanovski, K. Cirusheva, M. Trajkova, M. Otljanski, E. Vraynko, A. Eftomiva, A. Geogieva, E. Kandic, O. Bushljetikj. Acute pulmonary thromboembolism in a Covid-19 positive patient. Abstract book from 6 th Macedonian Congress of Infectious Diseases with international participation, 11-13.11.22, Struga, Republic of North Macedonia.
12. Arsovska A. Pejkov H. Poposka L. Doneva A. Angelova A. Rexhepi A. Hristovska G. Hroneska E. Chelikikj A. Bojkovska T. Manev N. Vrajnko E. Gashpar G. Cvetkovski D. Generation X-Challenges in anticoagulation. Acad Med J 2022; 2(2): 135-149. DOI: 10.53582/AMJ2222139a
13. E. Grueva Nastevska, V. Andova, P. Zafirovska, E. Kandic, A. Chelikich, E. Vrajnko, S. Jovcevska, O. Bushljetikj, Z. Zimbakov, I. Spiroski, S. Jovanova. Acute Myocarditis after Pfizer-BioNTech COVID-19 m-RNA Vaccination. SEE J Cardiol (во процес на публикација).
14. Vraynko E. Zafirovska B. Dimitrovska B. Bede I. Tomeski S. Kostova N. Otljanska M. A curious case of acute STEMI in a young patient: things are not always what they seem. SEE J Cardiol (во процес на публикација).

Д-р Елиф Врајнко е учесник во меѓународниот проект ISACS- COVID-19 и национален научен проект од Катедрата за интерна медицина на Медицинскиот факултет при УКИМ: „Потреба од сеопфатна проценка на кардиоваскуларниот ризик кај индивидуи со дијагностициран ревматоиден артритис со увид во ендотелната функција“.

Стручно-применувачка дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Елиф Врајнко активно е вклучена во стручно-применувачката работа при ЈЗУ УК за кардиологија. Од 1.10.2021 започнала специјализација по кардиологија.

Таа е член на: Лекарската комора на Република Северна Македонија, Македонското здружение по кардиологија и Европското кардиолошко здружение.

ОБРАЗЕЦ 1

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Елиф Врајнко
Институција: Медицински факултет – Скопје, УКИМ
Научна област: ИНТЕРНА МЕДИЦИНА

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ – АСИСТЕНТ
за факултети кои имаат студиски програми на интегрирани прв и втор циклус
студии

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Има завршено интегрирани прв и втор циклус академски студии со најмалку 300 ЕКТС-кредити, со остварен просечен успех од најмалку 8,00 (осум) Просечниот успех изнесува: _____ 10,00 _____	ДА
2	Има познавање на најмалку еден странски јазик 1. Странски јазик: англиски јазик 2. Назив на документот: Уверение за познавање на англиски јазик на ницо Ц1 според CEFR 3. Издавач на документот: Филолошки факултет „Блаже Конески“, УКИМ – Скопје 4. Датум на издавање на документот: 27.9.2022 година.	ДА

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Деска Димитријевска, с.р.
Проф. д-р Александра Пивкова Вељановска, с.р.
Доц. д-р Ирена Рамбабова Бушљетиќ, с.р.

Д-р Грегор Крстевски

Биографски податоци и образование

Кандидатот д-р Грегор Крстевски е роден на 12.8.1991 во Битола. Средно образование завршил во Гимназија „Ироква Риџ“ во Оквил, Онтарио, Канада, на 26.6.2009. Со високо образование се стекнал на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, каде што дипломирал на 17.2.2016 година, со просечен успех 8,59.

Кандидатот активно се служи со англискиот јазик на ниво кое одговара на Ц2 според Европската јазична рамка на Советот на Европа.

Научноистражувачка дејност

Д-р Грегор Крстевски има објавено вкупно 3 научни труда од областа на интерната медицина во меѓународни научни списанија, како и 3 труда во зборници од научни собири, и тоа:

1. Andreevski V, Krstevski G, Volkanovska A, Pejkovski S, Nikolova D. Crohn's Disease and Ulcerative Colitis - Differential Diagnosis and Treatment. First Macedonian Congress in Internal Medicine Abstract Book pp. 9-10; 19-22 May 2022; Ohrid, N. Macedonia.

2. Krstevski G, Isahi U, Andreevski V. Bleeding Meckel's Diverticulum in a 33-Year-Old Female Diagnosed with Video Capsule Endoscopy and a Technetium-99m Perchnetate Scan with a Favorable Response to H2 Blocker and PPI. Case Rep Gastrointest Med 2021; Article ID 1381395.

3. Andreevski V, Krstevski G Nutrition in advanced age population .Journal of Hygienic engineering and Design 2022; 36: 229-235.

4. Andreevski V, Krstevski G. Nutrition in advanced age population. Food Quality and Safety, Health and Nutrition Congress Nutricon 2021. NUTRICON 2021 Book of Abstracts p. 271; 9-11 June 2021; Ohrid, N. Macedonia.

5. Krstevski G, Ivanova VC, Andreevski V, Serafimovski V. Recurrent Severe Hepatitis of Autoimmune Origin. Pril (Makedon Akad Nauk Umet OddMed Nauki). 2021; 42-1:83-90. doi:10.2478/prilozi-2021-0007. PMID: 33894113.

6. Krstevski G, Senev A, Kirijas M, Petlichkovski A. Frequency of CYP2D6*3 allele in Macedonian Population - Pilot Study. 11th Zagreb International Medical Summit Abstract Book -Lijecnicki Vjesnik suplement 6 p. 33; November 09-12 2011; Zagreb, Croatia.

Д-р Грегор Крстевски учествувал како член во 1 меѓународен научен проект од Landos Biopharma Inc., предводен во РСМ од Comac Medical со наслов: „A randomized, Placebo-Controlled, Double-Blind, Multicenter Study to Evaluate Efficacy and Safety of Oral VT-11 in moderate to severe Crohn's Disease“.

Стручно-применувачка дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Грегор Крстевски е член на: Лекарската комора на РСМ и Македонското здружение за гастроентерохепатологија.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Грегор Оливер Крстевски
Институција: Медицински факултет – Скопје, УКИМ
Научна област: ИНТЕРНА МЕДИЦИНА

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ – АСИСТЕНТ
за факултети кои имаат студиски програми на интегрирани прв и втор
циклус студии

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Има завршено интегрирани прв и втор циклус академски студии со најмалку 300 ЕКТС-кредити, со остварен просечен успех од најмалку 8,00 (осум) Просечниот успех изнесува: 8,59.	ДА
2	Има познавање на најмалку еден странски јазик 1. Странски јазик: англиски јазик 2. Назив на документот: Уверение за познавање на јазик според CEFR, ниво Ц2 3. Издавач на документот: Филолошки факултет „Блаже Конески“ при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. 4. Датум на издавање на документот 16.9.2022.	ДА

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Деска Димитриевска, с.р.
Проф. д-р Александра Пивкова Вељановска, с.р.
Доц. д-р Ирена Рамбабова Бушљетик, с.р.

Асистент-докторанд д-р Сеад Зејнел

Биографски податоци

Д-р Сеад Зејнел е роден 1981 година во Скопје. Средното образование го завршил во природно-математичката гимназија „Раде Јовчевски-Корчагин“, како одличен ученик. На Медицинскиот факултет во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ се запишал во студиската 2000/2001 година, а дипломирал на 3.2.2009, со просечен успех 8,55. По изведувањето на лекарскиот стаж, го положил стручниот испит и во октомври 2009 година се здобил со лиценца за работа.

Од април 2011 година е вработен на неопределено време во ЈЗУ Универзитетска клиника за пулмологија и алергологија.

Специјализација по интерна медицина запишал во март 2011, која успешно ја завршил, со полагање на специјалистичкиот испит на 13 јули 2015 год.

Докторските (трет циклус) студии ги започнал во ноември 2016 год. при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, насока: клиничка медицина, под менторство на проф. д-р Снежана Мишевска-Перчинкова.

Д-р Сеад Зејнел на 18.4.2018 год. е избран во звањето асистент-докторанд од научната област на интерната медицина, каде што засновал работен однос со Медицинскиот факултет во Скопје на 1.10.2018 година, при што од тогаш до овој момент редовно ги извршува работните задачи и обврски доверени од Факултетот.

Супспецијализацијата по пулмологија и алергологија официјално ја започнал на 1 март 2019 година. Во моментот таа е ставена во мирување поради изборот на менаџерска функција – медицински директор на Институтот за белодробни заболувања и туберкулоза во Скопје, од 4 ноември 2020 година.

Извршувајќи ја функцијата медицински директор во институцијата со највисока одговорност за превенција и контрола на туберкулозата во земјата, д-р Зејнел пројави интерес за кост-ефективни стратегии за активното откривање на случаите со туберкулоза во казнено-поправните установи во земјата. Тој интерес го преточи со запишување на докторските студии (трет циклус) по јавно здравство при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, под менторство на проф. д-р Фимка Тозија.

Активно го владее англискиот и поседува меѓународен сертификат (Cambridge Certificate of Preliminary English - B1) издаден од Британскиот совет во Скопје на 5.1.2016 год. Сертификатот за познавање на англискиот јазик е обновен преку полагање на Aptis General, исто така издаден од Британскиот совет во Скопје, тестиран на 7.4.2021, со освоени “C level” за сите четири вештини: слушање, читање, говорење и пишување.

Наставно-образовна дејност

За време на изминатиот петгодишен период, исполнувајќи ги работните задачи и обврски зададени од Медицинскиот факултет во Скопје, д-р Сеад Зејнел активно учествуваше во неколку екстракурикуларни едукативни активности организирани од студентите по медицина, како на пример: онлајн панелот со предавањето „Состојба по covid-19“, на 26.3.2021, понатаму предавање со наслов: „Пневмонии: клинички осврт“ на 12.11.2021 во амфитеатарот на Деканатот на Медицинскиот факултет во Скопје, во организација на Здружението на студенти по медицина (ЗЛС). Во соработка со *Млади Хаб* и студентите по медицина, под покровителство на Канцеларијата на претседателот на Републиката, на 3.12.2021 го одржа предавањето насловено: „Влијание на аерозагадувањето врз здравјето на луѓето: што треба да знаеме и што треба да правиме“. Понатаму, во истиот период, д-р Зејнел учествуваше во поддршката на студентите по медицина за изработка на приказите на случаи, презентирани на студентските конференции за прикази на случај, од целиот спектрум на пулмологија.

На Конгресот по респираторна медицина на Република Македонија со меѓународно учество, организиран од Здружението на пулмолози на Република Македонија, во октомври 2016 год., д-р Сеад Зејнел учествувал како предавач, со ревијалниот труд насловен „Клинички студии за пулмоналната артериска хипертензија – што ни откриваат?“

Како еден од основачите на Асоцијацијата на млади доктори на Македонија (полноправна членка на Македонското лекарско друштво и интернационалната Мрежа на млади доктори при Светската медицинска асоцијација – World Medical Association’s Junior Doctor Network), беше поканет предавач на конференцијата, која како главна тема ги обработи можностите за стекнување научноистражувачки вештини за време на специјализацијата (Research Training in Postgraduate Medical Education), одржана во Истанбул, Турција, ноември 2015 год. Предавањето имаше за цел да ја прикаже актуелната состојба на регионот на Југоисточна Европа во врска со наведената тема.

Поканет бил како олеснувач на работилницата насловена „Лидерство во здравството – улогата на студентите по медицина и младите доктори“, во рамките на Светскиот студентски симпозиум за студенти (World Health Student Symposium), одржан во Скопје, во ноември 2017 год.

За време на студиската 2008/2009 година, како претставник на Студентскиот парламент при УКИМ, член бил на две комисии при Ректорскиот управен одбор на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, и тоа: Комисијата за наука и Комисијата за евалуација, активно учествувајќи во нивната работа.

Како потпретседател за надворешни работи при Македонската медицинска студентска асоцијација (полноправен член на Интернационалната федерација на медицински студентски асоцијации – ИФМСА), беше член на интернационалниот тим за организација на главниот тематски настан „Инвестиција во здравјето на децата“ при Генералното собрание на ИФМСА, одржано во Охрид, Македонија, од 1 до 11 август 2009.

За време на студиите беше член на организацискиот одбор одговорен за научниот дел на три по ред интернационални медицински студентски научни конгреси (30., 31. и 32.), кои традиционално се одржуваат во Охрид, Македонија.

За време на студиите, во два мандата (2004 – 2005 и 2007 – 2009) служеше на ММСА како потпретседател за надворешни работи, како и интернационалната функција помошник-директор за медицинска едукација, одговорен за регионот на Европа, при ИФМСА. Понатаму, во рамките на меѓународната соработка, беше избран и за интернационален координатор на транснационален проект при Интернационалната федерација на медицински студентски асоцијации (ИФМСА), насловен: “Medical Schools and their teaching hospitals abroad”.

Стручно-научна дејност

Главен истражувач е на тековна 52-неделна рандомизирана, двојно-слепа, двојно-маскирана, контролирана со плацебо и активна компонента (Roflumilast, Daliresp® 500µg) студија со паралелна група, за евалуација на ефикасноста и безбедноста на две дози од испитуваниот лек CHF6001 DPI како додаток на тројната терапија на одржување кај испитаници со хронична опструктивна белодробна болест (ХОББ) и хроничен бронхит.

Главен истражувач и национален координатор е на веќе завршена рандомизирана, плацебо-контролирана студија, за проценка на ефектот на ран третман на ковид-19 со назалниот спреј AM- 301 врз заразноста и симптомите на болеста (COVAMID).

Официјален претставник е на нашата земја во менаџерскиот комитет на Европскиот научноистражувачки конзорциум COST action CA21164 - Towards an improvement in diagnostics and treatment strategies for TB control (ADVANCE-TB),

во рамки на Асоцијацијата за европска соработка во науката и технологијата (COST – European Cooperation in Science and Technology), финансирана од Европската Унија.

Во изминатиот петгодишен период (2018, 2019 и 2022 година), д-р Зејнел успешно ги заврши сите три нивоа на MECOR (Methods in Epidemiologic, and Clinical and Operations Research) курсот за методологијата во аналитиката, епидемиолошките и клиничките истражувања, организиран од страна на еминентното Американско торакално здружение (American Thoracic Society) во соработка со Турското торакално здружение (Turkish Thoracic Society).

Во јануари 2019 година, кандидатот учествуваше во пулмолошкиот семинар организиран од страна на Отворениот медицински институт (ОМИ), со предавачи од Универзитетот Weill Cornell од Соединетите Американски Држави, во Салцбург, Австрија.

Во ноември 2018 година, кандидатот учествуваше во научниот семинар “The impact of air pollution on respiratory health – a focus on persistent problems and new emerging areas”, организиран од страна на Европското респираторно здружение, одржан во Берлин, Германија.

Во рамките на континуираната медицинска едукација и стручното усовршување, добитник е на стипендија од Европското респираторно друштво (European Respiratory Society – ERS), со што му беше овозможено по втор пат да учествува на тридневната школа за пулмонална хипертензија и пулмонални васкуларни болести, одржана во Лозана, Швајцарија, мај 2018 год.

Во 2018 и 2022 година учествуваше на 5. и 10. Конгрес на Euro Pneumo Update.

Понатаму, во рамките на стручното усовршување, кандидатот учествуваше на школата при Европското респираторно друштво (ERS) за интерстициелни белодробни заболувања одржана во Хајделберг, Германија, во април 2016, како и на школата за специфична имунотерапија одржана во Копенхаген, Данска, организирана од Европската академија за алергии и клиничка имунологија (European Academy of Allergy and Clinical Immunology – EAACI), во април 2016 год.

Од останатите позначајни учества на школи во странство, се издвојуваат школата при ERS на тема „Респираторна проценка и мониторинг на критично-болните пациенти“, одржана во Истанбул, Турција, февруари 2017; Семинарот за интерна медицина на Универзитетот Колумбија, одржан во Салцбург, Австрија, јуни 2015; Школата за алергии на тема: „Молекуларни и лабораториски аспекти на астмата – курс наменет за клиничари“, одржана во Истанбул, Турција, април 2015, организирана од Европската академија за алергии и клиничка имунологија (European Academy of Allergy and Clinical Immunology – EAACI). Во април 2017, кандидатот учествуваше на Четвртиот европски конгрес за бронхологија и интервентна пулмологија, одржан во Белград, Србија, а претходно, во април 2013, на Вториот истоимен конгрес, одржан во Измир, Турција, каде што, покрај учеството на Конгресот, имаше обука за ригидна бронхоскопија.

Во рамките на научноистражувачката работа на Универзитетската клиника за пулмологија и алергологија, како подистражувач учествуваше во две мултицентрични рандомизирани двојно-слепи клинички студии.

Учествувал на неколку работилници за пишување на научен труд, критички осврт на публикуваната научна работа, како и работилници за публикувачкиот интегритет и добрата клиничка пракса, од кои го издвојува учеството на научната работилница за уредници на биомедицински научни списанија на тема „Публикувачки интегритет и добра пракса во уредувањето во биомедицината“ (Scientific Workshop for journal editors in biomedicine: “Publishing integrity and Good Practices in Editing in Biomedicine”), одржана во Македонската академија на науките и уметностите (МАНУ), Скопје, 25 април 2014 год. Понатаму, учествувал и на обуката организирана од Асоцијацијата за добра клиничка пракса и развој на клиничкото истражување, на тема: „Етички и

регулаторни аспекти на добрата клиничка пракса”, одржана во Скопје, декември 2015 год.

Во текот на студиите стана добитник на прва награда за најдобра клиничка усна презентација на научниот труд “Echocardiographic evaluation of the effect of ABCIXIMAB in the patients with Acute Myocardial Infarction”, презентирана на 30. Интернационален медицински научен конгрес за студенти и млади доктори одржан на 17 – 20 мај 2007 во Охрид, Македонија. Трудот кој беше надграден и проширен беше објавен во European Journal of Medical Research (Volume 12/Supplement IV).

За време на студиите, својата научна работа ја презентирал на два интернационални конгреса, и тоа во 2016 година, во Истанбул, Турција, и во 2007 година, во Берлин, Германија.

Исто така, учествувал на четири студентски размени, од кои едната истражувачка, во Истанбул, Турција, 2004 год.; а останатите три професионални размени во: Копенхаген, Данска, 2006 год., Ротердам, Холандија, 2007 и Вурцбург, Германија, 2007 год.

Стручно-применувачка дејност и дејност од поширок интерес

Од 30 јануари 2023 до 3 февруари 2023 година, д-р Зејнел успешно го заврши курсот насловен „Редизајнирање на јавноздравствена инфраструктура и системи”, под покровителство на Сингапурската агенција за меѓународна соработка.

Од 28 февруари до 23 март 2022 година, д-р Зејнел беше примен и успешно го заврши Курсот за менаџирање на болници (Hospital Management B), организиран од страна на Јапонската агенција за соработка во рамките на јапонската влада.

Во рамките на Отворениот медицински институт, во организација на Универзитетот Мастрихт, од 12 до 18 јуни 2002 година, д-р Зејнел учествуваше и го заврши Семинарот за право во јавното здравство, додека од 9 до 15 октомври 2022 година го заврши Семинарот за економска евалуација во здравството.

На 26.12.2017 година, на одржаното Генерално собрание на Македонското лекарско друштво (МЛД) е избран како член на Управниот одбор.

Основач и актуелен претседател е на Здружението „Доктори за мир и социјална одговорност“ (полноправна членка на IPPNW), како и еден од основачите на Асоцијацијата на млади доктори на Македонија (полноправна членка на Македонското лекарско друштво и интернационалната Мрежа на млади доктори при Светската медицинска асоцијација – World Medical Association’s Junior Doctor Network).

Д-р Сеад Зејнел, како дел од делегацијата на интернационалната Мрежа на млади доктори при Светската медицинска асоцијација, зеде учество на Генералното собрание на Светската медицинска асоцијација (World Medical Association - WMA), одржано во Москва, 2015 год., како и на 70. јубилејно Генерално собрание на Светската здравствена организација (World Health Organization – WHO), одржано во Женева, 2017 год., а потоа и на следните генерални собранија на СЗО во 2018 и 2019 година, и на 146. Извршен одбор на СЗО во февруари 2020 година.

Студии

За овој избор, кандидатот ги приложи следните студии во кои тој е главен истражувач:

1. A randomized placebo-controlled study to evaluate the effect of early treatment of COVID-19 with AM-301 on infectiousness and disease symptoms (COVAMID).
2. A 52-week, randomized, double-blind, double-dummy, placebo- and active- controlled (Roflumilast, Daliresp® 500µg), parallel group, study to evaluate the efficacy and safety of two doses of CHF6001 DPI add-on to maintenance triple therapy in subjects with Chronic Obstructive Pulmonary Disease (COPD) and chronic bronchitis (во тек).

ОБРАЗЕЦ 1

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Сеад Сами Зејнел

Институција: ЈЗУУ Клиника за пулмологија и алергологија – Скопје; Медицински факултет – Скопје, УКИМ

Научна област: ИНТЕРНА МЕДИЦИНА

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ – АСИСТЕНТ

за факултети кои имаат студиски програми на интегрирани прв и втор циклус студии

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Има завршено интегрирани прв и втор циклус академски студии со најмалку 300 ЕКТС-кредити, со остварен просечен успех од најмалку 8,00 (осум) Просечниот успех на додипломски студии изнесува: 8,55.	ДА
2	Има познавање на најмалку еден странски јазик 1. Странски јазик: англиски јазик 2. Назив на документот: Artis General – C level 3. Издавач на документот: British Council 4. Датум на издавање на документот: 7.4.2021 година.	ДА

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Деска Димитриевска, с.р.

Проф. д-р Александра Пивкова Вељановска, с.р.

Доц. д-р Ирена Рамбабова Бушљетик, с.р.

Асистент-докторанд д-р Александра Татабитовска

Биографски податоци:

Д-р Александра Татабитовска е родена на 18.1.1980 година во Скопје. Основно и средно образование завршила во Скопје со одличен успех, како првенец на генерацијата во МУЦ „Д-р Панче Караџов“, отсек за медицински сестри (1994 – 1998). На Медицинскиот факултет во Скопје дипломирала на 14.1.2005 година меѓу најдобрите десет студенти во генерацијата со просечен успех 9,78. Започнала приватна специјализација по интерна медицина во мај 2006 год., а специјалистичкиот испит го положила на 23.12.2010, со што се стекнала со звањето специјалист по интерна медицина. На 11.4.2011 година се вработила на Универзитетската клиника за пулмологија и алергологија, каде што работи на Одделот за инвазивна бронхолоска дијагностика и интервентна пулмологија. Редовно е вклучена во секојдневната работа на Клиниката, со посебен интерес и афинитет кон инвазивните пулмолошки дијагностички и терапевтски процедури.

Со супспецијализација по пулмологија започнала во март 2014 година, а супспецијалистичкиот испит го положила на 26.5.2016, со што се стекнала со звањето супспецијалист по пулмологија и алергологија.

Избрана е за асистент на Катедрата за интерна медицина во учебната 2017/2018 година.

Во учебната 2017/2018 година се запишала на трет циклус – докторски студии на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на студиската програма Клиничка медицина. Активно го владее англискиот јазик и поседува меѓународен сертификат (Cambridge Certificate of Preliminary English – B2), издаден од Британскиот совет во Скопје, на 3.7.2017 година. Исто така, располага и со солидни комјутерски познавања MS Office (Word, Excel, Power point, internet explorer).

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност, ас. д-р Александра Татабитовска успешно изведува практична настава на студенти и едукација на специјализантите по интерна медицина и пулмологија.

Научноистражувачка дејност

Д-р Александра Татабитовска зема активно учество на голем број конгреси, семинари и пулмолошки школи од областа на инвазивната дијагностика и интервентната пулмологија. Има остварено студиски престој во University Medical Center Michigan - Ann Arbo, Pulmonary and Critical care department во периодот јули – август 2013 год., каде што се обучува за примена на ендобронхијален ултразвук како дијагностичка процедура за медијастинални промени и стејџинг на белодробен карцином. Во периодот септември – ноември 2017 година престојувала на едукативна тренинг-програма во University Clinic Eppendorf – UKE – Pulmonary department, во Хамбург, Р Германија, каде што се доусовршува во полето на интервентните пулмолошки процедури, интерстициските белодробни болести и пулмоналната хипертензија.

Стручно-применувачка дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Александра Татабитовска активно е вклучена во стручно-апликативната работа на Клиниката за пулмологија и алергологија во Скопје преку изработка на стручни презентации и учество на главни визити и семинари. Нејзината стручна дејност е особено афирмирана во областа на инвазивната дијагностика и интервентен третман на белодробните карциноми, како и примената на ултрасонографијата во дијагностика и третман на болестите на плеврата и белодробните тумори. Особен интерес има за рана дијагностика и современ третман на идиопатската белодробна фиброза и за третманот на невроендокрините тумори, при што е член на Advisory Board-от за GEP NET тумори на Р Македонија. Член е на: Лекарското друштво на Македонија, Македонското

респираторно здружение, Македонската лекарска комора, Македонското здружение за алергологија и клиничка имунологија, Европското респираторно здружение (ERS), International Assosiation for the Study of Lung Cancer (IASLC), Турско торакално здружение, Светската асоцијација за бронхологија и интервентна пулмологија (WABIP) и Европската асоцијација за бронхологија и интервентна пулмологија (EABIP).

Стручно- публикувани трудови, конференции и клинички студии:

1. Соња Генадиева Ставриќ и сор., Интерна медицина, Издание на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Медицински факултет – Скопје, Катедра за интерна медицина, ISBN 978-608-4840-44-2(Т.1), 978-608-4840-51-0, Винсент Графика, 2020; 1164-1169 Позитивно рецензиран универзитетски учебник.

2. ТУМОРИ НА БЕЛИТЕ ДРОБОВИ, Интерна медицина, Издание на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Медицински факултет – Скопје, Катедра за интерна медицина; ISBN 978-608-4840-44-2(Т.1), 978-608-4840-51-0, Винсент Графика, 2020; 1182-1197.

3. БЕЛОДРОБНИ ВАСКУЛИТИ И ГРАНУЛОМАТОЗИ, Интерна медицина, Издание на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Медицински факултет – Скопје, Катедра за интерна медицина, ISBN 978-608-4840-44-2(Т.1), 978-608-4840-51-0, Винсент Графика, 2020; 1164-1169.

4. ДРУГИ ТУМОРИ НА БЕЛИ ДРОБОВИ, Интерна медицина ISBN 978-608-4840-44-2(Т.1), 978-608-4840-51-0, Винсент Графика, 2020; 1198-1201.

5. Марија Здравеска, Дејан Тодевски, Арбен Реџеми, Александра Татабитовска, Ирфан Исмаили, Томе Стефановски, Гордана Петрушевска, Славица Костадинова-Куновска, Магдалена Богдановска-Тодоровска, Препораки за дијагностичка постапка кај белодробен карцином. Консензус на Македонското респираторно здружение и на Здружението на патолози на Македонија – надградено издание, ISBN 978-608-4840-22-0, Европа 92 Кочани, април 2019.

6. Идиопатска белодробна фиброза – новини во дијагностички и тераписки пристап, усна презентација, Петти конгрес на Македонското здружение на алергологија и клиничка имунологија, 23 – 25 септ. 2022, Струга, Зборник на апстракти.

7. EBUS аспирациона дренажа медијастиналне цисте – CASE Report-Татабитовска Александра, Здравеска Марија, Реџеми Арбен, Тодевски Дејан, Исмаили Ирфан **НАГРАДА ЗА НАЈДОБАР ПОСТЕР** Први конгрес бронхолога Србије 25-27.11.2022 Нови Сад, Р.Србија.

8. Dimitrievska D, Stefanovski T, Zdraveska M, Todevski D, Tatabitovska A: Interstitial lung diseases today, Tesanj, 16.11. 2019.

9. Z.Goseva, B. Jovkovska Kaeva, A.Gjorcev, E. Jovanovska Janeva, Z.Arsovski, S. Pejkovska, A.Tatabitovska; Analysis of lymphocyte immunological reactivity in patients with Pleural Effusions of Different Aetiology; Open Access Macedonian Journal of Medical Science 2016 Mar 15; 4(1) 50-53.

10. Zdraveska M.,Todevski D, Rexhepi A, Tatabitovska A, Ismaili I, Kostadinova-Kunovska S, Bogdanovska-Todorovska M, Stefanovski T, Petrushevska G, Recommendations for the diagnostic algorithm in lung cancer. Consensus statement of the Macedonian respiratory society and the Macedonian association of pathology, Mak.Med.Review 2019;73(2).

11. Arben Rexhepi, Marija Zdraveska, Dejan Todevski, Aleksandra Tatabitovska, Irfan Ismaili, Deska Dimitrievska, Tome Stefanovski, Sasho Banev and Michael Simoff: ADENOID CYSTIC CARCINOMA TREATED WITH ELECTROCAUTERY–5-YEAR SURVIVAL, Mak Med Pregled 2020; 74(3): 222-225.

12. CLINICAL PATHOLOGICAL CHARACTERISTICS AND FREQUENCY OF ALK MUTATIONS IN NON-SMALL CELL LUNG CANCER (NSCLC) Irfan Ismaili, Marija Zdraveska, Dejan Todevski, Aleksandra Tatabitovska, Sava Pejkovska, Dimitar Karkinski, Irina Angelovska, Bojan Stoshevski, Zekirja Shaini, Rabije Mustafi, Simonida Crvenkova, Magdalena Bogdanovska-Todorovska and Gordana Petrusevska... Journal of the Macedonian Medical Association 3/21 Mak. мед. преглед .

13. Stefanovski T, Todevski D, Tatabitovska A Paraneoplasticki sindromi u karcinomu pluca, Plucne bolesti, Univerzitet u Tuzli, Medicinski fakultet Tuzla (2012); 175-179.

14. Aleksandra Krum Tatabitovska, Marija Zdraveska, Arben Redzepi, Dejan Todevski, Irfan Ismaili, Tome Stefanovski: Drainage of mediastinal cyst with EBUS- case report, 4th European Congress for Bronchology & Interventional Pulmonology (ECBIP), April 27-30, 2017 Belgrade, Serbia , EP-37 ; Abstract book ; page 150.

15. Arben Redzepi, Marija Zdraveska, Dejan Todevski, Aleksandra Tatabitovska, Irfan Ismaili, Tome Stefanovski, Sasho Banev, Michael Simoff, Extraction of bronchial adenoid cystic carcinoma with electrocautery -Case report, 4th European Congress for Bronchology & Interventional Pulmonology (ECBIP), April 27-30, 2017 Belgrade, Serbia, EP-34 ; Abstract book; page 141.

16. Marija Momcilo Zdraveska, Dejan Todevski, Arben Redzepi, Aleksandra Tatabitovska, Irfan Ismaili, Tome Stefanovski, Deska Dimitrievska, Transthoracic fine needle aspiration and core biopsy guided by ultrasound – advantages and drawbacks, 4th European Congress for Bronchology & Interventional Pulmonology (ECBIP), April 27-30, 2017 Belgrade, Serbia , OP-03 , Abstract book; page 5.

17. Dejan Todevski, Marija Zdraveska, Arben Redzepi, Aleksandra Tatabitovska, Irfan Ismaili, Sead Zeynel, Tome Stefanovski Epidemiologic aspects of lung cancer in Macedonia; 4th European Congress for Bronchology & Interventional Pulmonology (ECBIP), April 27-30, 2017 Belgrade, Serbia , EP-42; Abstract book; page 161.

18. Електрокаутер ресекција на ендобронхијални тумори – приказ на случај, наши искуства, 5. Конгрес на Македонското респираторно здружение со меѓународно учество, 26 – 29 септември 2012, Охрид, Македонија, ММП.

19. Екстракција на ендобронхиален аденоиден цистичен карцином со електрокаутер- приказ на случај, 4. Европски конгрес за бронхологија и интревентна пулмологија, 27 – 30 април 2017, Србија.

20. Татабитовска А, Најчести инфективни причинители за егзацербација на пациенти со со дијагноза на ХОББ/Астма хоспитално лекувани на КЛ за Пулмологија, 3-ти симпозиум новини во алергологија и клиничка имунологија, 20-22 септември, 2019, Скопје.

21. Tatabitovska A, Severe Asthma treatment challenge case report- Think Tank in Pulmonology Conference Vienna 2019.

22. Татабитовска А. и сор., Проценка на атхеренца кон терапија и здравствен квалитет на живот кај пациенти со тежок степен на ХОББ поставени на тројна инхалаторна терапија со еден инхалер, 4. Симпозиум „новини во алергологијата и клиничката имунологија“, септември 2020, Скопје.

Субистражувач на клинички студии

1. Co-PI of screening study for detection of alpha 1 antitripsin deficiency GRIFOLS , IG0903 (2011-2012).

2. Рандомизирана, двојно-слепа студија во која се споредуваат Fluticasone propionate / formoterol fumarate 250/10 µg и flutiform 125/5 наспроти Formoterol fumarate dehydrate (Atimos®) 12 µg кај испитаници со хронична опструктивна белодробна болест (ХОББ) (2014-2016).

3. CT-P59 за ефикасноста на моноклонална терапија против SARS CoV 2 - A Phase 2/3 Randomized Parallel group, Placebo – controlled, Double blind study to evaluate the efficacy and safety of CT-P59 in combination with standard of care in outpatients with Severe Acute Respiratory Syndrome Coronavirus (Sars Cov-2) infection“ (2020).

4. Субистражувач во студијата за едукација на 100 македонски доктори за третман на завосност од тутун, проект на Медицински факултет во Скопје и Henri Ford Health system Detroit, Michigan, USA.

ОБРАЗЕЦ 1

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Александра Крум Татабитовска

Институција: ЈЗУУ Клиника за пулмологија и алергологија – Скопје;
Медицински факултет – Скопје, УКИМ

Научна област: ИНТЕРНА МЕДИЦИНА

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ – АСИСТЕНТ
за факултети кои имаат студиски програми на интегрирани прв и втор
циклус студии

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Има завршено интегрирани прв и втор циклус академски студии со најмалку 300 ЕКТС-кредити, со остварен просечен успех од најмалку 8,00 (осум) Просечниот успех на додипломски студии изнесува: 9,78.	ДА
2	Има познавање на најмалку еден странски јазик 1. Странски јазик: англиски јазик 2. Назив на документот: Cambridge English Level 1 Certificate in ESOL International (Preliminary) Level B2 3. Издавач на документот: British Council 4. Датум на издавање на документот: јуни 2017 година	ДА

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Деска Димитриевска, с.р.

Проф. д-р Александра Пивкова Вељановска, с.р.

Доц. д-р Ирена Рамбабова Бушљетик, с.р.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатите, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на кандидатите: д-р Лазар Костовски, д-р Филип Николов, д-р Никола Манев, д-р Жаклина Штерјова Марковска, д-р Елиф Врајнко, д-р Грегор Крстевски, асистент докторанд д-р Сеад Зејнел и асистент докторанд д-р Александра Татабитовска.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатите, Комисијата заклучи дека кандидатите: д-р Лазар Костовски, д-р Филип Николов, д-р Никола Манев, д-р Жаклина Штерјова Марковска, д-р Елиф Врајнко, д-р Грегор Крстевски, асистент докторанд д-р Сеад Зејнел и асистент докторанд Александра Татабитовска поседуваат научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнуваат сите услови да бидат избрани во звањето асистент по предметот Интерна медицина.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, да ги избере кандидатите: асистент докторанд д-р Сеад Зејнел и асистент докторанд д-р Александра Татабитовска во звањето асистент по предметот Интерна медицина.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Деска Димитриевска, с.р.

Проф. д-р Александра Пивкова Вељановска, с.р.

Доц. д-р Ирена Рамбабова Бушљетиќ, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ АНАТОМИЈА НА ЦЕНТРАЛНИОТ НЕРВЕН СИСТЕМ, ЗА СТУДЕНТИТЕ ОД ОПШТА МЕДИЦИНА, ОД АВТОРИТЕ: ЈУЛИЈА ЖИВАДИНОВИЌ, НИКИ МАТВЕЕВА И БИЉАНА ЗАФИРОВА

Врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, бр. 02-1370/49, за членови на Рецензентската комисија за рецензирање на учебникот **АНАТОМИЈА НА ЦЕНТРАЛНИОТ НЕРВЕН СИСТЕМ**, за студентите од општа медицина, од авторите: Јулија Живадиновиќ, Ники Матвеева и Биљана Зафирова, наменет за студентите од општа медицина, за предметот Анатомија 3, избрани се: проф. д-р Људмила Ефремовска и проф. д-р Анита Арсовска.

По добивањето на ракописот и неговото детално разгледување и анализа, до Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, рецензентите го поднесуваат следниов

ИЗВЕШТАЈ

I. Општ дел

Основни податоци за ракописот

Назив на ракописот:	АНАТОМИЈА НА ЦЕНТРАЛНИОТ НЕРВЕН СИСТЕМ , за студентите од општа медицина
Назив на предметната програма:	Анатомија 3
Назив на студиската програма:	Општа медицина
Фонд на часови и ЕКТС-кредити	часови 45+45; 6 кредити
Предметот Анатомија 3 за студиите за Општа медицина при Медицинскиот факултет е задолжителен предмет со фонд на часови 45+45, број на ЕКТС-кредити – 9 и се слуша во трет семестар.	
Реден број на изданието:	прво издание
Општи податоци за ракописот:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 125 страници (формат А4), напишани на компјутер, со големина на фонтот 11. Текстот е поделен во 6 поглавја (вклучувајќи ја литературата) и 9 табели.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Проф. д-р Људмила Ефремовска, с.р.
Проф. д-р Анита Арсовска, с.р.

II. Посебен дел од рецензентот: проф. д-р Људмила Ефремовска

<p>Краток опис на содржината:</p>	<p>Учебникот АНАТОМИЈА НА ЦЕНТРАЛНИОТ НЕРВЕН СИСТЕМ, за студентите од општа медицина, содржи 6 поглавја во кои е обработена анатомијата на централниот нервен систем, во обем соодветен за студентите.</p> <p>Првото поглавје претставува вовед во анатомијата на централниот нервен систем. Дадени се основни податоци и објаснувања за поделбата и организацијата на централниот нервен систем, кои понатаму овозможуваат полесно следење и разбирање на оваа комплексна проблематика.</p> <p>Во второто поглавје, направен е кус осврт на ембрионалниот развој на централниот нервен систем, чие разбирање е неопходно за да се сфати организацијата на мозочните структури. Во третото поглавје се изнесени анатомските карактеристики и внатрешната градба на деловите на централниот нервен систем. Поголавјето се состои од помали делови во кои поединечно се обработени: medulla spinalis, medulla oblongata, pons, mesencephalon, diencephalon и telencephalon.</p> <p>Во четвртото поглавје, објаснети се мозочните обвивки и васкуларизацијата на централниот нервен систем.</p> <p>Петтото поглавје ги обработува функционалните системи на централниот нервен систем. Разработени се моторниот, сензитивниот и лимбичниот систем, како и функционалните нервни кругови.</p> <p>На крајот од ракописот се наведени користената литература, која е од понов датум и соодветно цитирана, како и содржината.</p>
<p>Оцена за усогласеноста со предметната програма:</p>	<p>Учебникот во целост е усогласен со предметната програма.</p>
<p>Предлози за потребни корекции:</p>	<p>Нема потреба од корекции.</p>
<p>Оцена на ракописот:</p>	<p>одличен</p>
<p>Категоризација:</p>	<p>учебник</p>

Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 125 страници (формат А4), напишани на компјутер, со големина на фонтот 11. Текстот е поделен во 6 поглавја (вклучувајќи ја литературата) и 9 табели.
---	---

Врз основа на изнесеното, чест ми е и задоволство овој ракопис да го поддржам и да го предложам да се отпечати како учебник за дел од предметот Анатомија 3, наменет за студентите од општа медицина при Медицинскиот факултет во Скопје.

Во Скопје, 31.3.2023 година

РЕЦЕНЗЕНТ
Проф. д-р Људмила Ефремовска, с.р.

III. Посебен дел од рецензентот: проф. д-р Анита Арсовска

<p>Краток опис на содржината:</p>	<p>Учебникот АНАТОМИЈА НА ЦЕНТРАЛНИОТ НЕРВЕН СИСТЕМ, за студентите од општа медицина, е систематизиран во 6 поглавја: Вовед во анатомијата на централниот нервен систем, Развој на централниот нервен систем, Морфолошки карактеристики и внатрешна градба на централниот нервен систем, Обвивки и васкуларизација на централниот нервен систем, Функционални системи на централниот нервен систем и Литература. Обработени се сите области од анатомијата на централниот нервен систем, во обем соодветен за студентите кои се подготвуваат да станат општи лекари.</p> <p>Во првото поглавје се изнесени основните податоци потребни за полесно разбирање на поделбите, морфологијата и номенклатурата кои се користат во изучување на анатомијата на централниот нервен систем.</p> <p>Второто поглавје накусо го разработува ембрионалниот развој на мозочните структури.</p> <p>Третото поглавје нуди убаво конципиран преглед на анатомските карактеристики и внатрешната градба на централниот нервен систем, на многу разбирлив начин соодветен за студентите. Во потпоглавја се обработени деловите на централниот нервен систем: medulla spinalis, truncus cerebri (medulla oblongata, pons, mesencephalon), diencephalon и telencephalon. За секој мозок, покрај морфолошките особини, наведени се и основните функционални карактеристики.</p> <p>Во четвртото поглавје се објаснети мозочните обвивки и васкуларизацијата на мозочното ткиво.</p> <p>Петтото поглавје ги обработува моторниот, сензитивниот и лимбичниот функционален систем, како и функционалните нервни кругови.</p> <p>На крајот од ракописот е наведена користената литература, која е од понов датум и соодветно цитирана.</p>
<p>Оцена за усогласеноста со предметната програма:</p>	<p>Учебникот во целост е усогласен со предметната програма.</p>

Предлози за потребни корекции:	Нема потреба од корекции.
Оцена на ракописот:	одличен
Категоризација:	учебник
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 125 страници (формат А4), напишани на компјутер, со големина на фонтот 11. Текстот е поделен во 6 поглавја (вклучувајќи ја литературата) и 9 табели.

Врз основа на изнесеното, чест ми е и задоволство овој ракопис да го поддржам и да го предложам да се отпечати како учебник по предметот Анатомија 3, примарно наменет за студентите на Медицинскиот факултет, општа медицина.

Во Скопје, 31.3.2023 година

РЕЦЕНЗЕНТ
Проф. д-р Анита Арсовска, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ИМОТНИТЕ ОДНОСИ ПОМЕГУ БРАЧНИТЕ ПАРТНЕРИ ВО МАКЕДОНСКОТО И СПОРЕДБЕНОТО ПРАВО“ ОД М-Р ИЛИНА СТЕФАНОВСКА ЗДРАВЕВСКА, ПРИЈАВЕНА НА ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на седницата одржана на 3.4.2023 година, по предлог на Институтот за граѓанско право, формира Комисија за оцена и одбрана на докторскиот труд на кандидатката **Илина Стефановска Здравевска**, под наслов: **Имотните односи помеѓу брачните партнери во македонското и споредбеното право**, во состав: проф. д-р Осман Кадриу, проф. д-р Дејан Мицковиќ, проф. д-р Јадранка Дабовиќ-Анастасова, проф. д-р Ангел Ристов и проф. д-р Елена Игновска.

Комисијата во наведениот состав, го прегледа и го оцени подготвениот докторски труд и на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Приказ на докторскиот труд

Докторскиот труд на кандидатката **Илина Стефановска Здравевска**, под наслов: **Имотните односи помеѓу брачните партнери во македонското и споредбеното право**, содржи вкупно **322** страници, компјутерски изработен текст во фонт Times New Roman со 1,5 проред и големина на букви 12, со вкупно **734** фусоти со вкупно **144** библиографски единици, и тоа: книги, учебници, монографии, статии, магистерски и докторски тези, нормативни акти и судски одлуки. Трудот е структуриран од вовед, шест глави и заклучок. Деловите се систематизирани во точки и потточки со цел да се обезбеди соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во **воведот** на докторската дисертација е изложена општествената и научната оправданост за проучување на регулирањето на имотните односи помеѓу брачните партнери, предметот на истражувањето, основната хипотеза, методите и целта на истражувањето.

Кандидатката во воведниот дел од докторската дисертација го потенцира суштественото значење на имотните односи помеѓу брачните партнери врз семејното право и, воопшто, врз граѓанското право. Појаснува дека регулирањето на имотните односи помеѓу брачните партнери отсекогаш предизвикувало големо внимание во науката поради суштественото значење на бракот за едно општество, но воедно и поради огромното значење на имотот во животот на секој. Потсетува дека правото на склучување брак претставува едно од најзначајните основни човекови права кои се загарантирани со Универзалната декларација за правата на човекот, како и со Европската конвенција за заштита на човековите права. Во продолжение на ова појаснува дека склучувајќи брак, брачните партнери остваруваат повеќе функции значајни за општеството, меѓу кои е и економската функција. Економската функција се изразува придонесувајќи заеднички или самостојно, со што за времетраењето на брачната заедница, брачните партнери создаваат имот. Во контекст на ова, кандидатката потсетува дека општествените промени предизвикаа драстични промени во регулирањето на имотните односи помеѓу брачните партнери, меѓутоа македонското законодавство сè уште не претрпело промени во уредувањето на имотните односи на брачните партнери. Заради тоа, кандидатката ја потенцира основната хипотеза на овој

труд, а тоа е дека имотните односи помеѓу брачните партнери не се соодветно регулирани во македонското законодавство, заради што е потребно да се направат повеќе реформи во оваа сфера.

Докторскиот труд е поделен во шест глави, и тоа: I. Историски развој на регулирањето на имотните односи помеѓу брачните партнери; II. Начела во регулирањето на имотните односи помеѓу брачните партнери; III. Регулирање на имотните односи помеѓу брачните партнери во споредбеното законодавство; IV. Брачниот договор во споредбеното право; V. Регулирање на имотните односи помеѓу брачните партнери во македонското законодавство *De lege lata*; VI. Регулирање на имотните односи помеѓу брачните партнери во македонското законодавство *De lege ferenda*.

Во **првата глава**, кандидатката хронолошки го презентира развојот во регулирањето на имотните односи помеѓу брачните партнери во три периоди, и тоа: период на римското право, период на среден век и период на донесувањето на првите законици. Потсетува дека римското право е периодот на зачетокот на најзначајните институти од правото воопшто. Ја истакнува разликата во регулирањето на имотните односи помеѓу брачните партнери во зависност од тоа дали бракот е *matrimonium cum manu* или *matrimonium sine manu*, а во продолжение детално ги анализира основните институти преку кои се регулирале имотните односи на брачните партнери во сите три периоди на римското право: периодот на старо римско право (предкласично римско право), периодот на класично римско право и периодот на посткласично римско право. Започнува со институтот веридба (*sponsalia*), а со тоа се докажува дека римското право познавало регулирање на имотните односи уште пред склучувањето на бракот. Анализата ја продолжува со најзначајниот институт со кој се регулирале имотните односи на брачните партнери, а тоа е миразот (*dos*). При тоа, особено се задржува на поимот и содржината на миразот, видовите на мираз, предавањето на миразот, правниот режим врз миразот, правото на враќање (реституција) на миразот и правото на задржување (ретенција) на миразот. Анализата ја продолжува со третиот институт со кој се регулирале имотните односи на брачните партнери, а тоа е предбрачниот подарок (*donatio ante nuptias*). Потоа, кандидатката продолжува со анализата на историскиот развој на регулирањето на имотните односи помеѓу брачните партнери во средниот век, со посебен осврт на Византија. Во овој дел, кандидатката прави детален преглед на развојот на имотните односи на брачните партнери во Византија, и тоа во периодот за време на владеењето на Јустинијан Први, периодот за време на владеењето на Исавриската династија и периодот за време на владеењето на Македонската династија. Во продолжение на овој дел го анализира регулирањето на имотните односи помеѓу брачните партнери во средновековна Италија, средновековна Германија и средновековна Франција. Понатаму, анализата кандидатката ја продолжува со развојот на регулирањето на имотните односи помеѓу брачните партнери во периодот на донесувањето на првите граѓански законици, каде што акцентот го става на анализата на Германија, Франција, Швајцарија, Србија, Русија, Хрватска, Бугарија и Албанија. Овој дел кандидатката го заокружува со анализата на историскиот развој на регулирањето на имотните односи помеѓу брачните партнери во македонското законодавство, каде што детално ги анализира одредбите од поранешниот Основен закон за бракот од 1946 година, одредбите од Основениот закон за бракот од 1965 година, одредбите од Законот за бракот од 1973 година, Законот за семејството од 1992 година и Законот за сопственост и други стварни права од 2001 година.

Во **втората глава**, кандидатката ги презентира основните начела во регулирањето на имотните односи помеѓу брачните партнери. Започнува од начелото на

еднаквост на рамноправност на брачните партнери, потсетувајќи дека ова начело е составено од две иако навидум слични, сепак различни компоненти, односно од компонентата еднаквост и компонентата рамноправност и притоа прави на преглед на односите каде што начелото има или треба да има примена. Во контекст на ова ги презентира и исклучоците кои претставуваат отстапување од ова начело. Понатаму, кандидатката продолжува со презентирање на начелото на солидарност на брачните партнери и притоа анализира каде тоа има примена, потенцирајќи дека современото семејно право не познава отстапување од начелото на солидарност на брачните партнери. Начелото на совесност и чесност е следното начело кое го презентира кандидатката, потенцирајќи ја потребата од востановување на ова начело при уредување на имотните односи помеѓу брачните партнери, имајќи ги предвид промените кои настанаа во семејството. Понатаму, кандидатката го презентира начелото на нормативност во регулирањето на имотните односи на брачните партнери и потсетува каде тоа е изразено. Начелото на автономија на волјата на брачните партнери е следното начело кое го анализира кандидатката и воедно ги презентира односите каде тоа е изразено. Во продолжение на ова се потенцирани и ограничувањата од начелото на автономија на волјата. Кандидатката продолжува со анализа на начелото на заштита на правата на децата на брачните партнери потенцирајќи дека тоа се однесува на децата родени во брак, но и на децата родени надвор од бракот, како и на децата кои потекнуваат од поништени бракови. Во контекст на ова се презентирани односите каде што начелото е или треба да биде изразено. Понатаму, кандидатката продолжува со анализата на начелото на заштита на правата на третите лица на начин што ги презентира односите каде тоа наоѓа примена. Последното начело опфатено во овој дел е начелото на јавност. Тука кандидатката го потенцира значењето на ова начело за семејното, но и за граѓанското право воопшто и ги анализира начините со кои најефикасно се обезбедува ова начело.

Во **третата глава** од докторската дисертација се дава детална анализа на регулирањето на имотните односи помеѓу брачните партнери во споредбеното законодавство. Започнува со регулирањето на имотните односи помеѓу брачните партнери во Германија, при што детално се анализирани одредбите од Граѓанскиот законик на Германија. Продолжува со регулирањето на имотните односи помеѓу брачните партнери во Франција, при што детално се анализирани одредбите од Граѓанскиот законик на Франција и Граѓанскиот процесен законик на Франција. Споредбеноправната анализа продолжува со регулирањето на имотните односи помеѓу брачните партнери во Русија, при што детално се регулирани одредбите од Граѓанскиот законик на Русија и Семејниот закон на Русија. Понатаму, кандидатката продолжува со анализата на регулирањето на имотните односи на брачните партнери во Словенија и притоа прави детален преглед на одредбите на Семејниот закон на Словенија. Споредбеноправната анализа кандидатката ја продолжува со анализата на регулирањето на имотните односи помеѓу брачните партнери во Хрватска и притоа прави детален преглед на одредбите од Семејниот закон на Хрватска, како и на останатите стварно правни и облигационо правни прописи со кои се регулирани имотните односи помеѓу брачните партнери во Хрватска. Понатаму, кандидатката продолжува со анализа на регулирањето на имотните односи помеѓу брачните партнери во Бугарија и притоа дава детален преглед и анализа на одредбите од Семејниот закон на Бугарија, како и останатите прописи со кои се регулира оваа материја во Бугарија. Споредбеноправниот преглед продолжува со анализа на регулирањето на имотните односи помеѓу брачните партнери во Албанија и притоа детално ги анализира одредбите од Граѓанскиот законик на Албанија и Семејниот закон на Албанија. Понатаму, кандидатката продолжува со анализа на регулирањето на имотните односи помеѓу брачните партнери во Србија, при

што прави детален преглед и анализа на одредбите на Семејниот закон на Србија, како и останатите прописи со кои се регулира оваа материја. Споредбеноправната анализа кандидатката ја продолжува со анализа на регулирањето на имотните односи помеѓу брачните партнери во Црна Гора и притоа прави детален преглед и анализа на одредбите од Семејниот закон на Црна Гора.

Четвртата глава е посветена на брачниот договор во споредбеното право. Започнува со потеклото на брачниот договор и неговиот историски развој до денес. Продолжува со поимот и карактеристиките на брачниот договор, елементите на брачниот договор, субјектите на брачниот договор, предметот на брачниот договор во одделни држави, формата на брачниот договор и важењето на брачниот договор. Дел од ова истражување е и анализата на трошоците на брачниот договор и преглед на околностите од кои зависат трошоците на брачниот договор. Анализата на брачниот договор во споредбеното право кандидатката ја заокружува со презентирање на предностите и недостатоците на брачниот договор.

Во **петтата глава**, кандидатката прави нормативна анализа на правното регулирање на имотните односи на брачните партнери во македонското законодавство *De lege lata*. Започнува со детален преглед и анализа на изворите кои ги регулираат имотните односи на брачните партнери. Понатаму, кандидатката прави преглед на имотните односи помеѓу брачните партнери за време на бракот, потенцирајќи дека се застапени законскиот и договорниот брачен имотен режим, меѓутоа приматот го има законскиот брачен имотен режим кој имотот на брачните партнери го дели на заеднички и посебен. Во контекст на ова, прави детална анализа на одредбите кои го дефинираат заедничкиот и посебниот имот, а поради отсуството на законската регулатива, кандидатката прави анализа и на најзначајните судски одлуки кои го дефинираат заедничкиот имот и посебниот имот. Продолжува со анализа на договорниот брачен имотен режим и каде тој е застапен. Потсетува дека сегментите каде што е застапен договорниот брачен имотен режим не се доволни согласно со потребите на брачните партнери, на што ни укажува и судската практика. При деталната анализа на одредбите со кои се регулираат имотните односи помеѓу брачните партнери, кандидатката ги потенцира недостатоците при регулирањето на имотните односи помеѓу брачните партнери. Понатаму, кандидатката во овој дел продолжува со анализа на регулирањето на имотните односи по престанокот на бракот и притоа прави детална анализа на имотните последици од престанокот на бракот со смрт на еден од брачните партнери, имотните последици од престанокот на бракот со прогласување на еден од брачните партнери за умрен, од разводот на бракот и поништување на бракот. Анализата на регулирањето на имотните односи на брачните партнери во македонското законодавство кандидатката ја заокружува со заштитата на правата на брачните партнери во врска со нивните меѓусебни имотни односи.

Во **шестата глава**, кандидатката дава предлози за реформи во регулирањето на имотните односи на брачните партнери во македонското законодавство, односно *De lege ferenda*. Започнува од општествената оправданост за реформи во регулирањето на имотните односи помеѓу брачните партнери и дава серија на предлози со кои ќе се реформира македонското законодавство. Промената на терминот „брачни другари“ во терминот „брачни партнери“ е првиот предлог даден од кандидатката. Продолжува со предлог за враќање на одредбите за регулирање на имотните односи помеѓу брачните партнери во Законот за семејството и дава аргументи за неговата оправданост. Следниот предлог е трансформирање на заедничката сопственост на брачните партнери во право на сосопственост на еднакви делови и потенцирајќи ја потребата од тоа. Продолжува со предлог за проширување на законската содржина на заедничкиот имот и при тоа прави детална анализа кој имот предлага да претставува заеднички имот на брачните партнери.

Покрај проширувањето на законската содржина на заедничкиот имот, предлага и проширување на законската содржина на посебниот имот. При тоа прави детална анализа кој имот предлага да претставува посебен имот на брачните партнери. Востановувањето на заштитата на правата на доверителите на брачните партнери и востановување на заштитата на правата на децата на брачните партнери се следните предлози опфатени во овој дел, каде што кандидатката дава насоки каде овие реформи би нашле примена. Понатаму, кандидатката продолжува со предлозите за реформи во оваа сфера, на начин што предлага уредување на посебна правна заштита на брачниот дом, потенцирајќи ја потребата од тоа, како и дава насоки како брачниот дом би добил посебна правна заштита. Следна и најзначителна реформа која ја предлага кандидатката е воведување на брачниот договор. Овој дел кандидатката го започнува со потенцирање на потребата и оправданоста од воведување на брачниот договор во македонското законодавство. Дава насоки за местото на уредување на брачниот договор во македонскиот правен систем и начинот на регулирање. Овој дел го започнува со тоа што дава своја дефиниција на брачен договор која би била применлива во македонското законодавство, субјектите на брачниот договор, формата на брачниот договор, содржината на брачниот договор, како и ограничувањето на содржината на брачниот договор согласно со важечките императивни прописи и посебните ограничувања на волјата на субјектите на брачниот договор. Понатаму, кандидатката дава предлози за важењето на брачниот договор. Овој дел го заокружува со давање предлог за востановување на посебен регистар за брачни договори.

Во **заклучните согледувања**, кандидатката накратко ги изнесува резултатите од истражувањето, како и заклучоците за сите делови на докторската дисертација. Кандидатката го завршува својот докторски труд истакнувајќи дека преку овој труд е реализирана основната цел, а тоа е преку анализата на регулативата на македонското законодавство во уредувањето на имотните односи на брачните партнери да се прикажат недостатоците во уредувањето на имотните односи помеѓу брачните партнери. Преку споредбеноправната анализа на регулативата од споредбеното право да се споделат најдобрите законски решенија и практики во уредувањето на имотните односи помеѓу брачните партнери. Тоа ќе даде голем научен придонес во реформите кои му престојат на македонското законодавство.

Во овој дел, кандидатката посочува дека во докторскиот труд е потврдена основната хипотеза според која имотните односи помеѓу брачните партнери не се соодветно регулирани во македонското законодавство, заради што потребно е да се направат реформи во оваа сфера.

На крајот од докторската дисертација се наоѓа преглед на цитираната и консултираната домашна и странска литература.

2. Предмет на истражување

Предмет на ова истражување е анализа на постојните законски решенија за регулирање на имотните односи помеѓу брачните партнери и увид во нивните недостатоци, како и анализа во регулативата на споредбеното право.

3. Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена докторската дисертација

На научно ниво, темата „Регулирање на имотните односи помеѓу брачните партнери во македонското и споредбеното право“ не е системски целосно обработувана, иако има бројни трудови кои парцијално го обработуваат ова прашање.

Особено значајни книги од ова подрачје се: Коментар на законот за семејството на Дејан Мицковиќ и Ангел Ристов; Семејството во Европа XVI – XXI на Дејан Мицковиќ; Семејно право од Љиљана Спировиќ Трпеновска, Дејан, Мицковиќ и Ангел Ристов; Облигационо право од Гале Галев и Јадранка Дабовиќ-Анастасовска.

Некои од позначајните статии се: „Промените во семејството и реформите во семејното право во европските земји“ на Дејан Мицковиќ и Ангел Ристов; „Кодификација на семејното право во Република Македонија“ од Дејан Мицковиќ и Ангел Ристов; „Бракот во средниот век“ од Дејан Мицковиќ; „Од црковните кон световните норми: еволуција на брачното право во Европа“ од Дејан Мицковиќ; „Промените во семејството и реформите на семејното право во европските земји“ од Дејан Мицковиќ и Ангел Ристов; „Брачни ugovor u makedonskom i uporednom pravu“ од Дејан Микковиќ, Angel Ristov; „Реформите во наследното и семејното право и ингеренциите на нотарите“ од Дејан Мицковиќ и Ангел Ристов; „Harmonizacija porodičnog prava u EU, Revija za Evropsko pravo“ од Dejan Micković; „Брачен договор – непознаница, реалност или нужност во современото македонско семејно право“ од Ангел Ристов; „Алтернативен (договорен) имотен режим во брачна и вонбрачна заедница“ од Елена Игновска; „Реформи во наследното и семејното право во Република Македонија“ од Ангел Ристов; „The Legal Status of Marital Home in the Macedonian and Comparative Family Law“ од Ангел Ристов.

Дел од значајните трудови од странската литература се: International Family Law од Barbara Stark; The Legal Property Relations of married parties од Isidor Loeb; Harmonizacija i unifikacija evropskog obiteljskog prava од Irena Majstorovic; Меѓународно семејно право: Конвенции, статuti, регулаторни материјали од Мариен Д, Блер, Мерл Х. Вајнер; Dos у римском и савременом праву – правни и економски аспекти на Златко Младеновиќ; Family Law Reimagined од Hasday, Jill Elaine; Matrimonial Property in Europe: A Link Between Sociology and Family Law од Branka Rešetar; Property Regimes of Spouses and Partners in New EU Regulations – Jurisdiction, Prorogation and Choice of Law. Faculty of Law, Palacky University Olomouc, Czech Republic, 2016, Volume 16. Number 2 од Lucia Valentova.

4. Краток опис на применетите методи

При истражувањето на темата на докторската дисертација се користени вообичаените општи и посебни методи за научно истражување од областа на правото, и тоа:

1. **историскиот метод** се примени за поставување на хронолошкиот ред за објаснувања на целите во докторскиот труд;
2. **историско-правниот метод** се примени за континуирано следење на појавата и развојот на определените настани и институти кои придонеле до појавата на определени правни настани и институти;
3. **споредбеноправниот метод** се примени за споредбено проучување на регулативата, најдобрите практики и позитивноправните искуства на определените европски држави, како и на определените држави од Балканот, но и на регулативата на Република Северна Македонија;

- **методот на анализа на содржината** се примени при проучувањето и анализирањето на содржината на меѓународните, европските и националните акти, релевантни за оваа тема на истражување;
- **синтетичкиот метод** се примени за извлекување на конкретни заклучоци од направените анализи;
- **методот на индукција** се примени заради утврдување на општи заклучоци од поединечните опсервации и анализи до кои ќе се дојде во текот на истражувачкиот процес;
- **логичкиот метод и толкување** се применија при анализирањето на правната регулатива на Република Северна Македонија, како и на правната регулатива на определените држави;
- **методот на студија на случај** – се примени при презентирање на најдобрите практики и позитивните искуства на одредени држави, како и при презентирање на судската пракса од националните судови;
- **SWOT- анализа** – се примени за да се утврдат предностите и недостатоците на институтите кои се предмет на ова истражување, како и можностите и предизвиците на Република Северна Македонија во процесот на хармонизирање и имплементација на европската регулатива во областа на регулирањето на имотните односи помеѓу брачните партнери.

5. Краток опис на резултатите од истражувањето

Со анализа на регулативата во уредувањето на имотните односи на брачните партнери се прикажаа недостатоците во уредувањето на имотните односи помеѓу брачните партнери, преку споредбеноправната анализа на регулативата од споредбеното право се споделија најдобрите законски решенија и практики во уредувањето на имотните односи помеѓу брачните партнери.

6. Исполнетост на законските услови за одбрана на докторската дисертација

Кандидатката пред одбраната на докторската дисертација ги објавила следниве рецензирани научни трудови:

Plina Stefanovska. *Freedom of will as basic principle in Law of obligation: Review of Macedonian legislation*. Horizons International Scientific Journal. University “St. Kliment Ohridski” – Bitola: Vol. 18, (2015). 133-142.

Plina Stefanovska Zdravevska. *The need for implementation of marriage contract and its justification in macedonian legislation*. Единаесетта меѓународна научна конференција „Меѓународен дијалог: Исток – Запад.“ Меѓународен славјански универзитет „Гаврило Романович Державин“, Свети Николе и Битола. Број 2. ISSN 1857-9299 (принт), 1857-9302 (онлајн), UDK 347.626.2(497.7).

Plina Stefanovska Zdravevska. *Review of the regulation of the property relations of spouses in macedonian legislature*. 7th International Scientific Conference – “Scientific Challenges for Sustainable Development. ISBN 978-608-4573-3-1.

Plina Stefanovska. *Divorce by mutual consent in comparative law*. Law Review Iustinianus Primus, Volume 5, Issue 2, Year 2014, pp. 1-23.

Plina Stefanovska Zdravevska. *Review of the human actiones as legal facts in the property law*. Iustinianus Primus Law Review, Volume 5, Issue 2, Year 2019, pp. 102-107.

1. Кандидатката оствари меѓународна мобилност при Националната библиотека на Косово „Pjetër Bogdani“.

Заклучок и оценка на трудот

Кандидатката **Илина Стефановска Здравевска** за предмет на својот докторски труд избрала комплексна и актуелна тема, која во последно време е во фокусот на интересот на науката за семејното право. Докторскиот труд на кандидатката **м-р Илина Стефановска Здравевска** претставува самостоен научен труд, со кој за првпат се остварува една систематска, научно фундирана и исцрпна анализа на регулирањето на имотните односи на брачните партнери во македонското и во споредбеното право. Карактеризирајќи се, меѓу другото, и со својата опсежност во поглед на научната елаборација, докторскиот труд претставува значаен придонес за развојот на семејноправната наука во Република Северна Македонија. Во направеното истражување, кандидатката се служела со богата и релевантна литература од сферата на семејното право, што ѝ овозможило сеопфатно да го анализира предметот на нејзиното проучување. Комисијата смета дека докторската теза на кандидатката **Илина Стефановска Здравевска**, од методолошки и содржински аспект, претставува самостоен и заокружен научен труд, што е доказ дека таа солидно владее со истражувачката проблематика и дека добро ги совладала методите и техниките на научноистражувачката работа. Исто така, кандидатката демонстрира способност за критичка опсервација и анализи на постојните законодавни решенија и теоретски стојалишта, како и умешност за искажување на сопствени ставови за одделни аспекти на истражувачката проблематика. Тргувајќи од направената анализа на македонското законодавство, анализата на решенијата од споредбеното право и најзначајните меѓународни документи, како и од анализата на судската практика, кандидатката дава и конкретни предлози за измени и дополнувања на постојното македонско семејноправно законодавство, што, според Комисијата, претставува најзначен научен придонес на докторскиот труд.

Предлог

Врз основа на изнесениот приказ и оценка, Комисијата констатира дека докторскиот труд на кандидатката **Илина Стефановска Здравевска** под наслов: **Имотните односи помеѓу брачните партнери во македонското и споредбеното право** ги задоволува воспоставените стандарди за изготвување на трудови од ваков вид и со задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје да го усвои овој извештај со позитивна оценка, и да ѝ овозможи на кандидатката **Илина Стефановска Здравевска** да го брани својот докторски труд.

КОМИСИЈА ЗА ОЦЕНА

Проф. д-р Осман Кадриу, с.р.

Проф. д-р Дејан Мицковиќ, с.р.

Проф. д-р Јадранка Дабовиќ-Анастасовска, с.р.

Проф. д-р Ангел Ристов, с.р.

Проф. д-р Елена Игновска, с.р.

ПРЕГЛЕД
на прифатени теми за изработка на магистерски трудови на Правниот факултет
„Јустинијан Први,“ во Скопје Н.Н.С од
03-04-2023 година

Кандидат	Тема	Ментор	Датум	Одлука број
Омер Амети	Трговија со луѓе и криумчарење мигранти како облици на организиран криминал (Human Trafficking and Smuggling of Migrants as Types of Organized Crime)	проф.д-р Никола Тупанчески	03.04 2023	02- 385 /71
Иван Тодоровски	Криминално – политичкиот пристап на Република Северна Македонија во борбата со корупцијата (Criminal Policy Approach of the Republic of North Macedonia to the Fight Against the Corruption)	проф.д-р Никола Тупанчески	03.04 2023	02- 385 /72
Теа Шушкало	Влијанието на легализацијата на проституцијата врз трговијата со луѓе (The Impact of the Decriminalization of the Prostitution over the Trafficking in Human Beings)	проф.д-р Гордана Лажетиќ	03.04 2023	02- 385 /73
Александар Гиевски	Ефективност на примената на посебните истражни мерки во периодот 2017 до 2022 година во Република Северна Македонија (The Effectiveness of the SIM's Implementation in the Republic of North Macedonia in the Period of 2017 till 2022)	проф. д-р Гордана Лажетиќ	03.04 2023	02- 385 / 74
Миа Каранфиловска	Алкохолизмот како ризик фактор кај детското престапништво (Alcoholism as Risk Factor of the Juvenile Delinquency)	проф. д-р Гордана Лажетиќ	03.04 2023	02- 385 / 75
Марио Стојчевски	Право на испитување на сведоците против обвинетиот под ЕКЧП (The Right to Interrogate the Witnesses Against the Defendant under the rules of the ECHR)	проф. д-р Гордан Калајџиев	03.04 2023	02- 385 / 76
Христина Темелкоска	Улогата на Јавниот обвинител во истражната постапка (The Prosecutors' Role in the Investigative Procedure)	проф. д-р Гордан Калајџиев	03.04 2023	02- 385 / 77
Сања Атанасова	Директива на Европската Унија за бесплатна правна помош (EU Directive on Free Legal Aid)	проф. д-р Гордан Калајџиев	03.04 2023	02- 385 / 78
Милица Јовановска	Доживотна казна затвор од аспект на човековите права (The sentence of Life Imprisonment in the Aspect of the Human Rights)	проф. д-р Гордан Калајџиев	03.04 2023	02- 385 / 79

Дамјан Дончев	Мерки за превенција и заштита на жртви на семејно насилство (Measures for Prevention and Protection of the Domestic Violence's Victims)	проф. д-р Александра Груевска Дракулевски	03.04 2023	02- 385 / 80
Ивана Цигерова	Казненоправна положба на деца и важноста на ресоцијализацијата на деца сторители на кривични дела (The Child Position in the Criminal Justice System and the Importance of Resocialization of the Child Offenders)	проф.д-р Александра Груевска Дракулевски	03.04 2023	02- 385 / 81
Стефанија Кржеска	Казненоправни и криминолошки аспекти на семејното насилство во Република Северна Македонија (Criminal Law and Criminological Aspects of Domestic Violence in the Republic of North Macedonia)	проф.д-р Александра Груевска Дракулевски	03.04 2023	02- 385 / 82
Виктор Ставревски	Деца жртви на семејно насилство – криминолошки аспекти (Children Victims of the Domestic Violence – Criminological Aspects)	проф.д-р Александра Груевска Дракулевски	03.04 2023	02- 385 / 83
Јован Петрезанов	Влијанието на пандемијата со Ковид – 19 врз компјутерскиот криминал и мерките за сузбивање на компјутерскиот криминал (The COVID – 19 Pandemic's Impact to the Cyber Crime and Measures for Prevention of the Cyber Crime)	проф.д-р Александра Груевска Дракулевски	03.04 2023	02- 385 / 84
Елеонора Петровска	Здравствена заштита на затворениците во Република Северна Македонија (Health Care of the Prisoners in Republic of North Macedonia)	проф.д-р Александра Груевска Дракулевски	03.04 2023	02- 385 / 85
Марија Суботиќ	Биоинженерингот и казненоправните импликации (Criminal Law Implications of the Bio-engineering)	проф.д-р Александра Деаноска Трендафилова	03.04 2023	02- 385 / 86
Ивана Петреска	Постапување со деца во случаи на радикализација, насилен екстремизам и тероризам (Treatment of the Children in Cases of Radicalization, Violent Extremism and Terrorism)	проф.д-р Дивна Илиќ Димоски	03.04 2023	02- 385 / 87
Теодора Јамндилоска	Заштита на децата жртви во контекст на Директивата на Европската Унија (Protection of the Children Victims under the EU's Directive)	проф.д-р Дивна Илиќ Димоски	03.04 2023	02- 385 / 88

Сара Спасовска	Кривичното дело разбојништво во практиката на Основниот суд Куманово во периодот 2017 – 2021 година (Crime of Robbery in the Practice of the Basic Court Kumanovo in Period of 2017 till 2021)	проф.д-р Гордана Лажетиќ	03.04 2023	02- 385 / 89
Марија Петкоска	Казненоправни аспекти на абортусот – законска рамка и практични проблеми во нејзината имплементација (Criminal Law Aspects of the Abortion – Legal Framework and Practical Problems in its Implementation)	проф.д-р Александра Деаноска Трендафилова	03.04 2023	02- 385 / 90
Ѓура Славковиќ	Паричната казна во македонската судска практика во периодот од 2017 до 2021 година (Fine in the Macedonian Jurisprudence in the Period of 2017 till 2021)	проф.д-р Александра Деаноска Трендафилова	03.04 2023	02- 385 / 91
Моника Угриновска	Состојбата со детското престапништво во Република Северна Македонија во периодот од 2017 до 2022 година (Juvenile Delinquency in Republic of North Macedonia in the Period of 2017 till 2022)	проф.д-р Бобан Мисоски	03.04 2023	02- 385 / 92
Иван Шилегов	Римските реални и консензуални договори (сличности и разлики) (Real and Consensual Contracts in Roman Law (Similarities and Differences)	проф.д-р Владо Бучковски	03.04 2023	02- 385 / 93
Мирјана Митева	Правна регулација на заштита од заразни болести (Legal regulation of protection against infectious diseases)	проф.д-р Александар Климовски	03.04 2023	02- 385 / 94
Марија Николова	Причини за долгото траење на стечајните постапки во Република Северна Македонија (Reasons for the long duration of bankruptcy proceedings in the Republic of North Macedonia)	проф.д-р Дарко Спасевски	03.04 2023	02- 385 / 95
Ивана Костевска Господинова	Хармонизација на македонскиот правен систем со директивите на Европската Унија за платниот промет (Harmonization of the Macedonian legal system with the directives of the European Union for payment transactions)	проф.д-р Ванчо Узунов	03.04 2023	02- 385 / 96
Стефанија Стојановска	Улогата на делиберативниот модел во развивање на внатрепартиската демократија (The Role of the Deliberative Model in Developing Intraparty Democracy)	доц.д-р Марко Кртолица	03.04 2023	02- 385 / 97

Теа Дамева	Ревизијата во македонското законодавство од аспект на превенирање на корупцијата во јавните финансии (The Revision in the Macedonian Legislation From Aspect of Prevention of Corruption in Public Finances)	проф.д-р Александра Максимовска Стојкова	03.04 2023	02- 385 / 98
Јован Михајлоски	Мерки на даночната политика во насока на спречување на „одлив на мозоци“ – искуства од Европската унија и лекции за Република Северна Македонија (Tax Policy Measures to Prevent “Brain Drain” – Experiences from the European Union and Lessons for Republic of North Macedonia)	проф.д-р Елена Нешовска Ќосева	03.04 2023	02- 385 / 99
Ели Ханџиска	(Не)оданочување на приходите на естрадните уметници во меѓународното даночно право – анализа на случаи од практика (Non)Taxation of the Entertainers` Income – Analysis of Case Law)	проф.д-р Елена Нешовска Ќосева	03.04 2023	02- 385 / 100
Кристијан Костов	Реформа на јавната администрација од аспект на европските интеграции на Република Северна Македонија (Reform of the public administration in light of the Republic of North Macedonia)	проф.д-р Ана Павловска Данева	03.04 2023	02- 385 / 70
Благој Иванов	Постапка за вработување во јавен сектор преку агенциите за привремени вработувања (Procedure for employment within the public sector through the agencies for temporary employment)	проф.д-р Ана Павловска Данева	03.04 2023	02- 385 / 101
Виолета Илиевска	Граници - на управно судската заштита на управните договори (Limits of the administrative-judicial protection of the administrative contracts)	проф.д-р Ана Павловска Данева	03.04 2023	02- 385 / 102
Тања Милева	Усната расправа како задолжителна фаза во управен спор и другите судски постапки	проф.д-р Ана Павловска Данева	03.04 2023	02- 385 / 110
Албина Џемаилџи	Водење на управни постапки пред органите на единиците на локалната самоуправа со посебен осврт на Општина Шуто Оризари (Conducting of administrative procedures before the bodies of the local self-government units with special reference to the Municipality of Shuto Orizari)	проф.д-р Ивана Шумановска Спасовска.	03.04 2023	02- 385 / 103

Симона Петрушевска	Општествена одговорност на техниките на ПР системот – анализа на дигиталниот маркетинг (Social Responsibility of PR System Techniques – Analysis of Digital Marketing)	проф.д-р Јасна Бачовска Недик	03.04 2023	02- 385 / 104
Марија Зеленковска	Човеково достоинство како извор на човековите права (Human dignity as source of Human rights)	проф.д-р Елена Михајлова Стратилати	03.04 2023	02- 385 / 105
Ана Угрова	Предизвици на меѓународната инвестициска арбитража во технолошкиот сектор (The Challenges of International Investment Arbitration in the Tech Sector)	проф.д-р Вангел Доковски	03.04 2023	02- 385 / 106
Кети Стојчева	Субјективитет на правните лица како учесници во граѓанско-правните односи (Personhood of Legal Entities as Participants in Civil-Law Relations)	проф.д-р Тина Пржеска	03.04 2023	02- 385 / 107
Тијана Стојановска	Имотни односи меѓу брачни и вонбрачни партнери за време на траењето и по престанокот на заедницата (Property Relations between Marital and Extra-marital Partners During and After the Relationship Dissolution)	проф.д-р Елена Игновска	03.04 2023	02- 385 / 108
Виолета Иванова	Правните факти и нивното значење во граѓанско-правните односи (The Importance of Legal Facts in Civil-Law Relations)	проф.д-р Тина Пржеска	03.04 2023	02- 385 / 109

Изработил : Хамди Весели
Советник за студентски прашање

Д Е К А Н,
Проф.д-р Сашо Георгиевски

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА Генетска карактеризација и еволуција на инфлуенца и SARS-CoV-2 вируси со примена на втора и трета генерација секвенционирачки технологии ОД М-Р МАЈА ВУКОВИЌ, ПРИЈАВЕНА НА ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 112 од Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр. 82/2018), Статутот на Природно-математичкиот факултет во Скопје, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, и член 61 од Правилникот за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на трет циклус – докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 245/2013), Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет во Скопје, на својата седница одржана на 26.1.2023 година, а по предлог на Советот на студиската програма на трет циклус – докторски студии – Биологија, донесе Одлука бр. 02-70/7, за формирање Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатката м-р Маја Вуковиќ со наслов: ГЕНЕТСКА КАРАКТЕРИЗАЦИЈА И ЕВОЛУЦИЈА НА ИНФЛУЕНЦА И SARS-COV-2 ВИРУСИ СО ПРИМЕНА НА ВТОРА И ТРЕТА ГЕНЕРАЦИЈА СЕКВЕНЦИОНИРАЧКИ ТЕХНОЛОГИИ, во состав: д-р Гордана Димеска (претседател), д-р Голубинка Бошевска (член), д-р Биљана Миова (член), д-р Никола Хаџи Петрушев (член) и д-р Ицко К. Ѓоргоски (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет во Скопје му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Маја Вуковиќ, со наслов: ГЕНЕТСКА КАРАКТЕРИЗАЦИЈА И ЕВОЛУЦИЈА НА ИНФЛУЕНЦА И SARS-COV-2 ВИРУСИ СО ПРИМЕНА НА ВТОРА И ТРЕТА ГЕНЕРАЦИЈА СЕКВЕНЦИОНИРАЧКИ ТЕХНОЛОГИИ, содржи 177 страници компјутерски обработен текст во фронт Times New Roman, со single проред и големина на букви – 12 и 315 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги и интернет-ресурси.

Трудот е структуриран во Резиме – англиски јазик, Вовед, Цел на истражувањата, Материјал и методи на работа, Резултати, Дискусија, Заклучоци и Литература. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во **ВОВЕДОТ** на трудот, кандидатката Вуковиќ ги опишува досегашните сознанија за хуманите респираторни вируси кои вклучуваат широк спектар на вируси кои ги инфицираат клетките на респираторниот тракт, предизвикуваат респираторни симптоми и се пренесуваат, главно, преку респираторните секрети на заразените лица. Најчесто респираторните вирусни инфекции не можат клинички да се диференцираат. Респираторните вируси предизвикуваат респираторни инфекции што се една од позначајните причини за хоспитализација, морбидитет, морталитет и значителни економски загуби на годишно ниво во светот, особено во последните две пандемски години. Инфлуенца вирусот е еден од најпроминентните респираторни вируси од последната деценија, предизвикувајќи неколку големи пандемии, вклучувајќи ја шпанската инфлуенца во 1918 година и свинската инфлуенца H1N1pdm од 2009 година. Од друга страна, појавата на вирусот SARS-CoV-2 (Severe acute respiratory syndrome coronavirus 2) го означил почетокот на досега најголемиот здравствен предизвик со кој се соочило современото општество.

Во овој дел на темата, кандидатката Вуковиќ ги опишува грипот и сознанијата за *инфлуенца вирусите* кои се предизвикувачи на грипот. При тоа нагласува дека инфлуенца е заразна болест чија манифестација варира од лесно до сериозно заболување, каде што 1 % од случаите завршуваат со летален исход. Сезонската инфлуенца предизвикува 4-50 милиони симптоматски случаи во EU/EEA на годишно ниво и 15000 – 70000 европски државјани умираат секоја година од причини асоцирани со инфлуенца, додека стапката на смртност во глобални

рамки достигнува до 650,000 смртни случаи. Постојат 4 типа на инфлуенца вирусите кои циркулираат меѓу хуманата популација и животните: А, В, С и D, тие имаат голема генетска варијабилност што се должи на нивниот сегментиран геном кој го овозможува процесот наречен антигенска промена. Всушност, инфлуенца пандемиите се случуваат со појава на нов сој на инфлуенца вирус кој е способен да ги инфицира луѓето, а против кого хуманата популација нема постоен имунитет. Постојат неколку важни протеини кои се асоцирани со вирусната патогенеза и имуниот одговор на домаќинот на вирусната инфекција. Промени во аминокиселинската секвенца во вирусните протеини се поврзани со потешка клиничка слика кај заболените и супресија на имуниот систем. Од геномот на инфлуенца, во фокусот на вниманието се гените хемаглутинин и неураминидаза кои ги даваат антигенските карактеристики на вирусот. За време на инфекциите со инфлуенца, клетките на домаќинот препознаваат конзервирани компоненти од самиот вирус, по што се активира антивирусниот клеточен имун одговор со индукција на синтеза на интерферон или доаѓа до експресија на специфични транскрипциски фактори како NF- κ B, интерферон регулаторен фактор IRF3 и IRF7. NS1-вирусниот протеин е силен инхибитор на вродениот имун одговор на домаќинот и е главниот вирален протеин кој ја антагонизира функцијата на имуниот одговор. Неколку студии индицирале дека NS1-протеинот има способност да ја лимитира индукцијата на IFN- β со помош на преттранскрипциски (цитоплазматски) и/или посттранскрипциски (нуклеарни) процеси. Докажан механизам кој води до инхибиција на интерферон одговорот е преку врзување на NS1-протеинот со CPSF30-протеинот со ефекторскиот домен во регионот од 184. до 188. аминокиселински остаток.

Истовремено, кандидатката прави паралела на инфлуенца вирусите со коронавирусите. Човечките коронавируси (HCoV) 229E, OC43, HKU1 и NL63 се најчести во човечката популација и се одговорни за околу 15 – 30 % од годишните инфекции на респираторниот тракт. SARS-CoV-2 е трет зоонозен и високопатоген коронавирус што се појавил во 21 век, по SARS-CoV и MERS-CoV. Имено, на 31 декември 2019 година, кинеските здравствени власти ја известува Светската здравствена организација (СЗО) за појава на кластер на пневмонии со непознат причинител во Вухан, Кина. На 9 јануари 2020 година веќе беше идентификуван нов коронавирус, за кој генетското секвенционирање утврди дека припаѓа на родот Betacoronavirus. Генетските секвенци покажаа 82 % хомологија со геномот на SARS-CoV, но, всушност, најблиската врска на SARS-CoV-2 вирусот е со сојот на коронавируси наречен BatCov RaTG13, со хомологија од 96 %. Оваа хомологија сугерира дека SARS-CoV-2 би можел да има потекло од лилјаци, односно SARS-CoV-2 можеби природно еволуирал од коронавирусот на лилјациите RaTG13. На 30 јануари 2020 година, СЗО објави дека COVID-19 претставува итна здравствена состојба од меѓународна загриженост, откако зафати 7.818 луѓе со 170 смртни случаи во 19 земји, вклучително и Кина. Геномот на SARS-CoV-2 е составен од 12 функционални отворени рамки кои содржат ~30,000 нуклеотиди, како и 11 протеин-кодирачки гени од кои најбитни се четирите структурни гени (spike [S], envelope [E], membrane [M], nucleocapsid [N]) и шеснаесет неструктурни протеини. Протеински продукти на структурните гени играат важна улога во вирусниот влез, фузија и преживување во клетката домаќин. Целосниот геном на SARS-CoV-2 кодира полипротеин со должина од 7096 аминокиселини, составен од сите структурни и неструктурни протеини во рамките на вирусот. Кандидатката Вуковиќ дава кус преглед на еволуцијата на SARS-CoV-2 вирусот и различните стекнати мутации кај варијантите од интерес и варијантите за загриженост на SARS-CoV-2. При тоа истакнува дека стапката на еволутивна промена на SARS-CoV-2 геномот е проценета на 1×10^{-3} супституции/годишно на нуклеотидно ниво или една супституција на секои две недели. Имено, повеќе од 100 несинонимни супституции се појавиле во текот на еволуцијата на SARS-CoV-2 вирусот и тие се појавуваат во т.н. мутациски жешки полиња (т.н. hotspots), односно еволуираат како резултат на позитивна селекција.

Вирусната трансмисибилност, имунолошката резистентност и патогеноста го карактеризираат потенцијалниот ризик за појава на нови SARS-CoV-2 варијанти со значителен импакт врз глобалното здравје. За рестрикција на ширење на вирусот и митигација на ефектите на болеста, вакцини, антивирусни лекови и моноклонални антитела (mAbs) беа развиени. Нискомолекуларните антивирусни лекови се користат за да се наруши вирусниот животен циклус, превенирајќи прикачување на вирусот за клетките на домаќинот, блокирање на протеолитичкото расцепување на S-протеинот и супресија или инхибиција на вирусната

репликација. Антивирусните лекови авторизирани за употреба од Европската медицинска агенција (EMA) ги вклучуваат: Paxlovid и Veklury (remdesivir). Преку врзување за SARS-CoV-2 S гликопротеинот и предизвикување на директна неутрализација, антитело-зависната целуларна фагоцитоза, антитело-зависната клеточно посредувана цитотоксичност или активација на комплемент системот, моноклоналните антитела се дизајнирани да ја намалат серозноста на клиничката слика на COVID-19 болеста. Моноклоналните антитела кои се авторизирани за употреба од EMA се: Evusheld (tixagevimab / cilgavimab), Regkirona (regdanvimab), Ronapreve (casirivimab / imdevimab) и Xevudy (sotrovimab).

Посебно треба да се истакне природот што кандидатката Вуковиќ го користи за да ги објасни техниките што се користат при секвенционирањето на инфлуенца и SARS-CoV-2 вирусите. При тоа се истакнува дека новата генерација секвенционирачки технологии станува особено важна во вирусологијата, не само во истражувачки цели, туку и во клиничката пракса. Податоците од секвенционирање стануваат сè поважни, бидејќи овозможуваат следење на варијантите кои циркулираат во земјата, истражување на кластери предизвикани од варијанти за загриженост, како и истражување/проценка на влијанието на новите варијанти врз перформансите на лабораториската дијагностика и вакцините. Новите технологии се употребуваат со зголемена фреквенција во клинички микробиолошки лаборатории за детекција и карактеризација на патогени, заменувајќи го Сангер-секвенционирањето. Сангер-секвенционирањето е сигурен и робустен метод кој се користи во молекуларната биологија повеќе од три декади, но претставува макотрпен, бавен процес и тешко може да се адаптира за секвенционирање на големи геноми на голем број примероци. Карактеризацијата на инфлуенца и SARS-CoV-2 вирусите значително се олесни со воведување на новата генерација на секвенционирачки технологии, бидејќи таа овозможи следење на високо динамичните геноми на инфлуенца вирусите и детекција на нивните генетски реаранжирања. Во овој дел од воведот, кандидатката во детали ја опишува втората генерација секвенционирачки техники што опфаќа два пристапа: секвенционирање со лигација (sequencing by ligation - SBL) и секвенционирање со синтеза (sequencing by synthesis – SBS). Основните карактеристики на втората генерација на секвенционирачки технологии се: паралелно генерирање на милиони кратки отчитувања, висок обрт на податоци, многукратно повисока брзина на секвенционирање во споредба со Сангер секвенционирањето, ниска цена и висока точност. За разлика од претходните, третата генерација секвенционирачки технологии вбројува серија на нови техники, вклучувајќи го и Nanopore секвенционирање, single-molecule секвенционирање со синтеза (SBS) и single-molecule секвенционирање со синтеза во реално време, секвенционирање со tip-enhanced Raman scattering. Nanopore секвенционирањето има неколку предности во споредба со втората генерација на секвенционирачки технологии како Illumina. Технологијата на Oxford Nanopore овозможува одредување на бази (base calling) во реално време, овозможувајќи брза детекција на таргет DNA/RNA на патогени од клинички примероци. Nanopore-платформата може да се користи за директно секвенционирање на RNA без претходна реверзна транскрипција или амплификација. Главниот недостаток на Nanopore секвенционирањето е релативно високата стапка на грешка во споредба со втората генерација на секвенционирачки технологии. Стапката на грешка се движи од 5 до 20 %, во зависност од должината и методите за подготовка на библиотеката и вклучува инсерции и делеции.

ЦЕЛИТЕ НА ИСТРАЖУВАЊЕТО се добро дефинирани, со добро поставени задачи. Главни цели на овој предлог-проект се екстензивна молекуларна и филогенетска анализа на инфлуенца вирусите од последните четири сезони 2016 – 2020 година и вирусите SARS-CoV-2 од почетокот на пандемијата преку: преглед на четири консекутивни инфлуенца сезони (2016-2020), одредување на фреквенцијата и дистрибуцијата на циркулирачките инфлуенца типови и суптипови во Република С. Македонија, молекуларна карактеризација на хемагlutинин и неураминидаза гените на инфлуенца A(H1N1)pdm09, A(H3N2) и инфлуенца B, поврзување на инфлуенца суптиповите со степенот на сериозност на болеста; функционални анализи за да се утврди ефектот на K196E мутацијата врз функцијата на NS1-протеинот, одредување на степенот на експресија на интерферон β и интерферон-стимулираните гени IFIT1 и MX1, преглед на вирусите SARS-CoV-2 од почетокот на пандемијата до декември 2021, одредување на циркулација на вирусите SARS-CoV-2 во нашата земја, одредување на молекуларната еволуција

на вирусите SARS-CoV-2 преку генетска карактеризација и филогенетска анализа, асоцијација на мутации на вирусите SARS-CoV-2 со клиничката слика на пациентите, одредување на фреквенција на мутации асоцирани со антивирусна резистенција или намалена сензитивност на моноклонални антитела и споредба на квалитетот на податоци добиени од втора и трета генерација на секвенционирачки технологии.

Во делот **МАТЕРИЈАЛ И МЕТОДИ** се опишани експерименталните услови и методите за тестирање и анализа на добиените податоци. Комисијата смета дека се користени современи методи за реализирање на предвидените испитувања, што од друга страна е гаранција дека добиените резултати се релевантни и корисни.

Материјалот користен за ова истражување бил обезбеден од Лабораторијата за вирусологија и молекуларна дијагностика при Институтот за јавно здравје. Кандидатката во своето истражување опфатила 1632 инфлуенца пациенти и 284.549 пациенти тестирани за вирусот SARS-CoV-2. Од вкупниот број на инфлуенца примероци, биле секвенционирани 68 H1-секвенци, 79 H3-секвенци, 66 N1-секвенци, 78 N2-секвенци, 18 B/Yamagata HA и NA-секвенци и 22 B/Victoria HA and NA-секвенци. Од SARS-CoV-2 позитивните примероци биле секвенционирани 327 целосни геноми. Понатаму, со детална филогенетска анализа на преку 10.000 култивирани вируси достапни во Francis Crick Institute, Лондон, Англија, биле селектирани 3 групи на филогенетски блиски вируси – носители на K196E-мутацијата. Биле издвоени 4 вируси – носители на мутацијата и соодветен број на контроли, докажани индуктори на синтеза на интерферон.

Мануелната екстракција на вирусна RNA од клинички примероци била извршена со употреба на Qiagen Viral RNA во согласност со препораките на производителот. Автоматска изолација на назофарингеалните брисеви добиени за инфлуенца или SARS-CoV-2 тестирање била изведена со Viral Nucleic Acid Extraction и MagMAX™ Viral/Pathogen Nucleic Acid Isolation китовите според упатството на производителот. Панел од RT-qPCR бил користен за детекција на инфлуенца вирусите, вклучувајќи инфлуенца А (со суптипизирање на H1N1pdm09 и H3N2) и инфлуенца В. За детекција на вирусите SARS-CoV-2 биле употребени два различни кита. TaqPath™ COVID-19 CE-IVD RT-PCR Kit бил применуван за детекција на вирусот SARS-CoV-2, преку употреба на неколку сетови од прајмери и проби за детекција на гените: ORF1ab, S, N и MS2-гените (од кои последниот служи како внатрешна контрола за изолирањето на нуклеинската киселина и контрола за можни присутни инхибитори во qPCR-реакцијата). Вториот кит за детекција на вирусите SARS-CoV-2 бил SARS-CoV-2 real-time RdRP gene duplex (RT-PCR) протокол развиен во Институт „Пастер“, Франција, кој го таргетира RdRP-генот на вирусот. Дополнително, кандидатката направила in-house подобрување на протоколот со додавање на интерна контрола – хуманиот RP-ген за контрола на квалитетот на изолација и самата PCR-реакција.

По идентификација на присуство на SARS-CoV-2 или инфлуенца вирус во примерокот била вршена селекцијата на примероци за секвенционирање. Примероците за секвенционирање неопходно е да имаат високи концентрации на вирусна RNA со висок интегритет. За секвенционирање биле одбирани репрезентативни примероци од различни географски локации и временски точки, како и од пациенти со различна демографија, различен спектар на сериозност на болеста, со цел со секвенционирање поефикасно да се следи еволуцијата на вирусот и промените во геномот на вирусот.

Дел од инфлуенца примероците биле секвенционирани со Сангер-методот, на тој начин што cDNA-та била синтетизирана од секој RNA-примерок со употреба на ThermoScript RT-PCR System for First-Strand cDNA Synthesis (Invitrogen, Carlsbad, CA, USA), со Uni12 прајмерите. Прочистените PCR-продукти биле секвенционирани со употреба на BigDye Terminator Cycle-Sequencing kit (Applied Biosystems, Foster City, CA, USA) на ABI Prism 310 Genetic Analyzer (Applied Biosystems, Foster City, CA, USA).

Библиотеките за секвенционирање со Illumina-платформата биле подготвувани во согласност со протоколот Illumina DNA Prep со Enrichment. Имено, најпрво била направена реверзна транскрипција на почетниот RNA-материјал. Потоа следат чекорите на тагментација или фрагментирање на секвенците и додавање на адаптери. По тагментацијата следува амплификација на фрагментите, прочистување со магнетни партикули и пулирање на

примероците. Финалниот чекор во подготовка на библиотеката е збогатување, односно бил употребен панелот Respiratory Virus Oligo panel, во кој има проби кои специфично хибридираат со секвенците од интерес.

Според Nanopore-протоколот, RNA-та од инфлуенца била амплифицирана симултано со употреба на универзален сет на пражмери адаптирани за конзервираните 3' и 5' региони со употреба на Superscript III One-Step RT-PCR with Platinum Taq (Invitrogen, Carlsbad, CA, USA). По амплификација, примероците биле прочистени со AMPure XP Magnetic Beads (Beckman Coulter, Fullerton, USA) во сооднос $\times 0.65$ од оригиналниот волумен на примерокот и количината на магнетни честички. Следен е чекорот на баркодирање, каде што се користи еден уникатен баркод по примерок. По завршување на реакцијата сите баркодирани примероци се путираат во еден примерок, по што следи лигација на адаптери. Финалниот чекор е подготовка на библиотеката за аплицирање на flow-клетката. SARS-CoV-2 библиотеките за секвенционирање со Nanopore беа подготвени во согласност со ARTIC-протоколот – верзија 1.

Добиените резултати од Illumina-секвенционирањето биле обработени со DRAGEN COVID Lineage-софтверот на Illumina-платформата, CLC Genomic Workbench (Qiagen) или Galaxy-платформата. Анализата на податоци од Nanopore-секвенционирањето била направена преку одредување на базите (basecalling) во реално време со MinKNOW и неговиот интегриран софтвер Guppy v3.0.4 (ONT). Минималната оценка за квалитет или q-score која мора да ја има едно отчитување за да го помине т.н. qscore филтер е 7, што кореспондира на точност на одредување на базите од 85 %. По basecalling, ќе биде употребен софтверот EPI2ME и неговата алатка WIMP за брза специес идентификација и комплетна проверка на квалитетот на отчитувањата, број на отчитувања и должина на отчитаните фрагменти (QC check). Дополнително, кандидатката користела неколку различни GALAXY-алатки за анализа на податоците добиени од секвенционирањето на инфлуенца и SARS-CoV-2 вирусите. Кандидатката дава шематски преглед на користените алгоритми и алатки за обработка на податоците.

Филогенетско дрво со максимална сличност со употреба на генералниот временски реверзибилен модел било конструирано со MEGA и релевантноста на топологијата на дрвото била оценета со т.н. bootstrap-анализа со 1000 репликации. За подобра графичка репрезентација на филогенетското дрво бил употребен програмот Fig Tree. За филогенетската анализа, хемаглутинин аминокиселинските секвенци на референтните вируси во веќе позната генетска група и земја на потекло биле преземени од GISAID-дatabазата. За вирусите SARS-CoV-2 како референтна секвенца била користена Wuhan-Hu-1 (NC_045512.2), преземена од GISAID-databазата.

Квантитативен real-time PCR бил користен како алатка за одредување на експресија на *IFNB1*, *GAPDH* и *MX1*-гените. Реверзната транскрипција и амплификација во еден чекор на примероците била изведена со AgPath-IDTM One-Step RT-PCR, додека експресијата на *IFNB1*, *GAPDH* и *MX1*-гените беше одредена со Taqman gene expression assay primer/probe sets and master mix. За нормализација на сигналот бил селектиран housekeeping генот *GAPDH*, кој има униформна експресија во хуманите клетки. Промени во експресијата на интерферон-стимулираните гени биле прикажани како зголемување на средно зголемување (mean-fold), споредено со експресијата на housekeeping-генот.

Кандидатката Вуковиќ за целите на оваа докторска дисертација составила база на варијанти и мутации кои влијаат на ефикасноста на моноклоналните антитела од неколку различни извори: база за антивирусна резистентност на коронавируси од Универзитетот „Станфорд“, COG-UK мутациски експлорер, научни публикации, резимеа на карактеристиките на производот од Европската медицинска агенција, информации за овластување за итна употреба на производи од Агенцијата за храна и лекови. Различни литературни извори биле прегледани за пронаоѓање на соодветни трудови и тие биле мануелно селектирани. Согласно со критериумот за вклучување, вклучени биле само студии во кои биле анализирани моноклонални антитела од ЕМА. Дatabазата ги содржи инхибиторните концентрации или (IC)₅₀ вредностите за користената контрола, IC₅₀-вредности за мутациите од интерес и fold-редукции поврзани со варијанти и мутации и соодветните вредности. Резултати за мутациите во S-протеинот биле собрани од *in vitro* и *in vivo* студии, како и резултати за варијанти за загриженост за кои веќе е познат составот на мутации во S-протеинот. Податоци од неутрализирачки анализи за

репликациски компетентни SARS-CoV-2 изолати и нерепликациски компетентни псевдотипизирани вируси користејќи VSV (везикуларен стоматитен вирус), HIV (вирус на хумана имунодефициенција тип 1), MLV (вирус на леукемија на глувци) и лентивирус кој содржи SARS-CoV-2 специфични мутации во S-протеинот беа вклучени во databазата.

Статистичките тестови за анализа на SARS-CoV-2 резултатите и визуелизациите биле изведени со R (v4.1.1), користејќи ги пакетите ggplot2 (v3.3.5), dplyr (v1.0.7) и tidyр (v1.1.3). χ^2 тестот и Fisher's exact тестот биле направени со "stats" пакетот. Microsoft Excel 2016 за Windows 10 и OpenEpi-платформата биле употребени за статистичка анализа на инфлуенца податоците. χ^2 тестот и Fisher's exact-тестот биле употребени за споредба на фреквенциите меѓу различни возрастни групи. p вредност помала од >0.05 се смета за сигнификантна. Релативен ризик (RR) бил искористен за да се процени асоцијацијата меѓу две групи или да се прикаже разликата во инциденца помеѓу кохортот на пациенти и референтната група. $RR > 1$ значи дека ризикот од исходот е зголемен со изложеност, што претставува „ризик-фактор“.

За qRT-PCR анализата, пресметките беа изведувани со DataAssist v3.01 софтверот (Thermo Fisher Scientific).

Во поглавјата **РЕЗУЛТАТИ И ДИСКУСИЈА**, кандидатката прави систематизација на добиените резултати и нив ги дискутира во однос на добиените сознанија за дистрибуцијата, еволуцијата и детектираните мутации кај инфлуенца и вирусите SARS-CoV-2.

Во овој дел било утврдено дека од 1632 тестирани примероци, 46,4 % биле инфлуенца позитивни, каде што најголем дел биле инфлуенца A(H1N1)pdm09 (44 %), по што следеше инфлуенца B (32 %) и A(H3N2) (17 %). Преку споредба на сентинел системот за надзор со рутинскиот систем за надзор, кандидатката покажува дека новововедениот систем функционира ефикасно и дава одлични резултати во селекцијата на случаи. Статистички значајни разлики ($p < 0.0000001$) биле забележани при споредба на бројот на репортирани ILI случаи меѓу пациенти од возрастните групи 0-4, 5-14, 15-29 и 30-64 со референтната возрастна група 65+. Разликата во глобалната динамика на сезонските инфлуенца вируси е резултат на разликите во стапката на вирусна еволуција, потенцијално водејќи до разлики во дистрибуцијата на болеста меѓу различни возрастни групи. Всушност, вирусите кои еволуираат побрзо за да го одбегнат имуниот одговор може да инфицираат луѓе од сите возрастни групи, додека вирусите со побавна еволуција примарно ги инфицираат децата. Филогенетската анализа на хемаглутинин секвенците открила сличност во мутациите кои циркулираат на глобално ниво, со најголем дел од секвенците припаѓајќи на супкладата 6B.1A. PROVEAN анализата покажа дека D187A супституцијата во рецептор врзувачкото место на хемаглутинин протеинот кај A(H1N1)pdm09 вирусите има негативен биолошки ефект на неговата функција. A(H3N2) вирусите предоминантно припаѓале на 3C.2a и 3C.3a кладите во текот на анализираниите сезони. Молекуларната карактеризација откри неколку супституции во вирусите A(H3N2) кои постепено ги заменуваат татковските варијанти во последователните сезони, пред тие да станат доминантната варијанта.

Мутациите во различни региони на NS1-протеинот на инфлуенца вирусот придонесувале во менување на фенотипот и функцијата на самиот протеин. Мутацијата K196E во NS1-протеинот ги раздвојува пациентите со умерена од оние со тешка клиничка слика, поради што беше истражен импактот на оваа мутација врз степенот на промена на генска и протеинска експресија на интерферон и интерферон стимулираните гени. Имено, резултатите од генска експресија од клетките инкубирани 24 и 48 часа со тест-вирусите и контролите покажала дека оваа мутација навистина влијае врз степенот на експресија на интерферонот и интерферон-стимулираните гени. Кандидатката истакнува дека пронајдоците се во согласност со хипотезата дека мутацијата K196E придонесува во суперсијата на интерферонот, што води до тешка клиничка слика кај заболените пациенти. Замената на лизинот (K) со глутамат (E) на позиција 196 се верува дека доведува до повисок афинитет за врзување на NS1 со CPSF30 и со тоа се условува суперсија на експресијата на интерферон и интерферон-стимулираните гени.

Една петтина (21,51 %) од тестираните респираторни примероци за SARS-CoV-2 биле позитивни. Во периодот од јануари 2020 до декември 2021, епидемиолошката ситуација во С. Македонија била карактеризирана од три бранови на пандемијата предводени од појавата на B.1, B.1.1.7 (Alpha) и B.1.617.2 (Delta) линиите, слично како насекаде во светот. Забележителен тренд

во инциденцата и сериозноста на COVID-19 инфекциите била забележана во 60+ возрастната група меѓу мажи и жени. Од вкупниот број на позитивни случаи, највисока инциденца SARS-CoV-2 била забележана во возрастната група 60+ мажи (4.170.4/100.000), со статистички сигнификантна разлика ($p=0.0001$) меѓу двата пола. Дополнително, 1.8 пати бил зголемен морталитетот кај мажите и соодветно сигнификантно повисок број на смртни случаи бил детектиран кај истоимениот пол во споредба со жените во истата возрастна група ($p=0.001$). Повеќе од 80 супституции и делеции биле репортирани во S-протеинот глобално, меѓу кои најважни се L452R, E484K, D614G, A222V, L18F, S477N, H69-V70del и N501Y (Sharif et al., 2022). Во С. Македонија меѓу мутациите во S-протеинот, D614G-мутацијата имала највисока фреквенција (93,6 %) и за неа било докажано дека води до засилување на афинитетот за ACE2-рецепторот и зголемена репликациска моќ во хумани бронхијални и назални епителни клетки. Вкупно 327 примероци биле секвенционирани во периодот од март 2020 до август 2021 година, покажувајќи темпорална дистрибуција на SARS-CoV-2 циркулирачките варијанти во С. Македонија. Филогенетската анализа покажала дека најголем дел од вирусните геноми беа еволутивно блиску поврзани и кластерираат во четири дистинктивни линии: V.1, V.1.1.7, V.1.351 и V.1.617.2. Резултатите од секвенционирањето покажале дека во периодот од март 2020 до јануари 2021, линијата V.1 преодминирала во С. Македонија, како и насекаде во светот. Во јануари 2021, првите Alpha-случаи беа потврдени со секвенционирање во нашата земја, по што следеше рапидно зголемување во февруари, за комплетна доминација во периодот март – јуни 2021. Брзото преовладување и комплетна доминација на варијантата V.1.1.7 се должела на мутациониот профил кој водеше до 40 – 70 % зголемување во трансмисибилноста. Во периодот јуни – август 2021 година, три различни Delta-клади коциркулираа, 21J, 21I и 21A, заедно со Alpha-варијантата, додека во Азија, Европа и Северна Америка, фреквенцијата на Delta била над 50 % во текот на периодот март – декември 2021. Статистички сигнификантна разлика била забележана за 2C_1 хаплотипот ($p=0.0013$), каде што 10,5 % од хоспитализираните пациенти имале тешка клиничка слика. Додека други студии нашле асоцијација меѓу инфекцијата со варијантата V.1.617.2 со повисоки шанси за потреба од кислородна поддршка, повисока стапка на приеми на пациенти на интензивна нега или смртен исход, оваа студија открила силна асоцијација на карактеристичен сет на мутации (хаплотип 2C_1) со сериозни клинички исходи. Скоро 70 % од пациентите со хаплотип 2C_1 беа мажи, потврдувајќи ги нашите пронајдоци дека мажите имаат поголема подложност на потешка клиничка слика или смрт.

Собраните податоци од базата за антивирусна резистенција покажале дека мутациите P337K/R/L и E340K/I/V/A присутни во Delta-варијантата водат до над 100 пати fold-промена во сензитивноста на моноклоналното антителиво Xevudy (sotrovimab), значително намалувајќи ја неговата ефикасност за оваа варијанта. Моноклоналното антителиво Evusheld покажало 5-25 fold-редукција во сензитивноста при *in vitro* експерименти со Alpha-варијанта вирус – носители на N501Y-мутацијата, застапена со 60,9 % меѓу секвенционираниите примероци во нашата студија, што индицира дека ова моноклонално антителиво сè уште е релевантно за употреба на третман на пациенти – носители на оваа мутација. Regkirona (regdanvimab) покажало 39 пати fold-редукција за Beta-варијантата, 99,5 пати fold-редукција за Gamma и 8,6 пати fold-редукција за Delta-варијантата. Овие резултати покажале дека Regkirona има намалена сензитивност и активност за вируси од Beta-варијантата, комплетна редукција на сензитивноста во *in vitro* услови за Gamma-варијантата, додека ја има задржано својата неутрализирачка активност за Delta.

Во поглавјето **ЗАКЛУЧОЦИ**, кандидатката извлекува повеќе заклучоци, меѓу кои:

- вкупно 46,4 % од тестираните примероци од ILI и SARI-надзорот биле инфлуенца позитивни, каде што високиот позитивитет укажува дека новововедениот сентинел систем дава одлични резултати во селекцијата на примероци;
- забележан бил значителен раст во бројот на SARI-примероци испратени за тестирање од сезоната 2016/2017 до 2019/2020, што се должи на стабилизацијата на SARI-системот за надзор во текот на годините, како и подобро менаџирање на SARI-случаите од страна на клиничарите;

- сезонската циркулација на инфлуенца вирусите во С. Македонија била во согласност со европските и глобални трендоци на циркулација;
- за сезоните 2016/2017, 2017/2018 и 2018/2019 не била најдена корелација меѓу сериозноста на клиничката слика со одреден суптип, но во сезоната 2019/2020 била забележана разлика меѓу амбулантските (19,2 %) и хоспитализирани (35,3 %) пациенти заразени со инфлуенца A(H1N1)pdm09, но без статистички сигнификантна разлика;
- кај вирусите A(H1N1)pdm09 била детектирана само една супституција – D187A во 190-јамката или S_b-антигенското место, која е од особено значење поради високиот потенцијал за појава на суптипови кои можат да го одбегнат имуниот одговор;
- кај вирусите A(H3N2) била детектирана супституцијата G484 во HA2, која е предвидено дека има штетен ефект врз биолошката функција на хемалутиниот;
- не биле откриени мутации во неураминидаза гените на вирусите A(H1N1)pdm09 и A(H3N2) кои водат до резистенција на достапните антивирусни лекови;
- инфлуенца резултатите добиени за ILI или SARI-пациентите се веднаш достапни за епидемиолозите, овозможувајќи им во реално време да ја проценат епидемиолошката ситуација и да препорачаат јавноздравствени и социјални мерки за да се намали и спречи ширењето на болеста;
- добиените податоци од секвенционирањето на инфлуенца вирусите опфатени во оваа студија биле прикачени во GISAID, правејќи ги достапни за интернационалните авторитети и овозможува континуирано мониторирање на варијантите;
- резултати од генска експресија од клетките инкубирани 24 и 48 часа со инфлуенца тест-вирусите и контролите покажала дека мутацијата K196E влијае врз степенот на експресија на интерферонот и интерферон-стимулираните гени, односно таа води до суперсија на интерферонот и следствено потешка клиничка слика кај заболените пациенти;
- од вкупниот број тестирани примероци за присуство на вирусот SARS-CoV-2, 21,5 % биле позитивни и епидемиолошката ситуација во земјата беше карактеризирана од три бранови на пандемијата предводени од појавата на линиите B.1, B.1.1.7 (Alpha) и B.1.617.2 (Delta);
- статистички сигнификантна разлика беше детектирана во 60+ возрастната групата меѓу мажи и жени ($p=0.0001$);
- морталитетот меѓу мажите беше 1,8 пати повисок во споредба со жените во возрастната група 60+ и соодветно бројот на смртни случаи меѓу мажите беше сигнификантно повисок во споредба со жените ($p=0.001$);
- во RdRp-протеинот била детектирана најчестата мутација nsp12:P323L (98,78 %) најдена во скоро сите секвенци;
- во нашата земја меѓу мутациите во S-протеинот, D614G-мутацијата имала највисока фреквенција (93,6 %), за која е докажано дека води засилување на афинитет за ACE2-рецепторот;
- филогенетската анализа во оваа студија покажала дека најголем дел од вирусните геноми се блиску поврзани и кластерираа во 4 PANGO-линии, B.1, B.1.1.7, B.1.351 и B.1.617.2, во согласност со циркулацијата на линии на глобално ниво;
- статистички сигнификантна разлика била забележана меѓу случаите кои припаѓаа на хаплотипот 2C_1 cases, каде што 10,5 % од пациентите беа хоспитализирани поради тешка клиничка слика предизвикана од вирусот ($p=0.0013$);
- генетскиот контекст во кој S:A222V-мутацијата се појавува е есенцијален за нејзината вијабилност и епидемиолошките импликации од мутацијата може да бидат под влијание на епистатските контакти меѓу мутациите S: T478K и S:L452R;
- единствената карактеризирана breakthrough-инфекција припаѓала на хаплотипот 2C_2, со тоа што не ги содржеше сите мутации од 21A Delta-линијата, ниту, пак, сите коегзистирачки мутации на 21I Delta-кладата;
- мутациите P337K/R/L и E340K/I/V/A присутни во Delta-варијантата водат до над 100 пати fold-промена во сензитивноста на моноклоналното антитело Xevudy (sotrovimab), значително намалувајќи ја неговата ефикасност за оваа варијанта;

- моноклоналното антитело Evusheld покажало 5-25 fold- редуција во сензитивноста при *in vitro* експерименти со Alpha-варијанта вирус – носители на N501Y-мутацијата, што индицира дека ова моноклонално антитело сè уште е релевантно за употреба на третман на пациенти – носители на оваа мутација;
- Regkirona (regdanvimab) покажало 99,5 пати fold-редуција за Gamma-варијантата, што значи комплетна редуција на сензитивноста во *in vitro* услови за неа, додека, пак, ја има задржано својата неутрализирачка активност за Delta;
- резултатите од оваа студија би им помогнале на јавноздравствените установи во намалување на оптоварувањето на здравствениот систем преку обезбедување на податоци за циркулацијата на варијантите за загриженост на SARS-CoV-2 и асоцијацијата на хаплотипови со сериозноста на клиничката слика;
- благодарение на широката достапност на NGS-алатките и можноста за споделување на SARS-CoV-2 и инфлуенца геномите на јавно достапни платформи, мутациите и варијантите од различни земји може рутински се следат и да се препорачуваат меѓународно значајни мерки на превенција и контрола на двата патогени агенса – инфлуенца вирусот и SARS-CoV-2.

Во поглавјето **ЛИТЕРАТУРА**, кандидатката наведува околу 315 референци кои се однесуваат на оваа проблематика. Поголем дел од нив се со понов датум и се објавени во еминентни научни списанија. Овој податок уште еднаш ја потврдува актуелноста на проблемот и потребата од понатамошни истражувања.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Маја Вуковиќ, со наслов: **ГЕНЕТСКА КАРАКТЕРИЗАЦИЈА И ЕВОЛУЦИЈА НА ИНФЛУЕНЦА И SARS-COV-2 ВИРУСИ СО ПРИМЕНА НА ВТОРА И ТРЕТА ГЕНЕРАЦИЈА СЕКВЕНЦИОНИРАЧКИ ТЕХНОЛОГИИ**, претставува актуелно истражување во молекуларната биологија. Докторската дисертација е изработена по сите принципи на едно научно истражување. Во согласност со мотивот на студијата, дефинирани се и целите на истражувањето, научниот пристап е оригинален и внимателно избран, а методологијата на испитување е современа. Поставените цели се во целина реализирани, а добиените резултати се адекватно обработени, интерпретирани и дискутирани во согласност со нивната научна и апликативна вредност. Од добиените резултати се изведени соодветни заклучоци. Докторската дисертација на кандидатката м-р Маја Вуковиќ, со наслов: **ГЕНЕТСКА КАРАКТЕРИЗАЦИЈА И ЕВОЛУЦИЈА НА ИНФЛУЕНЦА И SARS-COV-2 ВИРУСИ СО ПРИМЕНА НА ВТОРА И ТРЕТА ГЕНЕРАЦИЈА СЕКВЕНЦИОНИРАЧКИ ТЕХНОЛОГИИ**, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди на докторски труд.

Исполнетост на законските услови за одбрана на трудот

Кандидатката, пред одбраната на докторскиот труд, ги објавила (како прв автор, во меѓународни научни списанија) следниве рецензирани истражувачки трудови:

Kuzmanovska M, Boshevska G, Janchevska E, Buzharova T, Simova M, Peshnacka A, Nikolovska G, Kochinski D, Ilioska RS, Stavridis K, Mikikj V, Kuzmanovska G, Memeti S and Gjorgoski I (2021) A Comprehensive Molecular and Epidemiological Characterization of Influenza Viruses Circulating 2016–2020 in North Macedonia. *Front. Microbiol.* 12:713408. doi: 10.3389/fmicb.2021.713408.

Vukovikj M, Boshevska G, Janchevska E, Buzharova T, Preshova A, Simova M, Peshnacka A, Kocinski D, Kuzmanovska G, Memeti S and Gjorgoski I (2023). In-depth genetic characterization of the SARS-CoV-2 pandemic in a two-year frame in North Macedonia using second and third generation sequencing technologies. *Front. Virol.* 2:1064882. doi: 10.3389/fviro.2022.1064882

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на приложениот материјал и проверката на докторската дисертација од кандидатката м-р Маја Вуковиќ, може да се заклучи дека поставените цели се темелно обработени во согласност со основните начела на научноистражувачката дејност. Докторската дисертација е научен труд кој обработува актуелни проблеми со иновативен пристап, со оригинални сознанија и јасни заклучоци и препораки. Содржината, обемот и постигнатото ниво на квалитет ги задоволуваат и ги исполнуваат условите потребни за изработка на докторска дисертација.

Комисијата смета дека трудот е автентичен и актуелен, има значаен научен и апликативен придонес, во целина ги обработува поставените проблеми и ги содржи сите елементи на научен труд, со јасно дефинирани цели, прецизно изложени материјал и методи и детално прикажани и статистички обработени резултати на студијата. Дискусијата и заклучоците се објективни и даваат прецизни одговори на поставените цели.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет во Скопје да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатката м-р Маја Вуковиќ со наслов: **ГЕНЕТСКА КАРАКТЕРИЗАЦИЈА И ЕВОЛУЦИЈА НА ИНФЛУЕНЦА И SARS-COV-2 ВИРУСИ СО ПРИМЕНА НА ВТОРА И ТРЕТА ГЕНЕРАЦИЈА СЕКВЕНЦИОНИРАЧКИ ТЕХНОЛОГИИ.**

КОМИСИЈА

**Д-р Гордана Димеска, редовен професор (претседател),
Природно-математички факултет – Скопје, с.р.**

**Д-р Голубинка Бошевска, вонреден професор (член),
Факултет за медицински науки, УГД – Штип, с.р.**

**Д-р Биљана Миова, редовен професор (член),
Природно-математички факултет – Скопје, с.р.**

**Д-р Никола Хаџи Петрушев, вонреден професор (член),
Природно-математички факултет – Скопје, с.р.**

**Д-р Ицко К. Ѓоргоски, редовен професор (член),
Природно-математички факултет – Скопје, с.р.**

**ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ/ИНСТИТУТ**

1. ДОКТОРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Д-р Фјола Ајети	Проценка на влијанието на мандибуларните трети молари на појавата на инцизална мандибуларна збиеност	Assessment of the influence of mandibular third molars on the occurrence of incisal mandibular crowding	Проф.д-р Наташа Тошеска Спасова	02-473/8 12.4.2023
2.	Д-р Оливера Србиновска	Микроскопска компаративна анализа на емајловата површина после дебондирање на ортодонтски брикети	Microscopic comparative analysis of the enamel surface after debonding of orthodontic brackets	Проф.д-р Наташа Тошеска Спасова	02-470/7 12.4.2023
3.	Д-р Стефана Чакар Коцевски	Евалуација на ефикасноста и механичките карактеристики на ортодонтските лакови во фазата на нивелација при фиксниот ортодонтски третман	Evaluation of the efficacy and mechanical properties of initial orthodontics archwires in the fixed orthodontics treatment	Проф.д-р Лидија Кануркова	02-419/8 12.4.2023
4.	Д-р Енис Шабанов	Компаративна евалуација на механичките и физичките својства на еластомерните отпечаточни материјали	Comparative evaluation of the mechanical and physical properties in elastomeric impression materials	Проф.д-р Сашо Еленчевски	02-421/7 12.4.2023
5.	Д-р Нора Леци Шала	Антимикробно влијание на различни видови канални полнења врз различни бактериски соеви	Antimicrobial activities of different root canal sealers on various bacterial species	Проф.д-р Илијана Аџисанкова Муратовска	02-642/5 12.4.2023
6.	Д-р Блерта Муслиу Красниќи	Компаративна анализа на терапијата на бели петна со смолеста инфилтрација и бифлуориден лак кај деца	Comparative analysis of white spot therapy with resin infiltration and bifluoride varnish in children	Проф.д-р Мери Павлеска	02-1001/2 12.4.2023

Прилог бр. 2

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ БОЛЕСТИ НА ЖИВИНАТА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Факултет за ветеринарна медицина – Скопје, објавен во весникот „Вечер“ на 18.3.2023 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област 40713 болести на живината, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 0202-359/8, донесена на 31.3.2023 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Естела Прукнер-Радовчиќ, професор емеритус на Ветеринарниот факултет при Универзитетот во Загреб, д-р Теуфик Голетиќ, редовен професор на Ветеринарниот факултет при Универзитетот во Сараево и д-р Радмила Ресановиќ, редовен професор на Факултетот за ветеринарна медицина при Универзитетот во Белград. Сите членови го познаваат македонскиот јазик.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област 40713 болести на живината, во предвидениот рок се пријави д-р Александар Додовски, вонреден професор на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.

1 БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатот проф. д-р Александар Додовски е роден на 22.7.1975 година во Скопје. Средно образование завршил во СУГС „Никола Карев“ во Скопје. Со високо образование се стекнал на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје. Дипломирал на 22.5.2000 година, со просечен успех 9,4.

Кандидатот активно се служи со англискиот јазик.

Во учебната 2001/2002 година се запишал на втор циклус (магистерски) студии на Факултетот за ветеринарна медицина во Белград. Студиите ги завршил со просечен успех 8,8. На 30.5.2007 година го одбрал магистерскиот труд на тема „Влијание на пероралното давање на зеолит на концентрацијата на амонијак, уреа и жолчни киселини во порталниот и системскиот крвоток кај кучињата“.

Докторска дисертација пријавил на 2.7.2008 година на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје. Дисертацијата на тема „Молекуларна и филогенетска карактеризација на поединечни вируси на њукастелската болест откриени во Република Македонија“ ја одбрал на 4.7.2013 година, пред Комисија во состав: д-р Владимир Савиќ, научен советник на Хрватскиот ветеринарен институт – Центар за живинарство, д-р Славчо Мреношки, вонреден професор на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, д-р Ристо Проданов, редовен професор на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, д-р Дејан Видановиќ, научен соработник на Ветеринарско-специјалистичкиот институт во Краљево и д-р Дине Митров, вонреден професор на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје. Со тоа се стекнал со научниот степен доктор на науки од областа на ветеринарната медицина.

На 13.11.2013 година е избран во звањето доцент на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, во областа болести на живината.

Во моментот е вонреден професор. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на УКИМ бр. 1171 од 14.6.2018 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр. 819 од 15.1.2003 година и бр. 902 од 1.9.2006 година (помлад асистент), бр. 929 од 1.11.2007 година и бр. 992 од 15.9.2010 година (асистент), бр. 1062 од 1.10.2013 година (доцент) и бр. 1171 од 14.6.2018 година (вонреден професор), како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2 НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Факултет за ветеринарна медицина – Скопје, кандидатот д-р Александар Додовски изведува настава и вежби по предметите: Болести кај птиците (задолжителен предмет), Одгледување и болести на гулаби (изборен предмет), Одгледување и болести на ноеви (изборен предмет) и Технолошки процеси на живинарска фарма (изборен предмет) на интегрираните циклус студии на студиската програма Ветеринарна медицина и настава по предметите Технологија и неинфективни болести кај фармска живина, Вирусни болести на живината, Бактериски болести на живината и Паразитски и габични болести на живината на трет циклус – докторски студии на студиската програма Ветеринарна медицина.

Кандидатот учествувал како член во Комисија за одбрана на една докторска дисертација.

Кандидатот учествувал во настава на 1 работилница како раководител.

Во процесот на подготовка на елаборатот за реакредитација на студиската програма на интегрираните циклус студии, д-р Александар Додовски подготвил 2 нови предмета, а во рамките на елаборатот за третиот циклус – докторски студии подготвил 1 нов предмет.

Научноистражувачка дејност

Д-р Александар Додовски има објавено вкупно 16 научни трудови од соодветни научни области, од кои 1 научен труд во научно списание со импакт-фактор (фактор на влијание), 3 труда во меѓународни научни списанија, 1 труд во зборник од научен собир, 1 труд во научно/стручно списание и 10 труда во книги на апстракти.

Бил раководител на 1 национален проект, раководител на 1 меѓународен проект, национален координатор на 1 меѓународен проект, а учествувал и како член во 2 национални проекта и во 3 меѓународни научни проекти.

Кандидатот одржал 1 пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество, 8 секциски предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество и 2 предавања по покана на универзитет.

Како автор издал книга која е рецензирана и објавена во земја членка на Европската Унија.

Бил рецензент на 6 научни труда објавени во научно меѓународно списание со импакт-фактор.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Александар Додовски активно е вклучен во стручно-апликативната работа на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, во неколку лаборатории, и тоа: Лабораторија за микробиологија, Лабораторија за серологија и Лабораторија за молекуларна дијагностика. Одговорен е за работата на Националната референтна лабораторија за авијарна инфлуенца и њукастелска болест во рамките на Ветеринарниот институт.

Кандидатот бил автор на 2 книги од стручна област на 1 учебник за средно стручно образование.

Изготвил 2 стручни мислења и 1 вешт наод.

Вовел 6 акредитирани лабораториски методи за првпат во државата.

Особена активност кандидатот покажува во дејностите од поширок интерес. Кандидатот е член на уредувачки одбор на меѓународно научно списание и член на програмски одбор на 3 меѓународни научни собири.

Бил член на една Рецензентска комисија за избор во наставно-научно звање.

Во изборниот период, д-р Александар Додовски учествувал во изготвување и пријавување на 1 меѓународен научен проект и 1 национален проект.

Тој е претседател на 2 здруженија поврзани со струката и е член на професионална комора.

Оценка од самоевалуација

Кандидатот Александар Додовски, во учебните 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021 и 2021/2022 година, добил позитивни оценки од анонимно спроведените анкети на студентите на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Александар Додовски.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Александар Додовски поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избран во звањето редовен професор во научната област 40713 болести на живината.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, д-р Александар Додовски да биде избран во звањето редовен професор во научната област болести на живината.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. емеритус д-р Естела Прукнер-Радовчиќ, с.р.
Ветеринарен факултет, Универзитет во Загреб

Проф. д-р Теуфик Голетиќ, с.р.
Ветеринарен факултет, Универзитет во Сараево

Проф. д-р Радмила Ресановиќ, с.р.
Факултет за ветеринарна медицина, Универзитет во Белград

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Александар Методија Додовски
Институција: Факултет за ветеринарна медицина – Скопје
Научна област: 40713 БОЛЕСТИ НА ЖИВИНА

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – РЕДОВЕН
ПРОФЕСОР/ НАУЧНО ЗВАЊЕ – НАУЧЕН СОВЕТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	<p>Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус *</p> <p>Просечниот успех на прв циклус изнесува: _____</p> <p>Просечниот успех на втор циклус изнесува: _____</p> <p>Просечниот успех изнесува _____ за интегрираните студии.</p>	Не применливо
2	<p>Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира</p> <p>Назив на научната област: 40713 болести на живина; поле: 407 ветеринарна медицина; подрачје: 4 биотехнички науки.</p>	ДА
3	<p>Објавени најмалку шест рецензирани научни труда ** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор</p>	ДА
3.1	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1. Назив на научното списание: Македонски ветеринарен преглед / Macedonian Veterinary Review</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Scopus, Web of Science</p> <p>3. Наслов на трудот: Characterization of a novel avian avulavirus 1 of Class I isolated from a mute swan (Cygnus olor) in Macedonia in 2012, doi: 10.2478/macvetrev-2019-0015</p> <p>4. Година на објава: 2019</p>	ДА
3.2	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p>	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	<p>1. Назив на научното списание: Македонски ветеринарен преглед / Macedonian Veterinary Review</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco, Scopus, Web of Science</p> <p>3. Наслов на трудот: Importance and impact of the poultry red mite (<i>Dermanyssus gallinae</i>) in layer farms - analysis of farmers' perception, doi: 10.2478/macvetrev-2021-0026</p> <p>4. Година на објава: 2021</p>	
3.3	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1. Назив на научното списание: Viruses</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Scopus, Web of Science</p> <p>3. Наслов на трудот: Intense Innate Immune Responses and Severe Metabolic Disorders in Chicken Embryonic Visceral Tissues Caused by Infection with Highly Virulent Newcastle Disease Virus Compared to the Avirulent Virus: A Bioinformatics Analysis, doi: 0.3390/v14050911</p> <p>4. Година на објава: 2022</p>	ДА
3.4	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1. Назив на научното списание: Македонски ветеринарен преглед / Macedonian Veterinary Review</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco, Scopus, Web of Science</p> <p>3. Наслов на трудот: β-Lactamase genes (<i>bla</i>CTX-M, <i>bla</i>SHV, <i>bla</i>TEM, <i>bla</i>OXA1 AND <i>bla</i>OXA2) and phylogenetic groups in ESBL producing commensal <i>Escherichia coli</i> isolated from faecal samples from dairy farm in the Municipality of Debar, doi:10.2478/macvetrev-2023-0017</p> <p>4. Година на објава: 2023</p>	ДА
3.5	<p>Книга или дел од книга рецензирана и објавена во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД</p> <p>1. Наслов на книгата: Sustainable broiler production in Macedonia – A value chain guide to best practice</p> <p>2. Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД Унгарија</p> <p>3. Издавач, година и место на издавање/објавување: Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO) Budapest, 2019, ISBN 978-92-5-132055-6</p>	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
3.6	Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји 1. Назив на зборникот: Proceedings of the 6th International Poultry Meat Congress 2. Назив на меѓународниот собир: 6th International Poultry Meat Congress, 2023, Antalya, Turkey 3. Имиња на земјите: Турција, САД, Канада, Холандија, Италија, Австралија, Белгија, Германија, Грција, Австрија, Португалија, Шпанија, Норвешка 4. Наслов на трудот: Trials on the addition of <i>Saccharomyces cerevisiae boulardii</i> and its' effects in broilers 5. Година на објава: 2023	ДА
4	Објавен рецензиран учебник, монографија, практикум или збирка задачи од научната област за која се избира *** 1. Наслов на учебникот, монографијата, практикумот или збирката задачи: Биологија и патологија на птици 2. Место и година на објава: Скопје, 2023	ДА
5	Претходен избор во наставно-научно звање – вонреден професор, датум и број на Билтен: бр. 1171 од 14.6.2018, стр. 280-308	ДА
6	Има способност за изведување на високообразовна дејност	ДА

* На лицата кои имаат заснован работен однос на Универзитетот или на некој од универзитетите во Република Македонија во моментот на стапување во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр. 82/2018), нема да се применуваат одредбите од Законот кои се однесуваат на просекот, односно дека лицата треба да имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус. Во овој случај, полето под реден број 1 не се пополнува.

** За кандидатот/ите кој има повеќе од 6 (шест) научни труда во референтна научна публикација, рецензентската комисија научните труда ќе ги наведе, ќе ги оцени и ќе ги вреднува во Образец 2.

*** Наведениот услов ќе се применува по истекот на три години од денот на стапувањето во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр. 82/2018).

ОБРАЗЕЦ 2
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Александар Методија Додовски
Институција: Факултет за ветеринарна медицина – Скопје
Научна област: 40713 болести на живина

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
Одржување на настава (интегрирани циклус студии)		
1.	Болести на птици (3+3), летен семестар, 2018/19	1,8
2.	Анимална хигиена (2+2), зимски семестар, 2018/19	1,2
3.	Анимална хигиена (1+1), летен семестар, 2018/19	0,6
4.	Одгледување и болести на ноеви (2+0), летен семестар, 2018/19	1,2
5.	Одгледување и болести на гулаби (2+0), летен семестар, 2018/19	1,2
6.	Болести на птици (3+3), летен семестар, 2019/20	1,8
7.	Анимална хигиена (2+2), зимски семестар, 2019/20	1,2
8.	Анимална хигиена (1+1), летен семестар, 2019/20	0,6
9.	Одгледување и болести на ноеви (2+0), летен семестар, 2019/20	1,2
10.	Одгледување и болести на гулаби (2+0), летен семестар, 2019/20	1,2
11.	Болести на птици (3+3), летен семестар, 2020/21	1,8
12.	Анимална хигиена (2+2), зимски семестар, 2020/21	1,2
13.	Одгледување и болести на ноеви (2+0), летен семестар, 2020/21	1,2
14.	Одгледување и болести на гулаби (2+0), летен семестар, 2020/21	1,2
15.	Технолошки процеси на живинарска фарма (2+0), зимски семестар, 2020/21	1,2
16.	Болести на птици (3+3), летен семестар, 2021/22	1,8
17.	Одгледување и болести на ноеви (2+0), летен семестар, 2021/22	1,2
18.	Одгледување и болести на гулаби (2+0), летен семестар, 2021/22	1,2
19.	Технолошки процеси на живинарска фарма (2+0), зимски семестар, 2021/22	1,2
20.	Болести на птици (3+3), летен семестар, 2022/23	1,8
21.	Одгледување и болести на гулаби (2+0), летен семестар, 2022/23	1,2
Настава во школи и работилници		
22.	Презентација на резултати од проектни активности во живинарството, 27.5.2022, Скопје, организирана од ФВМ-С, раководител	1,5
Одржување на настава (трет циклус студии)		
23.	Вирусни болести на живината (1+1), 2020/21	0,9
24.	Бактериски болести на живината (1+1), 2020/21	0,9
25.	Паразитски и габични болести на живината (1+1), 2020/21	0,9
26.	Технологија и неинфективни болести кај живината (1+1), 2021/22	0,9

Одржување на вежби		
27.	Болести на птици (3+3), летен семестар, 2018/19	1,35
28.	Болести на птици (3+3), летен семестар, 2019/20	1,35
29.	Болести на птици (3+3), летен семестар, 2020/21	1,35
30.	Болести на птици (3+3), летен семестар, 2021/22	1,35
31.	Вирусни болести на живината (1+1), 2020/21	0,45
32.	Бактериски болести на живината (1+1), 2020/21	0,45
33.	Паразитски и габични болести на живината (1+1), 2020/21	0,45
34.	Технологија и неинфективни болести кај живината (1+1), 2021/22	0,45
35.	Болести на птици (3+3), летен семестар, 2022/23	1,35
Подготовка на нов предмет		
36.	Одгледување и болести на неживински видови на птици (интегрирани прв и втор циклус студии)	1
37.	Одгледување и болести на кафезни прици (интегрирани прв и втор циклус студии)	1
38.	Паразитски и габични болести на живината (трет циклус студии)	1
Консултации со студенти		
39.	Болести на птици (3+3), летен семестар, 2018/19, 5 студенти	0,01
40.	Анимална хигиена (1+1), летен семестар, 2018/19, 15 студенти	0,03
41.	Изборни предмети 2018/19, 5 студенти	0,01
42.	Болести на птици (3+3), летен семестар, 2019/20, 15 студенти	0,03
43.	Анимална хигиена (2+2), зимски семестар, 2019/20, 12 студенти	0,02
44.	Анимална хигиена (1+1), летен семестар, 2019/20, 12 студенти	0,02
45.	Болести на птици (3+3), летен семестар, 2020/21, 9 студенти	0,02
46.	Анимална хигиена (2+2), зимски семестар, 2020/21, 22 студенти	0,04
47.	Анимална хигиена (1+1), летен семестар, 2020/21, 22 студенти	0,04
48.	Изборни предмети 2020/21, 1 студент	0,002
49.	Болести на птици (3+3), летен семестар, 2021/22, 3 студенти	0,006
50.	Болести на птици (3+3), летен семестар, 2022/23, 3 студенти	0,006
51.	Изборни предмети 2020/21, 1 студент	0,002
Член на комисија за оцена или одбрана на докторски труд		
52.	Член на Комисија за одбрана на докторски труд: „Идентификување на индикатори за однесување на животните и воспоставување зоохигиенски стандарди од аспект на благосостојба на животните“.	0,7
Вкупно		44,57

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
Раководител на национален научен проект		
1.	Мониторинг, морфолошка и молекуларна идентификација и филогенетска карактеризација на црвената вошка (<i>Dermapnyssus gallinae</i>) во живинарските фарми во Република Македонија, финансиран од УКИМ, 2019-2020	6
Раководител на меѓународен научен проект		
2.	Surveillance and Molecular Epidemiology of Avian Paramyxoviruses and Avian Influenza Viruses in China and Macedonia, финансиран од надлежните министерства во Македонија и Кина, 2019-2022	9

Национален координатор на меѓународен научен проект		
3.	COST Action Ammonia and Greenhouse Gases Emissions from Animal Production Buildings (LivAGE) CA16106, 2016-2021 (https://www.cost.eu/actions/CA16106/#tabs+Name:Management%20Structure)	6
Учесник во национални научни проекти		
4.	Студија за проценка на застапеноста и географската дистрибуција на вирусот на западно-нилска тереска во Македонија како и можности за делување во насока на концептот „Едно здравје“, финансиран од УКИМ, 2022-2023	3
5.	NAtional Platform for Improving Biosecurity in Dairy Cattle Farms (NAPIB), финансиран од EuFMD – SEE FAR, 2022	3
Учесник во меѓународни научни проекти		
6.	Early Detection of Transboundary Animal Disease (TADs) to Facilitate Prevention and Control trough A Veterinary Diagnostic Laboratory Network (VETLAB Netwotk), финансиран од МAAE, 2016-2021	5
7.	COST Action Biosecurity Enhanced Through Training Evaluation and Raising Awareness (BETTER), CA 20103, (https://www.cost.eu/actions/CA20103/#tabs+Name:Working%20Groups%20and%20Membership)	5
8.	COST Action European Swine Influenza Network (ESFLU), CA 21132, (https://www.cost.eu/actions/CA21132/#tabs+Name:Working%20Groups%20and%20Membership)	5
Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое нема импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет		
9.	Kerluku, M., Jankuloski, D., Manovska, M., Prodanov, M., Dimzoska, B., Dodovski, A. & Blagoevska, K. (2023). β -Lactamase Genes (blaCTX-M, blaSHV, blaTEM, blaOXA1 and blaOXA2) and Phylogenetic Groups in ESBL Producing Commensal Escherichia coli Isolated from Faecal Samples from Dairy Farm in the Municipality of Debar. Macedonian Veterinary Review, 46(1) 89-97, doi:10.2478/macvetrev-2023-0017	3
10.	Kjosevski, M., Horvatek-Tomic, D., Dodovski, A. (2021): Importance and impact of the poultry red mite (Dermanyssus gallinae) in layer farms - analysis of farmers' perception, Mac Vet Rev 2021; 44 (2): 211 – 224 doi: 10.2478/macvetrev-2021-0026	4
11.	Dodovski A. , Popova Z., Savic V. (2019): Characterization of a Novel Avian Avulavirus 1 of Class I Isolated From a Mute Swan (Cygnus Olor) in Macedonia in 2012, Mac Vet Rev 2019; 42 (2): 115 - 122, doi: 10.2478/macvetrev-2019-0015	4
Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание кое има импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет		
12.	Cheng S, Liu X, Mu J, Yan W, Wang M, Chai H, Sha Y, Jiang S, Wang S, Ren Y, Gao C, Ding Z, Stoeger T, Tseren-Ochir EO, Dodovski A , Alfonso P, Mingala CN, and Yin R. (2022): Intense Innate Immune Responses and Severe Metabolic Disorders in	8,29

	Chicken Embryonic Visceral Tissues Caused by Infection with Highly Virulent Newcastle Disease Virus Compared to the Avirulent Virus: A Bioinformatics Analysis, Viruses 14, 911, 2022, doi.org/10.3390/v14050911 (if=5,818)	
Книга или дел од книга рецензирана и објавена во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД		
13.	Sustainable broiler production in Macedonia – A value chain guide to best practice, Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO) Budapest, 2019, ISBN 978-92-5-132055-6, автор	8
Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји		
14.	Dodovski A. , Celeska I., Mojsova S., Angelovski Lj., Kjosevski, M. Trials on the Addition of <i>Saccharomyces cerevisiae boulardii</i> and its' Effects in Broiler, Proceedings 6 th Poultry Meat Congress, Antalya, Turkey, 1-5.3.2023	3
Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание		
15.	Dodovski A. , Angelovski Lj. Salmonella control in the poultry industry - Macedonian experience, Zivinarstvo, god. LVI, br.7-8.2022, ISSN 0354-4036	2,7
Рецензија на научен/стручен труд		
16.	Рецензент на научен труд под шифра СМІС-D-21-00679, за објава во Current Microbiology (if=2,343) https://orcid.org/my-orcid?orcid=0000-0003-2416-8003	0,2
17.	Рецензент на научен труд под шифра СМІС-D-20-02342, за објава во Current Microbiology (if=2,343) https://orcid.org/my-orcid?orcid=0000-0003-2416-8003	0,2
18.	Рецензент на научен труд под шифра СМІС-D-21-01543, за објава во Current Microbiology (if=2,343) https://orcid.org/my-orcid?orcid=0000-0003-2416-8003	0,2
19.	Рецензент на научен труд под шифра VA.0602, за објава во Veterinarski arhiv (if=0,496)	0,2
20.	Рецензент на научен труд под шифра VA.2004, за објава во Veterinarski arhiv (if=0,496)	0,2
21.	Рецензент на научен труд под шифра VA.2070, за објава во Veterinarski arhiv (if=0,496)	0,2
Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество		
22.	Потценети зоонози кај домашните птици, Втор меѓународен ветеринарно-медицински конгрес, Пловдив, Бугарија, 29.9 – 1.10.2022	3
Секциски предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество		
23.	Trials on the addition of <i>Saccharomyces cerevisiae boulardii</i> and its' effects in broilers, 6 th Poultry Meat Congress, Antalya, Turkey, 1-5.3.2023	2
24.	Effects of addition of <i>Saccharomyces cerevisiae boulardii</i> on multiple parameters on broiler health and productivity, 7 th Mediterranean Poultry Summit, Cordoba, Spain, 8-10.6.2022	2
25.	Salmonella control in the poultry industry – Macedonian experience, 31 Savetovanje zivinara, Tara, Serbia, 27-30.9.2022	2

26.	Discovery and introduction pattern of panzootic Newcastle disease virus in chickens in Macedonia, 2020, 9 th International Scientific Meeting Days of Veterinary Medicine 2022, Ohrid, Macedonia, 22-25.9.2022	2
27.	Active surveillance of avian influenza – results from a four years study, XXIth Symposium EPI days, Novi Sad, Serbia, 8-10.4.2019	2
28.	Update on the poultry red mite research in Macedonia, 4 th COREMI Conference Improving current understanding and research for sustainable control of the poultry red mite <i>Dermanyssus gallinae</i> , 1-2.11.2018, Cluj-Napoca, Romania, <i>Scientia Parasitologica Special Issue ISSN 1582-1366</i>	2
29.	Genome Characterization of the Virus Responsible for the HPAI Outbreak. Joint meeting 5 th International Vet-Istanbul Group Congress & 8 th International Scientific Meeting Days of Veterinary Medicine – 2018, Ohrid, Macedonia, 23-27.9.2018	2
30.	Phylogenetic studies of APMV-1 in poultry, pigeons and wild birds in Macedonia, International Avian Disease Conference, Athens, Georgia, 29.5-1.6.2018	2
Одржани предавања по покана на универзитет		
31.	Предавање на Универзитет во Тарту, Естонија, Факултет за ветеринарна медицина	1
32.	Предавање на Универзитет во Белград, Факултет за ветеринарна медицина	1
Апстракти објавени во зборник на конференција		
33.	Initial finding of total air dust concentration in cattle and poultry houses in Macedonia, 9 th International Scientific Meeting Days of Veterinary Medicine 2022, Ohrid, Macedonia, 22-25.9.2022	1
34.	Biosecurity assessment and critical improvement points of dairy cattle, 9 th International Scientific Meeting Days of Veterinary Medicine 2022, Ohrid, Macedonia, 22-25.9.2022	1
35.	Dynamics of infectious laryngotracheitis outbreak in commercial layers, 10 th International Symposium on Avian Viral Diseases, Utrecht, The Netherlands, 21-24.	1
36.	Interdisciplinary one health model for poultry red mite - COREMI WG2 output, 4 th COREMI Conference Improving current understanding and research for sustainable control of the poultry red mite <i>Dermanyssus gallinae</i> , Cluj-Napoca, Romania, <i>Scientia Parasitologica Special Issue ISSN 1582-1366</i> , 1-2.11.2018	1
Вкупно		101,19

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
Книга од стручна област		
1.	Cattle Management in Abkhazia – An Introductory Guide, книга подготвена во рамки на проект финансиран од Austrian Development Fund, а реализиран од Action Against Hunger, автор	8
2.	Прирачник за биосигурност и биосигурносни мерки во фарми за молзни крави – автор	8
Основен школски или средношколски учебник		
3.	Биологија и патологија на птици, автор (Одлука бр. 26-179/1 од 26.1.2023 од Национална комисија за учебници)	6

Експертски активности: стручна ревизија, супервизија, технички извештаи, вешт наод и мислење, стручно мислење, проценка на капитал, систематизација, методологија		
4.	Стручно мислење: „Тестирање на пратки со јајца за ведење по увозот“.	1
5.	Стручно мислење: „Појава на њукастелската болест во Македонија во 2020 година“.	1
6.	Вешт наод по судски предмет 54 ТС – 205/15 од 5.4.2019	1
Воведување нова акредитирана лабораториска метода во соодветна област		
7.	Мултиплекс RT-qPCR за симултана детекција на геномите на вирусите на авијарна инфлуенца и АОАВ-1, СОП 874	4
8.	Детекција на матрикс ген на авијарни ортоавулавириси 1 (АОАВ-1) со Real Time RT-PCR, СОП 493	4
9.	Детекција на матрикс ген на авирулентни соеви на авијарни ортоавулавириси 1 (АОАВ-1) со Real Time RT-PCR, СОП 691	4
10.	Детекција на физиски ген на вирулентни соеви на авијарни ортоавулавириси 1 (АОАВ-1) со Real Time RT-PCR, СОП 522	4
11.	Детекција на антитела против вирусот на авијарна инфлуенца со ЕЛИСА, СОП 131	4
12.	Детекција на антитела против вирусот на њукастелска болест со хи тест, СОП 366	4
Дејности од поширок интерес		
13.	Член на уредувачки одбор на меѓународно научно/стручно списание: Macedonian Veterinary Review p-ISSN 1409-7621, e-ISSN 1857-7415 (https://macvetrev.mk/Editorial-Board/Editorial-Board)	1
14.	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир: XXI Symposium of epizootiologists and epidemiologists (XXI Epi Days) 2019	1
15.	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир XIII Symposium Poultry Days 2019	1
16.	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир Days of Veterinary Medicine 2023 (https://dvm2022.mk/organization/)	1
17.	Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект – носител Мониторинг, морфолошка и молекуларна идентификација и филогенетска карактеризација на црвената вошка (<i>Dermapyssus gallinae</i>) во живинарските фарми во Македонија	1
18.	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект – носител Surveillance and Molecular Epidemiology of Avian Paramyxoviruses and Avian Influenza Viruses in China and Macedonia	2
19.	Член на Рецензентска комисија за избор во звање – вонреден професор (Одлука број 0202-2193/3 од 23.12.2019)	0,2
20.	Учество во комисији и тела на државни и други органи - член на Научен панел за здравствена заштита и благосостојба на животните при Националната платформа во Агенцијата за храна и ветеринарство	1
21.	Претседател на здружение поврзано со струката	2

	World Veterinary Poultry Association (http://www.wvpa.net/branches.php)	
22.	Претседател на здружение поврзано со структурата World Poultry Science Association (http://www.wpsa.com/index.php/branches/wpsa-branches/branch-secretaries-glossary/macedonia)	2
23.	Член на орган на професионална комора – Македонска ветеринарна комора	0,3
Вкупно		61,50

За оние ставки каде што нема линк од веб-страница, доказите се доставени во електронска форма на CD до архивата на Факултетот.

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	44,57
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	101,19
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	61,50
Вкупно	207,26

Членови на Комисијата

Проф. емеритус д-р Естела Прукнер-Радовчиќ, с.р.
Ветеринарен факултет, Универзитет во Загреб

Проф. д-р Теуфик Голетиќ, с.р.
Ветеринарен факултет, Универзитет во Сараево

Проф. д-р Радмила Ресановиќ, с.р.
Факултет за ветеринарна медицина, Универзитет во Белград

Прилог бр. 5

**ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ФАКУЛТЕТ ЗА ДИЗАЈН И ТЕХНОЛОГИИ НА МЕБЕЛ И
ЕНТЕРИЕР ВО СКОПЈЕ**

1. МАГИСТЕРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Дипл. инж. Дарко Димовски	„Влијание на брзината на поместување врз рапавоста на бичената површина при бичење на бука (Fagus Sylvatica) и бел бор (Pinus Sylvestris) со лентовидна пила-трупчарка“	„Influence of movement speed on the roughness of the whipped surface during whipping of beech (Fagus Sylvatica) and white pine (Pinus Sylvestris) with a band saw-looger“	Проф. д-р Зоран Трпоски, редовен професор	4.4.2023 год. 02-177/2- IV-3

Прилој бр. 4

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „КОНКУРЕНТСКА ПРЕДНОСТ: ГЛОБАЛИЗАЦИЈАТА НА ДИГИТАЛНИОТ ФИЛМСКИ ИЗРАЗ“ ОД М-Р ИЛИЈА ЦИРИВИРИ, ПРИЈАВЕНА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ДРАМСКИ УМЕТНОСТИ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот и уметнички совет на Факултетот за драмски уметности во Скопје, на седницата одржана на 17.2.2023 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатот м-р Илија Циривири со наслов: „Конкурентска предност: глобализацијата на дигиталниот филмски израз“, во состав: проф. д-р Ана Стојаноска (претседател), проф. д-р Игор Вецовски (ментор), проф. д-р Антонио Митриќески (член), проф. д-р Сашко Насев (член) и проф. д-р Небојша Вилиќ (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот и уметнички совет на Факултетот за драмски уметности во Скопје му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатот м-р Илија Циривири, со наслов: „Конкурентска предност: глобализацијата на дигиталниот филмски израз“, содржи вкупно 145 страници компјутерски обработен текст во фонт *Verdana*, со 1,5 проред и големина на букви 12, со 45 фусноти, 60 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, извештаи, книги и интернет-ресурси. Дополнително, во прилозите на дисертацијата е наведена и интернет-врска до јавно објавено уметничко дело во чија реализација кандидатот учествуваше во својство на ко-продуцент во текот на докторските студии – долгометражниот игран филм „Галаксијата Андромеда“ (врска до филмот: <https://youtu.be/X6D9OgO1rRE>).

Трудот е структуриран во две глави, со 3, односно 4 главни целини во секој од нив, вовед и заклучни согледувања. Точната структура опфаќа: *Вовед; 1. Теоретски аспекти за утврдување на принципите за прадење конкурентска предност во дигиталната продукција (со целините: Јазикот на новите медиуми – поим и дефиниција, Стратејски влијанија на глобализацијата на филмскиот пазар и Современи практики во филмската продукција); 2. Ефекти од принципите за прадење на конкурентска предност и дигиталната продукција врз обликување на современоот филмски израз (со целините: Фактори на меѓузависност помеѓу економијата, комуникациите и дигиталните медиуми коишто влијаат врз прадење на конкурентска предност во филмот „Галаксијата Андромеда“; Влијанието на теоретските аспекти за прадење на конкурентска предност во филмската продукција врз формата на филмот „Галаксијата Андромеда“; Како теоретските стратегии за прадење на конкурентска предност во филмската продукција влијаат врз обемот на дистрибуцијата и Соодносот помеѓу содржината на филмот како уметничка димензија и теориите на менаџмент и маркетинг како научна димензија врз финалната конкурентска стратегија на „Галаксијата Андромеда“); Заклучок и Прилози.* Секој од наведените делови се систематизирани во точки и потточки со соодветни наслови и поднаслови кои создаваат логична структура за следење на материјата што е предмет на истражувањето. Методологијата на истражувањето и формата на дисертацијата ги следи насоките и инструкциите на актуелниот Правилник за третиот циклус на студии на УКИМ.

Воведот на трудот е сублимиран пресек на целокупната истражувачка проблематика, вклучувајќи ги предметот и целите на истражувањето, неговата теориска

основа и користените истражувачки методи. Наведени се основните тенденции во современата филмска продукција што се во директна релација со истражувањето: комплексниот склоп на економските и културолошки ефекти од сеприсутниот процес на глобализација и новите дигитални технологии кои коренито ги менуваат како потребите и навиките на публиката, така и креативните, техничките и управувачките процеси при создавање и дистрибуција на филмските дела. Кандидатот ја истакнува потребата за систематска анализа на овие тенденции бидејќи се нужен предуслов за стратешки пристап во креирање на посакувана конкурентна позиција на продуцентите (како ентитети што ги реализираат делата) наспроти останатите што целат кон ист сегмент на публика. Токму публиката и креирањето на нејзината преференцијалност кон конкретен филм е во фокусот на истражувањето на кандидатот, бидејќи „конкурентската предност во суштина настанува во вредностите коишто продукцијата е во состојба да ги создаде за својата публика, при што публиката ги препознава овие вредности во авторскиот и уметнички израз на филмското дело” (стр. 10). Наведениот стратешки пристап истовремено ги инкорпорира и економските принципи втемелени во актуелните сознанија од менаџментот и маркетингот како научни дисциплини и естетските димензии на филмската уметност елаборирани во соодветните теориски постулати. Ваквата насока во третирањето на материјата како основна хипотеза на кандидатот е конзистентна низ целата содржина на трудот. Воведните наизнаки посочуваат и на неговата генерална намера – добиените и систематизирани резултати од истражувањето да им помогнат на македонската и регионалната филмска индустрија во настојувањата да достигнат што поголема конкурентност во глобални рамки, што секако ќе резултира со постигнување на посакуваните цели и од економска и од уметничка природа.

Во согласност со ваквото изложување на материјата што ја истражува, кандидатот во воведот посочува на двете основни компоненти што ја формираат структурата на дисертацијата. Првата започнува со пресек на развојот на филмската технологија сè до денес и продолжува со теориската рамка што го анализира неговото влијание врз современата филмска форма, израз и јазик. Таа вклучува и анализа на импликациите на глобализацијата врз неопходното стратешко обмислување на сите поединечни фази на продукција на филм – од првичен развој до дистрибуција на финалното дело. Крајот на првиот дел презентира современи практики во филмската продукција што произлегуваат од претходно елаборираните влијанија. Содржината на втората компонента се ефектите на теориските принципи на конкурентност и дигитализација врз филмот „Галаксијата Андромеда” од неколку аспекти: содејство на економските фактори во филмската продукција и природата на дигиталните медиуми, и влијание врз формата и изразните средства на филмот, како и врз обемот на дистрибуција на делото до пошироката публика. Вториот дел е заокружен со дискусија за конкретната конкурентска стратегија на филмот што ги зема предвид и неговите карактеристики како уметничко дело и научните принципи на менаџментот и маркетингот.

Воведот вклучува и образложение на целите на истражувањето, кои кандидатот ги формулира како анализа на теоретските принципи и дефиниции за градење на конкурентна позиција во дигиталната продукција, односно, детектирање, осознавање и систематизирање на релевантни механизми преку крајниот филмски продукт. Соодветните методи на истражувањето што тој ги применува се: аналитичко-дедуктивен, во релација со детална анализа на теориските постулати и уметничко-истражувачки пристап, преку примена на теоријата и низ целокупниот творечки процес и врз суштинските карактеристики на самото дело – филмот „Галаксијата Андромеда”.

Одредена претстава за содржината на првото поглавје на дисертацијата се извлекува од неговиот прилично дескриптивен наслов – **Теоретски аспекти за утврдување на принципите за градење конкурентска предност во дигиталната продукција**. Дигиталните технологии и соодветните импликации врз

продукциските процеси се предмет на истражување од различни аспекти на севкупниот филмски израз преку дефинирање на клучните феномени и нивна релација со процесите. Делот: Поим и дефиниција на јазикот на новите медиуми (I.1.) ги презентира согледувањата на кандидатот во однос на различните перспективи на оваа несомнено актуелна и значајна појава што коренито ја трансформира филмската дејност во целина и сите нејзини компоненти. Имено, дисертацијата укажува на фактот дека пошироко прифатеното и вообичаено дефинирање на новите медиуми со термините Интернет, компјутерски мултимедиуми, софтвер и дигитални формати имплицира нивно користење во филмската дистрибуција и прикажување (впрочем, за ова сите сведочиме преку нивно секојдневно користење). Но, сите тие паралелно се користат во сите фази на создавањето на филмско дело: од развој на проектот, преку претпродукција и, особено, во снимањето и постпродукција. Истото се однесува и на сите креативни сегменти и изразни средства на филмот – новите, дигитални медиуми стануваат интегрален дел и од режијата, актерската игра, филмската слика и тон, монтажата итн. Влијанието е анализирано и од аспект на актуелниот процес на конвергенција на медиумите во кој, од една страна, традиционалната кинематографија, во технолошка и естетска смисла ги придвижува новите медиуми, а, во спротивна насока, тие го одредуваат современиот филм, односно, „отвораат нови можности за филмскиот јазик и директно влијаат врз развојот на нови филмски форми”, што резултира со „значителниот дел од модерната кинематографија кој се состои од компјутерски генерираната реалност” (стр. 14 и 15).

Кандидатот аргументира дека иако соодветните теоретски постулати датираат уште од првата половина на 20 век, појавата и праксата на употреба на дигиталните камери го револуционизира филмот. Истовременото снимање со повеќе камери, олеснетата манипулација и мобилноста во (неограничено) движење во просторот создаваат безмалку нов „филмски свет”. Ефектите се анализирани преку спецификите на продукциските аспекти на „Милионер од гетото”, филм од 2008 год., во режија на Дени Бојл, еден од водечките современи автори не само во британската туку и, воопшто, во европската кинематографија. Секако, сосема исправно докторандот подетално го анализира токму овој наслов како студија на случај која служи за поткрепа и практична валидација на погоре споменатите заклучоци. Филмот несомнено „на голема врата” го воведува дигиталното снимање како стандардна филмска технологија, преку кое се достигнуваат еднакви естетски вредности како и тогаш етаблираната, традиционална технологија на безмалку исклучиво снимање на филмска лента, особено за делата со повисоки уметнички претензии. Поточно, можеби и ги надминува, доколку квалитетот се оценува според наградите на најпрестижните фестивали - „Милионер од гетото” е добитник на 8 награди „Оскар” (и за најдобар филм и режија), далеку повеќе од сите останати конкуренти на конкретното издание на Фестивалот. Докторандот дополнително ја анализира и мултикултурната перспектива на филмот кон која придонесува користењето на дигиталната технологија. Тој посочува дека дигитализацијата е значаен фактор за транснационалниот карактер на екипата во конципирањето и продуцирањето на филмот, со што е стимулирана неговата дистрибуција кон глобалната филмска публика, и заклучува дека овие карактеристики на филмот му овозможуваат исклучителен успех и кај критиката, и на фестивалите, и, веројатно најзначајно, кај публиката, иако располага со мошне ограничени финансиски ресурси во однос на конкурентските продукции со слични резултати во тој период.

Во продолжение на поглавјето, кандидатот се осврнува и на релациите помеѓу дигитализацијата и мизансценот и монтажата, како мошне важни компоненти на филмската граматика. Овој дел, пред сè, е претставен низ призма на технолошките и продукциските процеси, односно крајните резултати од споменатите релации. Дигиталната монтажа веќе одамна целосно ги заменува претходните аналогни постапки, бидејќи е многу побрза и поедноставна, што овозможува лесно манипулирање и

експериментирање со материјалот, иновативност во монтажните решенија и збогатување на вкупниот филмски израз. Како што е наведено во истражувањето, динамичноста на „дигиталниот рез“, покрај неспорните импликации врз понатамошниот развој на вкупната филмска естетика, доминантно има карактер на маркетиншки одговор. Кандидатот овој заклучок го потенцира како потреба од следење на современата филмска драматургија и естетика, бидејќи секојдневно, веќе повеќе децении се претставуваат кон публиката и ги креираат нејзините навики и очекувања. Притоа, како квалитет на истражувањето треба да се одбележи настојувањето на кандидатот да користи примери и од најновата светска продукција како илустрација на наведените заклучоци (на пример, филмот „1917“ од 2019 год.).

Влијанието на дигитализацијата врз аспектите на филмската режија, односно, филмскиот мизансцен се разработени во делот од поглавјето насловен како „Хибридна кинематографија“ (I.1.4.). Односната проблематика ги вклучува појавите како дигитална колор корекција, „комбинирано снимање“ (анг. compositing), фотограметрија, и компјутерски генерирани слики (анг. computer generated images, односно SGI) кои веќе се стандардни технолошки процеси во современата кинематографија. Таа станува (односно веќе е) хибридна бидејќи го релативира филмскиот простор и време, и поделеноста помеѓу анимацијата и реално снименото дејствие, што се битни одредници и постапки во традиционалниот филм. Ова коренито поместување и спојување на филмот со новите медиуми кандидатот го потенцира како „чекор пред целосно избледување на дистинктивните аспекти на дизајнот на видеоигрите, компјутерскиот интерфејс и традиционалните филмски форми.“ (Циривири, 27), што не е само промена под притисок на технолошкиот развој, туку неспорен потенцијал на нов филмски израз, форми и естетика.

Втората компонента на првото поглавје е насловена: **Стратегиски влијанија од глобализацијата на филмскиот пазар** (I.2.), во која се содржат поднасловите: „Големина на филмскиот пазар“, „Нестабилност на филмската побарувачка“, „Хоризонтална интеграција“, „Вертикална интеграција“, „Интернационализација“ и „Глобализацијата во филмската индустрија“. Соодветно, оваа компонента на трудот ги презентира согледувањата на докторандот од истражувањето на економските принципи на филмската продукција, како инхерентни за самата дисциплина, низ призмата на две основни одлики на филмската дејност низ целиот нејзин развој – големина на филмскиот пазар и интернационализација на филмот. Притоа, акцентот е ставен на современиот контекст на оваа динамика, преде сè преку економската теорија што е релевантна и за спецификите на филмот како една од водечките креативни индустрии. Кандидатот најпрво ја анализира големината и релативната стабилност (или нестабилност) на пазарот условена со потребите на публиката, што се варијабилни од основно значење за економските ефекти на секоја филмска продукција, и нејзината евентуална профитабилност. Неговите согледувања ја систематизираат комплексноста на оваа материја преку тенденциите во развојот на големите кинематографии со лидерска позиција на глобалниот филмски пазар или со големи домашни пазари (како што се САД или Индија), наспроти помалите кои се потпираат на јавна финансиска поддршка и се концентрираат на посебни сегменти од вкупната потенцијална публика (на пр. европските кинематографии кои припаѓаат на „авторскиот филм“ како дел од вкупната светска филмска продукција). Одделни економски принципи, како што се оние елаборирани во „Теоријата на петте сили“ на Мајкл Портер, се доведуваат во директна врска со стратегиските фундаменти со кои може да се постигне конкурентност на конкретно филмско дело во услови што ги детерминира наведената пазарна реалност и „главните актери“ во неа.

Опсервациите во истражувањето се насочени и кон феноменот на нестабилност на побарувачката, со истовремената поврзаност со постулатите на економијата на обем во

контекст на филмот. Успехот на кој било филм на кино-благајните е исклучително тешко (или веројатно не може) да се предвиди, а нестабилноста на побарувачката е особено голема на оние што се обраќаат на широки пазарни сегменти. Во ваква ситуација, големите филмски продукции вложуваат мошне значајни ресурси за да создадат најголема можна вредност за масовната публика – големи буџети, водечки ѕвезди, скапа технологија итн. Поради очекувана висока гледаност во светски рамки ја користат економијата од обем за да постигнат финансиски резултати што ги оправдуваат големите вложувања. Секако, поради бројните ограничувања, докторандот посочува на други стратегии што се употребливи за далеку помалите продуценти од домашната или регионалната кинематографија. Тие ги вклучуваат и опциите за хоризонтална и вертикална интеграција каде што соработката помеѓу различни учесници во процесите и на продукција и на дистрибуција на филмот влијаат на зголемувањето на потенцијалот за успех. Согледувањата потврдуваат дека копродукциите ги зголемуваат ресурсите и можат значајно да ја подобрат вредноста на филмските дела, а стратешките интернационални партнерства со дистрибутери или останати во вкупниот дистрибутивен синџир во многу ја прошируваат нивната потенцијалната публика.

Кандидатот овие анализи ги продлабочува во актуелниот контекст на интернационализација и глобализација – појави кои се неизоставна детерминанта на современата филмска продукција. Текстот наведува неколку главни тенденции што имаат стратешки импликации при реализација на секој филм, вклучувајќи ги кинематографиите што доминантно продуцираат дела со мошне ограничени ресурси (како што е домашната филмска индустрија). Истражувањата на овој сегмент посочуваат на неспорни позитивни ефекти врз развојните потенцијали за овие индустрии со оглед на експанзијата на вкупниот филмски пазар, односно големи можности за секој филм да ја досегне глобалната публика. Но, истовремено ја потенцираат потребата да се земат предвид и мошне значајните влијанија креирани од огромната и исклучително силна конкуренција што глобализацијата ја наметнува и на најмалите локални пазари. Меѓу другото, тие ја вклучуваат и споменатата зголемена нестабилност на вкупната побарувачка, непредвидливост на преференците на сè поразличните сегменти на публика, јазичните бариери на странските пазари и притисоците за максимизирање на естетската диверзификација на филмските дела, заедно со тесното поврзување на земји и региони во глобално интегрирани економски и културни системи и мрежи.

Ваквиот сеопфатен пристап во истражувањето кандидатот го заокружува со соодветните импликации врз современите практики во филмската продукција од различни аспекти. На почеток, тој ги разработува универзалните економски принципи што условуваат неопходни предуслови за конкурентност не само во домен на спецификите на филмската дејност, туку и во поголемите рамки на креативни индустрии, односно, вкупната индустрија на забава каде што тој припаѓа. Директната филмска конкуренција и поврзаните супститути се неминовна реалност со оглед на фактот дека сите различни метаморфози на филмски форми и формати во секое време и безмалку на секого му се достапни „со еден клик“. Во оваа смисла, кандидатот посочува на релевантните економски теории (како што се анализите на Левит или Портер) што помагаат за оптимизација на продукциските процеси, како доминантна современа стратешка насока за постигнување на посакуваната конкурентност. Тие теориски дискусии ги вклучуваат стратегиите на лидерство во (ниски) трошоци, диференцијација и фокусирање, кои кандидатот ги анализира и преку конкретни, специфични постапки во фазите на продукција и дистрибуција на филм (илустрирајќи ги и низ призма на актуелни наслови од домашната продукција), но, и, во одреден обем, преку компарација со далеку поразвиените филмски индустрии.

Виртуелна продукција – современа методологија на филмската диференцијација е заглавие што ја заокружува теоретската анализа на

фундаменталните елементи на истражуваната материја, демонстрирајќи ја посветеноста, аналитичноста и систематичноста на докторандот низ истражувачкиот процес. Во него, тој ги акцентира основните постулати, постапки и придобивки од тековната технолошка револуција во филмот, надградувајќи ги компјутерски генерираните слики (CGI) со виртуелна и аугментативна реалност. Поимот подразбира склоп на различни процеси што ги овозможува дигиталната филмска продукција, наведени и сублимирано елаборирани во текстот, вклучувајќи ги „превис“ (анг. previs) „теквис“ (анг. techvis), „поствис“ (анг. postvis), хибридна виртуелна продукција, или виртуелна продукција „во камера“. Во суштина, сите овозможуваат мошне значајно проширување на просторот за креативност на филмските автори и нови средства и форми на израз. Притоа, продукцијата на филмските дела станува далеку подинамична со исто толку значајно компримирање на ресурсите што се неопходни во реализацијата, а особено временската рамка на поединечните активности и продукциските трошоци. Анализите на докторандот укажуваат и на коренито менување на традиционалниот фазен пристап во продукцијата на конкретно дело – виртуелната продукција, всушност, ги преиспитува, ги испреплетува и ги надминува ограничувањата на стриктната поделба на претпродукција, снимање и постпродукција. Во оваа смисла, индикативни се неговите образложенија на виртуелната продукција „во камера“ како продукциски процес на истовремено снимање на реално дејство во комбинација со компјутерски обработена слика во движење што создава „реална анимација“ на LED-панели зад мизансценот. Двете засебни „реалности“ функционираат во потполна интеракција. Целокупниот авторски тим на самиот филмски сет има детален увид на сите поединечни изразни средства и нивно целосно усогласување во естетска и технолошка целина: од играта на актерите, преку снимање на сликата и тонот, заедно со сценографските и костимографските елементи, до монтажните постапки. Докторскиот труд, во завршните коментари на оваа проблематика, го потенцира соодветното, битно позитивно влијание, не само во заштеда на време и пари, туку (веројатно и поважно) од аспект на квалитативната димензија на филмот.

Поглавјето Ефекти од принципите за градење конкурентска предност и дигиталната продукција, врз обликување на современиот филмски израз (II) претставува синтеза на сите споменати, односно претходно анализирани теориски постулати во реален контекст, преку нивна валоризација во праксата – конкретно, низ севкупниот процес на продукција и дистрибуција на филмот „Галаксијата Андромеда“. Во поглавјето докторандот консеквентно ја презентира својата продуцентска работа втемелена врз тие постулати, покажувајќи високо ниво на нивно познавање. Во основа, тој го аргументира стратемскиот пристап во продукцијата на филмот, врз кој е изградена неговата конкурентност, што резултира со значаен успех во меѓународни рамки, како кај професионалната јавност и критика, така и кај целниот сегмент на публика. Низата стратемски осмислени продукциски практики и модели на работа и организација се детално елаборирани во продолжението на трудот.

Стратегијата на фокусирање е основната насока што клучниот продукциски и креативен тим на филмот ја следи од неговиот првичен развој, сè до неговата финална дистрибуција. Притоа, предвид се земени факторите на средината (првенствено од економска природа), со цел да се оптимизираат креативните и управувачките процеси за да се достигне саканата конкурентност на филмот во пошироки, наднационални рамки. Стратегијата е директно насочена кон конкретен, однапред дефиниран сегмент на ниша публика со преференци кон авторски филм со релевантни уметнички вредности, вклучително и кон филмските професионалци од редот на реномирани меѓународни филмски фестивали. Со ваквиот пристап, како што заклучува докторандот, направен е успешен обид да се избегнат недостатоците од стихично одлучување за битни стратемски прашања околу филмските проекти, што е чест случај во праксата на домашната кинематографија и кинематографиите од регионот.

Во финална форма, „Галаксијата Андромеда“ содржи „ангажирана приказна и визуелен наратив кои создаваат уникатен концепт препознаен од публика со потреба од нови, смели филмови, кои ја трансформираат однатре“ (стр. 66). Во оваа смисла, дисертацијата нуди осврт на вкупната естетска димензија на филмот, а особено на режисерските постапки на Море Рача и кинематографското обликување на Дарио Секуловски. Режијата, секако, е основен креативен сегмент во секој филм, а во текстот посебно се акцентирани целокупната визуелизација, стилската кохерентност на сите сегменти и делови и мизансценот, односно, „водењето“ на актерската игра. Работата на директорот на фотографија е анализирана преку инволвираноста во кадрирањето и изборот на планови и усогласеноста на структурата на кадрите, движење на камерата и употребата на светло со вкупната нарација, а сè низ призма на функционалност на наведените креативни аспекти во вкупната содржина на делото.

Очекувано, поглавјето во најголем дел презентира сеопфатна синтеза на продукциската проблематика на играниот филм. Посочена е интенцијата на продуцентите да постигнат предност во однос на директните конкуренти (од земјата и регионот) преку ниски продукциски трошоци и диференцијација на филмот, фокусирајќи се кон обезбедување на што поголема вредност за целната „фестивалска“ публика и жирија на значајни интернационални филмски фестивали. Мошне скромниот буџет на филмот е условен од финансиски ограничувања, но е оптимизиран во однос на потребите за негова квалитетна реализација. Тој не наметнува решенија во креативните димензии, туку отсликува продукциски практики што се усогласени во заедничка стратешка насока и цел на вкупниот тим на филмот и инволвираните организации. Од овој аспект, дисертацијата посебно третира одделна продукциска проблематика што е специфична за конкретното дело, како што се: предности на копродукциските партнерства, адекватно оперативно планирање и максимално искористување на расположливите ресурси (вклучително и со користење на дигиталните технологии). Сите погоре наведени елементи се потенцирани како неопходен предуслов за конкурентност на филмовите од регионот во однос на останатата европска филмска продукција со далеку поголеми капацитети и многу поголеми пазари.

Докторандот ги аргументира и употребените практики во контекст на филмската глобализација и дигитализација, особено при маркетингањето и дистрибуцијата на „Галаксијата Андромеда“. Партнерството помеѓу косовските и македонските копродуценти директно влијае врз поголеми можности за дистрибуција, но потенцијалот е вистински искористен со дополнително вмрежување преку соработка со италијански дистрибутер кој ги добива правата за глобална дистрибуција. Важна напомена е дека тоа се случува по успешна презентација на филмот на филмскиот фестивал во Сан Себастијан, кој е меѓу најрелевантните во Европа и мошне значаен во глобални рамки. Ова вмрежување на интернационални партнери е дополнителен инпут во вкупната конкурентност на филмот. Актуелниот пласман на филмот базира на дигитална филмска дистрибуција, доминантно на ВОД-платформите, преку кои и во моментот е достапен до глобалната публика. Ефективноста на овие стратешки одлуки е поткрепена со детални анализи на современите тенденции на филмската дистрибуција според податоци на реномираната Европска филмска опсерваторија, што кандидатот ги користи како секундарни извори на информации.

Во **заклучокот**, докторандот м-р Циривири ги синтетизира поединечните елементи на вкупното истражување, акцентирајќи ги добиените резултати и главните заклучоци во однос на претходно поставените хипотези; како што наведува, „истражувањето потврдува дека применливоста на методолошките принципи и теоретски аспекти за градење на конкурентската предност во филмската продукција се искористени за постигнување на максимално влијание врз пазарот“. Успешната реална продукција и дистрибуција на „Галаксија Андромеда“, базирана на прецизна стратегија која ги

интегрира современите тенденции на дигитализација и глобализација, е неспорна потврда на наведениот заклучок. Се разбира, останува публиката и времето да ги дадат финалните оценки.

Прилозите на дисертацијата (стр. 126-141) содржат интернет-врска до филмот, список на користена литература и речник на помалку познати термини, со кој материјата е доближена до секој иден читател, преку олеснето разбирање на стручната терминологија користена во текстот. Истовремено, сите прилози овозможуваат детален увид во предметот на истражување и ги докажуваат знаењата и квалификациите на докторандот м-р Илија Циривири адекватно да ги систематизира, да ги евалуира и да ги презентира главните аспекти на докторското истражување.

Предмет на истражување

Предмет на истражување на овој докторски труд се фундаменталните фактори што придонесуваат кон конкурентност на филмските дела во современиот контекст на глобализација и дигитализација како основни карактеристики на новите тенденции на филмската дејност.

Основната намера и мотив на докторандот е истражувањето да резултира со позитивно влијание врз актуелната домашна филмска продукција. Понудените системски решенија за унапредување на конкурентноста на домашните филмови преку стратешки пристап во искористувањето на можностите кои ги нудат дигиталните технологии би довеле до зголемена ефикасност и ефективност во остварувањето на целите на нивните продуценти, не исклучувајќи ги финансиските резултати и гледаноста на делата во локални и во меѓународни рамки, како и на нивниот вкупен квалитет и естетски вредности.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Конкретната проблематика за првпат се истражува на докторските студии на Факултетот за драмски уметности. Воопшто, домашната стручна литература и публикувани анализи во домен на филмска продукција се мошне ретки. Соодветно, покрај очекуваната практична применливост, истражувањето би можело и да поттикне понатамошни анализи од сличен карактер во ова подрачје.

Краток опис на применетите методи

Истражувачките методи вклучуваат анализа на научните постулати што се иманентни за филмската продукција, нивна синтеза во сознанија и заклучоци и нивна емпиричка верификација во сите поединечни фази на продукцијата, односно создавањето на конкретно филмско дело.

Краток опис на резултатите од истражувањето:

- дефинирани се принципите за градење на конкурентност на филмовите користејќи ги предностите на дигиталната продукција;
- елаборирани се основните влијанија на глобализацијата, кои е потребно да се земат предвид при креирањето на ефективни конкурентски стратегии во филмската продукција;
- дескрибирани се детали на системски пристап во практичното обликување на конкурентно филмско дело и негова презентација кон стручната и поширока публика.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатот м-р Илија Циривири, со наслов: „Конкурентска предност: глобализацијата на дигиталниот филмски израз“, претставува успешно истражување на (аудиовизуелна) продукцијата во драмските уметности, и според мислењето на Комисијата за оцена, таа ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатот, пред одбраната на докторскиот труд, ги објавил (како прв автор, во меѓународни научни списанија или еден труд во списание со импакт-фактор) следниве рецензирани истражувачки трудови:

[1]. „Competitive Advantage: The Globalization of Digital Cinematic Expression. Trends in Economics, Finance and Management”, *Trends in Economics, Finance and Management Journal*, Volume 4, Issue 1, 2022

[2]. „Factors of Interdependence Between the Economy, Communications, and Digital Media that Influence the Building of Competitive Advantage in The Film The Andromeda Galaxy”, *Trends in Economics, Finance and Management Journal*, Volume 4, Issue 1, 2022

[3]. „Влијанието на теоретските аспекти за градење на конкурентска предност во филмската продукција врз формата на филмот *Галаксијата Андромега*“, автор: Илија Циривири, *Економија и бизнис*, бр. на издание 289, септември 2022.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Главни научни придонеси на кандидатот се: дефинирање на основните постулати на градење на конкурентност на дигиталната филмска продукција во услови на глобализација на филмската дејност. Кандидатот создаде издржана, оригинална и научно оправдана тема која е обработена според современите стандарди на научно и уметничко истражување.

Подрачјата на примена се (аудиовизуелна) продукција, филмска режија, филмско снимање, филмска монтажа и филмологија. Нема ограничувања и за други подрачја.

Можните понатамошни истражувања се: развивање на научните хипотези, проширување на истражувањето во сродни уметнички дисциплини и апликативност на резултатите на истражувањето во останати филмски, односно аудиовизуелни форми.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот и уметнички совет на Факултетот за драмски уметности во Скопје да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатот **м-р Илија Циривири** со наслов: **Конкурентска предност: глобализацијата на дигиталниот филмски израз.**

КОМИСИЈА

Проф. д-р Ана Стојаноска, претседател, с.р.

Проф. д-р Игор Вецовски, ментор, с.р.

Проф. д-р Антонио Митриќески, член, с.р.

Проф. д-р Сашко Насев, член, с.р.

Проф. д-р Небојша Вилиќ, член, с.р.

Скопје, 29 март 2023

Издвоени мислења (доколку има):

ПРЕГЛЕД
на прифатени теми за изработка на магистерски трудови
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје
Факултет за електротехника и информациски технологии

1. Автоматика, роботика и системско инженерство

Ред. бр.	Студент	Назив на тема		Предложен ментор	Датум и бр. на Одлука
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1	Александар Арсовски	Предиктивно одржување и контрола на квалитет кај индустриски постројки со примена на интелигентни алгоритми	Predictive Maintenance and Quality Control in industrial plants based on intelligent algorithms	Вон. проф. д-р Весна Ојлеска Латкоска	02-568/17 од 22.3.2023 год.
2	Владан Трајковски	Ревитализација на постројка за брусене на валци во металопреработувачка индустрија	Revitalization of a Roller Grinding Plant in the Steel Industry	Вон. проф. д-р Горјан Наџински	02-568/18 од 22.3.2023 год.

2. Електрични машини и автоматизација

Ред. бр.	Студент	Назив на тема		Предложен ментор	Датум и бр. на Одлука
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1	Тамара Алексовска	Подобрување на енергетската ефикасност на погон за мелење, флотирање и филтрирање во рудник за олово-цинкова руда	Improving the Energy Efficiency of a Grinding, Flotation and Filtering Plant in a Lead-zinc Ore Mine	Вон. проф. д-р Михаил Дигаловски	02-568/19 од 22.3.2023 год.
2	Сашко Јовановски	Можности за модернизирање и управување електрични машини во погон за дробење руда со цел зголемување на енергетската ефикасност	Possibilities for Modernization and Regulation of Electrical Machines in an Ore Crushing Plant in Order to Increase Energy Efficiency	Вон. проф. д-р Михаил Дигаловски	02-568/20 од 22.3.2023 год.

3. Комуникациски и информациски технологии

Ред. бр.	Студент	Назив на тема		Предложен ментор	Датум и бр. на Одлука
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1	Димитар Јаковлески	Развој на софтверски дефинирани мрежи во облак	Development of Software-Defined Networking in the cloud	Проф. д-р Борислав Поповски	02-568/21 од 22.3.2023 год.

4. Проектен менаџмент

Ред . бр.	Студент	Назив на тема		Предложен ментор	Датум и бр. на Одлука
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1	Емилија Поцјордановска	Дигитализацијата како клучна алатка за иден развој на осигурителните компании	Digitalization as a key tool for future development of insurance companies	Вон. проф. д-р Невенка Китева Роглева	02-568/22 од 22.3.2023 год.
2	Владо Георгиевски	Декарбонизација на електрани на фосилни горива	Decarbonization of fossil fuel power plants	Вон. проф. д-р Невенка Китева Роглева	02-568/23 од 22.3.2023 год.

ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ДОКТОРСКИ ТРУДОВИ НА ФАКУЛТЕТ ЗА
ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА - СКОПЈЕ
ДОКТОРСКИ ТРУДОВИ

Ред бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	М-р Биљана Дрвошанова	„Оцена на генетскиот диверзитет на локални сорти пиперка (Capsicum annuum L.) од Република Северна Македонија“.	„Evaluation of the genetic diversity of pepper (Capsicum annuum L.) landraces from Republic of North Macedonia“	Проф. д-р Соња Ивановска	Бр. 02 - 149/9 17. 3. 2023 год.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ОБЛАСТИ ОД НАСТАВНО-НАУЧНОТО ПОЛЕ ИНФОРМАТИКА И НАСТАВНО-НАУЧНОТО ПОЛЕ КОМПЈУТЕРСКА ТЕХНИКА И ИНФОРМАТИКА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ИНФОРМАТИЧКИ НАУКИ И КОМПЈУТЕРСКО ИНЖЕНЕРСТВО ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Факултет за информатички науки и компјутерско инженерство, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 11 март 2023 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во сите наставно-научни области од наставно-научното поле информатика и наставно-научното поле компјутерска техника и информатика, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-510/3, донесена на 23 март 2023, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Анастас Мишев, редовен професор на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, д-р Ана Мадевска Богданова, редовен професор на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, и д-р Магдалена Костоска Ѓорчевска, вонреден професор на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во сите наставно-научни области од наставно-научното поле информатика и наставно-научното поле компјутерска техника и информатика (позиција 1), во предвидениот рок се пријави само кандидатката Бојана Котеска, доктор по информатички науки и доцент на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

1 БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката д-р Бојана Котеска е родена на 21 октомври 1988 година, во Куманово. Средно образование завршила во Куманово, во гимназијата „Гоце Делчев“ во 2007 година. Со високо образование се стекнала на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство (студиите ги почнала на Природно-математичкиот факултет, Институт за информатика) при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на кој се запишала во учебната 2007/2008 година, а дипломирала во октомври 2011 година, со просечен успех 9,88.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик.

Во учебната 2011/2012 година се запишала на втор циклус (магистерски) студии на програмата TEMPUS, на насоката софтверско инженерство при Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Студиите ги завршила во 2012 година, со просечен успех 10. На 8 октомври 2012 година го одбрала магистерскиот труд на тема: *Практична примена на софтверското инженерство за подигање на квалитетот на научни апликации*, под менторство на д-р Анастас Мишев, тогаш доцент на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и се стекнала со титулата магистер по информатички науки – област: софтверско инженерство.

Докторската дисертација ја пријавила на 2 декември 2014 година на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство. Студиите ги завршила во 2018 година, со просечен успех 10. Дисертацијата на тема: *Рамка за развој на научни апликации* ја одбрала на 29 март 2018 година, пред Комисија во состав: д-р Катерина Здравкова, редовен професор на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, д-р Анастас Мишев, тогаш вонреден професор на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, д-р Љупчо Пејов, редовен професор на Природно-математичкиот факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, д-р Соња Филиповска, тогаш вонреден професор на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и д-р Александру Николин, вонреден професор на Институтот за физика при Универзитетот во

Букурешт, Романија. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор по природно-математички науки, специјалност: информатика.

Во 2010 година е ангажирана како демонстратор на Институтот за информатика при Природно-математичкиот факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, за изведување настава на лабораториски вежби по предметите од Институтот.

Почнувајќи од зимскиот семестар од учебната 2011/2012, ангажирана е како демонстратор на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, за изведување настава на аудиториски и лабораториски вежби.

На 21 декември 2017 година е избрана во звањето асистент докторанд на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, во сите наставно-научни области од наставно-научното поле информатика и наставно-научното поле компјутерска техника и информатика.

На 31 август 2018 година е избрана во звањето доцент на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, во сите наставно-научни области од наставно-научното поле информатика и наставно-научното поле компјутерска техника и информатика.

Во моментот е доцент на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр. 1173 од 16 јули 2018 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтен бр. 1158 од 1 декември 2017 година и Билтен бр. 1173 од 16 јули 2018 година, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2 НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Факултет за информатички науки и компјутерско инженерство, кандидатката д-р Бојана Котеска изведува настава и вежби на прв циклус студии на сите студиски програми, како и настава на втор циклус студии на студиската програма: Управување во информатички технологии.

Кандидатката била ментор на 4 дипломски трудови, а учествувала и како член во комисија за оцена и одбрана на 33 дипломски и на 2 магистерски труда.

Кандидатката била рецензент на 1 универзитетски учебник.

Научноистражувачка дејност

Д-р Бојана Котеска има објавено вкупно 23 научни трудови од сите наставно-научни области од наставно-научните полиња информатика и компјутерска техника и информатика, од кои 6 научни труда во научни списанија со импакт-фактор (фактор на влијание), 1 труд во меѓународни научни списанија и 16 труда во зборници од меѓународни научни собири. Дополнително, кандидатката има објавено 3 апстракти во зборници на меѓународни конференции.

Кандидатката водела 3 национални научни проекти и учествувала во 8 национални и во 6 меѓународни научни проекти.

Д-р Бојана Котеска била рецензент на 4 научни труда за 4 научни списанија со импакт-фактор (фактор на влијание) и на 18 научни труда за 8 меѓународни научни конференции и собири.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Бојана Котеска активно е вклучена во стручно-апликативната работа на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство во Скопје.

Кандидатката д-р Бојана Котеска учествувала во подготовката и пријавувањето на 3 национални научни проекти и 1 меѓународен научен проект. Учествовала во развој на 3 нови софтверски пакети.

Во рамки на Факултетот, учествувала во Комисијата за уписи во 2019 и 2020, Комисијата за попис во 2018 и Комисијата за избор на ректор во 2020. Учествовала во промотивни активности на Факултетот во 2018 и 2020 година.

Кандидатката била раководител на Центарот за кариера на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство во периодот од 2019 до 2022 година.

Кандидатката била претседател на организациониот одбор и уредник на зборникот на трудови на 1 меѓународна научна конференција. Била и член на програмскиот одбор на 9 други меѓународни научни собири и член на организацискиот одбор на 5 меѓународни научни собири, во извештајниот период.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката д-р Бојана Котеска доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство согласно со Извештајот за самоевалуација на Факултетот.

Оцена на наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност на кандидатката д-р Бојана Котеска

Од Анексот кон Извештајот за избор во наставно-научно звање, може да се види дека кандидатката д-р Бојана Котеска има 89,395 поени од наставно-образовната дејност, 178,425 поени од научноистражувачката дејност и 32,500 поени од стручно-апликативната дејност, или вкупно 300,32 поени. Според ова, д-р Бојана Котеска има значително поголем број поени од потребниот минимален број потребен за избор во звањето за кое конкурира.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Бојана Котеска.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Бојана Котеска поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето вонреден професор во сите наставно-научни области од наставно-научните полиња информатика и компјутерска техника и информатика.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, д-р Бојана Котеска да биде избрана во звањето вонреден професор во сите наставно-научни области од наставно-научните полиња информатика и компјутерска техника и информатика.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

**Проф. д-р Анастас Мишев, редовен професор,
ФИНКИ, УКИМ, Скопје, с.р.**

**Проф. д-р Ана Мадевска Богданова, редовен
професор, ФИНКИ, УКИМ, Скопје, с.р.**

**Вон. проф. д-р Магдалена Костоска Ѓорчевска,
вонреден професор, ФИНКИ, УКИМ, Скопје, с.р.**

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Бојана Никола Котеска

Институција: Факултет за информатички науки и компјутерско инженерство

Научна област: сите наставно-научни области од наставно-научните полиња информатика и компјутерска техника и информатика

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	<p>Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус *</p> <p>Просечниот успех на прв циклус изнесува: 9,88. Просечниот успех на втор циклус изнесува: 10,00.</p>	Да
2	<p>Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира</p> <p>Назив на научната област: компјутерски науки и инженерство; поле: компјутерска техника и информатика; подрачје: техничко-технолошки науки.</p>	Да
3	<p>Објавени најмалку пет рецензирани научни труда во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор</p>	Да
3.1	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>3.1.1 1. Назив на научното списание: Sensors 2. Назив на електронската база на списанија: Web of Science, Impact factor (2022) IF= 3,847 3. Наслов на трудот: Laser-Induced Graphene for Heartbeat Monitoring with HeartPy Analysis 4. Година на објава: 2022</p> <p>3.1.2 1. Назив на научното списание: Journal of Sensors 2. Назив на електронската база на списанија: Web of Science, Impact factor (2020) IF= 1,428 3. Наслов на трудот: Noninvasive Glucose Measurement Using Machine Learning and Neural Network Methods and Correlation with Heart Rate Variability 4. Година на објава: 2020</p> <p>3.1.3 1. Назив на научното списание: European Journal of Trauma and Emergency Surgery</p>	Да

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	<p>2. Назив на електронската база на списанија: Web of Science, Impact factor (2019) IF= 1,781</p> <p>3. Наслов на трудот: Mobile Wireless Monitoring System for Prehospital Emergency Care</p> <p>4. Година на објава: 2019</p> <p>3.1.4</p> <p>1. Назив на научното списание: IEEE Internet Computing</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Web of Science, Impact factor (2019) IF= 1,929</p> <p>3. Наслов на трудот: A Deviceless Edge Computing Approach for Streaming IoT Applications</p> <p>4. Година на објава: 2019</p> <p>3.1.5</p> <p>1. Назив на научното списание: IEEE Access</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Web of Science, Impact factor (2018) IF= 3,557</p> <p>3. Наслов на трудот: What Clinics Are Expecting from Data Scientists? A Review on Data Oriented Studies Through Qualitative and Quantitative Approaches</p> <p>4. Година на објава: 2018</p>	
3-5	<p>Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји</p> <p>3-5.1</p> <p>1. Назив на зборникот: MeMeA 2022 Conference Proceedings</p> <p>2. Назив на меѓународниот собир: 2022 IEEE International Symposium on Medical Measurements and Applications (MeMeA)</p> <p>3. Имиња на земјите: Италија, Канада, Унгарија, Турција, Швајцарија, Белгија, Португалија, Грција, Кина итн.</p> <p>4. Наслов на трудот: Machine learning based SpO2 prediction from PPG signal's characteristics features</p> <p>5. Година на објава: 2022</p> <p>3-5.2</p> <p>1. Назив на зборникот: ICBRA '22: Proceedings of the 9th International Conference on Bioinformatics Research and Applications</p> <p>2. Назив на меѓународниот собир: ICBRA 2022: 2022 9th International Conference on Bioinformatics Research and Applications</p> <p>3. Имиња на земјите: Германија, САД, Кина, Португалија, Јужна Кореја итн.</p> <p>4. Наслов на трудот: A Deep Learning Approach to Estimate SpO2 from PPG Signals</p> <p>5. Година на објава: 2023</p> <p>3-5.3</p> <p>1. Назив на зборникот: Proceedings of the 13th International Conference on Measurement</p> <p>2. Назив на меѓународниот собир: 2021 13th International Conference on Measurement</p> <p>3. Имиња на земјите: Словачка, Русија, САД, Полска, Чешка, Германија, Австрија, Обединето Кралство итн.</p> <p>4. Наслов на трудот: SmartPatch for Victims Management in Emergency Telemedicine</p> <p>5. Година на објава: 2021</p> <p>3-5.4</p> <p>1. Назив на зборникот: Proceedings of IEEE EUROCON 2019</p>	Да

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	<p>2. Назив на меѓународниот собир: IEEE EUROCON 2019 -18th International Conference on Smart Technologies</p> <p>3. Имиња на земјите: Шпанија, Германија, Полска, Швајцарија, Данска, Чешка, Обединето Кралство итн.</p> <p>4. Наслов на трудот: LoCLoP: Low-cost/Low-processing Power Methodology for Deriving Heart Rate and Respiratory Rate in Time-critical Domain</p> <p>5. Година на објава: 2019</p> <p>3-5-5</p> <p>1. Назив на зборникот: MIPRO 2020 Conference Proceedings</p> <p>2. Назив на меѓународниот собир: 43rd International Convention on Information, Communication and Electronic Technology, MIPRO 2020</p> <p>3. Имиња на земјите: Германија, Словенија, Хрватска, Италија, САД, Финска, Холандија итн.</p> <p>4. Наслов на трудот: Trends from Minimally Invasive to Non-invasive Glucose Measurement</p> <p>5. Година на објава: 2020</p>	
4	Претходен избор во наставно-научно звање – доцент, датум: 16.7.2018, по објава во Билтен бр. 1173	Да
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност	Да

* На лицата кои имаат заснован работен однос на Универзитетот или на некој од универзитетите во Република Македонија во моментот на стапување во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр.82/2018), нема да се применуваат одредбите од Законот кои се однесуваат на просекот, односно дека лицата треба да имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус. Во овој случај, полето под реден број 1 не се пополнува.

** За кандидатот/ите кој има повеќе од 5 (пет) научни труда во референтна научна публикација, рецензентската комисија научните труда ќе ги наведе, ќе ги оцени и ќе ги вреднува во Образец 2.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Анастас Мишев, редовен професор, ФИНКИ, УКИМ, Скопје, с.р.

Проф. д-р Ана Мадевска Богданова, редовен професор, ФИНКИ, УКИМ, Скопје, с.р.

Вон. проф. д-р Магдалена Костоска Ѓорчевска, вонреден професор, ФИНКИ, УКИМ, Скопје, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Бојана Никола Котеска

Институција: Факултет за информатички науки и компјутерско инженерство

Научна област: сите наставно-научни области од наставно-научните полиња информатика и компјутерска техника и информатика

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ (Прилог 1)

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Одржување на настава – прв циклус (2018 – 2023)	28,200
2	Одржување на вежби – прв циклус (2018 – 2023)	33,975
3	Консултации со студенти – прв циклус (2018 – 2023)	9,214
4	Одржување на настава – втор циклус (2018– 2023)	1,500
5	Одржување на вежби – втор циклус (2018 – 2023)	1,800
6	Консултации со студенти – втор циклус (2018 – 2023)	0,006
7	Подготовка на нов предмет – предавања	2,000
8	Подготовка на нов предмет – вежби	1,000
9	Ментор на дипломска работа (4*0,2)	0,800
10	Член на комисија за оцена или одбрана на магистерски труд (2*0,3)	0,600
11	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа (33*0,1)	3,3000
12	Настава во школи и работилници – учесник	6,000
13	Рецензент на универзитетски учебник	1,000
	Вкупно	89,395

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ (Прилог 2)

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Раководител на национален научен проект (3 * 6)	18,000
2	Учесник во национален научен проект (8 * 3)	24,000
3	Учесник во меѓународен научен проект (6 * 5)	30,000
4	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание кое има импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование	43,025
5	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови	4,000
6	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде	52,000

	што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји	
7	Апстракт објавен во зборник на меѓународна конференција	3,000
8	Рецензија на научен/стручен труд	4,400
	Вкупно	178,425

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ (Прилог 3)

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Изработка на нов софтверски пакет (3*2)	6,000
Дејности од поширок интерес		
1	Уредник на зборник на трудови од научен/стручен собир (1*1)	1,000
2	Претседател на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир (1*2)	2,000
3	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир (13*1)	13,000
4	Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир (1*0,5)	0,500
5	Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект (3*1)	3,000
6	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект (1*1)	1,000
7	Член на факултетска комисија (4*0,5)	2,000
8	Учество во промотивни активности на Факултетот (2*0,5)	1,000
9	Раководител на внатрешна организациона единица	3,000
	Вкупно	32,500

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	89,395
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	178,425
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	/
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	32,500
Вкупно	300,320

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Анастас Мишев, редовен професор, ФИНКИ, УКИМ, Скопје, с.р.
Проф. д-р Ана Мадевска Богданова, редовен професор, ФИНКИ, УКИМ, Скопје, с.р.
Вонр. проф. д-р Магдалена Костоска Ѓорчевска, вонреден професор, ФИНКИ, УКИМ, Скопје, с.р.

Прилој 1

Наставно-образовна дејност

Ангажираност во наставниот процес по семестри и предмети на доц. д-р Бојана Котеска во периодот од септември 2018 до март 2023

Одржување на настава – прв циклус

Година	Семестар	Предмет	Часови	Часови вежби/неделно	Часови лаб. вежби/неделно	Студенти	Поени		
							Одржување настава	Одржување вежби	Консултации со студенти
2018/2019	зимски	Алгоритми и податочни структури	2	4	2	348	1,2	2,7	0,696
2018/2019	зимски	Бази на податоци	0	2	2	192	0	1,8	0,384
2018/2019	зимски	Менаџмент-информациски системи	0	2	2	280	0	1,8	0,56
2018/2019	летен	Object Oriented Analysis and Design	2	2	2	72	1,2	1,8	0,144
2018/2019	летен	Software Engineering	0	2	1	52	0	1,35	0,104
2018/2019	летен	Софтверски квалитет и тестирање	1	0,5	2	44	0,6	1,125	0,088
2018/2019	летен	Интернет-технологии	0	1	2	189	0	1,35	0,378
2018/2019	летен	Софтверско инженерство	0	2	5	208	0	3,15	0,416
2019/2020	зимски	Алгоритми и податочни структури	4	0	0	410	2,4	0	0,82
2019/2020	зимски	Вовед во компјутерски науки	2	1	0	153	1,2	0,45	0,306
2019/2020	летен	Object Oriented Analysis and Design	2	2	1	88	1,2	1,35	0,176
2019/2020	летен	Софтверски квалитет и тестирање	2	1	1	61	1,2	0,9	0,122
2020/2021	зимски	Алгоритми и податочни структури	4	0	0	281	2,4	0	0,562
2020/2021	зимски	Вовед во компјутерски науки	2	2	0	272	1,2	0,9	0,544
2020/2021	летен	Object Oriented Analysis and Design	2	0	0	66	1,2	0	0,132
2020/2021	летен	Софтверски квалитет и тестирање	2	0	0	142	1,2	0	0,284
2020/2021	летен	Software quality and testing	2	1	0	42	1,2	0,45	0,084
2021/2022	зимски	Алгоритми и податочни структури	2	0	0	190	1,2	0	0,38
2021/2022	зимски	Вовед во компјутерски науки	2	3	0	451	1,2	1,35	0,902
2021/2022	зимски	Тимски проект	0	4	2	3	0	2,7	0,006
2021/2022	летен	Object Oriented Analysis and Design	2	2	2	92	1,2	1,8	0,184
2021/2022	летен	Software quality and testing	2	1	0	45	1,2	0,45	0,09
2021/2022	летен	Софтверски квалитет и тестирање	2	0	0	142	1,2	0	0,284
2022/2023	зимски	Алгоритми и податочни структури	2	2	2	187	1,2	1,8	0,374
2022/2023	зимски	Вовед во компјутерски науки	2	3	0	343	1,2	1,35	0,686
2022/2023	зимски	Тимски проект	0	4	2	16	0	2,7	0,032
2022/2023	летен	Object Oriented Analysis and Design	2	2	1	99	1,2	1,35	0,198
2022/2023	летен	Software quality and testing	2	1	2	48	1,2	1,35	0,096
2022/2023	летен	Софтверски квалитет и тестирање	2	0	0	91	1,2	0	0,182
ВКУПНО							28,2	33,975	9,214

Одржување на настава – втор циклус									
Година	Семестар	Предмет	Часови	Часови вежби/неделно	Часови лаб. вежби/неделно	Студенти	Поени		
							Одржување настава	Одржување вежби	Консултаци и со студенти
2021/2022	зимски	Управување со процесот на тестирање	2	1	0	2	1,5	0,45	0,004
2020/2021	летен	Софтверски квалитет и тестирање	0	1	2	1	0	1,35	0,002
ВКУПНО							1,5	1,8	0,006

Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура				
Ред. бр.	Кандидат	Наслов	Година	Поени
1	Марија Јанева	Трансформација од мануелно кон автоматско тестирање на ИТ-проекти	2022	0,3
2	Елена Марковска	Непрекинатата испорака и поставување како современи практики за развој на софтвер	2021	0,3
ВКУПНО				0,6

Подготовка на нов предмет – предавања		
Ред. бр.	Наслов	Поени
1	Object Oriented Analysis and Design	1,0
2	Управување со процесот на тестирање	1,0
ВКУПНО		2,0

Подготовка на нов предмет – вежби		
Ред. бр.	Наслов	Поени
1	Object Oriented Analysis and Design	0,5
2	Software Quality and testing	0,5
ВКУПНО		1,0

Рецензент на универзитетски учебник		
Ред. бр.	Наслов	Поени
1	„Вовед во програмирање – алгоритамски натпреварувачки пристап“ од авторите д-р Миле Јованов и д-р Ѓорѓи Јованчевски	1,0
ВКУПНО		1,0

Настава во школи и работилници		
Ред. бр.	Работилница	Поени
1	DAAD 2019 - "Cooperation at Academic Informatics Education across Balkan Countries and Beyond: The Impact of Informatics to Society"	1,0
2	NI4OS-Europe Open Call Training Webinar	1,0
3	NI4OS-Europe EOSC event	1,0
4	Becoming Part of EOSC: Learn How to Prepare Your Services	1,0
5	National End-Users Training - North Macedonia во склоп на проектот NI4OS	1,0
6	Работилница по повод формирање на Националната иницијатива за отворена наука во облакот – NOSCI.mk.	1,0
ВКУПНО		6,0

Прилој 2

Научноистражувачка дејност

Раководител на национални научни проекти					
Ред. бр.	Финансиран	Име на проектот	Период на траење	Позиција	Поени
1	ФИНКИ	Евалуација и подобрување на квалитет на научен софтвер, SCISOFT-QIE	2018 – 2019	раководител	6,0
2	ФИНКИ	Евалуација и подобрување на квалитет на научен софтвер, SCISOFT-QIE [Продолжување]	2019 – 2020	раководител	6,0
3	ФИНКИ	Веб-сервиси во наука, WSiS	2020 – 2021	раководител	6,0
				ВКУПНО	18

Учество во национални научни проекти					
Ред. бр.	Финансиран	Име на проектот	Период на траење	Позиција	Поени
1	ФИНКИ	Пресметување на витални параметри од ЕКГ-сигнал - VITAL	2018 – 2019	учесник	3,0
2	ФИНКИ	Градење на свест за компјутерска безбедност - SEAR	2018 – 2019	учесник	3,0
3	ФИНКИ	Процесирање биоелектрични сигнали за предвидување крвен притисок - SPProc_BP	2018 – 2019	учесник	3,0
4	Фонд за иновации и технолошки развој	ГЛУКО, Non-invasive solution for measurement and monitoring of the glucose level of patients	2018 – 2020	учесник	3,0
5	ФИНКИ	Процесирање на ЕКГ сигнали за процена на крвен притисок, ECG2BP	2019 – 2020	учесник	3,0
6	МОН	Имплементација на отворена лабораторија за истражување во облакот	2021 – 2022	учесник	3,0
7	ФИНКИ	Интегриран биосензор за следење хемодинамика на жртви, IBS4LIFE	2021 – 2022	учесник	3,0
8	ФИНКИ	Интегриран биосензор за следење хемодинамика на жртви, IBS4LIFE [Продолжување]	2022 – 2023	учесник	3,0
				ВКУПНО	24

Учество во меѓународни научни проекти					
Ред. бр.	Финансиран	Име на проектот	Период на траење	Позиција	Поени
1	МОН	Pro-active Memory Management with Page Faults Prediction in Cloud, билатерален проект со Австрија	2018 – 2020	учесник	5,0
2	Факултет за електротехника, Љубљана	Real-time spectroscopy to optimize yield by soil nutrient monitoring	2019 – 2020	учесник	5,0
3	Хоризонт 2020	Национални иницијативи за отворена наука во Европа, NI4OS-Europe	2019 – 2022	учесник	5,0
4	Хоризонт 2020	Национални Центри за Компетенции за Процесирање со Високи Перформанси, EUROCC	2020 – 2022	учесник	5,0
5	НАТО	Паметна лепенка за системи за спасување, SP4LIFE	2021 – 2024	учесник	5,0
6	Хоризонт 2020	Вештини за отворена наука во Европа: Создавање екосистем за обука за отворена и FAIR наука, Skills4EOSC	2022 – 2025	учесник	5,0

				ВКУПНО	30
--	--	--	--	---------------	-----------

Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое има импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование

Реден број	Автори	Наслов	Списание	Година	Фактор на влијание	Поени
1	B. Atanasovski, M. Bogdanovic, G. Velinov, L. Stoimenov, A. S. Dimovski, B. Koteska , D. Jankovic, I. Skrceska, M. Kon-Popovska, and B. Jakimovski	On defining a model driven architecture for an enterprise e-health system	Enterprise Information Systems	2018	1,683	6,483
2	L. Xu, M. Simjanoska, B. Koteska , V. Trajkovikj, A. Madevska Bogdanova, K. Drusany Staric, and F. Lehocki	What Clinics Are Expecting From Data Scientists? A Review On Data Oriented Studies Through Qualitative And Quantitative Approaches	IEEE Access	2018	3,557	8,357
3	M. Gusev, B. Koteska , M. Kostoska, B. Jakimovski, S. Dustdar, O. Scekic, T. Rausch, S. Nastic, S. Ristov, and T. Fahringer.	A Deviceless Edge Computing Approach for Streaming IoT Applications	IEEE Internet Computing	2019	1,929	6,729
4	N. Koceska, R. Komadina, M. Simjanoska, B. Koteska , A. Strahovnik, A. Jost, R. Macek, A. Madevska-Bogdanova, V. Trajkovik, J. F. Tasic, and J. Trontelj	Mobile wireless monitoring system for prehospital emergency care	European Journal of Trauma and Emergency Surgery	2019	1,781	6,581
5	M. Gusev, L. Poposka, G. Spasevski, M. Kostoska, B. Koteska , M. Simjanoska, N. Ackovska, A. Stojmenski, J. Tasic, and J. Trontelj.	Noninvasive Glucose Measurement Using Machine Learning and Neural Network Methods and Correlation with Heart Rate Variability	Journal of Sensors	2020	1,428	6,228
6	T. Vićentić, M. R. Rafajilović, S. D. Ilić, B. Koteska , A. Madevska Bogdanova, I. A. Pašti, F. Lehocki, and M. Spasenović	Laser-Induced Graphene for Heartbeat Monitoring with HeartPy Analysis	Sensors	2022	3,847	8,647
ВКУПНО						43,025

Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови

Реден број	Автори	Наслов	Списание	Година	Поени
1	B. Koteska , A. Mishev, and Lj. Pejov	Finite-Temperature Single Molecule Vibrational Dynamics from Combined Density Functional Tight Binding Extended Lagrangian Dynamics Simulations and Time Series Analysis	Cybernetics and Information Technologies	2020	4,0
ВКУПНО					4,0

Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји

Реден број	Автори	Наслов	Конференција	Година	Поени
1	H. Mitrova, B. Koteska , A. Madevska Bogdanova, F. Lehocki, B. Ondrusova, and N. Ackovska	Evaluation of Python HeartPy Toolkit for Heart Rate extraction from PPG	13th ICT Innovations Conference 2021	2021	3,0
2	M. Kostoska, B. Koteska , and G.. Armenski	Transition from Web Forms to .NET MVC - experience in Internet Technology Course	14th International Technology, Education and Development Conference	2020	4,0
3	M. Simjanoska, B. Koteska , M. Gusev, and A. Madevska-Bogdanova	Performance Analysis of ECG Processing on Mobile Devices	11th ICT Innovations Conference 2019	2019	3,0
4	M. Simjanoska, B. Koteska , A. Madevska Bogdanova, N. Ackovska, V. Trajkovik, M. Kostoska, and F. Lehocki	LoCLoP: Low-cost/Low-processing Power Methodology for Deriving Heart Rate and Respiratory Rate in Time-critical Domain	IEEE EUROCON 2019-18th International Conference on Smart Technologies	2019	3,0
5	M. Kostoska, M. Simjanoska, B. Koteska , and A. Madevska Bogdanova	Medical Real-Time Data Analytics System Design Aspects, Reference Architecture and Evaluation	10th ICT Innovations Conference 2018	2018	3,0
6	B. Koteska , M. Simjanoska, and A. Mishev	Quantitative Quality Analysis of Scientific Software – Case Study	7th Workshop on Software Quality Analysis, Monitoring, Improvement, and Applications, SQAMIA 2018	2018	4,0
7	B. Popov, B. Koteska , and A. Mishev	Recent Trends in Software Testing – A Case Study with Google Calendar	8th Workshop on Software Quality Analysis, Monitoring, Improvement, and Applications, SQAMIA 2019	2019	4,0
8	B. Koteska , M. Simjanoska, I. Jacheva, F. Krsteska, and A. Mishev	Unit and Performance Testing of Scientific Software Using MATLAB	8th Workshop on Software Quality Analysis, Monitoring, Improvement, and Applications, SQAMIA 2019	2019	3,0
9	M. Gusev, L. Poposka, E. Guseva, M. Kostoska, B. Koteska , M. Simjanoska, N. Ackovska, and A. Stojmenski	Trends from Minimally Invasive to Non-invasive Glucose Measurement	43rd International Convention on Information, Communication and Electronic Technology, MIPRO 2020	2020	3,0
10	F. Lehocki, A. Madevska Bogdanova, M. Tysler, B. Ondrusova, M. Simjanoska, B. Koteska , M. Kostoska, M. Majak, and M Macura	SmartPatch for Victims Management in Emergency Telemedicine	13th IEEE International Conference on Measurement	2021	3,0
11	B. Koteska , H. Mitrova, A. Madevska Bogdanova, F. Lehocki	Machine learning based SpO2 prediction from PPG signal's characteristics features	2022 IEEE International Symposium on Medical Measurements and Applications (MeMeA)	2022	3,0
12	D. Slamkov, V. Stojanov, B. Koteska and A. Mishev	A Comparison of Data FAIRness Evaluation Tools	SQAMIA 2022: Workshop on Software Quality, Analysis, Monitoring, Improvement, and Applications	2022	3,0
13	D. Dimoski, B. Koteska , Lj. Pejov and A. Mishev	Testing RESTful APIs - Use Case: RESTful API for Solving Multidimensional Time-independent Schrödinger Equation	SQAMIA 2022: Workshop on Software Quality, Analysis, Monitoring, Improvement, and Applications	2022	3,0

14	B. Koteska , H. Mitrova, A. Madevska Bogdanova, M. Sidorenko, F. Lehocki	A Deep Learning Approach to Estimate SpO ₂ from PPG Signals	2022 9th International Conference on Bioinformatics Research and Applications	2022	3,0
15	B. Koteska , Lj. Pejov, and A. Mishev	Schrödinger API - web service for solving multidimensional time-independent Schrödinger equation using Hermite DVR approach	18th Conference for Informatics and Information Technology	2021	4,0
16	T. Vičentić, M. Rašljic Rafajilović, S. Ilić, B. Koteska , A. Madevska Bogdanova, I. Pašti, F. Lehocki and M. Spasenović	Wearable Patch for Mass Casualty Screening with Graphene Sensors	19th Conference for Informatics and Information Technology	2022	3,0
ВКУПНО					52,0

Апстракти објавени во зборник на меѓународна конференција

Реден број	Автори	Наслов	Списание	Година	Поени
1	T. Vičentić, M. Rašljic Rafajilović, B. Koteska , A. Madevska Bogdanova, I. Pašti and M. Spasenović	Wearable Graphene Sensor for Pulse Measurement	Nineteenth Young Researchers Conference – Materials Science and Engineering	2021	1,0
2	J. F. Tasič, A. Madevska Bogdanova, M. Simjanoska, B. Koteska	Personalized Remote Healthcare Monitoring System	56th International Conference on Microelectronics, Devices and Materials & the Workshop on Personal Sensor for Remote Health Care Monitoring	2021	1,0
3	T. Vičentić, S. D. Ilić, B. Koteska , A. Madevska Bogdanova and M. Spasenović	Laser-induced graphene-based sensor for monitoring physiological parameters	Elisir project symposium	2023	1,0
ВКУПНО					3,0

Рецензија на научни / стручни трудови

Ред. бр	Конференција / Научно списание	Месец и година	Број на рецензирани трудови	Поени
1	CIIT 2019: 16 th International Conference on Informatics and Information Technologies	април 2019	3	0,6
2	11 th ICT Innovations Conference 2019	јули 2019	1	0,2
3	12 th ICT Innovations Conference 2020	јули 2020	1	0,2
4	CIIT 2020: 17 th International Conference on Informatics and Information Technologies	април 2020	2	0,4
5	CIIT 2021: 18 th International Conference on Informatics and Information Technologies	април 2021	3	0,6
6	13 th ICT Innovations Conference 2021	јули 2021	3	0,6
7	CIIT 2022: 19 th International Conference on Informatics and Information Technologies	април 2022	2	0,4
8	SQAMIA 2022: 9 th workshop on Software Quality Analysis, Monitoring, Improvement, and Applications	јули 2022	3	0,6
9	Special issue: Sensor Systems for Personal Wellbeing and Healthcare - Journal of Sensors	септември 2019	1	0,2
10	Frontiers in Artificial Intelligence, section AI in Food	октомври 2020	1	0,2
11	ComSIS journal	октомври 2022	1	0,2
12	ComSIS journal	март 2023	1	0,2
			ВКУПНО	4,4

Прилој 3**Стручно-применувачка дејност и дејност од поширок интерес**

Изработка на нов софтверски пакет				
Ред. бр.	Име на софтверскиот проект	Период на изработка	Позиција	Поени
1	Веб сервис за решавање на повеќедимензионална Шредингерова равенка, https://schrodinger.chem-api.finki.ukim.mk/	2020 – 2021	Млад истражувач	2,0
2	Веб сервис за Гаусова регресија, https://gaussian.chem-api.finki.ukim.mk/	2020 – 2021	Млад истражувач	2,0
3	Софтвер за предвидување на хранливи материи во почвата со помош на спетроскопија	2019 – 2020	Млад истражувач	2,0
ВКУПНО				6,0

Уредник на зборник на трудови од научен/стручен собир				
Ред. бр.	Зборник	Година	Место	Поени
1	Proceedings of SQAMIA 2019 - 8 th Workshop on Software Quality Analysis, Monitoring, Improvement, and Applications	2019	Охрид	1,0
ВКУПНО				1,0

Претседател на организационен/програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир				
Ред. бр.	Конференција	Година	Место	Поени
1	SQAMIA 2019 - 8 th Workshop on Software Quality Analysis, Monitoring, Improvement, and Applications	2019	Охрид	2,0
ВКУПНО				2,0

Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир				
Ред. бр.	Конференција	Година	Место	Поени
1	ICT innovations 2019 (програмски одбор)	2019	Охрид	1,0
2	ICT innovations 2020 (програмски одбор)	2020	онлајн	1,0
3	ICT innovations 2021 (програмски одбор)	2021	онлајн	1,0
4	ICT innovations 2022 (програмски одбор)	2022	Скопје	1,0
5	SQAMIA 2022 – 9 th Workshop on Software Quality Analysis, Monitoring, Improvement, and Applications (програмски одбор)	2022	Нови Сад, Србија	1,0
6	ICT innovations 2018 (организационен одбор)	2018	Охрид	1,0
7	ICT innovations 2019 (организационен одбор)	2019	Охрид	1,0
8	ICT innovations 2020 (организационен одбор)	2020	онлајн	1,0
9	СИТ 2019: 16 th International Conference on Informatics and Information Technologies (програмски одбор)	2019	Маврово	1,0
10	СИТ 2020: 17 th International Conference on Informatics and Information Technologies (програмски одбор)	2020	онлајн	1,0
11	СИТ 2021: 18 th International Conference on Informatics and Information Technologies (програмски одбор)	2021	онлајн	1,0
12	СИТ 2022: 19 th International Conference on Informatics and Information Technologies (програмски одбор)	2022	Скопје	1,0

13	СИТ 2019: 16 th International Conference on Informatics and Information Technologies (организационен одбор)	2019	Маврово	1,0
			ВКУПНО	13,0

Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир				
Ред. бр.	Конференција	Година	Место	Поени
1	Државен натпревар по информатика за средно образование (организационен одбор)	2019	Скопје	0,5
			ВКУПНО	0,5

Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект					
Ред. бр.	Финансиран	Име на проектот	Период на траење	Позиција	Поени
1	ФИНКИ	Евалуација и подобрување на квалитет на научен софтвер, SCISOFT-QIE	2018 – 2019	раководител	1,0
2	ФИНКИ	Евалуација и подобрување на квалитет на научен софтвер, SCISOFT-QIE [Продолжување]	2019 – 2020	раководител	1,0
3	ФИНКИ	Веб-сервиси во наука, WSiS	2020 – 2021	раководител	1,0
				ВКУПНО	3,0

Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект					
Ред. бр.	Финансиран	Име на проектот	Период на траење	Позиција	Поени
1	НАТО	Паметна лепенка за системи за спасување, SP4LIFE	2021 – 2024	учесник	1,0
				ВКУПНО	1,0

Учество во промотивни активности на Факултетот		
Ред. бр.	Активност	Поени
1	Презентации на ФИНКИ во средни училишта, 2018	0,5
Раководител на внатрешна организациона единица		
Ред. бр.	Позиција	Поени
1	Раководител на Центарот за кариера на ФИНКИ (2019 – 2022)	3,0
		ВКУПНО
2	Презентации на ФИНКИ во средни училишта, 2020	0,5
		ВКУПНО
		1,0

Член на факултетски и универзитетски комисии и функции		
Ред. бр.	Активност	Поени
1	Комисија за попис, 2018	0,5
2	Комисија за избор на ректор на УКИМ, 2020	0,5
3	Комисија за спроведување на уписи, 2019	0,5
4	Комисија за спроведување на уписи, 2020	0,5
		ВКУПНО
		2,0

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Анастас Мишев, редовен професор, ФИНКИ, УКИМ, Скопје, с.р.

Проф. д-р Ана Мадевска Богданова, редовен професор, ФИНКИ, УКИМ, Скопје, с.р.

Вон. проф. д-р Магдалена Костоска Ѓорчевска, вонреден професор, ФИНКИ, УКИМ, Скопје, с.р.

ПРЕГЛЕД

па прифатени теми од ННУС на Факултет за ликовни уметности – Скопје за
изработка на магистерски труд

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	ментор	одлука бр.
1	Тома Димовски	Љубовта на 21-от век	The love of 21 st century	проф. м-р Антони Мазневски	02-104/9 16.3. 2023

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО ЗВАЊЕТО ВО РЕДОВЕН ПРОФЕСОР ВО НАУЧНАТА ОБЛАСТ ПРИМЕНЕТА КИНЕЗИОЛОГИЈА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ФИЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ, СПОРТ И ЗДРАВЈЕ ВО СКОПЈЕ

Со Одлука на Наставно-научниот совет на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје бр. 0201-333/1 од 22.3.2023, формирана е Рецензентска комисија за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област применета кинезиологија, во состав: проф. д-р Илија Клиничаров, претседател, проф. д-р Вујица Живковиќ, член и проф. д-р Калач Руждија, член.

На конкурсот објавен на 14.2.2023 год. во дневните весници „Вечер“ и „Коха“, се пријави кандидатот д-р Серјожа Гонтарев.

По разгледувањето на приложените документи, Рецензентската комисија на Наставно-научниот совет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Д-р СЕРЈОЖА ГОНТАРЕВ

Биографски податоци

Роден е во Скопје. Основното и средното образование ги завршил во Скопје. Во 1991 година дипломирал на Факултетот за физичка култура во Скопје и бил награден од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ како најдобар студент на генерацијата. По дипломирањето се запишал на постдипломски студии во Скопје. Со одбраната на магистерскиот труд на тема: „Утврдување на биомеханичката структура и оптималност на методиките за учење на атлетските дисциплини“, кандидатот се здобил со звањето магистер на науки по физичка култура. Докторирал на Факултетот за физичка култура во Скопје во 2008 година на тема: „Влијанието на некои психосоцијални и демографски фактори врз физичката активност кај младите“ и се здобил со звањето доктор по кинезиологија. Од 1995 до 2005 е вработен во Државното средно училиште „В. А.-Дрен“ во Скопје. Во Центарот за физичко образование на Факултетот за физичка култура се вработил од 2005 година, каде што работи до 2012 година. Од 2012 година е вработен на Факултетот за физичка култура во Скопје, како асистент за група предмети од научната област применета кинезиологија. Во 2013 година е избран во насловно звање – насловен доцент во научната област применета кинезиологија, по предметот Дидактика на физичкото образование и спортот. Во 2018 година е избран во насловно звање – насловен вонреден професор во научната област применета кинезиологија, по предметот Дидактика на физичкото образование и спортот. На 10.9.2018 е избран во наставно-научното звање вонреден професор во научната област применета кинезиологија.

Стручна и општествена дејност

Уште од најраната возраст го интересирале спортот и спортските активности во кои и самиот бил активен учесник. По завршувањето на студиите, подготвувал училишни екипи во повеќе спортови за учество на натпревари што ги организира Сојузот за училиштен спорт, при што со своите екипи успешно се натпреварувал на општински, градски и републички натпревари.

Покрај наставната дејност, д-р Гонтарев изготвувал кондициони планови и програми за повеќе спортски клубови во Републиката. Има дваесет и петгодишно работно искуство како фитнес-тренер со работа во повеќе фитнес-клубови.

Научноистражувачка дејност

Д-р Серјожа Гонтарев посебен интерес пројавува кон научноистражувачката работа во областа на кинезиологијата и досега има објавено повеќе од 250 рецензирани трудови.

Проекти:

- Учествувал како соработник во повеќе проекти во земјава и во странство:
- учесник во меѓународен научен проект: (2017-1-МКО1-КА201-035380, "Improving the quality of physical education at primary education level and presenting its relevance and importance for the health and good of coming generations");
 - „Следење на физичкиот и моторичкиот развој на учениците од Општина Кисела Вода“;
 - „Следење на физичкиот и моторичкиот развој на учениците од Општина Богданци“;
 - „Утврдување на нивото на перципираните придобивки и препреки од вежбањето кај студентките од УКИМ“;
 - „Идентификување, мотивирање и избор на млади талентирани поединци (Агенција за млади и спорт)“.

Педагошко искуство

Имајќи го предвид фактот дека д-р Серѓожа Гонтарев сиот свој работен век, веднаш од дипломирањето, го минал во образовниот процес, работејќи со ученици, спортисти и студенти, на Комисијата ѝ дава право да констатира дека кандидатот поседува богато педагошко искуство, неопходно за работното место за кое конкурира. Особено ја потенцираме неговата ангажираност во работата со младите, неговата несибичност во помошта што им ја дава, со единствена цел што поуспешно да ги совладаат и да ги усвојат техниката и вештината на спортските дисциплини кои произлегуваат од наставната програма по предметот Физичко образование.

Вештини и знаења

Работа со компјутери:

- Microsoft Office (Word, Excel, Power Point, Access, Internet);
- сетирање мрежи; администрација на мрежи;
- веб-дизајн и веб-програмирање;
- работа со бази на податоци;
- програмски јазици (Visual Basic, ASP, PHP, SQL, Java);
- графички дизајн (Corel Draw, Photoshop, QuarkXPress, Macromedia);
- работа во повеќе статистички пакети;
- работа во многу други компјутерски програми;
- автор е на повеќе компјутерски програми поврзани со образованието и спортот.

Познавање на јазици:

македонски (мајчин јазик), англиски и српски.

Оценка од самоевалуација на студенти за извршената настава

Врз основа на спроведената анкета од студентите за оценување на севкупниот ангажман на вонр. проф. д-р Серѓожа Гонтарев по предметот Дидактика на физичкото образование и спортот, кој е застапен во четврта студиска година, констатирана е позитивна оценка од самоевалуацијата.

ПРЕДЛОГ

Врз основа на приложените документи на горенаведениот кандидат и оцената за неговата досегашна работа, а имајќи ја предвид неговата спортско-стручна, наставно-педагошка и научна дејност, како и афинитетот за понатамошно стручно усовршување во областа на кинезиологијата, согласно со одредбите од Законот за високото образование, Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Комисијата има чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје да го избере кандидатот д-р Серјожа Гонтарев во наставно-научното звање **редовен професор** во научната област применета кинезиологија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Илија Клиничаров, претседател, с.р.
Проф. д-р Вујица Живковиќ, член, с.р.
Проф. д-р Руждија Калач, член, с.р.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат:

Серјожа Гонтарев

Институција:

Факултет за физичко образование спорт и здравје

Научна област: кинезиологија

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – РЕДОВЕН
ПРОФЕСОР/ НАУЧНО ЗВАЊЕ – НАУЧЕН СОВЕТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	<p>Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус *</p> <p>Просечниот успех на прв циклус изнесува: 8,71. Просечниот успех на втор циклус изнесува: 9,20. Просечниот успех изнесува 8,95 за интегрираните студии.</p>	ДА
2	<p>Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира</p> <p>Назив на научната област: општествени науки; поле: кинезиологија; подрачје: применета кинезиологија.</p>	ДА
3	<p>Објавени најмалку шест рецензирани научни труда ** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор</p>	ДА
3.1	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1. Назив на научното списание: Nutrición Hospitalaria 2. Назив на електронската база на списанија: Web of Science 3. Наслов на трудот: Health-related physical fitness of normal, stunted and overweight children aged 6-14 years in Macedonia 4. Година на објава: 2018</p> <p>1. Назив на научното списание: Nutrición Hospitalaria 2. Назив на електронската база на списанија: Web of Science 3. Наслов на трудот: Physical Fitness Reference Standards in Macedonian Children And Adolescent: The Makfit Study 4. Година на објава: 2018</p> <p>1. Назив на научното списание: Nutrición Hospitalaria</p>	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	<p>2. Назив на електронската база на списанија: Web of Science 3. Наслов на трудот: Using relative handgrip strength to identify children at risk of sarcopenic obesity. 4. Година на објава: 2020</p> <p>1. Назив на научното списание: British journal of sports medicine 2. Назив на електронската база на списанија: Web of Science 3. Наслов на трудот: European fitness landscape for children and adolescents: updated reference values, fitness maps and country rankings based on nearly 8 million test results from 34 countries gathered by the FitBack network. 4. Година на објава: 2023</p> <p>1. Назив на научното списание: International Journal of Morphology 2. Назив на електронската база на списанија: Web of Science 3. Наслов на трудот: Anthropometry and Body Composition of Adolescents in Macedonia. 4. Година на објава: 2019</p> <p>1. Назив на научното списание: International Journal of Morphology. 2. Назив на електронската база на списанија: Web of Science 3. Наслов на трудот: Anthropometric characteristics and physical performance of young elite Kosovo soccer players 4. Година на објава: 2019</p>	
3.2	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <p>1. Назив на научното списание: _____ 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): _____ 3. Наслов на трудот: _____ 4. Година на објава: _____</p>	
3.3	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД</p> <p>1. Назив на научното списание: _____ 2. Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД _____ 3. Наслов на трудот: _____ 4. Година на објава: _____</p>	
3.4	<p>Книга или дел од книга рецензирана и објавена во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД</p> <p>1. Наслов на книгата: _____ 2. Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД _____</p>	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	3. Издавач, година и место на издавање/објавување: _____	
3.5	Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји 1. Назив на зборникот: _____ 2. Назив на меѓународниот собир: _____ 3. Имиња на земјите: _____ 4. Наслов на трудот: _____ 5. Година на објава: _____	
3.6	Преводи на капитални дела во области кои ги утврдува Националниот совет за високо образование и научноистражувачка дејност 1. Наслов на преведеното капитално дело: _____ 2. Датум на објава: _____ 3. Издавач, место на издавање и година:	
4	Објавен рецензиран учебник, монографија, практикум или збирка задачи од научната област за која се избира *** 1. Наслов на учебникот, монографијата, практикумот или збирката задачи: Прирачник по физичко и здравствено образование од I до III одделение. 2. Место и година на објава: Факултет за физичко образование, спорт и здравје. Скопје, 2020	
5	Претходен избор во наставно-научно звање – вонреден професор, датум и број на Билтен: бр. 1174, Скопје, 15.8.2018	ДА
6	Има способност за изведување на високообразовна дејност	ДА

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Серјожа Гонтарев**Институција:** Факултет за физичко образование, спорт и здравје**Научна област:** кинезиологија**НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ**

Р.б.	Назив на активност:	Поени
1	Одржување на настава – прв циклус	38,40
2	Одржување на настава – втор циклус	2,40
3	Одржување на настава – трет циклус	1,40
4	Теренска настава	2,40
5	Одржување на вежби	21,60
6	Консултации со студенти	2,48
7	Ментор на дипломски работи	2,00
8	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа	2,00
9	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат (10 докторати)	7,00
10	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура (8 магистерски)	2,40
	Вкупно	82,08

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Р.б.	Назив на активност:	Поени
1	Ментор на докторски труд (3 докторски труда)	15,00
2	Ментор на магистерски труд (3 магистерски труда)	6,00
3	Ментор на дипломска работа (4 дипломски труда)	0,80
4	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа (20 дипломски работи)	2,00
5	Член на комисија за оцена или одбрана на докторски труд (10 докторски труда)	7,00
6	Член на комисија за оцена или одбрана на магистерски труд (8 магистерски труда)	2,40
7	Монографија: Ленче Алексовска Величковска, Серјожа Гонтарев, Александар Ацевски, Андијана Мисовска и Владимир Вуксановиќ. (2020) Ефектите од иновативните тандем часови по физичко образование (одделенски наставник и наставник по физичко образование) кај децата од одделенска настава. Факултет за физичко образование, спорт и здраје. СРР - 373.3.091.3:796(047.31)	4,80
	Вкупно	38,00
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	8 +и.ф.
1	Ortega, F. B., Leskošek, B., Gil-Cosano, J. J., Mäestu, J., Tomkinson, G. R., Ruiz, J. R., ... Gontarev, S., ... & Jurak, G. (2023). European fitness landscape for children and adolescents: updated reference values, fitness maps and country rankings based on nearly 8 million test results from 34 countries gathered by the FitBack network. <i>British journal of sports medicine</i> . (Web of Science, IF= 18.473).	23,27
2	Gjonbalaj, M., Morina, B., Gontarev, S., & Georgiev, G. (2022). Health-Related Physical Fitness is Associated with Total and Central Body Fat in Children Aged 6 to 10 Years. <i>Physical Education Theory and Methodology</i> , 22(3s), S117-S123. (Scopus, IF= 1.9)	6,70
3	Kastrati, A., Gashi, N., Georgiev, G., & Gontarev, S. (2022). Somatotype Characteristics of Elite Young Athletes from the Republic of Kosovo. <i>Sport Mont</i> , 20, 3-8. (Scopus, IF= 2.2)	7,00
4	Morina, B., Gjonbalaj, M., Gontarev, S., & Georgiev, G. (2022). Association between Club Sports Participation and Physical Fitness of 6–10-Year-Old Macedonian Children. <i>Physical Education Theory and Methodology</i> , 22(3), 414-422. (Scopus, IF= 1.9)	6,70
5	Stankovska, Z., Gontarev, S., Kostovski, Ž., & Janković, A. (2022). The Relationship of Cardiorespiratory Fitness, Birth Weight and Parental BMI on Children'Obesity Status. <i>Sports Science And Health</i> , 23(1), 31-41. (Scopus, IF= 0.27)	5,07

6	Kastrati, A., Gontarev, S., Gashi, N., & Georgiev, G. (2022). Establishing Levels of Perceived Benefits and Barriers from Exercising By Female Students at University of “Ss. Cyril & Methodius”–Skopje. <i>Sport Mont</i> , 20(2), 117-124. (Scopus, IF= 2.2)	7,00
7	Jahjaga, A., Shukova-Stojmanovska, D., Gontarev, S., & Georgiev, G. (2022). Correlation of the mediterranean diet with some diseases. <i>Journal of Physical Education and Sport</i> , 22(4), 1051-1060. (Scopus, IF= 1.54)	6,34
8	Elezi, A., Kadriu, V., Elezi, G., Georgiev, G., & Gontarev, S. (2022). Cardiorespiratory Fitness Cut-Points Related to Body Adiposity Parameters in Macedonian Children. <i>Physical Education Theory and Methodology</i> , 22(1), 48-55. (Scopus, IF= 1.9)	6,70
9	Morina, B., Miftari, F., Georgiev, G., & Gontarev, S. (2022). Total and Abdominal Adiposity are Lower in Overweight and Obese Children with High Cardiorespiratory Fitness. <i>Sport Mont</i> , 20(1), 103-107. (Scopus, IF= 2.2)	7,00
10	Stankovska, Z., Stojanoska, B. B., Gontarev, S., & Kostovski, Ž. (2021). Body Adiposity is Associated With a Risk of High Blood Pressure in Macedonian Children. <i>Sports Science And Health</i> , 22(2), 125-134. (Scopus, IF= 0.27)	5,07
11	Brestovci, S. B., Morina, B., Georgiev, G., & Gontarev, S. (2021). Gender differences in social cognitive factors and physical activity of Kosovo college students. <i>Journal of Physical Education and Sport</i> , 21, 2165-2172. (Scopus, IF= 1.54)	6,34
12	Elezi, A., Elezi, G., Gontarev, S., & Georgiev, G. (2021). Gender Differences in Absolute and Relative Values of Hand Dynamometer Test with 9 and 10-Year Old Children From the Skopje Region in RN Macedonia. <i>Physical Education Theory and Methodology</i> , 21(2), 113-120. (Scopus, IF= 1.9)	6,70
13	Elezi, A., Elezi, G., Gontarev, S., & Georgiev, G. (2021). Secular trends in anthropometric characteristics and health-related physical fitness in macedonian children: The makfit studies. <i>Physical Education Theory and Methodology</i> , 21(1), 12–18. (Scopus, IF= 1.9)	6,70
14	Ibrahimaj Gashi, A., Azemi, A., Zivkovic, V., Gontarev, S., & Gjorgovski, I. (2021). The effect of regular aerobic activity on cortisol levels in female Wistar rats. <i>Biomedical Research and Therapy</i> . (Web of Science, IF= 0.14)	4,94
15	Elezim, A., Elezi, G., Gontarev, S., & Georgiev, G. (2019). Application of the Transtheoretical Model (TTM) to exercise behaviour among Macedonian college students. <i>Journal of Human Sport and Exercise</i> . (Scopus, IF= 1.24)	6,04
16	Bojanic, D., Ljubojevic, M., Krivokapic, D., & Gontarev, S. (2020). Waist circumference, waist-to-hip ratio, and waist-to-height ratio reference percentiles for abdominal obesity among Macedonian adolescents. <i>Nutrición Hospitalaria</i> . (Web of Science, IF= 1,057)	4,80
17	Gontarev, S., Jakimovski, M., & Georgiev, G. (2020). Using relative handgrip strength to identify children at risk of sarcopenic obesity. <i>Nutr Hosp</i> , 34(3), 490-496. (Web of Science, IF= 1,057)	5,85
18	Gashi, A. I., Gontarev, S., Zivkovic, V., Gjorgovski, I., & Azemi, A. (2020). The Effect of Aerobic Physical Activity in Adrenaline Level in White Laboratory Rats. <i>Medical Archives</i> , 74(2), 84. (Scopus, IF=0.29)	5,09
19	Gashi, A. I., Zivkovic, V., Gjorgovski, I., Gontarev, S., & Azemi, A. (2020). Original Article Regular physical activity may influence stress hormone cortisol in Wistar rats. <i>Journal of Physical Education and Sport</i> . (Scopus, IF= 1.54)	6,34
20	Gligoroska, J. P., Gontarev, S., Maleska, V., Efreanova, L., Stojmanova, D. S., & Manchevska, S. (2020). Red blood cell variables and correlations with body mass components in boys aged 10-17 years. <i>The Turkish journal of pediatrics</i> . (Web of Science, IF= 0.72)	5,52
21	Sylejmani, B., Myrtaj, N., Maliqi, A., Gontarev, S., Georgiev, G., & Kalac, R. (2019). Physical fitness in children and adolescents in rural and urban areas. <i>Journal of Human Sport and Exercise</i> . (Scopus, IF= 1.24)	6,04
22	Sylejmani, B., Maliqi, A., Gontarev, S., Haziri, S., Morina, B., Durmishaj, E., & Bajrami, A. (2019). Anthropometric characteristics and physical performance of young elite kosovo soccer players. <i>International Journal of Morphology</i> . (Web of Science, IF= 0.519)	5,32
23	Gligoroska, J. P., Gontarev, S., Dejanova, B., Todorovska, L., Stojmanova, D. S., & Manchevska, S. (2019). Red blood cell variables in children and adolescents regarding the age and sex. <i>Iranian Journal of Public Health</i> , 48(4), 704. (Web of Science, IF= 1.479)	6,28
24	Myrtaj, N., Maliqi, A., Gontarev, S., Kalac, R., Georgiev, G., & Stojanoska, B. B. (2018). Antropometría y Composición Corporal de Adolescentes en Macedonia. <i>International journal of morphology</i> , 36(4), 1398-1406. (Web of Science, IF= 0.519)	5,32

25	Gontarev, S., Kalac, R., Velickovska, L. A., & Zivkovic, V. (2018). Physical Fitness Reference Standards in Macedonian Children And Adolescent: The Makfit Study. <i>Nutricion hospitalaria</i> . (Web of Science, IF= 1,057)	5,86
26	Aleksovska-Velickovska, L., Gontarev, S., & Ruzdija, K. (2019). Students motivation for engaging in physical activity: Theory for self-determination. <i>Journal of Human Sport and Exercise</i> . (Scopus, IF= 1.24)	6,04
27	Gontarev, S., Kalac, R., Velickovska, L., Stojmanovska, D., Misovski, A., & Milenkovski, J. (2018). Health-related physical fitness of normal, stunted and overweight children aged 6-14 years in Macedonia. <i>Nutrición Hospitalaria</i> . (Web of Science, IF= 1,057)	5,86
28	Pireva, A., Selimi, M., Gontarev, S., & Georgiev, G. (2018). Association between aerobic fitness and high blood pressure in adolescents in Macedonia evidence for criterion-referenced cut-points. <i>Journal of Physical Education and Sport</i> . (Scopus, IF= 1.54)	6,34
29	Popeska, B., Jovanova-Mitkovska, S., Chin, M. K., Edginton, C. R., Mo Ching Mok, M., & Gontarev, S. (2018). Implementation of brain breaks® in the classroom and effects on attitudes toward physical activity in a Macedonian school setting. <i>International Journal of Environmental Research and Public Health</i> , 15(6), 1127. (Web of Science, IF= 4.614)	9,41
30	Shala, S., Emini, B., Stankovska, Z., Nikqi, V., Gontarev, S., & Kostovski, Z. (2023) The Relationship of Goal Orientation, Self-Esteem, Situational Motivation and Satisfaction From Sports Among Young Karate Athletes. <i>Sports Science And Health</i> , 24(2), 150-158. (Scopus, IF= 0.27)	5,07
	ВКУПНО	200,71
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во стручно/научно-популарно списание со меѓународен уредувачки одбор	5
1	Zeqiri, L., Georgiev, G., & Gontarev, S. (2022). Influence of Social Support and Residential Area Quality on the Physical Activity of Adolescents from the Republic of Kosovo. <i>Pedagogical Almanac</i> .	4,00
2	Myrtaj, N., Elezi, A., Gontarev, S., & Bilalli, E. (2022). Fitness Influence on the Transformation of Body Composition and on the Improvement of Aerobic Sustainability in Women. <i>Pedagogical Almanac</i> .	3,00
3	Emini, B., Saiti, A., Gontarev, S., Baftiu, S., & Cemena, Y. (2022). Age And Gender Differences In a 4×10 M Shuttle Run Test For Primary School Children Aged 6 TO 14. <i>Research in Physical Education, Sport & Health</i> , 11(1).	3,00
4	Zeqiri, L., Georgiev, G., & Gontarev, S. (2022). Impact Of Psychosocial Factors On Adolescents'physical Activity In Republic Of Kosovo. <i>Research in Physical Education, Sport and Health</i> .	4,00
5	Emini, B., Saiti, A., Gontarev, S., Baftiu, S., & Cemena, Y. (2022). Anthropometric Characteristics And Physical Fitness Level In Relation To Body Weight Status In Six-Year-Old Macedonian Children. <i>Research in Physical Education, Sport & Health</i> , 11(1).	3,00
6	Kusari, N., Shukova Stojmanovska, D., Elezi, A., Gontarev, S., & Georgiev, G. (2021). The Effect Of Cyclic Aerobic Activity On Some Body Composition Parameters In Women 19-30 Years old. <i>Research in Physical Education, Sport and Health</i> .	3,00
7	Rashiti, N., Ramabaja, Q., Bekolli, L., Gontarev, S., & Ramadani, L. (2021). The impact of some morphological and motor characteristics in short distance running. <i>Pedagogy and Psychology of Sport</i> , 7(2), 106-113.	3,00
8	Aleksovska Velickovska, L., Ince, M. L., Gontarev, S., Tasevski, Z., & Todorovic, M. (2021). Methodological Psychological Intervention With Football Trainers To Improve Coaching Competence Perceived By Athletes, Satisfaction With Coach, Enjoyment And Intention Of Persisting. <i>Research in Physical Education, Sport and Health</i> .	3,00
9	Kalach, R., Georgiev, G., & Gontarev, S. (2020). Comparative analysis of motor skills for boxers with different competitive level of the competition success in the Republic of North Macedonia. <i>Pedagogical Almanac</i> .	4,00
10	Gontarev, S., & Krstevski, B. (2020). Physical fitness and body composition in correlation with body weight of pupils in primary schools on the territory of the city of Skopje. <i>Research in physical education, sport and health</i> .	4,00
11	Lazarevska, S., Gontarev, S., & Aleksovska Velichkovska, L. (2019). Spinal column deformities in patients with lumbar pain. <i>Research in physical education, sport and health</i> .	4,00
12	Lazarevska, S., Gontarev, S., & Aleksovska Velichkovska, L. (2019). Significance of the early rehabilitation in lumbar syndrome. <i>Research in physical education, sport and health</i> .	4,00

13	Georgiev, G., & Gontarev, S. (2019). Impact of physical activity on the aggressiveness, deviant behavior and self-esteem with school children aged 11-15. <i>Journal of Anthropology of Sport and Physical Education</i> .	4,50
14	Gashi, A. I., Azemi, A., Gontarev, S., & Zivkovic, V. (2019). Short term physical therapy treatment for neck pain. <i>Research in Physical Education, Sport & Health</i> , 8(1).	3,00
15	Jakimovski, M., Aleksovska-Velichkovska, L., Gontarev, S., & Georgiev, G. (2019). Relation Of Morphological And Motor Dimensions With The School Readiness Test In 5-Year-Old Male Children. <i>Research in Physical Education, Sport & Health</i> , 8(1).	3,00
16	Zikica, T., Serjoza, G., Markovski, N., Kalach, R., & Vuksanovikj, V. (2019). The influence of a specially programmed functional training in improving the vertical jump of senior soccer players. <i>Research in Physical Education, Sport & Health</i> .	3,00
17	Azemi, A., Gashi, A. I., Zivkovic, V., & Gontarev, S. (2018). The effect of dynamic exercises in the treatment of cervical spondylosis. <i>Research in Physical Education, Sport and Health</i> , 7(2), 19-24.	3,00
18	Shukova-Stojmanovska, D., & Gontarev, S. (2018). Gender differences in decreasing of body mass and the percentage of body fat with body building. <i>International Journal of Science and Research</i> .	4,50
19	Shukova Stojmanovska, D., Georgiev, G., & Gontarev, S. (2018). Differences in body composition between 12 years old pupils both genders from center and suburb. <i>International journal of science and research (IJSR)</i> .	4,00
	ВКУЉНО	67,00
	Трудови со оригинални научно/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен стручен собир со меѓународен уредувачки одбор	5
1	Aleksovska Velichkovska, L., Gontarev, S., & Popovski, L. (2022). Effects of Innovative Tandem Hours on Physical Education on Motor Capacity of Children in Elementary School Level. 49-58 (Zbornik).	4,00
2	Zikica, T., Nebojsa, M., Serjoza, G., Misovski, A., & Nedelkovski, V. (2020). Influence Of Specially Designed Functional Training In Improving Basic Motoric Abilities With Senior Football Players Playing In Different Positions. <i>Homo Sporticus</i> , (1).(Zbornik)	3,00
3	Ruzdija, K., Gontarev, S., & Lazar, T. (2018). Doping attitudes and doping behavior in Macedonian professional wrestler. In <i>3rd International Scientific Conference</i> (p. 117).	4,00
4	Zejneta Metaj, Serjoza Gontarev, Zorica Stankovska, Žarko Kostovski (2020). Factors Associated With Physical Activity Among Adolescents From Kosovo. Deseta međunarodna konferencija "Sportske nauke i zdravlje". Banja Luka, 103 - 116	3,00
	ВКУЉНО	14,00
	Трудови објавени во зборник на трудови на в.о. институција	2
1	Анализа на истражувачите кој од спортовите е најризичен и предизвикал најмногу спортски трагедии, следено ретроспективно, бр. 8, стр. 54 (2018)	1,80
2	Намалување на килограмите во боречките спортови, бр. 9, стр. 37 (2018)	1,80
3	Хронологија на развојот и појава на прв боречки спорт организиран со правила, бр. 10, стр. 21 (2019)	1,80
4	Техника на дишење кај боксерите, бр. 12, стр. 10 (2020)	1,80
5	Препознавање на талентиран боксер е знаење или случајност, бр., 13 стр. 18 (2020)	1,80
6	Тактика во боксот, бр. 14, стр. 74 (2021)	1,80
	ВКУЉНО	10,80
	ПРОЕКТИ	
1	Учесник во меѓународен научен проект: (2017-1-МК01-КА201-035380, "Improving the quality of physical education at primary education level and presenting its relevance and importance for the health and good of coming generations".	5,00
2	Раководител на национален проект: „Следење на физичкиот и моторичкиот развој на учениците од Општина Кисела Вода“.	6,00
3	Раководител на национален проект: „Следење на физичкиот и моторичкиот развој на учениците од Општина Богданци.“	6,00
4	Раководител на национален проект: „Утврдување на нивото на перципираните придобивки и препреки од вежбањето кај студентките од УКИМ“.	6,00

5	Учесник во национален проект: „Идентификување, мотивирање и избор на млади талентирани поединци (Агенција за млади и спорт)“.	3,00
	ВКУПНО	26,00
	ВКУПНО	356,51

СТРУЧНО АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Р.б.	Назив на активноста:	Поени
1	Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание	0,50
2	Изработка на нов софтверски пакет (Платформа за следење на физичкиот и моторичкиот развој, МАКФИТ).	2,00
3	Учество во промотивни активности на Факултетот	1,50
4	Уредник на меѓународно научно/стручно списание	3,00
5	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир	2,00
6	Член комисија во избор на звање	1,20
7	Основен школски учебник. Прирачник по физичко и здравствено образование од I до III одделение, Факултет за физичко образование, спорт и здравје, 2020.	7,00
8	Предавање на институции од јавен интерес, културно-информативни центри (предавања и вежби на работното место)	2,00
9	Раководител на внатрешна организациона единица	3,00
10	Учество во комисији и тела на државни и други органи (член на Националната комисија за учебници)	1,00
11	Учество во изработка на национална програма од одредена област (учесник во изработка на новите наставни програми по предметот Физичко и здравствено образование од I до V и од VI до IX одделение).	6,00
	Вкупно	29,20

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	82,08
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	356,51
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	29,20
Вкупно	467,79

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Илија Клиничаров, претседател, с.р.
 Проф. д-р Вујица Живковиќ, член, с.р.
 Проф. д-р Руждија Калач, член, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАУЧНАТА ОБЛАСТ ПРИМЕНЕТА КИНЕЗИОЛОГИЈА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ФИЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ, СПОРТ И ЗДРАВЈЕ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Факултет за физичко образование, спорт и здравје – Скопје, објавен во дневните весници „Вечер“ и „Коха“ од 14 февруари 2023 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област применета кинезиологија (50401), и врз основа на Одлуката бр. 0201-333/5.2 од 29.3.2023 година, донесена на седницата на Наставно-научниот совет на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Гино Стрезовски, редовен професор, претседател, проф. д-р Небојша Марковски, редовен професор, член и проф. д-р Ленче Алексовска Величковска, редовен професор, член.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област применета кинезиологија (50401), во предвидениот рок се пријави кандидатката вонр. проф. д-р Катерина Спасовска.

Биографски податоци и образование

Кандидатката вонр. проф. д-р Катерина Спасовска е родена на 14.10.1974 година во Скопје, Р Македонија. Основното образование го завршила во ОУ „Вера Циривири Трена“ во Скопје, а средното образование во ДУФК „Методи Митевски-Брицо“ во Скопје. Матурската работа која била задолжителна за секој ученик ја изработила по предметот Спортска гимнастика, под наслов: „Техничка и методска обработка на елементите: далеку висок скок, мачкини скокови, детски поскоци, вртења за 180 и 360 степени“.

Во јануари 1998 година дипломирала на (тогашен Факултетот за физичка култура) Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје.

По успешно завршените испити на постдипломските студии во 2008 година го одбрала магистерскиот труд под наслов: „Одредени релации помеѓу моторичките тестови за проценка на кординација и експлозивна сила со мерките на успешната изведба на гимнастички елементи кај студентите од прва година на факултетот за физичка култура во Скопје“.

Докторската дисертација на тема: „Структура на антропометриските карактеристики, моторичките способности и психолошките особини и нивното влијание на успешната техничка изведба на елементите од спортска гимнастика кај студентите од прва година на Факултетот за физичка култура во Скопје“, ја одбрала во јули 2013 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Орце Митевски (ментор), проф. д-р Јован Јовановски (претседател), проф. д-р Ванчо Поп Петровски (член), проф. д-р Ленче Алексовска Величковска (член) и проф. д-р Роберт Христовски (член). Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област кинезиологија.

На 31.10.2013 година е избрана во звањето насловен доцент на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје, во научната област применета кинезиологија.

Во моментот е вонреден професор во областа применета кинезиологија, а последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр. 1174 од 15 август 2018 година.

Кандидатката активно се служи со англискиот и српскиот јазик.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, како и

вкупните остварувања од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

Научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата

Кандидатката вонр. проф. Катерина Спасовска, од почетокот на својата работа на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје, покажува континуиран успех и напредок во сите дејности релевантни за нејзината академска кариера. Со секој нов избор, резултатите на нејзината работа стануваат сè побројни и позначајни и ја профилираат како препознатлив и истакнат член на наставно-научната заедница на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје.

По изборот за вонреден професор, кандидатката ги постигнала следниве резултати во дејностите релевантни за изборот:

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје при УКИМ, кандидатката вонр. проф. Катерина Спасовска подготвува и изведува практично-теоретска настава на првиот циклус студии на 4-годишната студиска програма за професор по физичко образование, на тригодишната програма за спортски тренери (спортска гимнастика) и на втор циклус студии на студиската програма Кинезиологија. Во својство на предметен наставник ја изведува наставата по задолжителниот предмет Спортска гимнастика и изборниот предмет Акробатика.

Во изборниот период, кандидатката била ментор на 6 дипломски труда, а како член во комисија за оцена и одбрана учествувала уште на 15 дипломски трудови. Кандидатката била член и на комисија за одбрана на една магистерска работа.

Научноистражувачка дејност

Паралелно со реализацијата на обврските од наставно-образовната дејност, вонр. проф. д-р Катерина Спасовска активно работи и на полето на научноистражувачката работа и досега има објавено околу 65 научно-стручни трудови на кои се појавува како автор или коавтор, а 31 од научно-стручните трудови се објавени по изборот во звањето вонреден професор. Трудовите се презентирани на домашни и меѓународни научно-стручни собири и се објавени во домашни и меѓународни списанија, а обработуваат теми од областа на кинезиологијата. Од прегледот на објавените трудови кои кандидатката ги доставила за овој избор, може да се согледа дека претставуваат оригинални научни и стручни трудови објавени во научно-стручни списанија.

Кандидатката, исто така, е и автор на учебникот практикум по спортска гимнастика (2022), додека другата книга, „Техника и методика во спортската гимнастика“, е во подготовка.

Во изборниот период, вонр. проф. д-р Катерина Спасовска учествува како соработник во повеќе проекти кои ги организира Владата на Република Македонија, Агенцијата за млади и спорт, Сојузот на спортските федерации на Македонија и Федерацијата на училиштен спорт на Македонија.

Учесник е и во меѓународен научен проект:

„Подобрување на квалитетот на физичкото образование на ниво на основно образование и презентирање на неговата важност и значење за здравјето и доброто на генерациите кои доаѓаат“ [Improving the quality of physical education at primary education level and presenting its relevance and importance for the health and wellbeing of the coming generations], Erasmus+ Cooperation for innovation and the Exchange of Good practices, KA201, Strategic Partnership for school education (2017-1-MKO1-KA201-035380);

и

- „Аналитика и дијагностика на антрополошкиот статус на ученици од Република Македонија“, проект финансиран од Европската Унија, Министерството за образование и наука и Агенцијата за млади и спорт на Р Македонија“, 2022 г.;
 - „Континуирано усовршување на наставниците по физичко образование, основа за професионално напредување во Република Македонија“, Влада на Република Македонија;
 - „Современи методи и пристап во имплементацијата на физичко и здравствено образование за наставници од 4. и 5. оценка во одделенска настава“;
 - под покровителство на АМС, во организација на ФУСМ, дел од тимот на грандиозниот проект „Училишни спортски лиги“, а во рамките на истиот проект е и секретар на потпроектот „Судиски подмладок“ на ФУСМ, во соработка со четирите национални спортски федерации ФФМ, РФМ, МКФ и ОФМ. Соработката со ФУСМ и проектот „Судиски подмладок“ продолжува и наредната година, овој пат со ППФМ;
 - „Примена на спортот и физичката активност за социјална инклузија и кохезија на студентите со попреченост на УКИМ“, 2018/2019;
 - дел и од тимот предавачи на проектот „Скопје вежба“ (2021).
- Се јавува и како координатор на проектот „Избери го вистинскиот спорт“, кој е под покровителство на АМС, а во реализација на Сојузот на спортските федерации на Македонија.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Во текот на својата работа на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје, а по изборот за вонреден професор, кандидатката д-р Катерина Спасовска редовно е назначена за одговорен наставник од првиот циклус студии на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје и редовно е дел од работната група за промоција на студиските програми на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје.

Кандидатката д-р Спасовска е:

- раководител на Катедрата за моноструктурални спортски активности;
- член на уредувачкиот одбор на списанието: „Истражувања во физичкото образование, спорт и здравје“ (an International Journal of Scientific Issues in Physical Education, Sport and Health <http://www.pesh.mk/>);
- член на уредувачкиот одбор на стручното списание „Кондиција“.

Оценка од самоевалуација

Од анонимно спроведената анкета за самоевалуација на студентите од Факултетот за физичко образование, спорт и здравје за оценување на нејзиниот севкупен ангажман, вонр.проф. д-р Катерина Спасовска има добиено позитивна оценка.

Заклучок и предлог

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на вонр. проф. д-р Катерина Спасовска.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека вонр. проф. д-р Катерина Спасовска поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето редовен професор во научната област применета кинезиологија.

Според гореизнесеното, Комисијата има особена чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје, вонр. проф. д-р Катерина Спасовска да биде избрана во звањето **редовен професор** во научната област применета кинезиологија на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Гино Стрезовски, претседател, с.р.

Проф. д-р Небојша Марковски, член, с.р.

Проф. д-р Ленче Алексовска Величковска, член, с.р.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат:

Катерина Милан Спасовска

Институција:

Факултет за физичко образование, спорт и здравје

Научна област: КИНЕЗИОЛОГИЈА – ПРИМЕНЕТА КИНЕЗИОЛОГИЈА (50401)

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – РЕДОВЕН
ПРОФЕСОР/ НАУЧНО ЗВАЊЕ – НАУЧЕН СОВЕТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	<p>Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус *</p> <p>Просечниот успех на прв циклус изнесува: 8,52. Просечниот успех на втор циклус изнесува: 8,83. Просечниот успех изнесува за 8,67 интегрираните студии.</p>	ДА
2	<p>Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира</p> <p>Назив на научната област: општествени науки; поле: кинезиологија; подрачје: применета кинезиологија.</p>	ДА
3	<p>Објавени најмалку шест рецензирани научни труда ** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор</p>	ДА
3.1	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1.Назив на научното списание: Research in Physical Education, Sport and Health 2.Назив на електронската база на списанија: Ebsco 3.Наслов на трудот: Certain relations between motorcycle tests for assessment of coordination and explosive power with the measures of the successful performance of the gymnastic element uprise forward to support I-sit on rings 4.Година на објава: 2022</p> <p>1. Назив на научното списание: Research in kinesiology 2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco 3. Наслов на трудот:Successful performance of the gymnastic element front handspring on the floor dependence on anthropometric, motor and psychological factors 4. Година на објава: 2021</p>	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	<p>1. Назив на научното списание: Research in Physical Education, Sport and Health</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco</p> <p>3. Наслов на трудот: Successful Perfomance of the gymnastics element hip circled (hips touching bar) on the horizontal bar in relation to the antropometris, motor and psychological factors</p> <p>4. Година на објава: 2020</p> <p>1. Назив на научното списание: Research in Physical Education, Sport and Health</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco</p> <p>3. Наслов на трудот: Analysis of ontogenetic development of the school population from the primary schools in the Republic Macedonia</p> <p>4. Година на објава: 2020</p>	
3.2	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <p>1. Назив на научното списание: European Journal of Physical Education</p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): вкупно 5, 2 Турција, 1 Италија, 1 Кина 1 Албанија</p> <p>3. Наслов на трудот: Successful Perfomance of the gymnastics element neck or head spring on the floor in relation to the anthropometris, motor and psychological factors</p> <p>4. Година на објава: 2020</p> <p>1. Назив на научното списание: European Journal of Physical Education</p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): Турција, Шпанија, Литванија, Албанија, Косово, North America, South America...</p> <p>3. Наслов на трудот: The kinematic differencess in the glide kip on horizontal bar betwen the elite gymnast and students</p> <p>4. Година на објава: 2019</p>	ДА
3.3	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД</p> <p>1. Назив на научното списание: _____</p> <p>2. Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД _____</p> <p>3. Наслов на трудот: _____</p> <p>4. Година на објава: _____</p>	
3.4	<p>Книга или дел од книга рецензирана и објавена во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД</p> <p>1. Наслов на книгата: _____</p> <p>2. Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД _____</p>	НЕ

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	3. Издавач, година и место на издавање/објавување: _____	
3.5	Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји 1. Назив на зборникот: Research in Physical Education Sport and Health 2. Назив на меѓународниот собир: Research in Physical Education Sport and Health 3. Имиња на земјите: Шпанија, Словенија, Хрватска, Бугарија, Турција... 4. Наслов на трудот: Comparative analysis of the differences of anthropometric measures between the male and female pupils of 11,12 and 13 years old in the Republic of Macedonia 5. Година на објава: 2018	ДА
3.6	Преводи на капитални дела во области кои ги утврдува Националниот совет за високо образование и научноистражувачка дејност 1. Наслов на преведеното капитално дело: _____ 2. Датум на објава _____ 3. Издавач, место на издавање и година	НЕ
4	Објавен рецензиран учебник, монографија, практикум или збирка задачи од научната област за која се избира *** 1. Наслов на учебникот, монографијата, практикумот или збирката задачи: Практикум по спортска гимнастика 2. Место и година на објава: Скопје, 2022 год.	ДА
5	Претходен избор во наставно-научно звање – вонреден професор, датум и број на Билтен: бр. 1174, Скопје, 15 август 2018 г.	ДА
6	Има способност за изведување на високообразовна дејност	ДА

* На лицата кои имаат заснован работен однос на Универзитетот или на некој од универзитетите во Република Македонија во моментот на стапување во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр. 82/2018), нема да се применуваат одредбите од Законот кои се однесуваат на просекот, односно дека лицата треба да имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус. Во овој случај, полето под реден број 1 не се пополнува.

** За кандидатот/ите кој има повеќе од 6 (шест) научни труда во референтна научна публикација, рецензентската комисија научните труда ќе ги наведе, ќе ги оцени и ќе ги вреднува во Образец 2.

*** Наведениот услов ќе се применува по истекот на три години од денот на стапувањето во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр. 82/2018).

ОБРАЗЕЦ 2
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И
НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Катерина Милан Спасовска

Институција: Факултет за физичко образование, спорт и здравје

Научна област: кинезиологија – применета кинезиологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
	<i>Одржување на настава од прв циклус студии, поени 0,04 – седмично часови x 15 седмици x поени</i>	
1	Спортска гимнастика (I семестар 2018/2019), бр. на часови 2+4 (x 4 групи) 18 часа седмично (4 групи x часа практично + 2 часа теорија) 15 седмици x 0.04 поени	10.8
2	Спортска гимнастика (I семестар 2019/2020), бр. на часови 2+4 (x 4 групи)	10.8
3	Спортска гимнастика (I семестар 2020/2021), бр. на часови 2+4 (x 4 групи)	10.8
4	Спортска гимнастика (I семестар 2021/2022), бр. на часови 2+4 (x 4 групи)	10.8
5	Спортска гимнастика (I семестар 2022/2023), бр. на часови 2+4 (x 4 групи)	10.8
6	Теорија и методика на спортска гимнастика (I семестар 2018/2019), бр. на часови 2+2 (1 x група)	2.4
7	Теорија и методика на спортска гимнастика (I семестар 2019/2020), бр. на часови 2+2 (1 x група)	2.4
8	Теорија и методика на спортска гимнастика (I семестар 2020/2021), бр. на часови 2+2 (1 x група)	2.4
9	Теорија и методика на спортска гимнастика (I семестар 2021/2022), бр. на часови 2+2 (1 x група)	2.4
10	Теорија и методика на спортска гимнастика (I семестар 2022/2023), бр. на часови 2+2 (1 x група)	2.4
11	Техника и тактика на спортска гимнастика (II семестар 2018/2019), бр. на часови 2+4 (1 x група)	3.6
12	Техника и тактика на спортска гимнастика (II семестар 2019/2020), бр. на часови 2+4 (1 x група)	3.6
13	Техника и тактика на спортска гимнастика (II семестар 2020/2021), бр. на часови 2+4 (1 x група)	3.6
14	Техника и тактика на спортска гимнастика (II семестар 2021/2022), бр. на часови 2+4 (1 x група)	3.6
15	Техника и тактика на спортска гимнастика (II семестар 2021/2022), бр. на часови 2+4 (1 x група)	3.6
16	Физичка подготовка во спортска гимнастика (VI семестар 2018/2019), бр. на часови 1+1 (1 x група)	1.2
17	Физичка подготовка во спортска гимнастика (VI семестар 2019/2020), бр. на часови 1+1 (1 x група)	1.2
18	Физичка подготовка во спортска гимнастика (VI семестар 2020/2021), бр. на часови 1+1 (1 x група)	1.2
19	Физичка подготовка во спортска гимнастика (VI семестар 2021/2022), бр. на часови 1+1 (1 x група)	1.2

20	Физичка подготовка во спортска гимнастика (VI семестар 2022/2023), бр. на часови 1+1 (1 x група)	1.2
21	Педагошка пракса со изработка на дипломска работа во спортска гимнастика (VI семестар 2018/2019), бр. на часови 2+2 (1 x група)	2.4
22	Педагошка пракса со изработка на дипломска работа во спортска гимнастика VI (семестар 2019/2020), бр. на часови 2+2 (1 x група)	2.4
23	Педагошка пракса со изработка на дипломска работа во спортска гимнастика (VI семестар 2020/2021), бр. на часови 2+2 (1 x група)	2.4
24	Педагошка пракса со изработка на дипломска работа во спортска гимнастика VI (семестар 2021/2022), бр. на часови 2+2 (1 x група)	2.4
25	Педагошка пракса со изработка на дипломска работа во спортска гимнастика VI (семестар 2022/2023), бр. на часови 2+2 (1 x група)	2.4
26	Акробатика – изборен, УКИМ, 2018/ 2019	1.2
27	Акробатика – изборен, УКИМ, 2019/2020	1.2
28	Акробатика – изборен, УКИМ, 2020/2021	1.2
29	Акробатика – изборен, УКИМ, 2021/2022	1.2
30	Акробатика – изборен, УКИМ, 2022/2023	1.2
31	Акробатика – изборен, ФФОСЗ (2018/2019), бр. на часови 1+1 (1x група)	0.75
32	Акробатика – изборен, ФФОСЗ (2019/2020), бр. на часови 1+1 (1x група)	0.75
33	Акробатика – изборен, ФФОСЗ (2020/2021), бр. на часови 1+1 (1x група)	0.75
34	Акробатика – изборен, ФФОСЗ (2021/2022), бр. на часови 1+1 (1x група)	0.75
35	Акробатика – изборен, ФФОСЗ (2022/2023), бр. на часови 1+1 (1x група)	1.5
	<i>Одржување на настава од втор циклус студии, поени 0.05 – седмично часови x 15 седмици x поени</i>	
36	Основи на истражувањата во применета кинезиологија (зимски 2018), бр. на часови 4+4	3
37	Основи на истражувањата во применета кинезиологија (зимски 2019), бр. на часови 4+4	3
38	Основи на истражувањата во применета кинезиологија (зимски 2020), бр. на часови 4+4	3
39	Основи на истражувањата во применета кинезиологија (зимски 2021), бр. на часови 4+4	3
40	Основи на истражувањата во применета кинезиологија (зимски 2022), бр. на часови 4+4	3
41	Основи на истражувањата во применета кинезиологија (зимски 2023), бр. на часови 4+4	6
42	Основи на истражувањата во спортската гимнастика, 2018, бр. на часови 1+1	0.75
43	Основи на истражувањата во спортската гимнастика, 2019, бр. на часови 1+1	0.75
44	Основи на истражувањата во спортската гимнастика, 2020, бр. на часови 1+1	0.75
45	Основи на истражувањата во спортската гимнастика, 2021, бр. на часови 1+1	0.75

46	Основи на истражувањата во спортската гимнастика, 2022, бр. на часови 1+1	0.75
47	Основи на истражувањата во спортската гимнастика, 2023, бр. на часови 1+1	1.5
	<i>Консултации со студенти (0.002 поени)</i>	
48	Просек 120 студенти x 10 семестри	2.4
49	Член на комисија за оцена или одбрана на магистерски труд (1 магистерски труд)	0.3
50	Ментор на дипломски работи 6x0.2	1.2
51	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа 15x0.1	1.5
52	Позитивно рецензиран универзитетски учебник 1	8
	Вкупно	151.65

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
	<i>Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор (поени 5 број на автори=поени: 2=90%, 3=80%, 4+ повеќе=60%)</i>	
1	Spasovska, K., & Vuksanovik, V. (2022) Certain relations between motorcucle tests for assessment of coordination and explosive power with the measures of the successful performance of the gymnastic element uprise forward to support L-sit on rings, Research in Physical Education,Sport and Health, Vol.11 No 2 pp.85-89	4.5
2	Spasovska, K., & Mitevski, O. (2021) Sucessful performance of the gymnastics element front handspring on the floor dependence on anthropometric, motor and psychological factors, Research in kinesiology, Vol.49,No.1-2	4.5
3	Spasovska, K., & Aceski, A. (2020) Sucessful performance of the gymnastics element neck or head spring on the floor in relation to the anthropometrics, motor and psychological factors, European Journal of Physical Education, Sport and Health, Vol.6, Issue 2. ISSN 2501 1235.	4.5
4	Spasovska, K., Dz.Stardelova, M.& Aceski, A. (2020), Sucessful performance of the gymnastics element hip circle bwd (hip touching bar) on the horizontal bar in relation to the anthropometrics, motor and psychological factors, Research in Physical Education,Sport and Health, Vol.9 No 1	4
5	M.Dz.Stardelova, A. Simeonov, K. Spasovska, J. K. Dimitrioska (2020), Analysis of ontogenetic development of the school population from the primary schools in the Republic Macedonia, Research in Physical Education,Sport and Health, Vol.9 No 1	3
6	Aceski, A., & Spasovska, K. (2019), The kinematic differencess in the glide kip on horizontal bar between the elite gymnast and students, European Journal of Physical Education, Sport and Health, Vol.5 Issue 3. ISSN 2501 1235.2019	4.5
	Вкупно	25

	<i>Трудови со оригинални научно-стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор</i>	
7	К. Спасовска , О.Митевски, А. Ацески, К. М. Petrushevska Comparative analysis of the differences of anthropometric measures between the male and female pupils of 11, 12 and 13 years old in the republic of Macedonia, 3rd International Scientific Conference Research in Phusical Education, Sport and Health – Skopje 2018	3
	Вкупно	3
	<i>Трудови објавени во зборник на трудови на в.о. установа поени 2 број на автори=поени: 2=90%,3=80%, 4+повеќе=60%)</i>	
8	А. Ацески, А.Туфекчиевски,В. Вуксановиќ, К. Спасовска Координација на мускулниот систем, Стручно списание Кондиција,Година 5, бр.8,2018	1.2
9	К. Спасовска , М. Николоска, А. Ацески Улогата и значењето на спортската гимнастика во одделенската настава, Стручно списание „Кондиција“, Година 5, бр. 8, 2018	1.6
10	А. Ацески, А. Туфекчиевски,В. Вуксановиќ, К Спасовска Улогата на основните моторички вештини кај децата Стручно списание „Кондиција“, Година 5, бр. 9, 2018	1.2
11	К. Спасовска , А. Ацески, Предлог креативни станици при обучување на гимнастичкиот елемент предмет во страна “свезда“ на партер за предучилишна и за училишна возраст, Стручно списание „Кондиција“, Година 5, бр. 9, 2018	1.8
12	К. Спасовска , М. Јездик,А. Ацески, Сличности и разлики во техничката изведба и методската постапка на гимнастичкиот елемент предмет напред на партер и прескок, Стручно списание „Кондиција“, Година 6, бр.10, 2019	1.6
13	А. Ацески, А.Туфекчиевски, В. Вуксановиќ, К. Спасовска , Инструменти за мерење на времето во спортот и физичките активности, Стручно списание „Кондиција“, Година 6, бр. 10, 2019	1.2
14	К. Спасовска , А. Ацески, В. Вуксановиќ, Гимнастички елементи и положби во функција на правилно држење на телото кај децата во предучилишна и рана училишна возраст, Стручно списание „Кондиција“, Година 7, бр. 11, 2019	1.6
15	В. Вуксановиќ, А. Ацески, Ж. Тасевски, К. Спасовска , Вежби за силина во фудбалот #3 - развој на мускулна сила (дефиниција, вежби, периодизација), Стручно списание „Кондиција“, Година 7, бр. 11, 2019	1.2
16	А. Ацески, А. Туфекчиевски, В. Вуксановиќ, К. Спасовска , Примената на оптичката подлога за дијагностика во спортот и физичките активности, Стручно списание „Кондиција“, Година 7, бр. 11, 2019	1.2

17	К. Спасовска , А. Ацески, В. Вуксановиќ, Натпреварувачки и помошни сали и справи во женска спортска гимнастика, Стручно списание „Кондиција“, Година 7, бр.12, 2020	1.6
18	В. Вуксановиќ, А. Ацески, Ж.Тасевски, К. Спасовска , Вежби за сила во фудбалот #4-развој на максимална сила, Стручно списание „Кондиција“, Година 7, бр.12, 2020	1.2
19	А. Ацески, А. Туфекчиевски, В. Вуксановиќ, К. Спасовска , Примената на радарот и ласерот за дијагностика во спортот и вежбањето, Стручно списание „Кондиција“, Година 7, бр.12, 2020	1.2
20	В. Вуксановиќ, О. Бражански, А. Ацески, К. Спасовска , Планирање/дозирање на тренинг оптоварување -1, Стручно списание „Кондиција“, Година 7, бр.13, 2020	1.2
21	К. Спасовска , А. Ацески, В. Вуксановиќ, Анализа на техниката на гимнастичкиот елемент Цукахара згрчена на прескок, Стручно списание „Кондиција“, Година 7, бр.13, 2020	1.6
22	А. Ацески, А. Туфекчиевски, В. Вуксановиќ, К. Спасовска , Б. Даскаловски, Примена на инерционите сензори во биомеханичката дијагностика, Стручно списание „Кондиција“, Година 7, бр.13, 2020	1.2
23	В. Вуксановиќ, М.Н.Бражанска, Ж. Тасевски, А.Ацески О.Бражански, К.Спасовска , Планирање на микроциклус во фудбал, дозирање на тренинг-оптоварување 2, Стручно списание „Кондиција“, Година 8, бр.14, 2021	1.2
24	К. Спасовска , А. Ацески, В. Вуксановиќ, Методски постапки при обучување на гимнастичкиот елемент Цукахара (tsukahara) згрчена на прескок, Стручно списание „Кондиција“, Година 8, бр.14, 2021	1.6
25	А. Ацески, А. Туфекчиевски, Б. Даскаловски, В. Вуксановиќ, К. Спасовска , Примена на изокинетичкиот динамометар во биомеханичката дијагностика, Стручно списание „Кондиција“, Година 8, бр.14, 2021	1.2
26	К. Спасовска , Н. Мартиновска, А. Ацески, В. Вуксановиќ, Помошни справи и реквизити во спортска гимнастика наменети за почетници, Стручно списание „Кондиција“, Година 8, бр.15, 2021	1.2
27	А. Ацески, Б.Даскаловски, К.Спасовска , В.Вуксановиќ Примена на електрогониометарот во биомеханичката дијагностика, Стручно списание „Кондиција“, Година 8, бр.15, 2021	1.2
28	К. Спасовска , А. Миладинова, А. Ацески, В. Вуксановиќ, Другата страна на медалот, Стручно списание „Кондиција“, Година 9, бр.16, 2022	1.2
29	А. Ацески, К. Спасовска , Б. Даскаловски, В. Вуксановиќ, Примена на изометрискиот динамометар во биомеханичката дијагностика, Стручно списание „Кондиција“, Година 9, бр. 16, 2022	1.2
30	К. Спасовска , А. Ацески, В. Вуксановиќ, Ф. Концели, Примена на одредени акробатски елементи во ритмичката	1.2

	гимнастика, Стручно списание „Кондиција“, Година 9, бр.17, 2022	
31	А. Ацески, К. Спасовска , Б. Даскаловски, В. Вуксановиќ, Примена на уредот за мерење на дофатна висина во биомеханичката дијагностика, Стручно списание „Кондиција“, Година 9, бр.17, 2022	1.2
	Вкупно	31.8
	ПРОЕКТИ	
	<i>(Учесник во меѓународен научен проект, поени 5)</i>	
32	„Подобрување на квалитетот на физичкото образование на ниво на основно образование и презентирање на неговата важност и значење за здравјето и доброто на генерациите кои доаѓаат“ [Improving the quality of physical education at primary education level and presenting its relevance and importance for the health and wellbeing of the coming generations], Erasmus+ Cooperation for innovation and the Exchange of Good practices, KA201, Strategic Partnership for school education (2017-1-MKO1-KA201-035380);	5
	<i>(учесник во проекти – национални)</i>	
33	„Избери го вистинскиот спорт“, проект на АМС и ССФМ 2018	3
34	„Избери го вистинскиот спорт, проект на АМС и ССФМ 2019	3
35	„Спортот и семејните вредности, проект на АМС и ССФМ 2018	3
36	„Спортот и семејните вредности, проект на АМС и ССФМ 2019	3
37	„Континуирано усовршување на наставниците по физичко образование – основа за професионално напредување“, Влада на Р Македонија, 2018	3
38	Учество во изработка на национална програма од одредена област, подготовка на наставни програми	3
39	Државни училишни спортски лиги, проект на АМС и ФУСМ, 2018	3
40	Државни училишни спортски лиги, проект на АМС и ФУСМ, 2019	3
41	Примена на спортот и физичката активност за социјална инклузија и кохезија на студентите со попреченост на УКИМ, 2018/2019	3
42	„Скопје вежба“, 2021	3
43	Предизвици и перспективи во наставата по физичко образование: Професионален развој и стручно усовршување на тандем наставниците	3
44	Аналитика и дијагностика на антрополошкиот стаутус на ученици од Република Македонија“, проект финансиран од Европска Унија, Министерство за образование и наука и Агенција за млади и спорт на Р Македонија, 2022 г.	3
	Вкупно	41
	<i>Организирање семинари за потребите на домашни и спортски здруженија и федерации (0.5)</i>	
45	Судиски подмладок, семинар на Федерацијата на училиштен спорт на Македонија со ОФМ, 2019	0.5

46	Судиски подмладок, семинар на Федерацијата на училиштен спорт на Македонија со ППФМ, 2020	0.5
	Вкупно	1
	Вкупно	101.8

СТРУЧНО- ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
	<i>(Книга од стручна област, поени 8)</i>	
1	Автор и уредник на книга: Спасовска Катерина (2022), Практикум по спортска гимнастика	8
	<i>(Учество во промотивни активности на Факултетот, поени 0,5)</i>	
2	Учество во работата на комисији за државни натпревари – 2018/2019, 2019/2020, 2022/2023	3
3	Учесник во стручно организационен одбор за организација на државни натпревари – 2018/2019, 2019/2020, 2022/2023	3
4	Плакета за особен придонес и афирмација на Факултетот, Универзитетот и државата, 2019	1
5	Член на УО на ССФМ – 2018, 2019, 2020, 2021, 2022	5
6	Комисији на ССФМ, Комисија за врвен спорт, стручни кадри и развој на спортот – 2018, 2019, 2020, 2021, 2022	5
7	Учество во промотивни активности на Факултетот 4 x0.5	2
8	Член на уредувачки одбор на меѓународно научно/стручно списание	4
9	Член на уредувачки одбор на стручно списание	2
10	Раководител на внатрешна организациона единица	3
11	Претседател на спортско здружение	2
12	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир, 2018	2
	Вкупно	40

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	151,65
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	101,8
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	40
Вкупно	293,45

Членови на Комисијата

Проф. д-р Гино Стрезовски, претседател, с.р.

Проф. д-р Небојша Марковски, член, с.р.

Проф. д-р Ленче Алексовска Величковска, член, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ФУНДАМЕНТАЛНА КИНЕЗИОЛОГИЈА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ФИЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ, СПОРТ И ЗДРАВЈЕ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Факултет за физичко образование, спорт и здравје – Скопје, објавен во весниците „Вечер“ и „Коха“ од 14.2.2023 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област фундаментална кинезиологија (50400), и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 0201-333/4, донесена на 29.3.2023, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Даниела Шукова Стојмановска, редовен професор на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје, проф. д-р Ленче Алексовска Величковска, редовен професор на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје и проф. д-р Митричка Џамбазовска Старделова, редовен професор на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област фундаментална кинезиологија (50400), во предвидениот рок се пријави вонр. проф. д-р Александар Ацески.

3. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатот вонр. д-р Александар Ацески е роден на 10.9.1977 година, во Скопје, Република Македонија. Средно образование завршил во Државното училиште за физичка култура „Методи Митевски-Брицо“ во Скопје. Со високо образование се стекнал на Факултетот за физичка култура во Скопје. Дипломирал во 2002 година, со просечен успех 9,14.

Кандидатот активно се служи со англискиот јазик.

Во академската 2003/2004 година се запишал на втор циклус (магистерски) студии на Факултетот за физичка култура во Скопје. Студиите ги завршил 2009 година, со просечен успех 9,67. На 15.6.2009 година го одбрал магистерскиот труд на тема: *Биомеханички сџајтус на основниите мошорни манифесџации засџајени во курикулумиите по физичко и здравсџвено образование за деца од шџри до десет години*.

Докторска дисертација пријавил во 2013 година на Факултетот за физичка култура во Скопје. Дисертацијата на тема: *Биомеханички сџајтус и нивоите на развој на основниите мошорни вешџини кај деца од 7 до 10 години* ја одбрал на 22.5.2013 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Александар Туфекчиевски, проф. д-р Јован Јовановски, проф. д-р Роберт Христовски, проф. д-р Вујица Живковиќ и проф. д-р Илија Клиначаров. Со тоа кандидатот се стекнал со научниот степен доктор на науки од научната област кинезиологија.

На 15.10.2013 година (Билтен бр. 1063) е избран во звањето доцент на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје, во областа фундаментална кинезиологија.

Во моментот е вонреден професор во областа на фундаменталната кинезиологија. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр. 1171 од 14.6.2018 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата, објавени во Билтени бр. 1063 (15.10.2013) и Билтен бр. 1171 (14.6.20018), како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

4. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, кандидатот вонр. проф. д-р Александар Ацески изведува теоретска настава и вежби на прв циклус на 4-годишната студиска програма за професор по физичко образование, по предметите: Биомеханика, Биомеханичка

дијагностика и Училишен спорт; на тригодишната програма за спортски тренери: Биомеханика, Биомеханичка дијагностика и Училишен спорт и на втор циклус студии на студиската програма Кинезиологија: Основи на истражувањата во фундаменталната кинезиологија и Технологија во биомеханика.

Кандидатот учествувал како член во комисија за одбрана на 11 дипломски и 3 магистерски трудови и оцена на 3 докторски дисертации и одбрана на 1 докторска дисертација.

Вонр. проф. д-р Александар Ацески бил рецензент на 1 универзитетски учебник и 1 универзитетско учебно помагало.

Други активности кои припаѓаат во наставно-образовната дејност, релевантни за изборот.

Конкретните активности се наведуваат во табелата во Анекс 2 (член 2) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

Научноистражувачка дејност

Вонр. проф. д-р Александар Ацески има објавено вкупно 44 научни и стручни трудови од научната област фундаментална кинезиологија, од кои 12 научни труда во меѓународни научни списанија, 2 труда во меѓународни научни публикации и 30 труда во зборници на трудови.

Во периодот по последниот избор во звањето вонреден професор, кандидатот бил раководител на 8 национални научни проекти, а исто така бил член во 7 научни проекти и 1 меѓународен научен проект.

Во текот на изборниот период вонр. проф. д-р Александар Ацески е коавтор на една рецензирана книга: „Ефекти од иновативните тандем часови по физичко образование (одделенски наставник и наставник по физичко образование) кај децата од одделенска настава Erasmus+, ка2 2017-1-мк01-ка201-035380 ефекти од иновативните тандем часови по физичко образование (одделенски наставник и наставник по физичко образование) кај децата од одделенска настава“ (ISBN:978-608-4861-04-1).

Исто така, кандидатот е коавтор на дел од книга објавена на англиски јазик во земја членка на Европската Унија под наслов: „Physical Education and School Sport in the Republic of North Macedonia“, ISBN/EAN: 9783840375392.

Вонр. проф. д-р Александар Ацески реализирал експертски активности во евалуација на научноистражувачки проекти во организација на Министерството за наука на Црна Гора (2020).

Член е на уредувачкиот одбор на меѓународното научно списание Research in physical education, sport and health - PESH (Истражувања во физичко образование, спорт и здравје), и списанието „Кондиција“. Партиципира и во организација и промоција на Отворени денови на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје.

Кандидатот редовно учествува како предавач на семинари за потребите на спортските здруженија и федерации.

Други активности кои припаѓаат во научноистражувачката дејност, релевантни за изборот.

Називите на трудовите, проектите и сл. се наведуваат во табелата во Анекс 2 (член 3/член 4) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Особена активност кандидатот покажува во стручно-апликативната дејност на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје и во дејностите од поширок интерес. Потврда за тоа се многубројните активности надвор од Факултетот, а како позначајни ги издвојуваме:

- фитнес-тренер на машката А кошаркарска репрезентација;
- фитнес-тренер на женската А кошаркарска репрезентација;
- фитнес-тренер на македонската кошаркарска репрезентација до 18 години;
- фитнес-тренер на македонската кошаркарска репрезентација до 16 години;
- фитнес-тренер на македонскиот кошаркарски шампион КК МЗТ Скопје Аеродром;
- фитнес тренер на КК МЗТ Уни банка;

- член на стручни комисии на спортски федерации.

Други активности од Анекс 1 кои припаѓаат во стручно-апликативната дејност и дејноста од поширок интерес, релевантни за изборот.

Конкретните активности се наведуваат во табелата во Анекс 2 (член 5) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

Оценка од самоевалуација

Кандидатот вонр. проф. д-р Александар Ацески доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на проф. д-р Александар Ацески.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека вонр. проф. д-р Александар Ацески поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избран во звањето редовен професор во научната област Фундаментална кинезиологија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје, вонр. проф. д-р Александар Ацески да биде избран во звањето редовен професор во научната област фундаментална кинезиологија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Даниела Шукова Стојмановска, с.р.

Проф. д-р Ленче Алексовска Величковска, с.р.

Проф. д-р Митричка Цамбазовска Старделова, с.р.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат:

Александар (Љубен) Ацески

Институција:

Факултет за физичко образование, спорт и здравје

Научна област: КИНЕЗИОЛОГИЈА (504)

ФУНДАМЕНТАЛНА КИНЕЗИОЛОГИЈА (50400)

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – РЕДОВЕН
ПРОФЕСОР/ НАУЧНО ЗВАЊЕ – НАУЧЕН СОВЕТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	<p>Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус *</p> <p>Просечниот успех на прв циклус изнесува: 9,14. Просечниот успех на втор циклус изнесува: 9,67. Просечниот успех изнесува 9,40 за интегрираните студии.</p>	ДА
2	<p>Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира</p> <p>Назив на научната област: општествени науки; поле: кинезиологија; подрачје: фундаментална кинезиологија.</p>	ДА
3	<p>Објавени најмалку шест рецензирани научни труда ** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор</p>	ДА
3.1	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1. Назив на научното списание: Research in Physical Education, Sport and Health 2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco 3. Наслов на трудот: Differences in some morphological characteristics, for 14, 15 and 16 year old female basketball players 4. Година на објава: 2022 __</p> <p>1. Назив на научното списание: Research in Physical Education, Sport and Health 2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco 3. Наслов на трудот: Differences in some motor skills in female basketball players at the age of 14, 15 and 16 4. Година на објава: 2022</p>	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	<p>1. Назив на научното списание: Research in Physical Education, Sport and Health</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco</p> <p>3. Наслов на трудот: Explosive strength, arm swing jump contribution and eccentric utilization ratio in youth and junior female volleyball players</p> <p>4. Година на објава: 2022</p> <p>1. Назив на научното списание: Research in Physical Education, Sport and Health</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco</p> <p>3. Наслов на трудот: Difference in tne Effectiveness of the Strategies Between Guards from VTB and ABA League</p> <p>4. Година на објава: 2021</p> <p>1. Назив на научното списание: Research in Physical Education, Sport and Health</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco</p> <p>3. Наслов на трудот: ACTN 3 Association on Maximal Muscle Power, After 6 Weeks of Power Training</p> <p>4. Година на објава: 2021</p> <p>1. Назив на научното списание: Research in Physical Education, Sport and Health</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco</p> <p>3. Наслов на трудот: Differences in the tests for assessment of strength and speed motor abilities between 3 generations</p> <p>4. Година на објава: 2020</p> <p>1. Назив на научното списание: Research in Physical Education, Sport and Health</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco</p> <p>3. Наслов на трудот: Successful performance of the gymnastics element hip circle BWD (hips touching bar) on the horizontal bar in relation to the anthropometric, motor and psychological factor</p> <p>4. Година на објава: 2020</p> <p>1. Назив на научното списание: Research in Physical Education, Sport and Health</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco</p> <p>3. Наслов на трудот: Optimization of PCR conditions for molecular characterization of a group of sport and obesity genes</p> <p>4. Година на објава: 2019</p> <p>1. Назив на научното списание: Research in Physical Education, Sport and Health</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco</p>	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	<p>3. Наслов на трудот: Effective modifications for creative physical and health education 4. Година на објава: 2019</p> <p>1. Назив на научното списание: Research in Physical Education, Sport and Health 2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco 3. Наслов на трудот: A comparative analysis of the results from specific motor tests in 14, 15 and 16 years old basketball players. 4. Година на објава: 2019</p> <p>1. Назив на научното списание: Research in Physical Education, Sport and Health 2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco 3. Наслов на трудот: Isokinetic peak torque vs 1RM tests as reliable method to follow up power development 4. Година на објава: 2018</p> <p>1. Назив на научното списание: Research in Physical Education, Sport and Health 2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco 3. Наслов на трудот: Differences between variables for assesment of the explosive power, the agility and the biomechanical indicators in the performance of jump-shot. 4. Година на објава: 2018</p>	
3.3	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД</p> <p>1. Назив на научното списание: European Journal of Physical Education, Sport and Health 2. Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД: Романија 3. Наслов на трудот: The kinematic differencess in the glide kip on horizontal bar betwen the elite gymnast and students 4. Година на објава: 2020</p> <p>1. Назив на научното списание: European Journal of Physical Education, Sport and Health 2. Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД: Романија 3. Наслов на трудот: Sucessful performance of the gymnastics element neck or head spring on the floor in relation to the anthropometrics, motor and psychological factors 4. Година на објава: 2020</p>	ДА
3.4	<p>Книга или дел од книга рецензирана и објавена во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД</p> <p>1. Наслов на книгата: Research on Physical Education and School Sport in Europe 2. Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД Германија</p>	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	3. Издавач, година и место на издавање/објавување: Meyer & Meyer Verlag, 2020, Ахен (Aachen).	
3-5	Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји 1. Назив на зборникот: Research in Physical Education, Sport and Health 2. Назив на меѓународниот собир: “Research in physical education, sport and health,” 3. Имиња на земјите: Шпанија, Словенија, Хрватска, Турција, Словачка, Бугарија. 4. Наслов на трудот: „Comparative analysis of the differences of anthropometric measure between the male and female pupils of 11, 12 and 13 years old in the Republic of Macedonia “ 5. Година на објава: 2018	ДА
4	Објавен рецензиран учебник, монографија, практикум или збирка задачи од научната област за која се избира *** 1. Наслов на учебникот, монографијата, практикумот или збирката задачи: Ефекти од иновативните тандем часови по физичко образование (одделенски наставник и наставник по физичко образование) кај децата од одделенска настава 2. Место и година на објава: Скопје, 2020	ДА
5	Претходен избор во наставно-научно звање – вонреден професор, датум и број на Билтен: 14.6.2018, бр. 1171	ДА
6	Има способност за изведување на високообразовна дејност	ДА

* На лицата кои имаат заснован работен однос на Универзитетот или на некој од универзитетите во Република Македонија во моментот на стапување во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр. 82/2018), нема да се применуваат одредбите од Законот кои се однесуваат на просекот, односно дека лицата треба да имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус. Во овој случај, полето под реден број 1 не се пополнува.

** За кандидатот/ите кој има повеќе од 6 (шест) научни труда во референтна научна публикација, рецензентската комисија научните труда ќе ги наведе, ќе ги оцени и ќе ги вреднува во Образец 2.

*** Наведениот услов ќе се применува по истекот на три години од денот на стапувањето во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр. 82/2018).

ОБРАЗЕЦ 2
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Александар Љубен Ацески

(име, татково име и презиме)

Институција: Факултет за физичко образование, спорт и здравје – Скопје

(назив на факултетот/институцијата)

Научна област: кинезиологија(504)

фундаментална кинезиологија (50400)

1. НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ		
ред. бр.	Назив на активноста	поени
1	<i>(Одржување на настава – од прв циклус студии, поени 0,04 – седмично часови x 15 седмици x поени)</i>	
2	Биомеханика (II семестар, 2017/2018), бр. часови 2 (x 2 групи) / 2 часа седмично (2 групи x 2 часа практично) x 15 седмици x 0.04 поени	2,4
3	Биомеханика (II семестар, 2018/2019), бр. часови 2 (x 2 групи) / 2 часа седмично (2 групи x 2 часа практично) x 15 седмици x 0.04 поени	2,4
4	Биомеханика (II семестар, 2019/2020), бр. часови 2 (x 2 групи) / 2 часа седмично (2 групи x 2 часа практично) x 15 седмици x 0.04 поени	2,4
5	Биомеханика (II семестар, 2020/2021), бр. часови 2 (x 2 групи) / 2 часа седмично (2 групи x 2 часа практично) x 15 седмици x 0.04 поени	2,4
6	Биомеханика (II семестар, 2021/2022), бр. часови 4+2 (x 2 групи) / 6 часа седмично (2 групи x 2 часа практично) x 15 седмици x 0.04 поени	4,8
7	Биомеханичка анализа – избран ФФОСЗ (VI сем 2017/2018) бр. часови 1+1(1x група)	0,6
8	Биомеханичка анализа – избран ФФОСЗ (VI сем 2018/2019) бр. часови 1+1 (1x група)	0,6
9	Биомеханичка анализа – избран ФФОСЗ (VI сем 2019/2020) бр. часови 1+1 (1x група)	0,6
10	Биомеханичка анализа – избран ФФОСЗ (VI сем 2020/2021) бр. часови 1+1(1x група)	0,6
11	Биомеханичка анализа – избран ФФОСЗ (VI сем 2021/2022) бр. часови 1+1(1x група)	1,2
12	Биомеханичка анализа – избран УКИМ (зимски сем 2019/2020) бр. часови 1+1(1x група)	0,6
13	Биомеханичка анализа – избран УКИМ (зимски сем 2020/2021) бр. часови 1+1(1x група)	0,6
14	Биомеханичка анализа – избран УКИМ (зимски сем 2021/2022) бр. часови 1+1(1x група)	1,2
15	Училиштен спорт – избран ФФОСЗ (II сем 2017/2018) бр. часови 1+1(1x група)	0,6
16	Училиштен спорт – избран ФФОСЗ (II сем 2018/2019) бр. часови 1+1(1x група)	0,6
17	Училиштен спорт – избран ФФОСЗ (II сем 2019/2020) бр. часови 1+1(1x група)	0,6
18	Училиштен спорт – избран ФФОСЗ (II сем 2020/2021) бр. часови 1+1(1x група)	0,6
19	Училишен спорт – избран ФФОСЗ (II сем 2021/2022) бр. часови 1+1(1x група)	1,2
20	Училиштен спорт – избран УКИМ (летен сем 2019/2020) бр. часови 1+1(1x група)	0,6
21	Училиштен спорт – избран УКИМ (летен сем 2020/2021) бр. часови 1+1(1x група)	0,6
22	Училиштен спорт – избран УКИМ (летен сем 2021/2022) бр. часови 1+1(1x група)	0,6
23	Училиштен спорт – избран УКИМ (летен сем 2021/2022) бр. часови 1+1(1x група)	0,6
24	Училиштен спорт – избран УКИМ (летен сем 2021/2022) бр. часови 1+1(1x група)	1,2
	<i>(Одржување на настава – од втор циклус студии, поени 0,05 – седмично часови x 15 седмици)</i>	
25	Основи на истражувањата во фундаменталната кинезиологија (летен 2018) бр. часови 3+2	1,5

26	Основи на истражувањата во фундаменталната кинезиологија (летен 2019) бр.часови 3+2	1,5
27	Основи на истражувањата во фундаменталната кинезиологија (летен 2020) бр.часови 3+2	1,5
28	Основи на истражувањата во фундаменталната кинезиологија (летен 2021) бр.часови 3+2	1,5
29	Основи на истражувањата во фундаменталната кинезиологија (летен 2022) бр.часови 3+2	3,75
30	Технологија во биомеханиката – 2018, бр.часови 1+1	0,75
31	Технологија во биомеханиката – 2019, бр.часови 1+1	0,75
32	Технологија во биомеханиката – 2020, бр. часови 1+1	0,75
33	Технологија во биомеханиката – 2021, бр.часови 1+1	0,75
34	Технологија во биомеханиката – 2022, бр.часови 1+1	1,5
	<i>Одржување на вежби (лабораториски, клинички, аудиторски или изработка на семинарски труд)</i>	
35	2 часа неделно x 15 недели x 0.03 (2018)	0,9
36	2 часа неделно x 15 недели x 0.03 (2019)	0,9
37	2 часа неделно x 15 недели x 0.03 (2020)	0,9
38	2 часа неделно x 15 недели x 0.03 (2021)	0,9
39	2 часа неделно x 15 недели x 0.03 (2022)	0,9
	<i>(Член на комисија за оцена или одбрана на докторски труд, поени 0.7)</i>	
40	Член на 3 комисији за оцена и 1 за одбрана на докторски труд)	2,1
	<i>(Член на комисија за оцена или одбрана на магистерски труд, поени 0.3)</i>	
41	Член на 3 комисији за одбрана на магистерски труд	0,9
	<i>(Рецензент на универзитетски учебник, поени 1)</i>	
42	Рецензент на 2 учебника	2
	<i>(Консултации со студенти (0.002 поени)</i>	
43	Просек 120 студенти x 10 семестри	2,4
	<i>(Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа, поени 0.1)</i>	
44	Член на 11 комисији за дипломска работа	1,1
		вкупно 54,85

2 НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ		
ред.б рој	Назив на активноста	поени
	<i>(Книга или дел од книга рецензирана и објавена во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД) 8 поени</i>	
1	<i>Popeska, B, Tufekcievski, A., & Aceski, A. (2020). Physical Education and School Sport in the Republic of North Macedonia, Chapter in Book: Research on Physical Education and School Sport in Europe. Meyer & Meyer Verlag. (коавтор)</i>	6
	<i>(Апстракт објавен во зборник на меѓународна конференција) 1 поен</i>	
2	<i>Aceski, A., Klincarov, I., Andonovski, M. & Aleksic, J. (2019). Fundamental locomotor movements in elementary school children in urban areas in Skopje. BMC Sports Science, Medicine and Rehabilitation 2019, 11(Suppl1):7 https://doi.org/10.1186/s13102-019-0119-7, Book of Abstracts from the Scientific Conference on Exercise and Quality of Life.</i>	1

	(Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји) 3 поени	
3	Spasovska, K., Mitevski, O., Aceski, A., & Mitrevska-Petroshevska, K. (2018). Comparative analysis of the differences of anthropometric measures between male and female pupils of 11,12 and 13 years old in the Republic of Macedonia. 3th International Scientific Conference, Research in Physical Education, Sport and Health.	1,8
	(Учество на научен/стручен собир со реферат) 0.5поени	
4	Aceski, A. Klincharov, I., Andonovski, M., &Aleksic, J. (2019). Fundamental locomotor movements in elementary school children in urban areas in Skopje. Poster presentation. 5 th International Scientific Conference,NoviSad,Serbia.	0,5
	(Трудови со оригинални научни резултати, објавени во стручно/научно-популарно списание со меѓународен уредувачки одбор 5 поени број на автори = поени: 2 = 90%, 3= 80%, 4+ повеќе = 60%)	
5	Daskalovski, B., &Aceski, A. (2022). Differences in some morphological characteristics, for 14,15and16year old female basketball players. Research in Physical Education, Sport and Health 2022, Vol.11,No.2,pp.9-14 ISSN (Print):1857-8152; ISSN (Online):1857-8160.DOI: https://doi.org/10.46733/PESH22112009d	4,5
6	Daskalovski, B., & Aceski, A. (2022). Differences in some motor skills in female basketball players at the age of 14, 15 and 16. Research in Physical Education, Sport and Health 2022,Vol.11,No.2,pp.15-20 ISSN (Print):1857-8152; ISSN (Online):1857-8160DOI: https://doi.org/10.46733/PESH22112015d	4,5
7	Vasileva, F., Misovski, A., Milenkoski, J., Georgiev, G., Aceski, A.,&Vasilev,A.(2022). Explosive strength,arm swing jump contribution and eccentric utilization ratio in youut hand juniorfemale volleyball palyers. Research in Physical Education, Sport and Health 2022, Vol. 11, No.1,pp.139-145ISSN (Print):1857-8152;ISSN (Online):1857-8160.DOI:	3
8	Daskalovski, B., Aceski, A., Naumovski, M., Todorovikj, M. (2021). Difference in the Effectiveness of the Strategies Between Guards from VTB and ABA League. Research in Physical Education, Sport and Health, Vol. 10, No. 2, pp. 13-16, ISSN(Print):1857-8152; ISSN(Online):1857-8160 DOI: https://doi.org/10.46733/PESH21102013d	3
9	Vuksanovikj, V., Aceski, A., Hristovski, R., & Popovski, Z. (2021). ACTN 3 Association on Maximal Muscle Power, After 6 Weeks of Power Training. Research in Physical Education,Sport and Health 2021,Vol.10,No.1,pp.3-9 ISSN (Print): 1857-8152; ISSN (Online): 1857-8160 DOI: https://doi.org/10.46733/PESH21101003v	3
10	Andonovski, M., Vuksanovikj, V., & Aceski, A. (2020). Differences in the tests for assessment of strength and speed motor abilities between 3 generations (15,16 and 17 years of age) boys and girls. Research in Physical Education, Sport and Health 2020,Vol.9,No.1,pp.151-158. DOI: https://doi.org/10.46733/PESH2090151a	4
11	Spasovska, K., Dzambazovska-Stardelova, M.,& Aceski, A. (2020). Successful performance of the gymnastics element hip circle BWD (hips touching bar) on the horizontal bar in relation the anthropometric, motor and psychological factor. Research in Physical Education, Sport and Health2020,Vol.9,No.1,pp.119-124.DOI: https://doi.org/10.46733/PESH2090119s	4
12	Musliji, Z.S., Konovalova, T.V., Hadzijaha, A.S., Terzic, M., Aceski, A., Tufekhcievski, A., &Popovski,Z.T. (2019).Optimization of PCR conditions for molecular characterization of a group of sport and obesity genes.Research in Physical Education, Sportand Health 2019, Vol.9, No.	3

13	Mitrevski, V., & Aceski, A., (2019). Effective modifications for creative physical and health education. Research in Physical Education, Sport and Health 2019,Vol.9,No.2,pp.45-49	4,5
14	Daskalovski, B., Aceski, A., Naumovski, M., Todorovski, S., Kocik, M., & Kechovski, B. (2019). A comparative analysis of the results from specific motor tests in 14, 15 and 16 year sold basketball players. Research in Physical Education, Sport and Health, Vol.8, No.1, pp.35-	3
15	Vuksanovikj, V., Aceski, A., Jovanovski, J., Majeric, M., Klincarov, I., Nikovski, G., & Saiti, A. (2018). Isokinetic peak torque vs 1RM tests as reliable method to follow up power development. Research in Physical Education, Sport and Health, Vol.7, No.1, pp.97-101.	3
16	Daskalovski, B., Aceski, A., Naumovski, M., Kocic, M., & Kechovski, B. (2018). Differences between variables for assement of the explosive power, the agility and the biomechanical indicators in the performance of jump - shot. Research in Physical Education, Sport and Health, Vol. 7, No. 1, pp. 139-149.	3
	<i>Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земјачленка на Европската Унија и/или ОЕЦД 5 поени број на автори = поени: 2=90%, 3=80%, 4+повеќе=60%</i>	
17	Aceski, A., & Spasovska, K. (2019). The kinematic differences in the glide kip on horizontal bar between the elite gymnast and students. European Journal of Physical Education, Sport and Health, Vol.5 Issue3. ISSN2501-1235 Doi:10.5281/zenodo.2538212	4,5
18	Spasovska, K., & Aceski, A. (2020). Successful performance of the gymnastics element neck or head spring on the floor in relation to the anthropometrics, motor and psychological factors. European Journal of Physical Education, Sport and Health, Vol.6, Issue 2. ISSN2501-1235 Doi: 10.5281/zenodo.3678615	4,5
	<i>(Труд објавен во зборник на трудови на в.о. установа поени 2 број на автори=поени: 2=90%, 3=80%, 4+повеќе=60%)</i>	
19	Ацески, А., Спасовска, К., Даскаловски, Б. и Вуксановиќ, В. (2022). Примената на уредот за мерење дофатна висина во биомеханичката дијагностика. Стручно списание за физичко образование, спорт и здравје "Кондиција", година 9, бр.17. ISSN:1857-9620 (Print), ISSN:1857-8196(Online).	1,2
20	Спасовска, К., Ацески, А., Вуксановиќ, В., и Конџели, Ф. (2022). Примената на одредени акробатски елементи во ритмичката гимнастика. Стручно списание за физичко образование, спорт и здравје "Кондиција", година 9, бр.17. ISSN:1857-9620(Print),	1,2
21	Ацески, А., Спасовска, К., Даскаловски, Б. и Вуксановиќ, В. (2022). Примената на изометрискиот динамометар во биомеханичката дијагностика. Стручно списание за Физичко образование, спорт и здравје "Кондиција", година 9, бр.16. ISSN:1857-9620	1,2
22	Спасовска, К., Миладинова, А., Ацески, А. и Вуксановиќ, В. (2022). Другата страна на медалот. Стручно списание за физичко образование, спорт и здравје "Кондиција", година 9, бр.16. ISSN: 1857-9620 (Print), ISSN: 1857-8196 (Online).	1,2
23	Ацески, А., Даскаловски, Б., Спасовска, К. и Вуксановиќ, В. (2021). Примената на електрогонометарот во биомеханичката дијагностика. Стручно списание за физичко образование, спорт и здравје "Кондиција", година 8, бр.15. ISSN: 1857-9620(Print),	1,2
24	Даскаловски, Б., Ацески, А., Наумовски, М., (2021). Кратка анализа на некои ефекти на тренингот за сила кај кошаркари. Стручно списание за физичко образование, спорт и Здравје "Кондиција", година 8, бр.15. ISSN:1857-9620 (Print), ISSN:1857-8196(Online).	1,6

25	Спасовска, М., Мартиновска, Н., Ацески, А., и Вуксановиќ, В. (2021). Помошни справи и реквизите во спортска гимнастика наменети за почетници. Стручно списание за физичко образование, спорт и здравје „Кондиција“, година 8, бр.15. ISSN:1857-9620(Print), ISSN:1857-8196 (Online).	1,2
26	Ацески, А., Туфекчиевски, А., Даскаловски, Б., Вуксановиќ, В., и Спасовска, К. (2021). Примената на изокинетичкиот динамометар во биомеханичката дијагностика. Стручно списание за физичко образование, спорт и здравје „Кондиција“, година 8, бр.14. ISSN:1857-9620(Print), ISSN: 1857-8196(Online).	1,2
27	Даскаловски, Б., Ацески, А., Наумовски, М., Трајчевска, Н. (2021). Основи на периодизацијата во кошарката во натпреварувачкиот период. Стручно списание за Физичко образование, спорт и здравје „Кондиција“, година 8, бр.14. ISSN:1857-9620	1,2
28	Вуксановиќ, В., Несторова-Бражанска, М., Тасевски, Ж., Ацески, А., Бражански, О., Спасовска, К. (2021). Планирање на микроциклус во фудбал – дозирање на тренинг оптоварување #2. Стручно списание за физичко образование, спорт и здравје "Кондиција", година 8, бр.14. ISSN: 1857-9620(Print), ISSN:1857-8196(Online).	1,2
29	Спасовска, К., Ацески, А., Вуксановиќ, В. (2021). Методски постапки при обучување на гимнастичкиот елемент Цукахара (Tsukahara) згрчена на прескок. Стручно списание за Физичко образование, спорт и здравје „Кондиција“, година 8, бр.14. ISSN:1857-9620	1,6
30	Ацески, А., Туфекчиевски, А., Вуксановиќ, В., Спасовска, К., и Даскаловски, Б. (2020). Примената на инерционите сензори во биомеханичката дијагностика. Стручно списание за физичко образование, спорт и здравје „Кондиција“, година 7, бр.13. ISSN:1857-9620	1,2
31	Вуксановиќ, В., Бражански, О., Ацески, А., и Спасовска, К. (2020). Планирање/дозирање на оптоварување #1. Стручно списание за физичко образование, спорт и здравје "Кондиција", година 7, бр.13. ISSN:1857-9620(Print), ISSN:1857-8196(Online).	1,2
32	Спасовска, К., Ацески, А., и Вуксановиќ, В. (2020). Анализа на техниката на гимнастичкиот елемент Цукахара згрчена на прескок. Стручно списание за физичко образование, спорт и здравје „Кондиција“, година 7, бр.13. ISSN:1857-9620 (Print), ISSN:1857-8196(Online).	1,6
33	Ацески, А., Туфекчиевски, А., Вуксановиќ, В., и Спасовска, К. (2020). Примената на радарот и ласерот за дијагностика во спортот и вежбањето. Стручно списание за физичко образование, спорт и здравје „Кондиција“, година 7, бр.12. ISSN:1857-9620(Print), ISSN:1857-8196 (Online).	1,2
34	Вуксановиќ, В., Ацески, А., Тасевски, Ж., и Спасовска, К. (2020). Вежби за сила во фудбалот #4- развој на максимална сила. Стручно списание за физичко образование, спорт и здравје „Кондиција“, година 7, бр.12. ISSN:1857-9620 (Print), ISSN:1857-8196 (Online)	1,2
35	Спасовска, К., Ацески, А., и Вуксановиќ, В. (2020). Натпреварувачки сали и помошни сали и справи во женска спортска гимнастика. Стручно списание за физичко образование, спорт и здравје „Кондиција“, година 7, бр.12. ISSN:1857-9620(Print), ISSN:1857-8196 (Online)	1,6
36	Ацески, А., Туфекчиевски, А., Вуксановиќ, В., и Спасовска, К. (2019). Примената на оптичката подлога за дијагностика во спортот и физичките активности. Стручно списание за физичко образование, спорт и здравје „Кондиција“, година 6, бр. 11. ISSN: 1857-9620(Print), ISSN:1857-8196(Online).	1,2

37	Вуксановиќ, В., Ацески, А., Тасевски, Ж., и Спасовска, К. (2019). Вежби за сила во фудбалот #3 – развој на мускулна сила (дефиниција, вежби, периодизација). Стручно списание за физичко образование, спорт и здравје „Кондиција“, година 6, бр.11. ISSN:1857-9620 (Print), ISSN:1857-8196(Online).	1,2
38	Спасовска, К., Ацески, А., и Вуксановиќ, В. (2019). Гимнастички елементи и положби во функција на правилното држење на телото кај децата во предучилишна и рана училишна возраст. Стручно списание за физичко образование, спорт и здравје „Кондиција“, година 6, бр.11. ISSN:1857-9620 (Print),ISSN:1857-8196(Online).	1,6
39	Туфекчиевски, А., Ацески, А., и Поповски, Т.З. (2019). Науката во функција на спортот – примери од Австралија и Македонија. Стручно списание за физичко образование, спорт и здравје „Кондиција“, година 6, бр.11. ISSN:1857-9620(Print), ISSN:1857-8196(Online).	1,6
40	Вуксановиќ, В., Ацески, А., и Тасевски, Ж. (2019). Вежби за сила во фудбалот #2 (дефиниција, вежби, тестирање). Стручно списание за физичко образование, спорт и здравје „Кондиција“, година 5, бр.10. ISSN:1857-9620 (Print),ISSN:1857-8196(Online).	1,6
41	Спасовска,К., Јездиќ,М. и Ацески,А. (2019).Сличности и разлики во техничката изведба и методската постапка на гимнастичкиот елемент предмет напред на прескок и партер. Стручно списание за физичко образование, спорт и здравје „Кондиција“, година 5,бр.10. ISSN:1857-9620 (Print), ISSN:1857-8196 (Online).	1,6
42	Ацески, А., Туфекчиевски, А., Вуксановиќ, В., и Спасовска, К. (2019). Инструменти за мерење на времето во спортот и физичките активности. Стручно списание за физичко образование, спорт и здравје „Кондиција“, година 5, бр.10. ISSN:1857-9620 (Print), ISSN: 1857-8196 (Online).	1,2
43	Ацески,А.,Туфекчиевски,А.,Вуксановиќ,В. и Спасовска,К. (2018). Улогата на основните моторички вештини кај децата. Стручно списание за физичко образование, спорт и здравје „Кондиција“, година 5, бр.9. ISSN:1857-9620(Print), ISSN:1857-8196(Online).	1,2
44	Вуксановиќ,В.,Ацески,А.,и Тасевски,Ж. (2018). Вежби за сила во фудбалот #1 (воведни тренинзи). Стручно списание за физичко образование, спорт и здравје „Кондиција“, година 5, бр.9. ISSN:1857-9620 (Print),ISSN:1857-8196(Online).	1,6
45	Ацески,А.,Туфекчиевски,А.,Вуксановиќ,В.и Спасовска,К. (2018). Координација на мускулниот систем. Стручно списание за физичко образование, спорт и здравје „Кондиција“, година 5, бр. 8. ISSN: 1857-9620 (Print), ISSN:1857-8196 (Online).	1,2
46	Спасовска, К., Николоска, М., и Ацески, А. (2018). Улогата и значењето на спортската гимнастика во одделенската настава. Стручно списание за физичко образование, спорт и здравје „Кондиција“, година 5, бр.8. ISSN: 1857-9620 (Print), ISSN:1857-8196 (Online).	1,6
47	Вуксановиќ,В.,Ацески,А.,и Тасевски,Ж. (2018). Тестирање во фудбалот за проценка на моторичките способности (и пример на тестови). Стручно списание за физичко образование, спорт и здравје „Кондиција“,година 5,бр.8.ISSN:1857-9620(Print), ISSN:1857-8196(Online).	1,6
	<i>(Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји) 3 поени</i>	
48	Daskalovski,B.,Aceski,A.,Nedelkovski,V.,&Misovski,A. (2021). Difference in the offensive attack indicators among the ABA league teams. Annual of National Sports Academy „Vassil Levski“.Tom1/Volume1,169-176pp.	1,8
	<i>(Апстракт објавен во зборник на меѓународна конференција поени 1</i>	

49	Klincarov I., Vuksanovikj V., Aceski A., Jovanovski J., Naskov K., Self-assessment among ski instructors with different levels of basic alpine skiing skills. [Book of Abstract], 3rd Scientific Conference SPE BALKAN SKI (13th - 17th December, 2020, Rogla, Slovenia) URL:http://hdl.handle.net/20.500.12188/15421;	1
50	Klinčarov I., Aceski A., Jovanovski J., Vuksanović V., 2019, Physical education curriculum and fundamental motor skills performance level in Macedonian school children, 2019, Book of Abstract, The 6th international Scientific Conference: Anthropological and Teo-Anthropological views on physical activities from the time of Constantine to the modern times, Kopaonik, Serbia,URL:http://hdl.handle.net/20.500.12188/14382;	1
	<i>(Учесник во меѓународен научен проект,поени 5)</i>	
51	„Подобрување на квалитетот на физичкото образование на ниво на основно образование и презентирање на неговата важност и значење за здравјето и доброто на генерациите кои доаѓаат“ [Improving the quality of physical education at primary education level and presenting its relevance and importance for the health and well being of the coming generations], Erasmus+ Cooperation for innovation and the Exchange of Good practices, KA201, Strategic Partnership for school education (2017-1-MK01-KA201-035380);2018	5
	<i>(Раководител на национален научен проект) поени 6</i>	
52	1.„Млади спортски надежи“, проект финансиран од Агенција за млади и спорт на Република Македонија; 2. „Аналитика и дијагностика на антрополошкиот статус на машката кошаркарска репрезентација У14“, проект финансиран од Кошаркарска федерација на Македонија; 3.„Аналитика и дијагностика на антрополошкиот статус на машката кошаркарска репрезентација У16“, проект финансиран од Кошаркарска федерација на Македонија; 4.„Аналитика и дијагностика на антрополошкиот статус на машката кошаркарска репрезентација У18“, проект финансиран од Кошаркарска федерација на Македонија; 5.„Организациска структура, застапеност и насоки за развој на училишниот спорт во Република Македонија“, проект финансиран од Агенција за млади и спорт на Република Македонија; 6. „Мерење и тестирање на женската одбојкарска младинска репрезентација на Македонија“, проект финансиран од Агенција за млади и спорт; 7. Мерење на антропометриските показатели и тестирање на базичните и ситуационо-моторичките способности на ракометари членови на младинската репрезентација на Македонија, проект финансиран од Ракометна федерација на Македонија; 8. „Аналитика и дијагностика на антрополошкиот статус на млади талентирани мечувалци“, проект финансиран од Мечувалечка федерација на Македонија.	48
	<i>(Учесник во национален научен проект) 3 поени</i>	

53	1. Аналитика и дијагностика на антрополошкиот стаутус на ученици од Република Македонија“, проект финансиран од Европска Унија, Министерство за образование и наука и Агенција за млади и спорт на Република Македонија; 2. „Дијагностика на антрополошки димензии на кошаркари“, проект финансиран од Универзитет „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје; 3.„Аналитика и дијагностика на антрополошкиот статус на машките младински репрезентации на Македонија“, проект финансиран од Универзитет „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје; 4.„Континуирано следење на развојот на талентирани ученици – спортисти од Спортската гимназија во Скопје“, проект финансиран од Агенција за млади и спорт на Република Македонија; 5. „Мерење и тестирање на карате репрезентацијата на Македонија“, проект финансиран од Карате-федерација на Македонија; 6.„Проценка на општите моторички и специфично-моторичките способности на машката кошаркарска репрезентација на Македонија У16“,проект финансиран од Кошаркарска федерација на Македонија; 7. „Проценка на општите моторички и специфично-моторичките способности на женската кошаркарска репрезентација на МакедонијаУ16“, проект финансиран од Кошаркарска федерација на Македонија.	21
	(Одржано предавање на семинар за потребите на домашни спортски здруженија и федерации, поени 0.5)	
54	Федерација на училиштен спорт на Македонија, 2018	0,5
55	Кошаркарска федерација на Македонија, 2018	0,5
56	Кошаркарска федерација на Македонија, 2019	0,5
57	Кошаркарска федерација на Македонија, 2020	0,5
58	Кошаркарска федерација на Македонија, 2021	0,5
59	Кошаркарска федерација на Македонија, 2022	0,5
60	Танцова спортска федерација на Македонија, 2019	0,5
61	Македонска асоцијација на инструктори за снежни спортови, 2021	0,5
62	Македонска асоцијација на инструктори за снежни спортови, 2022	0,5
	вкупно	182,30

3. СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ		
	(Книга од стручна област, поени 8)	
1	Алексовска В., Гонтарев С., Ацески А., Мисовски А., Вуксановиќ В., (2020),„Ефекти од иновативните тандем часови по физичко образование (одделенски наставник и наставник по физичко образование) кај децата од одделенска настава Erasmus+, ка2 2017-1-mko1-ka201-035380	7
	(Експертски активности: евалуација, поени 1)	
2	Evaluation task-Ministry of Science of Montenegro: Evaluation of the projects submitted under the Call for awarding grants for innovative projects 2020	1
3	Подготовка на две програми за Федерација на училиштен спорт на Македонија	2
	(Учество во промотивни активности на Факултетот, поени 0.5)	
4	Промоција+промотивен материјал за Отворен ден на ФФОСЗ, 2019 и 2020год	1
	(Дизајн или изработка на информациски систем) 1поен	
5	Изработка на 4 информациски системи	4
	вкупно	15,00

3.1. ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС		
	(Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект) 1поен	

1	Изготвување и пријавување на 13 научни национални проекти – носител <i>(Член на уредувачки одбор на меѓународно научно/стручно списание - 4 години 1 поен)</i>	13
2	Research in physical education, sport and health - PESH, International Journal of Scientific Issues in Physical Education, Sport and Health <i>(Раководител на внатрешна организациона единица) 3 поени</i>	4
3	Раководител на внатрешно организациона единица <i>(Член на факултетска комисија) 0.5 поени</i>	3
4	Член на 4 комисии <i>(Учество во изработка на национална програма од одредена област) 3 поени</i>	2
5	Учество и изработка на 2 програми од областа на физичкото и здравствено образование	6
вкупно		28,00

3.2. СПОРТСКА ДЕЈНОСТ		
<i>(Тренер на спортски клуб, поени 1)</i>		
1	КК МЗТ Уни банка, 2020	1
2	КК МЗТ Уни банка, 2021	1
3	КК МЗТ Уни банка, 2022	1
4	КК МЗТ Скопје Аеродром 2022	1
5	Аеробик и фитнес-клуб „Екстрим“, 2018	1
6	Аеробик и фитнес-клуб „Екстрим“, 2019	1
7	Аеробик и фитнес-клуб „Екстрим“, 2020	1
8	Аеробик и фитнес-клуб „Екстрим“, 2021	1
9	Аеробик и фитнес-клуб „Екстрим“, 2022	1
<i>(Тренер (ментор) на државна репрезентација, поени 2)</i>		
10	Фитнес-тренер на женска А кошаркарска репрезентација, 2020	2
11	Фитнес-тренер на женска А кошаркарска репрезентација, 2021	2
12	Фитнес-тренер на женска А кошаркарска репрезентација, 2022	2
13	Фитнес-тренер на машка У18 кошаркарска репрезентација, 2021	2
14	Фитнес-тренер на машка У16 кошаркарска репрезентација, 2022	2
<i>(Награди и признанија добиени на државна официјална спортска манифестација, поени)</i>		
15	Прво место Куп на Македонија во кошарка со ККМЗТ Скопје Аеродром, 2023	5
16	Супер Куп на Македонија во кошарка 2022 со ККМЗТ Скопје Аеродром, 2022	5
вкупно		29

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	ПОЕНИ
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ (НО)	54,85
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ (НИ)	182
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ (СП)(+3.1 +3.2)	72
ВКУПНО	309,15

Членови на Комисијата

Проф. д-р. Даниела Шукова Стојмановска, претседател, с.р.
 Проф. д-р Ленче Алексовска Величковска, член, с.р.
 Проф. д-р Митричка Џамбазовска Старделова, член, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ФУНДАМЕНТАЛНА КИНЕЗИОЛОГИЈА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ФИЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ, СПОРТ И ЗДРАВЈЕ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Факултет за физичко образование, спорт и здравје – Скопје, објавен во весниците „Вечер“ и „Коха“ од 14.2.2023 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област применета кинезиологија (50401), и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 0201-333/4, донесена на 29.3.2023, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Руждија Калач, редовен професор на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје, проф. д-р Ленче Алексовска Величковска, редовен професор на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје и проф. д-р Ратко Павловиќ, редовен професор на Факултетот за физичко образование и спорт, Пале, Република Српска, Босна и Херцеговина.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област применета кинезиологија (50401), во предвидениот рок се пријави вонр. проф. д-р Александар Симеонов.

1 БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатот вонр. проф. д-р Александар Симеонов е роден на 22.11.1975 година, во Скопје, Република Македонија. Средно образование завршил во Гимназијата „Кочо Рацин“ во Скопје. Со високо образование се стекнал на Факултетот за физичка култура во Скопје. Дипломирал во 1998 година, со просечен успех 8,74.

Кандидатот активно се служи со англискиот јазик.

Во академската 2000/2001 година се запишал на втор циклус (магистерски) студии на Факултетот за физичка култура во Скопје. Студиите ги завршил во 2005 година, со просечен успех 9,16. На 29.12.2005 година го одбрал магистерскиот труд на тема: *Влијанието на некои морфолошки карактеристики и моторни способности врз успешноста во атлетскиот итешкобој кај студентите од втора година на Факултетот за физичка култура во Скопје.*

Докторска дисертација пријавил во 2010 година на Факултетот за физичка култура во Скопје. Дисертацијата на тема: *Компаративна анализа и структура на морфолошкиот, базичниот и специфичниот моторен простор кај студентите од втора година на Факултетот за физичка култура во Скопје, преку истражувањето во атлетскиот итешкобој* ја одбрал на 23.3.2011 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Зоран Радиќ, проф. д-р Јован Јовановски, проф. д-р Роберт Христовски, проф. д-р Вујица Живковиќ и проф. д-р Војо Настевски. Со тоа кандидатот се стекнал со научниот степен доктор на науки од научната област кинезиологија.

Во моментот е вонреден професор во областа на применета кинезиологија. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр. 1171 од 14.6.2018 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата, објавени во Билтен бр. 1171 (14.6.2018), како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

5. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, кандидатот вонр. проф. д-р Александар Симеонов изведува теоретска настава и вежби на прв циклус на 4-годишната студиска програма за професор по физичко образование, по предметите: Атлетика и Атлетски повеќебој;

на тригодишната програма за спортски тренери: Атлетика и Атлетски повеќебој и на втор циклус студии на студиската програма Кинезиологија: Основи на истражувањата во применета кинезиологија.

Кандидатот учествувал како член во комисија за одбрана на 23 дипломски и 6 магистерски трудови и оценка на 3 докторски дисертации и одбрана на 1 докторска дисертација.

Вонр. проф. д-р Александар Симеонов бил рецензент на 1 универзитетски учебник и 1 универзитетско учебно помагало.

Други активности кои припаѓаат во наставно-образовната дејност, релевантни за изборот.

Конкретните активности се наведуваат во табелата во Анекс 2 (член 2) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

Научноистражувачка дејност

Вонр. проф. д-р Александар Симеонов има објавено вкупно 31 научен и стручен труд од научната област применета кинезиологија, од кои 13 научни труда во меѓународни научни списанија, 7 труда во меѓународни научни публикации и 11 труда во зборници на трудови.

Во периодот по последниот избор во звањето вонреден професор, кандидатот учествувал во 3 национални научни проекти, а исто така бил член во 2 научни проекта.

Во текот на изборниот период, вонр. проф. д-р Александар Симеонов е коавтор на една рецензирана книга: „Атлетика – техника“ (ИСБН:978-608-4861-04-1).

Вонр. проф. д-р Александар Симеонов член е на уредувачкиот одбор на меѓународното научно списание Ресеарч ин пхсицал едуцатион, спорт анд хеалтх - ПЕСХ (Истражувања во физичко образование, спорт и здравје) и списанието „Кондиција“. Партиципира и во организација и промоција на Отворени денови на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје.

Кандидатот редовно учествува како предавач на семинари за потребите на спортските здруженија и федерации.

Други активности кои припаѓаат во научноистражувачката дејност, релевантни за изборот.

Називите на трудовите, проектите и сл. се наведуваат во табелата во Анекс 2 (член 3/член 4) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Особена активност кандидатот покажува во стручно-апликативната дејност на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје, како и во дејностите од поширок интерес. Потврда за тоа се повеќебројните активности надвор од Факултетот, а како позначајни ги издвојуваме:

- натпреварувачки директор (Цомпетитион Дирецтор) за организирање на меѓународни натпревари во Р Македонија. На Европското првенство, на 10000 м одржано во Скопје, учествувал во организацијата како делегат на натпреварот;
- во 2018 година, на Европското планинско трчање одржано во Скопје на планината Водно, учествувал во организацијата како директор на натпреварот (Цомпетитион Дирецтор);
- во 2019 година, на Европскиот куп одржан во Скопје, учествувал во организацијата како директор на натпреварот (Цомпетитион Дирецтор);
- предавач е на семинари за лиценцирање на атлетски судии и тренери, организирани од страна на Атлетската федерација на Р Македонија;
- член е на Управен одбор на Атлетската федерација на Р Македонија;
- тренер на АК „Работнички“.

За својата спортска активност бил повеќе пати наградуван со плакети и признанија за постигнатите резултати од страна на АФМ и ФФОСЗ, за особен придонес во афирмација и развој на атлетскиот спорт во Р Македонија.

Други активности од Анекс 1 кои припаѓаат во стручно-апликативната дејност и дејноста од поширок интерес, релевантни за изборот. Конкретните активности се наведуваат во табелата во Анекс 2 (член 5) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

Оценка од самоевалуација

Кандидатот вонр. проф. д-р Александар Симеонов доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на вонр. проф. д-р Александар Симеонов.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека вонр. проф. д-р Александар Симеонов поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избран во звањето редовен професор во научната област применета кинезиологија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје, вонр. проф. д-р Александар Симеонов да биде избран во звањето редовен професор во научната област применета кинезиологија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Руждија Калач, претседател, с.р.

Проф. д-р Ленче Алексовска Величковска, член, с.р.

Проф. д-р Ратко Павловиќ, член, с.р.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат:

Александар (Мирче) Симеонов

Институција:

Факултет за физичко образование, спорт и здравје

Научна област: КИНЕЗИОЛОГИЈА (501)

ПРИМЕНЕТА КИНЕЗИОЛОГИЈА (50401)

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – РЕДОВЕН
ПРОФЕСОР/ НАУЧНО ЗВАЊЕ – НАУЧЕН СОВЕТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	<p>Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус *</p> <p>Просечниот успех на прв циклус изнесува: 8,74. Просечниот успех на втор циклус изнесува: 9,16. Просечниот успех изнесува 8,95 за интегрираните студии.</p>	ДА
2	<p>Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира</p> <p>Назив на научната област: општествени науки; поле: кинезиологија; подрачје: применета кинезиологиј</p>	ДА
3	<p>Објавени најмалку шест рецензирани научни труда ** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор</p>	ДА
3.1	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ебсцо, Емералд, Сцопус, Њеб оф Сциенце, Јоурнал Цитатион Репорт, СЦИМаго Јоурнал Ранк или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1. Назив на научното списание: Ресеарч ин Пхсицал Едуцатион, Спорт анд Хеалтх</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Ебсцо</p> <p>3. Наслов на трудот: Тхе импацт анд дифференцес оф антхропометриц цхарактеристицс анд мотор скиллс ин тњо генератион студентс ин тхе атхлетиц дисциплине-руннинг 1500м.</p> <p>4. Година на објава: 2022</p> <p>1. Назив на научното списание: Ресеарч ин Пхсицал Едуцатион, Спорт анд Хеалтх</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Ебсцо</p>	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	<p>3. Наслов на трудот: Тхе импаџт анд дифференџес оф антхропометриџ цџараџтеристиџс анд мотор скиллс ин тџо генератион студентс ин тхе атхлетиџ дисциплине-лонг јумп 4. Година на објава: 2021</p> <p>1. Назив на научното списание: Ресеарџ ин Пџсиџал Едуџатион, Спорт анд Хеалтџ 2. Назив на електронската база на списанија: Ебсџо 3. Наслов на трудот: Детеминатион оф инфлуенџе анд дифференџес оф антхропометриџ цџараџтеристиџс анд мотор скиллс ин тџо генератион студентс ин тхе атхлетиџ дисциплине-спринт 100м. 4. Година на објава: 2021</p> <p>1. Назив на научното списание: Ресеарџ ин Пџсиџал Едуџатион, Спорт анд Хеалтџ 2. Назив на електронската база на списанија: Ебсџо 3. Наслов на трудот: РЕЛАТИОНС АНД ДИФФЕРЕНџЕС ОФ МОРПХОЛОГИџАЛ ЦџАРАџРЕСТИџС АНД МОТОР АБИЛИТЕС ИН ТџО ГЕНЕРАТИОН СТУДЕНТС ИН ТХЕ АТХЛЕТИџ ДИСЦИПЛИНЕ - СХОТ ПУТ 4. Година на објава: 2020</p> <p>1. Назив на научното списание: Ресеарџ ин Пџсиџал Едуџатион, Спорт анд Хеалтџ 2. Назив на електронската база на списанија: Ебсџо 3. Наслов на трудот: АНАЛСИС ОФ ОНТОГЕНЕТИџ ДЕВЕЛОПМЕНТ ОФ ТХЕ СџХООЛ ПОПУЛАТИОН ФРОМ ТХЕ ПРИМАРС СџХООЛС ИН ТХЕ РЕПУБЛИџ Н.МАЦЕДОНИА 4. Година на објава: 2020</p> <p>1. Назив на научното списание: Ресеарџ ин Пџсиџал Едуџатион, Спорт анд Хеалтџ 2. Назив на електронската база на списанија: Ебсџо 3. Наслов на трудот: МАџРОСТРУџТУРАЛ ДИСТРИБУТИОН ОФ ТХЕ СПЕЦИАЛ ТРАИНИНГ ТООЛС ФОР ЦЛАСИџ МОУНТАИН РУННИНГ ИН А МОДЕЛ ОФ ПРЕПАРАТИОН ФОР “УП АНД ДОЃНХИЛЛ” ВАРИАНТ 4. Година на објава: 2022</p> <p>1. Назив на научното списание: Ресеарџ ин Пџсиџал Едуџатион, Спорт анд Хеалтџ 2. Назив на електронската база на списанија: Ебсџо 3. Наслов на трудот: АНАЛСИС ОФ ОНТОГЕНЕТИџ ДЕВЕЛОПМЕНТ ОФ ТХЕ СџХООЛ ПОПУЛАТИОН ФРОМ ТХЕ ПРИМАРС СџХООЛС ИН ТХЕ РЕПУБЛИџ Н.МАЦЕДОНИА 4. Година на објава: 2020</p> <p>1. Назив на научното списание: Ресеарџ ин Пџсиџал Едуџатион, Спорт анд Хеалтџ 2. Назив на електронската база на списанија: Ебсџо 3. Наслов на трудот: ЕСТИМАТИОН ОФ ИМПАџТ АНД ДИФФЕРЕНџЕС БЕТЃЕЕН ТџО ГЕНЕРАТИОН СТУДЕНТС ИН ТХЕ БИМОТОР АБИЛИТИЕС ОФ ТХЕ ФАџУЛТС ОФ ПџСИџАЛ ЕДУџАТИОН СПОРТС АНД ХЕАЛТџ ИН СКОПЈЕ</p>	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	<p>4. Година на објава: 2019</p> <p>1. Назив на научното списание: Ресеарч ин Пхсицал Едуцатион, Спорт анд Хеалтх</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Ебсцо</p> <p>3. Наслов на трудот: ДЕТЕРМИНАТИОН ОФ РЕЛАТИОНС АНД ДИФФЕРЕНЦЕС ИН МОТОР СПАЦЕ ИН ЦАНДИДАТЕС ФОР РЕЦЕПТИОН ИН СТАТЕ ИНСТИТУТИОНС ИН ТХЕ РЕПУБЛИЦ ОФ МАЦЕДОНИА</p> <p>4. Година на објава: 2019</p> <p>1. Назив на научното списание: Ресеарч ин Пхсицал Едуцатион, Спорт анд Хеалтх</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Ебсцо</p> <p>3. Наслов на трудот: ПОССИБИЛИТИЕС ФОР ЦАТЕГОРИЗАТИОН ОФ МОУНТАИН РУННИНГ ЦОУРСЕС ОН ТХЕ ЕЏАМПЛЕ ОФ ТХЕ ЦОУРСЕ ФОР “ХРИСТО БОТЕВ ЦУП” - ВРАТСА, БУЛГАРИА</p> <p>4. Година на објава: 2019</p> <p>1. Назив на научното списание: Ресеарч ин Пхсицал Едуцатион, Спорт анд Хеалтх</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Ебсцо</p> <p>3. Наслов на трудот: АПЛИКАТИОН ОФ ДСНАМИЦ МОДЕЛ РУННИНГ 3000 МЕТЕРС ИН А ПОЛИЦЕ СПЕЦИАЛ УНИТ ИН МАЦЕДОНИА</p> <p>4. Година на објава: 2018</p> <p>1. Назив на научното списание: Ресеарч ин Пхсицал Едуцатион, Спорт анд Хеалтх</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Ебсцо</p> <p>3. Наслов на трудот: АНАЛСИС ОФ ТХЕ СТРЕНГТХ ОФ ТХЕ МОУНТЕД ЕЏТРЕМИТИЕС ТХРОУТХ ТХЕ МОТОР ЦАПАБИЛИТС ОФ ПУЛЛ-УПС</p> <p>4. Година на објава: 2018</p>	
3.3	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД</p> <p>1. Назив на научното списание: Еуропеан Јоурнал оф Пхсицал Едуцатион, Спорт анд Хеалтх</p> <p>2. Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД: Романија</p> <p>3. Наслов на трудот: ТХЕ ИНФЛУЕНЦЕ АНД ДИФФЕРЕНЦЕС ОФ АНТХРОПОМЕТРИЦ ЦХАРАКТЕРИСТИЦС АНД МОТОР СКИЛЛС ИН ТЊО ГЕНЕРАТИОН СТУДЕНТС ИН ТХЕ АТХЛЕТИЦ ДИСЦИПЛИНЕ ОФ ХИГХ ЈУМП</p> <p>4. Година на објава: 2020</p> <p>1. Назив на научното списание: Еуропеан Јоурнал оф Пхсицал Едуцатион, Спорт анд Хеалтх</p> <p>2. Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД: Романија</p> <p>3. Наслов на трудот: ПХСИЦАЛ АЏТИВИТС АНД ХЕАЛТХ: ТХЕ БЕНЕФИТС ОФ ПХСИЦАЛ АЏТИВИТС ИН ТХЕ ПРЕВЕНТИОН ОФ ДИАБЕТЕС МЕЛЛИТУС АНД ЦАРДИОВАСЦУЛАР ДИСОРДЕРС</p> <p>4. Година на објава: 2022</p>	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
3.5	Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји 1. Назив на зборникот: Ресеарчх ин Пхксицал Едуцатион, Спорт анд Хеалтх 2. Назив на меѓународниот собир: “Ресеарчх ин пхксицал едуцатион, спорт анд хеалтх,” 3. Имиња на земјите: Шпанија, Словенија, Хрватска, Турција, Словачка, Бугарија. 4. Наслов на трудот: „МАЦРОСТРУКТУРАЛ ДИСТРИБУТИОН ОФ ТХЕ ДИВЕРСЕ-СПЕЦИАЛИЗЕД ТРАИНИНГ ТООЛС ФОР ЦЛАСИЦ МОУНТАИН РУННИНГ ИН А МОДЕЛ ОФ ПРЕПАРАТИОН ФОР “УП АНД ДОЊН “ 5. Година на објава: 2018	ДА
4	Објавен рецензиран учебник, монографија, практикум или збирка задачи од научната област за која се избира *** 1. Наслов на учебникот: „Атлетика – техника” 2. Место и година на објава: Скопје, 2020	ДА
5	Претходен избор во наставно-научно звање – вонреден професор, датум и број на Билтен: 14.6.2018, бр. 1171	ДА
6	Има способност за изведување на високообразовна дејност	ДА

* На лицата кои имаат заснован работен однос на Универзитетот или на некој од универзитетите во Република Македонија во моментот на стапување во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр. 82/2018), нема да се применуваат одредбите од Законот кои се однесуваат на просекот, односно дека лицата треба да имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус. Во овој случај, полето под реден број 1 не се пополнува.

** За кандидатот/ите кој има повеќе од 6 (шест) научни труда во референтна научна публикација, рецензентската комисија научните труда ќе ги наведе, ќе ги оцени и ќе ги вреднува во Образец 2.

*** Наведениот услов ќе се применува по истекот на три години од денот на стапувањето во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр. 82/2018).

ОБРАЗЕЦ 2
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И
НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Александар (Мирче) Симеонов

Институција: Факултет за физичко образование, спорт и здравје – Скопје

Научна област: ПРИМЕНЕТА КИНЕЗИОЛОГИЈА (50401)

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред.бр	Назив на активност:	Поени
1.	Одржување на настава – од прв циклус	38,4
2.	Одржување на настава – од втор циклус	3,4
3.	Одржување на теренска настава	6,4
4.	Одржување на вежби (практична настава)	21,60
5.	Консултации со студенти	2,48
6.	Ментор и член на дипломски работи	3,6
7.	Член на одбрана на магистерски труд	4,8
8.	Предавач на семинари организирани од страна на Атлетската федерација на Македонија	4,7
9.	Позитивно рецензиран универзитетски учебник – коавтор	8
	ВКУПНО	93,48

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор Александар Симеонов, Зоран Радиќ анд Ратко Павловиќ (2017). ДЕТЕРМИНАТИОН ОФ ИНФЛУЕНЦЕ АНД ДИФФЕРЕНЦЕС ИН СПЕЦИФИЦ ПРОФЕССИОНАЛ САМПЛЕ ОФ ЕЏАМИНЕЕС, Спорт Сциенце 10, Супл 1: 123-127, <i>ИНТЕРНАЦИОНАЛ СЦИЕНТИФИЦ ЈОУРНАЛ ОФ КИНЕСИОЛОГС</i> .	4,68
2.	Ратко Павловиќ, Марко Јоксимовиќ, Александар Симеонов (2018). ДИФФЕРЕНЦЕС ИН МОРПХОЛОГИЦАЛ, МОТОР АНД ФУНКЦИОНАЛ ПАРАМЕТЕРС ОФ СТУДЕНТС, <i>Интернационал Јоурнал оф Фитнесс, Хеалџ, Пхисицал Едуцаџион & Ирон Гамес</i> , 5(2), 01-08. (ИП Индецинџ Импациџ Фаџиџор: 2.64)	5,46
3.	Ратко Павловиќ, Кемал Идризовиќ, Владан Савиќ, Менсур Врциќ, Никола Радуловиќ, Александар Симеонов (2020). Тхе Дифференцес оф Кинематиц Параметерс Јавелин тхроџ бетњеен Мале анд Фемале Финалисте Њорлд Цхампионсџип (Берлин, 2009-	4,52

	Даегу, 2011), <i>Америцан Јоурнал оф Сџорџс Сциенце анд Медицине, 2020, Вол. 8, Но. 1, 8-15.</i>	
4.	Александар Симеонов , Митрицка Дзамбазовска-Старделова, Ратко Павловиќ (2020). ТХЕ ИНФЛУЕНЦЕ АНД ДИФФЕРЕНЦЕС ОФ АНТХРОПОМЕТРИЦ ЦХАРАКТЕРИСТИЦС АНД МОТОР СКИЛЛС ИН ТЊО ГЕНЕРАТИОН СТУДЕНТС ИН ТХЕ АТХЛЕТИЦ ДИСЦИПЛИНЕ ОФ ХИГХ ЈУМП, <i>Еуроџеан Јоурнал оф Пхсциџал Едуџаџион анд Сџорџс Сциенце, Волуме 6 Иссеје 9 80-92.</i>	4,39
5.	РАТКО ПАВЛОВИЌ, МЕНСУР ВРЦИЌ, АЛЕКСАНДАР СИМЕОНОВ , НИКОЛА РАДУЛОВИЌ, УРОЏ ГУТИЌ (2021). АНТХРОПОМЕТРИЦ ЦХАРАКТЕРИСТИЦС АНД БОДС ЦОМПОСИТИОН ОФ УРОЏ ГУТИЌ, <i>РУННЕР АТ 5000м. Јоурнал оф Пхсциџал Едуџаџион Ресеарџ, Волуме 8, Иссеје ИИИ, Септембер 2021, њџ.01-10.</i>	3,98
6.	Ратко Павловиќ, Сид Солаковиќ, Александар Симеонов , Лјубо Милиќевиќ, Никола Радуловиќ (2022). ПХСЦИЦАЛ АЦТИВИТС АНД ХЕАЛТХ: ТХЕ БЕНЕФИТС ОФ ПХСЦИЦАЛ АЦТИВИТС ИН ТХЕ ПРЕВЕНТИОН ОФ ДИАБЕТЕС МЕЛЛИТУС АНД ЦАРДИОВАСЦУЛАР ДИСОРДЕРС, <i>Еуроџеан Јоурнал оф Пхсциџал Едуџаџион анд Сџорџс Сциенце, Волуме 9 Иссеје 1 њџ.22-43.</i>	4,39
7.	РАТКО ПАВЛОВИЌ, ЗХАННЕТА КОЗИНА, АЛЕКСАНДАР СИМЕОНОВ (2022). ЛОНГ ЈУМП: ТХЕ АРЕ БОДС ХЕИГХТ АНД БОДС ЊЕИГХТ ГООД ПРЕДИЦТОРС ОФ ПЕРФОРМАНЦЕ ИН ЕЛИТЕ ЈУМПЕРС?, <i>Словак Јоурнал оф Сџорџс Сциенце Вол. 8 Но. 2 (2022), њџ.27-38.</i> Трудови со оригинални научни резултати, објавени во стручно/научно списание популарно списание со меѓународен уредувачки одбор	3,87
8.	Зоран Радиќ, Александар Симеонов & Ратко Павловиќ (2018). АНАЛСИС ОФ ТХЕ СТРЕНГТХ ОФ ТХЕ МОУНТЕД ЕЦТРЕМИТИЕС ТХРОУГХ ТХЕ МОТОР ЦАПАБИЛИТС ОФ ПУЛЛ-УПС, <i>Ресеарџ ин Пхсциџал Едуџаџион, Сџорџ анд Хеалџх, 7(2), њџ.37-41.</i>	1,80
9.	Александар Симеонов , Зоран Радиќ, Ратко Павловиќ & Александар Раковиќ (2018). АППЛИЦАТИОН ОФ ДСНАМИЦ МОДЕЛ РУННИНГ 3000 МЕТЕРС ИН А ПОЛИЦЕ СПЕЦИАЛ УНИТ ИН МАЦЕДОНИА, <i>Ресеарџ ин Пхсциџал Едуџаџион, Сџорџ анд Хеалџх, 7(1), Зборник- њџ.29-33.</i>	2,40
10.	Костадин Кисов, Апостол Славџев, Ива Димова, Александар Симеонов (2018). ПОССИБИЛИТИЕС ФОР ЦАТЕГОРИЗАТИОН ОФ МОУНТАИН РУННИНГ ЦОУРСЕС ОН ТХЕ ЕЦАМПЛЕ ОФ ТХЕ ЦОУРСЕ ФОР “ХРИСТО БОТЕВ ЦУП” - ВРАТСА, БУЛГАРИА, <i>Ресеарџ ин Пхсциџал Едуџаџион, Сџорџ анд Хеалџх, 7(1), њџ.69-75.</i>	1,60
11.	Александар Симеонов , Зоран Радиќ, Ратко Павловиќ (2019). ДЕТЕРМИНАТИОН ОФ РЕЛАТИОНС АНД ДИФФЕРЕНЦЕС ИН МОТОР СПАЦЕ ИН ЦАНДИДАТЕС ФОР РЕЦЕПТИОН ИН СТАТЕ ИНСТИТУТИОНС ИН ТХЕ РЕПУБЛИЦ ОФ МАЦЕДОНИА, <i>Ресеарџ ин Пхсциџал Едуџаџион, Сџорџ анд Хеалџх, 8(1), њџ.27-30.</i>	2,40
12.	Александар Симеонов & Ратко Павловиќ (2019). ЕСТИМАТИОН ОФ ИМПАЦТ АНД ДИФФЕРЕНЦЕС БЕТЊЕЕН ТЊО ГЕНЕРАТИОН СТУДЕНТС ИН ТХЕ БИМОТОР АБИЛИТИЕС ОФ ТХЕ ФАЦУЛТС ОФ ПХСЦИЦАЛ ЕДУЦАТИОН СПОРТС АНД ХЕАЛТХ ИН	2,40

	СКОПЈЕ, <i>Ресеарџ ин Пхсциџал Едуџаџион, Сѿорѿ анд Хеалѿх, 8(2), ѿѿ.31-34.</i>	
13.	Александар Симеонов , Митриџка Дзамбазовска-Старделова (2020). РЕЛАТИОНС АНД ДИФФЕРЕНЦЕС ОФ МОРПХОЛОГИЦАЛ ЦХАРАЦТЕРИСТИЦС АНД МОТОР АБИЛИТЕС ИН ТЊО ГЕНЕРАТИОН СТУДЕНТС ИН ТХЕ АТХЛЕТИЦ ДИСЦИПЛИНЕ - СХОТ ПУТ, <i>Ресеарџ ин Пхсциџал Едуџаџион, Сѿорѿ анд Хеалѿх, 9(1), ѿѿ.35-40.</i>	2,40
14.	Митриџка Дзамбазовска Старделова, Александар Симеонов , Катерина Спасовска, Јана Карсаковска Димитриоска (2020). АНАЛСИС ОФ ОНТОГЕНЕТИЦ ДЕВЕЛОПМЕНТ ОФ ТХЕ СЦХООЛ ПОПУЛАТИОН ФРОМ ТХЕ ПРИМАРС СЦХООЛС ИН ТХЕ РЕПУБЛИЦ Н.МАЦЕДОНИА, <i>Ресеарџ ин Пхсциџал Едуџаџион, Сѿорѿ анд Хеалѿх, 9(1), ѿѿ.159-162.</i>	1,80
16.	Александар Симеонов (2021). ТХЕ ИМПАЦТ АНД ДИФФЕРЕНЦЕС ОФ АНТХРОПОМЕТРИЦ ЦХАРАЦТЕРИСТИЦС АНД МОТОР СКИЛЛС ИН ТЊО ГЕНЕРАТИОН СТУДЕНТС ИН ТХЕ АТХЛЕТИЦ ДИСЦИПЛИНЕ – ЛОНГ ЈУМП, <i>Ресеарџ ин Пхсциџал Едуџаџион, Сѿорѿ анд Хеалѿх 2021, Вол. 10, Но. 1, ѿѿ.31-38.</i>	2,40
17.	Александар Симеонов & Ратко Павловиќ (2021). ДЕТЕРМИНАТИОН ОФ ИНФЛУЕНЦЕ АНД ДИФФЕРЕНЦЕС ОФ АНТХРОПОМЕТРИЦ ЦХАРАЦТЕРИСТИЦС АНД МОТОР СКИЛЛС ИН ТЊО ГЕНЕРАТИОН СТУДЕНТС ИН ТХЕ АТХЛЕТИЦ ДИСЦИПЛИНЕ – СПРИНТ 100М. <i>Ресеарџ ин Пхсциџал Едуџаџион, Сѿорѿ анд Хеалѿх 2021, Вол. 10, Но. 2, ѿѿ.29-36.</i>	2,40
18.	Костадин Кисов, Апостол Славџхев, Иван Славџхев, Александар Симеонов (2022). МАЦРОСТРУЦТУРАЛ ДИСТРИБУТИОН ОФ ТХЕ СПЕЦИАЛ ТРАИНИНГ ТООЛС ФОР ЦЛАСИЦ МОУНТАИН РУННИНГ ИН А МОДЕЛ ОФ ПРЕПАРАТИОН ФОР “УП АНД ДОЊНХИЛЛ” ВАРИАНТ, <i>Ресеарџ ин Пхсциџал Едуџаџион, Сѿорѿ анд Хеалѿх 2022, Вол. 11, Но. 2, ѿѿ.39-44.</i>	1,60
19.	Александар Симеонов , Ратко Павловиќ, Јана Карсхаковска-Димитриоска (2022). ТХЕ ИМПАЦТ АНД ДИФФЕРЕНЦЕС ОФ АНТХРОПОМЕТРИЦ ЦХАРАЦТЕРИСТИЦС АНД МОТОР СКИЛЛС ИН ТЊО ГЕНЕРАТИОН СТУДЕНТС ИН ТХЕ АТХЛЕТИЦ ДИСЦИПЛИНЕ – РУННИНГ 1500М. <i>Ресеарџ ин Пхсциџал Едуџаџион, Сѿорѿ анд Хеалѿх 2022, Вол. 11, Но. 1, ѿѿ.239-246.</i>	2,40
20.	Костадин Кисов, Апостол Славџхев, Иван Славџхев, Александар Симеонов , Ратко Павловиќ (2022). МАЦРОСТРУЦТУРАЛ ДИСТРИБУТИОН ОФ ТХЕ ДИВЕРСЕ-СПЕЦИАЛИЗЕД ТРАИНИНГ ТООЛС ФОР ЦЛАСИЦ МОУНТАИН РУННИНГ ИН А МОДЕЛ ОФ ПРЕПАРАТИОН ФОР “УП АНД ДОЊН ХИЛЛ” ВАРИАНТ, <i>Ресеарџ ин Пхсциџал Едуџаџион, Сѿорѿ анд Хеалѿх, Вол. 11, Но. 2, ѿѿ.71-77.</i>	1,60
21.	Трудови објавени во стручно списание на в.о. институџија Александар Симеонов , Зоран Радиќ (2017). Методска постапка за обучување на атлетската дисциплина, фрлање ѓуле – ротациона техника, <i>Сѿисание „КОНДИЦИЈА” број 6 (73-77).</i>	2,0
22.	Александар Симеонов , Зоран Радиќ (2018). Методска постапка за обучување на атлетската дисциплина – скок во височина техника „флоп”, <i>Сѿисание „КОНДИЦИЈА” број 7 (59-64).</i>	2,0
23.	Александар Симеонов , Зоран Радиќ (2018). Методска постапка за обучување на атлетската дисциплина – фрлање диск, <i>Сѿисание „КОНДИЦИЈА” број 8 (13-20).</i>	2,0

24.	Александар Симеонов, Зоран Радиќ (2019). Методска постапка за обучување на атлетската дисциплина, скок во далечина - трискок, <i>Списание „КОНДИЦИЈА“ број 10, (37-42).</i>	2,0
25.	Александар Симеонов, Дејан Ангеловски (2019). Методска постапка за обучување на атлетската дисциплина, фрлање ѓуле – рационална (о’браен) техника, <i>Списание „КОНДИЦИЈА“ број 11 (70-76).</i>	2,0
26.	Александар Симеонов, Дејан Ангеловски (2020). Методска постапка за обучување на атлетската дисциплина – фрлање копје, <i>Списание „КОНДИЦИЈА“ број 12 (44-49).</i>	2,0
27.	Александар Симеонов (2020). Методска постапка за обучување на атлетската дисциплина – штафетно трчање, <i>Списание „КОНДИЦИЈА“ број 13 (68-74).</i>	2,0
28.	Александар Симеонов (2021). Методска постапка за обучување на атлетската дисциплина – техника на одење и трчање со прогресија, <i>Списание „КОНДИЦИЈА“ број 14 (90-96).</i>	2,0
29.	Александар Симеонов, Александар Стојановски (2021). ОДРЕДУВАЊЕ И ПРИМЕНА НА НАЈВАЖНИТЕ ПАРАМЕТРИ ВО ТРЕНАЖНИОТ ПРОЦЕС КАЈ МАКЕДОНСКИ ПОЛУМАРАТОНЕЦ, <i>Списание „КОНДИЦИЈА“ број 15 (66-71).</i>	2,0
30.	Александар Симеонов, Марија Стојановска (2022). АНАЛИЗА НА ЕДЕН МИКРОЦИКЛУС ВО ПОДГОТОВКА ЗА АТЛЕТСКАТА ДИСЦИПЛИНА 1500м. КАЈ МАРИЈА СТОЈАНОВСКА, <i>Списание „КОНДИЦИЈА“ број 16 (56-60).</i>	2,0
31.	Александар Симеонов, Стефан Ацковски (2022). СТРУКТУРНА АНАЛИЗА НА ЕДЕН МИКРОЦИКЛУС ВО ПОДГОТОВКА ЗА ДИСЦИПЛИНАТА ФРЛАЊЕ КОПЈЕ КАЈ СТЕФАН АЦКОВСКИ, <i>Списание „КОНДИЦИЈА“ број 17 (34-38).</i>	2,0
	ВКУПНО	79,49
	ПРОЕКТИ	Поени
1.	Континуирано усовршување на наставници по физичко образование –2018/2019, Влада на Р Македонија	3
2.	Континуирано усовршување на наставници по физичко образование –2019/2020 Влада на Р Македонија	3
3.	Континуирано усовршување на наставници по физичко образование –2020/2021, Влада на Р Македонија	3
4.	Континуирано усовршување на наставници по физичко образование –2021/2022, Влада на Р Македонија	3
5.	„Скопје вежба” – организатор – Град Скопје	3
	ВКУПНО	15,00

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Книга од стручна област – коавтор	7
2.	Главен (основен) проект – соработник	2
3.	Изведбен проект – соработник	1,5
4.	Учество во промотивни активности на Факултетот	2,5
5.	Учество во работа на комисији за државни натпревари	3
	ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	
1.	Член на уредувачки одбор на научно / стручно списание	1,5
2.	Член на факултетска комисија	1,5
3.	Член на организационен или програмски одбор на научен/ стручен собир	2,5
4.	Награда – Плакета за посебен придонес и развој на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје	5

СПОРТСКА ДЕЈНОСТ		
1.	Експертски активности	7
2.	Тренер на спортски клуб	4
3.	Претседател на стручно-организационен одбор за организација на домашен натпревар	3
4.	Потпретседател на стручно-организационен одбор за организација на меѓународен натпревар од висок рејтинг	3
ВКУПНО		43,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ		Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ		93,48
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ		102,49
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ		43,50
ВКУПНО		239,47

Членови на Комисијата

Проф. д-р Руждија Калач, претседател, с.р.

Проф. д-р Ленче Алексовска Величковска, член, с.р.

Проф. д-р Ратко Павловиќ, член, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ (ДИСЦИПЛИНИ): КЛИНИЧКА ПСИХОЛОГИЈА (51001) И ПСИХОЛОГИЈА НА СОВЕТУВАЊЕ (51003) НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Филозофски факултет – Скопје, објавен во весниците „Слободен печат“ и „Коха“ од 31.1.2023 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области (дисциплини): клиничка психологија (51001) и психологија на советување (51003), и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, бр. 04-396/7, донесена на XVIII редовна седница одржана на 2.3.2023, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Енедина Хасанбеговиќ-Аниќ, редовен професор на Филозофскиот факултет во Сараево, д-р Сибела Звиздиќ, редовен професор на Филозофскиот факултет во Сараево и д-р Михајло Поповски, редовен професор на Филозофскиот факултет во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научните области (дисциплини): клиничка психологија (51001) и психологија на советување (51003), во предвидениот рок се пријави д-р Катерина Наумова, вонреден професор на Институтот за психологија при Филозофскиот факултет во Скопје.

1 БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката д-р Катерина Наумова е родена на 19.3.1977, во Скопје. Средно образование завршила во Скопје. Со високо образование се стекнала на Институтот за психологија при Филозофскиот факултет во Скопје. Дипломирала во 2000 година, со просечен успех 9,26.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик.

Во учебната 2001/2002 се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Институтот за психологија при Филозофскиот факултет во Скопје. Студиите од насоката клиничка психологија ги завршила во 2008 година, со просечен успех 10. На 19.12.2008 година го одбрала магистерскиот труд на тема: *Трауматските искуства, менталното здравје и квалитетот на животот кај лица кои доживеале воени стресови.*

Докторска дисертација пријавила во 2009 година на Институтот за психологија при Филозофскиот факултет во Скопје. Дисертацијата на тема: *Лонгитудинална процена на менталното здравје и квалитетот на животот кај лица со долготраен посттрауматски стрес* ја одбрала на 7.6.2013 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Миклош Биро (ментор), проф. д-р Олга Мурцева-Шкариќ, проф. д-р Благоја Јанаков, проф. д-р Михајло Поповски и проф. д-р Николина Кениг. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на психолошки науки. Притоа, д-р Наумова е првиот доктор на науки од областа на клиничката психологија во Република Македонија.

На XII редовна седница на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, одржана на 30.8.2018 година, избрана е во звањето вонреден професор за научните области (дисциплини): клиничка психологија и психологија на советување.

Во моментот, д-р Катерина Наумова е вонреден професор на Институтот за психологија при Филозофскиот факултет во Скопје. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр. 1172 од 2.7.2018 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр. 795/196 од 4.2.2002, бр. 901/162 од 14.7.2006, бр. 963/70 од 30.4.2009, бр. 1027/132 од 15.3.2012, бр. 1060/33 од 2.9.2013 и бр. 1172 од 2.7.2018, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2 НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА **Наставно-образовна дејност**

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Филозофски факултет, кандидатката д-р Катерина Наумова изведува настава (предавања и вежби) на првиот циклус студии на студиската програма Психологија, по предметите: Клиничка психологија, Психолошко советување и психотерапија, Клиничка процена и Здравствена психологија. Во периодот од интерес, реализирала настава и од предметот Психологија на стрес. За потребите на наставата, д-р Наумова изготвила пакет материјали за неколку предмети.

На втор циклус студии, на студиската програма Психологија, д-р Катерина Наумова одржува менторски часови по предметите: Клиничка психологија, Психологија на абнормалноста, Здравствена психологија и Унапредување на менталното здравје.

На трет циклус студии, на студиската програма Психологија, д-р Катерина Наумова е реализатор на наставата по предметите: Клиничка психологија, Процена и третман на нарушувања на менталното здравје и Клиничка здравствена психологија.

Кандидатката била ментор на 36 (триесет и шест) дипломски трудови. Учествовала како член во комисија за оцена и одбрана на 64 (шеесет и четири) дипломски трудови и на 5 (пет) магистерски трудови.

Детален приказ на сите активности во наставно-образовната дејност е даден во Образец 2 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Врз основа на реализираните активности при вршење на наставно-научната дејност, кандидатката д-р Катерина Наумова остварила **112,3 поени**, што е неколкукратно повеќе од предвидениот минимум од 20 поени според дефинираните критериуми во член 11 од Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Научноистражувачка дејност

Д-р Катерина Наумова во последните пет години има објавено седум рецензирани научни трудови, од кои четири во меѓународни научни списанија индексирани во базите Web of Science и Scopus (два со импакт-фактор согласно со Journal Citation Reports на Clarivate Analytics), а три во научни списанија со меѓународен уредувачки одбор. Во речиси сите трудови кандидатката е единствен или прв автор. Називите на трудовите со податоци за списанијата во кои се објавени се дадени во Образец 2.

Во објавените трудови, кандидатката истражува актуелни проблеми, релевантни за повеќе домени во научните области од интерес, како што се писменоста за менталното здравје, сложените односи меѓу детерминантите на намерата за барање професионална психолошка помош, диспозициските причинители на широк спектар психопатолошки феномени, врската меѓу дефицитите во функционирањето на личноста и когнитивните шеми кај одделни ментални растројства, можностите за усвојување на трансдијагностички пристап кон нарушеното ментално здравје и психометриските карактеристики на мерни инструменти за процена на психопатолошки симптоми кај возрасни и адолесценти од клиничка и општа популација. Во секој од објавените трудови, кандидатката неизоставно ги елаборира импликациите за клиничката практика од соопштените емпириски сознанија.

Д-р Катерина Наумова е автор на две монографии. Во едната се соопштени наодите од културолошкото приспособување на мерни инструменти за ризично однесување и импулсивност кај адолесценти, кои засега може да се користат за истражувачки цели, при што увидот што го обезбедуваат во однесувањето на адолесцентите и неговите детерминанти може да претставува солидна основа за изготвување на превентивни програми и интервенции. Во другата монографија, д-р Наумова го обработува односот на психологијата кон иновациите, дискутирајќи притоа актуелни емпириски сознанија за начините на кои технолошките иновации го преобликуваат психосоцијалниот животен простор, тековите на индивидуалниот психички

развој, природата и квалитетот на меѓучовечките односи, продуктивноста, како и тежнењата кон лична и социјална добросостојба.

Кандидатката учествувала како член во два национални научни проекта. Актуелно е ментор на еден магистерски труд.

Во периодот од интерес, кандидатката презентирала пет труда на три меѓународни научни собири. Рецензирала една научна монографија и 20 (дваесет) трудови во меѓународни научни списанија, од кои дел индексирани во базата Web of Science.

Кандидатката била поканета како предавач на Меѓународниот психоаналитички универзитет во Берлин, Германија.

Детален приказ на сите активности во научноистражувачката дејност е даден во Образец 2 од Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Врз основа на реализираните активности при вршење на научноистражувачката дејност, д-р Катерина Наумова постигнала **82,466 поени**, што го надминува предвидениот минимум од 20 поени според дефинираните критериуми во член 11 од Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Катерина Наумова активно е вклучена во стручно-апликативната работа од областа на психологијата.

Кандидатката остварила повеќе експертски активности во изминатиот петгодишен период, во соработка со национални и меѓународни институции и организации, како предавач, ментор на истражување, консултант и член на испитни комисии.

Особена активност кандидатката покажува во дејностите од поширок интерес. Актуелно е раководител на Советот на докторските студии по психологија, била главен и одговорен уредник на меѓународното научно списание *Психологија: наука и практика* (ISSN 1857-9825), член на организацискиот одбор на Меѓународната научна конференција *Психологија за ситије*, како и на Комисијата за изработка на Стратегија за развој на Филозофскиот факултет во Скопје.

Во изборниот период, д-р Наумова учествувала во изготвување и пријавување на научниот проект *Иновации од ракурс на хуманистичките и општествени науки*.

Со учество во стручно-апликативната дејност, детално прикажана во Образец 2, д-р Катерина Наумова остварила **14 поени**, со што го надминува предвидениот минимум од 5 поени според критериумите во член 11 од Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката д-р Катерина Наумова добила високи позитивни оценки од четири анонимно спроведени анкети на студентите на Институтот за психологија при Филозофскиот факултет во Скопје.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и високо ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Катерина Наумова.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Катерина Наумова поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува условите да биде избрана во звањето редовен професор во научните области клиничка психологија (51001) и психологија на советување (51003).

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, д-р Катерина Наумова да биде избрана во звањето редовен професор во научните области клиничка психологија (51001) и психологија на советување (51003).

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Енедина Хасанбеговиќ Аниќ, с.р.

Проф. д-р Сибела Звиздиќ, с.р.

Проф. д-р Михајло Поповски, с.р.

ОБРАЗЕЦ 1

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Катерина Јанаки Наумова
Институција: Филозофски факултет/Институт за психологија
Научна област: Клиничка психологија, Психологија на советување

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – РЕДОВЕН ПРОФЕСОР

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус *	/
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: клиничка психологија, поле: психологија, подрачје: општествени науки.	да
3	Објавени најмалку шест рецензирани научни труда ** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	да
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 1. Назив на научното списание: Frontiers in Psychology 2. Назив на електронската база на списанија: Web of Science, Scopus 3. Наслов на трудот: Dimensionality and reliability of the Depression Anxiety Stress scales-21 among Adolescents from North Macedonia 4. Година на објава: 2022	да
3.2	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 1. Назив на научното списание: Psihologija 2. Назив на електронската база на списанија: Web of Science, Scopus 3. Наслов на трудот: "I could easily get professional help if I wanted to": Professional help-seeking intentions and the Theory of planned behaviour 4. Година на објава: 2022	да

3.3	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назив на научното списание: <i>Primenjena Psihologija</i> 2. Назив на електронската база на списанија: <i>Web of Science, Scopus</i> 3. Наслов на трудот: <i>The relevance of authenticity to clinical distress: Reaffirming the role of self-alienation</i> 4. Година на објава: 2022 	да
3.4	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назив на научното списание: <i>Mediterranean Journal of Clinical Psychology</i> 2. Назив на електронската база на списанија: <i>Web of Science, Scopus</i> 3. Наслов на трудот: <i>Level of personality functioning and its relationship with core schemas in anxiety and mood disorders</i> 4. Година на објава: 2022 	да
3.5	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назив на научното списание: <i>Психологија: наука и практика / Psychology: Science and Practice</i> 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 7, 1-Србија, 1-Италија, 1-САД, 1-Бугарија, 1-Хрватска, 1-Романија, 1-Чешка 3. Наслов на трудот: <i>Psychometric properties of the Brief Symptom Inventory in a clinical and nonclinical sample</i> 4. Година на објава: 2020 	да
3.6	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назив на научното списание: <i>Психологија: наука и практика / Psychology: Science and Practice</i> 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 7, 1-Србија, 1-Италија, 1-САД, 1-Бугарија, 1-Хрватска, 1-Романија, 1-Чешка 3. Наслов на трудот: <i>Писменост за менталното здравје и намери за барањето помош: испитување на демографски и психолошки корелати</i> 4. Година на објава: 2020 	да

4	Објавен рецензиран учебник, монографија, практикум или збирка задачи од научната област за која се избира *** 1. Наслов на монографијата: Адаптација на инструменти за ризично однесување и импулсивност кај адолесценти 2. Место и година на објава: Скопје, 2022	да
5	Претходен избор во наставно-научно звање – вонреден професор, датум и број на Билтен: 2.7.2018, бр.1172	да
6	Има способност за изведување на високообразовна дејност	да

* На лицата кои имаат заснован работен однос на Универзитетот или на некој од универзитетите во Република Македонија во моментот на стапување во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр. 82/2018), нема да се применуваат одредбите од Законот кои се однесуваат на просекот, односно дека лицата треба да имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус. Во овој случај, полето под реден број 1 не се пополнува.

** За кандидатот/ите кој има повеќе од 6 (шест) научни труда во референтна научна публикација, рецензентската комисија научните труда ќе ги наведе, ќе ги оцени и ќе ги вреднува во Образец 2.

*** Наведениот услов ќе се применува по истекот на три години од денот на стапувањето во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр. 82/2018).

ОБРАЗЕЦ 2

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Катерина Јанаки Наумова
Институција: Филозофски факултет /Институт за психологија
Научна област: Клиничка психологија, Психологија на советување

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	Поени
1.	Одржување на настава од прв циклус студии	23,4
	Клиничка психологија, 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022, 2022/2023	$(3*15*0,04)*5 = 9$
	Психолошко советување и психотерапија, 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022	$(3*15*0,04)*4 = 7,2$
	Здравствена психологија, 2021/2022, 2022/2023	$(2*15*0,04)*2 = 2,4$
	Клиничка процена, 2021/2022	$(2*15*0,04) = 1,2$
	Психологија на стресот, 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021	$(2*15*0,04)*3 = 3,6$
2.	Одржување на настава од втор циклус студии	3,3
	Клиничка психологија, 2021/2022, 2022/2023	$(4 \text{ кандидати} * 5 \text{ часа} * 0,05) = 1,00$
	Здравствена психологија, 2021/2022	$(1 \text{ кандидат} * 5 \text{ часа} * 0,05) = 0,25$
	Психологија на абнормалноста, 2021/2022	$(2 \text{ кандидати} * 5 \text{ часа} * 0,05) = 0,50$
	Унапредување на менталното здравје 2020/2021, 2021/2022	$(6 \text{ кандидати} * 2 \text{ часа} * 0,05) = 0,60$
	Вештини за работење со клиенти, 2018/2019	$(1 \text{ кандидат} * 5 \text{ часа} * 0,05) = 0,25$
	Методи и техники во советување и психотерапија, 2018/2019	$(1 \text{ кандидат} * 2 \text{ часа} * 0,05) = 0,10$
	Развојни проблеми во детството и адолесценцијата, 2018/2019, 2019/2020	$(1 \text{ кандидат} * 5 \text{ часа} * 0,05) = 0,25$ $(1 \text{ кандидат} * 2 \text{ часа} * 0,05) = 0,10$
	Развојни проблеми во возрасната доба и староста, 2018/2019	$(1 \text{ кандидат} * 5 \text{ часа} * 0,05) = 0,25$
3.	Одржување на настава од трет циклус студии	21,6
	Клиничка психологија, 2019/2020, 2021/2022	$(4 \text{ кандидати} * 30 \text{ часа} * 0,06) = 7,2$
	Процена и третман на нарушувања на менталното здравје, 2019/2020, 2021/2022	$(8 \text{ кандидати} * 30 \text{ часа} * 0,06) = 14,4$
4.	Одржување на вежби од прв циклус студии	22,5
	Клиничка психологија, 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022, 2022/2023	$(6*15*0,03)*3 = 8,1$ $(2*15*0,03)*2 = 1,8$
	Психолошко советување и психотерапија, 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022	$(6*15*0,03)*2 = 5,4$ $(2*15*0,03)*2 = 1,8$
	Здравствена психологија, 2021/2022, 2022/2023	$(2*15*0,03)*2 = 1,8$
	Клиничка процена, 2021/2022	$(2*15*0,03) = 0,9$
	Психологија на стресот, 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021	$(2*15*0,03)*3 = 2,7$
5.	Подготовка на нов предмет (предавања)	2*1 = 2
	Здравствена психологија	

	Клиничка процена	
6.	Подготовка на нов предмет (вежби)	$2 * 0,5 = 1$
	Здравствена психологија Клиничка процена	
7.	Подготовка на нова предметна програма (прв циклус)	$4 * 1 = 4$
	Клиничка психологија Психолошко советување и психотерапија Клиничка процена Психологија на абнормалноста	
8.	Подготовка на нова предметна програма (втор циклус)	$3 * 1 = 3$
	Клиничка психологија Унапредување на менталното здравје Психолошко советување и психотерапија	
9.	Настава во школи и работилници	12
	SpeakOut - мобилна апликација за младинска поддршка (Уницеф/SmartUp) - обука на волонтери, 2020 (раководител)	$6 * 1,5 = 9$
	Mind the Mind - Кампања на EFPSA за дестигматизација на нарушувањата на менталното здравје - обука на волонтери, 2019 (раководител)	1,5
	Меѓународна летна школа „Управување во услови на мигрантски кризи“, 2018 (предавач)	1,5
10.	Консултации со студенти	2,4
	Број на студенти по година од 2018/19 до 2022/23: (244+251+265+273+155) x 0,002	
11.	Ментор на дипломска работа	$36 * 0,2 = 7,2$
12.	Член на комисија за оцена и одбрана на магистерски труд	$5 * 0,3 = 1,5$
	Кандидати: Бљерта Јакупи, Андреа Велинова, Фросина Ивановска, Тоде Ристовски, Хафије Асани	
13.	Член на комисија за одбрана на дипломска работа	$64 * 0,1 = 6,4$
14.	Пакет материјали за предметите:	$2 * 1 = 2$
	Здравствена психологија Клиничка процена	
	Вкупно	112,3

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	Поени
1.	Ментор на магистерски труд Кандидат: Ангела Будиноска	2
2.	Учесник во национален научен проект	6
	Културално прилагодување на тест за ризично однесување кај адолесценти за примена во Република Македонија	3
	Иновациите од ракурс на хуманистичките и општествените науки	3
3.	Монографија	12
	Блажевска-Стоилковска, Б. и Наумова, К. (2022). <i>Адаптација на инструментите за ризично однесување и импулсивност кај адолесцентите</i> . Филозофски факултет	7,2

	Петковска, А., Наумова, К. , Тодоровска, М., и Саракинки, В. (2020). <i>Иновацијата низ хуманисличките и општествениите науки</i> . Филозофски факултет	4,8
4.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое нема импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија	9
	Naumova, K. & Naumov, F. (2022). Level of personality functioning and its relationship with core schemas in anxiety and mood disorders. <i>Mediterranean Journal of Clinical Psychology, 10(2)</i> . https://doi.org/10.13129/2282-1619/mjcp-3395 (Индексирано во WoS/ESCI и Scopus: CiteScore 3.8)	4,5
	Naumova, K. & Naumov, F. (2022). The relevance of authenticity to clinical distress: Reaffirming the role of self-alienation. <i>Primenjena Psihologija, 15(1)</i> , 3-27. https://doi.org/10.19090/pp.v15i1.2361 (Индексирано во WoS/ESCI и Scopus: CiteScore 0.5)	4,5
5.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое има импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија	21,466
	Naumova, K. (2022). Dimensionality and reliability of the Depression Anxiety Stress Scales-21 among adolescents in North Macedonia. <i>Frontiers in Psychology, 13</i> :1007594 https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.1007594 (Индексирано во WoS/SSCI: IF 4.232 и Scopus: CiteScore 4.0)	8+4,232= 12,232
	Naumova, K. (2022). “I could easily get professional help if I wanted to”: Professional help-seeking intentions and the Theory of Planned Behaviour. <i>Psihologija, 55(4)</i> , 427-442 https://doi.org/10.2298/PSI210812006N (Индексирано во WoS/SSCI: IF 1.234 и Scopus: CiteScore 1.9)	8+1,234= 9,234
6.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови	14,5
	Naumova, K. (2022). A transdiagnostic perspective on mental disorders. <i>Annuaire de la Faculté de Philosophie, 75</i> , 173-184.	5
	Наумова, К. (2020). Писменост за менталното здравје и намери за барање помош: Испитување на демографски и психолошки корелати. <i>Психологија: наука и практика, IV(7-8)</i> , 55-77. https://doi.org/10.37509/psyscip207-8055n	5
	Blazhevska-Stoilkovska, B. & Naumova, K. (2020). <i>Psychometric properties of the Brief Symptom Inventory in a clinical and non-clinical sample. Psychology: Science and Practice, IV(7-8)</i> , 9-23. https://doi.org/10.37509/psyscip207-8009bs	4,5
7.	Рецензија на монографија „Психологија на стареењето“ од проф. д-р Олга Муцева Шкарик ISBN 978-608-4784-57-9	0,5
8.	Рецензија на научен/стручен труд Во списанија индексирани во Web of Science, кои имаат импакт-фактор: <i>Cognitive Behaviour Therapy, Frontiers in Public Health,</i>	20x0,2= 4

	<i>Frontiers in Psychology, Children.</i> Во други меѓународни списанија: <i>Zbornik radova Filozofskog fakulteta u Prištini, Philosophica, Acta Medica Balkanica, Психологија: наука и практика, Годишен зборник на Филозофскиот факултет</i>	
9.	Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество	2
	„The Psychological Impact of Covid-19“, 29.5.2020, онлајн панел-дискусија, Филозофски Факултет	
10.	Одржано предавање по покана на референтен странски универзитет	3
	“Ethics in Social Trauma Research”, 21.9.2022, International Psychoanalytic University, Берлин, Германија	
11.	Учество на меѓународен научен/стручен собир со реферат – усна презентација	5
	Blazhevska-Stoilkovska, B. & Naumova, K. (2021). <i>Rosenberg Self-Esteem Scale: Examination of factor models among Macedonian adolescents.</i> 17 th International Conference Days of Applied Psychology, 24-25.9.2021, Nis, Serbia	1
	Naumova, K. (2021). <i>To seek or not to seek psychological help? The role of attitudes, barriers and facilitators.</i> 32nd International Congress of Psychology, ICP2020+, 18-23.7. 2021, Prague, Czech Republic	1
	Naumova, K. & Naumov, F. (2021). <i>The relevance of authenticity to psychological distress.</i> 32nd International Congress of Psychology, ICP2020+, 18-23.7. 2021, Prague, Czech Republic	1
	Naumova, K. (2019). <i>Mental health literacy and help-seeking behaviour: Exploring demographic and psychological correlates.</i> International Scientific Conference Psychology for All, 26-28.9. 2019, Ohrid, Macedonia	1
	Blazhevska-Stoilkovska, B. & Naumova, K. (2019). <i>Psychometric properties of the Brief Symptom Inventory in a clinical and non-clinical sample.</i> International Scientific Conference Psychology for All, 26-28.9. 2019, Ohrid, Macedonia	1
12.	Апстракти објавени во зборник на меѓународна конференција	3
	Blazhevska-Stoilkovska, B. & Naumova, K. (2021). <i>Rosenberg Self-Esteem Scale: Examination of factor models among Macedonian adolescents.</i> 17 th International Conference Days of Applied Psychology, 24-25.9.2021, Nis, Serbia	1
	Naumova, K. (2019). <i>Mental health literacy and help-seeking behaviour: Exploring demographic and psychological correlates.</i> International Scientific Conference Psychology for All, 26-28.9. 2019, Ohrid, Macedonia	1
	Blazhevska-Stoilkovska, B. & Naumova, K. (2019). <i>Psychometric properties of the Brief Symptom Inventory in a clinical and non-clinical sample.</i> International Scientific Conference Psychology for All, 26-28.9. 2019, Ohrid, Macedonia	1
	Вкупно	82,466

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	Поени
1.	Експертски активности	6
	Советување за справување со стрес за стручната и административната служба на Филозофскиот факултет, 2021	1

	Ментор на истражување за потребата од служби за психолошка поддршка за студентите на УКИМ (студенти од Институтот за психологија/УСС УКИМ), 2020 – 2021	1
	Консултант при реализација на истражување за професионален стрес кај полициски службеници (ОБСЕ/Рејтинг), 2020	1
	Консултант при изработка на мобилна апликација за младинска поддршка (Уницеф/Андромета/SmartUp), 2020	1
	Член на Комисија за психолошко тестирање при АСЈО, 2019	1
	Заменик член на Комисија за приемен испит при АСЈО, 2019	1
2.	ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	8
	Главен и одговорен уредник на меѓународно научно/стручно списание <i>Психологија: наука и практика</i> , ISSN 1857-9825, 2018-2019	3
	Член на уредувачки одбор на меѓународно научно/стручно списание <i>Philosophica: International journal of social and human sciences</i> , ISSN 1857-9272, 2020 -	1
	Член на организациски одбор на меѓународен научен/стручен собир <i>Психологија за сите</i> , 26 – 28.9.2019, Охрид	1
	Изготвување и пријавување на научен национален проект Иновациите од ракурс на хуманистичките и општествените науки	0,5
	Раководител на Совет на докторски студии по психологија Филозофски факултет, 2020 -	2
	Член на факултетска комисија Член на Комисија за изработка на Стратегија за развој на Филозофскиот факултет, 2019 -	0,5
	Вкупно	14

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	112,3
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	82,466
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	14
Вкупно	208,766

Членови на Комисијата

-----, претседател, с.р.

-----, член, с.р.

-----, член, с.р.

R E P O R T
FOR ELECTION TO ALL TEACHING-SCIENTIFIC TITLES IN THE TEACHING-SCIENTIFIC AREAS (DISCIPLINES):
CLINICAL PSYCHOLOGY (51001) AND COUNSELING PSYCHOLOGY (51003)
AT THE FACULTY OF PHILOSOPHY IN SKOPJE

Based on the public call of Ss. Cyril and Methodius University in Skopje, Faculty of Philosophy, published in the newspapers “Sloboden Pechat” and “Koha” on 31.1.2023, for election to all teaching-scientific titles in the teaching-scientific areas (disciplines): clinical psychology (51001) and counseling psychology (51003), and based on the Decision of the Teaching-Scientific Council, No. 04-396/7, confirmed on the XVIII regular meeting held on 2.3.2023, a Review Committee was established consisting of: dr.sc. Enedina Hasanbegovic Anic, full professor at the Faculty of Philosophy in Sarajevo, dr.sc. Sibela Zvizdic, full professor at the Faculty of Philosophy in Sarajevo and dr.sc. Mihajlo Popovski, full professor at the Faculty of Philosophy in Skopje.

As members of the Review Committee, after reviewing the submitted documentation, we submit the following

R E P O R T

Dr.sc. Katerina Naumova, an associate professor at the Institute of Psychology, Faculty of Philosophy, applied in the predefined deadline on the published call for an election to all teaching-scientific titles in the scientific areas (disciplines): clinical psychology (51001) and counseling psychology (51003).

3 BIOGRAPHICAL DATA AND EDUCATION

The candidate, dr.sc. Katerina Naumova was born on 19.3.1977, in Skopje. She completed secondary education in Skopje. She completed higher education at the Institute of Psychology, Faculty of Philosophy in Skopje. She graduated in 2000 with an average grade of 9.26.

The candidate is actively using the English language.

In the academic year of 2001/2002, she enrolled in second cycle (master) studies at the Institute of Psychology, Faculty of Philosophy in Skopje. She completed the studies in the area of clinical psychology in 2008, with an average grade of 10. On 19.12.2008, she defended the master thesis titled: *Traumatic experiences, mental health and quality of life in persons who have experiences war stressors*.

She submitted a doctoral thesis proposal in 2009 at the Institute of Psychology, Faculty of Philosophy in Skopje. She defended the dissertation titled: *Longitudinal assessment of mental health and quality of life in persons with long-term posttraumatic stress* on 7.6.2013 in front of the committee composed of: prof. dr.sc. Miklosh Biro (mentor), prof. dr.sc. Olga Murdzeva-Shkarik, prof. dr.sc. Blagoja Janakov, prof. dr.sc. Mihajlo Popovski, prof. dr.sc. Nikolina Kenig. Thereupon she obtained the scientific degree doctor of science in psychology. Of note, dr.sc. Naumova is the first doctor of science in the scientific area of clinical psychology in the Republic of Macedonia.

On the XII regular meeting of the Teaching-Scientific Council of the Faculty of Philosophy in Skopje, held on 30.08.2018, she was elected to the title associate professor in the scientific areas (disciplines): clinical psychology (51001) and counseling psychology (51003).

Currently, dr.sc. Katerina Naumova is an associate professor at the Institute of Psychology, Faculty of Philosophy in Skopje. The last election report was published in Bulletin No. 1172 on 2.7.2018.

The review committee took into account the overall scientific, professional, pedagogical, and other achievements of the candidate from the beginning of her career, published in the Bulletin/s No. 795/196 from 4.2.2002, 901/162 from 14.7.2006, 963/70 from 30.4.2009, 1027/132 from 15.3.2012, 1060/33 from 2.9.2013, and 1172 from 2.7.2018, as well as the overall scientific, professional, pedagogical, and other achievements of the candidate since the last election to the day of application, based on the submitted documentation relevant to the election.

4 SCIENTIFIC, PROFESSIONAL, PEDAGOGICAL, AND OTHER ACHIEVEMENTS OF THE CANDIDATE FROM THE LAST ELECTION TO THE DAY OF APPLICATION

Teaching-educational activity

As part of the teaching-educational activities at UKIM, Faculty of Philosophy, the candidate dr. sc. Katerina Naumova teaches (conducts lectures and exercises) at the first cycle of studies of the study program Psychology the following courses: Clinical Psychology, Psychological Counseling and Psychotherapy, Clinical Assessment and Health Psychology. During the relevant period, she also taught the course Psychology of Stress. Dr.sc. Naumova has prepared sets of teaching materials for several of these courses.

In the second cycle of studies of the study program Psychology, dr.sc. Katerina Naumova holds mentorship classes for: Clinical Psychology, Abnormal Psychology, Health Psychology and Mental Health Promotion.

In the third cycle of studies of the study program Psychology, dr.sc. Katerina Naumova teaches: Clinical Psychology, Assessment and Treatment of Mental Disorders and Clinical Health Psychology.

The candidate has mentored 36 (thirty-six) bachelor theses. She has been a member of evaluation and defence committees of 64 (sixty-four) bachelor and 5 (five) master theses.

A detailed display of all activities in the teaching-educational domain is presented in Form 2 from the Rulebook on the special conditions and procedure of election to teaching-scientific, scientific, teaching-professional, and associate titles and demonstrators at the Ss. Cyril and Methodius University in Skopje. Based on the accomplished activities in teaching-educational work, the candidate, dr.sc. Katerina Naumova has attained **112,3 points**, which significantly exceeds the determined minimum of 20 points, according to the criteria defined in Article 11 of the Rulebook on the special conditions and procedure of election to teaching-scientific, scientific, teaching-professional, and associate titles and demonstrators at the Ss. Cyril and Methodius University in Skopje.

Scientific research activity

In the previous five years, dr.sc. Katerina Naumova has published seven peer-reviewed scientific papers, out of which four scientific papers in scientific journals indexed in Web of Science and Scopus (two with an impact factor according to Journal Citation Reports by Clarivate Analytics) and three scientific papers in scientific journals with an international editorial board. In almost all papers the candidate is the sole or the first author. The paper titles and data on the scientific journals they were published in are presented in Form 2.

In the published papers, the candidate investigates current problems relevant to several domains in the scientific areas of interest, such as mental health literacy, the complex relationships between the determinants of the intention to seek professional psychological help, the dispositional causes of a wide range of psychopathological phenomena, the relationship between deficits in personality functioning and cognitive patterns in separate mental disorders, the possibilities of adopting a transdiagnostic approach to impaired mental health, and the psychometric characteristics of measures assessing psychopathological symptoms in adults and adolescents from clinical and general populations. In each of the published papers, the candidate invariably elaborates on the clinical practice implications of the reported empirical findings.

Dr.sc. Katerina Naumova has authored two monographs. One presents the findings from a cultural adaption of measures of risk behaviour and impulsivity in adolescents, which can currently be used for research purposes. However, the insight they provide into the behaviour of adolescents and its determinants can be a solid basis for the conception of prevention programs and interventions. In the other monograph, dr.sc. Naumova addresses the relationship of psychology towards innovation, discussing current empirical findings on the ways in which technological innovations reshape psychosocial living conditions, the course of individual psychological development, the nature and quality of interpersonal relations, productivity, and the strivings for personal and social wellbeing.

Dr.sc. Katerina Naumova participated as a member in two national scientific projects. She is currently mentoring one master thesis.

The candidate presented five papers at three international scientific gatherings during the relevant period. She has peer-reviewed one scientific monograph and 20 (twenty) papers in international scientific journals, several of which are indexed in the Web of Science.

The candidate has also been invited to lecture at the International Psychoanalytic University in Berlin, Germany.

A detailed display of all activities in the scientific research domain is presented in Form 2 from the Rulebook on the special conditions and procedure of election to teaching-scientific, scientific, teaching-professional, and associate titles and demonstrators at the Ss. Cyril and Methodius University in Skopje. Based on the accomplished activities in scientific research, the candidate, dr.sc. Katerina Naumova has attained **82,466 points**, which significantly exceeds the determined minimum of 20 points, according to the criteria defined in Article 11 of the Rulebook on the special conditions and procedure of election to teaching-scientific, scientific, teaching-professional, and associate titles and demonstrators at the Ss. Cyril and Methodius University in Skopje.

Professional-applicative activity and activity of a wider interest

Dr.sc. Katerina Naumova has been actively involved in professional-applicative activities in psychology.

The candidate has performed several expert activities in the previous five years, collaborating with national and international institutions and organizations as a lecturer, study mentor, consultant and exam committee member.

The candidate has notable activities of wider interest. Currently, she is Head of the Council for doctoral studies in psychology; she has also served as Editor-in-chief of the international scientific journal “*Psihologija: nauka i prakтика*” (ISSN 1857-9825), she has been a member of the organizing committee of the international scientific conference *Psychology for all*, as well as the Committee for devising a development strategy for the Faculty of Philosophy.

During the election period, dr.sc. Naumova has participated in the design and application of the scientific project *Innovations from the perspective of humanistic and social sciences*.

By performing professional-applicative activities, specified in detail in Form 2, dr.sc. Katerina Naumova has attained **14 points**, which significantly exceeds the determined minimum of 5 points, according to the criteria defined in Article 11 of the Rulebook on the special conditions and procedure of election to teaching-scientific, scientific, teaching-professional, and associate titles and demonstrators at the Ss. Cyril and Methodius University in Skopje.

Self-evaluation assessment

The candidate, dr.sc. Katerina Naumova has received high positive ratings from four anonymously conducted student surveys at the Institute of Psychology, Faculty of Philosophy in Skopje.

CONCLUSION AND PROPOSAL

Based on the complete submitted documentation and personal knowledge of the candidate, the Review Committee evaluates and assesses positively the teaching-educational, scientific research and professional-applicative activity, as well as the activity of wider interest of dr.sc. Katerina Naumova.

Based on the presented data on the overall activity of the candidate from the last election to date, the Committee concluded that dr.sc. Katerina Naumova possesses scientific and professional qualities and according to the Law on Higher Education and the Rulebook on the special conditions and procedure for election to teaching-scientific, scientific, teaching-professional, and associate titles and demonstrators at the Ss. Cyril and Methodius University in Skopje, fulfils all conditions for election to the title of full professor in the scientific areas: clinical psychology (51001) and counseling psychology (51003).

According to the above-stated, the Committee has the honour and pleasure to propose to the Teaching-Scientific Council of the Faculty of Philosophy in Skopje to elect dr.sc. Katerina Naumova to the title of full professor in the scientific areas: clinical psychology (51001) and counseling psychology (51003).

REVIEW COMMITTEE

Prof. dr.sc. Enedina Hasanbegovic Anic

Prof. dr.sc. Sibela Zvizdic

Prof. dr.sc. Mihajlo Popovski

FORM 1

GENERAL CONDITIONS FOR THE ELECTION IN TEACHING-SCIENTIFIC, SCIENTIFIC, TEACHING-PROFESSIONAL AND ASSOCIATE TITLE

Candidate: Katerina Janaki Naumova
Institution: Faculty of Philosophy / Institute of Psychology
Scientific area: CLINICAL PSYCHOLOGY, COUNSELING PSYCHOLOGY

GENERAL CONDITIONS FOR THE ELECTION IN THE TEACHING-SCIENTIFIC TITLE OF FULL PROFESSOR

No.	GENERAL CONDITIONS	Fulfillment of the general conditions yes/no
1	Minimal average grade of 8 (eight) both at the first and the second cycle of studies, that is a minimal average grade of 8 (eight) on integrated first and second cycle of studies *	/
2	Scientific degree – doctor of science in the scientific area to be elected in Name of the scientific area: clinical psychology, field: psychology, broader field: social sciences.	yes
3	Has published at least six peer-reviewed scientific papers ** in referential scientific publications as defined in the Law on Higher Education, in the last five years before the publication of the election call	yes
3.1	Scientific journal that publishes peer-reviewed papers and is indexed in at least one electronic database of journals which is available online, such as: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank or another journal database designated by the National council of higher education 5. Name of the scientific journal: Frontiers in Psychology 6. Name of the electronic database of journals: Web of Science, Scopus 7. Paper title: Dimensionality and reliability of the Depression Anxiety Stress scales-21 among Adolescents from North Macedonia 8. Year of publication: 2022	yes
3.2	Scientific journal that publishes peer-reviewed papers and is indexed in at least one electronic database of journals which is available online, such as: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank or another journal database designated by the National council of higher education 5. Name of the scientific journal: Psihologija 6. Name of the electronic database of journals: Web of Science, Scopus 7. Paper title: "I could easily get professional help if I wanted to": Professional help-seeking intentions and the Theory of planned behaviour 8. Year of publication: 2022	yes
3.3	Scientific journal that publishes peer-reviewed papers and is indexed in at least one electronic database of journals which is available online, such as: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank or	yes

No.	GENERAL CONDITIONS	Fulfillment of the general conditions yes/no
	another journal database designated by the National council of higher education 5. Name of the scientific journal:Primenjena Psihologija 6. Name of the electronic database of journals: Web of Science, Scopus 7. Paper title:The relevance of authenticity to clinical distress: Reaffirming the role of self-alienation 8. Year of publication:2022	
3.4	Scientific journal that publishes peer-reviewed papers and is indexed in at least one electronic database of journals which is available online, such as: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank or another journal database designated by the National council of higher education 5. Name of the scientific journal: Mediterranean Journal of Clinical Psychology 6. Name of the electronic database of journals: Web of Science, Scopus 7. Paper title: Level of personality functioning and its relationship with core schemas in anxiety and mood disorders 8. Year of publication: 2022	yes
3.5	Scientific journal that publishes peer-reviewed papers and has an international editorial board with members from at least three countries, where the number of members from one country does not exceed two-thirds of the total number of members 5. Name of the scientific journal: Psihologija: nauka i praktika / Psychology: Science and Practice 6. International editorial board (total number of members, number per country): 7, 1-Serbia, 1-Italy, 1-USA, 1-Bulgaria, 1-Croatia, 1-Romania, 1-Czech Republic 7. Paper title: Psychometric properties of the Brief Symptom Inventory in a clinical and nonclinical sample 8. Year of publication:2020	yes
3.6	Scientific journal that publishes peer-reviewed papers and has an international editorial board with members from at least three countries, where the number of members from one country does not exceed two-thirds of the total number of members 1. Name of the scientific journal: Psihologija: nauka i praktika / Psychology: Science and Practice 2. International editorial board (total number of members, number per country): 7, 1-Serbia, 1-Italy, 1-USA, 1-Bulgaria, 1-Croatia, 1-Romania, 1-Czech Republic 3. Paper title: Mental health literacy and help-seeking intentions: Exploring demographic and psychological correlates. 4. Year of publication: 2020	yes
4	Has published a peer-reviewed textbook, monograph, practicum or a collection of exercises in the scientific area to be elected in ***	yes

No.	GENERAL CONDITIONS	Fulfillment of the general conditions yes/no
	3. Title of the monograph: Adaptation of measures of risk behaviour and impulsivity in adolescents 4. Place and year of publication: Skopje, 2022	
5	Previous election in a teaching-scientific title - Associate Professor, date and Bulletin number: 2.7.2018, No.1172	yes
6	Is able to perform higher education work	yes

* For persons who were employed at the University or at other Universities in the Republic of Macedonia when the Law on Higher Education was published (Official Gazette of the Republic of Macedonia No.82/2018), the conditions regarding average grades will not apply, that is that the candidates should have a minimal average grade of 8 (eight) both at the first and the second cycle of studies, or a minimal average grade of 8 (eight) on integrated first and second cycle of studies. In this case, field No. 1 should be left empty.

** For the candidate/s that has/have more than 6 (six) scientific papers published in a referential scientific publication, the review committee will cite, assess and evaluate them in Form 2.

*** This condition will apply after three years from the publication of the Law on Higher Education (Official Gazette of the Republic of Macedonia No.82/2018).

FORM 2

ACCOMPANYING THE REPORT FOR ELECTION IN TEACHING-SCIENTIFIC, SCIENTIFIC AND TEACHING-PROFESSIONAL TITLE

Candidate: Katerina Janaki Naumova
Institution: Faculty of Philosophy / Institute of Psychology
Scientific field: CLINICAL PSYCHOLOGY, COUNSELING PSYCHOLOGY

TEACHING-EDUCATIONAL ACTIVITY

No.	Title of the activity	Points
15.	Conducting lectures at the first cycle of studies	23,4
	Clinical Psychology, 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022, 2022/2023	$(3*15*0,04)*5 = 9$
	Psychological Counseling and Psychotherapy, 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022	$(3*15*0,04)*4 = 7,2$
	Health Psychology, 2021/2022, 2022/2023	$(2*15*0,04)*2 = 2,4$
	Clinical Assessment, 2021/2022	$(2*15*0,04) = 1,2$
	Psychology of Stress, 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021	$(2*15*0,04)*3 = 3,6$
16.	Conducting lectures at the second cycle of studies	3,3
	Clinical Psychology, 2021/2022, 2022/2023	$(4 \text{ candidates} * 5 \text{ classes} * 0,05) = 1,00$
	Health Psychology, 2021/2022	$(1 \text{ candidate} * 5 \text{ classes} * 0,05) = 0,25$
	Abnormal Psychology, 2021/2022	$(2 \text{ candidate} * 5 \text{ classes} * 0,05) = 0,50$
	Mental Health Promotion, 2020/2021, 2021/2022	$(6 \text{ candidates} * 2 \text{ classes} * 0,05) = 0,60$
	Skills for working with clients, 2018/2019	$(1 \text{ candidate} * 5 \text{ classes} * 0,05) = 0,25$
	Methods and techniques in counseling and psychotherapy, 2018/2019	$(1 \text{ candidate} * 2 \text{ classes} * 0,05) = 0,10$
	Developmental problems in childhood and adolescence, 2018/2019, 2019/2020	$(1 \text{ candidate} * 5 \text{ classes} * 0,05) = 0,25$ $(1 \text{ candidate} * 2 \text{ classes} * 0,05) = 0,10$
	Developmental issues in adulthood and old age, 2018/2019	$(1 \text{ candidate} * 5 \text{ classes} * 0,05) = 0,25$
17.	Conducting lectures at the third cycle of studies	21,6
	Clinical Psychology, 2019/2020, 2021/2022	$(4 \text{ candidates} * 30 \text{ classes} * 0,06) = 7,2$
	Assessment and treatment of mental disorders, 2019/2020, 2021/2022	$(8 \text{ candidates} * 30 \text{ classes} * 0,06) = 14,4$
18.	Conducting exercises at the first cycle of studies	22,5
	Clinical Psychology, 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022, 2022/2023	$(6*15*0,03)*3 = 8,1$ $(2*15*0,03)*2 = 1,8$
	Psychological Counseling and Psychotherapy, 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022	$(6*15*0,03)*2 = 5,4$ $(2*15*0,03)*2 = 1,8$
	Health Psychology, 2021/2022, 2022/2023	$(2*15*0,03)*2 = 1,8$
	Clinical Assessment, 2021/2022	$(2*15*0,03) = 0,9$
	Psychology of Stress, 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021	$(2*15*0,03)*3 = 2,7$
19.	Preparation of new courses (lectures)	2*1 = 2
	Health Psychology Clinical Assessment	
20.	Preparation of new courses (exercises)	2*0,5 = 1

	Health Psychology Clinical Assessment	
21.	Preparation of new course programs (first cycle of studies)	$4^*1 = 4$
	Clinical Psychology Psychological Counseling and Psychotherapy Clinical Assessment Abnormal Psychology	
22.	Preparation of new course programs (second cycle of studies)	$3^*1 = 3$
	Clinical Psychology Mental Health Promotion Psychological Counseling and Psychotherapy	
23.	Teaching at schools and workshops	12
	SpeakOut - a mobile app for youth support (Unicef/SmartUp) - training of volunteers, 2020 (trainer)	$6^*1,5 = 9$
	Mind the Mind - EFPSA campaign on destigmatization of mental disorders - training of volunteers, 2019 (trainer)	1,5
	International Summer School „Management in Conditions of Migration Crisis“, 2018 (lecturer)	1,5
24.	Consultations with students Number of students per year from 2018/19 until 2022/23: $(244+251+265+273+155) \times 0,002$	2,4
25.	Mentor of bachelor thesis	$36^*0,2 = 7,2$
26.	Member of evaluation and defence committees of MA thesis Candidates: Blerta Jakupi, Andrea Velinova, Frosina Ivanovska, Tode Ristevski, Hafije Asani	$5^*0,3 = 1,5$
27.	Member of defence committees of bachelor thesis	$64^*0,1 = 6,4$
28.	Sets of course materials: Health Psychology Clinical Assessment	$2^*1 = 2$
	Total	112,3

SCIENTIFIC RESEARCH ACTIVITY

No.	Title of the activity	Points
1.	Mentor of master thesis Candidate: Angela Budinoska	2
2.	Participant in a national scientific project Cultural adaptation of an adolescent risk behaviour test in the Republic of Macedonia Innovations from the perspective of humanistic and social sciences	6 3 3
3.	Monograph Blazhevskaja-Stoilkovska, B. & Naumova, K. (2022). <i>Adaptation of measures of risk behaviour and impulsivity in adolescents</i> . Faculty of Philosophy.	12 7,2
	Petkovska, A., Naumova, K., Todorovska, M., & Sarakinski, V. (2020). <i>Innovation through humanistic and social sciences</i> . Faculty of Philosophy.	4,8
4.	Paper with original scientific results, published in a scientific journal that does not have an impact factor for the year of	9

	publication, that peer reviews the published papers and is indexed in at least one electronic database of journals	
	Naumova, K. & Naumov, F. (2022). Level of personality functioning and its relationship with core schemas in anxiety and mood disorders. <i>Mediterranean Journal of Clinical Psychology, 10(2)</i> . https://doi.org/10.13129/2282-1619/mjcp-3395 (Indexed in WoS/ESCI and Scopus: CiteScore 3.8)	4,5
	Naumova, K. & Naumov, F. (2022). The relevance of authenticity to clinical distress: Reaffirming the role of self-alienation. <i>Primenjena Psihologija, 15(1)</i> , 3-27. https://doi.org/10.19090/pp.v15i1.2361 (Indexed in WoS/ESCI and Scopus: CiteScore 0.5)	4,5
5.	Paper with original scientific results, published in a scientific journal that has an impact factor for the year of publication, that peer reviews the published papers and is indexed in at least one electronic database of journals	21,466
	Naumova, K. (2022). Dimensionality and reliability of the Depression Anxiety Stress Scales-21 among adolescents in North Macedonia. <i>Frontiers in Psychology, 13</i> :1007594 https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.1007594 (Indexed in WoS/SSCI: IF 4.232 and Scopus: CiteScore 4.0)	8+4,232= 12,232
	Naumova, K. (2022). “I could easily get professional help if I wanted to”: Professional help-seeking intentions and the Theory of Planned Behaviour. <i>Psihologija, 55(4)</i> , 427-442 https://doi.org/10.2298/PSI210812006N (Indexed in WoS/SSCI: IF 1.234 and Scopus: CiteScore 1.9)	8+1,234= 9,234
6.	Paper with original scientific results, published in a scientific journal that peer reviews the published papers and has an international editorial board consisting of members from at least three countries, where the number of members from one country does not exceed two-thirds of the total number of members	14,5
	Naumova, K. (2022). A transdiagnostic perspective on mental disorders. <i>Annuaire de la Faculté de Philosophie, 75</i> , 173-184.	5
	Naumova, K. (2020). <i>Mental health literacy and help-seeking intentions: Exploring demographic and psychological correlates.</i> <i>Psihologija: nauka i praktika, IV(7-8)</i> , 55-77. https://doi.org/10.37509/psyscip207-8055n	5
	Blazhevskaja-Stoilkovska, B. & Naumova, K. (2020). <i>Psychometric properties of the Brief Symptom Inventory in a clinical and non-clinical sample.</i> <i>Psychology: Science and Practice, IV(7-8)</i> , 9-23. https://doi.org/10.37509/psyscip207-8009bs	4,5
7.	Peer review of a monograph „Psychology of Ageing“ by Prof. Olga Murdzeva Shkarik ISBN 978-608-4784-57-9	0,5
8.	Peer review of scientific/professional papers In journals indexed in Web of Science that have an impact factor: <i>Cognitive Behaviour Therapy, Frontiers in Public Health, Frontiers in Psychology, Children.</i> In other international journals: <i>Zbornik radova Filozofskog fakulteta u Prištini, Philosophica, Acta Medica Balkanica, Psihologija: nauka i praktika, Annuaire de la Faculté de Philosophie</i>	20x0,2= 4
10.	Sectional lecture at a scientific/professional meeting with international participation	2
	„The Psychological Impact of Covid-19“, 29.5.2020, online panel discussion, Faculty of Philosophy	

10.	Invited lecture at a referential foreign university	3
	“Ethics in Social Trauma Research”, 21.9.2022, International Psychoanalytic University, Berlin, Germany	
11.	Participation in an international scientific/professional meeting with oral presentation	5
	Blazhevskaja-Stoilkovska, B. & Naumova, K. (2021). <i>Rosenberg Self-Esteem Scale: Examination of factor models among Macedonian adolescents</i> . 17 th International Conference Days of Applied Psychology, 24-25.9.2021, Nis, Serbia	1
	Naumova, K. (2021). <i>To seek or not to seek psychological help? The role of attitudes, barriers and facilitators</i> . 32nd International Congress of Psychology, ICP2020+, 18-23.7. 2021, Prague, Czech Republic	1
	Naumova, K. & Naumov, F. (2021). <i>The relevance of authenticity to psychological distress</i> . 32nd International Congress of Psychology, ICP2020+, 18-23.7. 2021, Prague, Czech Republic	1
	Naumova, K. (2019). <i>Mental health literacy and help-seeking behaviour: Exploring demographic and psychological correlates</i> . International Scientific Conference Psychology for All, 26-28.9. 2019, Ohrid, Macedonia	1
	Blazhevskaja-Stoilkovska, B. & Naumova, K. (2019). <i>Psychometric properties of the Brief Symptom Inventory in a clinical and non-clinical sample</i> . International Scientific Conference Psychology for All, 26-28.9. 2019, Ohrid, Macedonia	1
12.	Abstract published in international conference proceedings	3
	Blazhevskaja-Stoilkovska, B. & Naumova, K. (2021). <i>Rosenberg Self-Esteem Scale: Examination of factor models among Macedonian adolescents</i> . 17 th International Conference Days of Applied Psychology, 24-25.9.2021, Nis, Serbia	1
	Naumova, K. (2019). <i>Mental health literacy and help-seeking behaviour: Exploring demographic and psychological correlates</i> . International Scientific Conference Psychology for All, 26-28.9. 2019, Ohrid, Macedonia	1
	Blazhevskaja-Stoilkovska, B. & Naumova, K. (2019). <i>Psychometric properties of the Brief Symptom Inventory in a clinical and non-clinical sample</i> . International Scientific Conference Psychology for All, 26-28.9. 2019, Ohrid, Macedonia	1
	Total	82,466

PROFESSIONAL-APPLICATIVE ACTIVITY

No.	Title of the activity	Points
1.	Expert activities	6
	Counseling on coping with stress for the professional and administrative staff at the Faculty of Philosophy, 2021	1
	Mentor of a study on the need for psychological services for the students at UKIM (conducted by psychology students/USSUKIM), 2020-2021	1
	Consultant on a survey on professional stress in police officers (OSCE/Rating), 2020	1
	Consultant on the development of a mobile app for youth support (Unicef/Andrometa/SmartUp), 2020	1
	Member of the psychological testing committee at the Academy for Judges and Public Prosecutors, 2019	1
	Deputy member of the entrance exam committee at the Academy for Judges and Public Prosecutors, 2019	1
2.	WIDER INTEREST ACTIVITIES	8

	Editor-in-chief of an international scientific/professional journal <i>Psihologija: nauka i praktika</i> , ISSN 1857-9825, 2018-2019	3
	Member of editorial board of an international scientific/professional journal <i>Philosophica: International journal of social and human sciences</i> , ISSN 1857-9272 , 2020 -	1
	Member of organizing committee of an international scientific/professional meeting <i>Psychology for All</i> , 26-28.9.2019, Ohrid	1
	Preparing and submitting a national scientific project Innovations from the perspective of humanistic and social sciences	0,5
	Head of Council for doctoral studies in psychology Faculty of Philosophy, 2020 -	2
	Member of a faculty committee Member of the Committee for devising a development strategy for the Faculty of Philosophy, 2019 -	0,5
	Total	14

PROFESSIONAL REFERENCES OF THE CANDIDATE FOR AN ELECTION TO A TITLE	Points
TEACHING-EDUCATIONAL ACTIVITY	112,3
SCIENTIFIC RESEARCH ACTIVITY	82,466
PROFESSIONAL-APPLICATIVE ACTIVITY	14
Total	208,766

Committee members

-----, president

-----, member

-----, member

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ (ДИСЦИПЛИНИ) ФИЛОЗОФИЈА НА РЕЛИГИЈАТА (шифра 60514), ОНТОЛОГИЈА (шифра 60502) и ДРУГО (шифра 60517 - за ФИЛОЗОФИЈА – ОПШТ КУРС) НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во весниците „Слободен печат“ и „Коџа“ од 31.1 2023 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области (дисциплини) филозофија на религијата (шифра 60514), онтологија (шифра 60502) и друго (шифра 60517 – за Филозофија – општ курс), и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 04-395/7, донесена на 2.11 2023 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Љубомир Цуцуловски, редовен професор (во пензија) на Филозофскиот факултет во Скопје, проф. д-р Мирко Ѓошевски, редовен професор (во пензија) на Филозофскиот факултет во Скопје и проф. д-р Ана Димишковска, редовен професор на Филозофскиот факултет во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области (дисциплини) филозофија на религијата (шифра 60514), онтологија (шифра 60502) и друго (шифра 60517 – за Филозофија - општ курс), во предвидениот рок се пријави единствено проф. д-р Марија Тодоровска.

По увидот во доставените документи, Комисијата констатирала дека пријавата е комплетна, односно дека содржи кратка биографија на кандидатката, одлука за претходниот избор во наставно-научно звање, доказ за стекнат соодветен степен на образование – доктор на науки, како и за завршени прв и втор циклус студии, изјава за исполнување на општите и посебните услови за избор, доказ за општа способност на работното место – лекарско уверение, доказ за неизреченост на казна – потврда за неосудуваност од Основен кривичен суд – Скопје, список на објавени научни и стручни трудови, како и примероци од сите објавени научни и стручни трудови во електронска форма (на usb). Дел од овој Извештај се и Образецот 1 за исполнетоста на општите услови за избор во наставно-научно звање – редовен професор, согласно со Законот за високото образование (Сл. весник на РМ бр. 82/2018), како и Образецот 2 за исполнети посебни услови за избор во наставно-научно звање согласно со Анекс 1 и Табела 1 од Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 411 од 5 ноември 2018 година).

1 БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката проф. д-р Марија Тодоровска е родена во Скопје, на 22 јануари 1987 година. Средно образование завршила во природно-математичката гимназија „Раде Јовчевски-Корчагин“ во Скопје. Се запишала на Институтот за филозофија на Филозофскиот факултет во учебната 2004/2005 година. На Институтот за филозофија дипломирала со просечен успех 9,98 во јули 2008 година.

Во учебната 2008/2009 година се запишала на двегодишните постдипломски студии на Институтот за филозофија, на групата Филозофија на религијата. Ги завршила постдипломските студии со просечен успех 10,00. Магистерскиот труд на тема: *Мишош како светиа казна*, изработен под менторство на проф. д-р Љубомир Цуцуловски, го одбрала во мај 2010 година пред Комисија во состав: проф. д-р Љубомир Цуцуловски, проф. д-р Мирко Ѓошевски и проф. д-р Ана Димишковска и се стекнала со научниот степен магистер по филозофски науки.

Во 2011 година го пријавила докторскиот труд под менторство на проф. д-р Љубомир Цуцуловски. Докторската дисертација, на тема *Дијаболничнаа природа на светишош*, ја одбрала на Филозофскиот факултет во јуни 2013 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Љубомир Цуцуловски, проф. д-р Мирко Ѓошевски, проф. д-р Иванчо Атанасовски, проф. д-р Ана

Димишковска и проф. д-р Ристо Солунчев, стекнувајќи се со научниот степен доктор на филозофски науки.

Се здобила со напреден сертификат по етика на истражување (Advanced Certificate in Research Ethics), во рамките на двегодишната програма по биоетика и етика на истражување на Јунион гредуејт колеџ (Union Graduate College), САД, и на Универзитетот во Вилнус, Литванија, во мај 2013 година.

Од 2008 до 2011 година била ангажирана како демонстратор на Институтот за филозофија по предметите на проф. д-р Љубомир Цуцуловски (Увод во филозофија 1 и 2, Теории за религијата и Филозофија на религијата). Од август 2011 година била вработена како помлад асистент по предметите Увод во филозофија и Филозофија на религијата, а ги има држено вежбите по предметите Увод во филозофија, Филозофија на религијата, Филозофија (општ курс), Филозофска антропологија, Аксиологија, Логика (општ курс), Филозофија на право, Социологија на здравје и болест и Социологија на медицина.

Во октомври 2013 година била избрана за доцент на Институтот за филозофија, каде што држела настава по предметите Увод во филозофија, Онтологија, Теории за религијата, Филозофија на религијата, Филозофија (општ курс), Филозофска терминологија и Аксиологија (до 2017).

На 30. VIII 2018 година е избрана во звањето вонреден професор за наставно-научните области (дисциплини) Филозофија на религијата (шифра 60514) и Друго (шифра 60517) на Институтот за филозофија на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, а на тоа работно место се наоѓа и денес. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1172 од 2 јули 2018 година.

Проф. д-р Марија Тодоровска е автор на четири монографии и коавтор на една монографија и на една истражувачка студија. Во последните пет години (од последниот избор во звање), учествувала со презентации на бројни меѓународни конференции од областа на филозофијата и биоетиката, како и на неколку научни симпозиуми од областа на филозофијата во Македонија. Координатор е на СЕЕПУС мрежата Philosophy and Interdisciplinarity од 2015 година. Била коракководител на еден национален научен проект, учесник во два национални и во еден меѓународен научен проект. Автор е на бројни статии, од кои речиси триесет, објавени во периодот на кој се однесува рецензијата, се статии во публикации со меѓународен уредувачки одбор.

Уредник е на едно македонско филозофско списание и член на уредувачките одбори на три меѓународни списанија.

Деталните информации и евалуацијата за наставно-образовните, научноистражувачките и стручно-апликативните активности на проф. д-р Марија Тодоровска од последниот избор до денот на пријавата ќе бидат изложени во следните сегменти на овој Извештај, како и во Образецот 1 и Образецот 2 во прилог.

Проф. д-р Марија Тодоровска активно се служи со англискиот, францускиот, италијанскиот, португалскиот, рускиот, шпанскиот и хрватскиот јазик, има основно познавање на украинскиот и на латинскиот јазик, а пасивно се служи со германскиот и бугарскиот јазик.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2 НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Филозофски факултет – Скопје, проф. д-р Марија Тодоровска изведува настава (предавања и вежби) на студиите од прв циклус на студиската програма Филозофија на Институтот за филозофија по предметите: Увод во филозофијата, Онтологија, Филозофска терминологија, Филозофија на религијата и Теории на религијата. Од овој сегмент на наставно-образовната дејност од последниот избор до денот на пријавата, таа остварила вкупно 73,2 поени.

Во рамките на вториот циклус студии, проф. д-р Марија Тодоровска држи настава по предметите Теории за Божјото постоење, Историја на поимот *Бој* и Теории за природата на религијата на модулот Филозофија на религијата на постдипломските студии на Институтот за филозофија. Покрај тоа, таа го држи предметот Филозофија на религијата (задолжителен предмет) на интердисциплинарните Интеррелигиски студии (втор циклус) на Филозофскиот факултет и Филозофија на религијата (изборен предмет) на Православниот богословски факултет „Свети Климент Охридски“. Од овој сегмент на наставно-образовната дејност во периодот на кој се однесува рецензијата, таа остварила 1,4 поени.

На третиот циклус студии, проф. д-р Марија Тодоровска е ангажирана, заедно со проф. д-р Љубомир Цуцуловски, во изведување на наставата по предметите Филозофија и религија и Религијата и моралот. Преку наставата по овие предмети на студиската програма од трет циклус на подрачјето на хуманистичките науки од полето филозофија, која ја организира Институтот за филозофија, кандидатката остварила 0,48 поени.

Проф. д-р Марија Тодоровска изведувала и консултации со студентите по сите предмети што ги држела од учебната 2018/2019 заклучно со учебната 2022/2023 година, а преку оваа активност остварила 0,69 поени.

Кандидатката бил ментор на 1 (еден) дипломски труд, а учествувала како член во Комисија за оцена/или одбрана на 10 (десет) дипломски труда на Институтот за филозофија и на 4 (четири) магистерски труда – еден на Институтот за филозофија, два на Институтот за историја на уметноста и археологија и еден на програмата Интеррелигиски студии, со што остварила 2,7 поени.

Освен наведените активности, проф. д-р Марија Тодоровска го подготвила воведувањето на два нови предмета – Теории за природата на религијата (за програмата за втор циклус Религиски студии на Филозофскиот факултет) и Теории за светото (на програмата за трет циклус студии на Православниот богословски факултет „Свети Климент Охридски“), а од оваа активност остварила 2 (два) поена. Таа учествувала и во обука за користење на електронската платформа МС Тимс, во организација на Филозофскиот факултет (1 поен).

Врз основа на наведените активности, а во согласност со Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 411 од 5 ноември 2018 г.), може да се констатира дека кандидатката проф. д-р Марија Тодоровска во изминатиот петгодишен период има развиено мошне богата наставно-образовна дејност во сите релевантни сегменти. Од неа таа остварила вкупно 81,47 поени, со што значително го надминува минималниот број поени (20) од овој сегмент на дејноста предвидени за избор во звањето редовен професор.

Научноистражувачка дејност

Во периодот од последниот избор до денот на пријавата, проф. д-р Марија Тодоровска, има развиено импресивна научноистражувачка дејност, како по квантитет, така и по квалитет.

Таа има објавено вкупно 38 (триесет и осум) научни труда со филозофска содржина, фокусирани првенствено врз областите на кои се однесува конкурсот за избор – филозофијата на религијата, онтологијата и општиот пристап кон филозофијата (вклучително и филозофската едукација), како и трудови со биоетичка содржина. Од вкупниот број трудови, 3 (три) се монографии (две на кои проф. Тодоровска е единствен автор, и една во коавторство – вкупно 20,5 поени), 18 (осумнаесет) се трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не надминува две третини од вкупниот број на членови (87,5 поени), 8 (осум) се трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји (38 поени), 8 (осум) се трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание (22,8 поени) и 1 (еден) е труд објавен во зборник трудови од високообразовна установа (2 поени). Од трудовите објавени во овој сегмент проф. д-р Марија Тодоровска остварила вкупно 170,8 поени.

Во продолжение на рецензентскиот извештај ќе биде даден краток приказ на најзначајните истражувачки резултати од трудовите на проф. д-р Марија Тодоровска, групирани според клучните области со кои таа се занимава.

а) Филозофија на религијата

Прашањата од областа на филозофијата на религијата се примарен интерес на двете авторски монографии на проф. д-р Марија Тодоровска, објавени во периодот на кој се однесува рецензијата.

Монографијата *Неискажливата природа на божественото*, објавена во 2020 година од страна на Филозофскиот факултет, претставува опстоен, детален и систематичен труд (над 480 стр., со близу 300 библиографски единици) посветен на едно од филозофски најпредизвикувачките подрачја на истражување во областа на филозофијата на религијата – т.н. негативна теологија. Според проф. Тодоровска, под овој поим, во неговата најширока смисла, се подразбираат сите негативни, или апофатички, начини за (не)говорење за она за кое е тешко, или сосема невозможно соодветно да се говори – Бог, Едното, божеството/божественото, Апсолутот, Првиот принцип, Врвната причина, или што и да е тоа што се поставува како отаде можноста за човечко поимање, разбирање, определување, дефинирање и именување. Со широк историско-филозофски зафат што ја опфаќа негативната теологија во платонистичката традиција, проф. Тодоровска изложува суптилна анализа на негативно-теолошките елементи во сфаќањата на Платон, Филон Александриски, Алкиној, Апулеј, Нумениј, кај „латинскиот Асклепиј“, во гностичките извори, кај Плотин, Прокло, Дамаскиј, црковите отци (св. Јустин Маченик, св. Климент Александриски, Ориген Александриски и св. Августин), кападокиските отци (св. Василиј Велики и св. Григориј Ниски), Псевдо-Дионисиј Ареопагит и Џон Скот (Ериугена). Во третирањето на оваа недоволно истражена, сложена и парадоксална филозофско-теолошка материја – говорот за неискажливото, проф. Марија Тодоровска покажува исклучително висок степен на теориска сувереност, длабинско познавање на проблематиката, способност за воспоставување на прецизни концептуални дистинкции и изведување на издржани синтетички заклучоци. Воедно, во ова свое дело, со кое се потврдува како значаен истражувач од областа на филозофијата на религијата не само во домашни, туку и во меѓународни рамки, проф. Тодоровска ја покажува поврзаноста на проблематиката на негативната теологија како со филозофско-религиските, така и со фундаменталните онтолошки концепти. Имено, поимите на битието, едното, апсолутот, првиот принцип, врвната причина како стожерни поими во онтологијата исто така ја одразуваат парадоксалноста на обидот за концептуализација на тоталитетот на постојното со ограничените капацитети на човековото мислење и јазик.

Втората монографија што проф. д-р Марија Тодоровска ја има објавено во периодот од последниот избор до денот на пријавата носи наслов *Амбивалентноста на демонското во Месопотамија и во Стар Египет* (Филозофски факултет, Скопје, 2022). По својата содржина и методологија, оваа книга, во обем од близу 350 страници и со библиографија од речиси 400 библиографски единици, припаѓа на областа на филозофијата на религијата, но во нејзината структура се интегрирани и одредени аспекти од истражувачкиот ракурс на онтологијата, антропологијата, митологијата, книжевноста, историјата, културологијата и други хуманистички дисциплини. Како што укажува проф. Тодоровска, филозофско-религиските концепции присутни во месопотамските и во староегипетските извори досега не биле предмет на поопстојно истражување во домашни и регионални рамки, иако содржат идеи и претстави со значајни и филозофски, онтолошко-антрополошки, етички и религиски импликации. Оттаму, пополнувајќи ја оваа теориска празнина, врз основа на импресивно богатство од консултирани примарни и секундарни извори на повеќе јазици, проф. Тодоровска ја развива и ја аргументира тезата за суштинската амбивалентност на концепциите на демонското и на чудовишното присутни во Месопотамија и во стар Египет. Имено, како што вели проф. Тодоровска, „месопотамските и староегипетските демони може да бидат зли и штетни, добронамерни и корисни, онтолошки супериорни и изгнаници во периферијата на светот“ (стр. 9). Укажувајќи на навидум контраинтуитивниот феномен на манифестациите на нежност, љубов и заштитнички импулс во самото средиште на застрашувачкиот говор за демонското, проф. Тодоровска подвлекува дека во основа на оформувањето на идејата за „штетното демонско“ лежи човековата потреба да се бори против злото, за барем привремено да победи, потребата да биде безбеден и заштитен, сигурен во својата средина. Во таа борба, која се одвива „низ сложени магиски ритуали и теолошки

принципи, благодарение на посветената работа на исцелителите, со повикување на помош на божествата, и со инволвираност на ближните и заедницата“ (стр. 10) се покажува амбивалентната конституција на само на човекот и општеството, туку и на светот на „вишите сили“, кои, според некои од верувањата на древните цивилизации, исто така имаат двојна и флексибилна природа, односно се јавуваат и како загрозувачи, но и како спасители на човековиот свет и на она скапоценото во него. Благодарение на широчината на познавањата и на исклучителната ерудиција на проф. Тодоровска, манифестирана и во оваа книга, навидум езотеричните теми со кои се занимава овој труд стануваат блиски и достапни за читателот и, премостувајќи го јазот меѓу времињата, културите и цивилизациите, го откриваат својот универзален филозофски потенцијал.

Освен во овие две монографии, проблемите од областа на филозофијата на религијата се третираат и во обемен корпус од други трудови на проф. д-р Марија Тодоровска, како што укажуваат и нивните наслови:

- Тодоровска, М., „Концептот за Бог кај Апулеј“, *Systasis Special Edition 4*, Aula: Потрага по богатството на јазикот, мислата и културата. Зборник во чест на Маргарита Бузалковска Алексова по повод пензионирањето, Џукеска, Елена, Димовска-Јањатова, Весна (ур.), Здружение на класични филолози „Антика“, Скопје, 2018, 277-297
- Тодоровска, М., „Негативната теологија во гностичките извори“, *Systasis 33*, 2018, 40-72.
- Тодоровска, М., „Концептот за Бог кај Алкиној“, Годишен зборник на Филозофскиот факултет на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје, vol. 71, Филозофски факултет, Скопје, 2018, 77-89 (МК верзија)/Todorovska, M., “The Concept of God in Alcinoüs”, *Annuaire de la faculté de philosophie de l’Université St. Cyrille et Méthode de Skopje*, vol. 71, 91-102 (EN version).
- Тодоровска, М., „Негативната теологија на црковните отци: Апофатичките пристапи кај св. Јустин Маченик, св. Климент Александриски, Ориген Александриски и св. Августин“, *Systasis 35* (2019), 17-52.
- Тодоровска, М., „Неспознатливоста и неискажливоста на Бог според Џон Скот (Ериугена)“, Годишен зборник на Филозофскиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, кн. 72, Филозофски факултет, Скопје, 2019, 53-66 (МК верзија) / Todorovska, M., “The Unknowability and the Ineffability of God according to John Scott (Eriugena)”, *Annuaire de la Faculté de philosophie de l’Université „st. Cyrille et Methode“ de Skopje*, vol. 72, 67-80 (EN version).
- Gjorgjevski Gj., Todorovska, M., “The Collection of Sacred Books According to the Fourth (Third) Book of Ezra”, *Context/Контекст 21*, vol. 7, 2020, 53-62.
- Тодоровска, М., „Искусување на светото: емоционални аспекти на религиозното верување“, *Психологија: наука и практика*, Vol. IV (7-8), 2020, 153-168.
- Тодоровска, М., „Хибридни суштества и зли демони: вовед во месопотамските верувања во ’инкарнираното’ зло“, *Жива антика/Antiquité vivante 71*, 2021, 49-84
- Тодоровска, М., „Вовед во античките концепти за демоните: кратка белешка за староегипетските верувања“, Годишен зборник на Филозофскиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, кн. 74, Скопје, 2021, 63-80 (МК верзија)/Todorovska, M., “An Introduction to the Ancient Concepts of Demons: a Brief Note on the Ancient Egyptian Belief”, *Annuaire de la Faculté de philosophie de l’Université „st. Cyrille et Methode“ de Skopje*, vol. 74, Skopje, 2021, 81-96 (EN version).
- Тодоровска, М., „Вечното враќање дома: говорот за светото на К. Кулава“, Прилози/Contributions XLVI – Посветени на акад. Катица Кулава по повод 70-годишнината од раѓањето, Скопје, 2021, 383-398.
- Тодоровска, М., „Амбивалентноста на натприродното во приказната за Гилгамеш и Хувава“, Прилози/Contributions XLVII, 1, 2022, 145-159.
- Тодоровска, М., „Демонските седуммина во три месопотамски извори“, Годишен зборник на Филозофскиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, кн. 75, Скопје, 2022, 39-54 (МК верзија)/ Todorovska, M., “The Demoniac Seven in three Mesopotamian Sources”, *Annuaire de la Faculté de philosophie de l’Université „st. Cyrille et Methode“ de Skopje*, vol. 74, Skopje, 2021, 55-69 (EN version).
- Тодоровска, М., „Амбивалентноста на месопотамските концепции за демонското низ примерите на удуг и лама“, *Жива антика/Antiquité vivante 72*, 2022, 199-219.
- Todorovska, M., “The (im)possibility to forgive - some aspects of forgiveness and resentment“, *International Conference „St. Clement of Ohrid: Clemency in the Bible and in the Church“* /меѓународна конференција „Св. Климент Охридски: милоста и милосрдие во Библијата

и во Црквата“ (Охрид, 20-22. 10. 2016), Православен богословски факултет, Скопје, 2018, 97-127.

- Todorovska, M., “Souls for Sale: an Introduction to the Motif of Bargaining with the Dark Side”, За душата – Зборник на текстови од меѓународната научна конференција одржана на 1-3 јуни 2016 година, Здружение за компаративна книжевност на Македонија ЗККМ-Здружение на класични филолози „Антика“ – Филозофско друштво на Македонија, Скопје, 2018, 99-111.
- Todorovska, M., “The Persistence of the Sacred in the Profanized Contemporaneity”, Science and Society: Contribution of Humanities and Social Sciences, Proceedings of the International Conference on the occasion of the centennial anniversary of the Faculty of Philosophy (2-5 September, Struga 2020), Филозофски факултет, Скопје, 2021, 33-42.
- Тодоровска, М., „Имињата за Бог и границите на религиозниот јазик кај Псевдо-Дионисиј Ареопагит и Џон Скот (Ериугена)“, Религија, Зборник на трудови од Осмиот меѓународен симпозиум за византиски и средновековни студии „Денови на Јустинијан I“, Скопје 13-14.11.2020 г., Институт за национална историја, Скопје, 2021, 284-295.
- Todorovska, M., “Learning to Learn (Wisdom): Introducing Students to Philosophy”, Conference Proceedings – International Scientific Conference 75th Anniversary of the Institute of Pedagogy - Educational Challenges and Future Prospects, Ohrid May 16th-18th 2022, Филозофски факултет, Скопје, 2022, 542-550.
- Тодоровска, М., „Можностите за осврт на идеологијата, религијата и магијата низ византискиот светоглед“, Ideology – Proceedings of the 9th International Symposium on Byzantine and Medieval Studies “Days of Justinian I”, Skopje, 12-14 November 2021, Институт за национална историја, Скопје, 2022, 228-237.
- Тодоровска, М. „Апофатички елементи во „латинскиот Асклепиј“, Филозофска трибина 41, бр. 24, есен 2018, 141-163.
- Тодоровска, М., „Негативната теологија кај св. Василиј Велики и кај св. Григориј Ниски“, Филозофска трибина 42, бр. 26, есен 2019, 183-208.
- Тодоровска, М., „Неискажливото и незнаењето кај Дамаскиј“, Testimonia Platonica - Зборник во чест на проф. д-р Вера Георгиева по повод 70 години од раѓањето, Филозофски факултет, Скопје, 2020, 121-138.

Меѓу содржината на овие трудови и содржината на споменатите монографии постои висок степен на компатибилност и надолнување, што сведочи за кохерентноста и континуитетот со кој се развива истражувачкиот интерес на проф. Тодоровска во ова подрачје.

б) Онтологија

Како што беше и претходно укажано, иако примарниот истражувачки интерес на проф. д-р Марија Тодоровска е фокусиран на подрачјето на филозофијата на религијата, едно значајно разгранување на тој интерес нужно води кон подрачјето на онтологијата како темелна филозофска дисциплина, која со филозофијата на религијата споделува низа темелни поими и проблеми. Таа поврзаност, иако е присутна и во монографиите, понагласено се одразува во тематиката и структурата на дел од научноистражувачките трудови на проф. Тодоровска. Во нив преовладуваат три значајни прашања што имаат како онтолошки, така и филозофско-религиски аспект: прашањето за структурата на битието (светот, постојното), прашањето за логосот како онтолошки принцип, и прашањето за Едното и неговата релација со поимот за Бог.

Така, во трудот „Одредени аспекти од онтолошките системи на Апулеј и на Нумениј“, *Филозофска трибина* 41, бр. 22-23, пролет 2018, 175-195. проф. Тодоровска се осврнува на онтолошките елементи од учењата на двајца претставници на т.н. „среден платонизам“ – Апулеј и Нумениј, кои, иако не се непосредно поврзани еден со друг, развиваат комплексни концептуални шеми за опишување на структурата на битието, во обид да се објасни природата на Бог и неговата релација со светот.

Подетална анализа на споменатите аспекти во учењето на еден од овие мислители, Нумениј, проф. Тодоровска развива во текстот „Учењето за боговите во онтологијата на Нумениј“, *Годишен зборник на Филозофскиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје*, кн. 73, Скопје, 2020. Во овој труд авторката детално го претставува онтолошкиот систем на Нумениј, како концептуална основа за неговите теолошки ставови, особено во поглед на сфаќањето за двата (односно, трите) бога. Во овој текст фокусот е ставен врз онтолошката заднина на артикулирањето на односот меѓу Бог и Материјата, претпоставената хиерархизација на

божественото според функциите, и статусот на демиуршкиот принцип, како и врз рагледувањето на идејата дека Првиот Бог, принципот на постоењето, владее со (сферата на) битието, а Вториот Бог (поделен на Втор и на Трет Бог), пак, со подрачјето на настанувањето, односно на космосот.

Онтолошкиот ракурс, исто така, преовладува во текстот „Системот на поделбата на природата во филозофијата на Џон (Скот) Ериугена“, *Филозофска шрибина* 42, бр. 25, пролет 2019, 113-135. Во овој текст се елаборираат базичните поделби и концепти што се употребуваат во делото на Џон Скот Ериугена, *За поделбата на природата*. Имено, тука се анализирани и интерпретирани хиерархиската поставеност и заемниот однос на четирите вида природа и петте модуси на толкување на битието и небитието кои ја сочинуваат основата на онтолошкиот систем на Ериугена, како и концептот на теофаниите на натсуштинскиот и неискажлив Бог – примордијалните причини и создадените суштества како нивни последици.

Поимот на логосот, како еден од најзначајните онтолошко-теолошки концепти, пак, експлицитно се тематизира во два труда на проф. Тодоровска. Првиот од нив носи наслов „Божественоста на стоичкиот логос – неколку воведни белешки за демиургскиот принцип“, *Филозофска шрибина* 43, бр. 28, есен 2020, 45-71. Во овој текст е направен обид да се илустрира поврзаноста, односно, поистоветувањето, на две од онтолошките и теолошките начела на филозофијата на стоиците: логосот и Бог. Во него се елаборира и се аргументира тезата дека стоички сфатениот логос, изедначен со бог, може, во извесни аспекти, да се смета за еден вид демиуршки принцип, со кој светот се создава од претходно постојната граѓа, кој служи како принцип на диференцијација, со кој редот се наложува над хаосот и се обезбедува хармоничното функционирање на космосот.

Во вториот текст фокусиран врз поимот на логосот („Воведни забелешки за персонифицираната мудрост (Софија) и концептот за Логосот во античките извори“, *Зборник од меѓународната конференција „Светата Софија – премудроста која си изгради дом“*, Охрид – Струга, 11-13 октомври 2019, Православен богословски факултет, Скопје, 2020, 157-176), проф. д-р Марија Тодоровска се занимава со концептот за Софија како персонифицирана мудрост и за нејзиниот однос кон поимот за логосот, поставувајќи го прашањето за онтолошката врска меѓу Софија и Логосот, како и проблемот на нејзиното теолошко значење. Во светлината на оваа основна идеја, во текстот се изложуваат неколку антички концепции за мудроста, низ староегипетската и старозаветната традиција, низ односот на Мудроста со Логосот, односно на Логосот како Мудрост кај Филон Александриски, како и некои од концепциите на гностицизмот релевантни за оваа тема.

Најпосле, третиот клучен онтолошко-теолошки поим што е во фокусот на истражувањата на проф. Тодоровска, поимот Едно, е предмет на анализа и интерпретација во два научноистражувачки труда. Во едниот од нив, под наслов „Неискажливоста на Едното во Платиновата филозофија“, *Systasis* 34, 2019, 49-81 се изложени главните инстанции на примена на апофатички методи во пристапите кон Едното во онтологијата на Платиновото дело *Енеади*. Накратко се разгледани трите хипостази во филозофијата на Плотин, по што следуваат неговите идеи за еквивалентноста на Едното со Бог и, поради „преобилната прекрасност“ на Едното и неговата моќ и неискажливост, неговото надминување на концептот на божественоста.

Во сличен дух, во текстот „Неискажливоста и неименливоста на Едното во филозофијата на Прокло“, *Systasis Special Edition 5: Exegi monumentum aere perennius*, *Зборник во чест на Елена Колева, Љубинка Басошова и Даница Чадиќовска, по повод 85 години од нивното раѓање*, Здружение на класични филолози Антика, Скопје, 2019, 134-165, проф. Тодоровска ги елаборира апофатичките пристапи во онтологијата на Прокло. Таа ги наведува главните онтолошки категории и релации од делото *Елементи на теологијата*, при што ги покажува јадрените принципи во позиционирањето на Едното во системот на Прокло. Изложени се неколку (понекогаш спротивставени) ставови за имињата и за процесот на именување во делата на Прокло за да се објаснат неговите идеи за неименливоста на Едното.

в) Филозофија – општ приод и филозофска едукација

Значајни резултати во областа на општиот пристап кон филозофијата како дисциплина, особено во поглед на нејзиното место и улога во современиот свет проф. д-р Марија Тодоровска изложува во монографијата *Иновацијата низ општествениите и хуманистичките науки* (Петковска, А., Наумова, К., Тодоровска, М., Сараќински, В., *Иновацијата низ хуманистичките*

и *оџшџесџивениџе науки*, Филозофски факултет, Скопје, 2020.) Ова дело претставува оригинален и креативен придонес на авторскиот тим професори и истражувачи од Филозофскиот факултет кон афирмацијата на улогата на хуманистичките и општествените науки во создавањето иновативни идеи и практики кои имаат клучно влијание врз насоката и динамиката на севкупниот општествен развој, вклучително и оној на научно-технолошкиот сегмент. Освен учеството во обликувањето на целината на монографијата и авторскиот предговор, проф. д-р Марија Тодоровска е автор на сегментот на книгата посветен на односот на филозофијата и иновацијата, сегмент што како по својот обем (повеќе од 80 стр.), така и по значењето на идеите елаборирани во него, може да стои како засебна публикација.

Овој труд на проф. д-р Марија Тодоровска поаѓа од тезата за неразделната поврзаност на иновацијата и на филозофијата, посочувајќи ја суштински иновативната природа на филозофијата и суштински филозофската природа на секој вид иновација. Според проф. Тодоровска, „Иновацијата е нужно поврзана со филозофијата, затоа што филозофијата е *rag excellence* иновативна во најполната смисла на зборот. Секоја иновација е произлезена, или поттикната, од филозофијата, и тоа не само затоа што науките потекнуваат од филозофијата, туку затоа што методите на филозофско чудење се движечката сила на иновацијата“ (стр. 14). Во овој труд, проф. Тодоровска на креативен начин ја обединува анализата на некои од најзначајните пристапи кон определувањето на суштината на филозофијата во светлината на широко сфатениот концепт на инвенцијата и инвентивноста – особено пристапите на Јасперс, Финк и Танезини, со анализата на неколку репрезентативни инстанции за филозофскиот третман на самиот концепт на иновацијата. Предмет на оваа анализа се: филозофско-политичкото сфаќање на Макијавели за „иновацијата во полза на владетелот“; епистемолошко-методолошкото сфаќање на Бекон за индукцијата како „нов органон“, градењето на новата наука и идентификувањето на идолите на умот како потенцијална пречка на тој пат, и сфаќањето на Томас Кун за односот на традицијата и иновациите во науката низ призмата на неговата теорија за научните револуции, односно парадигматските пресврти во науката. Овој сегмент од монографијата завршува со инструктивна дискусија за проблемот на напредокот во филозофијата, која, базирана врз критичка анализа на некои од најсовремените релевантни извори, фрла нова светлина врз ова темелно филозофско-методолошко, но и аксиолошко прашање. Со својот придонес кон оваа монографија, а особено со сегментот посветен на филозофијата во нејзини рамки, проф. Тодоровска уште еднаш ја потврдува сувереноста на своето владеење со целокупноста на подрачјето на филозофијата, кореспондирањето не само со традиционалните, туку и со современите разбирања на смислата, целта и перспективите на филозофската дејност, како и капацитетот за афирмација на нејзината вредност и неопходност во сложените услови на современиот свет.

Освен истражувањето на врската меѓу филозофијата и иновацијата, значаен дел од истражувачките напори на проф. Тодоровска во периодот на кој се однесува рецензијата е посветен на критичката рефлексија за педагошката дејност на подрачјето на филозофијата, како и на можните начини на нејзино унапредување.

Тоа се реализира во низа трудови посветени на наставата по филозофскиот корпус предмети (филозофија, логика, етика, естетика) во средните училишта во нашата држава, во кои проф. Тодоровска се јавува како коавтор (Dzeparoski, I., Dimishkovska, A., Donev, D., Popovska, J., Todorovska, M., „A comparative study of philosophical courses in Macedonian and Croatian high schools“, *IJERT* 5 (2020), 1, 9-20; Todorovska, M., Popovska, J., Donev, D., Djeparoski, I., Dimishkovska, A., „The Didactic Goals of the Philosophy Courses in the Macedonian High School Curriculum“, *Conference Proceedings – International Scientific Conference 75th Anniversary of the Institute of Pedagogy - Educational Challenges and Future Prospects*, Ohrid May 16th-18th 2022, Филозофски факултет, Скопје, 2022, 550-557; Донеv, Д., Поповска, Ј., Тодоровска, М., Џепароски, И., Димишковска, А., „Предметни програми за филозофскиот корпус предмети (филозофија, логика, етика и естетика) во средното образование во Р. Македонија“, *Филозофска шџибина* 42, бр. 25, пролет 2019, 163-186.) Во овие текстови, од кои дел се објавени во домашни, а дел во меѓународни публикации, се анализираат предметните програми по овие предмети, нивните цели и содржини, искуствата од нивната реализација и потребите и можностите од нивно надградување и унапредување, во светлината на нивната компарација со соодветните искуства од земјите во регионот (Србија, Хрватска, Црна Гора, Бугарија). Тематиката на педагошките искуства во наставата по филозофија, но на универзитетско рамниште, се третира и во трудот

“Learning to Learn (Wisdom): Introducing Students to Philosophy”, *Conference Proceedings – International Scientific Conference 75th Anniversary of the Institute of Pedagogy - Educational Challenges and Future Prospects*, Ohrid, May 16th-18th 2022, Филозофски факултет, Скопје, 2022, 542-550. Во него проф. д-р Марија Тодоровска, комбинирајќи ги теорискиот пристап и сопствените практични педагошки искуства, ги анализира клучните предизвици поврзани со конципирањето и реализирањето на курсот Увод во филозофијата за студентите по филозофија од прва година.

Најпосле, во сегментот на истражувањата посветен на општата филозофска перспектива, проф. Тодоровска се занимава и со развојот на филозофската мисла во Македонија. Така, во текстот „Поглед кон филозофските текстови од Годишниот зборник на Филозофскиот факултет“, *Филозофска штрибина* 45, бр. 31, пролет 2022, 121-142, таа извршува анализа и прелиминарна систематизација на темите, главните белези и клучните поенти на филозофските текстови објавени во Годишниот зборник на Филозофскиот факултет од неговото основање до моментот на пишувањето на трудот. Главната идеја на овој труд е обидот да се одговори на прашањето дали таквиот вид истражување ќе посведочи за постоењето на специфична македонска школа на филозофската мисла, односно за определена конзистентна линија на истражување во нејзини рамки. Како што посочува авторката во заклучокот на текстот, ова прашање и понатаму останува отворено поради мошне хетерогената природа на темите и ограниченоста на примерокот (во смисла на тоа дека не се земени предвид филозофските текстови објавени во други публикации, туку само во Годишниот зборник на Филозофскиот факултет). Сепак, со овој текст е отворена една многу значајна истражувачка перспектива на систематска анализа и интерпретација на целокупната македонската филозофска продукција во нејзините различни сегменти, која секако треба да се продолжи и продлабочи и како предмет на идни, уште поопфатни и подетални истражувања.

Покрај текстовите на наведените теми, кои се директно релевантни за областите на кои се однесува нејзиниот избор за наставник, проф. д-р Тодоровска има објавено и два текста кои ја засегаат биоетичката проблематика во поширока смисла, и го третираат проблемот на попреченоста и нејзината перцепција, како низ призмата на медицинскиот, така и на општествениот модел на овој феномен. Во овие трудови - “A Brief Overview of the Perception of Disability”, *Списание на научни трудови – Десеттиа меѓународна научна конференција на Меѓународниот славјански универзитет „Гаврило Романович Державин“, Специјален дел – научни трудови од Четвртиот меѓународен филозофски дијалог „Исток-Запад“: „Биоетика на христијанството“*, Скопје-Битола-Охрид, 3-5 октомври 2018, Меѓународен центар за славјанска просвета, Свети Николе, VI (4), 2019, 183-190 и „Мерата на homo debilis: основни определби и модели на попреченоста“, *Филозофска штрибина* 43, бр. 27, пролет 2020, 147-175 проф. Тодоровска, развива оригинален филозофски пристап кон оваа проблематика. Користејќи ги, меѓу другите, и античките парадигми на „човекот како мера“ и на homo sacer, таа пледира за поинтензивно развивање на свеста за попреченоста не само како индивидуален, туку и како општествен предизвик и за натамошно унапредување на правата, социјалната видливост и општествениот статус на луѓето со попреченост.

Во периодот на кој се однесува овој рецензентски извештај, паралелно со пишувањето и објавувањето трудови од различен карактер, проф. д-р Марија Тодоровска развива и други сегменти на научноистражувачката дејност. Така, таа била раководител, (заедно со проф. д-р Д. Донеv и проф. д-р Ј. Поповска) на еден национален проект (проект на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ за 2018 година), со наслов „Теориска и практична надградба на предметните програми од филозофскиот корпус предмети (филозофија, етика, логика, естетика) за средно образование“. Исто така, била учесник на два национални научни проекта - „Иновациите од ракурс на хуманистичките и општествените науки“ - проект на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ (2020 година), и „Поимник на теоријата на книжевноста (второ дополнето издание)“ - научноистражувачкиот проект на Одделението за лингвистика и литературна наука при Македонската академија на науките и уметностите (2018-2021 година). Проф. д-р Марија Тодоровска е учесник и во еден тековен меѓународен научен проект од програмата Erasmus+, со наслов: „Philosophy with Children for Wider Social Inclusion“ (SOPHIE) Erasmus+ KA220-SCH-

233C1DDE. Од раководењето и учествата во домашните и меѓународните научни проекти, проф. д-р Марија Тодоровска остварила вкупно 17 поени.

Значаен сегмент на научноистражувачката дејност на проф. д-р Марија Тодоровска е и нејзината активност како координатор на CEEPUS-мрежата Philosophy and Interdisciplinarity (Филозофија и интердисциплинарност) (2018-). Преку оваа дејност, која опфаќа подготвување на годишни апликации, одржување и развивање на годишните активности на мрежата (мобилности на наставниот кадар и на студентите) и подготовка на заеднички научни активности во рамките на заедничката програма (joint program), проф. д-р Марија Тодоровска остварила 6 поени.

Кандидатката бил ментор на 2 (два) магистерски труда, со што остварила 4 поени.

Проф. д-р Марија Тодоровска била рецензент на девет статии во зборници од конференции и научни списанија, како во земјата, така и во странство (1.8 поени). Таа одржала 4 секциски предавања на домашни научни собири (4 поени) и 14 секциски предавања на научни собири со меѓународно учество, меѓу кои и II Congreso internacional de Filón de Alejandría 21-22 de octubre, 2021, Facultad de Ciencias Humanas, Universidad Nacional de La Pampa, Santa Rosa, Argentina и Меѓународна научна конференција VIII Танчеривски чиишання (VIII Tancher's Readings) на тема Религија иа вийна: сучасни виклики (Religion and War: Current Challenges), Кафедра религијезнаства филозофскогo факултету (отсекот за изучување на религијата при Филозофскиот факултет), Национален Киевски универзитет „Тарас Шевченко“. Од многубројните учества со секциски предавања на меѓународните научни собири во изминатите пет години, детално наведени во Образецот 2 од прилогот кон овој Извештај, таа остварила вкупно 28 поени.

Во рамките на програмата за мобилност CEEPUS, проф. Тодоровска има одржано 7 (седум) предавања на Филозофскиот факултет во Нови Сад, Р Србија, на теми од областа на филозофијата на религијата (7 поени), а има објавено и 6 (шест) апстракти во книгите на апстракти од домашните и меѓународните конференции на кои учествувала во периодот на кој се однесува рецензијата (6 поени).

Резимирајќи ги остварените резултати на полето на научноистражувачката дејност на проф. д-р Марија Тодоровска, Комисијата констатира дека таа е исклучително интензивна, разнородна и со врвни дострели во областите на кои се однесува. Тоа се одразува и во квантитативните показатели за овој сегмент – имено, со сите активности што спаѓаат во научноистражувачката дејност, проф. д-р Марија Тодоровска остварила вкупно 244,6 поени, со што далеку го надминува минимумот потребни поени за избор во звањето редовен професор (20) предвиден со Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 411 од 5 ноември 2018 г.).

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Проф. д-р Марија Тодоровска активно е вклучена во стручно-апликативната работа на Филозофскиот факултет во Скопје и во пошироката општествена заедница.

Така, во рамките на експертските активности, проф. д-р Марија Тодоровска остварила експертска евалуација на законите и телата поврзани со истражување врз човечки субјекти во Р Македонија: *International Compilation of Human Research Standards*, Office for Human Research Protections, U.S. Department of Health and Human Services (2018, 2019, 2020, 2021) (4 поени)

Во изборниот период, кандидатката била активно вклучена во работата на повеќе стручни комисии и одбори при Филозофскиот факултет, како член на следните тела:

- Комисија за меѓународна соработка и наука на Филозофскиот факултет (2020-)
- Комисија за акредитација на новата студиска програма за прв циклус студии на Институтот за филозофија
- Комисија за акредитација на новата студиска програма на втор циклус студии - Религиски студии
- Одборот на Центарот за интегративна биоетика при Филозофскиот факултет (2 поена).

Во периодот на кој се однесува рецензијата, таа се јавува и како коавтор на една стручна монографија: Донев, Д., Поповска, Ј., **Тодоровска, М.**, Цепароски, И., Димишковска, А., *Филозофијата во образованието – теориска и практивна наградба на предметните*

програми од филозофскиот корпус предметни (Филозофија, Лоџика, Етика, Естетика) за средно образование, Филозофски факултет, Скопје, 2019 (4, 8 поени), а автор е и на пет одредници од Поимникоот на теоријата на книжевността (второ дојолнето издание), Македонска академија на науките и уметностите (К. Кулаковска (ур.), Скопје, 2019 (1,03 поени).

Значаен дел од апликативната дејност на проф. д-р Марија Тодоровска е посветен на уредничка дејност во домашни и меѓународни научни списанија. Така, таа е член на уредувачкиот одбор (уредник) на домашното филозофското списание *Филозофска трибина*, како и на неколку меѓународни филозофски списанија: *Филозофија/Filozofija – A Journal of Philosophical Inquiry*, *Filozofska istraživanja* и *Synthesis philosophica*, каде што е член на младиот уредувачки одбор (junior editorial board). Како експерт од сферата на филозофијата на религијата, таа членува и во уредувачкиот одбор на меѓународното списание *Religious Dialogue and Cooperation* (вкупно 6 поени).

Уредничката дејност на проф. д-р Марија Тодоровска се однесува и на зборници од трудови од научни/стручни собири. Така, во периодот на кој се однесува рецензијата, таа била уредник на два зборника од научни собири: *Proceedings from the Second international interdisciplinary conference “Bioethics: the Sign of a New Era” (6-8 October, Ohrid, Macedonia)*, Филозофски факултет, Скопје, 2019, и *Света Софија – премудроста која си изгради дом“*, Охрид – Струга, 11-13 октомври 2019, Православен богословски факултет, Скопје, 2020 (2 поени).

Во рамките на својата стручно-апликативна дејност, проф. д-р Марија Тодоровска посветува особено внимание на изградувањето на филозофскиот подмладок и подготвување на студентите по филозофија за квалитетна научноистражувачка работа преку организирање на студентски конференции на Институтот за филозофија. Така, таа била претседател на организациониот одбор (во два наврата) и на Програмскиот одбор (во два наврата) на студентските конференции организирани на Институтот за филозофија:

- Шеста студентска конференција „Идентитетот на човекот“, 4.4.2018;
- Седма студентска конференција „Егзистенцијализам“, 24.4.2019;
- Осма студентска конференција „Филозофија на политика“, 21.5.2021;
- Деветта студентска конференција „Скептицизам“, 20.2.2022.

Организациските активности поврзани со научните собири проф. Тодоровска ги реализира и како член на организациските и/или програмските одбори на научните, односно стручните собири, како од домашен, така и од меѓународен карактер. Така, во изминатиот петгодишен период таа била член на организационен или програмски одбор на два домашни научни собири: Светски ден на филозофијата 2019, „Номо менсura: 2500 години од раѓањето на Протагора“ и Светски ден на филозофијата 2022, „Современите предизвици на филозофијата и/на науката“, како и на седум меѓународни научни собири:

- 17th Lošinj Days of Bioethics, Мали Лошињ, Хрватска, 21-22.5.2018
- 2nd International conference (2nd Days of Bioethics), „Bioethics – the Sign of a New Era“, Охрид, Македонија, 6-8.10.2018
- 18th Lošinj Days of Bioethics, Мали Лошињ, Хрватска, 19-22.5.2019
- International Conference „Света Софија – Премудроста која си изгради дом (Изреки 9,1)“ / “St. Sophia – Wisdom has Built her House (Proverbs 9,1)“, 11-13.10.2019, Охрид-Струга, Македонија
- 100 години Филозофски факултет - Science and Society: the contribution of humanities and social sciences”, Струга, Македонија, 2-5.9.2020
- 19th Lošinj Days of Bioethics, Мали Лошињ, Хрватска, 10-13.10.2021
- 20th Lošinj Days of Bioethics, Мали Лошињ, Хрватска, 15-18.5.2022.

Од членствата во организациски и програмски одбори, кандидатката остварила вкупно 10 поени.

Исто така, таа учествувала во подготовките на годишните координативни состаноци на СЕЕРУС-мрежата Philosophy and Interdisciplinarity: 21-23.9.2018, 20-22.10.2019, 30.10.2020, 19.9.2021, 16.9.2022 (без физичко присуство), како и во подготовка на меѓународната летна школа

во рамките на оваа мрежа, со работен наслов „Interdisciplinarity within Philosophy, Philosophy behind Interdisciplinarity“, планирана за периодот 10-15 јули 2023 (во Осиек, Хрватска), и од овие активности остварила 2 поена.

Во изборниот период, проф. д-р Марија Тодоровска учествувала во изготвување и пријавување на апликациите за еден научен/образовен проект како носител - „Теориска и практична надградба на предметните програми од филозофскиот корпус предмети (филозофија, етика, логика, естетика) за средно образование“, проект на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ (2018 година) (со Д. Донеv и Ј. Поповска) еден како соработник „Иновациите од ракурс на хуманистичките и општествените науки“ - проект на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ (2020 година) и во два меѓународни проекти како соработник “Comparative Philosophy as a Mediator between Science and Religion”, Ian Ramsey Centre, University of Oxford (мај 2020) и „Philosophy with Children for Wider Social Inclusion” (SOPHIE) Erasmus+ KA220-SCH-233C1DDE (2022). Од овие стручно-апликативни активности таа остварила вкупно 3,5 поени.

Во својата дејност во изминатите пет години, проф. д-р Марија Тодоровска вложува континуирани напори за афирмација и популаризирање на филозофијата и, воопшто, на дејноста на Филозофскиот факултет, пред пошироката јавност, како пред средношколската популација, така и пред другата интелектуална публика. Во овој сегмент од апликативната дејност, проф. Тодоровска била член на комисија за оценка за најдобар средношколски есеј, на натпреварот во рамките на деветтото издание на Филозофскиот филмски фестивал, „Homo homini lupus est: Колку чини една насмевка?“ (2019 година), како и член на комисијата за натпреварот Филозофска олимпијада (избор на претставници на Меѓународната филозофска олимпијада во Лисабон, 26-27 мај), мај 2022. Таа учествувала во повеќе видови промотивни активности на Филозофскиот факултет - превод на апстракти од/на англиски јазик за *Book of Abstracts 2nd Days of Bioethics 2018*, подготовката на сегмент за Интернационална недела на Филозофскиот факултет 2019 и учество во Меѓународната недела на Филозофскиот факултет – организација и модерирање на излагањето на проф. Томаш Древиак од Ниса, Полска. Воедно, таа одржала и две јавни предавања - „Потрагата по почетокот“ во рамки на мини-семинарот на тема „Мит и наука“, Скопско астрономско друштво-циклус јавни предавања, 8.11.2018, Електротехнички факултет, Скопје, „Верувањето во светото како основа на религијата“, во рамките на серијата јавни предавања (webinars) на Филозофскиот факултет, 19.5.2020. Од овој тип активности таа остварила 4,5 поени.

Прегледот на стручно-апликативната дејност на проф. д-р Марија Тодоровска покажува дека и на ова поле таа е исклучително активна и дека остварува продуктивна рамнотежа меѓу теориската и практично-применувачката страна на својата филозофска дејност. За тоа сведочи и бројот на остварените поени во овој сегмент – 39,83 поени, кој, како и во другите категории, повеќекратно го надминува потребниот минимален број поени (5) за избор во звањето редовен професор.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката проф. д-р Марија Тодоровска доби позитивна оценка (9,75) од анонимно спроведената анкета на студентите на Филозофскиот факултет.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија исклучително позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на проф. д-р Марија Тодоровска. Со својата извонредна посветеност на универзитетската работа во сите сегменти, со трудољубивоста, широчината и длабочината на знаењата, со стремежот кон постојано самоусовршување и унапредување на дејноста со која се занимава, со полиглотскиот капацитет и комуникацијата со различни професионални кругови и средини, таа, на релативно млада возраст, успеа да се изгради во афирмиран професор по филозофија, како во домашни, така и во меѓународни рамки, и со вредноста на своите научни резултати да придонесе и кон афирмацијата на својата матична институција – Филозофскиот факултет при УКИМ.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека проф. д-р Марија Тодоровска поседува врвни научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето **редовен професор** во научните области (дисциплини) филозофија на религијата (шифра 60514), онтологија (шифра 60502) и друго (шифра 60517 - за Филозофија – општ курс), многукратно надминувајќи го потребниот број поени за избор во ова звање.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, д-р Марија Тодоровска да биде избрана во звањето **редовен професор** во научните области (дисциплини) филозофија на религијата (шифра 60514), онтологија (шифра 60502) и друго (шифра 60517 - за Филозофија – општ курс).

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Љубомир Цуцуловски, с.р.
Проф. д-р Мирко Гошевски, с.р.
Проф. д-р Ана Димишковска, с.р.

ОБРАЗЕЦ 1

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Марија Илија Тодоровска

(име, татково име и презиме)

Институција: Филозофски факултет, Институт за филозофија

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: ФИЛОЗОФИЈА НА РЕЛИГИЈАТА (60514), ОНТОЛОГИЈА (60502) И ДРУГО (ФИЛОЗОФИЈА-ОПШТ КУРС) (60517)

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – РЕДОВЕН ПРОФЕСОР/ НАУЧНО ЗВАЊЕ – НАУЧЕН СОВЕТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	<p>Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус *</p> <p>Просечниот успех на прв циклус изнесува: 9,98. Просечниот успех на втор циклус изнесува: 10,00. Просечниот успех изнесува 9,99 за интегрираните студии.</p>	ДА
2	<p>Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира</p> <p>Назив на научната област: филозофија на религијата; поле: филозофија; подрачје: хуманистички науки.</p>	ДА
3	<p>Објавени најмалку шест рецензирани научни труда** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор</p>	ДА
3.1	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1. Назив на научното списание: _____ 2. Назив на електронската база на списанија: _____ 3. Наслов на трудот: _____ 4. Година на објава: _____</p>	
3.2	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <p>1. Назив на научното списание: Systasis 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 11, МК-3, CH, BG, RS, HR, DE, ES, PT 3. Наслов на трудот: „Негативната теологија во гностичките извори“</p>	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	<p>4. Година на објава: 2018</p> <p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <p>1. Назив на научното списание: Жива антика/Antiquité vivante</p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 9, МК-2, SI, HR, IT, PL, NL, RS, BG, FR</p> <p>3. Наслов на трудот: „Хибридни суштества и зли демони: вовед во месопотамските верувања во 'инкарнираното' зло“</p> <p>4. Година на објава: 2021</p> <p>1. Назив на научното списание: Прилози/Contributions</p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 11, HR-2, SI, PL, CA, US, UA, RU, BLR, SL</p> <p>3. Наслов на трудот: „Амбивалентноста на натприродното во приказната за Гилгамеш и Хувава“</p> <p>4. Година на објава: 2022</p>	
3.3	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД</p> <p>1. Назив на научното списание: _____</p> <p>2. Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД _____</p> <p>3. Наслов на трудот: _____</p> <p>4. Година на објава: _____</p>	
3.4	<p>Книга или дел од книга рецензирана и објавена во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД</p> <p>1. Наслов на книгата: _____</p> <p>2. Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД _____</p> <p>3. Издавач, година и место на издавање/објавување: _____</p>	
3.5	<p>Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји</p> <p>1. Назив на зборникот: Меѓународна конференција „Света Софија – премудроста која си изгради дом“, Охрид – Струга, 11-13 октомври 2019</p> <p>2. Назив на меѓународниот собир: Меѓународна научна конференција „Света Софија – премудроста која си изгради дом“</p> <p>3. Имиња на земјите: МК, IT, RO, BG, XK</p> <p>4. Наслов на трудот: „Воведни забелешки за персонифицираната мудрост (Софија) и концептот за Логосот во античките извори“</p> <p>5. Година на објава: 2020</p> <p>1. Назив на зборникот: <i>Science and Society: Contribution of Humanities and Social Sciences, Proceedings of the International</i></p>	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	<p><i>Conference on the occasion of the centennial anniversary of the Faculty of Philosophy (2-5 September, Struga 2020)</i></p> <p>2. Назив на меѓународниот собир: Science and Society: Contribution of Humanities and Social Sciences</p> <p>3. Имиња на земјите: МК, АУ, УК, ИТ, РТ, ТР, РУ, ВГ, HR, ВА</p> <p>4. Наслов на трудот: “The Persistence of the Sacred in the Profanized Contemporaneity”</p> <p>5. Година на објава: 2021</p> <p>1. Назив на зборникот: Религија, Зборник на трудови од Осмиот меѓународен симпозиум за византиски и средновековни студии „Денови на Јустинијан I“, Скопје 13-14.11.2020 г.</p> <p>2. Назив на меѓународниот собир: Осми меѓународен симпозиум за византиски и средновековни студии „Денови на Јустинијан I“</p> <p>3. Имиња на земјите: МК, УК, ИТ, US, ВА</p> <p>4. Наслов на трудот: „Имињата за Бог и границите на религиозниот јазик кај Псевдо-Дионисиј Ареопагит и Џон Скот (Ериугена)“</p> <p>5. Година на објава: 2021</p>	
3.6	<p>Преводи на капитални дела во области кои ги утврдува Националниот совет за високо образование и научноистражувачка дејност</p> <p>1. Наслов на преведеното капитално дело: _____</p> <p>2. Датум на објава _____</p> <p>3. Издавач, место на издавање и година</p>	
4	<p>Објавен рецензиран учебник, монографија, практикум или збирка задачи од научната област за која се избира ***</p> <p>1. Наслов на учебникот, монографијата, практикумот или збирката задачи: Неискажливата природа на божественото</p> <p>2. Место и година на објава: Скопје, 2020</p>	ДА
5	<p>Претходен избор во наставно-научно звање – вонреден професор, датум и број на Билтен: 2.7.2018 година, 1172.</p>	ДА
6	<p>Има способност за изведување на високообразовна дејност</p>	ДА

* На лицата кои имаат заснован работен однос на Универзитетот или на некој од универзитетите во Република Македонија во моментот на стапување во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр. 82/2018), нема да се применуваат одредбите од Законот кои се однесуваат на просекот, односно дека лицата треба да имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус. Во овој случај, полето под реден број 1 не се пополнува.

** За кандидатот/ите кој има повеќе од 6 (шест) научни труда во референтна научна публикација, рецензентската комисија научните труда ќе ги наведе, ќе ги оцени и ќе ги вреднува во Образец 2.

*** Наведениот услов ќе се применува по истекот на три години од денот на стапувањето во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр. 82/2018).

ОБРАЗЕЦ 2

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Марија Илија Тодоровска

(име, татково име и презиме)

Институција: Филозофски факултет, Институт за филозофија

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: филозофија на религијата (60514), онтологија (60502) и друго (Филозофија – општ курс) (60517)

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
	Одржување настава од прв циклус студии	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Увод во филозофија: 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 и 2022/2023 во зимскиот семестар по 4 часа неделно во тек на 15 недели, во тек на 5 семестри изнесува изнесува 12,0. ▪ Онтологија: 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 и 2022/2023 во зимскиот семестар по 4 часа неделно во тек на 15 недели во тек на 5 семестри изнесува 12,0. ▪ Филозофска терминологија: 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 и 2022/2023 во зимскиот семестар по 2 часа неделно во тек на 15 недели, во тек на 5 семестри изнесува 6,0. ▪ Филозофија на религијата: 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 и 2022/2023 во зимскиот семестар по 4 часа неделно во тек на 15 недели во тек на 5 семестри изнесува 12,0. ▪ Теории за религијата: 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 и 2022/2023 во летниот семестар по 4 часа неделно во тек на 15 недели, во тек на 4 семестри изнесува 12,0. ▪ Филозофија на религијата (изборен): менторски часови во тек на три семестра изнесува 1,2. 	55,2
2	Одржување настава од втор циклус студии	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Теории за Божјото постоење (Филозофија): зимски семестар 2022/23, три менторски часа изнесува 0,15. ▪ Филозофија на религијата (на програмата Интеррелигиски студии): летен семестар 2018/19, пет кандидати по пет менторски часа изнесува 1,25. 	1,4
3	Одржување настава од трет циклус студии	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Филозофија и религија (со проф. Љубомир Цуцуловски): зимски семестар 2021/22, четири менторски часа изнесува 0,24. ▪ Религијата и моралот (со проф. Љубомир Цуцуловски): летен семестар 2021/22, четири менторски часа изнесува 0,24. 	0,48
	Одржување на вежби	

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Увод во филозофија: 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 и 2022/2023 во зимскиот семестар по 2 часа неделно во тек на 15 недели, во тек на 5 семестри изнесува 4,5. ▪ Онтологија: 2018/2019, 2020/21 и 2021/2022 во зимскиот семестар по 2 часа неделно во тек на 15 недели во тек на 3 семестри изнесува 2,7. ▪ Филозофска терминологија: 2018/2019, 2020/21 и 2021/2022 во зимскиот семестар по 2 часа неделно во тек на 15 недели во тек на 3 семестри изнесува 2,7. ▪ Филозофија на религијата: 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 и 2022/2023 во зимскиот семестар по 2 часа неделно во тек на 15 недели во тек на 5 семестри изнесува 4,5. ▪ Теории за религијата: 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 и 2022/2023 во летниот семестар по 2 часа неделно во тек на 15 недели, во тек на 4 семестри изнесува 3,6. 	18
	Подготовка на нов предмет	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Теории за природата на религијата (за програмата за втор циклус Религиски студии на Филозофскиот факултет). ▪ Теории за светото (на програмата за трет циклус студии на Православниот богословски факултет „Свети Климент Охридски“). 	2
	Настава во школи и работилници – учесник	
	Учество во обука за користење на електронската платформа МС Тимс во организација на Филозофскиот факултет (21.9.2020).	1
	Консултации со студенти	
	<p>Консултации со студенти во учебната 2018/2019:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 64 студенти во зимски семестар – 0.128 - 15 студенти во летен семестар - 0.03. <p>Консултации со студенти во учебната 2019/2020</p> <ul style="list-style-type: none"> - 59 студенти во зимски семестар - 0.118 - 18 студенти во летниот семестар - 0.036. <p>Консултации со студенти во учебната 2020/2021</p> <ul style="list-style-type: none"> - 30 студенти во зимскиот семестар - 0.06 - 11 студенти во летниот семестар - 0.022. <p>Консултации со студенти во учебната 2021/2022</p> <ul style="list-style-type: none"> - 43 студенти во зимскиот семестар - 0.086 - 11 студенти во летниот семестар - 0.022. <p>Консултации со студенти во учебната 2021/2022</p> <ul style="list-style-type: none"> - 43 студенти во зимскиот семестар - 0.086 - 9 студенти во летниот семестар - 0.018. <p>Консултации со студенти во учебната 2022/2023</p> <ul style="list-style-type: none"> - 43 студенти во зимскиот семестар - 0.086. 	0,69
	Ментор на дипломска работа	
	Ментор на еден кандидат	0,2
	Член на комисија за оцена или одбрана на магистерски труд	
	Член на комисија за одбрана на магистерски труд на Институтот за филозофија.	1,5

Член на комисија за одбрана на магистерски труд на Институтот за историја на уметност и археологија (два кандидата)	
Член на комисија за одбрана на магистерски труд на програмата Интеррелигиски студии (еден кандидат)	
Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа	
Член на комисија за оцена или одбрана на 10 дипломски труда на Институтот за филозофија	1
Вкупно	81,47

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
	Ментор на магистерски труд	
	Ментор на два магистерски труда	4
	Раководител на национален научен проект	
	„Теориска и практична надградба на предметните програми од филозофскиот корпус предмети (филозофија, етика, логика, естетика) за средно образование“, проект на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ (2018 година) – раководител (со проф. д-р Д. Донеv и проф. д-р Ј. Поповска)	6
	Координатор на СЕЕPUS-мрежата Philosophy and Interdisciplinarity (Филозофија и интердисциплинарност) HR-1107-03-1819, HR-1107-04-1920, HR-1107-05-2021, HR-1107-06-2122, HR-1107-07-2223, HR-1107-08-2324 (2018-), годишни апликации, одржување и развивање на годишните активности на мрежата (мобилности на наставниот кадар и на студентите), подготовка на заеднички научни активности во рамките на заедничката програма (joint program)	6
	Учесник во национален научен проект	
	„Иновациите од ракурс на хуманистичките и општествените науки“ – проект на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ (2020 година)	3
	<i>Поимник на теоријата на книжевността (второ гојолнејто издание)</i> - научноистражувачкиот проект на Одделението за лингвистика и литературна наука при Македонската академија на науките и уметностите (2018 – 2021)	3
	Учесник во меѓународни научни проекти	
	„Philosophy with Children for Wider Social Inclusion“ (SOPHIE) Erasmus+ KA220-SCH-233C1DDE	5
	Монографија	
	Тодоровска, М., <i>Неискажливата природа на божественошо</i> , Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Филозофски факултет, Скопје, 2020.	8
	Тодоровска, М., <i>Амбивалентноста на демонскошо во Месопотамија и во Стар Египет</i> , Филозофски факултет, Скопје, 2022.	8
	Петковска, А., Наумова, К., Тодоровска, М., Саракински, В., <i>Иновацијата низ хуманистичките и</i>	4,5

	описивениите науки, Филозофски факултет, Скопје, 2020.	
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови	
	Тодоровска, М., „Концептот за Бог кај Апулеј“, <i>Systasis Special Edition 4, Aula: Поираа по боаисвоа на јазикот, мислата и културата. Зборник во чест на Марјарија Бузалковска Алексова по повод пензионирањето</i> , Цукеска, Елена, Димовска-Јањатова, Весна (ур.), Здружение на класични филолози „Антика“, Скопје, 2018, 277-297.	5
	Тодоровска, М., „Негативната теологија во гностичките извори“, <i>Systasis 33</i> , 2018, 40-72.	5
	Тодоровска, М., „Концептот за Бог кај Алкиној“, <i>Годишен зборник на Филозофскиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје</i> , vol. 71, Филозофски факултет, Скопје, 2018, 77-89 (МК верзија)/Todorovska, M., “The Concept of God in Alcinous”, <i>Annuaire de la faculté de philosophie de l'Université St. Cyrille et Méthode de Skopje</i> , vol. 71, 91-102 (EN version).	5
	Тодоровска, М. „Неискажливоста на Едното во Платиновата филозофија“, <i>Systasis 34</i> , 2019, 49-81.	5
	Todorovska, M., “A Brief Overview of the Perception of Disability”, <i>Списание на научни трудови – Десетта меѓународна научна конференција на Меѓународниот славјански универзитет „Гаврило Романович Державин“, Специјален дел – научни трудови од Четвртиот меѓународен философски дијалог „Исток-Запад“: „Боефикаа на Крстоаа“, Скопје-Битола-Охрид, 3-5 октомври 2018</i> , Меѓународен центар за славјанска просвета, Свети Николе, VI (4), 2019, 183-190.	5
	Тодоровска, М. „Неискажливоста и неименливоста на Едното во филозофијата на Прокло“, <i>Systasis Special Edition 5: Exegi monumentum aere perennius</i> , Зборник во чест на Елена Колева, Љубинка Басинова и Даница Чадиговска, по повод 85 години од нивно раѓање, Здружение на класични филолози „Антика“, Скопје, 2019, 134-165.	5
	Тодоровска, М., „Негативната теологија на црковните отци: Апофатичките пристапи кај св. Јустин Маченик, св. Климент Александриски, Ориген Александриски и св. Августин“, <i>Systasis 35</i> (2019), 17-52.	5
	Тодоровска, М., „Неспознатливоста и неискажливоста на Бог според Џон Скот (Ериугена)“, <i>Годишен зборник на Филозофскиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје</i> , кн. 72, Филозофски факултет, Скопје, 2019, 53-66 (МК верзија) /	5

	Todorovska, M., “The Unknowability and the Ineffability of God according to John Scott (Eriugena)”, <i>Annuaire de la Faculté de philosophie de l’Université „st. Cyrille et Methode“ de Skopje</i> , vol. 72, 67-80 (EN version).	
	Gjorgjevski Gj., Todorovska, M. , “The Collection of Sacred Books According to the Fourth (Third) Book of Ezra”, <i>Context/Контекст</i> 21, vol. 7, 2020, 53-62.	4,5
	Dzeparoski, I., Dimishkovska, A., Donev, D., Popovska, J., Todorovska, M. , “A comparative study of philosophical courses in Macedonian and Croatian high schools”, <i>IJERT</i> 5 (2020), 1, 9-20.	3
	Тодоровска, М., „Учењето за боговите во онтологијата на Нумениј“, <i>Годишен зборник на Филозофскиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје</i> , кн. 73, Скопје, 2020, 33-46 (МК верзија)/Todorovska, M., “The Doctrine of the Gods in Numenius’ Ontology”, <i>Annuaire de la Faculté de philosophie de l’Université „st. Cyrille et Methode“ de Skopje</i> , vol. 73, Skopje, 2020, 47-60 (EN version).	5
	Тодоровска, М., „Искусување на светото: емоционални аспекти на религиозното верување“, <i>Психологија: наука и практика</i> , Vol. IV (7-8), 2020, 153-168.	5
	Тодоровска, М., „Хибридни суштества и зли демони: вовед во месопотамските верувања во ‘инкарнираното’ зло“, <i>Жива антика/Antiquité vivante</i> 71, 2021, 49-84.	5
	Тодоровска, М., „Вовед во античките концепти за демоните: кратка белешка за староегипетските верувања“, <i>Годишен зборник на Филозофскиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје</i> , кн. 74, Скопје, 2021, 63-80 (МК верзија)/Todorovska, M., “An Introduction to the Ancient Concepts of Demons: a Brief Note on the Ancient Egyptian Belief”, <i>Annuaire de la Faculté de philosophie de l’Université „st. Cyrille et Methode“ de Skopje</i> , vol. 74, Skopje, 2021, 81-96 (EN version).	5
	Тодоровска, М., „Вечното враќање дома: говорот за светото на К. Кулавкова“, <i>Прилози/Contributions XLVI – Посвеќени на акад. Капица Кулавкова по повод 70-годишнината од раѓањето</i> , Скопје, 2021, 383-398.	5
	Тодоровска, М., „Амбивалентноста на натприродното во приказната за Гилгамеш и Хувава“, <i>Прилози/Contributions XLVII</i> , 1, 2022, 145-159.	5
	Тодоровска, М., „Демонските Седуммина во три месопотамски извори“, <i>Годишен зборник на Филозофскиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје</i> , кн. 75, Скопје, 2022, 39-54 (МК верзија)/ Todorovska, M., “The Demonic Seven in three Mesopotamian Sources”, <i>Annuaire de la Faculté de philosophie de l’Université „st. Cyrille et Methode“ de Skopje</i> , vol. 74, Skopje, 2021, 55-69 (EN version).	5
	Тодоровска, М., „Амбивалентноста на месопотамските концепции за демонското низ	5

	примерите на удуг и лама“, <i>Жива антика/Antiquité vivante</i> 72, 2022, 199-219.	
	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји	
	Todorovska, M., „The (im)possibility to forgive - some aspects of forgiveness and resentment“, <i>International Conference „St. Clement of Ohrid: Clemency in the Bible and in the Church“</i> /меѓународна конференција „Св. Климент Охридски: милосѝа и милосрдиеѝо во Библијата и во Црквата“ (Охрид, 20-22. 10. 2016), Православен богословски факултет, Скопје, 2018, 97-127.	5
	Todorovska, M., „Souls for Sale: an Introduction to the Motif of Bargaining with the Dark Side“, <i>За душаѝа – Зборник на шекспирови од меѓународната научна конференција одржана на 1-3 јуни 2016 година</i> , Здружение за компаративна книжевност на Македонија ЗКМ-Здружение на класични филолози „Антика“-Филозофско друштво на Македонија, Скопје, 2018, 99-111.	5
	Тодоровска, М., „Воведни забелешки за персонифицираната мудрост (Софија) и концептот за Логосот во античките извори“, <i>Зборник од меѓународната конференција „Света Софија – премудроста која си изгради дом“</i> , Охрид – Струга, 11 – 13 октомври 2019, Православен богословски факултет, Скопје, 2020, 157-176.	5
	Todorovska, M., „The Persistence of the Sacred in the Profanized Contemporaneity“, <i>Science and Society: Contribution of Humanities and Social Sciences, Proceedings of the International Conference on the occasion of the centennial anniversary of the Faculty of Philosophy (2-5 September, Struga 2020)</i> , Филозофски факултет, Скопје, 2021, 33-42.	5
	Тодоровска, М., „Имињата за Бог и границите на религиозниот јазик кај Псевдо-Дионисиј Ареопагит и Џон Скот (Ериугена)“, <i>Релиѝа, Зборник на трудови од Осмиот меѓународен симпозиум за византиски и средновековни студии „Денови на Јустинијан I“</i> , Скопје 13-14.11.2020 г., Институт за национална историја, Скопје, 2021, 284-295.	5
	Todorovska, M., „Learning to Learn (Wisdom): Introducing Students to Philosophy“, <i>Conference Proceedings – International Scientific Conference 75th Anniversary of the Institute of Pedagogy - Educational Challenges and Future Prospects, Ohrid May 16th-18th 2022</i> , Филозофски факултет, Скопје, 2022, 542-550.	5
	Todorovska, M., Popovska, J., Donev, D., Djeparoski, I., Dimishkovska, A., „The Didactic Goals of the Philosophy Courses in the Macedonian High School Curriculum“, <i>Conference Proceedings – International Scientific Conference 75th Anniversary of the Institute of</i>	3

	<i>Pedagogy - Educational Challenges and Future Prospects, Ohrid May 16th-18th 2022</i> , Филозофски факултет, Скопје, 2022, 550-557.	
	Тодоровска, М., „Можностите за осврт на идеологијата, религијата и магијата низ византискиот светоглед“, <i>Ideology – Proceedings of the 9th International Symposium on Byzantine and Medieval Studies “Days of Justinian I”</i> , Skopje, 12-14 November 2021, Институт за национална историја, Скопје, 2022, 228-237.	5
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание	
	Тодоровска, М., „Одредени аспекти од онтолошките системи на Апулеј и на Нумениј“, <i>Филозофска ѓрибина</i> 41, бр. 22-23, пролет 2018, 175-195.	3
	Тодоровска, М. „Апофатички елементи во „латинскиот Асклејцј“, <i>Филозофска ѓрибина</i> 41, бр. 24, есен 2018, 141-163.	3
	Тодоровска, М., “Системот на поделбата на природата во филозофијата на Џон (Скот) Ериугена“, <i>Филозофска ѓрибина</i> 42, бр. 25, пролет 2019, 113-135.	3
	Донев, Д., Поповска, Ј., Тодоровска, М. , Џепароски, И., Димишковска, А., „Предметни програми за филозофскиот корпус предмети (филозофија, логика, етика и естетика) во средното образование во Р. Македонија“, <i>Филозофска ѓрибина</i> 42, бр. 25, пролет 2019, 163-186.	1,8
	Тодоровска, М., „Негативната теологија кај св. Василиј Велики и кај св. Григориј Ниски“, <i>Филозофска ѓрибина</i> 42, бр. 26, есен 2019, 183-208.	3
	Тодоровска, М., „Мерата на homo debilis: основни определби и модели на попреченоста“, <i>Филозофска ѓрибина</i> 43, бр. 27, пролет 2020, 147-175.	3
	Тодоровска, М., „Божественоста на стоичкиот логос – неколку воведни белешки за демиургискиот принцип“, <i>Филозофска ѓрибина</i> 43, бр. 28, есен 2020, 45-71.	3
	Тодоровска, М., „Поглед кон филозофските текстови од <i>Годишниот зборник</i> на Филозофскиот факултет“, <i>Филозофска ѓрибина</i> 45, бр. 31, пролет 2022, 121-142.	3
	Труд објавен во зборник на трудови на в.о. установа	
	Тодоровска, М., „Неискажливото и незнаењето кај Дамаскиј“, <i>Testimonia Platonica - Зборник во чест на ѓроф. д-р Вера Георѓиева по повод 70 години од раѓањето</i> , Филозофски факултет, Скопје, 2020, 121-138.	2
	Рецензија на научен/стручен труд	
	Рецензија на три статии од зборникот „ <i>Света Софија – ѓремудроста која си изгради дом</i> “, Охрид – Струја, 11-13 октомври 2019, Православен богословски факултет, Скопје, 2020.	0,6
	Рецензија на две статии од Зборникот <i>Proceedings from the Second international interdisciplinary conference “Bioethics: the Sign of a New Era”</i> (6-8	0,4

	<i>October, Ohrid, Macedonia</i>), Филозофски факултет, Скопје, 2019.	
	Рецензија на една статија за <i>Journal of Religious Dialogue and Cooperation</i> , 2020	0,2
	Рецензија на две статии за Зборникот од меѓународната студентска конференција на Отсекот за филозофија, Филозофски факултет во Нови Сад (2020).	0,4
	Рецензија на една статија за <i>European Scientific Journal (ESJ)</i> , 2021.	0,2
	Секциски предавања на научен/стручен собир	
	Светски ден на филозофијата 2018, Култура, историја, политика – Џанбатиста Вико и Карл Маркс: 350 и 200 години од раѓањето, 15. 11. 2018, Филозофски факултет-Скопје, со презентација на темата „Од тишина кон Логос – митологијата во системот на Џанбатиста Вико“.	1
	Втор Светиклиментов научен собир, по повод 1000-годишнината од Охридската архиепископија и 60-годишнината од Македонската православна црква - Вера и општество, 6.12.2018, Православен богословски факултет, Скопје, со презентација на темата „Така постапувале светите предци: перформативната улога на митот во одржувањето на заедницата“.	1
	Светски ден на филозофијата 2019, Homo mensura: 2500 години од раѓањето на Протагора, 21.11.2019, Филозофски факултет – Скопје, со презентација на темата „Перцепцијата на homo debilis: кратка историска ретроспектива“.	1
	Светски ден на филозофијата 2021, Македонската филозофска мисла, со презентација на тема „Преглед на текстовите од Годишниот зборник на Филозофскиот факултет“, 18.11.2021, Филозофски факултет – ФДМ (виртуелен симпозиум).	1
	Секциски предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество	
	4th International Philosophical Dialogue „East-West“, "Bioethics on crossroads", 3-5. 10. 2018, Skopje-Bitola-Ohrid, со презентација на темата „Disability in Historical and in Bioethical Context: a Brief Overview of Perception“.	2
	2nd International conference (2nd Days of Bioethics), „Bioethics – the Sign of a New Era“, 6-8. 10. 2018, Ohrid, Macedonia, со презентација „Social and Bioethical Contexts of Dealing with Disability“.	2
	7th Pediatric Congress, 25-28. 06. 2019, Strumica, Macedonia, со презентацијата „The Concerns about Therapeutic Misconception in the Interpretation of the Morality of Medical Research“.	2
	“Psychology for All” conference, 45th Years Institute for Psychology, 26-28. 09. 2019, Охрид, со презентација на темата „Искусување на светото: емоционалните аспекти на религиозното верување“.	2

	International Conference „Света Софија – Премудроста која си изгради дом (Изреки 9,1)“ / “St. Sophia – Wisdom has Built her House (Proverbs 9,11)” на Православниот богословски факултет „Св. Климент Охридски“, 11-13.10.2019, Охрид-Струга, со презентација на темата „In a Pillar of Cloud: Wisdom (personified) and/as The Logos in Ancient Sources“.	2
	VII International Days of Justinian I – Identities 15-16. 11. 2019, Скопје, со презентација на темата „One Likes Only One’s Like: Perceptions of the Disabled “Other” in the Middle Ages.“	2
	100 години Филозофски факултет - конференцијата „Науката и општеството: придонесот на хуманистичките и општествените науки“ (Science and Society: the contribution of humanities and social sciences”), Струга 2-5 Септември 2020, со презентација на темата „The persistence of the sacred in a profanized society“.	2
	VIII International Days of Justinian I – Religion 13-14. 11. 2020, Скопје, со презентација на темата The Ineffability of God and the Limits of Religious language: Key Points of Apofaticism in the Platonist Tradition	2
	II Congreso internacional de Filón de Alejandría 21-22 de octubre, 2021, Facultad de Ciencias Humanas, Universidad Nacional de La Pampa, Santa Rosa, Argentina (modalidad virtual), со презентација на темата „The Negative Theology in Philo of Alexandria“.	2
	IX International Symposium Days of Justinian I – Ideology, 12-14.11.2021, Скопје, со презентација на темата “A Sketch on the Status of Magic in Byzantium”.	2
	Меѓународна научна конференција 75th Anniversary of the Institute of Pedagogy - Educational Challenges and Future Prospects, Охрид, Македонија, 16-18. 05. 2022, со презентација на тема: „The didactic goals of the philosophy courses in the Macedonian high school curriculum“ (с/Popovska Jasmina, Donev Dejan, Djevaroski Ivan, Dimishkovska Ana).	2
	Меѓународна научна конференција 75th Anniversary of the Institute of Pedagogy - Educational Challenges and Future Prospects, Охрид, Македонија, 16-18. 05. 2022, со презентација на тема: „Learning to learn wisdom: introducing students to philosophy“.	2
	Меѓународна научна конференција VIII Танчерівські читання (VIII Tancher’s Readings) на тема Релігія і війна: сучасні виклики (Religion and War: Current Challenges), 31.10.2022 (хибриден формат), Кафедра релігієзнавства філософського факультету (отсекот за изучување на религијата при Филозофскиот факултет), Национален киевски универзитет „Тарас Шевченко“, со презентација на темата „On the Incompatibility of the Notions of Religion and War“.	2
	X меѓународен симпозиум за византиски и средновековни студии „Денови на Јустинијан I“, на тема: Heritage/Наследство, 10 – 13.11.2022, Скопје, со	2

	презентација на темата „Speaking of God: Features of Negative Theology in the Church Fathers”.	
	Одржани предавања по покана на странски универзитет	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ СЕЕПУС Mobility, Филозофски факултет – Нови Сад, Р Србија (21.2 – 10.3.2019), 4 предавања: ▪ Theories on the Sacred as the Basis for Religious Belief ▪ Apophatic Approaches in Western Thought ▪ All the Devils are Here: An Overview of the Concepts of Evil All the Devils are Here Overview of Forms of Evil ▪ СЕЕПУС Mobility, Филозофски факултет – Нови Сад, Р Србија (23.2 – 3.3.2020), 3 предавања: ▪ Is the Problem of Evil really a Problem? Issues in Theodicy ▪ The Concept of Evil Incarnate ▪ The Belief in the Sacred as the Basis of Religion 	7
	Апстракти објавени во зборник на конференција	
	Todorovska, M., „Social and Bioethical Contexts of Dealing with Disability”, 2 nd International conference (2 nd Days of Bioethics), „Bioethics – the Sign of a New Era”, 6-8. 10. 2018, Ohrid, Macedonia.	1
	Todorovska, M., „The Concerns about Therapeutic Misconception in the Interpretation of the Morality of Medical Research”, 7 th Pediatric Congress, 25-28. 06. 2019, Strumica, Macedonia, Pediatric Association of Macedonia, Лекарска комора на Македонија, 2019.c	1
	Todorovska, M., “The Negative Theology in Philo of Alexandria”, <i>Resúmenes, II Congreso internacional de Filón de Alejandría 21-22 de octubre, 2021</i> , Facultad de Ciencias Humanas, Universidad Nacional de La Pampa, Santa Rosa, Argentina (modalidad virtual), 8-9.	1
	Todorovska, M., “A Sketch on the Status of Magic in Byzantium”. IX International Symposium Days of Justinian I – Ideology, 12-14.11.2021, Skopje, s/p.	1
	Todorovska M., Popovska J., Donev D., Djeparoski I., Dimishkovska A., „The didactic goals of the philosophy courses in the Macedonian high school curriculum“, Book of Abstracts - 75th Anniversary of the Institute of Pedagogy Conference - Educational Challenges and Future Prospects, Ohrid, May 16 th -18 th 2022, 88.	1
	Todorovska M., „Learning to learn wisdom: introducing students to philosophy”, Book of Abstracts - 75th Anniversary of the Institute of Pedagogy Conference - Educational Challenges and Future Prospects, Ohrid, May 16 th -18 th 2022, 89.	1
	ВКУПНО	244,6

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
	Стручна монографија	
	Донев, Д., Поповска, Ј., Тодоровска, М. , Цепароски, И., Димишковска, А., <i>Филозофијата во образованието – теориска и практична наградба на предметните програми од филозофскиот корпус предметни (Филозофија, Логика, Етика, Естетика) за средно образование</i> , Филозофски факултет, Скопје, 2019.	4,8
	Авторство на одредница во речник или енциклопедија	
	Тодоровска, М., „архетип“ (87-89), „жртвен јарец“ (205-208), „магиски реализам“ (346-347), „митологизам“ (393-394), „наратема“ (424-425), во Кулавакова, К. (ур.), <i>Поимник на теоријата на книжевноста (втора дојолнето издание)</i> , Македонска академија на науките и уметностите, Скопје, 2021 (38678 знаци со празни места) = 1.03 .	1,03
	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, технички извештаи, вешт наод и мислење, стручно мислење, проценка на капитал, систематизација, методологија	
	Евалуација на законите и телата поврзани со истражување врз човечки субјекти во Р. Македонија: <i>International Compilation of Human Research Standards</i> , Office for Human Research Protections, U.S. Department of Health and Human Services (2018, 2019, 2020, 2021).	4
	Учество во работата на комисија за државни натпревари	
	Учество во комисија за оценка за најдобар средношколски есеј, на натпреварот во рамките на деветтото издание на ФФФ, „Номо homini lupus est: Колку чини една насмевка?“, 2019 година	1
	Член на комисија во натпреварот Филозофска олимпијада (избор на претставници на Меѓународната филозофска олимпијада во Лисабон, 26-27 мај), мај 2022.	1
	Учество во промотивни активности на факултетот/институтот	
	Превод на апстракти од/на англиски јазик за <i>Book of Abstracts 2nd Days of Bioethics 2018</i>	0,5
	Учество во подготовката на сегмент за Интернационална недела на Филозофскиот факултет 2019.	0,5
	Учество во Меѓународната недела на Филозофскиот факултет – организација и модерирање на излагањето на проф. Томаш Древиак од Ниса, Полска.	0,5
	Предавање на институции од јавен интерес, културно-информативни центри	
	Јавно предавање „Потрагата по почетокот“ во рамки на мини-семинарот на тема „Мит и наука“, Скопско астрономско друштво-циклус јавни предавања, 08. 11. 2018, Елетротехнички факултет, Скопје.	0,5
	Јавно предавање „Верувањето во светото како основа на религијата“, во рамките на серијата јавни предавања	0,5

	(webinars) на Филозофскиот факултет за време на почетокот на пандемијата, 19.5.2020.	
Дејности од поширок интерес		
	Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание	
	Член на уредувачкиот одбор (уредник) на филозофското списание <i>Филозофска трибина</i> .	2
	Член на уредувачки одбор на меѓународно научно/стручно списание	
	Член на уредувачкиот одбор (уредник) на меѓународното филозофско списание <i>Филозофија/Filozofija – A Journal of Philosophical Inquiry</i> .	1
	Член на уредувачкиот одбор на меѓународното филозофско списание <i>Filozofska istraživanja</i> .	1
	Член на младиот уредувачки одбор (junior editorial board) на меѓународното филозофско списание <i>Synthesis philosophica</i> .	1
	Член на уредувачкиот одбор на меѓународното списание <i>Religious Dialogue and Cooperation</i> .	1
	Уредник на зборник на трудови од научен/стручен собир	
	<i>Proceedings from the Second international interdisciplinary conference “Bioethics: the Sign of a New Era” (6-8 October, Ohrid, Macedonia)</i> , Филозофски факултет, Скопје, 2019.	1
	„Света Софија – премудроста која си изгради дом“, Охрид – Струја, 11-13 октомври 2019, Православен богословски факултет, Скопје, 2020.	1
	Претседател на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир	
	Претседател на организациониот одбор (две инстанции) и на програмскиот одбор (две инстанции) на студентските конференции организирани на Институтот за филозофија: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Шеста студентска конференција „Идентитетот на човекот“, 4.4.2018. ▪ Седма студентска конференција „Егзистенцијализам“, 24.4.2019. ▪ Осма студентска конференција „Филозофија на политика“, 21.5.2021. ▪ Деветта студентска конференција „Скептицизам“, 20.2.2022. 	2
	Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир	
	Учество во програмскиот одбор на Светски ден на филозофијата 2019, „Ното mensura: 2500 години од раѓањето на Протагора“.	0,5
	Учество во програмскиот одбор на Светски ден на филозофијата 2022, „Современите предизвици на филозофијата и/на науката“.	0,5
	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир	
	17 th Lošinj Days of Bioethics, Мали Лошињ, Хрватска, 21-22.5.2018.	1
	2 nd International conference (2 nd Days of Bioethics), „Bioethics – the Sign of a New Era“, Охрид, Македонија, 06-8.10.2018.	1
	18 th Lošinj Days of Bioethics, Мали Лошињ, Хрватска, 19-22.5.2019.	1

	International Conference „Света Софија – Премудроста која си изгради дом (Изреки 9,1)“ / “St. Sophia – Wisdom has Built her House (Proverbs 9,11)”, 11-13.10.2019, Охрид-Струга, Македонија.	1
	100 години Филозофски факултет - Science and Society: the contribution of humanities and social sciences”), Струга, Македонија, 2-5.9.2020.	1
	19 th Lošinj Days of Bioethics, Мали Лошињ, Хрватска, 10-13.10.2021.	1
	20 th Lošinj Days of Bioethics, Мали Лошињ, Хрватска, 15-18.5.2022	1
	Учество во подготовката на годишниот координативен состанок на СЕЕПУС мрежата Philosophy and Interdisciplinarity: 21-23.9.2018, 20-22.10.2019, 30.10.2020, 19.9.2021, 16.9.2022 (без физичко присуство).	1
	Учество во подготовка на меѓународната летна школа во рамките на мрежата Philosophy and Interdisciplinarity, со работен наслов „Interdisciplinarity within Philosophy, Philosophy behind Interdisciplinarity”, планирана за периодот 10-15 јули 2023 (во Осиек, Хрватска).	1
	Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект - носител	
	„Теориска и практична надградба на предметните програми од филозофскиот корпус предмети (филозофија, етика, логика, естетика) за средно образование“, проект на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ (2018 година) (со Д. Донеv и Ј. Поповска)	1
	Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект – соработник	
	„Иновациите од ракурс на хуманистичките и општествените науки“ – проект на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ (2020 година)	0,5
	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект – соработник	
	Апликација за меѓународен проект (главни истражувачи: Хрвоје Јуриќ и Невад Кахтеран): “Comparative Philosophy as a Mediator between Science and Religion”, Ian Ramsey Centre, University of Oxford (мај 2020).	1
	„Philosophy with Children for Wider Social Inclusion” (SOPHIE) Erasmus+ KA220-SCH-233C1DDE (2022)	1
	Член на факултетска комисија	
	Член на Комисија за меѓународна соработка и наука на Филозофскиот факултет (2020-)	0,5
	Член на Комисија за акредитација на новата студиска програма за прв циклус студии на Институтот за филозофија	0,5
	Член на Комисија за акредитација на новата студиска програма на втор циклус студии – Религиски студии	0,5
	Член на Одборот на Центар за интегративна биоетика при Филозофскиот факултет	05
	Вкупно	39,83

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	81,47
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	244,6
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	39,83
Вкупно	365,9

Членови на Комисијата

Проф. д-р Љубомир Цуцуловски, с.р.

Проф. д-р Мирко Гошевски, с.р.

Проф. д-р Ана Димишковска, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „КОМПАРАТИВНА АНАЛИЗА НА СОВРЕМЕНИТЕ СИСТЕМИ ЗА ПОЛИЦИСКА ЕДУКАЦИЈА И ОБУКА НА ЕВРОПСКИТЕ ДРЖАВИ ВО ФУНКЦИЈА НА ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНОСТА НА ПОЛИЦИЈАТА ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА“ ОД М-Р МАРТИНА НЕДЕЛКОВСКА ИНЦЕКАРОВА, ПРИЈАВЕНА НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

На својата XVI редовна седница одржана на 11.1.2023 година, Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатката м-р Мартина Неделковска Инцекарова, пријавена на трет циклус – докторски студии на студиската програма Безбедност, одбрана и мир, на тема: „Компаративна анализа на современите системи за полициска едукација и обука на европските држави во функција на зголемување на професионалноста на полицијата во Република Северна Македонија“. Комисијата за оцена на докторската дисертација е во состав: проф. д-р Тони Милески, проф. д-р Митко Котовчевски, проф. д-р Сениша Даскаловски, проф. д-р Марина Митревска и проф. д-р Марина Малиш Саздовска.

Откако ја прочитавме и ја оценивме првичната верзија на докторската дисертација, како членови на Комисијата за оцена се сложивме околу заедничка оцена, којашто имаме чест да ја поднесеме преку следниов

ИЗВЕШТАЈ

Анализа на трудот

Докторската дисертација на кандидатката м-р Мартина Неделковска Инцекарова, пријавена на трет циклус – докторски студии на студиската програма Безбедност, одбрана и мир, на тема: „Компаративна анализа на современите системи за полициска едукација и обука на европските држави во функција на зголемување на професионалноста на полицијата во Република Македонија“ е исклучително обемен труд изложен на 424 страници. За изработка на докторскиот труд, кандидатката користела книги од македонски и странски автори, зборници на трудови, законски и подзаконски акти, но и бројни интернет-извори. Трудот е напишан на македонски јазик и е оценет од страна на Комисијата.

Трудот е спој на теориско-емпириско истражување и се состои од седум меѓусебно поврзани поглавја, од кои седмото поглавје се заклучоци и предлози.

Во воведниот дел од докторскиот труд, кој, всушност, ја прикажува методолошката рамка на трудот, кандидатката, по изнесените воведни забелешки за научната оправданост на истражувањето, ги прикажува основните методолошки одредници, постапки и техники од кои тргнува или на кои се потпира при изработката на темата. Во овој дел од трудот, таа го идентификува и го формулира предметот на истражување, преку определување на системите за полициска едукација и обука кои ќе бидат предмет на анализа. Општата цел на истражувањето е преку анализа на современите системи за полициска едукација и обука да се дојде до продлабочени аналитички сознанија за систем на полициска едукација и обука кој би придонел за поголема професионалност на полицијата во Македонија и би го подигнал нивото на полициското работење во целост. Во овој дел од трудот, кандидатката м-р Неделковска Инцекарова ја определува општата хипотеза на истражувањето која гласи: Успешната и ефикасна полициска едукација и обука во Република Македонија во голема мера зависи од поставеноста, стандардизацијата и примената на искуствата за нивната организација и функционирање во рамките на европските држави. Кандидатката мошне јасно го определува практичното значење на истражувањето кое го гледа во можноста за

искористување на позитивните европски искуства во полето на полициското образование и обука, во насока на подобрување на постојниот систем на полициско образование и обука во Република Македонија кој не ги задоволува во целост потребите на безбедносниот систем. Научното значење на истражувањето е преку проучување на современите системи за полициска едукација и обука на европските држави да се дојде до продлабочени сознанија за системот на полициско образование и обука кој би одговарал на потребите на безбедносниот систем во Република Северна Македонија и преку тоа да придонесе за поголема професионалност на полицијата во Република Северна Македонија.

Во првиот дел од трудот, насловен **Полиција**, извршено е теоретско определување на поимот полиција, преку анализа на сите поими кои е потребно конкретно да се определат со цел разбирање на улогата и функцијата на полицијата во демократското општество, како што се: безбедност, јавен ред и мир, девијантно однесување. Во овој дел, кандидатката ги определува основните полициски функции, но и полициските и внатрешните работи преку кои овие функции се остваруваат. Следува мошне темелен приказ на историскиот развој на полицијата, кој го прикажува историскиот развој од првите полициски должности преку организацијата на власта во градовите држави, па сè до Законот за метрополитска полиција и сер Роберт Пил и деветте принципи кои ги создал со цел приближување на полицијата до јавноста. Концептот „полиција во заедницата“ е темелно разработен во посебно поглавје, кое изобилува со повеќе шематски прикази кои ја доловуваат суштината на концептот што е определба на сите современи полициски системи. Карактеристиките на отворените и затворените модели на полициска организација се конкретно определени во посебно поглавје насловено „Полициска организација“, каде што м-р Мартина Неделковска Инцекарова ги наведува и принципите кои се застапени во процесот на управување на полициската организација. Освен што го дефинира поимот полициски службеник, кандидатката во посебно поглавје наведува каков треба да биде полицискиот службеник и на мошне аналитички начин ги поврзува професионалноста и полициската професија, презентирајќи ги начелата кои е потребно да се почитуваат од страна на полицискиот службеник со цел тој да изгради интегритет со развивање на правилен однос спрема работните обврски, граѓаните и полициската организација. Значењето на односите помеѓу полицијата и јавноста е елаборирано во посебно поглавје кое содржи и шематски прикази, а заради нивното исклучително значење посебно образложени се и „Пиловите принципи“.

Вториот дел од докторскиот труд е насловен **Полициска едукација и обука** и во него се дефинирани полициската едукација и обука преку нивно теоретско дефинирање и определување на начинот на кој се реализираат. Посебно се образложени сите видови обука (основна обука, обука на раководен кадар на средно ниво, обука на раководен кадар на високо ниво, специјализирана и континуирана обука) преку нивно дефинирање, но и насоки во кои треба да се развиваат. Факторите за ефикасна полициска едукација и обука кандидатката ги систематизира во неколку категории (селекција на кандидати, наставнички кадар, наставна програма, методи на учење, инфраструктурни капацитети, финансиски капацитети, законска регулатива), објаснувајќи го влијанието на процесот на едукација и обука на секој фактор одделно. Многу битен дел од оваа глава е поврзувањето на полициските науки и полициската едукација и обука, каде што се определуваат полициските науки, но и се прави компарација на различните аспекти на процесите на едукација и обука. Тековните состојби поврзани со соработката помеѓу институциите кои спроведуваат полициска едукација и обука се прикажани во последното поглавје од овој дел.

Третиот дел од трудот насловен **Компаративна анализа на современите системи за полициска едукација и обука на европските држави** е еден од најобемните делови суштински поврзан со предметот на истражување и во него кандидатката има направено компаративна анализа на сите системи за полициска едукација и обука кои се предмет на истражување, започнувајќи со системот на СР Германија, Холандија, Шпанија, Шведска, Франција и Норвешка. Кандидатката м-р Мартина Неделковска Инџекарова детално го анализира целокупниот систем за полициска едукација и обука на секоја земја одделно, започнувајќи најпрво со општи податоци за него, по што следат условите за конкурирање, начинот на селекција со исцрпни податоци за сите фази на селективниот процес, начинот на спроведување на едукација и обука и сл. Овој дел е исклучително богат со емпириска граѓа за начинот на спроведување на едукацијата и обуката во овие развиени европски земји што го подига квалитетот на трудот на исклучително високо ниво, ако се земе предвид фактот дека во нашата земја оваа проблематика речиси и да не се истражува. По секој анализиран систем наведено е кратко резиме со сумирање на клучните карактеристики на системот за полициска едукација и обука, што овозможува полесно да се долови суштината на изнесените емпириски податоци.

Бидејќи системот за полициска едукација и обука на македонската држава е посебен предмет на интерес, тој е анализиран во **четвртиот дел од докторскиот труд** насловен **Анализа на системот за полициска едукација и обука на Република Северна Македонија**, кој започнува со општи податоци за македонската држава и исклучително темелен приказ на историскиот развој на системот за полициска едукација и обука кој започнува од периодот по Втората светска војна. Тука се прикажани сите институции кои ја спроведувале полициската едукација и обука во конкретни периоди преку детална анализа на законските акти со кои се воспоставени и кои ја регулираат полициската едукација/обука во конкретниот временски период. Во посебно поглавје е извршена анализа на поставеноста на институциите кои спроведуваат полициска обука, како и моменталните законски и подзаконски акти со кои е регулирана оваа проблематика. Кандидатката ја презентира наставната програма за основна обука за полицаец, со наведување на селективниот процес, но и начинот на кој обуката се реализира преку анализа за одредбите во Законот за внатрешни работи кои се однесуваат на овој дел. Тука е анализиран и Правилникот за обука на Министерството за внатрешни работи, во кој се правно регулирани сите аспекти на обуката која ја спроведува Министерството. Начинот на оценување на слушателите на основна обука за полицаец е предвиден во посебен подзаконски акт насловен: Упатство за начинот на оценување на слушателите на основна обука за полицаец, донесен во 2009 год., кој е анализиран заедно со Правилникот за начинот на селекција и избор на лица кои засноваат работен однос во Министерството за внатрешни работи, кој го пропишува начинот и постапката на селекција и избор на лица кои засноваат работен однос во Министерството за внатрешни работи, и тоа за: полициски службеници и овластени службени лица за вршење стручни и граѓански работи. Посебен акцент кандидатката ставила на рамката на општи работни компетенции донесена во 2015 год., со цел подобрување на постапките за селекција и вработување, унапредување, оценување на ефектот од работењето, како и стручното усовршување на работниците во Министерството за внатрешни работи. Имајќи го предвид податокот дека полициската едукација во Република Северна Македонија ја вршат повеќе високообразовни институции, кандидатката нив конкретно ги наведува и прави анализа на нивните студиски програми.

Во петтиот дел од трудот насловен **Стратешки документи на Министерството за внатрешни работи на Република Северна Македонија**, кандидатката врши детална анализа на четирите стратешки документи кои ги регулираат човечките ресурси во

Министерството за внатрешни работи кои се темелно елаборирани преку презентирање на предизвиците, но и наведените несоодветни решенија во системот за управување со човечки ресурси на кои дополнително е наведен и критички осврт од страна на кандидатот. Петтиот дел е збогатен и со стратегиски мапи и СВОТ-матрици кои кандидатката ги прикажува преку шематски и табеларни прикази. Во овој дел од докторската дисертација, кандидатката ги анализира и стратегиските приоритети на системот за обука и развој на вработените во МВР, што е исклучително битно за темата која ја истражува.

Централна улога во докторскиот труд има **шестиот дел** насловен: **Предлог-модел на систем за ефикасна полициска едукација и обука во Република Северна Македонија**, кој кандидатката м-р **Мартина Неделковска Инџекарова** го започнува со елаборирање на причините поради кои е потребна реформа на системот за полициска едукација и обука во Република Северна Македонија, јасно наведувајќи ги идентификуваните незадоволителни состојби поврзани со несоодветен начин на селекција на кандидати преку нетранспарентен и несоодветен процес на селекција, недостаток на евалуација на процесот за селекција, огромно надворешно влијание на процесот на регрутирање и селекција, недефинирана постапка и услови за вработување без јавен оглас, недефинирана постапка за вработување на лица во министерството со преземање од други државни установи, непостоење на електронско аплицирање за вработување во министерството, непостоење на годишен план за обуки, нетранспарентност на останатите видови обука, несоодветно екипирање на Центарот за обука со наставен кадар и сл. Како резултат на извршената анализа на претходните системи за едукација и обука во овој дел, таа дава предлог за воведување нови критериуми за вработување во Министерството за внатрешни работи, но и нови фази во селективниот процес, кои смета дека е потребно да бидат вклучени во процесот на селекција, заради подобра филтрација на соодветните кандидати за работа во полиција. Во овој дел, кандидатката прави темелна анализа на полициската едукација во Република Северна Македонија преку наведена богата емпириска граѓа поврзана со високообразовните институции кои спроведуваат високо образование од областа на безбедноста во периодот од укинувањето на Полициската академија во 2008 год., па сè до денес. Преку низа табеларни и графички прикази, м-р Неделковска Инџекарова ги прикажува бројките на запишани и дипломирани студенти на прв и втор циклус студии на овие институции, но и врши нивна анализа, презентирајќи на тој начин уникатни податоци за оваа научна проблематика. Во овој дел, кандидатката врши споредбена анализа на бројот на запишани и дипломирани студенти на двата циклуса студии одделно, но и ги поврзува бројот на дипломирани студенти од областа на безбедноста со бројот на вработени дипломирани студенти од областа на безбедноста во Министерството за внатрешни работи. Во посебно поглавје кандидатката го елаборира предлог-моделот за ефикасна полициска едукација и обука во Република Северна Македонија, јасно нагласувајќи ја ургентната потреба за воспоставување на единствена институција која ќе врши обука и едукација на полициски кадри согласно со потребите на Министерството за внатрешни работи, а која ќе биде дел од Министерството за внатрешни работи. Согласно со овој модел, предвидено е таа институција да функционира како Полициска академија која би ги користела постојните инфраструктурни капацитети на сегашниот Центар за обука и Факултетот за безбедност во Идризово. Кандидатката јасно ги наведува критериумите за конкурирање за полицаец, но и за вработување во повисоко ниво на униформирана и криминалистичка полиција, кои се дополнети со нови критериуми согласно позитивните искуства од анализираните системи. Согласно со овој модел, конкурирањето и целокупната комуникација е потребно да се одвива електронски, со идентификационен број, кој

кандидатот го добива при аплицирањето. Кандидатката ја нагласува потребата од итно креирање на официјална интернет-страница на Полициската академија, која по примерот на развиените европски земји е потребно да избобилува со податоци за условите за конкурирање, фазите на селективниот процес, процесот на едукација и обука и сл. Во предлог-моделот е предвидена и наставната програма за основна обука за униформиран полициски службеник која е предвидено да се реализира во период од шест семестри, односно во период од три години, по што кандидатот добива потврда за завршена обука за полициски службеник. Селективниот процес за вработување во криминалистичка полиција вклучува и индивидуален и групен тест со практичен случај по примерот на француската полиција, а вработувањето во криминалистичка полиција е предвидено да се реализира преку четиригодишно високо образование на Полициската академија, каде што студентите во првите три години слушаат исти предмети, а во четврта година се определуваат за една од насоките за кои Министерството за внатрешни работи предвидува квоти за упис согласно со потребите. Согласно со овој модел, предвидени се посебни критериуми за вработување на лица со посебно стручно знаење како што се вештаци, економисти, информатичари и сл. и посебна специјализирана обука за полициска доедукација на овие лица. Помошник-полицаец е најновата категорија на лице кое е вработено во полициската организација, но не е полициски службеник која според кандидатката м-р Неделковска Индекарова, согласно со позитивните европски искуства, треба да постои и во полицискиот систем на Македонија со посебни критериуми за вработување и посебен вид обука приспособена на спецификата на работното место.

Седмиот дел од докторскиот труд е насловен **Заклучоци и предлози** и во него кандидатката ја нагласува ургентната потреба од воспоставување на единствена институција за полициска едукација и обука која ќе функционира како орган во состав на Министерството за внатрешни работи на Република Северна Македонија, а која ќе едуцира и вработува кадри согласно со потребите на Министерството. Во овој дел, кандидатката го акцентира непланското едуцирање на дипломирани студенти од областа на безбедноста што произлегува од емпириските податоци за процентот на вработени дипломирани студенти од областа на безбедноста, но и несогледувањето на потребата за воспоставување единствена институција за полициска едукација која ќе функционира во рамките на Министерството за внатрешни работи, а која ќе едуцира и обучува кадри согласно со потребите на Министерството. Освен креираниот предлог-модел за ефикасна полициска едукација и обука во Република Северна Македонија, м-р Неделковска Индекарова во овој дел предвидела и чекори за негова имплементација, поврзувајќи ја оваа имплементација со подобрување на општата компетентност на полициските службеници преку подобрување на способноста за извршување на полициските задачи и справување со предизвиците поврзани со професионалната етика, подобрување на способноста на полициските службеници за размена на гледишта и искуства со колегите и релевантни лица како дел од развивањето на добра пракса и можноста за развивање на сопствена компетентност во перспектива на доживотно учење. Кандидатката на мошне јасен и недвосмислен начин го определува влијанието што ефикасната полициска едукација и обука го има врз целокупното полициско работење, но најмногу врз функционирањето на концептот „полиција во заедницата“, каде што повратната врска за размена на информации нема да функционира ако граѓаните немаат доверба во полицијата, која единствено може да се изгради ако во полициската организација работат добро селектирани професионални кадри.

Предмет на истражувањето

Основен предмет на оваа докторска дисертација се германскиот, холандскиот, шпанскиот, шведскиот, францускиот и норвешкиот систем за полициска едукација и

обука, како современи модели во оваа област кои нудат позитивни практични искуства кои постојано се усовршуваат и можат да влијаат на зголемување на професионалноста на полицијата во Република Северна Македонија, но и системот за полициска едукација и обука на Македонија, кој е посебен предмет на интерес, анализиран од повеќе аспекти во посебно поглавје од трудот.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Научните истражувања од областа на полициската едукација и обука во нашата држава се исклучително ретки и речиси и да не постојат, поради што научниот придонес од докторската дисертација е од огромно значење. Најтемелни анализи на состојбата во оваа област се направени пред околу 25 години, кога научниците вложиле исклучителни напори да ги објаснат последиците од укинувањето на Полициската академија, а во наредниот период следат поединечни научни трудови на научници, без темелни научни истражувања кои би ја прикажале реалната состојба во конкретната проблематика. Неопходноста на истражувањето дополнително се зголемува ако се земе предвид и фактот дека во периодот од 2008 година се направени образовни реформи, кои значително ја усложнуваат веќе комплицираната состојба на невработени дипломирани криминалисти на Полициската академија, кои Министерството за внатрешни работи не ги вработува, која состојба дополнително се усложнува со хиперпродукција на кадри од оваа област, без да се истражи реалната потреба од едукација на овој тип кадри и реалните можности за вработување во Министерството за внатрешни работи. Некоординираноста на високообразовните институции со Министерството за внатрешни работи во Македонија е појдовната точка во истражувањето на м-р Неделковска Индекарова, што се потврдува и во компаративната анализа која е направена во трудот, а каде што едукацијата на кадри за работа во полициските служби се врши исклучиво од страна на полициската организација, врз основа на реалните потреби од кои организацијата има потреба. Во таа насока, докторската дисертација дава исклучително научно значење, на кое се надградува практичното значење кое кандидатката го гледа во можноста за искористување на позитивните европски искуства во полето на полициското образование и обука, а креираниот предлог-модел за ефикасна полициска едукација и обука во Република Северна Македонија е всушност „круната“ на истражувањето и е уникатен придонес кон оваа проблематика.

Краток опис на применетите методи

Истражувањето се потпира на компаративниот метод, кој во комбинација со повеќе научни методи, како што се аналитичко-синтетичкиот метод и индуктивно-дедуктивниот метод, методот на дескрипција и историографскиот метод, овозможува добивање сознанија за системите за полициска едукација и обука на европските држави, но и нивното влијание врз професионалноста и стручноста на полициските службеници.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Во трудот кандидатката прави темелна анализа на системите за полициска едукација и обука на конкретните европски земји, почнувајќи со елаборација на критериумите за селекција, селективниот процес и текот на едукацијата и обуката, со што нуди сеопфатен приказ на системот за полициска едукација и обука, ставајќи посебен акцент на специфичностите на системот и позитивните елементи кои треба да се искористат. Во посебна глава, кандидатката го обработува системот за полициска едукација и обука на македонската држава, започнувајќи со темелен и редоследен опис на историскиот развој, продолжувајќи со анализа на моменталната состојба во оваа област, која е збогатена со исклучително обемна анализа на емпириски податоци од Државниот завод за статистика, поврзана со бројот на запишани и дипломирани студенти на прв и втор циклус студии, од кои има извлечено исклучително битни заклучоци кои укажуваат на суфицит на кадри од оваа област, но и мал процент на

вработување на дипломираните студенти од областа на безбедноста во Министерството за внатрешни работи како клучна институција каде што овие кадри може да се вработат. Стратешките документи на Министерството за внатрешни работи на Република Северна Македонија се предмет на посебна анализа, каде што се детектирани незадоволителните состојби поврзани со различни аспекти на едукацијата и обуката во Министерството. Централен дел на истражувањето е предлог-моделот за ефикасна полициска едукација и обука, во кој кандидатката, користејќи ги позитивните искуства од анализираните европски држави, креира предлог-модел на ефикасен систем за полициска едукација и обука, кој е комбинација на позитивните елементи на развиените системи за полициска едукација и обука. Во овој модел, м-р Неделковска Инџекарова предвидува единствена институција за полициска едукација и обука која ќе го носи називот Полициска академија, која ќе врши обука за полицаец, но и високообразовна дејност согласно со Законот за високото образование, во која би се образувале полициски службеници за повисоко ниво на униформирана полиција и полициски службеници за криминалистичка полиција. Предлог-моделот за ефикасна полициска едукација и обука ги опфаќа, во детали, сите фази на процесот на едукација и обука, започнувајќи од начинот на конкурирање, фазите на селективниот процес, па сè до начинот на спроведување на едукацијата/обуката, што доволно говори за способностите на кандидатката да ги примени добиените знаења при истражувањето во конкретната проблематика.

ОЧЕКУВАН НАУЧЕН ПРИДОНЕС

Докторската дисертација со наслов „Компаративна анализа на современите системи за полициска едукација и обука на европските држави во функција на зголемување на професионалноста на полицијата во Република Северна Македонија“ на кандидатката м-р Мартина Неделковска Инџекарова, претставува солиден истражувачки труд со кој се анализира една исклучително битна научна проблематика на која се потпира полициското работење во целост. И покрај тоа што во нашата земја речиси и да не постојат научни истражувања од оваа област, кандидатката на мошне прецизен начин ги детектира слабостите на постојниот систем за едукација и обука на полициските службеници и ги поврзува со исклучително богата емпириска граѓа, со што ги анализира сите аспекти на научниот проблем. Кандидатката во трудот ги анализира сите аспекти на професионализмот кои ги поврзува со системот за полициска едукација и обука, јасно наведувајќи ги позитивните придобивки од темелната реформа на системот за полициска едукација и обука кој би следел по имплементацијата на моделот за едукација и обука кој таа го предлага. Трудот нуди исклучително битни оригинални податоци за полициската едукација и обука кои се значително применливи во полициската организација, бидејќи ги детектираат слабостите и недостатоците на постојниот систем за едукација и обука, кој не ги задоволува во целост кадровските потреби на полициската организација. Трудот може да послужи како основа за многу истражувања во оваа област кои би ги продлабочиле сознанијата за најефикасниот систем за едукација и обука кој ќе резултира со професионални полициски службеници со правилно изграден однос спрема граѓаните, полициската организација и работните задачи.

Имајќи ја предвид уникатноста и оригиналноста на докторскиот труд и придонесот кој тој ќе го има кон македонската научна мисла, комисијата го поздравува вложениот труд и постигнатите резултати до кои низ истражувањето дошла м-р Мартина Неделковска Инџекарова.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Докторската дисертација со наслов: **Компаративна анализа на современите системи за полициска едукација и обука на европските држави во функција на зголемување на професионалноста на полицијата во Република Северна Македонија**, на кандидатката м-р Мартина Неделковска Инџекарова, претставува оригинален академски труд кој ги задоволува сите академски стандарди. Кандидатката во трудот, освен што презентира солидна теориска рамка на полициската едукација и обука, вметнува исклучително богата емпирска граѓа од системите на земјите кои ги анализира, од кои ги извлекува позитивните елементи кои согласно со кадровските потреби се применливи во Република Северна Македонија, креирајќи на тој начин модел кој ќе биде применлив во македонски услови. При изработката на трудот, кандидатката консултирала голем број на македонски и странски автори, но и голем број на интернет-страници, кои во комбинација со значајната законска регулатива ги опфаќаат сите аспекти на конкретната проблематика.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет да ја прифати оваа позитивна рецензија и на кандидатката м-р Мартина Неделковска Инџекарова да ѝ дозволи јавна одбрана на докторската дисертација „Компаративна анализа на современите системи за полициска едукација и обука на европските држави во функција на зголемување на професионалноста на полицијата во Република Северна Македонија“, пријавена на трет циклус – докторски студии на студиската програма Безбедност, одбрана и мир.

ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА

Проф. д-р Тони Милески, с.р.

Проф. д-р Митко Котовчевски, с.р.

Проф. д-р Синиша Даскаловски, с.р.

Проф. д-р Марина Митревска, с.р.

Проф. д-р Марина Малиш Саздовска, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „УЛОГАТА НА РОДИТЕЛИТЕ ВО ОБРАЗОВНИОТ ПРОЦЕС ЗА УЧЕНИЦИТЕ СО ПРЕЧКИ ВО РАЗВОЈОТ“ ОД М-Р АДЕЛИНА ХАСКАЈ, ПРИЈАВЕНА НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ/ИНСТИТУТ ЗА СПЕЦИЈАЛНА ЕДУКАЦИЈА И РЕХАБИЛИТАЦИЈА ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, на својата XVI редовна седница одржана на 11.1.2023 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатката м-р Аделина Хаскај со наслов: „Улогата на родителите во образовниот процес за учениците со пречки во развојот“. Комисијата е во состав: проф. д-р Зора Јачова (претседател), проф. д-р Наташа Чичевска Јованова (ментор), проф. д-р Даниела Димитрова Радојичиќ (член), проф. д-р Наташа Ангелоска Галевска (член) и проф. д-р Зоран Михајловски (член).

Комисијата во наведениот состав со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет му го поднесува следниот

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Аделина Хаскај, со наслов: **Улогата на родителите во образовниот процес за учениците со пречки во развојот**, содржи 228 страници компјутерски обработен текст во фонт Times New Roman, со 1,5 проред и големина на букви 12, со 143 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги, национални прописи, меѓународни акти и интернетски ресурси.

Во согласност со законската процедура, од страна на менторката е извршена проверка на оригиналноста на трудот во базата на трудови при Министерството за образование и наука (plagijati.mon.gov.mk) на 11.3.2023 година, при што се утврди 4,7 % совпаѓање.

Трудот е структуриран во осум дела: *Теоретски основи, Методологија на истражувањето, Резултати од истражувањето, Дискусија, Заклучоци, Предлози, Користена литература и Прилози.*

Првото поглавје од докторската дисертација, презентира преку неколку тематски единици, претставува мошне солидна теоретска елаборација и дефинирање на проблемот на истражување. На самиот почеток, кандидатката фокусот го става на семејството, нагласувајќи дека неговото научно проучување не е ниту малку едноставно, така што во оваа област постојат низа од нерасчистени прашања и проблеми – почнувајќи од историскиот развој на семејството, преку неговата структура и функција, односите кон општеството, внатрешните односи и динамиката. Сложеноста на семејството како посебна општествена група и тешкотиите што се појавуваат при неговото проучување бараат мултидисциплинарна соработка, па оттаму семејството е предмет на проучување на повеќе науки. Семејството е незаменлива средина во која детето се формира како личност, живее во него и задоволува некои од своите најважни потреби, кои можат да се задоволат само во рамки на семејството. Како прв и најзначаен агенс на социјализација, семејството е и најодговорно за обезбедување оптимални услови за развој на детето. Раѓањето дете во семејството најчесто е извор на радост и создавање нови чувства, а во бракот што дотогаш бил без деца, доаѓа до вистинско формирање на семејството и развивање на основното семејно чувство, кое се карактеризира со нежен, грижлив и заштитнички став. Родителството може да донесе чувство на неизмерна среќа, гордост, самоостварување, потврда на идентитетот и интегритетот, успех, но може да доведе и до појава на замор, напор, стрес, а понекогаш и губење на можноста за самореализација во други области. Раѓање дете со пречки во развојот претставува силен предизвик и закана за нарушување на семејниот живот. Истражувањата укажуваат на тоа дека раѓањето дете со пречки во развојот неоспорно предизвикува стресна промена во семејството и најчесто го менува неговото секојдневно функционирање и ја одредува насоката на неговиот понатамошен развој. На многу родители им се потребни месеци, а на некои и години додека се стекнат со сила и стабилност да се помират со фактот дека имаат дете со пречки во развојот. Таквата состојба и кризата што настанува тешко можат да се спречат, но со соодветна помош може полесно да се пребродат. Семејството е прво што треба да сфати дека таквото дете треба да се прифати.

Во втората тематска единица со наслов „Образование на детето со пречки во развојот“, кандидатката м-р Аделина Хаскај нагласува дека во моментот кога детето со пречки во развојот го напушта домот и започнува да посетува основно училиште, родителите повторно доживуваат голем стрес. Се плашат за своето дете, како ќе биде прифатено во институцијата од воспитувачките, наставниците, останатите вработени и стручни лица. Се плашат детето да не бидат исмејувано од врсниците. Се плашат од останатите родители и нивната реакција. Колкав ќе биде стресот на родителите, ќе зависи од следниве фактори: карактеристиките на детето, особено проблемите во однесувањето; недостигот од соодветна професионална поддршка; незадоволството во врската помеѓу родителите и професионалците, од фазата на дијагностика, па сè до ограничениот пристап до медицински и едукативни сервиси за детето; социјалните ставови кон лицата со ПОП и малото разбирање за проблемите што ги доживуваат тие семејства.

Во следната тематска единица со наслов „Вклучување на родителите во образовниот процес“, кандидатката нагласува дека нема универзален договор за тоа што претставува вклученоста на родителите во образовниот процес. Може да има многу форми, од вклученост на училиште (помагање во училницата или во текот на паузите за ручек), па работа со детето дома: читање, подучување песни или помагање со домашните задачи. Вклучувањето на родителите во училиштето го подобрува резултатот на учениците и го зголемува задоволството на родителите. Истражувањата покажуваат дека вклученоста на родителите во едукативниот процес може да доведе до: повисоки оценки, подобри резултати на тестовите, повеќе внимание, зголемена мотивација, пониска стапка на укори, намалена употреба на дрога и алкохол, намалување на насилничко однесување и поголема самопочит.

Следната тематска единица „Теоретските модели на вклучување на родителите“ се однесува на неколку теоретски модели на вклучување на родителите, при што акцентот е ставен на: еколошкиот модел на развојот на детето на Bronfenbrenner (1994), моделот на реципрочно партнерство (Dunst и сор. 1992) (моделот на зајакнување и овозможување на семејствата), моделот на вклучување на родителите (Hoover-Dempsey и Sandler) и теоретскиот модел на Хорнби. Кандидатката најголем простор во докторската дисертација остава на теоретскиот модел на Хорнби за вклучување на родителите, па нагласува дека тој е создаден со комбинирање и адаптирање на постојните модели и од одговорите на многумина родители, наставници и други стручни лица што работат во училиштата. Оригиналниот модел е осмислен со наставници и родители на деца со ПОП, но супсеквентно е реализиран така што, со мали адаптации, е подеднакво применлив за сите родители и наставници. Моделот се состои од две пирамиди, едната ја претставува хиерархијата на потребите на родителите, а другата хиерархијата на родителските сили и можните придонеси. И двете пирамиди визуелно ги демонстрираат различните нивоа на потребите и придонесите на родителите.

Крајот од теоретските основи претставува преглед на истражувања спроведени во светски рамки, а се релевантни за проблематиката обработена во самата докторска дисертација.

Второто поглавје од докторскиот труд ги содржи методолошките компоненти на истражувањето. Во него се дефинирани предметот, целта и задачите, примерокот, хипотезите на истражувањето, методите и техниките што се користени за собирање на податоците.

Предмет на ова истражување е улогата на родителите во образовниот процес за учениците со пречки во развојот, при што се следи улогата на родителите во образовниот процес во редовните училишта, како и улогата на родителите за учениците со пречки во развојот кои посетуваат настава во основните училишта со ресурсен центар.

Целта на ова истражување е да се добијат сознанија за вклученоста на родителите во образовниот процес и поврзаноста со демографските карактеристики на родителите и здравствениот статус на учениците.

Што се однесува до карактеристиките, истражувањето има дескриптивен карактер, насочено е кон откривање, анализа и компарација на ставовите на наставниците и родителите на ученици со типичен развој и ученици со посебни образовни потреби кои посетуваат настава во редовни училишта и основни училишта со ресурсен центар околу вклученоста на родителите во образовниот процес на учениците со пречки во развојот; студијата е применета – обидувајќи се да ги утврди предизвиците со кои се соочуваат родителите при вклучувањето на своите деца во образовниот процес, и компаративна – ги споредува ставовите на наставниците и родителите на

ученици со типичен развој и ученици со ПОП кои посетуваат настава во редовни училишта и основни училишта со ресурсен центар.

Според дефинираната цел, во докторската дисертација се поставени следниве групи на хипотези:

Хо. Се претпоставува дека вклученоста на родителите во образованието на децата во редовните училишта, како и на децата со посебни образовни потреби, зависи од нивните демографски карактеристики: пол, возраст, степен на образование, работен статус на родителот како и здравствен статус на детето.

А-ХИПОТЕЗИ (се однесуваат на демографските специфичности на ставовите и проценките на испитаниците родители)

Б-ХИПОТЕЗИ (се однесуваат на демографските специфичности на ставовите и проценките на испитаниците наставници)

В-ХИПОТЕЗИ (се однесуваат на разликите во ставовите и проценките меѓу испитаниците родители и наставници)

В1. Родителите и наставниците меѓусебно се разликуваат во ставовите и проценките за вклученоста на родителите во образовните процеси.

В2. Родителите и наставниците меѓусебно се разликуваат во ставовите и проценките за комуникацијата меѓу училиштето и родителите.

В3. Родителите и наставниците меѓусебно се разликуваат во ставовите и проценките за информираноста на родителот за учењето и оценувањето.

В4. Родителите и наставниците меѓусебно се разликуваат во ставовите и проценките за волонтирањето на родителот во училишните активности.

Во истражувањето се опфатени вкупно 257 испитаници, од кои 142 наставници од редовните училишта во чии одделенија има ученици со посебни образовни потреби, дефектолози од основни училишта со ресурсен центар, како и дефектолози кои работат во комбинирани одделенија при редовните училишта. Исто така, се опфатени 115 родители на ученици со типичен развој, во чии одделенија учат ученици со посебни образовни потреби, како и родители на ученици со посебни образовни потреби кои се опфатени во редовните училишта или посетуваат настава во основните училишта со ресурсен центар на возраст од 6 до 15 години, односно ученици од I до IX одделение. Опфатени се испитаници од следниве градови: Скопје, Куманово, Тетово, Гостивар, Велес, Битола, Штип, Струга и Охрид. Податоците добиени преку прашалниците за родители и наставници/дефектолози се обработени и анализирани со програмата Статистички пакет за општествени науки (Statistical Package for Social Sciences SPSS 21) за Windows.

Во **третото и четвртото поглавје** од докторската дисертација, кандидатката прави анализа на резултатите со богат илустративен материјал, притоа дискутирајќи ги и споредувајќи ги добиените резултати со низа релевантни истражувања. Анализата на теоретските расправи и емпириските податоци до кои е дојдено во истражувањето упатува на следниве заклучни согледувања (презентирани во **петтото поглавје**):

- според наставниците, улогата на родителите е доста значајна за успешноста на учениците во воспитно-образовниот процес;

- родителите што ги поддржуваат своите деца во текот на воспитно-образовниот процес имаат голема улога во подобрувањето на резултатите и однесувањето на децата. Активното вклучување на родителите во училиштето може да помогне во промоција на средина за учење во која учениците можат позитивно да комуницираат со училишниот персонал и нивните врсници;

- остварувањето на родителската посветеност во образовниот процес бара „инвестиција“ на двете страни, но наставниците остануваат главни протагонисти на овој процес. Токму наставниците се тие што можат и треба да го организираат, да го структурираат и да го развиваат овој однос на професионален контекст;

- вклучувањето на родителите во процесот на учење треба да се идентификува како еден од индикаторите што се користат за проценка на квалитетот на образовната услуга на ниво на систем и особено на ниво на училиште и наставници. Постои потреба за професионален развој и обука на наставници за развојот на односите со родителите, со фокус на нивниот ангажман во процесот на учење;

- наставниците треба да бидат посветени на што е можно поблиска соработка со родителите. Тие треба да ги отелотворат ставовите на објективност, чувствителност, искреност, почит, емпатија и позитивно, но сепак реално размислување. Ова, исто така, вклучува прифаќање на седумте принципи на ефективно партнерство: доверба, почитување, компетентност, комуникација, посветеност, еднаквост и застапување;

- наставниците треба да го разберат влијанието на вообичаените бариери за вклучување на родителите и да знаат за широкиот опсег на стратегии за вклучување на родителите;

- наставниците, исто така, треба да ги развијат вештините потребни за ефективна работа со родителите;

- наставниците се тие што мора да ги спроведуваат училишната политика и процедурите за вклучување на родителите. Педагошката служба може да им даде поддршка на наставниците за да им овозможат да развијат самодоверба за да испробаат различни начини на работа со родителите;

- наставниците треба да вложат посебен напор да ги запознаат што е можно подобро родителите со цел поголема вклученост на родителите;

- ставањето низа стратегии на располагање на родителите ќе доведе до оптимални нивоа на вклученост на родителите во училиштата. Сепак, опсегот на стратегии што ги користат училиштата најмногу ќе зависи од знаењето и вештините на наставниците за ефективно спроведување на различните стратегии;

- образовниот систем треба да има јасна политика за вклучување на родителите, која се потпира на националната политика и ја приспособува на локалните услови и потреби. Педагошката служба во училиштето треба да се вклучи во развојот и спроведувањето на ефективни политики за вклучување на родителите, бидејќи тие се професионалци кои најверојатно ќе ја имаат потребната обука и вештини за да помогнат во ова;

- образовниот систем мора да има воспоставено процедури за поддршка на училиштата во спроведувањето на политиките за подобрување на вклученоста на родителите. Тие треба да имаат персонал кој ќе следи што се случува во училиштата и ќе нуди поддршка и насоки во однос на спроведувањето на добрата практика во однос на вклученоста на родителите;

- училиштата треба да користат широк опсег на активности за да постигнат најголема можна вклученост на родителите. Овие активности мора да се однесуваат на потребите и придонесите на родителите и да ги следат упатствата за организација на активностите;

- училиштата треба постојано да бараат повратни информации од родителите за да ја проценат ефективността на активностите за вклучување на родителите што ги имаат;

- училиштата треба да спроведуваат редовни проценки на потребите и анкети за моменталната вклученост на родителите, како и да бараат предлози од родителите за тоа како нивното вклучување може да биде поефективно.

Кандидатката посочува дека заклучоците од ова истражување не треба да се прифатат како категорични, бидејќи тие се однесуваат на конкретен примерок, во одреден временски период, но сепак треба да се уважат во насока на унапредување на општествената организираност, пред сè подобрување на образовниот процес на учениците со пречки во развојот, давајќи притоа препораки и сугестии во тој правец пред крајот на дисертацијата, т.е. во **шестото поглавје**.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката **м-р Аделина Хаскај**, со наслов: **Улогата на родителите во образовниот процес за учениците со пречки во развојот**, претставува истражување од областа на специјалната едукација и рехабилитација. Студијата го опишува ангажирањето на родителите во процесот на учење како посебна карактеристика на училишното партнерство со семејството. Степенот на посветеноста на родителите лежи во основањето на партнерството помеѓу училиштето и семејството, бидејќи пристапот на родителите кон училиштето претставува индивидуален интерес на секој родител.

Констатациите, резултатите, толкувањата, предлозите и заклучоците од оваа студија треба да се земаат предвид од страна на сите актери во образовниот систем, како наставниците, раководителите на образовните институции, родителите и истражувачите од областа на образованието. Исто така, заклучоците од ова истражување ќе бидат значајни за Министерството

за образование и наука, како институција одговорна за креирање и имплементација на образовните политики. Соработката на училиштето, а посебно на наставниците со родителите треба да се редимензионира, ориентирајќи ја оваа соработка кон конкретно ангажирање на родителите во процесот на учење. Затоа, вклучувањето на родителите во воспитно-образовниот процес треба да се поткрепи со посебна правна рамка, која ќе овозможи правила, задачи и методолошки процедури што треба да ги следат вработените во образованието со цел градење и професионален развој на партнерството училиште – семејство.

Овозможувањето вклученост на родителите во образовниот процес бара „инвестиции“ од двете страни, но наставниците остануваат главни протагонисти на овој процес. Токму наставниците се тие што можат и треба да ја организираат, да ја структурираат и да ја развијат оваа соработка во професионален контекст. Ангажирањето на родителите во процесот на учењето треба да биде идентификувано како еден од индикаторите кои се користат за процена на квалитетот на образовните услуги. За ова, самото училиште во своите процедури за самоевалуација, но исто така и институциите одговорни за надворешното оценување на квалитетот на образовните услуги треба да усвојат техники и инструменти со кои може да се оцени овој аспект на активноста на училиштето и наставниците, како дел од нивните општи остварувања.

Постои потреба за професионален развој и обука на наставници за развојот на односите со родителите, со фокус на нивниот ангажман во процесот на учење. Во овој поглед, студијата може да биде важна и релевантна за високообразовните институции. Програмите за обука на наставници, во основно и / или средно образование, треба да ја опфатат и третираат вклученоста на родителите во училиштето, како од теоретски така и од практично-методолошки аспект со цел оспособување на новите наставници во професионален развој на овој аспект.

Докторската дисертација на кандидатката м-р Аделина Хаскај, со наслов: **Улогата на родителите во образовниот процес за учениците со пречки во развојот**, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатката, пред одбраната на докторскиот труд, ги објавила (како прв автор, во меѓународни научни списанија или еден труд во списание со импакт-фактор) следниве рецензирани истражувачки трудови:

- [4]. Автори: **Haskaj A.**, Cicevska Jovanova N. (2020), Students with Special Educational Needs in the Education process. PHILOSOPHICA International Journal of Social and Human Sciences, 7(13-14): 9-13. (ISSN 1857-9272 (Print) ISSN 2671-3020 (Online)) (<http://sites.google.com/unite.edu.mk/philosophica/vol-7-no-13-14>).
- [5]. Автори: **Haskaj A.**, Cicevska Jovanova N. (2020). Attitudes of Teachers Regarding the Inclusion of Parents in the Educational process of Students. PHILOSOPHICA International Journal of Social and Human Sciences, 7(13-14): 14-18. (ISSN 1857-9272 (Print) ISSN 2671-3020 (Online)) (<http://sites.google.com/unite.edu.mk/philosophica/vol-7-no-13-14>).

Заклучок и предлог

Докторската дисертација под наслов: **Улогата на родителите во образовниот процес за учениците со пречки во развојот**, изработена од **м-р Аделина Хаскај**, со својата теоретска елаборација, методолошко обликување, стил и пристап кон проблемот, дава значаен придонес во расветлувањето на еден мошне сложен и актуелен проблем во нашиот образовен систем. Трудот претставува сам по себе значаен извор, стимулација и поддршка на други истражувања од овој домен, особено поради фактот што во македонската научна теорија и практика постојат мал број трудови што како научен дискурс ја имаат вклученоста на родителите во образовниот процес на учениците со пречки во развојот. Поставеноста на проблемот, аналитичкиот пристап на кандидатката и солидното владеење со методологијата доведуваат до прегледни заклучоци, кои на коректен начин ги детерминираат поставените хипотези со конзистентна научна аргументација, давајќи му на трудот значајно нагласена научна тежина.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатката **м-р Аделина Хаскај** со наслов: **Улогата на родителите во образовниот процес за учениците со пречки во развојот**.

КОМИСИЈА

Проф. д-р Зора Јачова, претседател, с.р.

Проф. д-р Наташа Чичевска Јованова, ментор, с.р.

Проф. д-р Даниела Димитрова Радојичиќ, член, с.р.

Проф. д-р Наташа Ангелоска Галевска, член, с.р.

Проф. д-р Зоран Михајловски, член, с.р.

Прилог бр. 2

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСЛОВЕН ДОЦЕНТ ВО НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ (64022) ПРЕВЕДУВАЊЕ И (64004) АНГЛИСТИКА, ПО ПРЕДМЕТИТЕ ТОЛКУВАЊЕ ОД АНГЛИСКИ ЈАЗИК Б/В НА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК А3, СИМУЛТАНО ТОЛКУВАЊЕ ОД АНГЛИСКИ ЈАЗИК Б/В НА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК 4 И ИКТ-ТЕРМИНОЛОГИЈА (БЕЗ ВРАБОТУВАЊЕ) НА ФИЛОЛОШКИОТ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во весниците *Слободен печат* и *Коха* од 11-12 февруари 2023 година, за избор во звањето насловен доцент во наставно-научните области (64022) преведување и (64004) англистика, по предметите Толкување од англиски јазик Б/В на македонски јазик А3, Симултано толкување од англиски јазик Б/В на македонски јазик 4 и ИКТ-терминологија (**без вработување**), и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 04-351/7, донесена на 85. редовна седница одржана на 13.3.2023, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Солзица Поповска, редовен професор на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, проф. д-р Татјана Панова Игњатовиќ, редовен професор на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје и проф. д-р Владимир Цветкоски, вонреден професор на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор во звањето насловен доцент во наставно-научните области (64022) преведување и (64004) англистика, по предметите Толкување од англиски јазик Б/В на македонски јазик А3, Симултано толкување од англиски јазик Б/В на македонски јазик 4 и ИКТ-терминологија (**без вработување**), во предвидениот рок се пријави д-р Николче Мицкоски.

1 БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатот д-р Николче Мицкоски е роден на 20.1.1981 г., во Прилеп. Средно образование завршил во Прилеп во 1998 година. Со високо образование се стекнал на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје. Дипломирал во 2005 година, со просечен успех 8,64.

Кандидатот активно се служи со англискиот и германскиот јазик.

Во учебната 2008/2009 година се запишал на втор циклус (магистерски) студии на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје. Студиите ги завршил во 2012 година, со просечен успех 9,00. На 26.3.2012 година го одбрал магистерскиот труд на тема: „Дефинирање терминологија од областа на информатичките технологии во македонскиот јазик“.

Докторска дисертација пријавил на 20.2.2015 година на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје. Дисертацијата на тема: „Терминологијата од областа на информатичкото општество во македонскиот јазик: дефинирање и создавање термилошки бази на податоци“ ја одбрал на 27.5.2021 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Анета Дучевска, проф. д-р Емилија Црвенковска, акад. Љупчо Коцарев, акад. Витомир Митевски и проф. д-р Катерина Велјановска. Со тоа се стекнал со научниот степен доктор на хуманистички науки – македонски јазик и лингвистика.

На 12.4.2018 година е избран во звањето асистент истражувач во Лексикографскиот центар при Македонската академија на науките и уметностите, во областа терминологија и лексикографија.

Во моментот е асистент истражувач во Лексикографскиот центар „Георги Старделов“ при Македонската академија на науките и уметностите. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр. 2 на Македонската академија на науките и уметностите од јуни 2018 година. Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата, објавени во Билтен бр. 2 на Македонската академија на науките и уметностите од јуни 2018 година, како и вкупните научни, стручни,

педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2 НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, на Катедрата за преведување и толкување, кандидатот д-р Николче Мицкоски изведува настава и вежби во првиот циклус студии на студиската програма Преведување и толкување. Поконкретно, д-р Николче Мицкоски изведува настава по определени наставни предмети од учебната 2007 /2008 година како демонстратор и како стручњак од практиката сè до учебната 2022/2023 година, како што следува:

Во учебната 2007/2008 година, како стручњак од практиката држел вежби по: Преведување од англиски на македонски јазик 3 и 4; електронски преведувачки помагала 2 и 4.

Во учебната 2008/2009 година како демонстратор држел вежби по Преведување од англиски на македонски јазик и преведување од англиски на македонски јазик 4.

Во учебната 2009/2010 година, како демонстратор изведувал вежби по предметите Преведување од англиски на македонски јазик 2 и 4 и Електронски преведувачки помагала.

Во учебната 2010/2011 година, како стручњак од практиката изведувал вежби по предметите Преведување од англиски на македонски јазик 1 и 3, и Стручен предмет економија.

Во учебната 2011/2012 година, како стручњак од практиката изведувал вежби по предметите: Преведување од англиски на македонски јазик 3 и 4; Консекутивно толкување од англиски на македонски и обратно (5 семестар); Консекутивно, симултано толкување од англиски на македонски и обратно (6 семестар); Консекутивно толкување од англиски на македонски 3 и 4 и ИКТ терминологија.

Во учебната 2012/2013 година, како стручњак од практиката изведувал вежби по Превод од македонски на англиски јазик и обратно 3 и 4; Консекутивно толкување од англиски (Б, В) на македонски јазик и обратно со техника на бележење; Консекутивно и симултано толкување од англиски (Б, В) на македонски јазик и обратно; ИКТ-терминологија и преведувачки помагала.

Во учебната 2013/2014 година, како стручњак од практиката изведувал вежби по предметите: Превод од англиски на македонски 3Б и 3В; Превод од англиски на македонски 3; Консекутивно толкување од англиски (Б, В) на македонски јазик со техники на бележење; Превод од англиски на македонски јазик со практична јазична редакција 4; Консекутивно и симултано толкување од англиски (Б, В) на македонски јазик.

Во учебната 2014/2015 година, како стручњак од практиката изведувал вежби по предметите: Консекутивно толкување од македонски на англиски јазик (Б, В) со техники на бележење; Консекутивно и симултано толкување од македонски на англиски (Б) јазик и обратно; ИКТ-терминологија; Симултано толкување од македонски на англиски јазик (Б) и обратно; Консекутивно и симултано толкување од англиски јазик (Б,В) на македонски јазик и обратно.

Во учебната 2015/2016 година, како стручњак од практиката изведувал вежби по Консекутивно толкување од македонски на англиски јазик (Б 1); Консекутивно толкување од англиски на македонски јазик (Б1,В); Консекутивно и симултано толкување од македонски на англиски (Б) јазик и обратно; ИКТ-терминологија; Консекутивно толкување од македонски на англиски јазик (Б) 2; Консекутивно толкување од англиски јазик (Б,В) на македонски јазик 2; Симултано толкување од македонски на англиски (Б) јазик и обратно.

Во учебната 2016/2017 година, како стручњак од практиката изведувал вежби по предметите: Консекутивно толкување од македонски на англиски јазик (Б) 1; Консекутивно толкување од англиски на македонски јазик (Б,В) 1; ИКТ-терминологија; Консекутивно толкување од македонски на англиски јазик (Б) 2; Консекутивно толкување од англиски на македонски јазик (Б,В) 2.

Во учебната 2017/2018 година, како стручњак од практиката изведувал вежби по предметите: Консекутивно толкување од македонски на англиски јазик (Б) 1; Консекутивно толкување од англиски на македонски јазик (Б,В) 1; Симултано толкување од македонски на англиски јазик (Б) 1; Симултано толкување од англиски на македонски јазик (Б,В) 1; ИКТ-терминологија; Консекутивно толкување од македонски на англиски јазик (Б) 2; Консекутивно толкување од англиски на македонски јазик (Б,В)

2; Симултано толкување од македонски на англиски јазик (Б) 2; Симултано толкување од англиски на македонски јазик (Б,В) 2.

Во зимскиот семестар од учебната 2017/2018 година како стручњак од практиката изведувал вежби по Консекутивно толкување од македонски на англиски јазик (Б) 1; Консекутивно толкување од англиски на македонски јазик (Б,В) 1; Симултано толкување од македонски на англиски јазик (Б) 1; Симултано толкување од англиски на македонски јазик (Б,В) 1 и ИКТ-терминологија.

Во летниот семестар од учебната 2017/2018 година како стручњак од практиката изведувал вежби по Консекутивно толкување од македонски на англиски јазик (Б) 2; Консекутивно толкување од англиски на македонски јазик (Б,В) 2; Симултано толкување од македонски на англиски јазик (Б) 2; Симултано толкување од англиски на македонски јазик (Б,В) 2.

Во зимскиот семестар од учебната 2018/2019 година, како стручњак од практиката изведувал вежби по Консекутивно толкување од македонски на англиски јазик (Б) 1; Симултано толкување од македонски на англиски јазик (Б) 1; Симултано толкување од англиски на македонски јазик (Б,В) 1 и по ИКТ-терминологија.

Во летниот семестар од учебната 2018/2019 година, како стручњак од практиката изведувал вежби по Консекутивно толкување од македонски на англиски јазик (Б) 2; Симултано толкување од македонски на англиски јазик (Б) 2; Симултано толкување од англиски на македонски јазик (Б,В) 2 и по ИКТ-терминологија.

Во зимскиот семестар од учебната 2019/2020 година, како стручњак од практиката изведувал вежби по Симултано толкување од македонски на англиски јазик (Б) 1 и по Симултано толкување од англиски на македонски јазик (Б,В) 1.

Во летниот семестар од учебната 2019/2020 година, како стручњак од практиката изведувал вежби по Симултано толкување од англиски на македонски јазик (Б,В) 2 и по ИКТ-терминологија.

Во зимскиот семестар од учебната 2020/2021 година, како стручњак од практиката изведувал вежби по Симултано толкување од англиски на македонски јазик (Б,В) 1.

Во зимскиот семестар од учебната 2021/2022 година, како стручњак од практиката изведувал вежби по Толкување од англиски јазик В на македонски јазик А1.

Во летниот семестар од учебната 2021/2022 година, како стручњак од практиката изведувал вежби по ИКТ-терминологија и по Толкување од англиски јазик В на македонски јазик 4.

Во зимскиот семестар од учебната 2022/2023 година, како стручњак од практиката изведувал вежби по Толкување од англиски јазик Б/В на македонски јазик А3.

Научноистражувачка дејност/Стручно-уметничка дејност

Д-р Николче Мицкоски објавил вкупно 7 научни трудови од областа лексикологија и терминологија, од кои 2 труда во меѓународни научни списанија, 2 труда во меѓународни научни публикации и 3 труда во зборници од научни собири. Во следниот дел, ќе се осврнеме на најзначајните неговите трудови:

Во статијата **Кон работата на националната работна група за изработка на лексикон од областа на информатичките и комуникациските технологии** (2009 г.), Мицкоски дава преглед работата на Националната работна група за изработка на лексикон од областа на информатичките и комуникациските технологии што го подготви Лексиконот на македонски зборови од областа на информатичките и комуникациските технологии и ја опишува постапката за дефинирање и усвојување најсоодветни преводни еквиваленти за одредени термини.

Во статијата **Стратегиски пристап при дефинирање терминологија од областа на информатичкото општество** (2009) се даваат насоки за стратегиски пристап при дефинирање терминологија од областа на информатичкото општество. Се анализираат случаите и се даваат препораки за користење на кирилско и латинско писмо при пишување на термините, дефинирање терминологија од областа на хардверот, софтверот и електронските комуникации.

Во статијата **Познавањето на терминологијата од областа на Европската Унија кај идните стручни преведувачи и лектори** (2014 г.), Мицкоски ги анализира податоците од истражувањето за познавање на терминологијата од областа на Европската Унија. Истражувањето е спроведено меѓу идните преведувачи и лектори што студираат на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје. Се дава и табеларен приказ на дадените одговори од идните преведувачи, како и табеларен приказ со поените што ги доделиле идните лектори.

Трудот **Адаптација на акронимите од областа на информатичкото општество во македонскиот јазик** го обработува процесот на адаптација на акронимите од областа на

информатичкото општество во македонскиот јазик. Мицкоски ги разгледува случаите за адаптација на акроними што содржат букви кои ги нема во македонската азбука, користење црточка во сложени конструкции составени од акроним и именка, сложени конструкции составени од акроним и именка кога првата буква од именката е содржана во акронимот, адаптација на акроними што често се користат, додавање членски морфеми и суфикси за множинска форма, акронимите во разговорниот функционален стил и изговор на акронимите. Мицкоски завршува со препораки за секој од разгледаните случаи.

Статијата од 2018 година со англиски наслов: **Corpus-based approach to defining ICT terminology**, го опишува користењето корпуси за одредување група на термини што ќе се обработуваат во рамките на предметот ИКТ-терминологија, а дава и увид дали ИКТ-терминологијата што се користи во Македонија е усогласена и дали е потребно ажурирање на нормативниот Лексикон на македонски зборови од областа на информатичките и комуникациските технологии.

Во статијата од 2020 година со наслов: **Макропроектот Македонска научна и стручна терминологија – тековна состојба и идни активности**, Мицкоски дава преглед на макропроектот Македонска научна и стручна терминологија – најстариот проект на МАНУ. Одбележувањето на 50 години од проектот треба да ја означи промената на насоката на активностите кон електронска лексикографија. Во оваа фаза, ќе се користи корпусна лингвистика за создавање електронски термилошки бази на податоци што ќе бидат достапни за корисниците на интернет. Специјализираните корпуси треба да бидат почетна точка и ќе бидат многу корисни за да им помогнат на терминолозите да ги одредат најсоодветните термини што треба да бидат вклучени во термилошките речници од одредена област.

Трудот **Организација на час по терминологија од областа на информатичките и комуникациските технологии. Прирачник со наставни активности по термилошки предмети во наставата по преведување и толкување** претставува преглед на организација на час по терминологија од областа на информатичките и комуникациските технологии. Дадени се информации за целите, содржината, методологијата на наставната активност, како и детален опис на реализацијата на наставните активности и оценувањето по предметот.

Во својата дисертација од 2021 година со наслов: **Терминологијата од областа на информатичкото општество во македонскиот јазик: дефинирање и создавање термилошки бази на податоци**, Мицкоски дава насоки за дефинирање терминологија од областа на информатичкото општество во македонскиот јазик и за создавање термилошки бази на податоци. Понуден е преглед на меѓународните стандарди за создавање терминологија и термилошки бази на податоци, начините на зборообразување во македонскиот јазик, принципите за создавање терминологија, се анализираат одредени термини и се дава преглед на резултатите од истражувањето за користење терминологија спроведено меѓу студенти.

Статијата од 2021 година, **The Perils of Inconsistent Use of ICT-Related Terminology in School Textbooks**, објавена во *European Scientific Journal*, 17(39), 35-41 ја анализира доследноста во користењето соодветна ИКТ-терминологија во учебниците за основно и средно образование што се одобрени од Националната комисија за учебници и објавени од МОН. Анализата покажува дека ИКТ-терминологијата се користи недоследно, а често и погрешно, во анализираните учебници. Доследното користење на точна и соодветна терминологија во сите учебници ќе овозможи учениците да ја усвојат правилната терминологија и да ја користат правилно.

Во статијата од 2021 година со наслов: **Анализа на лексичката честота во „Сите лица на речта“**, Мицкоски дава преглед на лексичката честота и ги анализира клучните зборови во контекст со користење на корпус создаден од „Сите лица на речта“ од Катина Кулавакова. Користењето на корпусната лингвистика дава корисни информации за лексиката, конструкциите и колокациите што се користат во корпусот, а дава и увид во автентичниот јазик што го користи авторката. Даден е преглед на најчестите зборови, глаголи, именки, придавки и заменки со статистички податоци и графичко претставување на колокациите што тие ги создаваат. Анализата ги открива и зборовите од Кулавакова што ретко се користат во македонскиот јазик.

Во трудот од 2022 година со наслов: **Македонската тематска лексикологија и лексикографија како израз на културниот идентитет**, авторите Николче Мицкоски и Љ. Макаријоска се осврнуваат на тематските лексиколошки и лексикографски трудови, коишто иако се различни според опфатот, концепцијата, односно методолошките принципи и сл., ги обединува тоа што автентично ја претставуваат лексиката на македонскиот јазик како израз на македонската

традиционална, материјална и духовна култура. Имајќи ги превид современите тенденции во славистиката, досегашните лексичко-семантички истражувања и лексикографски изданија се израз на културниот идентитет и народниот светоглед, претставувајќи ја на пр. лексиката од областа на растителниот и животинскиот свет, народното градителство, облеката и др., но и обредно-обичајната практика во врска со животниот и календарскиот циклус, народната медицина, верувањата, митологијата итн.

Во трудот од 2022 година со наслов: **Дигитална ризница на македонската академија на науките и уметностите**, авторите Мицкоски и Димитровски ја опишуваат институционалната ризница на МАНУ. Се дава преглед на апликации со слободен софтвер што се користат за создавање институционални ризници и ги опишува софтверот DSpace и метаподатоците во форматот Dublin Core. Даден е детален опис на ставка во дигиталната ризница со опис на сите достапни полиња и информации. Во трудот е даден и план за ажурирање и надградба на институционалната ризница во иднина.

Д-р Николче Мицкоски бил раководител на 1 национален проект (Поимник на зборови од областа на информатичката технологија – втора фаза), а учествувал како член во 8 национални научни проекти (1. Макропроект: „Македонска научна и стручна терминологија“, МАНУ; 2. Макропроект: „Историја на културата на почвата на Македонија“, МАНУ; 3. 50 години МАНУ – Раѓањето, создавањето и развојот на МАНУ во/низ документи, МАНУ; 4. Столбови на античката мудрост, МАНУ; 5. Поезија: творештво, превод и оптек на делата на јазиците од помалите говорни подрачја – Меѓународен колоквиум во чест на Ацо Шопов, МАНУ; 6. Електронски ресурси за македонскиот јазик: состојба и перспективи, Филолошки факултет „Блаже Конески“; 7. Дигитализација на топонимскиот материјал од Северозападна Македонија, ИМЈ и 8. Речник на топонимите од Воденско, ИМЈ). Покрај тоа, бил и член на 7 меѓународни научни проекти (1. European Language Equality, Horizon 2020; 2. ELEXIS, Horizon 2020; 3. Distant Reading for European Literary History, COST; 4. Речник на термилошка терминологија, Термилошка комисија при Меѓународниот славистички комитет; 5. Terminographic Database TERM_IN. Slavic Terminography, Термилошка комисија при Меѓународниот славистички комитет; 6. Можности за зајакнување на емоционалната интелигенција како генеричка компетенција кај студентите по преведување и толкување, УКИМ – Скопје и Универзитетот во Грац; 7. Семејно помнење и културно наследство: Ароманци (Цинцари, Власи) во Србија и Македонија, МАНУ и САНУ).

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Николче Мицкоски активно е вклучен во стручно-апликативната работа во полето на книжевното преведување и локализацијата. Од англиски јазик ги превел следните книжевни дела:

1. Грст бои (Fistful of colours) од Сучен Кристин Лим, Антолог, 2016, ISBN 978-608-243-174-1
 2. Светлина во август (Light in August) од Вилијам Фокнер, Конгресен сервисен центар, 2015, Едиција: Свезди на светската книжевност, ISBN 978-608-4721-94-9
 3. Гранична држава (Border State) од Тону Онепалу, Антолог, 2014, ISBN 978-608-243-016-4
 4. Меш (MASH), Ричард Хукер, Антолог, 2013, ISBN 978-608-4507-96-3
 5. Лебедот (The Swan) од Гудбергург Бергсон, Антолог, 2013, ISBN 978-608-4507-63-5
 6. Авесаломе, Авесаломе! (Absalom, Absalom!) од Вилијам Фокнер, Конгресен сервисен центар, Едиција: Нобеловци, ISBN 978-608-4694-76-2
 7. Добриот војник (The Good Soldier) од Форд Медокс Форд, Конгресен сервисен центар Едиција: Свезди на светската книжевност, ISBN 978-608-4694-85-4
 8. Црвениот симбол на храброста (The Red Badge of Courage) од Стивен Крејн, Антолог, 2012, ISBN 978-608-4507-71-0
 9. Врева и бес (II издание) (The Sound and the Fury) од Вилијам Фокнер, Конгресен сервисен центар, Микена, Макавеј, 2012, Едиција: Нобеловци, ISBN 978-608-4694-01-4
 10. Врева и бес (The Sound and the Fury) од Вилијам Фокнер, Антолог, 2008, ISBN 978-608-4507-00-0
- Од македонски на англиски ги превел следните дела:
1. When the Glasses are Lost (Кога се губат очилата) од Жарко Кујунџиски, Dalkey Archive Press, Едиција: Best European Fiction 2013
 2. Spectator (Спектатор) од Жарко Кујунџиски, Антолог, 2011 година, ISBN 978-608-4507-11-6 (13)

3. The White Valley (Белата долина) од Симон Дракул, НУБ Св. Климент Охридски – Скопје, 2011 г. Едиција: 130 тома македонска книжевност, ISBN 978-9989-652-87-5
4. The Basics of Jazz Harmony (Jazz Theory) (Хармонски основи на џезот) од Илија Пејовски, Проартс ДОО, 2004 г., ISBN 9989-20642-2

Стручно усовршување во странство остварил со студиски престој во Шпанија, во периодот мај-јуни 2022 година, во Лабораторијата за иновација во дигиталната хуманистика (Laboratory of Innovation in Digital Humanities), UNED, Шпанија во рамките на проектот *Computational Literary Studies Infrastructure*, финансиран од програмата за истражување и иновација Horizon 2020, под менторство на проф. д-р Салвадор Рос Муњоз (име на проектот: Македонски поетски корпус).

Д-р Николче Мицкоски бил член на редакцискиот одбор на макропроектот „Македонска научна и стручна терминологија“ при МАНУ и учествувал во изработката на следните публикации:

1. Терминолошки речник по Градежништво. 2016. Скопје: Македонска академија на науките и уметностите.
2. Терминолошки речник по Теологија. 2017. Скопје: Македонска академија на науките и уметностите.
3. Терминолошки речник по Генетика. 2018. Скопје: Македонска академија на науките и уметностите.
4. Терминолошки речник по Социјална и превентивна медицина – јавно здравје. 2018. Скопје: Македонска академија на науките и уметностите.
5. Терминолошки речник по Филозофија. 2022. Скопје: Македонска академија на науките и уметностите.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Николче Мицкоски.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Николче Мицкоски поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избран во звањето насловен доцент во наставно-научните области (64022) преведување и (64004) англистика, по предметите Толкување од англиски јазик Б/В на македонски јазик А3, Симултано толкување од англиски јазик Б/В на македонски јазик 4 и ИКТ-терминологија **(без вработување)**.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при УКИМ во Скопје, д-р Николче Мицкоски да биде избран во звањето насловен доцент во наставно-научните области (64022) преведување и (64004) англистика, по предметите Толкување од англиски јазик Б/В на македонски јазик А3, Симултано толкување од англиски јазик Б/В на македонски јазик 4 и ИКТ-терминологија **(без вработување)**.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Солзица Поповска, с.р.

Проф. д-р Татјана Панова Игњатовиќ, с.р.

Проф. д-р Владимир Цветкоски, с.р.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Николче Димитрија Мицкоски
(име, татково име и презиме)

Институција: Филолошки факултет „Блаже Конески“
(назив на факултетот/институтот)

Научна област: АНГЛИСТИКА И ПРЕВЕДУВАЊЕ

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ДОЦЕНТ/ НАУЧНО
ЗВАЊЕ – НАУЧЕН СОРАБОТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	<p>Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус *</p> <p>Просечниот успех на прв циклус изнесува: <u>8.64.</u> Просечниот успех на втор циклус изнесува: <u>9.0.</u> Просечниот успех изнесува _____ за интегрираните студии.</p>	да
2	<p>Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира</p> <p>Назив на научната област: <u>хуманистички науки</u>; поле: <u>македонистика</u>; подрачје: <u>македонски јазик и лингвистика</u>.</p>	да
3	<p>Објавени најмалку четири научни труда** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор</p>	да
3.2	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <p>1. Назив на научното списание: <u>Прилози – Одделение за лингвистика и литературна наука</u> 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): <u>14 (од 12 земји)</u> 3. Наслов на трудот: <u>Дигитална ризница на македонската академија на науките и уметностите</u> 4. Година на објава: <u>2022</u></p>	да
3.2	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <p>1. Назив на научното списание: <u>European Scientific Journal</u> 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): <u>110 (од 33 земји)</u> 3. Наслов на трудот: <u>The Perils of Inconsistent Use of ICT-Related Terminology in School Textbooks</u> 4. Година на објава: <u>2021</u></p>	да
3.2	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p>	да

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	1. Назив на научното списание: <u>Прилози – Одделение за лингвистика и литературна наука</u> 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): <u>14 (од 12 земји)</u> 3. Наслов на трудот: <u>Анализа на лексичката честота во „Сите лица на речта“</u> 4. Година на објава: <u>2021</u>	
3.2	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови 1. Назив на научното списание: <u>Висник Терминологијата при Меѓународното комитетско славистичко</u> 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): <u>14 (од 12 земји)</u> 3. Наслов на трудот: <u>Макропроектиот Македонска научна и стиручна терминологија – шековна соспојба и итни активности</u> 4. Година на објава: <u>2020</u>	да
4	Познавање на најмалку еден странски јазик, определен со општ акт на Универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа 9. Странски јазик: <u>англиски</u> 10. Назив на документот: <u>уверение</u> 11. Издавач на документот: <u>Филолошки факултет „Блаже Конески“</u> 12. Датум на издавање на документот: <u>15.2.2023 г.</u>	да
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност	да

* На лицата кои имаат заснован работен однос на Универзитетот или на некој од универзитетите во Република Македонија во моментот на стапување во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр.82/2018), нема да се применуваат одредбите од Законот кои се однесуваат на просекот, односно дека лицата треба да имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус. Во овој случај, полето под реден број 1 не се пополнува.

** За кандидатот/ите кој има повеќе од 4 (четири) научни труда во референтна научна публикација, рецензентската комисија научните труда ќе ги наведе, ќе ги оцени и ќе ги вреднува во Образец 2.

Членови на Комисијата

Проф. д-р Солзица Поповска, претседател, с.р.
Проф. д-р Татјана Панова Игњатовиќ, член, с.р.
Проф. д-р Владимир Цветкоски, член, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: **Николче Димитрија Мицкоски**

(име, татково име и презиме)

Институција: **Филолошки факултет „Блаже Конески“**

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: **англистика и преведување**

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	<p>Одржување настава од прв циклус</p> <p>Филолошки факултет „Блаже Конески“</p> <p>2007/2008 зим. сем. 2007/2008 $6 \cdot 15 \cdot 0,03 = 2,7$ лет. сем. 2007/2008 $6 \cdot 15 \cdot 0,03 = 2,7$</p> <p>2008/2009 зим. сем. 2008/2009 $6 \cdot 15 \cdot 0,03 = 2,7$ лет. сем. 2008/2009 $6 \cdot 15 \cdot 0,03 = 2,7$</p> <p>2009/2010 зим. сем. 2009/2010 $12 \cdot 15 \cdot 0,03 = 5,4$ лет. сем. 2009/2010 $12 \cdot 15 \cdot 0,03 = 5,4$</p> <p>2010/2011 зим. сем. 2010/2011 $12 \cdot 15 \cdot 0,03 = 2,7$ зим. сем. 2010/2011 $2 \cdot 15 \cdot 0,04 = 1,2$ лет. сем. 2010/2011 $6 \cdot 15 \cdot 0,03 = 2,7$ лет. сем. 2010/2011 $2 \cdot 15 \cdot 0,03 = 1,2$</p> <p>2011/2012 зим. сем. 2011/2012 $11 \cdot 15 \cdot 0,03 = 4,95$ зим. сем. 2011/2012 $1 \cdot 15 \cdot 0,04 = 0,6$ лет. сем. 2011/2012 $11 \cdot 15 \cdot 0,03 = 4,95$ лет. сем. 2011/2012 $1 \cdot 15 \cdot 0,04 = 0,6$</p> <p>2012/2013 зим. сем. 2012/2013 $13 \cdot 15 \cdot 0,03 = 5,85$ зим. сем. 2012/2013 $1 \cdot 15 \cdot 0,04 = 0,6$ лет. сем. 2012/2013 $12 \cdot 15 \cdot 0,03 = 5,4$</p> <p>2013/2014 зим. сем. 2013/2014 $8 \cdot 15 \cdot 0,03 = 3,6$ лет. сем. 2013/2014 $8 \cdot 15 \cdot 0,03 = 3,6$</p> <p>2014/2015 зим. сем. 2014/2015 $11 \cdot 15 \cdot 0,03 = 4,95$ зим. сем. 2014/2015 $1 \cdot 15 \cdot 0,04 = 0,6$ лет. сем. 2014/2015 $12 \cdot 15 \cdot 0,03 = 5,4$</p> <p>2015/2016</p>	127,7

	<p>зим. сем. 2015/2016 $13 \cdot 15 \cdot 0,03 = 5,85$ зим. сем. 2015/2016 $1 \cdot 15 \cdot 0,04 = 0,6$ лет. сем. 2015/2016 $12 \cdot 15 \cdot 0,03 = 5,4$</p> <p>2016/2017 зим. сем. 2016/2017 $9 \cdot 15 \cdot 0,03 = 4,05$ зим. сем. 2016/2017 $1 \cdot 15 \cdot 0,04 = 0,6$ лет. сем. 2016/2017 $8 \cdot 15 \cdot 0,03 = 3,6$</p> <p>2017/2018 зим. сем. 2017/2018 $15 \cdot 15 \cdot 0,03 = 6,75$ зим. сем. 2017/2018 $1 \cdot 15 \cdot 0,04 = 0,6$ лет. сем. 2017/2018 $14 \cdot 15 \cdot 0,03 = 6,3$</p> <p>2018/2019 зим. сем. 2018/2019 – $13 \cdot 15 \cdot 0,03 = 5,85$ зим. сем. 2018/2019 – $1 \cdot 15 \cdot 0,04 = 0,6$ лет. сем. 2018/2019 – $13 \cdot 15 \cdot 0,03 = 5,85$ зим. сем. 2018/2019 – $1 \cdot 15 \cdot 0,04 = 0,6$</p> <p>2019/2020 зим. сем. 2019/2020 – $8 \cdot 15 \cdot 0,03 = 3,6$ лет. сем. 2019/2020 – $4 \cdot 15 \cdot 0,03 = 1,8$ лет. сем. 2019/2020 – $1 \cdot 15 \cdot 0,04 = 0,6$</p> <p>2020/2021 зим. сем. 2020/2021 – $4 \cdot 15 \cdot 0,03 = 1,8$ лет. сем. 2020/2021 – $5 \cdot 15 \cdot 0,03 = 2,25$ лет. сем. 2020/2021 – $1 \cdot 15 \cdot 0,04 = 0,6$</p> <p>2021/2022 зим. сем. 2021/2022 – $4 \cdot 15 \cdot 0,03 = 1,8$ лет. сем. 2021/2022 – $4 \cdot 15 \cdot 0,03 = 1,8$ лет. сем. 2021/2022 – $1 \cdot 15 \cdot 0,04 = 0,6$</p> <p>2022/2023 зим. сем. 2022/2023 – $4 \cdot 15 \cdot 0,03 = 1,8$</p>	
2	Подготовка на нов предмет ИКТ-терминологија (настава и вежби)	1
	Вкупно	128,7

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Раководител на национален научен проект (1x6) <ul style="list-style-type: none"> Поимник на зборови од областа на информатичката технологија – втора фаза 	6
2	Учесник во национални научни проекти (8x3) <ul style="list-style-type: none"> Макропроект: „Македонска научна и стручна терминологија“, МАНУ Макропроект: „Историја на културата на почвата на Македонија“, МАНУ 	24

	<ul style="list-style-type: none"> • 50 години МАНУ – Раѓањето, создавањето и развитокот на МАНУ во/низ документи, МАНУ • Столбови на античката мудрост, МАНУ • Поезија: творештво, превод и оптек на делата на јазиците од помалите говорни подрачја – Меѓународен колоквиум во чест на Ацо Шопов, МАНУ • Електронски ресурси за македонскиот јазик: состојба и перспективи, Филолошки факултет „Блаже Конески“ • Дигитализација на топонимскиот материјал од Северозападна Македонија, ИМЈ • Речник на топонимите од Воденско, ИМЈ 	
3	<p>Учесник во меѓународни научни проекти (7x5)</p> <ul style="list-style-type: none"> • European Language Equality, Horizon 2020 • ELEXIS, Horizon 2020 • Distant Reading for European Literary History, COST • Речник на термилошка терминологија, Термилошка комисија при Меѓународниот славистички комитет • Terminographic Database TERM_IN. Slavic Terminography, Термилошка комисија при Меѓународниот славистички комитет • Можности за зајакнување на емоционалната интелигенција како генеричка компетенција кај студентите по преведување и толкување, УКИМ – Скопје и Универзитетот во Грац • Семејно помнење и културно наследство: Ароманци (Цинцари, Власи) во Србија и Македонија, МАНУ и САНУ 	35
4	<p>Дел од монографија објавен во странство (1x5,4)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Макаријоска, Љ., Мицкоски, Н. 2022. Македонската тематска лексикологија и лексикографија како израз на културниот идентитет. <i>Современо развитие славјанској лексикологији и лексикографији</i> 133-148. Москва: Институт руского јазика им. В. В. Виноградова РАН. https://doi.org/10.31912/slavic_lexicology.2022.133-148 	5,4
5	<p>Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови (2x5)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мицкоски, Н. 2014. Познавањето на терминологијата од областа на Европската Унија кај идните стручни преведувачи и лектори. Македонски јазик LXV 303-319. Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“. http://imj.ukim.edu.mk/CMS/Upload/MJ_LXV_2014.pdf 2. Мицкоски, Н. 2009. Стратегиски пристап при дефинирање терминологија од областа на информатичкото општество. Македонски јазик LX 263-273. Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“. 	10

	http://imj.ukim.edu.mk/CMS/Upload/MAKEDONSKI-JAZIK-LX-2009.pdf	
6	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји (1x5) 1. Мицкоски, Н. 2016. Адаптација на акронимите од областа на информатичкото општество во македонскиот јазик. <i>XLII меѓународна научна конференција на XLVIII меѓународен семинар за македонски јазик, лингвистика и култура</i> 156-165. Скопје: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура. https://www.ukim.edu.mk/dokumenti_m/2015-48_seminar-42_MNK.pdf	5
7	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир (1x2) 1. Mickoski, N. 2018. “Corpus-based approach to defining ICT terminology“. <i>Selected Papers from the Fourth International Conference English Language and Anglophone Literatures Today (ELALT 4)</i> . Novi Sad: University of Novi Sad, 87-100. http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/2018/978-86-6065-507-5	2
8	Труд објавен во зборник на трудови на в.о. установа (1x1,2) 1. Поповска, С., Панова-Игњатовиќ, Т., Гурчевска-Атанасовска, К., Китановска-Кимовска, С., Саздовска-Пигуловска, М., Симионска, М., Мицкоски Н. 2019. <i>Резултати од билатералниот проект Моќности за зајакнување на емоционалната интелеквенција како генеричка компетенција кај студентите во преведување и толкување</i> . Годишен зборник на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Книга 45, 2019	1,2
9	Одржано предавање по покана на референтен странски универзитет (1x3) • 10.11.2022: Macedonian Poetry Corpus во рамките на Spanish Science Week 2022 на покана од UNED, Spain	3
10	Учество на научен/стручен собир со реферат • Мицкоски, Н. 2009. Правилно предавање на кирилското писмо и воведување нова терминологија. Влада на РМ: 2008 – Година на македонскиот јазик	1
	Вкупно	92,6

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активносста:	Поени
1	Дизајн или изработка на информациски систем (3x1) • Техничка спецификација за изработка на регистар на средни стручни училишта и компании за спроведување на практична настава за учениците во средните стручни училишта во Република Македонија	3

	<ul style="list-style-type: none"> • Техничка спецификација за софтверските потреби на Лекарската комора на Македонија • Техничка спецификација за софтверски апликации за локалната самоуправа врз основа на слободен софтвер 	
2	<p>Превод на книги (13x3, 1x1)</p> <p>Преводи од англиски на македонски јазик</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Лим, Сучен Кристин. Грет бои (Fistful of colours). Скопје: Антолог, 2016 2. Фокнер, Вилијам. Светлина во август (Light in August). Едиција.: Свезди на светската книжевност. Скопје: Магор, КСЦ, 2015 3. Онепалу, Тону. Гранична држава (Border State), Скопје: Антолог, 2014 4. Хукер, Ричард. Меш (MASH). Скопје: Антолог, 2013 5. Бергсон, Гудбергур. Лебедот (The Swan). Скопје: Антолог, 2013 6. Фокнер, Вилијам. Авесаломе, Авесаломе! (Absalom, Absalom!). Едиција.: Нобеловци. Скопје: Конгресен сервисен центар, 2013 7. Форд, Медокс Форд. Добриот војник (The Good Soldier). Едиција.: Свезди на светската книжевност. Скопје: КСЦ, 2013 8. Крејн, Стивен. Црвениот симбол на храброста (The Red Badge of Courage). Скопје: Антолог, 2012 9. Фокнер, Вилијам. Врева и бес (II издание) (The Sound and the Fury). Едиција.: Нобеловци. Скопје: КСЦ, Макавеј, Микена, 2012 и Врева и бес (I издание) (The Sound and the Fury). Скопје: Антолог, 2008 10. Адиелсон, Магнус. Упатство за користење на Open Office. Скопје: Фондација Метаморфозис, 2006 <p>Преводи од македонски на англиски јазик</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кујунџиски, Жарко. When the Glasses are Lost (Кога се губат очилата). Едиција.: Best European Fiction. London: Dalkey Archive Press, 2013 2. Кујунџиски, Жарко. Spectator (Спектатор). Скопје: Антолог, 2011 3. Дракул, Симон. The White Valley (Белата долина). Едиција: 130 тома македонска книжевност. Скопје: НУБ Св. Климент Охридски, 2011 4. Пејовски, Илија. Basics of Jazz Harmony (Хармонски основи на џезот). Скопје: Проартс ДОО, 2004 	40
3	<p>Книга од стручна област (1x7)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мицкоски, Н., Чучковски, Г., Арсовски, А. 2009. Прирачник за изработка на локални стратегии од областа на информатичката и комуникациската технологија. Скопје: Заедница на единиците на локалната самоуправа на Република Македонија 	7
4	<p>Речник, стручна енциклопедија или поимник (1x6, 1x3)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Поимник на македонски зборови од областа на информатичката технологија, Министерство за информатичко општество, 2009 • Поимник на најважни телекомуникациски изрази, Техничка помош на телекомуникацискиот сектор, 2007 	9
5	<p>Експертски активности (1x1)</p>	1

	<ul style="list-style-type: none"> • Водич за преведување/локализирање на производите на Microsoft на македонски јазик, Microsoft 2021 	
Дејности од поширок интерес		
1	Студиски престој во странство (1x0,5) Laboratory of Innovation in Digital Humanities, UNED, Spain во рамките на проектот Computational Literary Studies Infrastructure, финансиран од Horizon 2020 research and innovation programme	0,5
2	Подготовка на национални документи (2x2) <ol style="list-style-type: none"> 1. Национална стратегија за развој на следна генерација широкопојасен интернет (Усвоена од Собранието на Република Македонија во 2009 година) 2. Национална стратегија за електронски комуникации со информатички технологии (Усвоена од Собранието на Република Македонија во 2008 година) 	4
3	Учество во комисији и тела на државни и други органи (3x1) ИСРСМ – ТК 2 – Електронски комуникации ИСРСМ – ТК 34 – Информациски и комуникациски технологии ИСРСМ – ТК 39 – Јазици, терминологија, преведување, толкување и поврзаната технологија	3
4	Член на редакцијата на термилолошките речници во рамките на Макропроект: „Македонска научна и стручна терминологија“ (5x2) <ul style="list-style-type: none"> • Градежништво • Теологија • Генетика • Социјална и превентивна медицина – јавно здравје • Филозофија 	10
5	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/ стручен собир (1x1) <ul style="list-style-type: none"> • Меѓународен симпозиум во чест на Ацо Шопов, „Поезија: творештво, препев и оптек на делата на јазиците од помалите говорни подрачја“, УНЕСКО, МАНУ 	1
6	Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект: носител (1x1) <ul style="list-style-type: none"> • Поимник на зборови од областа на информатичката технологија – втора фаза 	1
Вкупно		79,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	128,7
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	92,6
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	79,5
Вкупно	300,8

Членови на Комисијата

Проф. д-р Солзица Поповска, претседател, с.р.
Проф. д-р Тајјана Панова Игњатовиќ, член, с.р.
Проф. д-р Владимир Цветкоски, член, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА
ПРЕТСТАВАТА ЗА МАКЕДОНИЈА ВО ГЕРМАНСКОЈАЗИЧНИТЕ ПАТОПИСИ
ОД М-Р МИЛИЦА ДЕНКОВСКА, ПРИЈАВЕНА НА ФИЛОЛОШКИОТ ФАКУЛТЕТ
„БЛАЖЕ КОНЕСКИ”
ВО СКОПЈЕ

Му изразуваме благодарност на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, кој, на својата осумдесет и петта редовна седница одржана на 13.3.2023 година, ни укажа доверба избирајќи нè за членови на Рецензентска комисија за оцена на докторскиот труд под наслов: *ПРЕТСТАВАТА ЗА МАКЕДОНИЈА ВО ГЕРМАНСКОЈАЗИЧНИТЕ ПАТОПИСИ*, изработен од м-р Милица Денковска.

Рецензентската комисија е избрана во следниов состав:

1. проф. д-р Ранка Грчева, претседател
2. проф. д-р Зорица Николовска, ментор
3. проф. д-р Петер Рау, член
4. проф. д-р Марија Ѓорѓиева-Димова, член
5. проф. д-р Владимир Мартиновски, член.

По разгледувањето на приложениот материјал, имаме особена чест на Наставно-научниот совет да му го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Предмет на докторската дисертација на кандидатката Милица Денковска е критичко анализирање, споредување и расветлување на имаголошките претстави и перцепции за Македонија во германскојазичната патописна литература од деветнаесеттиот, дваесеттиот, а делумно и од дваесет и првиот век, при што воедно се проучуваат и суштинските жанровски аспекти на литературно-историскиот и жанровско-теоретскиот дискурс. Сепак, заради разбирање на континуитетот во истражувањето на оваа материја, кандидатката вклучува и неколку германскојазични патописи објавени пред деветнаесеттиот век.

Трудот опфаќа 202 страници и е поделен во шест поглавја со наслов: *Вовед, Дефиниции и поимно расветлување на патописот и жанрот, Патописот и имагологијата, Улогата на емоционалниот дискурс во книжевноста и во патописите, Откривањето на Источна Европа и Балканот, Германскојазичните патописи и претставата за Македонија, Македонија во поновите современи патописи, Заклучок, Користена литература и Биографија.*

Во *воведниот дел*, кандидатката Денковска укажува на различните дефиниции на поимот „патописна книжевност“ и на потребата за мултидисциплинарен пристап при проучувањето на овој хибриден и дифузен книжевен жанр. Натаму, таа ја објаснува структурата и методологијата во истражувањето на предметот на нејзината докторска дисертација, при што нагласува дека по расветлувањето на основните поимни и теориски стојалишта поврзани со жанрот на патописот, фокусот на ова истражување е анализата на корпусот германскојазични патописи во именуваниот период. Методолошки, трудот е конципиран така што врз база на теоретските основи кандидатката ги изведува критериумите за анализа на корпусот, притоа истражувајќи ја нивната перцепција и претстава за туѓата култура и земја. Во *воведот* станува јасна и целта која си ја поставува авторката во рамките на оваа докторска дисертација, имено, преку репрезентативниот корпус патописи од германското говорно подрачје од именуваниот период, да ја анализира и да ја расветли трансформацијата на имаголошките претстави за Македонија, но и на парадигматските одредници на германскојазичната патописна литература.

Во првото поглавје насловено *Дефиниции и поимно расветлување на патописот и жанрот*, кандидатката ги прикажува главните аспекти на различните дефиниции на жанрот

„патописна книжевност“ во поширока и потесна смисла, ја прикажува проблематиката при класификација и типолошка определба на овој жанр во книжевната наука, со право заклучувајќи дека патописната книжевност секогаш се движи во широкиот дијапазон помеѓу објективноста и субјективноста, фактите и фикцијата, како и автентичноста и инвентивноста, а дифузноста на границите помеѓу овие феномени ја прави речиси невозможна јасната поделба на прецизно дефинираните патописни категории и претстави. Денковска нагласува дека во германскиот јазик се прави и прецизна термилошка дистинкција на поимите поврзани со овој жанр, па меѓу различните конкурентни поими со кои во германскиот јазик семантички се определува патописот, во прв план се истакнуваат две синтагми. Првата, постарата, е синтагмата која во буквален превод значи: „патувачки извештај“ или „извештатај од патување“ („Reisebericht“), а поновата синтагма, која во германскојазичната книжевна наука за прв пат се востановила во втората половина на деветнаесеттиот век е синтагмата „патописна книжевност“ („Reiseliteratur“). Интересна е забелешката на Денковска дека јазичната дискусија околу самиот поим „патопис“ во германскиот јазик можеби најдобро посочува дека токму во различните нијанси на значењата на овие две синтагми поврзани со жанрот наречен патопис, се содржат и нукулците за најзначајните типолошки одредници на патописот. Нивните гранични линии меѓусебно се испреплетуваат, модифицираат, тие варираат или дури се распрснуваат создавајќи го широкиот спектар од најразличните патописни форми, видови, подвидови и сл. кои денес се познати во книжевната наука. Денковска има афирмативен став кон типолошката определба на овој жанр која потекнува од германскиот теоретичар Линк и неговата четиричлена типологија на патописот како книжевен жанр: 1. патопис-туристички водич или прирачник, 2. научен или научно-популарен патопис, односно извештај од експедиција и/или истражување посебно од шестаесеттиот век наваму заради практични цели, 3. патопис-дневник или опис на патување, и 4. патувачки раскази или романи.

Поимното определување и дефинирање на патописот авторката натаму го доведува во релација со двата суштински аспекта на патописот, а тоа се: патувањето и раскажувањето, со други зборови, во ова книжевно писмо станува збор за патникот раскажувач и во тој контекст таа натаму нуди кус дијахронски приказ на оваа релација почнувајќи од античкиот период до денес. Во продолжение, кандидатката се фокусира на историските фази во развојот на германскојазичниот патопис, заклучувајќи дека тие, всушност, не се разликуваат суштински од оние во светската книжевност. Во овој контекст, таа нагласува дека просветителството несомнено бил периодот на процут на европските и на германскојазичните патописи како во квантитативна, така и во квалитативна смисла што било придружено со промена на свеста за самиот жанр. Одлучувачки пресврт за истражувањето на жанрот во германскојазичната книжевност се јавил во периодот на класицизмот со објавувањето на делото „Патување во Италија“ од големиот Гете.

Расветлувањето на дијахронскиот развој на овој жанр во светската и германскојазичната книжевна наука ја доведува Денковска до заклучокот дека на патописната литература во прв ред му е примерен односот помеѓу *јас* со *другиот*, така што во вториот дел од првото поглавје, Денковска ги анализира факторите кои влијаат врз перцепцијата на туѓоста во патописните текстови и констатира дека суштински ново вреднување на односот меѓу *јас* и *другиот* се појавува дури на почетокот на модерната епоха, кога настануваат концепциски новите форми во разбирањето на оваа релација и се поставуваат темелите за пресврт во рамките на окциденталниот концепт кон *другиот*. Кога многу делови на Земјината топка веќе биле посетени и пропатувани, се редефинирала и претставата за туѓинецот: тој повеќе не се сфаќа како нешто сосема различно, нешто што треба да се разграничи, исклучи или асимилира наспрема *јас*. Сепак, традиционалните концепциски стојалишта и имаголошки претстави останале и натаму втиснати во реалната практика, а сите овие процеси влијале врз начиниот на кој еден патопис го опишува туѓото. Оттаму, Денковска доаѓа до заклучокот дека различните патописни форми на перцепција и претставување на *другиот* зависат од мноштво индивидуални и општествени фактори, кои подлежат на историскиот развој.

Во вториот дел од докторската дисертација насловен како *Патописот и ималогогијата*, авторката ја анализира комплексноста на имаголошките претстави, слики, предрасуди, клишеа, стереотипи и, воопшто, на мислењата за другите народи и култури кои неминовни се отсликуваат во сите патописи. Денковска укажува на тоа дека при опишувањето на странската земја и нејзините жители, неминовно доаѓа до израз свеста што патописецот ја има за сопствената култура и начинот на којшто се поврзува со неа, бидејќи да се пишува за *другиот* секогаш значи да се открие и нешто за себе. Таа се согласува со теоретичарот Бренер дека вистинското прашање во овој контекст е како воопшто настанува „туѓоста“ како предмет на интеркултурната перцепција и како оваа конституција на „туѓоста“ се прикажува под влијанието на сопствените културолошки услови, заклучувајќи дека теоретското или практичното преминување на границите на непознатото може да се толкува и како парадигма или метафора, во која се артикулира новиот однос кон светот, а со тоа и новото себеразбирање на окциденталниот човек. Со Бренер, Денковска натаму се согласува и тогаш кога развојот на германскојазичниот патопис го гледа во нагласувањето на емпириско искуство, што се манифестра во тенденциите за квантификација на восприемањето на реалноста во патописот. Овие аспекти се доминантни во германскојазичниот патопис од средината на осумнаесеттиот век и се јавуваат во облик на нумерички и статистички прикази со бројки и табели, а се карактеристични и за патописите напишани на германски јазик во деветнаесеттиот и во дваесеттиот век. Како илустрација на оваа тенденција, Денковска во својата докторска дисертација го прикажува патописот објавен во три тома од 1878 година под наслов „Денешна Турција“, издаден од Фридрих фон Хелвалд и Лоренц Бек, во чие десетто поглавје кое е посветено на сликата за Македонија, во прв план се ставаат нумеричко-емпириските прикази. Иако ваквите нумерички прикази се само една епизода во историјата на патописниот жанр на германски јазик, сепак авторката во оваа епизода гледа исклучително значаен аспект за развојот на формите на восприемање во рамките на овој жанр. Овој квантифицирачки поглед во патописите напишани на германски јазик ќе биде подоцна надграден и потиснат преку естетизираните имаголошки претстави и слики, и тоа најпрво преку естетизирање на сликите од природата на посетените земји. Естетизираните имаголошки патописни природни феномени сега се опишуваат како убави, живописни, необични, загадочни или егзотични. Во тој контекст, авторката со право нагласува дека со развојот на овој вид перцепција во патописот се нагласува и реиндивидуализацијата на восприемањето, а како последица на овој развој се јавува и туристичкото патување како нов патувачки модус во осумнаесеттиот век, кога патописецот не го има статусот да биде само медиум за откривање на другите светови, туку патописот треба да понуди и возбудливо авантуристичко и книжевно-естетски убаво обликувано четиво.

Во продолжение на ова поглавје, авторката се осврнува на улогата која туѓинецот ја има во процесот на себеоспознавање и во процесот на неговата сопствена културна саморефлексија. Таа го нагласува ставот на Талгери дека во овој контекст средбата со туѓото има мошне позитивен ефект бидејќи овозможува т.н. подвижност на свеста за сопствениот идентитет, што, пак, од своја страна овозможува културата да се обновува, да биде мобилна и продуктивна. Со други зборови, промените и обновувањето можат да израснат или од самото поединечно културно општество или да бидат донесени однадвор, преку туѓото. Оттаму Денковска го изведува заклучокот дека поимите „идентитет“ и „стабилност“ секогаш треба да се поврзуваат со поимот „променливост“ или „флексибилност“, за да ја задржат позитивната конотација. Кандидатката има афирмативен став и кон стојалиштето на Селтер, според кого стабилниот културен идентитет не треба да значи само културна безбедност, туку може да доведе и до ригидност, ограниченост. Оваа заемна спрега оди и понатаму, зашто културната ограниченост, одбивањето дијалог со новото, другото и туѓото не доведува само до ограничен хоризонт, туку со самото тоа се негираат и одредени елементи од сопствениот идентитет, кои на прв поглед можеби не можат да се осознаат. Осврнувајќи се на овие културолошки феномени, Денковска мошне упатно укажува на тоа дека како последица на отвореноста кон туѓите култури и рефлексивноста на сопствената и туѓата култура настанува новиот културен идентитет, односно

интеркултурниот идентитет, поим кој авторката го расветлува преку конфронтирање на неколку научни ставови, како, на пр., стојалиштето на Талгери, кој во оваа смисла говори за хибридна збогатувачка и стабилизирачка форма на култура. Друг теоретски пристап на кој се повикува кандидатката е од авторката Трибсвасер, која согледува дека формите на однесување со туѓото претставуваат историски развиени правила на соживот кои во себе ги содржат аспектите на моќ, маргинализација, апропријација, репресија итн.

Осврнувајќи се на содејството на личниот и колективниот идентитет, Денковска констатира дека индивидуалните согледувања и претстави се креираат среде колективните културни симболи, што влијае врз перцепцијата на алтеритетот кај самиот субјект и надвор од него. Колку „потуѓ“ е туѓинецот (односно колку помалку знаеме за него), помалку сме сигурни во својата одлука да го определиме кон некој одреден тип, односно проблематично е како да го класифицираме. Вербата во нашето типизирање исчезнува заедно со зголемувањето на растојанието, т.е. со скудноста на знаењето. Денковска во тој контекст оперира и со терминот на Бауман, наречен *протеофобија*, што значи претеран страв од промени, но се согласува и со теоретичарот Великиќ дека предрасудите од кои настануваат стереотипите го штитат нашиот безбеден светоглед. Меѓутоа, контакт со туѓото, непознатото, всушност ја содржи и потребата за сопственото „дополнување“, или како што вели Кристева, контактот со другоста, се доживува како своевидно „дополнување“ на себеси.

Денковска во овој контекст се потпира и на поимното, сематничкото, определување, укажувајќи дека латинскиот еквивалент за зборот *туѓо* е *peregrinus*, што потекнува од глаголот *peregrinor* и значи *патување наоколу*. Туѓинецот е значи патникот, кој се нашол во близина на локалното население кое нему му е непознато, а од гледна точка на локалното население, пак, тој пак е *другот*, или оној кој не припаѓа тука. Прототипските фигури во патописната книжевност се авантуристите, пронаоѓачите, истражувачите и освојувачите, кои ја напуштаат татковината за да го бараат непознатото и за да го споредат најчесто со само привремено напуштената татковина. Оваа форма на контрастирање помеѓу сопственото и туѓото е резултат на интеркултурната средба, во која интеракционите партнери наизменично се идентификуваат како личности под различно културолошко влијание. Во овој контекст, Денковска ги споменува и теориите за евроцентризам, расизам или колонијализам, на кои им е иманентно прашањето за принципите на конструирање на сопственото и туѓото, кои можат да се разберат и како придонес кон критиката на модернизмот, бидејќи тие ги истражуваат правилата на процесите на инклузија и ексклузија, според кои се формира културата. Денковска искажува афирмативен став во однос на теоретичарот Зимел, за кого странецот е маркиран со обележјата мобилност (подвижност), објективност или дистанцирање и неинволвираност. Со други зборови, туѓинците ќе бидат доживевани „всушност не како индивидуи, туку како туѓинци од еден одреден тип, како специфични членови на одредена група. Оттаму авторката го објаснува и присоединувањето на источноевропските, балканските или поранешните југословенски држави во единствена културна фигурација. Овој научен дискурс таа натаму го проширува со ставовите на Тодорова, која го објаснува терминот „балканизација“ како погрден збор, кој Европа го додава во својот репертоар на почетокот на дваесеттиот век. За Денковска сите овие аспекти на инсценирање на туѓото, туѓинецот итн. и неговата сопоставеност кон нашето *јас* нужно треба да бидат интегрирани во секоја посериозна филолошко-поетолошка анализа на патописната литература како книжевен жанр. А патописецот е оној кој, зависно од неговиот културен хабитус, може повеќе или помалку да ја инсценира туѓоста без нејзино стереотипизирање.

Улогата на емоционалниот дискурс во книжевноста и во патописите е насловот на третото поглавје од трудот, во кој кандидатката констатира дека емоционалниот дискурс е суштински составен елемент на поетиката на патописниот жанр, особено кога станува збор за посовремените патописи. Во тој контекст, таа го наведува ставот на теоретичарот Хоган, кој разликува емпатија или внимание што произведуваат акција и неактивна емпатија, како што е на пр. благонаклоноста. Освен тоа, емпатијата може да има и етичка димензија која се состои во предизвикувањето одредена реакција. Емоционалниот дискурс, како една од теоретските

рамки, Денковска ќе го примени во другите поглавја на оваа докторска дисертација, пред сè при анализата на делата на Петер Хандке и Волф Ошлис, кои се дел од корпусот во овој труд.

Четвртото поглавје е насловено *Откривањето на Источна Европа и Балканот*, во кое кандидатката нагласува дека во осумнаесеттиот век започнал интересот на европските патописци за земјите на Балканот, преку патувањата низ европскиот дел на Отоманската Империја, кога имаголошките претстави за овој географски регион на Европа, како конгломерат од земји и народи поврзани преку суштински сличности, бил не само помалку познат за западна Европа, туку се сметал и за мошне неразвиен. Денковска констатира дека дури во текот на дваесеттиот век, под влијание на условите создадени со „студената војна“ станало поедноставно да се заборава дека при поделбата помеѓу Источна и Западна Европа не се работи за природна поделба на континентот, туку за културна конструкција, а дури по падот на комунизмот повторно станало можно секоја од земјите од источниот дел на Европа да се набљудува како одделна европска држава. Во втората половина на деветнаесеттиот век, западните патници масовно ја посетувале оваа област и тогаш биле објавени стотици хроники од нивните патувања. Денковска го наведува теоретичарот Језерник, кој открива дека перцепцијата за Балканот, а во тој контекст и за Македонија во тој период била дека станува збор за земја со „егзотични“, „туѓи“ и „примитивни“ луѓе. Меѓутоа, повеќето патописци патувале во овој регион со конкретна цел, односно да го проучат овој регион од политички, економски или воен агол. Тие ги следеле своите цели со висок степен на професионална посветеност, правејќи прецизни забелешки, но не можеле да се ослободат од предрасудите, а претставувањето на народите на Балканот како „народ со противречности“ продолжило и во поново време. Кандидатката заклучува дека од втората половина на деветнаесеттиот век, Македонија се претвора во арена на политички и културен натпревар помеѓу балканските држави, кои ја сметале за нивна ветен земја, во надеж на остварување на „големата национална идеја“ во форма на голема Грција, голема Бугарија, голема Србија и голема Албанија.

Петтото поглавје со наслов *Германскојазичните патописи и претставата за Македонија* е посветено на корпусот патописи кои се предмет на критичка елаборација. Во корпусот анализирани патописи спаѓаат: патописот на Јохан Георг фон Хан „Патување од Белград за Солун“ од 1868 година спроведено по налог на Австриската академија на науките, со цел испитување на можноста за изградба на железничка пруга од Белград до Солун, како и неговиот патопис „Патување по долината на Дрим и Вардар во 1863“, објавен во 1867 година, со цел да се открие дали двете големи македонски реки Црн Дрим и Вардар можат да се приспособат по нив да пловат парни бродови. Други патописи кои ќе бидат предмет на поопстојна анализа во овој труд се патописот насловен како „Патување низ внатрешноста на европска Турција“ од 1864 година на Хајнрих Барт, патописите на Хуго Гроте „Низ Албанија и Црна Гора“ од 1913 година и патописот „На турска почва: слики и студии од патување“ од 1903 година, потоа патописот на Лудвиг Лесен „Вдолж и попреку низ Балканот“ од 1914 година, делата на Херман Вендел „Југоисточноевропски прашања“ од 1918 година и „Јужнословенско патување“ од 1920 година, како и современите патописи на Петер Хандке „Патувајќи вчера“ од 2005 година, „Зимско патување по реките Дунав, Сава, Морава и Дрина“ од 1996 година и „Уште еднаш за Тукидид“ од 1995 година, потоа делото „Македонија 2001-2004 година. Воен дневник од една мирна земја“ на Волф Ошлис и туристичкиот водич „Северна Македонија. Со Скопје, Охридското Езеро и сите национални паркови“ од 2020 година на авторката Филин фон Опелн. Сметаме дека овој корпус од дела е квантитативно и квалитативно доволно обемен и релевантен за тие да можат да бидат прифатени како репрезентативни патописи за соодветниот период во кој настанале. Во нив, Денковска ги анализира и критички ги промислува влијанието на трендот на епохата, индивидуалните ставови и стилови на доживување на *другиот*, како и културолошки доминантните норми и претстави на авторите и тоа врз фонот на бурните промени на балканскиот регион и Македонија. Делата на анализираниите патописци се релевантни поради различни аспекти: на пр., патописецот Јохан Георг фон Хан, при своето

патување низ Македонија во 1859 година, ги посетил сите поголеми градови и места на потегот од Белград до Солун, па успеал меѓу другото прв да го забележи постоењето на некои градови и области кои дотогаш не биле евидентирани во ниту една географска карта, како на пример, градот Крушево. За разлика од Фон Хан, Херман Вендел во своите „Југоисточноевропски прашања“ суштински навлегува во сите релевантни аспекти за состојбата на македонскиот селанец, објаснувајќи дека тој бил експлоатиран од двајца господари, од спахијата и бегот, дека живеел под неопислив притисок и товар, напуштен и оставен на милост и немилост од секаков вид насилство.

Кандидатката заклучува дека патописецот Хајнрих Барт е уште потемелен во своите опсервации, на пример, тој во неговиот патопис „Патување низ внатрешноста на европска Турција“ од 1864 година при посетата на Радовиш ќе запише дека овде владее деспотизам „практикуван одозгора“ и каде што ќе биде сведок како на срамен начин на населението му бил зголемуван данокот на грозје. Патувањето на Хуго Гроте од Битола до Охрид во 1902 година, кандидатката го квалификува како патопис од географска и етнографска природа со изобилство од живописни впечатоци за природата исполнети со позитивни чувства на авторот, кои содржи и бројни фотографии од прекрасните предели што ги опишува, како и од градовите кои ги посетил. Во тој контекст, кандидатката ја нагласува и ја прикажува фотографијата насловена како „Јужнословенка од битолската област“, која кај Барт не е проследена со опис, и покрај нејзината живописна носија, а не ја открил ни нејзината етничка припадност. Затоа, пак, авторот се задржува на деталниот опис на своето јавачко искуство (јавање на дрвено седло од локално производство), укажувајќи на неудобноста и потенцирајќи ја разликата со „европското седло“ до кое, за жал, не успеал да дојде во Битола. И Лудвиг Лесен во својот патопис „Вдолж и попреку низ Балканот“ од 1914 година кој го анализира Денковска, смета дека „на Ориентот треба да му се постават фините европски стандарди, за да може во целост да се ужива во него“. Проблематични се и ставовите на патописецот за етничката припадност на населението во Скопје бидејќи тој, како и повеќето патописци не ги познавале јазиците на локалното население и населението на Балканот од тој период го делеле на две групи: на муслимани и христијани. Затоа за жителите на Скопје Лесен проценува дека се пред сè Турци и Албанци, додека албанските христијани и Бугарите биле ретки, како што погрешно проценува патописецот. Ханс Фридрих Блунк, пак, во својот прирачник „Иднината на Македонија. Прирачник за трговци, новинари и патници“ од 1914 година, го објавува не само со цел германската јавност да се запознае со условите во Македонија, туку и за да се насочи вниманието на германската дипломатија кон Македонија и тука да се спроведе економско влијание. Тој прави разлика помеѓу Бугарите и - како што ги нарекува - „луѓето кои денес ги нарекуваме Бугари“, но единствените позитивни карактеристики кои ги наведува за Македонците се „добриот семеен живот и воинствениот дух“.

За разлика од него, Денковска посочува дека истражувачите и патописците од германското говорно подрачје за време на Првата светска војна прикажуваат сосема поинаква слика за Македонија, и во оваа смисла таа ги нагласува патописите на Франц Дофлајн и Леонард Шулце Јена, кои во своите патописни монографии за Македонија даваат извонредни описи на природните убавини, на животот на населението, и (покрај влијанието на нивните бугарски колеги) ги препознаваат Македонците како народ со свој посебен етнички идентитет. Авторот, кој во овој период најдобро ги опишал околностите со кои македонскиот народ се соочувал со векови, кои своите патописи ги поткрепува и со своите темелни историски познавања пишувајќи како писател, филозоф и социјалдемократ, за Денковска е патописецот Херман Вендел. Во неговите дела, средбите со населението се „од прва рака“, заклучоците се јасни на пример кога вели: „Македонецот останува Македонец, независно од промените во неговото презиме: од

Јордан, до Јордановиќ, преку Јорданов до повторното Јордановиќ.“ И покрај емоционалноста во неговите истражувања како резултат на личната приврзаност кон идејата за обединување на Јужнословените, неговите трудови имаат висок степен на објективност и критичност. Личните емоционални ставови според Денковска се најзастапени во современите патописи на Петер Хандке, со кои тој се вклучува во дебатата во врска со војните на Балканот во 90-тите години на минатиот век. Во „Патувајќи вчера“, Хандке не само што нуди прекрасни книжевни описи на македонската природа со неговиот уникатен поетски стил, туку пренесува и голем дел од своите лични размислувања, како што самиот вели, „инволвирано“. Неговото дело „Приказна за покривките за глава во Скопје“ наликува на еден вид постмодерна верзија на описот на народните носии, преку кои носии еден друг патописец, кој е предмет на анализа во овој научен труд, а тоа е Дофлајн, во својата книга за Македонија се обидува да одгатне од кое село доаѓаат жените кои ќе ги сретне на пазарот во Скопје. Емоционален и особено нагласен афирмативен однос кон Македонија, авторката забележува и во „Воениот дневник“ на реномираниот германски македонист Волф Ошлис, кое е проткаено со мошне прецизни и детални описи на историските случувањата во Македонија во периодот помеѓу 2001 и 2004 година. Станува збор за вредна научна студија за афирмација на Македонија, а некои статии во оваа книга само делумно можат да се читаат како актуелни патописни сведоштва. Анализата на овие дела на Ошлис секако заслужува особено големо внимание. Богатството опишани детали и веродостојноста, според Денковска, се карактеристиките и на туристичкиот водич „Северна Македонија“ на Филин фон Опелн од 2020 година.

Во *заклучокот*, кандидатката ги сумира резултатите од истражувањето и наведува дека претставите за Македонија во анализираните германскојазични патописи, согласно со историскиот развој на патописниот жанр, политичките и воените околности, сојузничките релации и интереси на земјите од германскојазичното подрачје, но и личните афинитети на писателите, варираат од критичка дистанцирана и напати стереотипно исполнета претстава за Македонија, до емпатија и нескриени симпатии за овој простор и неговите жители. Додека патописите до деветнаесеттиот век се, главно, емпириски, а потоа преминуваат повеќе во дескриптивни и топографски описи, за патописите пак од дваесеттиот век и за современите патописи е карактеристична емоционалната инволвираност на авторите. Сепак, како заеднички именител е дистанцираноста во однос на источноевропското, односно балканското тло. Без разлика дали авторот свесно сака да ги истакне општествените разлики и степенот на развој, и со која цел, непобитен останува фактот дека до денешен ден низ германскојазичната, како и, воопшто, западноевропската претстава за источна Европа и Балканот сè уште се провлекуваат траги на првичната идеја за овие простори создадена пред повеќе стотици години. Денковска заклучува дека имаголошките претстави за Македонија во анализираните патописи изобилуваат со теми почнувајќи од физикалната географија и орографијата, преку антропологијата, етнологијата, ботаниката и историјата, често и со голема доза на политички предубедувања, па сè до современите патописи исполнети со интересни културолошки и историски информации како и патописните документации и хроники во поширока смисла на зборот, на македонистот Волф Ошлис, кои заземаат посебно место меѓу анализираните дела од корпусот.

Мултидисциплинарната анализа на германскојазичниот патопис која кандидатката Денковска се обидува да ја примени во приложената дисертација ја доведува до заклучокот дека сликите за Македонија во истражениот корпус се движат во широкиот спектар од стереотипски, преку индиферентен, па сè до објективен или, пак, емоционално обоен. Во однос на идните проекции поврзани со патописниот жанр, Денковска нагласува дека во денешното време на глобална дигитализација, патописот

веројатно ќе ја загуби или барем во голема мера ќе ја модифицира својата традиционална форма и дека во таа насока, приказите за „туѓите“ места сè повеќе ќе се откриваат преку електронските и дигиталните медиуми, преку интернет-блоговите, па и со помош на виртуелната реалност. Во однос на веродостојноста и формите на восприемање, тие повеќе нема толку многу да се потпираат на емпиријата односно непосредното искуство патописите може да ја црпат од виртуелното искуство преку најновите дигитални медиуми.

Кандидатката, освен тоа, заклучува и дека за себепознавањето и разбирањето на *оригиналот* преку патописот, не е потребен само посеопфатен преглед на развојот на жанрот во неговите историски димензии, туку и објективна и критички настроена научна јавност која постојано ќе ги преиспитува и премерува ваквите текстови.

За изработка на оваа тема, кандидатката м-р Денковска го користи методолошкиот инструментариум од областа на патописната историографија, имаголошката методолошка матрица, компаративниот книжевно-научен метод, како и интертекстуалната методологија за проучување на историјата и теоријата на патописната книжевност.

Би истакнале дека наведената користена литература очигледно укажува на сериозен и продлабочен пристап во проучувањето на одбраната тема.

На крајот би сакале да констатираме докторската дисертација под наслов „Претставите за Македонија во германскојазичниот патопис“ од м-р Милица Денковска претставува многу значајно, научно фундирано истражување на репрезентативните дела од германскојазичниот патописан жанр од периодот на втората половина на деветнаесеттиот век па до денес, во кој воедно таа мошне успешно критички ја расветлува трансформацијата на имаголошките претстави за Македонија, но и на парадигматските одредници на германскојазичната патописна литература. Овој научен труд добива на значење и со оглед на фактот што обработува една тема која кај нас досега била многу малку истражувана.

Од сето горенаведено може да се заклучи дека кандидатката Милица Денковска е посветен и темелен истражувач и дека континуирано, доследно и во целост ја исполнува поставената научна цел. Нејзината докторска дисертација ја оценуваме како мошне успешен научен труд и затоа со задоволство му препорачуваме на Наставно-научниот совет да ја прифати рецензијата и да ја повика кандидатката на усна одбрана.

Рецензентска комисија

Проф. д-р Ранка Грчева, претседател, с.р.
Проф. д-р Зорица Николовска, ментор, с.р.
Проф. д-р Петер Рау, член, с.р.
Проф. д-р Марија Ѓорѓиева-Димова, член, с.р.
Проф. д-р Владимир Мартиновски, член, с.р.

ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ ЗА ИЗРАБОТКА НА МАГИСТЕРСКИ ТРУД ВО
ЕКОНОМСКИОТ ИНСТИТУТ

Рег. бр.	Име на кандидатот	Наслов на темата	Ментор	Одлука од Научен совет
1.	Марија Јовановска	„Дигитализација на продажните процеси“ „Digitization of sales processes“	д-р Владимир Петковски	Одлука бр. 02 – 155/2 од 31.3.2023 година
2.	Александра Стефаноска	„Предности и недостатоци во имплементација на јавните набавки во Република Северна Македонија“ „Benefits and disadvantages in implementation of public procurement in Republic of North Macedonia“	д-р Биљана Ангелова	Одлука бр. 02-206/2 од 31.3.2023 година
3.	Мирче Маринковиќ	„Анализа на финансиски извештаи во осигурителниот бизнис – Студија на случај“ „Analysis of financial statements of an insurance company“	д-р Биљана Ангелова	Одлука бр. 02-169/2 од 31.3.2023 година
4.	Анета Ангеловска	„Улогата на логистиката во производството и дистрибуцијата на електрична енергија“ „The role of logistics in the production and distribution of electricity“	д-р Неда Петроска Ангеловска	Одлука бр. 02-288/2 од 31.3.2023 година
5.	Везир Незири	„Примена на проектен менаџмент - Студија на случај при воведување на нова производствена линија“ "Applied financial management - Case study for implementing a new production line"	д-р Биљана Ангелова	Одлука бр. 02-301/2 од 31.3.2023 година

**ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ ЗА ИЗРАБОТКА НА ДОКТОРСКИ ТРУД ВО ЕКОНОМСКИОТ
ИНСТИТУТ**

Рег. бр.	Име на кандидатот	Наслов на темата	Ментор	Одлука од Научен совет
1.	м-р Ангела Зафирова	„Фискална транспарентност и квалитетот на управување со јавните финансии во единиците на локалната самоуправа во Република Северна Македонија“ „Fiscal transparency and the quality of public finance management in the local self – government units in the Republic of North Macedonia“	Д-р Биљана Ангелова	Одлука бр. 02 – 123/3 од 31.3.2023 година

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „ТРИФАЗНО МОДЕЛИРАЊЕ НА ПОЧВАТА“ ОД АВТОРОТ ВОНР.
ПРОФ. Д-Р КЕМАЛ ЕДИП

Врз основа на Одлуката на Научниот совет на ИЗИИС при УКИМ, бр. 09-327/1 од 6.3.2023, за членови на Рецензентската комисија за рецензирање на учебното помагало по предметот Напредно геотехничко инженерство, ТРИФАЗНО МОДЕЛИРАЊЕ НА ПОЧВАТА, од авторот вонр. проф. д-р Кемал Едип, наменет за студентите на УКИМ – ИЗИИС на трет циклус од студиските програми по земјотресно инженерство, избрани се проф. д-р Влатко Шешов и вонр. проф. д-р Јован Бр. Папиќ.

По добивањето на ракописот и неговото детално разгледување и анализа, до Научниот совет на ИЗИИС – Скопје, рецензентите го поднесуваат следниов

ИЗВЕШТАЈ

I Општ дел

Основни податоци за ракописот

Назив на ракописот:	Трифазно моделирање на почвата
Назив на предметната програма:	Земјотресно инженерство
Назив на студиската програма:	Трет циклус – докторски студии од областа на земјотресно инженерството
Фонд на часови и ЕКТС-кредити (доколку ракописот е наменет за повеќе предмети, да се наведат сите предмети):	6.0 ЕКТС-кредити
Предметот Напредно геотехничко инженерство на УКИМ – ИЗИИС е предмет со фонд на часови 180, број на ЕКТС-кредити – 6.0 и се слуша на трет циклус студии.	
Реден број на изданието:	прво издание
Општи податоци за ракописот:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 82 страници (формат А4), напишани на компјутер, со големина на фонтот 12. Текстот е поделен во шест поглавја и содржи 14 слики и 4 табели.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Проф. д-р Влатко Шешов, с.р.
Вонр. проф. д-р Јован Бр. Папиќ, с.р.

II ПОСЕБЕН ДЕЛ ОД РЕЦЕНЗЕНТОТ: ПРОФ. Д-Р ВЛАТКО ШЕШОВ

<p>Краток опис на содржината:</p>	<p>Содржината на ракописот е систематизирана во 6 поглавја.</p> <p>Материјалот во учебникот е поделен на 6 глави, од кои Глава 1 е воведен дел, Глава 2 е посветена на запознавањето со теоријата на порозни медиуми како пресметковна околина, главите 3 до 5 се посветени на употребата на трифазниот модел како алатка во напредното геотехничко инженерство, додека последната Глава 6 претставува преглед на користената литература со анекс, каде што се опишани користените рутини во програмскиот јазик фортран.</p> <p>Подетално, содржината на учебникот е следна:</p> <p>Глава 1. Вовед Во првата глава, авторот ја потенцира мотивацијата за креирање на делото, својата намера да ја опишува почвата како порозна средина.</p> <p>Глава 2. Теорија на порозни средини Во овој дел се дава вовед во теоријата на порозни средини и се објаснуваат основните концепти на почвата како трифазен медиум, како и равенките на рамнотежа на континуумот во почвениот медиум. Исто така, во оваа глава се дадени основите на проток на флуидните фази во трифазниот почвен модел.</p> <p>Глава 3. Моделирање со конечни елементи Во третата глава, читателот се воведува во дефинирањето на трифазниот почвен модел преку конечни елементи, со што се дава детален опис на дискретизацијата на различните составни фази на нумеричкиот модел.</p> <p>Глава 4. Нумеричка имплементација на трифазниот модел Четвртата глава е посветена на спецификите при нумеричкото програмирање на трифазниот почвен модел: нумеричката интеграција, решението на диференцијалната равенка и применливоста на трифазниот почвен модел со различни матрици.</p> <p>Глава 5. Верификација на трифазниот модел Во петтата глава е дадена верификацијата на трифазниот почвен модел во решавање на проблеми од областа на напредното геотехничко инженерство. Покрај краткиот теоретски осврт на секоја од темите, во материјалот се приложени и соодветни комплетно разработени примери.</p> <p>Глава 6. Заклучок Текстот завршува со анекс, каде што се дадени најважните субрутини напишани во програмскиот јазик ФОРТРАН, со дополнителен опис на одредените параметри.</p>
--	--

Оцена за усогласеноста со предметната програма:	Содржината на учебникот е усогласена со предметната програма.
Предлози за потребни корекции:	Нема потреба од корекции во текстот.
Оцена на ракописот:	Ракописот кој е поднесен за рецензија претставува квалитетно дизајниран и реализиран учебник кој ќе најде своја примена не само во наставата по предметот туку и во инженерската пракса. Стилот на авторот е технички јасен и концизен, и со тоа значајно придонесува за афирмација на оваа малку подзаборавена, а многу значајна тема во земјотресното геотехничко инженерство.
Категоризација:	учебник
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	Ракописот кој е предмет на оваа рецензија претставува оригинално авторско дело кое пополнува една специфична празнина во опусот на стручната литература на македонски јазик – примена на трифазниот почвен модел во напредното геотехничко инженерство. Историски гледано, употребата на компјутерската технологија и програмирањето во областа на конструктивното и земјотресно инженерство на нашите простори има длабоки корени, но сведоци сме дека веќе подолг период оваа многу значајна вештина, мора да се потенцира – неоправдано, се најде на маргините, пред сè, на образовниот процес, а можеби и уште повеќе во инженерската практика кај нас. Со внимателно селектирање на темите и особено на практичните примери, авторот успеал да го претстави материјалот на начин кој е лесно разбирлив и ќе има примена пошироко, не само во рамките на предметната програма за која е специфично наменет овој труд, туку и за пошироката стручна јавност. Согласно со горенаведеното, сметам дека издавањето на ова дело ќе има големо значење за повторен влез на оваа дисциплина во фокусот на инженерското образование и практиката кај нас.

Врз основа на изнесеното, чест ми е и задоволство овој ракопис да го поддржам и да го предложам да се отпечати како учебник по предметот Напредно геотехничко инженерство, примарно наменет за студентите на УКИМ – ИЗИИС.

Во Скопје, 15.3.2023 година

РЕЦЕНЗЕНТ

Проф. д-р Влатко Шешов, с.р.

II. ПОСЕБЕН ДЕЛ ОД РЕЦЕНЗЕНТОТ: ВОНР. ПРОФ. Д-Р ЈОВАН БР. ПАПИК

<p>Краток опис на содржината:</p>	<p>Содржината на ракописот е напишана на македонски јазик, систематизирана во шест поглавја. Материјалот е распределен систематично, што го прави прегледен и достапен до студентите по предметот „Напредно геотехничко инженерство“ и овозможува негова примена во практични инженерски анализи. Имено, секоја теоретски обработена тематика е збогатена со објаснување за нејзино решавање, кој природ го олеснува совладувањето на комплексната материја предвидена со наставната програма.</p> <p>Содржината на учебникот е следна:</p> <p>Поглавје 1. Вовед Оправданоста за потребата од примена на трифазното моделирање на почвената средина се изнесува во воведниот дел.</p> <p>Поглавје 2. Теорија на порозни средини Обемните теориски поставки врз кои се базира ракописот се прикажани во поглавјето 2, при што функциите на хидрауличка спроводливост и концептот на ефективни напрегања се претставени како носечки столбови во креирањето на трифазниот почвен модел.</p> <p>Поглавје 3. Моделирање со конечни елементи Дел од значајниот придонес на авторот во развивањето на нумерички модел е изнесен во поглавјето 3, каде што успешно е опфатено презентирањето на дискретизирањето на составните фази на трифазниот почвен модел и сумирањето на целиот систем на равенки.</p> <p>Поглавје 4. Нумеричка имплементација на трифазниот модел Поглавје 4 дава јасен преглед на нумеричката имплементација на трифазниот модел, при што се претставени потребните формулирања на нумеричката интеграција.</p> <p>Поглавје 5. Верификација на трифазниот модел Во ова поглавје е прикажана примената на трифазниот модел во решавањето на различни предизвици од напредното геотехничко инженерство, а во кои се разгледани проблеми каде што дренажањето на флуидната фаза игра клучна улога.</p> <p>Глава 6. Заклучок Во заклучоците се сублимирани придонесите од изнесеното и дадени се препораки за понатамошно усовршување.</p> <p>Поглавјето Литература дава преглед на користената литература, од која голем дел е од понов датум.</p> <p>Текстот завршува со анекс од субрутини, напишани во програмскиот јазик ФОРТРАН и применети за опфаќање на најважните карактеристики на трифазниот модел.</p>
--	--

Оцена за усогласеноста со предметната програма:	Содржината на учебникот одговара на наставната програма на соодветните предмети за трет циклус студии.
Предлози за потребни корекции:	Авторот имаше континуирани дискусии и размена на мислења со рецензентот во текот на пишувањето на ракописот, во рамките на кои коментарите и забелешките се инкорпорираа во текстот, па нема потреба од корекции во квантитет и квалитет на содржината и начинот на уредувањето на текстот.
Оцена на ракописот:	Поаѓајќи од горенаведениот краток опис на содржината и нејзината специфичност, може да се оцени дека ракописот, кој е прв од ваков вид по предметот Напредно геотехничко инженерство, применува приспособен речник и методолошки пристап, со што ги исполнува условите за наставно-научна литература и ќе има важна улога во едукацијата на студентите, а ќе биде од полза и за инженерите кои работат како проектанти.
Категоризација:	учебник
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 82 страници (формат А4), напишани на компјутер, со големина на фонтот 12. Текстот е поделен во 6 поглавја и содржи 14 слики и 4 табели и како таков претставува оригинален труд кој опфаќа материјал потребен за успешно реализирање на дел од наставната програма по предметот Напредно геотехничко инженерство. Имајќи предвид дека компјутерската технологија е во постојан напредок и дека пресметковните модели и методите за нивна анализа стануваат покомплексни, императив е инженерите да се запознаени со современите нумерички можности и решенија преку имплементација на компјутери и инженерски програмски јазици. Оттаму, материјалот презентираан во овој ракопис е актуелен, а е изложен на сосема разбирлив, јасен и систематизиран начин. Како таков, тој претставува одличен прирачник не само за студентите, туку и за инженерите од практиката, кои карактеристики му даваат уште повисок квалитет. Поради тоа, сметам дека издавањето на овој учебник ќе биде од големо значење за инженерското образование, како за студентите, така и за надградување и усовршување на инженерите.

Врз основа на изнесеното, се констатира дека ракописот ги задоволува критериумите и ги исполнува условите да се користи како учебник по предметот Напредно геотехничко инженерство за студентите на УКИМ – ИЗИИС, а на рецензентот му претставува чест и задоволство овој ракопис да го поддржи и да го предложи да се отпечати како универзитетско издание.

Во Скопје, 15.3.2023 година

Рецензент
Вонр. проф. д-р Јован Бр. Папиќ, с.р.